

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

**ЗБІРНИК
РЕФЕРАТІВ,
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ
(УКРІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР ТА ДКР

№ 07'2018

Видається з квітня 2003 року

Виходить 12 разів на рік

Київ - 2018

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер. КВ №22631-12531ПР, від 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: Л.М. Миронова, Т.А. Юрченко

Періодичні видання УкрІНТЕІ:

Бюлетень реєстрації НДР та ДКР (6 випусків на рік) – містить назви розпочатих науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, які систематизовано за рубриками. Посилаючись на номер державної реєстрації, можна одержати додаткові відомості про наукову роботу, зазначену в реєстраційній картці. Номер у Каталогі Укрпошти – **23554**

Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР – періодичне видання, в якому подано інформацію щодо виконаних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, докторських та кандидатських дисертацій, які надходять до УкрІНТЕІ від наукових установ – виконавців робіт. Збірник рефератів призначено для фахівців наукових, проектних, конструкторських, технологічних установ та організацій, вищих учбових закладів. Це дозволяє вести облік робіт аналогічного напрямку та встановлювати контакти з організаціями, які виконують близькі за тематикою роботи. Перед кожним документом наведено інвентарний номер документа, який має такий вигляд 0200U000257: перші дві цифри позначають тип документа (02 – інформаційна картка зі звітом, 03 – інформаційна картка без звіту, 04 – облікова картка кандидатської дисертації, 05 – облікова картка докторської дисертації); наступні дві – рік надходження роботи до фондів УкрІНТЕІ; останні – порядковий номер документа; далі – назва теми, вид звітнього документа, назва організації – виконавця робіт, прізвище керівника робіт, реєстраційний номер теми, індекс УДК, кількісна характеристика. Реферат публікується в авторській редакції. В кінці реферату вказано умови розповсюдження. Дані відносно договірної ціни надає організація-виконавець. За інвентарним номером, наведеним у бібліографічному описі, в УкрІНТЕІ можна замовити копію потрібного документа, для одержання якого необхідно надіслати лист-замовлення, наведений в кінці збірника та перерахувати відповідну суму на наш розрахунковий рахунок.

Номер у Каталогі Укрпошти – **23683**

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.

Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р **312 572 741 97044** в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998, МФО 820172, ІПН 408149926502

Тел./факс: (044) 521-00-39; (044) 521-09-48

E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.

Тел./факс: (044) 521-00-68, тел. (044) 521-00-39.

E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

Підписано до друку 24.07.2018 р. Формат 60x84 1/8.

Ум.- друк. арк. 26,97

Обл.- вид. арк. 21.32. Тир. 40 прим.

Ціна договірна. Зам. 0207

Видавництво УкрІНТЕІ. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180

©УкрІНТЕІ, 2018

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії

02.07.18.0001/0217U006106

Зміни становища людини у сучасних цивілізаційних процесах: філософсько-методологічні дослідження: Заключний звіт / Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Петрушенко Віктор Леонітович. – ДР 0112U000797. УДК 101.1 13 1:3;001.8.

20 с.

Окреслено людину в інформаційному суспільстві у когнітивному, ціннісному, комунікативному та індивідуалізованому вимірах. Виявлено основні деструктивні чинники, які впливають на людську самоідентифікацію за умов інформаційних процесів. Визначено пріоритетні цінності для створення нової глобальної соціокультурної парадигми.

02.41 Соціальна філософія

02.07.18.0002/0518U000046

Качмар Олександра Василівна. Соціально-філософська рефлексія феномену агресії в умовах соціокультурних трансформацій:

Дис... д.філос.н. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 30.01.2018.

УДК 141.7:316.

416 с. – Бібліогр.: 466 назв.

Дисертацію присвячено проблемі соціально-філософської концептуалізації феномену агресії в умовах соціокультурних трансформацій. Суспільства транзитного характеру, до яких із впевненістю можна віднести й українське, є загальновідомим простором для актуалізації феномену агресії, а подолання зазначеної ситуації потребує проведення соціально-філософських досліджень, здатних осягнути сутність соціокультурних трансформаційних процесів та запропонувати стратегії мінімізації та упередження агресії. У дисертації вдалося концептуалізувати сутність агресії як соціокультурного феномену та проаналізувати термінологічну взаємодію "агресія?агресивність", а також дослідити метафізичні виміри та амбівалентну природу феномену агресії. Наступним кроком була здійснена систематизація форм репрезентації агресії у сучасному суспільстві та виявлено специфіку агресії у соціокультурному просторі інтерперсональної взаємодії. В дослідженні здійснено спробу розкрити сутність мобінгу як форми актуалізації агресії у соціальній групі та концептуалізувати особливості феномену агресії у соціокультурному просторі сім'ї. Автором виявлено потенціал ритуалу та антропотехнік у процесах мінімізації та упередження агресії, проаналізовано роль мистецтва як чинника упередження агресивності та розкрито можливості соціального катарсису у розв'язанні конфліктів. Також вдалося продемонструвати специфіку релігії як детермінанти агресивності у сучасному суспільстві, виявити можливості освітнього гуманізму в упередженні формування агресивних світоглядних орієнтацій. У дисертації здійснено концептуалізацію освітньої стратегії упередження агресивності дітей та підлітків та розроблено механізм подолання агресивності сучасних студентів. Автором концептуалізовано систему соціокультурних детермінант агресивності сучасного українця, обґрунтовані комунікативні стратегії, орієнтовані на упередження проявів агресії в українському суспільстві, та досліджені виклики гібридної військової агресії процесам реалізації вітчизняних цивілізаційних стратегій.

02.07.18.0003/0518U000137

Завальнюк Олена Валентинівна. Спорт як феномен культури (досвід філософської рефлексії):

Дис... д.філос.н. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 31.05.2018.

УДК 165:796.011.

406 с. – Бібліогр.: 405 назв.

У дисертації розкривається функціональний потенціал спорту як феномена культури у досвіді філософської рефлексії. Вперше представлено соціально-філософську концепцію спорту як феномена культури, яка уособлює собою системну організацію соціобіологічної активності людини на основі історико-генетичного досвіду сумісності спортивних смислів та визначає механізми гармонізації індивідуальної та колективної взаємодії. Здійснюється аналіз спортивної діяльності як однієї з форм життєдіяльності людини, яка уособлює собою широкий спектр світоглядних проблем. Досліджено процедуру формування онтологічного осмислення спорту в контексті соціокультурних викликів, де було проаналізовано проблему концептуалізації й евристичності процесу формування засад соціального буття фізичної культури; характерні риси людської тілесності в сучасній соціальній динаміці. Здійснено аксіологічний аналіз соціокультурних трансформацій в спортивній галузі. Вперше було представлено вітчизняний формат ідеології здоров'я нації, який базується на особливостях ментальної структури здорового способу життя, розкриті принципові положення гуманітарної доктрини спортивно-патріотичного виховання, осмилено проблему пошуку стратегій патріотичного виховання освітньо-виховними інструментами спортивної діяльності як складової системи захисту сучасного державотворення в Україні.

02.07.18.0004/0417U002262

Щербакова Ніна Володимирівна. Трансформація ціннісних орієнтацій сучасної української молоді: соціально-філософський аналіз:

Дис... к.філос.н. / Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 10.05.2017.

УДК 17.022.1-053.64(477).

206 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 368 назв.

У дисертації визначено хвилі трансформацій цінностей української молоді у площині, заданій станами "аномієювномія", що дозволило з'ясувати специфіку та перспективи подальшого розвитку українського суспільства.

02.07.18.0005/0417U002263

Загурська Світлана Миколаївна. Феномен владних комунікацій у гендерному контексті:

Дис... к.філос.н. / Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 10.05.2017.

УДК 141.7: 316.346(043.3).

178 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Соціально-філософський аналіз теоретичних основ сутності феномену владних комунікацій в гендерному контексті. Теоретико-методологічне дослідження проблем гендерних особливостей владних комунікацій, З'ясування сутності гендерних стереотипів, гендерних ролей та гендерної диференціації суспільства, а також взаємовпливи гендерних факторів і комунікативних чинників в аспекті соціалізації особистості. Введено поняття владних комунікацій, визначено їх функціональний зміст, оцінено сутнісний зв'язок понять "соціальний статус" та "комунікативний статус" у системі владних комунікацій. Досліджено гендерний аспект проблеми лідерства; визначені напрямки подолання гендерної асиметрії лідерства.

02.07.18.0006/0417U002268

Ніколенко Ксенія Вікторівна. Креативність як чинник соціальних змін: Дис... к.філос.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 1-026.15:316.4-043.77(043).
187 с. – Бібліогр.: 204 назви.

Обґрунтовується концепція соціальних змін у контексті креативності, доводиться думка, що мережеві форми організації сучасного суспільства, основні критерії та механізми соціальних зрушень, імплементація у суспільне життя постматеріальних цінностей, логіка трансформації соціальних процесів та їх континуації залежать від креативності як необхідної інваріанти кооперативних форм співіснування.

02.61 Естетика

02.07.18.0007/0417U002146

Демиденко Ярослава Сергіївна. Український авангардизм: філософсько-естетичний дискурс: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 23.05.2017.

УДК 18 : 7.011.
198 с. – Бібліогр.: 294 назви.

Дисертація присвячена дослідженню особливостей українського авангардизму в контексті сучасного філософсько-естетичного дискурсу. Розкриваються основні філософські передумови формування авангардизму, які корелюють із його художніми принципами - ірраціоналізм, звернення до сфери підсвідомого, творча свобода митця, експериментальний та пошуковий характер мистецтва. Викремлюються ключові особливості авангардизму в живописі, поезії та музиці. Пропонується наступна модель історії авангардних ідей і творчих принципів в українському світі мистецтва: авангардизм, або історичний авангард - неоавангардизм - трансавангард. Характерною ознакою представників українського авангардизму, неоавангардизму й трансавангарду є менша акцентуація на технічних аспектах як на певній самоцілі. Звернення до авангардистських течій і новітніх технік здійснюється задля реалізації власного творчого потенціалу. Напрацювання українського авангардизму залишаються джерелом для розвитку експериментальної мистецької практики.

02.07.18.0008/0417U002265

Назаренко Юлія Анатоліївна. Аксиологія релігійно-освітнього дискурсу: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 23.05.2017.

УДК 124.5 : 130.122 : 372.82.
233 с. – Бібліогр.: 255 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному релігієзнавстві проведено комплексне дослідження аксіологічної природи релігійно-освітнього дискурсу в умовах глобалізації й інформаційної революції, а також виявлено основні проблеми взаємодії освіти і релігії в сучасному освітньому просторі України. Розкрито, що система цінностей входить в ядро особистості й виступає як світоглядна основа всіх сфер і аспектів її життєдіяльності, включаючи релігійну та освітню. Проблема морального, духовного розвитку особистості, вибору системи цінностей є особливо актуальною в епоху глобалізації. Перед релігією й освітою важливою метою є формування ієрархії цінностей, яка впливає передусім на моделі поведінки особистості та її життєвий вибір. Ієрархія цінностей трактується як специфіка свідомості, в рамках якої формується особистість. Доведено, що у дослідженні аксіології релігії та освіти варто використати такі методологічні підходи: християнський персоналізм, який представляє собою поглиблену рефлексію над інтегральною концепцією людської особи,

її цінністю; феноменологічну концепцію "аксіологічного Я" (Ю.Тішнер), яка відстоює непроминальну, важливу цінність особи як такої, а переживання власного Я як певної цінності (aksjos) вважає найбільш основоположним досвідом, з якого можна "вивести" інші Я. Представлено основні моделі взаємодії релігії й освіти протягом історії людства та їхні базові аксіологічні системи. Обґрунтовано необхідність формування аксіологічних засад релігійно-освітнього дискурсу на базових принципах міжрелігійного діалогу, консенсусу й толерантності. Основою міжконфесійного діалогу має бути людиноцентризм як провідна цінність сучасного релігійно-освітнього дискурсу, що виражається у вдосконаленні людини, розвитку її духовних якостей, моральних чеснот. Висвітлено проєкологічне виховання в узагальнюючій концепції ecologia humana, що є спробою універсального схоплення широких проблем екології та життя людини. У сучасних умовах релігійно-освітній дискурс має бути спрямованим на поширення універсальних гуманістичних цінностей, навиків міжкультурної комунікації, поваги до "іншого". Дієвий міжрелігійний діалог повинен виховуватися на основі аксіологічних парадигм толерантності, любові, поваги. Пропагування гуманістичних цінностей у релігійно-освітньому дискурсі допомагає самопізнанню та баченню "аксіологічного Я" іншої людини.

02.71 Філософія релігії й атеїзму

02.07.18.0009/0417U002142

Марчук Олександр Танасійович. Концепція духовного здоров'я в антропології східної патристики: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 24.05.2017.

УДК 276 : 233.5 : 130.12.
230 с. – Бібліогр.: 450 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному дослідницькому дискурсі запропоновано комплексний філософсько-релігієзнавчий аналіз концепції духовного здоров'я в антропології східної патристики. На основі опрацювання значного обсягу патристичних джерел реконструйовано східнопатристичну антропоморфологію духовного здоров'я; висвітлено принципи, ознаки та способи досягнення позитивних функціональних станів природи людини як результату духовної генези-богоуподібнення в межах відтворення концептуальної автентики валеографічного підходу щодо їх розкриття. Здійснено аналіз феномену духовного здоров'я з позицій розкриття патристичних принципів довершеності, висвітлено етимологічні аспекти можливостей концептуально-конотаційної співмірності понять "спасіння", "здоров'я" та "досконалість", дано визначення східнопатристичного концепту духовного здоров'я. Окрім того, проаналізовано вчення мислителів східної патристики про сотеричність Боготвілення та його духовно-санологічну значущість, розкрито христологічну телеологічність влаштування природи людини з позитивних функціональних перспектив прояву її складових. Виявлено ознаки досягнення духовного здоров'я на етапі духовного ділання (праксісу), природного споглядання та обоження.

02.07.18.0010/0417U002143

Райцинець Анатолій Васильович. Концептуальні основи християнсько-мусульманського богословського діалогу: релігієзнавчий аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.05.2017.

УДК 23/28 : 297 : 23 : 261.8.
190 с. – Бібліогр.: 234 назви.

У дослідженні здійснено філософсько-релігієзнавчий аналіз концептуальних основ християнсько-мусульманського

богословського діалогу. Сьогодні християнство й іслам мають значний потенціал до відкритості та діалогу. На початку XXI століття намітився прогрес відносно розуміння пророчого служіння учасників міжрелігійного діалогу. Віднайдені проекти спільного розуміння Слова Божого, явленого у різних священних книгах. Запропонована нова герменевтика, в якій іудаїзм, християнство та іслам є трьома елементами складної структури єдиного монотеїстичного світогляду. На початку XXI століття більша увага приділяється відношенням віруючого із Богом, сприйняттю краси світу, яка є відображенням любові Бога до свого творіння. Важливими аспектами діалогу стають визнання принципів гідності людини, релігійної свободи, множинності шляхів до Бога. Ісмаїл аль-Фаруджі був першим ісламським теологом, який свідомо розвивав теоретичні засади діалогу з християнством та іудаїзмом. При цьому іслам був представлений як метарелігія, що є універсальним цілим, в якому інші монотеїстичні релігії мають віднайти власну повноту. Сучасні ісламські мислителі Ф. Рахман, М. Аркун, Н. Абу Зейд розвивають екуменічну герменевтику, лібералізуючи традиційне уявлення про нествореність Корану. А саме, Коран нестворений у своїй основі, при усній передачі через Мухаммеда і перше покоління мусульман. Цінності й принципи, сповіщені у цьому Корані, - абсолютні. Елементи відносності з'являються при записі Корану та його інтерпретаціях. Така методологія дозволяє зарахувати до ядра ісламу лише гуманістичні цінності та принципи, а мову агресії вважати привнесеною людським елементом при творенні Корану.

02.07.18.0011/0417U002144

Грицишин Володимир Петрович. Православна думка доби постмодерну: філософсько-релігієзнавчий аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2017.

УДК 291.1 : 281.9.

160 с. – Бібліогр.: 238 назв.

У дисертації вперше в українському релігієзнавстві запропоновано комплексний філософсько-релігієзнавчий аналіз православної думки епохи постмодерну. Джерелами формування нової парадигми православної теології, якою є постнеопатристика, стали літургійне богослов'я, біблійна теологія та екзистенціалізм. Становлення постнеопатристики як особливої парадигми завершилося в результаті формування постмодерної "теоестетики" як феноменології чуттєвого переживання присутності апофатичного Бога і герменевтики причетності до абсолютних трансценденталій краси, істини та любові. Специфічними рисами антропологічного вчення постнеопатристики стали визнання екстатичності екзистенції, етико-онтологічне вчення про необхідність абсолютного прийняття "іншого", позитивна оцінка різноманіття ідентичностей, заперечення існування дуалізму раціонального і чуттєвого. Представники постнеопатристики представили власну політичну теологію, яка систематично обґрунтовує демократичні цінності та принципи, пацифізм і методи посткапіталістичної солідарності. У межах постнепатристики відбувається формування нового типу православної екуменічної думки, що акцентує увагу на існуванні єдності церкви, доводить відсутність суттєвих розбіжностей у теології між православ'ям і католицизмом, розглядаючи ці традиції як дві взаємодоповнювальні системи теорій та практик.

02.07.18.0012/0417U002145

Кондратьєва Вероніка Ігорівна. Релігійні практики традиції об'явлення: доктринальні основи, сутнісні особливості, характер функціонування: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена

26.05.2017.

УДК 291.14 : 291.37.

241 с. – Бібліогр.: 347 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному релігієзнавстві запропоновано цілісний концептуальний підхід до релігійних практик як релігійного та соціокультурного феномену. З цією метою проаналізовано наявні у вітчизняному соціогуманітарному дискурсі тлумачення поняття "релігійні практики" та запропоновано авторське його тлумачення. Дисертантка, дистанціюючись від тлумачення релігійних практик виключно як практик церковних, доводить, що релігійні практики - це відкрита система взаємодії релігійних тексту та дій. Проаналізовано та уточнено основні інституціалізовані форми релігійної практики та запропоновано їх авторську ієрархічну схему: культ - ритуал - обряд. На цьому тлі, по-перше, показано сутнісну відмінність ритуалу в архаїчних, традиційних та сучасних суспільствах, по-друге, обґрунтовано необхідність розмежування понять "ритуал" та "релігійний ритуал". Аналізуючи специфіку релігійних практик традиції об'явлення дисертантка показує, що кардинальні відмінності догматичних засад та соціокультурних виявів релігійної практики релігій традиції об'явлення супроводжуються єдністю сотеріологічних інтенцій - досягнення єдності з Богом, реалізація яких здійснюється в земному житті. Поряд з вказаним, чільна увага у дисертації приділяється вивченню особливостей функціонування релігійних практик у суспільстві.

02.91 Історія філософії

02.07.18.0013/0417U002087

Карпенко Олена Олексіївна. Ідея абсолютної музики в історико-філософському вимірі: Дис... к.філос.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 28.04.2017.

УДК 141.1(093):78.

222 с. – Бібліогр.: 266 назв.

Об'єкт - теорії онтологічної автономності музики. Мета - реконструкція ідеї абсолютної музики в історико-філософському вимірі. Методи - логіко-аналітичний й історико-герменевтичний аналіз, принципи історизму, системності й наступності, міждисциплінарний підхід. У дисертації здійснено історико-філософський аналіз становлення ідеї абсолютної музики, що полягає в уявленні про онтологічну автономність музики. Ключовим чинником формування ідеї абсолютної музики постала специфічна природа музичної темпоральності, що формує площину об'єктивної кореляції суб'єктивного досвіду часу. Класична онтологія музики породжувала метафізичне протистояння інструментального раціоналізму та теорії афективної детермінації музики. Визначення ідеї абсолютної музики було результатом подолання дуалізму раціональної дії та афективного імпульсу в музичній творчості засобами отождолення музичного часу та історичного процесу (Р. Вагнер). Проте подальша еволюція ідеї абсолютної музики засвідчила пріоритет проблеми конституювання суб'єктивності в стихії музичного часу (Е. Ганслік, О. Лосев). Феноменологічна модифікація ідеї абсолютної музики постала конститутивним етапом розробки поняття абсолютної свідомості у Е. Гуссерля. Постмодерна деконструкція та музикологічна історіософія абсолютної музики визначають статус цієї ідеї в сучасному філософському дискурсі. Сфера - навчальний процес.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.09 Загальна історія

03.07.18.0014/0518U000024

Федьков Олександр Миколайович. Україн-

ська соціал-демократична спілка в суспільному житті Наддніпрянської України початку XX ст: Дис... д.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 22.12.2017.

УДК 94:329.14(477)"19"(043.3).

581 с. – Бібліогр.: 1412 назв.

У дисертації охарактеризовано соціокультурні умови виникнення та діяльність соціал-демократичних партій і спілок в українських губерніях Російської імперії наприкінці XIX - на початку XX ст. Проаналізовано емпіричні факти з історії соціал-демократії Російської імперії та осмислено їх у поняттях, що дозволило обґрунтувати концепцію інтернаціональних і національних марксистських партій і спілок. Виокремлено основні критерії, які стали основою для порівняння та групування зазначених організацій. Встановлено, що до інтернаціоналістських організацій належали загальноімперська РСДРП, а також Українська соціал-демократична спілка. Більшість політичних партій і спілок Російської імперії, зокрема й Революційна українська партія (Українська соціал-демократична робітничка партія), репрезентували національний напрям у марксизмі.

03.07.18.0015/0518U000056

Кононенко Валерій Васильович. Єврейське населення Поділля: соціально-демографічні зміни та національно-культурне життя (40-і рр. XX ст. - початок XXI ст.): Дис... д.і.н. /Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Захищена 25.01.2018.

УДК [94:304](477.43/.44=411.16)"194/201"(043.3).

530 с. – Бібліогр.: 797 назв.

У дисертації, на основі широкого кола архівних й опублікованих джерел та з урахуванням існуючих теоретичних наукових розробок, досліджено соціально-демографічні зміни та національно-культурне життя єврейського населення Поділля протягом 40-х рр. XX ст. - початку XXI ст. У роботі зазначено, що протягом даного періоду внаслідок злочинної політики окупаційної влади під час Другої світової війни, активної антиєврейської політики у період повоєнного тоталітарного режиму, прихованого державного антисемітизму, згорання системи національної освіти, активної боротьби з сіонізмом, тиску на діяльність іудейських релігійних громад у постсталінську епоху відбулися суттєві зміни в демографічних та духовних процесах єврейського населення регіону. Одна з найбільших регіональних єврейських меншин України не тільки показувала негативну динаміку населення, а й поступово зазнавала суттєвих змін у соціальній структурі, зайнятості, повсякденному та національно-культурному житті.

03.07.18.0016/0518U000066

Комарницький Олександр Борисович. Студентство педагогічних навчальних закладів радянської України в умовах формування тоталітарної системи (20-30-ті рр. XX ст.):

Дис... д.і.н. /Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Захищена 23.02.2018.

УДК 94:378-057.87(477)"192/193"(043.3).

682 с. – Бібліогр.: 2166 назв.

У дисертації комплексно і всебічно проаналізовано становище студентів педагогічних навчальних закладів в умовах модернізації вищої освіти та формування політичної тоталітарної системи, визначено їхнє місце в громадсько-політичному, культурно-освітньому і науковому житті радянської України у 1920-1930-х рр. Автор розкрив суть партійно-класового підходу до формування студентського контингенту, визначив шляхи забезпечення якості підготовки учителів, охарактеризував участь студентської моло-

ді в науково-дослідній роботі. Висвітлено основні напрями громадсько-політичної діяльності студентів, репресивні заходи влади проти студентства, яке виявляло опозиційні антирадянські настрої. Показано зміни в забезпеченні студентів стипендіями, гуртожитками, харчуванням, медичною допомогою, досліджено організацію культурного дозвілля майбутніх учителів.

03.07.18.0017/0518U000088

Буглай Наталя Михайлівна. Формування зовнішньополітичної стратегії та реалізації пріоритетних напрямів зовнішньої політики Республіки Польща (1995-2005 рр.): Дис...

д.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 30.03.2018.

УДК 94(438):327 "1995/2005".

492 с. – Бібліогр.: 827 назв.

Дисертаційна праця присвячена актуальній і малорозробленій в історіографії темі - комплексному дослідженню процесу формування зовнішньополітичної стратегії та реалізації пріоритетних напрямів зовнішньої політики Республіки Польща у 1995-2005 рр. в контексті її внутрішньополітичного розвитку і нового геополітичного становища в Європі та світі. Обрані для конкретно-історичного аналізу хронологічні рамки проблеми, що охоплюють десятирічний період президентства Александра Квасневського, стали важливими, багато в чому доленосними з точки зору реалізації пріоритетних внутрішньо-і зовнішньополітичних завдань Польщі після зміни політичного режиму і в процесі переходу від тоталітарно-комуністичної системи до плюралістичної парламентської демократії європейського зразка.

03.07.18.0018/0217U004688

Біографічний підхід в історико-філософських і релігієзнавчих студіях: на матеріалах дослідження філософської та богословської спадщини Київської духовної академії (1819-1924):

Заключний звіт /Національний університет "Киево-Могилянська академія"; Керівник Ткачук Марина Леонідівна. – ДР 0115U000390, УДК [94+101.1+2-1]:303.686. 440 с.

Предмет дослідження становить визначення особливостей та перспектив застосування біографічного підходу в сучасних історико-філософських і релігієзнавчих студіях на прикладі вивчення філософської та богословської спадщини Київської духовної академії (1819-1924). Результати дослідження відображено у 44 наукових публікаціях, в тому числі в 7 монографіях та збірниках наукових праць і у двотомній енциклопедії "Київська духовна академія (1819-1924) в іменах". Робота передається за кордон за договірною ціною.

03.19 Історія окремих країн

03.07.18.0019/0518U000067

Куцька Олесь Миколаївна. Пропагандистське забезпечення вступу та перебування Червоної Армії на території країн Європи (1944 – 1945 роки): Дис... д.і.н. /Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. – Захищена 21.02.2018.

УДК 29.015.15(4):355/359(47+57)"1944/1945".

373 с. – Бібліогр.: 593 назви.

Об'єкт: радянська воєнна пропаганда в період Другої світової війни. Мета: комплексне дослідження засобів, форм, способів, видів та аргументації пропагандистської діяльності політorganів Червоної Армії в ході бойових дій на території Європи у 1944 – 1945 рр. Методи: дедукція та індукція, аналіз та синтез, історичне та логічне узагальнення, реконстру-

кції, проблемно-хронологічний, конвент-аналіз, предметно-хронологічний. Результати: вперше виокремлено із загальної картини воєнної пропаганди СРСР особливості спецпропаганди на Європейському театрі воєнних дій у 1944 – 1945 рр., акцентовано увагу на особливостях інформаційно-психологічного впливу на цивільне населення кожної із країн Європи, де внаслідок воєнно-політичних подій опинилися збройні сили СРСР наприкінці війни, проаналізовано реакцію цивільного населення європейських країн на прихід Червоної Армії. Сфера використання: для наукових розробок питань воєнної історії та воєнного мистецтва, при підготовці лекційних курсів, навчально-методичних посібників і рекомендацій як у системі військової освіти, так і безпосередньо у виховній роботі з особовим складом Збройних Сил України.

03.07.18.0020/0417U002102

Титаренко Олена Юріївна. Культурне життя на Донбасі у відбудовчий період (1943-1953 рр.): Дис... к.і.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 15.05.2017.

УДК 94 (477.6) "1943/1953": 394.

288 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 337 назв.

Об'єкт дослідження: культурні процеси на території Донбасу в період повоєнної відбудови. Мета дослідження: аналіз сутності та особливостей культурних процесів на території Донбасу в період повоєнної відбудови. Предмет дослідження: особливості функціонування культурних установ Донбасу в 1943-1953 рр., прояви та характерні риси культурного життя населення краю на завершальному етапі війни та в процесі повоєнної відбудови. Методи дослідження: аналітичний, історико-генетичний, порівняльно-історичний, проблемно-хронологічний. Результати дослідження і новизна: проаналізовано соціальні зміни в регіоні і демографічні процеси в 1940-х - початку 1950-х, а також їх вплив на культурний простір. Визначено місце центральних та місцевих органів влади, партійних структур як факторів організації культурного життя в регіоні. Висвітлено особливості відновлення роботи та характерні риси діяльності театрів, кінотеатрів, філармоній, клубів, музеїв, бібліотек. Констатується, що культурний процес на Донбасі в 1943-1953 роки характеризувався прагненням реалізувати концепцію формування радянської ідентичності із наголосом на соціально-класовій та професійній складових. Сфера використання: подальша розробка тематики дослідження, написання узагальнюючих праць, навчальних посібників, під час читання вузівських курсів історії України.

03.07.18.0021/0417U002103

Тарахненко Людмила Леонідівна. Релігійні громади етнospільнот України (1990 - 2000-і роки): Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 19.05.2017.

УДК 94:[2-78+323.15](477)"1990/2000".

241 с. – Бібліогр.: 598 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню проблеми становища релігійних громад етнічних меншин України за умов суспільних трансформацій 1990-х - 2000-х рр. Робота базується на широкій літературно-джерельній базі. Досліджено формування етноконфесійного середовища незалежної України, виявлено вплив демократичних перетворень на відродження етнічних релігійних общин. Простежено становлення національної доктрини у сфері регулювання церковно-державних відносин, її вплив на формування відповідної правової бази. Проаналізовано динаміку чисельності та територіальний розподіл релігійних громад за етнічною ознакою. Розкрито структуру релігійних общин та їх місце у конфесійних організаціях. Визначено напрям

ми діяльності об'єднань віруючих етнospільнот України, а саме відновлення та будівництво культових споруд, особливості функціонування духовних навчальних закладів, соціальне служіння релігійних громад, їх участь у культурно-просвітницьких заходах.

03.07.18.0022/0417U002104

Яцук Ольга Юріївна. Міжнародні зв'язки Червоного Хреста України (1922 - 2014 рр.):

Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 19.05.2017.

УДК 94:614.885(477)"1922/2014".

231 с. – Бібліогр.: 496 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню проблеми міжнародних зв'язків Червоного Хреста України. Проаналізовано вітчизняну та зарубіжну історіографію міжнародної діяльності Червоного Хреста України, виявлено стан джерельної бази роботи. Крізь призму входження України до світового руху Червоного Хреста висвітлено трансформацію закордонних зв'язків функціонуючих на її території червонохресних організацій упродовж 1867 - 1921 рр. Проаналізовано радянський період транскордонної діяльності Червоного Хреста України у контексті реалізації статутних положень товариства та виконання ним політико-ідеологічних завдань влади. Окреслено головні вектори міжнародної співпраці вітчизняного товариства Червоного Хреста на сучасному етапі української державності, серед яких важливе місце посідає його участь у світових форумах з обговорення важливих для руху питань та виконання гуманітарних програм.

03.07.18.0023/0417U002288

Шкільнюк Надія Михайлівна. Міста Волинської губернії у другій половині XIX - на початку XX ст.: соціальна структура, адміністративний та економічний аспекти: Дис...

к.і.н. /Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – Захищена 31.05.2017.

УДК 94(477)"19/20"(043.3).

272 с. – Бібліогр.: 466 назв.

Об'єкт : міста Волинської губернії другої половини XIX - поч. XX ст. Мета: комплексно вивчити соціальну структуру, адміністративні та економічні аспекти міст Волинської губернії у другій половині XIX - на поч. XX ст. Практичне значення: викладений матеріал може бути використаний при написанні узагальнюючих праць з історії України, дослідницькій, викладацькій та краєзнавчій роботі та при реформуванні місцевого самоврядування на сучасному етапі розвитку України. Методи: загальнонаукові, історичні, міждисциплінарні, наукової евристики, класифікації і критики джерел.

03.07.18.0024/0217U006051

Країни Європи в XX ст.: проблеми політичного та соціального розвитку: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Сич Олександр Іванович. – ДР 0112U002331. УДК 94(4)"19".

24 с.

У результаті проведених досліджень були висвітлені деякі малодосліджені в історичній науці питання (цивілізаційні виміри історії Першої світової війни та її пропагандистська складова; проблеми внутрішньополітичного розвитку Румунії в міжвоєнний період, зокрема явище правого радикалізму та антисемітизму; проблема "радянського термідо-ру"; бесарабське питання в румуно-радянських відносинах 1917 - 1940 рр.; причини та характер подій 1989 р. в країнах

Центрально-Східної Європи та інші). Проведені дослідження відображені в 63-х публікаціях, а саме: 35-ти статтях, 26-ти виступах на конференціях, в тому числі в 4-х міжнародних конференціях за межами України, в 9-ти міжнародних конференціях в Україні, в 4-х Всеукраїнських наукових конференціях. Також у рамках виконання кафедральної наукової теми було захищено 3 кандидатських дисертації.

03.07.18.0025/0217U006368

Особові архівні фонди Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка як джерело вивчення національної історико-культурної спадщини: Заключний звіт /Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаніка; Керівник Дядюк Мирослава Степанівна. – ДР 0113U006492. УДК 025.171-027.552:027.54(477.83-25).

52 с.

Мета науково-дослідної роботи "Особові архівні фонди Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка як джерело вивчення національної історико-культурної спадщини" полягала у вивченні структурно-функціональних особливостей формування рукописного фонду ЛННБ України як складової Національного архівного фонду України, визначенні закономірностей становлення й рівня розвитку архівної справи на західноукраїнських теренах у різні історичні періоди, узагальнення досвіду роботи відділу рукописів у галузі архівної справи та документознавства. Об'єктом дослідження були особові архівні фонди ЛННБ України імені В. Стефаніка, дорядняського, радянського та періоду незалежності. Предметом дослідження - формування особового архівного комплексу, визначення його релевантності як джерела вивчення національної історико-культурної спадщини, організаційні засади та форми використання ретроспективної інформації. У процесі науково-дослідної роботи були застосовані: структурно-функціональний метод, загальнонаукові принципи (об'єктивності, всебічності, комплексності, історизму, детермінізму тощо), серед яких: загальні (діалектичний, герменевтичний та ін.); б) загальнонаукові (аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, абстрагування, моделювання, системний аналіз тощо); та міждисциплінарні методи (наукознавство та архівознавство, інформатика та архівознавство, бібліотекознавство та архівознавство, джерелознавство та архівознавство тощо). Відповідно до мети дослідження у звітний період 2014-2016 рр. було проаналізовано стан дослідження теми у вітчизняній та зарубіжній історіографії, виявлено та здійснено опрацювання архівних джерел до історії формування особових архівних фондів відділу рукописів Бібліотеки. Було вивчено структурно-функціональні особливості особових фондів. Зокрема, реконструйовано процес формування, розкрито первісний внутрішній устрій, зміни та змістове наповнення особових архівних фондів, уточнено дати першого надходження. Згідно до засад сучасної архівістики, в рамках здійснення централізованого обліку, було оновлено, властиво створено, анотовані переліки змістовного наповнення особових фондів та облік 237 особових фондів, їх переміщення тощо. У 2016 р. завершено науково-технічне опрацювання шести особових фондів та передано на розгляд ЕК. Опрацьовані архіви Є.Наконечного (доповнення), Г. Дем'яна, П. Медведика, М. Прокопа, Барвінських (оп. 2). Надалі триває робота над опрацюванням великих за об'ємом архівів: О. та Г. Горбачів, О. та Т. Антоновичів, С. Трофимука, М. Демковича-Добрянського, І. Крип'якевича, В. Вуйцика (доопрацювання), М. Вавричин, М. Деркач, В. Бориса. З неосвоєних фондів, сформовано додатково 95 од. зб. до архіву Третерів, переважно щоденники та нотатки Целіни Домініковської (з

Третерів), систематизовано архів родини Лосів. Упродовж звітнього періоду до фондів надійшли окремі архіви: Романа Кирчіва, М. Трухана та доповнення до існуючих фондів: М. Богачевської Хомяк, М. Бачинського, О. та Г. Горбачів, П. Гранкіна. Разом 138 ум. од. зб. У звітний 2014-2016 рр. у рамках виконання науково-дослідної роботи підготовлено одну монографію (Кравець Д. За Збручем: західноукраїнська громадсько-політична думка про радянську Україну (1920-1930-і рр.). - Львів: ЛННБУ ім. В. Стефаніка, 2016. - 296 с.). Підготовлені до редагування чотири окремих джерельні видання: Листування діячів української культури із Зеноном Кузелею, обсягом 282 маш. стор. (упор.: Баран М.); Листування Михайла Грушевського з Олександром Барвінським: 1894-1926 рр. (упор.: Дядюк М.); Епістолярій Богдана Заклинського", обсягом 25 др. арк. (упор. Домбровська Є.). Підготовлено джерельний блок документів і матеріалів в ділянці шептицькознавства у монографічному дослідженні М. Дядюк "Національні скарби Митрополита Андрея Шептицького (бібліотечно-архівний аспект)". Також здійснювалася робота над підготовкою чотирьох науково-довідкових видань особових фондів: І. Крип'якевича (Литвин Т.), В. Щурата (Тимочко М.), І. Левицького (Трегуб М.), "Каталогом рукописної кирилическої книги. - Т. 2" (Кольбух М.); документальним збірником "ЛННБ України ім. В. Стефаніка: факти і аргументи" (Дядюк М.). Оpubліковано 23 статті та подано до друку 12 публікацій, аналітичні енциклопедичні гасла для "Енциклопедії НТШ". Співробітники брали участь у 11 конференціях, семінарах, нарадах. Підготували 7 експозицій виставок архівних матеріалів: "Людвік Бернацький" (Дядюк М., вересень 2014); "Автографи лауреатів премії Антоновичів" (Сеник Я., лютий 2014); "Фотодокументи О. Антоновича" (Сеник Я., вересень 2014); "Архівні документи О. Антоновича" (Сеник Я., листопад 2014); "М. Вербицький" (Дядюк М. С.); "Митрополит А. Шептицький" (Дядюк М.); "Історія ЛННБ України ім. В. Стефаніка: фонди, переміщення і втрати" (Дядюк М.). У роботі застосовано інноваційний підхід до розкриття фондів особового походження. Підготовлено науково-пізнавальний фільм "Нашій школі 200 років" (До 200-річчя ЛСЗШ № 8 з поглибленим вивченням німецької мови, колишньої ІІ цісарсько-королівської гімназії у Львові). У фільмі були використані і представлені архівні документи до історії школи та документи педагогів у різні періоди викладання, підготовлений сценарій та текстова історична частина озвучення фільму.

03.41 Археологія

03.07.18.0026/0417U002209

Мельник Олена Олександрівна. Поховальні пам'ятки Києва XVI-XVIII ст: Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 06.06.2017.

УДК 903.5(477.25)"16/18".

183 с. – Бібліогр.: 749 назв.

Дисертацію присвячено вивченню поховань та цвинтарів XVI?XVIII ст., що були досліджені в Києві та на його околицях. У науковий обіг вводяться понад 3000 поховальних комплексів, відкритих протягом XIX ? початку XXI ст. Викремлено 4 основні види некрополів та 6 типів поховальних споруд. У роботі на основі комплексного аналізу археологічних, писемних та етнологічних джерел подана докладна характеристика поховального обряду відповідно до його основних елементів. Визначено фактори впливу на здійснення поховального ритуалу, простежено тенденцію до відхилення від канонічних церковних постулатів. Окреслено прогнозовану модель обряду та співвіднесено її з православними поховальними чинами. З'ясовано археологічні детермінанти для виявлення атрибуції прижиттєвого статусу померлих. Грунтуючись на антропологічних та писемних джерел, наведено

матеріали щодо статево-вікової структури та рівня смертності містян. На основі отриманих даних розглянуто фізичні особливості низки цвинтарів.

03.07.18.0027/0417U002214

Мироненко Людмила Володимирівна. Керамічний комплекс Батурина XVII - початку XVIII ст: Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 06.06.2017.

УДК 904.23(477.51)"16/17".

185 с. – Бібліогр.: 370 назв.

У роботі розглянуто всі групи керамічних виробів Батурина XVII - початку XVIII ст., що включають будівельну, архітектурно-декоративну кераміку, керамічний посуд та дрібну керамічну пластику, представлену, переважно, знахідками льолюк. На основі морфологічних характеристик у межах кожної з груп здійснений розподіл виробів за типами та варіантами, що дозволило визначити час побутування окремих різновидів знахідок та їх функціональне призначення. У результаті проведеного дослідження вдалося встановити хронологічну послідовність побудови цегляних споруд на території міста та його околиць, визначити конструктивні та декоративні особливості кахлів та кахляних печей Батурина, розробити хронологічно-типологічну схему керамічного посуду. Комплексний аналіз різноманітних груп керамічного матеріалу надав можливість визначити приблизну кількість гончарних осередків у межах міста, а також реконструювати культуру та побут його жителів.

03.61 Етнографія й історична антропологія

03.07.18.0028/0217U006353

Фактор етнічності в динаміці сучасних соціокультурних процесів: українці в глобалізованому світі: Заключний звіт /Інститут народознавства НАН України; Керівник Павлюк Степан Петрович. – ДР 0112U005324. УДК 39.008(477).

244 с.

Підготовлено до друку 2 монографії Кісь Р.Я. "Сенсологія людського ества: нова філософська антропологія" (обсягом 18 а.а), Іванкова-Стецюк О.Б. "Долаючи розломи: у пошуку відповідей на виклики інтеграції потерпілих від збройного конфлікту (аналітичні записки на полях)" (обсягом 5 а.а) та 16 статей (загальним обсягом 8 авт.арк.). А також опубліковано 6 монографій (заг. обсягом 77,1 а.а.), з них: Годованська О. Новітня українська діаспора: трудові мігранти в Італії, Іспанії та Португалії. - Львів, 2012. - 192 с.; Іванкова-Стецюк О. Церква у просторі міграцій: етнокультурні ресурси та соціоінтегративний потенціал релігійних спільнот українців. - Львів, 2012. - 286 с.; Кісь О.Р. Жінка в традиційній українській культурі (друга половина XIX - початок XX ст.) / Інститут народознавства НАН України. - Львів, 2012. - 286 с.; Кісь Роман. Як зупинити розукраїнювання України?: наукове видання / Роман Кісь. - Львів: ТзОВ Видавнича фірма "Афіша", 2012. - 360 с.; Кісь Р.Я. Сенс сенсотворення (впровадження до філософії смислу). - Львів: Інститут народознавства НАН України, 2013. - 390 с.; Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для факультетів журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / Під ред. Марії Маєрчик (голова редкол.), Ольги Плахотнік, Галини Ярманової / Інститут народознавства НАН України. - Київ: Критика, 2016. - 218 с. та опубліковано за темою НДР всього - 123 статей загальним обсягом 61,5 друк.арк., в яких досліджено динаміку соціального простору у персональному етнічному, інфраструктурному та комунікативному вимірах, пов'язану із міграційними процесами і функціонуванням мігрантських середовищ у суспільствах перебування (на прикладі співставлення українських та іноетнічного походження мігрантських середовищ)

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси

04.07.18.0029/0417U002135

Афанасьєв Дмитро Миколайович. Формування соціального потенціалу Інтернет-спільнот (на прикладі Закарпатської області): Дис... к.соц.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 10.05.2017.

УДК 316.772.5(477.87):004.738.5.

215 с.: 6 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Розроблено концептуальні засади аналізу соціального потенціалу Інтернет-спільнот. Досліджено особливості реалізації соціального потенціалу Інтернет-спільнот на регіональному рівні. Запропоновано два типи Інтернет-спільнот: які формують індивідуальний потенціал її членів та які формують колективний потенціал всієї спільноти. Розроблено систему показників для цілей діагностики соціального потенціалу Інтернет-спільнот.

04.07.18.0030/0217U004714

Зміна ціннісно-сміслових матриць як джерело суспільних змін в Україні: Заключний звіт /Інститут соціології НАН України; Керівник Шульга Олександр Миколайович. – ДР 0116U008829. УДК 316.277.28 с.

За допомогою таких конкретних індикаторів, як "сприйняття Другої світової війни", "громадянська ідентичність", "геополітичні орієнтації" та інші зафіксовано суттєві зміни у суспільній свідомості українського соціуму, що свідчать про боротьбу ціннісно-сміслових матриць на рівні історичних та політичних доменів. У цих смислових сегментах виявлено протидію встановленим ідеологічним конструкціям, стереотипів свідомості, пояснювальних моделей та оцінок історичних подій, уявлень про їхні ролі та наслідки у минулому, теперішньому та майбутньому. Розглянуто наявний в українському суспільстві "вакуум легітимних цінностей", що проявляється у відсутності загальноприйнятої системи цінностей та орієнтирів через фактичне співіснування у публічній сфері двох чи більше ціннісних матриць. Отримані результати дають можливість також розширити та поглибити вивчення і реінтерпретацію багатьох онтологічних проблем.

04.07.18.0031/0217U006267

Оптимізаційні важелі управління ощадно-інвестиційною сферою національного господарства: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Волков Володимир Петрович. – ДР 0114U007362. УДК 334.71: 316.42: 336.72 (477).

54 с.

Об'єкт дослідження - механізми управління ощадно-інвестиційною сферою національного господарства. Мета дослідження - пошук організаційно-економічних важелів управління багатофакторними системами в ощадно-інвестиційній сфері національного господарства. Теоретичні і практичні результати роботи полягають у розробці системи механізмів та важелів управління в ощадно-інвестиційній сфері національного господарства. В роботі наведені результати дослідження особливостей побудови системи та організаційно-економічних важелів управління багатофакторними системами у ощадно-інвестиційній сфері національного господарства. В роботі досліджений вплив інвестиційної складової на стан та розвиток людського капіталу підприємств реального сектора в сучасних умовах економіки знань. Проведений аналіз стану інвестиційної складової

економічної безпеки туристично-рекреаційної галузі України та здійснена розробка ефективних механізмів управління інвестиційними процесами, як основою сталого розвитку галузі. У роботі проведено дослідження інвестиційного клімату як параметру науково-технологічної складової економічної безпеки автомобілебудування України. Доведено, що динаміка розвитку автомобілебудування України залежить від обсягів інвестиційних ресурсів у основний капітал. Розглянуті особливості визначення основних показників рівня сталості розвитку ощадної системи. За результатами проведених досліджень встановлено наявність взаємозв'язку між малими та середніми циклами інвестицій та заощаджень у національному господарстві України. Новизна роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних і методичних положень та розробленні практичних рекомендацій, що в сукупності дозволяють розв'язати науково-прикладну проблему підвищення ефективності управління в ощадно-інвестиційній сфері національного господарства. Практичне значення отриманих результатів полягає в доведенні теоретичних положень роботи до рівня конкретних методик і практичних рекомендацій щодо формування та забезпечення достатнього рівня розвитку ощадно-інвестиційної сфери національного господарства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

04.61 Соціологія особистості і поведіння

04.07.18.0032/0518U000023

Стрельник Олена Олександрівна. Материнство як соціальна практика: структурно-діяльнісна концепція: Дис... д.соц.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.12.2017.

УДК 316.356.2:347.156.

458 с. – Бібліогр.: 510 назв.

У дисертації представлено авторську соціологічну концепцію, що пояснює соціальні практики материнства, та результати емпіричної апробації концепції на прикладі сучасного українського суспільства. Запропонована концепція вирішує наукову проблему, що полягає в гносеологічній суперечності між наявними теоретичними підходами, які фрагментовано відображають материнство, не враховують системний характер сучасних практик материнства та відповідних соціальних проблем. Найбільш вагомими результатами роботи є наступні. Розроблено понятійний апарат досліджень материнства як соціальної практики, представлений концептами материнства, турботи (піклування) про дитину, ресурсів піклування про дітей, структур та структурування практик материнства. Сформульовано концептуальне положення про багаторівневий характер структурування практик материнства на різних рівнях суспільства та у різних його полях, що дозволяє подолати суперечності між макро-та мікро підходами до концептуалізації материнства. Виділено макро-, мезо- та мікрорівні структурування практик материнства. На основі об'єднувальних підходів до аналізу ґендерних відносин, аналітично виділено поля структурування практик материнства, представлені державною політикою, економікою (ринком праці), сім'єю та культурою. Здійснено комплексний аналіз макrorівня структурування практик материнства в сучасному українському суспільстві, тобто умов макросоціального характеру, представлених зв'язками між політикою, економікою, сім'єю та культурою, що створюють систему можливостей та обмежень цих практик. Продемонстровано пізнавальні можливості структурно-діялісної концепції для вивчення повсякденного розгортання практик материнства та мікрорівня їх структурування в сучасному українському суспільстві на прикладі матерів, які поєднують оплачувану працю та піклування про дитину. Виявлено основні осі такого структу-

рування, пов'язані з позицією матері на ринку праці, доступом до ресурсів піклування про дітей, складом сім'ї, ґендерним розподілом праці у сім'ї, материнськими стратегіями, а також із часом та простором. На основі концептуального положення про дуальну роль агентів та структур в змінах практик материнства типологізовано практики піклування про дітей як таких, що відтворюють ґендерну систему, в межах якої переважно (або виключно) жінки є відповідальними та турботу про дітей, або трансформують цю систему. На основі критерію ґендерного розподілу відповідальності за турботу про дітей, виділено моделі "ексклюзивного материнства" та "розділеного батьківства", що диференційовані за низкою структурних, культурних та діяльнісних характеристик.

04.07.18.0033/0417U002136

Мунтян Ірина Володимирівна. Дитяча безпритульність як субкультура в сучасному українському суспільстві: Дис... к.соц.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 10.05.2017.

УДК 316.346.32–053.2:343.345–058.862:316.723.

237 с.: 6 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 181 назва.

Досліджено дитячу безпритульність як особливу субкультуру або особливу форму солідаризації між безпритульними дітьми. Складений соціокультурний портрет безпритульного. На підставі аналізу глибинних біографічних інтерв'ю подані життєві історії, стратегії виживання молодих людей з колишніх безпритульних. Окреслені головні напрямки регулювання проблеми дитячої безпритульності за дисциплінарними вимірами його здійснення.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.01 Загальні питання економічних наук

06.07.18.0034/0217U004668

Розвиток теорії і практики аудиту та державного фінансового контролю на базі сучасних інформаційних технологій в умовах інноваційної економіки України: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Петрик Олена Анатоліївна. – ДР 0112U002956. УДК 657.6 330.002.

4 с.

Об'єктом дослідження є аудиторська діяльність (виконання незалежного аудиту та надання супутніх аудиту послуг аудиторськими фірмами та приватними аудиторами), контрольні заходи органів державного фінансового контролю, функціонування підрозділів внутрішнього аудиту, що здійснюються на базі сучасних інформаційних технологій та спеціалізованих програмних продуктів. Предметом дослідження є сучасні теорія та практика незалежного, державного та внутрішнього аудиту (методологічні та організаційні аспекти) та їх реалізація із використанням інформаційних систем, комп'ютерних технологій у процесі розв'язання проблем, що виникають в інноваційній економіці України. Метою дослідження є: розвиток основних напрямів та визначення перспектив удосконалення теорії, методології, організації, методики незалежного і державного аудиту та практичних аспектів їх реалізації, у т.ч. із використанням сучасних інформаційних технологій в умовах інноваційної економіки України. Новизна отриманих результатів зумовлена системним підходом до проведення дослідження місця і ролі аудиту та державного фінансового контролю в процесі реформування суспільно-політичної сфери в Україні, подолання кризових явищ, а також трансформації об'єктів

і процедур контролю й аудиту із застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій. Основні результати: ідентифіковано проблеми, які знижують рівень реалізації суспільної місії аудиту в процесі розвитку підприємницької діяльності в Україні, а також визначено напрями їх подолання в умовах інноваційної економіки; розвинуто концептуальні підходи до забезпечення дотримання професійної незалежності в аудиті; розроблено пропозиції щодо оновлення законодавчої нормативної бази в сфері аудиту у співпраці з АПУ, САУ, Міністерством фінансів України та Світовим банком; вперше запропоновано комбінаторну модель тристоронніх відносин в аудиті та розроблено систему параметрів оцінки якості продукту аудиторської діяльності через запровадження ренкінгу; розвинуто теорію і практику "аудиту оподаткування"; розроблено методичне забезпечення до проведення занять за програмами Аудиторської палати України постійного вдосконалення професійних знань аудиторів; досліджено основні проблеми теоретичного, методологічного та організаційного характеру запровадження внутрішнього аудиту у акціонерних товариствах України та сформовано систему збалансованих показників оцінки ефективності діяльності вітчизняних акціонерних товариств на основі ризик-орієнтованого підходу; надано пропозиції до проекту Стратегії розвитку системи управління державними фінансами України; удосконалено Методику проведення національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; удосконалено порядок відбору аудиторів (аудиторських фірм) як суб'єктів первинного фінансового моніторингу; надано пропозиції щодо шляхів імплементації стандартів аудиту державних фінансів INTOSAI у законодавче поле та практичну діяльність органів державного фінансового контролю; внесено зміни до навчального плану для освітньо-кваліфікаційних рівнів "бакалавр" та "магістр" з напрямку підготовки "Облік і аудит" (нині "Облік і оподаткування"), доопрацьовано робочі навчальні плани та навчально-методичні матеріали з дисциплін, що входять до цих програм, приведено їх у відповідність до затверджених методичних вимог; впроваджено у навчальний процес магістерську програму "Аудит і державний фінансовий контроль". З цими та іншими результатами можна ознайомитись в роботах авторів кафедри аудиту.

06.07.18.0035/0217U004669

Удосконалення механізмів регулювання та управління діяльністю кредитних установ в умовах циклічного розвитку економіки:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Примостка Людмила Олександрівна. – ДР 0112U002957. УДК 336.71.

48 с.

Об'єкт дослідження - кредитна система України. Мета дослідження: розробка, наукове обґрунтування та впровадження вдосконалених механізмів регулювання та управління діяльністю кредитних установ. Завдання дослідження: поглиблене вивчення і узагальнення світової теорії та практики, також теорії та практики України з питань вдосконалення механізмів регулювання та управління діяльністю кредитних установ в умовах циклічного розвитку економіки. Результати та їх новизна: основними результатами є наукові матеріали з оцінками, висновками і пропозиціями. Обґрунтовано об'єктивну необхідність дослідження інституційно-структурних трансформацій, які відбуваються у банківському секторі як на глобальному, так і на національному рівнях та впровадження інноваційного інструментарію управління ризиками на фінансових ринках; розкрито інноваційні напрями розвитку сучасного банківництва на основі систе-

матизації інституційно-структурних зрушень, які відбуваються в банківській системі та надано рекомендації щодо забезпечення надійності та фінансової стабільності банківської системи в умовах циклічного розвитку економіки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.07.18.0036/0217U004793

Стратегічний розвиток підприємств торгівлі:

Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Лошенко Ірина Романівна. – ДР 0115U003120. УДК 339.37.

52 с.

В монографії розглянуто теоретичне підґрунтя диверсифікації комерційної діяльності підприємств торгівлі. Розкрито перспективні напрями становлення стратегічної теорії підприємств торговельної галузі з урахуванням принципів комерціалізації та стратегій диверсифікаційного розвитку. Проаналізовано специфіку споживчого ринку Чернівецької області, здійснено оцінку комерційної функції підприємств торгівлі. Запропоновано для реалізації етапи розробки комерціалізаційно-диверсифікованої стратегії підприємств торгівлі.

06.04 Політична економія

06.07.18.0037/0217U006266

Механізми кластеризації складних соціально-економічних систем мезо- та мікрорівня:

Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Горошкова Лідія Анатоліївна. – ДР 0114U007363. УДК 334,75:330,364: 316,42.

64 с.

Об'єкт дослідження - механізми кластеризації складних соціально-економічних систем мезо- та мікрорівня. Мета дослідження - розробка методів управління складними соціально-економічними системами мезо- та мікрорівня. Теоретичні і практичні результати роботи полягають у розробці системи механізмів та важелів управління складними соціально-економічними системами мезо- та мікрорівня. В роботі наведені результати дослідження особливостей використання концепції кластерів у процесі підвищення конкурентоспроможності складних соціально-економічних систем мезо- та мікрорівня. В результаті проведеного дослідження доведена важливість визначення розмірів ОСББ та можливості створення достатнього рівня їх організації, що забезпечить можливість узгоджених дій щодо природної монополії - ЖКГ. Обґрунтована доцільність використання компліментарного підходу при формуванні стратегії розвитку корпоративних структур кластерного типу. Доведено, що цей підхід дозволяє досягти максимальної ефективності при розробці стратегій розвитку галузей, що мають довгі або безперервні цикли (чорна металургія, кольорова металургія, виробництво отрутохімікатів і добрив, видобуток вугілля, виробництво атомної енергії). Встановлено, що стратегічний консалтинг є важливим елементом інфраструктури щодо запровадження системи управління інноваційним розвитком підприємств, подолання існуючих протиріч у нормативно-правових актах та наближення до європейських стандартів здійснення інноваційної політики як істотного важеля державного впливу на формування пріоритетів та стандартів сталого розвитку країни. Новизна роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних і методичних положень та розробленні практичних рекомендацій, що в сукупності дозволяють розв'язати науково-прикладну проблему підвищення ефективності управління складними соціально-економічними системами мезо- та мікрорівня. Практичне значення отриманих результатів поля-

гає в доведенні теоретичних положень роботи до рівня конкретних методик і практичних рекомендацій щодо формування та забезпечення достатнього рівня розвитку складних соціально-економічних систем мезо- та мікрорівня. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.09 Історія економічної думки

06.07.18.0038/0417U002298

Курбет Олександра Петрівна. Формування та еволюція теоретико-методологічних засад Київської політекономічної школи (друга половина XIX - початок XX ст.): Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 06.06.2017.

УДК 330.83(477-25)"18/19"(043.3).

159 с.: 4 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

В дисертаційній роботі розкрито феномен зародження та розвитку Київської політекономічної школи як спільноти вчених-економістів, об'єднаних спільними світоглядними, культурними та моральними позиціями. Визначено основні риси даної школи як наукової. Проаналізовано еволюцію наукових поглядів київських вчених-економістів на одну з ключових проблем політичної економії - теорію цінності, в розробках якої вони впритул наблизилися до її трактування неокласичною економічною теорією. Розкрито погляди вчених на практику державного регулювання як чинника розвитку господарства на ринкових засадах, зокрема стосовно митної та податкової політики уряду, питання розвитку інфраструктури та залізниць як одного із найбільш прогресивних шляхів сполучення досліджуваного періоду, анти-трестівського та фабричного законодавства тощо. Розкрито внесок представників Київської політекономічної школи в економічну науку та практику другої половини XIX - початку XX ст., зокрема стосовно її впливу на формування соціального напрямку та зародження інституціональних підходів економічного дослідження в українській економічній думці. Встановлено, що Київська політекономічна школа стала потужним центром формування наукових ідей, що лягли в основу сучасних економічних досліджень.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.07.18.0039/0518U000025

Саух Ірина Василівна. Стратегічний аналіз фінансового потенціалу туристичного підприємства: теорія, методологія, організація: Дис... д.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 28.12.2017.

УДК 330.101.542:338.48.

361 с.: 116 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 338 назв.

Робота присвячена вирішенню наукової проблеми розвитку теоретико- методологічних та організаційних положень стратегічного аналізу фінансового потенціалу туристичного підприємства та розробці практичних рекомендацій, спрямованих на його удосконалення. Поглиблено теоретичні засади стратегічного аналізу шляхом уточнення його змістовної наповненості та виявлення міждисциплінарних взаємозв'язків з іншими науками. Сформовано теоретичну модель стратегічного аналізу підприємства. Запропоновано методику здійснення стратегічного аналізу фінансового потенціалу туристичного підприємства з врахуванням детермінант прямого та непрямого впливу зовнішнього середовища. Розроблено модель організаційної структури стратегічного аналізу, орієнтовану на підвищення рівня розвитку фінансового потенціалу туристичного підприємства. Основна частина положень, висновків та рекомендацій впроваджена у

практичну діяльність: Всеукраїнської громадської організації "Туристична асоціація України", Управління промисловості, розвитку інфраструктури та туризму Житомирської обласної державної адміністрації, міжнародний туроператор ВЕДІ-ТУРГРУП-Україна, туристична агенція "Світ Тревел", Київський інститут бізнесу та технологій, Житомирський державний технологічний університет.

06.07.18.0040/0518U000043

Хохлов Валентин Юрійович. Моделювання портфелів цінних паперів в умовах глобальної економічної нестабільності: Дис... д.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 29.01.2018.

УДК 336.76 : 519.86/.87 : 330.131.7 (043.3).

359 с.: 97 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 259 назв.

Дисертація присвячена розробці нових та удосконалених існуючих методологічних підходів до управління портфелем цінних паперів. Її метою є створення економікоматематичного інструментарію, який підвищує ефективність управління портфелем в сучасних економічних умовах. Розроблено методологічний підхід до оптимізації структури портфеля за нелінійними критеріями та побудовано моделі оптимізації за нормами Шарпа, Трейнора, інформаційним коефіцієнтом, VaR, CVaR. Запропоновано методологію оптимізації структури портфеля, що стежить за бенчмарком, побудовано моделі оптимізації за критеріями TEV, TE2, кореляцією з бенчмарком. Удосконалено методологічні засади оцінювання ризику за наявності "важких хвостів", для чого обґрунтовано застосування розподілів Стьюдента та Лапласа. Побудовано багатокритеріальні моделі імунізації портфеля облігацій та хеджування за допомогою опціонів. Розроблено підхід до врахування людського капіталу у фінансовому плануванні.

06.07.18.0041/0518U000083

Шерстюк Роман Петрович. Багатокompонентна модель формування організаційного механізму забезпечення стабільного функціонування промислового підприємства (Постконфліктні Європейско-трансформаційні акценти): Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 27.03.2018.

УДК 330.341: 65.016.7.

470 с.: 22 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 593 назви.

Об'єктом дослідження послужили процеси управління інноваційними, ресурсними, логістичними та маркетинговими чинниками ефективної діяльності на основі багатокompонентної моделі, що впливають на стабільне функціонування промислового підприємства та його витрати. Метою дослідження є формування багатокompонентної моделі управління чинниками ефективної діяльності забезпечення стабільного функціонування промислового підприємства на основі виділення інноваційно-ресурсних та логістично-маркетингових компонент та формування методичного управлінського інструментарію щодо її реалізації. Теоретико-методологічну основу дисертаційної роботи сформували наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із зазначеної тематики. Наукова новизна одержаних результатів полягає у концептуальному вирішенні наукової проблеми - забезпечення стабільного функціонування промислових підприємств та теоретичному, методологічному, методичному і прикладному обґрунтуванні наукових засад формування багатокompонентної моделі організаційного механізму, що сприятиме досягненню ефективної діяльності підприємств переробної промисловості. Предметом дослідження є принципи, положення, економічні методи, прийом

ми та практичні аспекти формування інноваційно-ресурсної та логістично-маркетингової стратегії управління чинниками ефективної діяльності та витратами промислового підприємства. До результатів, що мають найбільше практичне значення, належать пропозиції щодо впровадження алгоритму процесу вибору та оцінки ефективності проекту стратегії управління чинниками ефективної діяльності підприємства з урахуванням можливих витрат; методики планування та управління чинниками ефективної діяльності підприємства та оптимізації витрат на основі інноваційно-ресурсної та логістично-маркетингової компонент з точки зору виділення цільових пріоритетів. Практичні результати роботи, їх рівень і ступінь використання полягають у тому, що концептуальні та методичні підходи і практичні рекомендації, висунуті у дисертації, можуть бути використані переробними підприємствами промисловості при формуванні організаційного механізму забезпечення стабільного функціонування підприємства та його розвитку. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підприємства, вищі навчальні заклади, органи влади.

06.07.18.0042/0518U000108

Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна. Розвиток теорії та методології бухгалтерського обліку в контексті неінституційної теорії:

Дис... д.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 28.03.2018.

УДК 657.1.

456 с.: 22 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Робота присвячена виявленню закономірностей та формуванню науково обґрунтованих пропозицій щодо розвитку теорії і методології бухгалтерського обліку на основі неінституційної теорії. Обґрунтовано розуміння бухгалтерського обліку як мегаінституту. Розроблено бухгалтерську інституційну концепцію (в широкому розумінні). Обґрунтовано необхідність і розкрито особливості розвитку бухгалтерського обліку в контексті теорії контрактів. Розроблено матричну модель реалізації професійного судження на різних рівнях облікової системи та удосконалено теоретичні аспекти креативного обліку. Виділено характерні риси мережевого капіталу як об'єкта бухгалтерського обліку. Побудовано методичний підхід до бухгалтерського обліку мережевих активів. Розроблено теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку специфічних активів. Основна частина положень, висновків та рекомендацій впроваджена у практичну діяльність: Департамент економічного розвитку і торгівлі Рівненської обласної державної адміністрації, ПАТ "НКМЗ", ТОВ "Євротон-ексклюзив", ТОВ "Землевпорядна компанія Юрземгеопроект", ПрАТ "Рівнеазот", ТзОВ "Стемп", ТОВ виробничо-комерційна фірма "Vica", Рівненський державний гуманітарний університет, Житомирський державний технологічний університет

06.07.18.0043/0518U000136

Макаренко Інна Олександрівна. Конвергентна стейкхолдерська модель обліку, звітності та аудиту в умовах сталого розвитку: Дис... д.е.н. /Житомирський державний технологічний університет. – Захищена 30.05.2018.

УДК 005.35+005.21:005.52+657.6.
361 с.: 90 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 479 назв.

Робота присвячена вирішенню наукової проблеми розвитку теоретико-методологічних і методичних засад щодо формування конвергентної стейкхолдерської моделі обліку, звітності та аудиту в умовах сталого розвитку. Сформовано методологічні положення конвергентної стейкхолдерської моделі. Запропоновано організацію обліково-аналітичного

забезпечення сталого розвитку компаній. Формалізовано взаємозв'язок між звітністю зі сталого розвитку компаній - конститuentів фінансових індексів, їх фінансовою ефективністю та інформаційною ефективністю фінансових ринків. Удосконалено підходи до розуміння сутності звітності зі сталого розвитку, типологізації її стандартів та її ролі у прийнятті рішень. Запропоновано підхід до оцінювання рівня конкуренції на ринку аудиторських послуг та моделі верифікації звітності зі сталого розвитку як основи її транспарентності і достовірності. Основна частина положень, висновків та рекомендацій впроваджена у практичну діяльність: Сумське представництво Громадської спілки "Палата аудиторів і бухгалтерів України", ТОВ "Маршал Плюс", ТОВ "ВітМілл", Державне підприємство "Наумівський спиртовий завод", АФ ТОВ "Сумикоопаудит", АФ ТОВ "Професіонал СВ", ТОВ "Епл Аудит", Сумський державний університет.

06.07.18.0044/0217U004565

Прогнозування соціально-економічних наслідків виробничої діяльності видобувних та машинобудівних підприємств: Заключний звіт

/Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пістун Ігор Миколайович. – ДР 0113U000414. УДК 330.012.2 : 519.2.

65 с.

Визначено системи показників для визначення обсягу соціального збитку та їх кількісний аналіз. Вибрано типи моделей, розрахунок чисельних значень її коефіцієнтів, перевірка адекватності моделей. Це лінійні моделі з нелінійним доданком, який моделює різницю справжнього значення вихідного фактора та розрахованого за лінійною моделлю. Спрогнозовано наслідки такої діяльності на 2016 рік. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0045/0217U004577

Розробка принципів розвитку соціально-економічних систем в умовах невизначеності та ризику: Заключний звіт /Міжнародний науково-

навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міносвіти і науки України.; Керівник Бажан Людмила Іванівна. – ДР 0112U0001003. УДК 338.242:519.8.

176 с.

Розробка математичних моделей розвитку соціально-економічних систем в умовах невизначеності та ризику обумовлена необхідністю прийняття рішень щодо вибору такої альтернативи розвитку з числа можливих, в якій з урахуванням всіх різноманітних факторів і суперечливих вимог буде визначена найбільш ефективна загальна цінність діяльності системи. В зв'язку з цим були поставлені та розв'язані наступні завдання: концептуальні засади моделювання соціально-економічних систем з урахуванням їх динамічності, стійкості та зворотного зв'язку в умовах невизначеності та ризику; розробка моделі оцінки результатів і наслідків реалізації різних варіантів розвитку транспортно-логістичної системи в умовах невизначеності та ризику; розробка принципів розвитку фінансово-кредитних установ в умовах невизначеності та ризику; дослідження основних принципів розвитку аграрного сектора економіки в умовах невизначеності та ризику та розробку методологічних засад аналізу економічної стійкості аграрного сектору; розробка теоретико-методичних підходів до вирішення завдань розвитку систем електронної комерції і електронного бізнесу в умовах невизначеності та ризику; розробка математичної моделі економічного зростання при умові розповсюдження знань в залежності від загального рівня капіталоозброєності праці; моделювання складових національної еколого-економічної по-

літики в рамках виконання Паризької угоди; теоретичне дослідження людського капіталу в умовах невизначеності. Дослідження поведінки соціально-економічних систем в часі і в залежності від структури елементів системи та взаємодії між ними, у тому числі причинно-наслідкових зв'язків, пелть зворотного зв'язку, затримок реакції, впливу середовища та інших дає можливість визначити їх стратегії розвитку.

06.07.18.0046/0217U006264

Модернізація економіки шляхом розвитку виробничої та соціальної інфраструктури:

Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Бабміндра Дмитро Іванович. – ДР 0113U001939. УДК 332.001.76.

85 с.

Об'єктом дослідження є проблеми модернізації економіки шляхом розвитку виробничої та соціальної інфраструктури. Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка науково-практичних рекомендацій щодо вирішення проблеми модернізації економіки шляхом розвитку виробничої та соціальної інфраструктури. Методи дослідження - аналіз, синтез, структурно-функціональний аналіз, спостереження, порівняння, економічного моделювання. Удосконалено науково-методичні підходи необхідності модернізації національної економіки Потреба модернізації нашої економіки сьогодні зумовлена низкою передумов внутрішнього та зовнішнього характеру. Серед позитивних внутрішніх умов слід виокремити: цільову орієнтацію економічної політики на інноваційний розвиток і структурну перебудову економіки, створення нових наукоємних виробництв, розвиток людського потенціалу. Доведено, що економіка потребує, перш за все, інноваційних змін як у практиці господарювання, так і в системі управління та прийняття відповідних рішень. Іншою передумовою, яка, з одного боку, виступає бар'єром на шляху модернізації економіки, а з іншого, є "стимулом" модернізації всіх секторів економіки - це складна політична ситуація та події 2014 р. в Україні. Внутрішніми передумовами модернізації економіки є боргова модель розвитку, відставання в технологічному рівні та конкурентоспроможності товарів і послуг, хронічне випередження зростання заробітної плати по відношенню до зростання продуктивності праці, недостатньо ефективна система управління економікою. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0047/0217U006265

Пошук і дослідження організаційно-економічних ознак в управлінні багатофакторними виробничими та сервісними системами на основі логістики:

Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Волков Володимир Петрович. – ДР 0112U008144. УДК 65.012.34:005.412.001.89.

101 с.

Об'єкт дослідження - процеси та важелі управління багатофакторними виробничими та сервісними системами на основі логістики. Мета дослідження - розробка методів управління багатофакторними виробничими та сервісними системами на основі логістики. В дослідженні науково обґрунтовані теоретико-методологічні положення і підтверджені практикою результати, що у сукупності подають нове вирішення науково-практичної проблеми створення цілісного організаційно-економічного механізму управління багатофакторними виробничими та сервісними системами на основі логістики. Розроблено метод оцінки сталого розвитку за інфраструктурними показниками, якими є економічна, екологічна і соціальна. Встановлено, що в процесі управління потенціалом підприємств гірничо-металургійного комплексу, доцільно особливу увагу приділити підвищенню екологі-

чної відповідальності. Запропоновано сформувані інститут консалтингу шляхом інституціоналізації, основна роль якої - прийняття окремого нормативно-правового акту. Доведено, що максимальної ефективності в управлінні житлово-комунальним господарством можливо досягти в разі їх побудови на засадах логістики. Новизна роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних і методичних положень та розробленні практичних рекомендацій, що в сукупності дозволяють розв'язати науково-прикладну проблему підвищення ефективності управління багатофакторними виробничими та сервісними системами на основі логістики. Практичне значення отриманих результатів полягає в доведенні теоретичних положень роботи до рівня конкретних методик і практичних рекомендацій щодо формування та забезпечення достатнього рівня розвитку багатофакторних виробничих та сервісних систем на основі логістики. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.07.18.0048/0518U000009

Федірко Олександр Анатолійович. Парадигма локального інноваційного розвитку в економіці ЄС:

Дис... д.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 19.12.2017.

УДК 332.146: 339.923: 061.1ЄС: 330.341.1 (043.3).

403 с.: 38 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 684 назви.

Систематизовано та обґрунтовано методологічні засади новітньої парадигми локального інноваційного розвитку в умовах мережевізації глобальної економіки. Досліджено методологічну сутність, детермінанти та методики параметральної ідентифікації локалізації інноваційної діяльності в економічній системі Європейського Союзу. Розкрито кількісні і якісні характеристики моделей територіальної концентрації інноваційної діяльності в ЄС. Проаналізовано конкурентні позиції ЄС у глобальному технологічному просторі, охарактеризовано сучасні тренди секторальної кластеризації економік країн-членів ЄС, оцінено потенціал технологічного лідирування європейського бізнес-сектору.

06.07.18.0049/0518U000071

Лютак Олена Миколаївна. Глобальна інституціоналізація бізнес-діяльності у сфері міжнародного туризму:

Дис... д.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 27.02.2018.

УДК 339.9:338.48 (043.3).

378 с.: 54 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 438 назв.

У дисертаційній роботі проаналізовано та узагальнено методологічні підходи до дослідження глобальної інституціоналізації бізнес-діяльності у сфері міжнародного туризму. Досліджено парадигмальні засади глобальної транснаціоналізації туристичної індустрії та конвергентні механізми інституційного забезпечення глобалізації туристичної діяльності. Розкрито фактори диверсифікації туристичного ринку, показано ступінь його детермінації ендогенними та екзогенними чинниками. З'ясовано ключові показники та характерні ознаки включення країн у глобальні туристичні мережі, здійснена їх кластеризація та узагальнено стратегії розвитку відповідно до впливу на світову туристичну кон'юнктуру. Визначені форми, інструментарій, рівні, механізми глобальної інституціоналізації бізнес-діяльності у сфері міжнародного туризму, проведено аналіз та оцінку його окремих параметрів. Обґрунтовано принципи, організаційно-економічні механізми нарощення використання конкурентного потенціалу національної туристичної

індустрії.

06.07.18.0050/0417U002267

Дашкуєв Магомед Ахмедович. Інноватизація розвитку транспортно-логістичних мереж країн східноєвропейського економічного простору: Дис... к.е.н. /Київський національний

університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 339.923.

194 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

В роботі досліджено концептуальні підходи, домінуючі тенденції та особливості розвитку сучасної глобальної транспортно-логістичної інфраструктури світового господарства. Обґрунтований, на відміну від поняття "східне партнерство", авторський підхід щодо економічного змісту категорії "східноєвропейський економічний простір", проаналізовано роль і функції міжнародних логістичних кластерів у процесах оптимізації логістичних послуг компаній, посиленні їх горизонтально-інтеграційної взаємодії, формуванні багаторівневих вертикальних логістичних структур, злиттям і поглинанням, створенню альянсів, що у сукупності приводить до ефекту синергії. Запропоновано підхід до класифікації логістично-функціональних циклів логістичних інновацій в залежності від темпів приросту обсягів міжнародних перевезень вантажів і світової торгівлі в цілому на основі функціонування інноваційного механізму сучасної транспортно-логістичної інфраструктури. Виявлено багаторівневість та різношвидкісність формування і розвитку транспортно-логістичних мереж країн СЕП, створення інтермодальних логістичних центрів, транскордонних логістичних коридорів, розроблено аналітичну модель оцінювання інноваційної ефективності транспортно-логістичної системи України, обґрунтовано пропозиції щодо її адаптації і поступової інтеграції до регіональних (перш за все європейських) і глобальних ринків логістичних послуг.

06.07.18.0051/0417U002319

Швецова Ніна Євгенівна. Трансформація інвестиційного потенціалу глобальної економіки в умовах циклічного розвитку: Дис... к.е.н. /Донецький національний університет імені Василя

Стуса. – Захищена 01.06.2017.

УДК 339.727.22:332.012 (043.5).

255 с.: 26 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Об'єкт дослідження: процес трансформації інвестиційного потенціалу глобальної економіки в умовах циклічного розвитку; мета дослідження: удосконалення теоретико-методичних основ дослідження процесу трансформації інвестиційного потенціалу глобальної економічної системи та розробка науково-практичних рекомендацій з формування комплексу його антициклічного регулювання в архітектурі тенденцій глобального економічного розвитку; методи дослідження та апаратура: теоретичне узагальнення, порівняння, аналіз та синтез, індукція і дедукція, структурно-логічний аналіз, системний аналіз, метод аналізу та синтезу, методи статистичного та економіко-математичного аналізу і моделювання, графічний; теоретичні і практичні результати: контури інвестиційного потенціалу глобальної економічної системи як сукупності інвестиційних потенціалів економічних систем нижчого рівня; системна ідентифікація трансформацій, які відбуваються під впливом циклічності глобального економічного розвитку у процесі формування інвестиційного потенціалу глобальної економіки за кількісними та якісними критеріями; теоретико-методичний підхід до дослідження взаємозв'язку між формуванням глобального інвестиційного потенціалу та циклічністю глобального економічного розвитку; науково-методичний підхід до оцінки інвестиційного потенціалу економічної системи, від-

мінність якого полягає у: розробці методики розрахунку Інтегрального індексу інвестиційного потенціалу країн, що являє собою середню величину трьох індексів, які характеризують: рівень забезпеченості інвестиційними ресурсами, наявності інвестиційної місткості та інвестиційних ризиків економічної системи; кількісні засади визначення ефективних важелів формування інвестиційного потенціалу країн в умовах глобальної економічної динаміки; механізм антициклічного регулювання інвестиційного потенціалу глобальної економічної системи, що відрізняється від існуючих диференціацією інструментів механізму в залежності від стадії економічного циклу; понятійно-категоріальний апарат дослідження інвестиційного потенціалу економічної системи в умовах глобальної циклічної динаміки через уточнення змісту понять "інвестиційний потенціал економічної системи", "економічний цикл"; ступінь упровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність Комітету з питань промислової політики та підприємництва Верховної Ради України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної навчально-наукової установи "Академія фінансового управління", ТОВ ДТЕК ЕНЕРГО, у навчальний процес Донецького національного університету імені Василя Стуса; сфера використання: трансформація інвестиційного потенціалу глобальної економіки в умовах циклічного розвитку.

06.07.18.0052/0217U004794

Світові трансформації в умовах цивілізаційних змін: Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Версія Оксана Миколаївна. – ДР 0113U007498. УДК 339.

215 с.

Досліджено теоретико-методологічні, організаційно-правові та практичні аспекти світових трансформацій в умовах цивілізаційних змін. Реалізація запропонованих рекомендацій значно посилить місце і роль України в системі світового господарства і дасть змогу підвищити якість життя населення країни загалом та її регіонів зокрема. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес

06.07.18.0053/0217U004568

Методологія обліку венчурної діяльності, як засіб реалізації концепції інноваційного розвитку держави: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0115U001083. УДК 657.1.012.1.

81 с.

Згідно з програмою розвитку України "Стратегія - 2020", венчурна діяльність є пріоритетним напрямком розвитку нашої держави. Венчурна діяльність не може існувати поза інформаційним простором, роль якого полягає в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень щодо інвестицій, як на рівні венчурного підприємства, так і на рівні венчурного фонду. Від якості інформаційного забезпечення залежить правильність інвестиційного рішення, ефективність використання ресурсів та інвестиційна активність у країні в цілому. Базою ухвалення управлінських рішень для підприємств є інформація різного характеру, яка формується у процесі бухгалтерського обліку підприємства. Тому дослідження в цьому напрямку є актуальним питанням сучасності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.56 Суспільно-економічна структура

06.07.18.0054/0518U000131

Григор'єв Геннадій Степанович. Державне регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації: теорія і методологія:

Дис... д.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 03.05.2018.

УДК 330.101.5:351.72:005.44.

481 с.: 23 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 442 назви.

Об'єкт: елементи державного регулювання фінансово-економічних процесів у національному макроекономічному середовищі в умовах глобалізації. Мета: розробка та обґрунтування теоретико-методологічних положень та практичних рекомендацій щодо державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації. Методи: морфологічного аналізу; системно-структурний підхід; діагностичний підхід; логіко-порівняльний метод; емпіричний метод; абстрактно-логічний метод, функціональний, інтеграційний підходи, метод логіко-змістовного; класифікаційно-аналітичний; функціональний синтез; графічний. Запропоновано: концептуальний базис та методологічні положення щодо стратегічного оцінювання національної економіки в умовах глобалізації; методичні підходи до забезпечення сталих інтеграційних процесів у національному макроекономічному середовищі; концепцію державного контролінгу в системі регулювання фінансово-економічних процесів національної економіки та її функціональну модель; концептуальну модель механізму державного регулювання фінансово-економічних процесів. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі; Державна аудиторська служба України.

06.07.18.0055/0217U006117

Проблеми формування ефективної моделі господарської системи в умовах євроінтеграційних процесів:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Лисяк Наталія Михайлівна. – ДР 0114U001236. УДК 330.341.44:339.13; 330.341.44; 338.33; 334.012; 334.7.

24 с.

Досліджено: модель економічної системи України у трансформаційний період; систему керівництва на машинобудівних підприємствах України; ефективність управління підприємствами в умовах євроінтеграційних процесів. Розроблено: рекомендації щодо реформування економічної системи України із визначенням пріоритетних галузей економіки; структурно-логістичну схему управління інноваційною діяльністю промислових підприємств; алгоритм оцінки ефективності керівництва інноваційною діяльністю підприємств в умовах євроінтеграційних процесів.

06.07.18.0056/0217U006176

Розробка і впровадження методик персонального форсайту і стратегічного ігрового прогнозування:

Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Волошин Павло Валентинович. – ДР 0115U006801. УДК 65.012.23.

37 с.

Проаналізовано сучасний стан методик стратегічного прогнозування, ігрового стратегічного моделювання та форсайту, в тому числі - експрес-форсайту малих систем. Розроблено та впроваджено серія типових прогностичних ігор та методик експрес-форсайта в умовах підприємств і організацій. Обґрунтовано і доведено ефективність використання персонального форсайту, ігрового моделювання в практиці клієнт-орієнтованого консалтингу та в оптимізації бізнес-процесів на підприємствах і в установах. Показана

ефективність використання методик ігрового стратегічного моделювання в прогнозуванні для підприємств малого та середнього бізнесу, персональному консультуванні, експрес-форсайтах та керівницькій практиці.

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.07.18.0057/0518U000130

Підлипна Радміла Петрівна. Розвиток системи соціального страхування за умов становлення соціально орієнтованої ринкової економіки України: Дис... д.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 04.05.2018.

УДК 336.2 : 65.012.8(477).

462 с.: 57 табл., 119 іл. – Бібліогр.: 310 назв.

Об'єкт: процес реалізації державної політики забезпечення розвитку системи соціального страхування. Мета: розроблення теоретико-методологічних засад, обґрунтування пріоритетів, механізмів і засобів державного регулювання розвитку системи соціального страхування за умов становлення соціально орієнтованої ринкової економіки в Україні. Методи: системний підхід; структурно-логічний та семантичний аналіз; кількісного та якісного порівняння; статистичного аналізу, графічні методи та метод інтегрального оцінювання; аналоговий метод); аналіз головних компонент; системно-структурний аналіз та моделювання. Запропоновано: концептуальний підхід до виокремлення системи соціального страхування як окремого сегменту відносин у системі соціальної сфери держави та провідного інструменту державної соціальної політики; методологічний підхід до типологізації моделей розвитку системи соціального страхування залежно від масштабів і ефективності соціального страхування в державі, збалансованості його базових структурних співвідношень, міри інтегрованості і ролі соціального страхування в системі соціального розвитку держави; сукупність заходів та інструментів формування інституційного базису державного регулювання розвитку системи соціального страхування; удосконалені методологічні підходи до типологізації загроз соціальній сфері. Сфера використання: Міністерство соціальної політики України.

06.07.18.0058/0217U006373

Прогнозування та програмування зрівноваженого розвитку рекреації:

Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Шевченко Ганна Миколаївна. – ДР 0115U001074. УДК 338.486.5:330.3:338.48.

90 с.

Об'єкт дослідження - система прогнозування зрівноваженого розвитку рекреації. Метою роботи є теоретико-методологічне обґрунтування та розробка підходів до прогнозування та програмування зрівноваженого розвитку рекреації. Методами дослідження є: системний аналіз, абстрактно-логічний аналіз, агентне імітаційне моделювання. Результатом роботи є розробка теоретико-методичних підходів до прогнозування та програмування зрівноваженого розвитку рекреації. Новизна результатів роботи: удосконалено теоретико-методичні підходи до аналізу взаємозв'язків між окремими компонентами рекреаційної підсистеми національної економіки; обґрунтовано методологічний підхід до прогнозування розвитку рекреації з погляду теорії функціональних систем; розроблено підхід до програмування рекреаційно-економічної діяльності на основі агентно-орієнтованого імітаційного моделювання.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.07.18.0059/0417U002204

Завгородній Костянтин Васильович. Формування та розвиток логістичного аутсорсингу в умовах регіональних трансформацій:

Дис... к.е.п. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 07.06.2017.

УДК 65.012.34:332.122.

187 с.: 25 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

У роботі визначено сутність, функції та види логістичного аутсорсингу; досліджено етапи становлення логістичного аутсорсингу як інструменту управління регіональними трансформаціями; систематизовано методичні підходи до оцінки ефективності логістичного аутсорсингу. Виділено дві основні функції регіональної логістичної інфраструктури: організаційно-функціональна, яка забезпечує життєдіяльність всіх учасників економічних процесів регіону, забезпечує рух матеріально-грошових потоків, в тому числі на закладах аутсорсингу (передачі певних функцій); управлінсько-регулююча, яка впорядковує взаємодію в просторі і в часі між складовими (об'єктами та суб'єктами) регіональної логістичної інфраструктури.

06.07.18.0060/0417U002224

Бринзей Богдан Сергійович. Формування структури сільськогосподарського виробництва в регіонах:

Дис... к.е.п. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 15.05.2017.

УДК 332.1:338.43.

178 с.: 28 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 156 назв.

Дисертація присвячена дослідженню теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва регіону шляхом удосконалення його структури. При цьому запропоновано структурно-логічну модель оптимізації структури сільськогосподарського виробництва регіону на основі побудови і реалізації DEA-моделі супер-ефективності. Розроблено систему комплексного оцінювання ефективності сільськогосподарського виробництва на основі методу багатомірного ранжування - показника таксономії. Здійснено класифікацію сільськогосподарських регіонів за критеріями зональної спеціалізації та ефективності виробництва: економічним, соціальним, екологічним та організаційно-технічним. Запропоновано методичний підхід до аналізу матеріальних, трудових, екологічних та організаційно-технічних ресурсів сільськогосподарського виробництва на основі коефіцієнтів еластичності. Визначено методичні положення щодо вдосконалення організаційної структури через створення сільськогосподарських інтеграційних формувань, що є одним з важелів забезпечення оптимальної структури сільськогосподарського виробництва.

06.07.18.0061/0417U002323

Топалова Ірина Анатоліївна. Теоретико-методичні засади інноваційного розвитку регіонального промислового комплексу:

Дис... к.е.п. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 30.05.2017.

УДК 658.589:332.14.

234 с.: 23 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 311 назв.

Об'єкт: процес теоретико-методичного забезпечення інноваційного розвитку регіонального промислового комплексу в контексті стратегічного управління. Мета: удосконалення теоретичних засад, розробка науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо інноваційного розви-

тку регіонального промислового комплексу. Методи дослідження: логічного, монографічного та контент-аналізу; аналізу ієрархій; статистичні; рейтингової оцінки; програмно-цільового управління; комплексного підходу; структурного моделювання. Теоретичні і практичні результати: розроблено методичну базу щодо формування та реалізації інноваційного розвитку регіонального промислового комплексу на базі стратегічного управління. Наукова новизна: розвинуто існуючі теоретичні положення щодо процедури формування механізму забезпечення інноваційного розвитку регіонального промислового комплексу. Ступінь упровадження: результати використані в практичній діяльності Департаменту "Агентство з питань інвестицій та розвитку" (довідка №01.1-15/1266 від 05.10.2016 р.), Департаменту екології та природних ресурсів (довідка №01/4324 від 27.09.2016 р.), Одеської міської організації роботодавців (довідка №67/1 від 26.10.2016 р.). Результати дисертації використовуються в Одеському інституті Міжрегіональної академії управління персоналом у процесі викладання та методичного забезпечення дисциплін "Інноваційний менеджмент", "Управління якістю", "Управління конкурентоспроможністю організації", "Основи антикризового управління" (довідка №01-04-13/235/1 від 18.08.2016 р.). Сфера (галузь) використання - регіональна економіка.

06.07.18.0062/0217U004571

Управління економічним розвитком регіонів України та формування регіональної політики:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0115U001079. УДК 332.01.40 с.

Звіт з НДР: 68с., 11 рис; 2 табл.; 105 літер.джерел. Об'єкт дослідження - Регіональний розвиток та регіональна політика України. Мета НДР -Розробка теоретико-методологічних засад управління економічним розвитком регіонів та формування регіональної політики із застосуванням когнітивного підходу та економіко-математичного моделювання. Інформаційне забезпечення управління - це зв'язок інформації з системами управління підприємством і управлінським процесом в цілому. Воно може розглядатися не тільки в цілому, охоплюючи всі функції управління, а й за окремими функціональними управлінськими роботам, наприклад прогнозування та планування, обліку і аналізу. Це дає можливість відіграти специфічні моменти, притаманні інформаційному забезпеченню функціонального управління, розкривши в той же самий час його загальні властивості, що дозволяє направити дослідження глиб. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки

06.07.18.0063/0518U000074

Яровий Вадим Федорович. Розвиток підприємств туризму та сільського зеленого туризму: теорія, методологія, практика:

Дис... д.е.п. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 02.03.2018.

УДК 338.43:63 (477).

360 с.: 52 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 343 назв.

У дисертаційній роботі визначено соціально-економічний зміст функціонування підприємств галузі туризму й сільського зеленого туризму та їх місце у структурі національного господарства; обґрунтовано вплив чинників євроінтеграції та глобалізації на розвиток суб'єктів вітчизняного туристичного бізнесу, у т.ч. на селі; виявлено ін-

ситуційні механізми та регулятори розвитку підприємств туристичної галузі загалом й сільського зеленого туризму зокрема. Обґрунтовано закономірності, прояви та принципи розвитку підприємств галузі туризму та сільського зеленого туризму; визначено індикатори, показники та методи оцінки ефективності туристичної діяльності, у т.ч. на селі; обґрунтовано засоби планування, прогнозування та моделювання розвитку туристичних підприємств у цілому та сільського зеленого туризму зокрема. Проаналізовано структуру, розміщення, особливості використання ресурсного потенціалу підприємств галузі туризму та сільського зеленого туризму; здійснено оцінку ефективності функціонування основних видів туристичної діяльності, у т.ч. на селі; виявлено особливості формування вітчизняного ринку туристичних послуг та обґрунтовано організацію їх моніторингу. У дисертації розроблено напрями здійснення системного управління й інституційного забезпечення туристичної діяльності; обґрунтовано шляхи удосконалення туристичної діяльності на основі впровадження інновацій; визначено можливості та форми інтеграції підприємств галузі туризму й сільського зеленого туризму. Розроблено пропозиції щодо формування нових туристичних продуктів та брендів; визначено резерви та перспективи покращення діяльності підприємств сільського зеленого туризму; обґрунтовано засоби покращення інвестиційного та рекламно-інформаційного (маркетингового) забезпечення туристичних підприємств.

06.07.18.0064/0518U000080

Крисак Алла Іванівна. Регулювання земельних відносин на засадах сталого розвитку: Дис... д.е.н. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищено на 16.03.2018.

УДК 332.2/7(066).

480 с.: 24 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

Об'єкт - процес регулювання відносин в системі землекористування на засадах сталого розвитку; мета - формування теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій щодо регулювання земельних відносин в Україні на засадах сталого розвитку; методи - історичний підхід і діалектичний метод пізнання; абстрактно-логічного аналізу; системно-структурний; математичного моделювання та кластерного аналізу; статистичного аналізу; картографічного, групування регіонів за рівнями ефективності регулювання у загальній структурі регіонів; порівняльного аналізу; програмно-цільовий; новизна - розробка теоретико-методологічних засад регулювання земельних відносин на засадах сталого розвитку; теоретичні та практичні результати - реалізація запропонованих концептуальних положень, науково-методичних і практичних рекомендацій підвищить соціо-еколого-економічну ефективність землекористування шляхом формування ефективних механізмів регулювання земельних відносин. Основні положення дисертаційної роботи доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, призначених для якісного оцінювання стану земельних ресурсів, земельних відносин, результативності їх регулювання; ступінь впровадження - в діяльності Головного управління Держгеокадастру у Волинській області (довідка 0-3-0.3-7832/2-16 від 29.11.2016 р.); на регіональному рівні Комунального підприємства "Волиньприродресурс" (довідка № 69 від 14.12.2016 р.); у Волинському науково-дослідному та проектному інституті землеустрою (довідка № 168/1-11 від 29.12.2016 р.); згідно з Програмою соціального і економічного розвитку міста Луцька на 2016-2017 роки (довідка № 29-14/933 від 21.12.2016 р.); в управлінні екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації (довідка № 2486/1.15/2.16 від 22.12.2016 р.); у діяльності інституту зрошуваного землеробства Національ-

ної академії аграрних наук України (довідка № 17/18 від 04.01.2018 р.). У навчальний процес Волинського інституту економіки та менеджменту (довідка 235 № від 10.10.2016 р.); галузь - економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.

06.07.18.0065/0217U004572

Фінансове забезпечення функціонування транспортних підприємств: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Семенович Тетяна Андріївна. – ДР 0107U000012. УДК 656.07:658.15.

87 с.

В науково-дослідницькій роботі розкрито економічна сутність та джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Обґрунтовано доцільність використання залучених та запозичених джерел фінансування діяльності підприємств транспорту. Визначенні особливості джерел формування фінансових ресурсів Укрзалізниці. Проведений аналіз підприємств транспорту в Кіровоградській області та оцінка фінансових ресурсів АТ "Укрзалізниця". Удосконалено механізм використання підприємствами транспорту лізингу, що містить висвітлення переваг лізингу над іншими джерелами фінансування оновлення основних фондів, та в межах якого запропонована організація лізингу для здійснення розширеного кола послуг, зокрема, передбачена схема організації лізингу для ремонту основних фондів транспортних підприємств. Визначення сутності та послідовності дій щодо удосконалення механізму управління інвестиційною привабливістю підприємств залізничного транспорту.

06.07.18.0066/0217U006109

Організаційно-методичне забезпечення формування кластерної моделі розвитку регіонального туризму: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Кулиняк Ігор Ярославович. – ДР 0113U005299. УДК 338.48.

145 с.

Розроблено теоретико-методологічні та методичні підходи до формування організаційно-методичного забезпечення кластерної моделі розвитку регіонального туризму. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0067/0217U006162

Управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Крутова Анжеліка Сергіївна. – ДР 0114U006526. УДК 658.15:658.87.

332 с.

Метою науково-дослідної роботи є розробка теоретичних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо удосконалення управління фінансовою безпекою торговельних підприємств. В роботі удосконалено понятійний апарат управління фінансовою безпекою підприємства; ідентифіковано і систематизовано загрози фінансовій безпеці; обґрунтовано критерії та індикатори оцінки фінансової безпеки підприємства; удосконалено інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовою безпекою; розроблено модель формування фінансово-економічного механізму управління забезпеченням фінансової безпеки з урахуванням концепції стратегічного управління; запропоновано концепцію стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі з урахуванням застосування розробленої матриці прийняття рішень; обґрунтовано критерії аналізу стратегічних альтернатив та вибір стратегії управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі.

06.07.18.0068/0217U006170

Забезпечення конкурентоспроможності торговельних підприємств в умовах інноваційної економіки: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Чорна Марина Віталіївна. – ДР 0114U006535. УДК 658.821:330:341.1.

243 с.

У роботі набули розвитку теоретичні засади забезпечення конкурентоспроможності торговельних підприємств: сформульовано авторські підходи до понятійно-категоріального апарату шляхом уточнення змісту категорій "конкурентоспроможність", "конкурентне середовище", "конкурентні переваги", "інновація"; систематизовано підходи до трактування змісту інноваційної економіки; структуровано конкурентне середовище підприємств торгівлі; виділено особливості конкурентного середовища торговельних підприємств та інновацій в торгівлі; удосконалено класифікацію конкурентних переваг та інновацій в торгівлі шляхом систематизації та доповнення класифікаційних ознак; розроблено систему принципів забезпечення конкурентоспроможності. Досліджено особливості та проблеми функціонування підприємств роздрібної торгівлі України та м. Харкова на різних етапах економічного циклу. Визначено підходи світових ритейлерів до забезпечення конкурентоспроможності в умовах кризи. Удосконалено науково-практичний інструментарій забезпечення конкурентоспроможності торговельних підприємств шляхом розробки: методичного інструментарію оцінки конкурентоспроможності з урахуванням інноваційної активності; системи забезпечення конкурентоспроможності, що базується на ланцюзі цінностей; механізму взаємодії з постачальниками.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.07.18.0069/0518U000082

Сидорович Олена Юріївна. Інститути оподаткування: детермінанти функціонування в фіскальному просторі: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 15.03.2018.

УДК 336.221 (043.3).

562 с.: 32 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 474 назви.

Об'єкт - процеси становлення та розвитку інститутів оподаткування як норм, механізмів підтримки їх реалізації та проявів поведінкових характеристик взаємодії учасників. Мета - формування теоретико-методологічних положень та систематизація прикладних засад функціонування і напрямків підвищення дієвості вітчизняних інститутів оподаткування з обґрунтуванням детермінантних характеристик їх впливу на розширення чи згортання фіскального простору в умовах глобальної конкуренції. Методи - теоретичного узагальнення, ретроспективного аналізу, аналізу і синтезу, системного методу, статистичного аналізу, структурно-функціонального аналізу, графічного, абстрактно-логічного, порівняння, економіко-математичного аналізу. Результати ? концептуальне обґрунтування науково-теоретичних положень функціонування інститутів оподаткування з виявленням аспектів взаємозалежності та взаємообумовленості їх впливу на розширення/згортання фіскального простору, що можуть бути використані при формуванні стратегічних засад податкової та фіскальної політики у національному на локальному вимірах та її реалізації. Новизна - вперше обґрунтовано інтегративну роль інституціонального підходу в дослідженні природи податку шляхом виокремлення концептуальних схем, категорійного апарату економічної та фінансової теорії уза-

гальнено методологічний інструментарій дослідження оподаткування, здійснено ретроспективний аналіз становлення інститутів оподаткування; удосконалено визначення інституціональної сутності оподаткування, концептуалізацію сутності фіскального простору, наукові підходи до обґрунтування природи конфлікту інтересів між державою та платниками податків, трактування формального і неформального інституту оподаткування, концептуалізаційні підходи до систематизації функцій інститутів оподаткування; набули подальшого розвитку: наукові підходи щодо трактування дисфункцій інститутів оподаткування, теоретичні підходи, що обґрунтовують вплив поведінкових параметрів реакцій суб'єктів оподаткування на перебіг фіскальних процесів та досягнення екстремумів виробничої і фіскальної функцій у коротко- та довгостроковому періодах, трактування, характеристики та хронологічні межі становлення вітчизняних інституцій оподаткування, обґрунтування ролі податкових елементів фіскального механізму в забезпеченні екологічних, економічних та соціальних імператив сталого розвитку держави. Впроваджено у діяльність: Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, Департаменту аудиту ДФС України, Департаменту моніторингу доходів та обліково-звітних систем ДФС України, Головного управління Державної фіскальної служби у Тернопільській області, Регіонального центру з інституціонального розвитку Європейського регіону Всесвітньої митної організації, Шумської об'єднаної територіальної громади Тернопільської області, Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - Комітет з питань податкової та митної політики Верховної Ради України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

06.07.18.0070/0518U000156

Рязанова Надія Сергіївна. Фінансове рахівництво у сучасному інформаційному суспільстві: теорія і практика: Дис... д.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 29.05.2018.

УДК 336.01/.02:330.3:004.77(043.3).

370 с.: 11 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 414 назви.

Сформульовано інформаційну концепцію фінансів, що ґрунтується на розумінні інформації як невід'ємному атрибуті, внутрішній об'єктивній властивості фінансових відносин. Вперше в українській фінансовій науці комплексно досліджено фінансове рахівництво (від англ. financial accounting, що транслітерується українською як фінансовий екаунтинг) - інформаційну інфраструктурну підсистему фінансів, що характеризується відкритістю інформаційних продуктів і послуг і об'єктивні реально існуючі у суспільстві зв'язки і взаємовідносини якої в інформаційному суспільстві організуються у цілісний самостійний інститут. Розкрита сутність, особливості, призначення в економіці макро- і мікрорівнів податкового рахівництва, котре частково є підсистемою фінансового рахівництва. Взяті в цілому фінансове, управлінське і податкове рахівництво формують інформаційну підсистему фінансів, інфраструктурною підсистемою якої є бухгалтерський облік.

06.07.18.0071/0417U002076

Левкович Оксана Володимирівна. Формування реакції ринку акцій України на монетарні та немонетарні інформаційні сигнали: Дис... к.е.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 18.05.2017.

УДК 336.76:338.5(043.3).

249 с.: 38 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

Об'єкт дослідження - процеси курсоутворення на ринку акцій під впливом макроекономічних інформаційних сигнала-

лів. Мета - теоретичне обґрунтування та розвиток науково-методичних підходів, практичних рекомендацій щодо визначення особливостей формування реакції українського ринку акцій на макроекономічні (монетарні та немонетарні) інформаційні сигнали. Методи дослідження: наукової абстракції, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, GARCH-моделювання, дедукції, векторного авторегресійного моделювання, графічний, формалізації та конструктивні методи. Поглиблено сутнісну інтерпретацію поняття "макроекономічний інформаційний сигнал". Довповнено систему ознак для класифікації макроекономічних інформаційних сигналів. Удосконалено науково-методичне забезпечення врахування секторальності індексу ПФТС при визначенні впливу немонетарних інформаційних сигналів на зміну його волатильності. Удосконалено науково-методичні засади виявлення трансмісії волатильності між ринками акцій США й України в контексті впливу інформаційного змісту немонетарних інформаційних сигналів США. Обґрунтовано методичний підхід до оцінки формування реакції складових загальної премії за ризик на очікуваний і неочікуваний інформаційний зміст монетарних інформаційних сигналів щодо облікової ставки з урахуванням циклічності розвитку українського ринку акцій. Ступінь упровадження - фінансовий регулятор, фондова біржа та 3 фінансово-кредитні установи. Сфера (галузь) використання - фінансові регулятори, фінансово-кредитні установи, навчальний процес.

06.07.18.0072/0417U002085

Приймак Софія Андріївна. Економічний механізм захисту прав споживачів на ринку банківських послуг в Україні: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 10.05.2017.

УДК 336.717.012.23:[366:330.123.6](477).

242 с.: 11 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Розроблено економічний механізм захисту прав споживачів на ринку банківських послуг в Україні та удосконалено понятійний апарат цього механізму. Виконано емпіричне дослідження і статистичне оцінювання стану захисту прав споживачів банківських послуг та фінансової грамотності населення України. Визначено шляхи поліпшення українського законодавства у сфері захисту прав клієнтів банків з урахуванням стандартів ЄС. Обґрунтовано можливість запровадження альтернативних (досудових) механізмів захисту прав споживачів банківських послуг з використанням досвіду зарубіжних країн.

06.07.18.0073/0417U002166

Аблязова Ельвіна Зуфарівна. Податок на нерухоме майно у стимулюванні економічного розвитку регіону: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 12.05.2017.

УДК 336:226.212.1(477).

268 с.: 49 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

Проведено розгорнутий аналіз практики формування податкових надходжень до місцевих бюджетів, у тому числі від податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в умовах запровадження фінансової децентралізації з виявленням домінуючих тенденцій і закономірностей. Запропоновано комплексний підхід до майнового оподаткування, який передбачає поєднання трьох основних компонентів – обліку, оцінювання та безпосередньо оподаткування об'єктів нерухомості з метою реалізації фіскального і регулюючого потенціалу податку на нерухоме майно на регіональному рівні. Розроблено комплекс рекомендацій щодо підвищення ефективності адміністрування податку на нерухоме майно в частині посилення фіскального контролю,

створення єдиного інформаційного середовища – територіально розподіленої державної системи обліку об'єктів нерухомості, а також удосконалення технології оподаткування нерухомості в Україні шляхом запровадження диференційованого підходу до встановлення податкових ставок.

06.07.18.0074/0417U002187

Цар Оксана Зіновіївна. Фінансова санація суб'єктів господарювання в економіці України: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 12.05.2017.

УДК 336.027:334.72](477).

237 с.: 21 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Проведено дослідження теорії і практики фінансової санації, доповнено теоретичні положення щодо організації фінансового оздоровлення підприємств України. Сформовано методичне забезпечення діагностики та комплексної оцінки фінансового стану фірми в динаміці. Обґрунтовано рекомендації до прогнозування неплатоспроможності на підставі застосування ризик-орієнтованого підходу та розроблено модель реструктуризації суб'єктів господарювання. Розкрито напрями державної підтримки у фінансовому оздоровленні суспільно важливих суб'єктів господарювання.

06.07.18.0075/0417U002225

Лучаківський Андрій Олегович. Економіко-математичні моделі оцінювання фінансової стійкості банку: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 15.05.2017.

УДК 330.4:336.71.

185 с.: 35 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

Дисертація присвячена розробці економіко-математичних моделей оцінювання, моніторингу та оптимізації фінансової стійкості банку на основі застосування багатофакторного, сценарного та імітаційного моделювання та використання концепції економічного капіталу. Запропоновано концептуальний підхід та розроблено відповідний математичний інструментарій оцінювання фінансової стійкості банків у вигляді скалярної міри із застосуванням засобів інтегрального числення до результатів стрес-тестування банку на основі розробленої Z-score моделі. Побудовані бінарна та неперервна задачі багатокритеріальної оптимізації полягають у знаходженні Парето-ефективних портфелів активів та пасивів для цільових функцій та обмежень, які характеризують такі складові фінансової стійкості банку як достатність капіталу, ліквідність, якість пасивів, якість активів, рівень їх концентрації, прибутковість та ризик. Запропонована модель оцінювання економічного капіталу на покриття процентного ризику ґрунтується на використанні VaR методології та елементів GAP аналізу. Розроблено індекс фінансової стійкості банку, в основу якого покладено порівняння розміру регулятивного капіталу із економічним капіталом, який призначений для покриття непередбачуваних збитків від банківських ризиків.

06.07.18.0076/0217U004628

Теоретико-методологічне забезпечення та розробка сучасного математичного інструментарію формування взаємоузгодженої фінансово-бюджетної та монетарної політики в умовах макроекономічної нестабільності: Заключний звіт /Національний університет "Кієво-Могилянська академія"; Керівник Лук'яненко Ірина Григорівна. – ДР 0114U001671. УДК 336.11.

582 с.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні положення та інструментарій математичного моделювання

впливу фінансово-бюджетної та монетарної політики на макроекономічну стабільність держави та забезпечення її сталого економічного розвитку. Метою дослідження є формування теоретико-методологічних положень та розробка сучасного математичного інструментарію для визначення середньострокової та довгострокової взаємоузгодженої фінансово-бюджетної та монетарної політики, спрямованої на досягнення макроекономічної стабільності держави та запобігання розвитку негативних тенденцій в умовах глобальної нестабільності та значних збурень на світових фінансових ринках. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.07.18.0077/0217U004795

Місцеві фінанси в системі соціально-економічного розвитку регіону: Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Ковалевич Дарія Адамівна. – ДР 0113U006451. УДК 336.01-02.

255 с.

Мета роботи - розробка наукових положень механізму дієвості місцевих фінансів в умовах трансформації соціально-економічних відносин та обґрунтування практичних рекомендацій щодо подальшого вдосконалення політики фінансового розвитку регіону. Об'єкт дослідження - місцеві фінанси в системі соціально-економічного розвитку регіону в умовах трансформації соціально-економічної системи України. Предмет дослідження - фінансові відносини на місцевому рівні (на прикладі Чернівецької області). Результати дослідження використані при вдосконаленні фінансової політики України на регіональному рівні, подальшому реформуванні системи фінансового забезпечення соціально-економічних потреб регіонів та їх інвестиційно-інноваційного розвитку. Результати дослідження були впроваджені у навчальний процес ЧТЕІ КНТЕУ, використані Департаментом фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації, при розробці програм соціально-економічного розвитку, впровадженню практичну діяльність Департаменту фінансів.

06.07.18.0078/0217U006384

Захист прав людини в контексті міжнародних податкових відносин: світовий досвід і Україна: Заклучний звіт /Університет державної фіскальної служби України; Керівник Анісімова Марина Федорівна. – ДР 0114U001293. УДК 341.231.14.

176 с.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у сферах податкового регулювання і забезпечення прав людини особливо у ситуаціях транскордонної економічної діяльності, й стосуються налагодження міжнародно-правового співробітництва. Предметом дослідження є характеристика міжнародних механізмів захисту прав платників податків як структурних складових механізмів захисту прав людини та розробка пропозицій на основі позитивного світового досвіду щодо можливостей його використання і вдосконалення для забезпечення оптимального балансу публічного та приватного інтересу у зазначеній сфері суспільних відносин в Україні. Метою дослідження є вивчення та узагальнення зарубіжного досвіду правового регулювання захисту прав і свобод людини у сфері міжнародних податкових відносин, як особливого виду фінансових відносин, ускладнених іноземним елементом, виявлення та дослідження їх природи, розвиток сучасної наукової доктрини у зазначеній сфері та розробка науково-практичних пропозицій з удосконалення вітчизняного податкового законодавства та практичної його застосування структурними підрозділами Держав-

ної фіскальної служби України з урахуванням зарубіжного досвіду. Для досягнення поставленої мети дослідження було вирішено наступні наукові завдання: проаналізовано еволюцію науково-правових уявлень і сучасних тенденцій в науковій теорії про правову природу системи забезпечення та захисту прав і свобод людини у міжнародних податкових відносинах; - здійснено аналіз концептуальних підходів щодо взаємодії систем захисту прав і свобод людини та платника податків; - висвітлено проблеми, пов'язані з захистом прав платників податків на національному та міжнародному рівнях, їх вплив на діяльність органів державної влади, які беруть участь у правовому регулюванні вказаної сфери; - державної влади та місцевого самоврядування в умовах побудови системи забезпечення та захисту прав і свобод людини у міжнародних податкових відносинах; - оцінено сучасний стан механізму захисту прав платників податків у Європейському суді з прав людини; - здійснено правову характеристику договорів України про уникнення подвійного оподаткування в частині обміну податковою інформацією; - вироблено рекомендації щодо розв'язання теоретичних і практичних проблем досліджуваної теми, в т.ч. пропозиції до вдосконалення податкового законодавства та правозастосовної практики. Методи дослідження: діалектичний метод; історико-правовий метод; порівняльно-правовий метод; формально-юридичний метод; структурно-функціональний метод. Практичне значення. Результати НДР можуть бути використані у процесі нормотворчої та правозастосовної діяльності, насамперед, Державної фіскальної служби України з метою вдосконалення нормативно-правових засад та правозастосовної практики в аспекті адміністративного співробітництва компетентних органів (зокрема обміну інформацією та надання адміністративної допомоги). Результати наукового дослідження можуть бути представлені ДФС України для подальшого аналізу та здійснення заходів щодо впровадження в практичну діяльність контролюючих органів України. Планується використання результатів ННТР у навчальному процесі Університету ДФС України.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.07.18.0079/0217U006177

Удосконалення методики аналізу витрат операційної діяльності підприємства: Заклучний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Кащана Наталя Борисівна. – ДР 0115U006804. УДК 658.155.3.

196 с.

Результати роботи: розкрито генезис економічної категорії "витрати" та уточнено поняття "витрати операційної діяльності" з урахуванням специфіки функціонування підприємств торгівлі; запропоновано напрями систематизації і розширено класифікацію операційних витрат торговельного підприємства; розроблено організаційно-інформаційну модель аналізу операційних витрат підприємства торгівлі та надано характеристику її основних елементів; запропоновано ієрархічну модель факторного впливу середовища на витрати торговельного підприємства; розроблено багаторівневу модель залежності рівня витрат операційної діяльності підприємства торгівлі від чинників мікрорівня; визначено критерії та сформовано систему показників для оцінки ефективності витрат операційної діяльності підприємства торгівлі; запропоновано методичний інструментарій комплексної оцінки ефективності операційних витрат торговельного підприємства, що ґрунтується на визначенні інтегральних показників їх економічності і результативності, та застосуванні методу таксономії; основні теоретичні та організаційно-методичні положення і результати до-

слідження пройшли апробацію і дістали схвалення у ТОВ "Европродукт".

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.07.18.0080/0417U002320

Кабаченко Ганна Сергіївна. Регулювання ринку праці в умовах трансформації структури зайнятості: Дис... к.е.н. /Донецький національний університет імені Василя Стуса. – Захищена 01.06.2017.

УДК 331.5.024.5:331.526 (043.5).

247 с.: 10 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

Об'єкт дослідження: процеси функціонування, регулювання та розвитку ринку праці; мета дослідження: вдосконалення науково-методичних положень та розроблення практичних рекомендацій щодо регулювання ринку праці в умовах трансформації структури зайнятості; методи дослідження та апаратура: теоретичне узагальнення, порівняння, аналіз та синтез, індукція і дедукція, структурно-логічний аналіз, системний аналіз, монографічний метод, метод статистичного аналізу, метод економіко-математичного моделювання, метод соціологічного дослідження, метод анкетування та короточасних моніторингів, графічний; теоретичні і практичні результати: модель розвитку соціального підприємства, в основу якої покладено принцип адресності, принцип раціональності та гнучкості; механізм регулювання ринку праці України, в якому запропоновано інструментарій інтегрованого державного та ринкового впливу на ринок праці, систематизовано заходи регулювання ринку праці за напрямками регулювання, їх цільовим спрямуванням, а також адресним охопленням суб'єктів ринку праці; науково-методичне забезпечення розробки стратегії розвитку ринку праці, яке містить комплекс систематизованих індикаторів моніторингу ринку праці, враховує особливості регулювання локальних ринків праці; теоретико-методичний підхід до дослідження проблем регулювання ринку праці, специфікою якого є: систематизація особливостей його регулювання на макро-, мезо-, мікро- та нанорівнях, групування чинників впливу, виокремлення методів, цілей та інструментів регулювання ринку праці, визначення системи індикаторів розвитку ринку праці; інституційне та організаційно-інформаційне забезпечення середньострокового прогнозування професійно-кваліфікаційної структури зайнятості на основі аналізу перспективних кадрових потреб економіки та соціальної сфери на регіональному рівні шляхом перерозподілу чинних функцій центрів зайнятості та створення в їх апараті відповідного підрозділу; методичні рекомендації щодо проведення на регіональному рівні періодичного моніторингу потреб молоді, пов'язаних із сферою їх професійного самовизначення та побудови власних освітньо-професійних траєкторій на основі статистичних та соціологічних обстежень стану ринку праці та трансформаційних зрушень в структурі зайнятості; ступінь упровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність Державної служби зайнятості (Центрального апарату), Донецького обласного центру зайнятості, Департаменту соціального захисту населення Донецької обласної державної адміністрації, Управління у справах сім'ї та молоді Донецької обласної державної адміністрації, Донецької торгово-промислової палати, ПАТ "НКМЗ", у навчальний процес Донецького національного університету імені Василя Стуса; сфера використання: регулювання ринку праці в умовах трансформації структури зайнятості.

06.07.18.0081/0217U004573

Оцінювання якості трудового потенціалу підприємства: Заключний звіт /Кіровоградський на-

ціональний технічний університет; Керівник Семикіна Марина Валентинівна. – ДР 0116U008169. УДК 331.5.

37 с.

В науково-дослідній роботі обґрунтовано теоретичні положення, узагальнені методичні підходи та практичні рекомендації щодо оцінювання якості трудового потенціалу підприємства. Представлений досвід оцінювання трудового потенціалу в країнах ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0082/0217U004574

Забезпечення ефективної зайнятості на підприємстві: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Семикіна Марина Валентинівна. – ДР 0116U008170. УДК 331.5.024.

31 с.

В науково-дослідній роботі обґрунтовано теоретичні положення, узагальнені методологічні підходи та практичні рекомендації щодо забезпечення ефективної зайнятості на підприємстві. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.07.18.0083/0518U000031

Романенко Ольга Олександрівна. Маркетингові комунікаційні стратегії підприємств в інформаційному суспільстві: Дис... д.е.н. /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 27.12.2017.

УДК 658.8:659.44:316.3:776.

385 с.: 59 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 460 назв.

В дисертації сформульовані концептуальні положення маркетингових комунікаційних стратегій в інформаційному суспільстві, які базуються на системі поглядів відносно об'єкту, суб'єкту, інструментів та принципів їх впровадження, уточнено категорійно-понятійний апарат. Розроблено модель оцінювання ефективності маркетингової комунікаційної стратегії підприємства на основі технологій цифрового маркетингу та змістовна модель її автоматизованої системи. Удосконалено методичні підходи до класифікації маркетингових комунікаційних стратегій в інформаційному суспільстві та показники оцінювання їх економічної та комунікаційної ефективності, використання системи веб-аналітики підприємства та маркетингового аудиту інтернет-ресурсу, оцінювання його потенціалу на основі факторної моделі. Набули подальшого розвитку: наукові положення поведінки споживача в частині визначення впливу на нього таких чинників як мережа Інтернет та цифрові канали; характеристика інформаційного суспільства та інституціональних і технологічних засад його розвитку в Україні; систематизація принципів світових тенденцій розвитку підприємств харчової промисловості, як тих, що відповідають світовим стандартам безпеки і якості продуктів харчування так і тих, що сформовані під впливом впровадження сучасних маркетингових комунікаційних стратегій із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які необхідно використовувати українським підприємствам цієї галузі.

06.07.18.0084/0518U000078

Кириленко Оксана Миколаївна. Забезпечення ефективного функціонування малодіяльних дільниць ПАТ "Укрзалізниця": Дис... д.е.н. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 15.03.2018.

УДК 656.2:338.47:656.2:658(02).

358 с.: 80 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 373 назви.

Об'єкт - процес формування механізмів забезпечення ефективного функціонування малодіяльних дільниць ПАТ "Укрзалізниця"; мета - встановлення методологічних принципів та обґрунтування концептуальних засад, удосконалення методичних підходів і надання практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективного функціонування малодіяльних дільниць ПАТ "Укрзалізниця"; методи - дефінітивний і компонентний аналіз; наукової абстракції та агрегування, статистичний динамічний аналіз; діалектичний та абстрактно-логічний; наукового аналізу та синтез, дедуктивний і аксіоматичний, індуктивно-дедуктивний, каузальний, порівняння та детермінованого факторного аналізу, декомпозиції аналізу ієрархій, статистично-евристичний та теоретико-експериментальний підходи; новизна - встановлення методологічних принципів, обґрунтування концептуальних засад та надання методико-практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності функціонування МДД ЗТ; теоретичні та практичні результати - Використання розроблених у роботі рекомендацій щодо забезпечення ефективності функціонування МДД ЗТ дозволить забезпечити підготовку, прийняття та реалізацію оптимальних управлінських рішень на основі розподілу вантажопотоків за паралельними лініями з переключенням надлишкового вантажопотоку на МДД ЗТ, з метою включення їх в експлуатаційну діяльність, що приведе до зниження їх збитковості; ступінь впровадження - в діяльності вокзалу станції Одеса-Головна (акт № 1/3 від 05.06.2013р.); ДП "ЗАВОД 410 ЦА" (акт № 4/5 від 02.06.2016 р.), Філії "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут залізничного транспорту" ПАТ "Українська залізниця" (акт № 01-27/5 від 29.07.2016 р.); Авіакомпанії "Міжнародні авіалінії України" (акт № 25 від 13.10.2016 р. від 13.10.2016 р.); Департаменту бухгалтерського, податкового обліку, звітності та методології ПАТ "Укрзалізниця" (акт № 7 від 07.02.2017 р.). В навчальному процесі Національного авіаційного університету під час викладання дисциплін "Управління міжнародною інноваційною діяльністю", "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності", "Менеджмент організацій і адміністрування" (акт № 2 від 10.10.2016 р.); галузь - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

06.07.18.0085/0518U000121

Череп Олександр Григорович. Розвиток стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підприємств машинобудування: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 25.04.2018.

УДК 338.45:621:005.2(043.3).

582 с.: 78 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 571 назва.

Об'єктом дослідження є процес розвитку стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підприємств машинобудування. Метою дослідження є обґрунтування та розробка теоретико-методичних положень, науково-методологічних підходів і практичних рекомендацій щодо розвитку стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підприємств машинобудування. Теоретико-методологічну основу дисертаційної роботи сформували наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із зазначеної тематики. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретичних, методичних, методологічних, прикладних основ розвитку стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підприємств машинобудування. Предметом дослідження є теоретико-методичні, наукові, методологічні і практичні положення, методи і моделі розвитку стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підпри-

ємств машинобудування. До результатів, що мають найбільше практичне значення, належать пропозиції щодо використання моделі інноваційної діяльності підприємств машинобудування шляхом використання економічного механізму; методологічний підхід до визначення ефективності стратегії розвитку ЕМІД; науково-методологічний підхід до оцінки синергетичного ефекту за результатами використання стратегії розвитку економічного механізму інноваційної діяльності на підприємствах машинобудування та методологічний підхід до розвитку економічного механізму на підставі комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності промислового підприємства. Практичні результати роботи, їх рівень і ступінь використання полягають у тому, що концептуальні та методичні підходи і практичні рекомендації, висунуті у дисертації, можуть бути використані переробними підприємствами машинобудування в різних регіонах України за умови формування стратегії та використання економічного механізму. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підприємства, вищі навчальні заклади, органи влади.

06.07.18.0086/0518U000124

Лищенко Маргарита Олександрівна. Механізми ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств на ринку зерна: теорія, методологія, практика: Дис... д.е.н. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 26.04.2018.

УДК 658.589:338.43.02.

402 с.: 47 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Дисертація присвячена вирішенню важливої наукової проблеми формування та функціонування механізмів ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств на ринку зерна. В роботі розвинуто понятійно-категоріальний апарат досліджень організаційно-економічних засад функціонування ринку зерна та його суб'єктів. Досліджено еволюцію організаційно-економічних умов функціонування сільськогосподарських підприємств на ринку зерна. Визначено структурні особливості ринку зерна та ринкової поведінки підприємств-товаровиробників. Ідентифіковано закономірності функціонування зернового ринку та методологічні засади управління поведінкою сільськогосподарських підприємств. Охарактеризовано показники та обґрунтувати індикатори функціонування ринку зерна. Розвинуто методичні підходи до підвищення ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств на ринку зерна в умовах глобалізаційних викликів. Визначено вплив світогосподарських тенденцій на виробництво зерна у вітчизняних сільськогосподарських підприємствах. Виконано оцінку сучасного стану вітчизняних підприємств-виробників зерна. Ідентифіковано ринкові фактори управління діяльністю сільськогосподарських підприємств-учасників зернового ринку. Окремо організаціїні аспекти збутової діяльності вітчизняних підприємств-виробників зерна. Визначено особливості ціноутворення сільськогосподарських підприємств на ринку зерна. Обґрунтовано механізми управління ефективністю збутової діяльності сільськогосподарських підприємств на ринку зерна. Ідентифіковано інструменти зниження рівня транзакційних витрат ведення бізнесу на зерновому ринку. Обґрунтовано організаційно-виробничий інструментарій підвищення ефективності виробництва зерна в сільськогосподарських підприємствах. Визначено стратегії ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств на ринку зерна.

06.07.18.0087/0518U000133

Лаврук Віталій Валерійович. Економічна модернізація тваринництва як умова продовольчого забезпечення населення України: Дис... д.е.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 10.05.2018.

УДК 631.152:636:338.439(477).

442 с.: 58 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 347 назв.

У дисертаційній роботі сформульовано сутність поняття економічної модернізації та виділено основні проблеми, що перешкоджають її проведенню у тваринництві. Вказано на необхідність використання методології і методики дослідження організаційно-економічних засад процесу формування стратегії, розробки і реалізації стратегічних програм та важливість техніко-технологічних напрямів проведення економічної модернізації виробничих процесів у тваринництві. Обґрунтовується важливість проведення модернізаційних змін в галузі тваринництва з метою поповнення його матеріально-технічної бази, генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин, економії виробничих ресурсів, впровадження прогресивних технологій виробництва тваринницької продукції для забезпечення продовольчої безпеки і зміцнення конкурентних позицій країни на продовольчому ринку.

06.07.18.0088/0518U000144

Павликівська Ольга Іванівна. Організаційний інструментарій забезпечення управління соціально відповідальною діяльністю підприємств засобами обліку та контролінгу: Дис... д.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 29.05.2018.

УДК 65.01:331.105.6:657.471.

420 с.: 44 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 533 назви.

Об'єктом дослідження є процеси управління соціально відповідальною діяльністю підприємств як результату взаємодії підприємства, держави та суспільства на основі реалізації принципів розвитку. Мета роботи - обґрунтування та розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційного інструментарію забезпечення управління соціально відповідальною діяльністю з використанням засобів обліку та контролінгу. Автором використано структурно-логічний та системний аналіз, монографічний метод, аналіз, синтез, системний підхід, економіко-статистичний і порівняльний методи, статистичний аналіз, морфологічний аналіз, економіко-математичний аналіз, графічний і табличний методи. Теоретичне значення полягає у системному дослідженні сучасних напрацювань у науковій сфері щодо реалізації організаційного інструментарію забезпечення управління соціально відповідальною діяльністю підприємств засобами обліку та контролінгу. Розробка методологічних основ управління соціально відповідальною діяльністю підприємств та створення сприятливих умов для взаємодії всіх зацікавлених сторін дозволить розв'язати проблему недостатнього розвитку соціально відповідальної діяльності суб'єктів підприємництва в нашій державі. Науковою новизною є поглиблення теоретичних і розвиток теоретико-методологічних основ та методичного забезпечення системи управління соціально відповідальною діяльністю підприємств і науково-практичних заходів з удосконалення організаційних механізмів її реалізації. Предметом дослідження є теоретичні основи і практичні аспекти управління соціально відповідальною діяльністю підприємства. Практичну значимість результатів дисертаційного дослідження визначають можливості забезпечення системи управління соціально відповідальною діяльністю найефективнішими інструментами обліку та контролінгу. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні промислові підпри-

ємства, вищі навчальні заклади, органи влади, громадські організації.

06.07.18.0089/0417U002064

Кайдрович Христина Іванівна. Фінансова рівновага як механізм забезпечення економічної безпеки підприємства: Дис... к.е.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.05.2017.

УДК 336.01:65.012.8.

341 с.: 30 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

У дисертаційній роботі доведено, що моделювання оцінки фінансової рівноваги підприємства за пропонованою методикою дає можливість визначити критичні сторони в роботі підприємств та запропонувати можливі варіанти виходу із кризових ситуацій. Вагомою перевагою цієї методики є те, що, базуючись на оцінці фінансової рівноваги, підприємство у межах свої обмежених ресурсів може реалізовувати безпекову діяльність, спрямовану на протидію як внутрішнім, так і зовнішнім загрозам.

06.07.18.0090/0417U002131

Рудницька Олена Василівна. Управлінський облік основних бізнес-процесів підприємств торгівлі: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 10.05.2017.

УДК 657.4 (075.8).

183 с.: 32 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Об'єкт: система управлінського обліку основних бізнес-процесів на підприємствах торгівлі. Мета: вдосконалення управлінського обліку основних бізнес-процесів на торговельних підприємствах. Методи: індукція, дедукція, історичний, узагальнення і групування, моделювання, порівняння, графічний. Удосконалено: класифікацію витрат за статтями бізнес-процесів закупівлі, транспортування, зберігання і реалізації товарів; форми звітності управлінського обліку, побудовані на базі облікових даних про витрати за основними бізнес-процесами; методичне забезпечення стратегічного аналізу в частині оцінки ефективності основних бізнес-процесів торговельного підприємства шляхом визначення основних ключових фінансових та нефінансових показників; форму стратегічної карти основних бізнес-процесів торгівлі у розрізі проєкцій "Фінанси", "Клієнти", "Внутрішні бізнес-процеси", "Розвиток і навчання" з розробкою заходів для досягнення системи стратегічних цілей і ключових показників суб'єкта господарювання.

06.07.18.0091/0417U002208

Чорній Вікторія Валеріївна. Механізм інвестиційного забезпечення підприємств газової промисловості: Дис... к.е.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 01.06.2017.

УДК 338.246:330.322]:[658.1:622.324]](477)(043.3).

202 с.: 33 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Дисертацію присвячено вирішенню науково-прикладного завдання - розроблення та обґрунтування теоретико-методичних і науково-практичних рекомендацій щодо формування механізму інвестиційного забезпечення підприємств газової промисловості. Розкрито сутність, структуру та взаємозв'язки елементів механізму інвестиційного забезпечення підприємств. Досліджено теоретичні положення та запропоновано методичний підхід щодо оцінювання інвестиційної привабливості підприємств. Проаналізовано стан ринку газу та проведено оцінку його впливу на можливості інвестиційного забезпечення підприємств газової промисловості. Проведено аналіз досвіду залучення інвестиційних ресурсів підприємствами газової промисловості в

умовах вітчизняного ринку. Сформовано механізм інвестиційного забезпечення підприємств газової промисловості. Запропоновано мережеву модель реалізації механізму інвестиційного забезпечення підприємств газової промисловості та надано практичні рекомендації з його впровадження.

06.07.18.0092/0417U002273

Ковтун Віта Петрівна. Репутаційні ризики та їх вплив на економічну безпеку підприємства (за матеріалами українських виробників безалкогольних напоїв): Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вади́ма Гетьмана. – Захищена 17.05.2017.

УДК 005.336.6:663.8(477)(043.3).

176 с.: 52 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертацію присвячено узагальненню та розвитку теоретичних положень, розробці новітніх методичних підходів до оцінювання та управління репутаційними ризиками підприємства. В роботі обґрунтовано методичний інструментарій оцінювання репутаційних ризиків підприємства, який базується на засадах системно-функціонального та процесного підходів і окреслює синергетичні контури впливу ризикоутворюючих факторів з огляду на цільові групи стейкхолдерів у репутаційній матриці підприємства, а також дозволяє визначити інтегральний показник рівня репутаційного ризику суб'єкта господарювання та обрати способи управління ним. Уточнена класифікація репутаційних ризиків підприємства за рахунок уведення ознаки "сфера виникнення ризиків". Удосконалено градацію рівнів репутаційного ризику підприємства за діапазонами їх інтегрального показника та технологію оцінювання їх впливу на економічну безпеку підприємства. Це, на відміну від існуючих, дозволяє поєднати фінансові й нефінансові індикатори та побудувати діагностичну карту, яка уможливує визначення потреби в реактивному чи проактивному управлінні репутаційними ризиками підприємства. Здійснено компаративний аналіз репутаційних ризиків і економічної безпеки вітчизняних виробників безалкогольних напоїв. Адаптовано методичні засади визначення характеру та мультиплікатора впливу репутаційних ризиків підприємства на його економічну безпеку задля встановлення стохастичних зв'язків прямого, нейтрального та оберненого впливу й визначення необхідних і достатніх умов формування таких зв'язків.

06.07.18.0093/0417U002274

Теплюк Марія Анатоліївна. Ефективність забезпечення ресурсами діяльності підприємства (за матеріалами підприємств пивоварної промисловості України): Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вади́ма Гетьмана. – Захищена 17.05.2017.

УДК 658.51:005.2:663.4 (043.3) (477).

200 с.: 50 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертація присвячена питанням ефективного забезпечення ресурсами діяльності підприємств пивоварної промисловості України. Поглиблено теоретико-методичні основи управління ресурсами підприємства, а саме: досліджено взаємозв'язок між економічною сутністю категорії "ресурси" та такими поняттями, як стратегічні ресурси, ресурсний потенціал, ресурсне забезпечення. Обґрунтовано необхідність розподілу ресурсів підприємства на традиційні, інтелектуальні та компетентнісні на базі чого сформовано елементну структуру їх ресурсного портфеля. Удосконалено методичний підхід щодо управління ресурсозабезпеченням господарської діяльності за допомогою ефективної моделі управління ресурсозабезпеченням діяльності підприємства. Здійснено аналітичне оцінювання сучасного стану, динаміки, проблем, перспектив і потенційних можливостей розвитку

пивоварних підприємств України. Запропоновано функціональну підсистему управління забезпеченням ресурсами діяльності пивоварних підприємств, проведено її апробацію та визначено ефективність запропонованих заходів. Розроблено практичні рекомендації щодо адаптації моделі управління ресурсозабезпеченням діяльності підприємства.

06.07.18.0094/0417U002275

Гапон Юлія Володимирівна. Формування та оцінювання потенціалу стратегічних змін підприємства: Дис... к.е.н. /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Захищена 18.05.2017.

УДК 005.336:005.21:33.05(043.5).

246 с.: 29 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Об'єкт дослідження: стратегічні зміни машинобудівних підприємств; мета роботи: розвиток теоретичних положень, розробка методичних підходів і практичних рекомендацій щодо формування та оцінювання потенціалу стратегічних змін підприємства; методика дослідження та апаратура: індуктивний і дедуктивний методи, методи аналізу концептуальних засад стратегічних змін і синтезу, методи морфологічного аналізу, методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, формалізації, узагальнення), методи фінансово-економічного аналізу, економіко-математичні методи, методи веб-аналізу та бенчмаркінгу, метод експертного опитування, графічний метод; теоретичні та практичні результати: методичний підхід до формування потенціалу стратегічних змін підприємства, відмінністю якого виступають принципи взаємозумовленості між цілями розвитку, стратегічним характером змін, етапами стратегії змін та видами потенціалу стратегічних змін за ознакою сформованості – неявний (прихований), бажаний (перспективний), наявний; методичне забезпечення аналізу стратегічних змін машинобудівних підприємств та стану їх потенціалу, відмінністю якого виступає визначена сукупність методів, критеріїв, показників, етапів відповідно структурно-логічній послідовності "об'єкти стратегічних змін" - "стратегії змін" - "потенціал стратегій змін" - "інструментарій формування та оцінювання потенціалу стратегічних змін", що дозволило виділити для вітчизняних машинобудівних підприємств актуальні стратегії реалізації змін, їх інструментарій та організаційні форми; методичний підхід до оцінювання потенціалу стратегічних змін підприємства, відмінність якого полягає в оцінюванні потенціалу реалізації стратегії змін за технологічною, людською та інформаційною складовими з позиції врахування в розробленому комплексі показників стандартів галузі та вимог ринку а також його відповідності етапам стратегії змін; визначення змісту поняття потенціалу стратегічних змін як стратегічної здатності підприємства реалізовувати стратегію змін, що забезпечує суттєві перетворення в продукції, технологіях, організаційній структурі, культурі, напрямках діяльності підприємства за рахунок використання та нароццування технологічних, інформаційних та людських можливостей; склад інструментарію формування та оцінювання потенціалу стратегічних змін, систематизація якого ґрунтується на визначенні ролі потенціалу стратегічних змін в етапах стратегії змін; предмет і ступінь впровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність ТОВ "ЛКМЗ", ПАТ "ХАРП", ХНЕН ім. С. Кузнеця при викладанні навчальної дисципліни "Стратегічний аналіз"; сфера використання: формування та оцінювання потенціалу стратегічних змін підприємства, навчальний процес.

06.07.18.0095/0417U002322

Муратов Олег Михайлович. Прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів України: Дис... к.е.н. /Інститут проблем ринку та

економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищено 31.05.2017.

УДК 332.14:502(477).

208 с.: 42 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Дисертація присвячена питанням прогнозування та регулювання економічного розвитку на рівні адміністративно-територіальних утворень країни. В роботі сформульовано теоретичні положення організації прогнозування в системі державного управління національною економікою та визначено пріоритети застосування програмно-регулюючого підходу на рівні регіону. Запропоновано комплексний підхід до оцінки економічного розвитку мезосистем, як складових національної економіки, що дозволяє забезпечити в умовах децентралізації рівний доступ до бюджетних ресурсів, необхідних для виконання програм соціально-економічного розвитку.

06.07.18.0096/0217U004562

Управління ефективністю операційної діяльності підприємств за рахунок внутрішньогосподарських резервів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пономаренко Павло Іванович. – ДР 0112U004198. УДК 658.

100 с.

Досліджено необхідність оптимізації системи управління підтриманням та оновленням виробничих потужностей підприємства в умовах обмежених фінансових ресурсів. Окреслено комплекс факторів, що впливають на величину вкладених у матеріали іммобілізованих коштів. Запропоновано методичний підхід до оцінювання величини вкладених у матеріали іммобілізованих коштів та рівня їх іммобілізації, що на основі системи загальних та часткових показників іммобілізації дозволяє врахувати її не тільки у виробничій діяльності, а й у постачально-збутовій. Удосконалено механізм управління іммобілізованими коштами, вкладеними в матеріали машинобудівного підприємства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0097/0217U004790

Організаційно-методологічні основи розвитку екологічного обліку та аудиту на підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції: Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Лучик Світлана Дмитрівна. – ДР 0115U003119. УДК 657.6:5401+504.

59 с.

Мета науково-дослідної роботи полягала у дослідженні організаційно-методологічних основ розвитку екологічного обліку та аудиту на підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції та розробці рекомендацій з їх удосконалення. Предмет дослідження - сукупність теоретико-методологічних та практичних питань екологічного обліку та аудиту в системі управління підприємства. Об'єкт дослідження - діяльність підприємств з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції. Методи дослідження обрані на основі принципів системного та комплексного підходу до об'єкта дослідження і включають як загальнонаукові (спостереження, групування, узагальнення, абстрагування, індукція, дедукція, аналіз, синтез), так і нетрадиційні методи еколого-економічного аналізу. Інформаційна база дослідження: статистичні дані Державної служби статистики, фінансова та статистична звітність ТДВ "Чернівецький хімза завод", облікові реєстри синтетичного та аналітичного обліку, матеріали зібрані колективом авторів у процесі комплексного дослідження з екологічного обліку і ау-

диту. Практична цінність дослідження полягає в удосконаленні інформаційно-аналітичного забезпечення ведення екологічного обліку на ТДВ "Чернівецький хімічний завод". Крім того розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення та ведення організації екологічного обліку із використанням сучасних інформаційних технологій, системи аналізу екологічних витрат та впровадження екологічного аудиту на підприємствах з виробництва хімічних речовин та хімічної продукції. Цінність результатів для навчально-наукової роботи. Результатом виконання науково-дослідної роботи є колективна монографія "Екологічний виклик сучасному глобальному світу в економічному вимірі" [за ред. С.Д. Лучик]. - Чернівці: ТОВ "АНТ ЛТД", 2016 р. Крім того результати дослідження використовуються при викладанні курсів: "Фінансовий облік", "Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності", "Облік і звітність в оподаткування", "Управлінська звітність", "Аналіз господарської діяльності", "Аудит", "Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства" "Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного менеджменту", "Оцінка майна", "Оцінка майна у матеріальній формі". Окрім того, результати роботи використовуються при виконанні випускних кваліфікаційних робіт на матеріалах ТДВ "Чернівецький хімза завод" та конкурсних наукових робіт

06.07.18.0098/0217U006164

Управління фінансово-економічною безпекою підприємств роздрібною торгівлю: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Гросул Вікторія Анатолівна. – ДР 0114U006528. УДК 658.15:658.87.

222 с.

Удосконалено методичний інструментарій управління фінансово-економічною безпекою підприємств роздрібною торгівлю, запропоновано концептуальну модель оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства роздрібною торгівлю з точки зору зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів; запропоновано багатокритеріальний підхід до оцінки фінансово-економічної безпеки торговельного підприємства; розроблено методичку інтегральної оцінки фінансово-економічної безпеки торговельного підприємства; удосконалено методичку обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення рівня фінансово-економічної безпеки підприємства торгівлю; обґрунтовано методичні рекомендації щодо удосконалення механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства торгівлю з метою підвищення ефективності його функціонування

06.07.18.0099/0217U006269

Процесорієнтовані проектні моделі публічного менеджменту на основі кооперації основних стейкхолдерів - державних установ, підприємницьких структур та громадських об'єднань: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Бухаріна Людмила Михайлівна. – ДР 0114U004869. УДК 658.

181 с.

Мета роботи полягала в науковому обґрунтуванні концепції процесорієнтованих проектних моделей публічного менеджменту на основі кооперації основних стейкхолдерів: державних установ, підприємницьких структур та громадських об'єднань та розробка методики оцінювання їхньої ефективності. Предметом дослідження є теоретико-методологічні та методичні та засади процесорієнтованих проектних моделей публічного менеджменту. Об'єктом дослідження є динамічні процеси формування продуктивних моделей публічного менеджменту. У науково-дослідній роботі висвітлено теоретико-методологічні аспекти концепту-

альних моделей корпоративної влади у добровільних об'єднаннях, консалтингу в системі знань про менеджмент, комунікації як засобу формування та відтворення владно-управлінських відносин та інститутів, менеджменту та адміністрування суб'єктів малого підприємництва. Систематизовано та узагальнено концепції публічного адміністрування некомерційних організацій, малого підприємництва, запропоновано основні стратегічні моделі та методи аналізу бізнес-процесів та інформатизації процесу прийняття управлінських рішень суб'єктами малого підприємництва, а також розглянуто комунікаційний аспект публічного управління. Обґрунтована методологія публічного адміністрування суб'єктів малого підприємництва та добровільних об'єднань, проведено аналіз комунікацій як ефективного інструменту забезпечення "good governance" "(доброго врядування)". Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.07.18.0100/0217U006341

Удосконалення теоретико-методичних підходів аудиту фінансової звітності в Україні:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0115U001081. УДК 6576.1.012.1.

55 с.

Фінансова звітність підприємства, до якої відносяться основні документи підприємства що підсумовують дані бухгалтерського обліку та відображають результати фінансово-господарської діяльності, - є основні джерелом інформації про стан будь-якого суб'єкта господарювання. Отже, помилки та викривлення показників фінансової звітності, навмисні та випадкові, спотворюють інформацію, на яку спираються у прийнятті своїх рішень зовнішні та внутрішні користувачі такої звітності. В свою чергу завдання щодо ефективного пошуку та своєчасного виявлення помилок у фінансовій звітності підприємств, забезпечення достовірності та прозорості показників такої звітності покладено на процедуру аудиту та контролю

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.07.18.0101/0417U002123

Гойдало Ірина Василівна. Погляди про державу і право Михайла Грушевського: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 28.04.2017.

УДК 340.123 (477).

203 с. – Бібліогр.: 237 назв.

У дисертації здійснено політико-правовий аналіз поглядів М. Грушевського про державу і право в межах науки історії вчень про державу і право. Визначено історіографічні та джерельні основи пізнання політико-правових поглядів М. Грушевського. Досліджено зміст та особливості виникнення, становлення, розвитку і зміни державно-правових поглядів мислителя. Охарактеризовано етапи становлення й розвитку поглядів М. Грушевського про державу і право. Розкрито бачення особливостей суспільного і державного ладу у працях М. Грушевського. Досліджено сутність правових і політичних поглядів М. Грушевського та їх втілення в законодавстві Української Народної Республіки. Проаналізовано погляди мислителя і політика про перспективи розвитку української державності.

10.07.18.0102/0217U006037

Дослідження стану нормативного та

науково-методичного забезпечення публікації інформації архівних документів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Горбатюк Микола Володимирович. – ДР 0115U000080. УДК 930.251.

90 с.

Об'єкт: стан нормативного та науково-методичного забезпечення публікації інформації архівних документів. Мета роботи: обґрунтувати наукові засади і прикладні аспекти публікації інформації архівних документів, визначити вимоги до публікації інформації архівних документів, підготувати національний стандарт України "Правила публікування інформації архівних документів". Методи дослідження – загальнонаукові методи дослідження: класифікаційний; аналізу та синтезу; інформаційний; структурно-системний та ін. Теоретичні та практичні результати – досліджено стан нормативного та науково-методичного забезпечення публікації інформації архівних документів; розроблено проект стандарту. Вперше у змісті стандарту відображено вимоги щодо публікування інформації архівних документів. Матеріали дослідження можуть бути використані у джерелознавчій, археографічній, видавничій та науковій роботі архівними установами України, вищими навчальними закладами, науковими установами та іншими установами, організаціями та особами, які публікують інформацію архівних документів. Результати дослідження сприятимуть встановленню уніфікованих правил публікації інформації архівних документів, що підвищить якість підготовки археографічних публікацій в Україні.

10.07.18.0103/0217U006342

Актуальні проблеми систематизації екологічного, господарського та надрового законодавства: генеза, досвід, перспективи: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Кірін Роман Станіславович. – ДР 0114U003698. УДК 340:13[349.6+346+349.6:622.349].

95 с.

Проведено систематизацію екологічного, господарського та надрового законодавства. Здійснено роботу з підготовки к.ю.н. і видання збірників гірничого, геологічного, надрового законодавства. Видано наукові статті та монографії з актуальних проблем господарського, надрового, корпоративного, екологічного права. Обґрунтовано й розроблено пропозиції з удосконалення екологічного, господарського та надрового законодавства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.07.18.0104/0417U002113

Неліпович Галина Ігорівна. Юридична конструкція як засіб структування правової інформації: Дис... к.ю.н. /Івано-Франківський інститут права, економіки та будівництва УАН. – Захищена 26.05.2017.

УДК 340.13.

223 с. – Бібліогр.: 224 назви.

Роботу присвячено комплексному загальнотеоретичному дослідженню поняття юридичної конструкції як засобу структування правової інформації. З'ясовано сутність, функції та значення юридичної конструкції для юридичної науки й практики. У межах дослідження доктринальних засад юридичної конструкції в системі права розглянуто стан наукового вивчення юридичної конструкції. Висвітлено доктринальний та правотворчий підходи до визначення юридичної конструкції. Визначено поняття юридичної

конструкції як засобу структурування правової інформації. Розглянуто юридичну конструкцію в системі техніко-юридичного інструментарію. Розкрито техніко-юридичну, гносеолого-методологічну та концептуальну функції юридичних конструкцій. У рамках дослідження логіко-мовних вимог до побудови юридичної конструкції висвітлено правила юридичного конструювання та структурування правової інформації.

10.07.18.0105/0417U002173

Крутько Анастасія Леонідівна. Народна законодавча ініціатива: теоретико-правовий аспект: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 22.05.2017.

УДК 340.12:342.34.

248 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертація присвячена комплексному загальнотеоретичному дослідженню передумов виникнення і процесу становлення народної законодавчої ініціативи. З'ясовано сутність і зміст цієї форми безпосередньої демократії, розширено підходи до класифікації та запропоновано власне визначення поняття "народна законодавча ініціатива". Виявлено причини (чинники), переваги та недоліки запровадження її функціонування народної законодавчої ініціативи. Проведено аналіз та порівняння норм зарубіжного законодавства, за допомогою яких регламентується процес реалізації народної законодавчої ініціативи. Встановлено і детально розглянуто її моделі. Спираючись на досвід провідних країн, визначено ефективність кожної з них і перспективність (доцільність) запровадження (регламентації) у законодавство України. Запропонована власна модель народної законодавчої ініціативи для України. Надано рекомендації щодо внесення змін до Конституції України та окреслено ключові напрямки розвитку законодавства України з питань практичної реалізації народної законодавчої ініціативи.

10.07.18.0106/0417U002280

Серебро Михайло Володимирович. Сучасна держава як цінність: загальнотеоретичне дослідження: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 30.05.2017.

УДК 340.12(342.1:124.5).

200 с. – Бібліогр.: 268 назв.

Дисертацію присвячено загальнотеоретичним аспектам дослідження цінності сучасної держави. Обґрунтовано потребу включеності держави до предмета юридичної аксіології. Розмежовано абсолютне та відносне розуміння її цінності у залежності від сутнісної та змістовної характеристики України.

10.09 Історія держави і права

10.07.18.0107/0518U000077

Губань Радим Васильович. Становлення та розвиток адміністративно-територіального устрою України в ХХ - на початку ХХІ століття (історико-правове дослідження): Дис... д.ю.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 06.03.2018.

УДК 342:35.071.

606 с. – Бібліогр.: 1480 назв.

У дисертації комплексно досліджуються історико-правові засади становлення та розвитку адміністративно-територіального устрою України в ХХ - на початку ХХІ століття. Характеризується джерельна база дослідження, що містить нормативно-правові акти та документи, які супроводжували їх прийняття, рішення судів, архівні та довідкові матеріали, мемуари. Відповідно до хронології виділяе-

ться шість періодів правового регулювання адміністративно-територіального устрою: до розпаду Російської імперії, період національно-визвольних змагань 1917 ? 1921 рр., міжвоєнний період, період Другої світової війни, повоєнний період та період незалежної України. Аналіз правового статусу адміністративно-територіальних одиниць проводиться виходячи з поділу їх на автономні адміністративно-територіальні одиниці, області, райони, сільради, населені пункти та райони у містах. Окремо розглядаються особливості правового регулювання статусу адміністративно-територіальних одиниць ? міст Києва та Севастополя. Наголошується на доцільності врегулювання тричленної системи адміністративно-територіального устрою на рівні окремого закону України.

10.07.18.0108/0417U002112

Патlachук Олександр Васильович. Доктрини природоохоронного права: історико-правове дослідження: Дис... к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 26.05.2017.

УДК 340.15:349.6.

187 с. – Бібліогр.: 181 назва.

Дисертація є комплексним теоретико-правовим дослідженням доктрин природоохоронного права. В дисертаційній роботі з'ясовані історичні особливості, сутність та проблеми формування доктрин природоохоронного права, визначено їх функції та властивості, проведено класифікацію доктрин, проаналізовано історичні причини появи та розвитку релігійних доктрин природоохоронного права, визначено сутність та складові частини ліберальної та еклетичної доктрин природоохоронного права, висвітлено зміст та особливості правореалізації жорсткої та помірної моделей інтервенціоністських доктрин природоохоронного права, визначено напрямки реалізації в Україні сучасних доктрин природоохоронного права, побудованих на принципі біорізноманіття, концепції сталого розвитку, збалансованого управління, екосистемного підходу.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.07.18.0109/0417U002115

Наумова Надія Миколаївна. Недоторканність житла як комплексний міжгалузевий правовий інститут: теоретико-правова характеристика: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 26.05.2017.

УДК 342.72.

200 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено аналізу теоретичних і практичних аспектів функціонування недоторканності житла як комплексного міжгалузевого правового інституту. Охарактеризовано напрацювання сучасних національних правових шкіл країн ЄС та надбання вітчизняної правничої думки щодо забезпечення недоторканності житла. Досліджено специфічні риси законодавства України та окремих країн ЄС, що регламентує питання забезпечення недоторканності житла.

10.07.18.0110/0217U004729

Науково-методичне забезпечення розробки та впровадження програми підготовки докторів філософії у галузі знань з державного управління в Україні: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Миколок Андрій Васильович. – ДР 0115U004070. УДК 35-027.21/.22:316.3/.4] (477).

58 с.

Об'єкт дослідження - програма підготовки докторів філософії в галузі знань "Управління та адміністрування" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування". Мета роботи - розробка програми підготовки докторів філософії в галузі знань "Управління та адміністрування" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування".

10.07.18.0111/0217U004730

Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Телешун Сергій Олександрович. – ДР 0116U002766. УДК 32:351:316.42](477):061.1ЄС. 106 с.

Об'єкт дослідження - публічна політика. Результати: здійснено аналіз феномену публічності в політиці та управлінні, досліджено специфіку генерації нових смислів управління в контексті євроінтеграції, визначено напрями реформування вітчизняної системи публічного управління в контексті євроінтеграції.

10.07.18.0112/0217U004731

Громадянські компетентності у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Протасова Наталія Георгіївна. – ДР 0116U002772. УДК 35.088.6:172. 100 с.

Об'єкт дослідження - сфера державного управління освітою та місцевого самоврядування. Результати: вперше розроблено методичне забезпечення процесу формування громадянських компетентностей у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

10.07.18.0113/0217U004732

Впровадження європейських принципів діяльності публічної адміністрації в організацію та функціонування системи державного управління: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Дубенко Світлана Дмитрівна. – ДР 0115U004066. УДК 35.07:321.7](477)(075.8). 139 с.

Об'єкт дослідження - основоположні ідеї організації і діяльності публічної адміністрації в європейських країнах. Методи дослідження: термінологічного аналізу, аналізу наукової і методичної літератури. Результати та їх новизна: наукове розуміння засобів обмеження політичної активності та забезпечення політичної неупередженості державних службовців; визначення характеристик традиційних та сучасних моделей державної служби та їх впровадження в європейських країнах.

10.07.18.0114/0217U004733

Цінності, стандарти, компетентність в парламентській діяльності: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Гошовська Валентина Андріївна. – ДР 0116U002770. УДК 328.1:174](075.8). 208 с.

Об'єкт дослідження - парламентська діяльність. Результати: розроблено методологію дослідження парламентської діяльності; розкрито сутність цінностей, стандартів, компетентності; досліджено зарубіжний досвід активізації цінностей, стандартів, компетентності у парламентській діяльності; досліджено компоненти компетентності українського

парламентаря; охарактеризовано відповідальність народного депутата України; започатковано Серію "Бібліотека народного депутата".

10.07.18.0115/0217U004734

Теоретико-методологічні засади формування багаторівневого територіального управління в Україні: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Дегтярьова Ія Олександрівна. – ДР 0115U004069. УДК 351.82/.84:353.07/08:005.332.4. 194 с.

Об'єкт дослідження - процес та чинники формування багаторівневого управління територіальним розвитком. Мета роботи - розроблення теоретико-методологічних положень та практичних рекомендацій щодо підходів та інструментів формування багаторівневого територіального управління в Україні.

10.07.18.0116/0217U004735

Формування національного соціогуманітарного простору як складова євроінтеграційної стратегії України: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Трошинський Володимир Павлович. – ДР 0115U004073. УДК 351.84:005.21](477):061.1ЄС. 358 с.

Об'єкт дослідження - формування національного соціогуманітарного простору в умовах реалізації євроінтеграційної стратегії. Мета роботи - обґрунтувати теоретико-методологічні засади та визначити науково-практичні рекомендації органам державної влади та органам місцевого самоврядування щодо забезпечення формування національного соціогуманітарного простору.

10.07.18.0117/0217U004736

Розробка профілю мовних компетентностей публічного управління: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Плотницька Інна Михайлівна. – ДР 0116U002771. УДК 35.08:077.92:811.16.2:37.091.214. 285 с.

Об'єкт дослідження - мовнокомунікативна діяльність у публічному управлінні. Мета й основні завдання роботи - розробка профілю мовних компетентностей публічного управління, що сприятиме виробленню цілісного погляду на комунікативну діяльність у публічному адмініструванні та державному управлінні, набуттю вмінь і навичок аналітичного опрацювання різних джерел інформації при комунікативній діяльності.

10.07.18.0118/0217U004737

Лідерство у державному управлінні: розвиток організаційного потенціалу організації та особистості: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Василевська Тетяна Едуардівна. – ДР 0115U004059. УДК 35:323.39](075.8). 184 с.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини, пов'язані з виявленням, утвердженням і розвитком лідерства організації та особи в системі сучасного публічного управління та публічної служби. Мета роботи - теоретично обґрунтувати концептуальні засади лідерства на державній службі та розробити практичні рекомендації щодо розвитку лідерських здібностей у публічних службовців.

10.07.18.0119/0217U004738

Теоретико-методологічні засади розробки та впровадження державної політики сталого розвитку України в умовах глобалізаційних і євроінтеграційних процесів: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна. – ДР 0115U004075. УДК 35:35.08:001.89.

128 с.

Об'єкт дослідження - сталий розвиток. Результати: вивчено зарубіжний досвід щодо розробки державної політики у сфері сталого розвитку та виокремлення складових цієї політики; розроблено методологічні засади впровадження зарубіжного досвіду у сфері політики сталого розвитку в Україні в умовах європейської інтеграції та їх апробація на практиці.

10.07.18.0120/0217U004739

Управління інституційними змінами в системі державних фінансів України в умовах євроінтеграції: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Бодров Володимир Григорович. – ДР 0115U004060. УДК 338.2:339.

99 с.

Об'єкт дослідження - процеси державного управління інституційними змінами в системі державних фінансів України в умовах євроінтеграції. Мета роботи - дослідження та обґрунтування теоретико-прикладних засад управління інституційними змінами в системі державних фінансів України в умовах євроінтеграції.

10.07.18.0121/0217U004740

Стратегічний менеджмент: стратегії публічного управління: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Оболенський Олексій Юрійович. – ДР 0115U004068. УДК 005.21:658(075.8).

117 с.

Об'єкт дослідження - стратегічний менеджмент як процес реалізації ціннісно-обґрунтованих і цілеспрямованих стратегій публічного управління. Мета дослідження: вироблення напрямів і заходів із досягнення результативності та ефективності реалізації стратегій публічного управління шляхом створення системи стратегічного управління.

10.07.18.0122/0217U004741

Інформаційні процеси в публічному управлінні та адмініструванні: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Семенченко Андрій Іванович. – ДР 0116U002768. УДК 35.07/.08:659.3/4.

143 с.

Об'єкт дослідження - компетенційна основа та форми діяльності органів державного управління, місцевого самоврядування, інших інститутів, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб щодо впливу на інформаційні процеси в публічному управлінні та адмініструванні. Мета роботи - наукове дослідження та виявлення закономірностей, систематизація та формування основних теоретико-методологічних аспектів інформаційних процесів.

10.07.18.0123/0217U004742

Вплив глобалізації на систему державного управління: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України;

Керівник Миколюк Андрій Васильович. – ДР 0115U004071. УДК 35:327.7((075.8).

167 с.

Об'єкт дослідження - обґрунтування наукових засад державного управління в умовах глобалізації. Методи дослідження - комплексний аналіз наукових джерел, виділення, узагальнення й систематизація теоретичних і методологічних знань щодо впливу глобалізації на систему державного управління, моделювання, методи експертних оцінок.

10.07.18.0124/0217U004743

Аналіз державної політики: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Тертичка Валерій Володимирович. – ДР 0115U004062. УДК 334.02.

268 с.

Об'єкт дослідження - державна політика як процес. Мета роботи - розроблення теоретичних положень і практичних рекомендацій з удосконалення процесу аналізу державної політики для становлення належного суспільного управління

10.07.18.0125/0217U004744

Механізми державного управління функціональної спроможності кадрового потенціалу органів державної влади і органів місцевого самоврядування в сфері організації надання якісних публічних послуг: теоретичне та методологічне їх забезпечення: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Васильєва Олександра Іллівна. – ДР 0114U002867. УДК 352/353:351:35.07/08.

189 с.

Об'єкт дослідження - кадрове забезпечення надання публічних послуг. Метою є дослідження теоретико-методологічних засад функціональної спроможності кадрового потенціалу органів державної влади й органів місцевого самоврядування в сфері надання якісних публічних послуг і підготовка практичних рекомендацій щодо кадрового забезпечення інституцій у цій сфері.

10.07.18.0126/0217U004745

Проблеми теорії та практики державної служби та кадрової політики в Україні: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Федоренко Владислав Леонідович. – ДР 0115U004057. УДК 35.08:027.21/.22(477)(075.8).

91 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, пов'язані з функціонуванням та розвитком державної служби. Предмет дослідження - проблеми теорії та практики державної служби та кадрової політики в Україні. Мета роботи - теоретичне обґрунтування аксіологічного підґрунтя та ефективних механізмів функціонування й розвитку державної служби, виявлення засад реформування державної служби та оновлення кадрової політики в системі державної служби України.

10.07.18.0127/0217U004746

Концептуальні засади державної антикорупційної політики: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Василевська Тетяна Едуардівна. – ДР 0115U004058. УДК 35.08:343.35(477)(075.8).

224 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, що склалися в процесі запобігання і протидії корупції як негативного

соціального, економічного, морально-психологічного явища в системі органів влади України. Мета роботи - теоретичне обґрунтування державної антикорупційної політики, форм і методів її формування та реалізації, а також дослідження сутності, змісту та механізмів запобігання та протидії корупції в державному управлінні.

10.07.18.0128/0217U004747

Електронне урядування як інноваційний інструмент реалізації Стратегії сталого розвитку "Україна - 2020": Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Семенченко Андрій Іванович. – ДР 0115U004076. УДК 001.895:(004:35)-048.23:005.21-21.387(477-2020).

288 с.

Об'єкт дослідження - електронне урядування. Мета роботи - наукове дослідження механізмів та методів впровадження електронного урядування як інноваційного інструменту розвитку державного управління в Україні, а також розробка моделі автоматизованої системи управління навчальним закладом "Електронна академія" в сфері підготовки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

10.07.18.0129/0217U004748

Сучасні проблеми державотворення в Україні: теоретико-методологічні, практичні аспекти: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Миколюк Андрій Васильович. – ДР 0115U004072. УДК 35-027.21/.22:316.3/.4] (477).

200 с.

Об'єкт дослідження - сучасні проблеми державотворення в Україні. Мета роботи - обґрунтувати теоретико-методологічні аспекти сучасного українського державотворення, духовно-ціннісні, етнонаціональні, суспільно-політичні та соціально-економічні виміри розвитку Української держави.

10.07.18.0130/0217U004749

Цінності, стандарти, компетентність в парламентській діяльності: Заключний звіт /Національна академія державного управління при Президентові України; Керівник Гошовська Валентина Андріївна. – ДР 0116U002770. УДК 328.1:174](075.8).

208 с.

Об'єкт дослідження - парламентська діяльність. Результати: розроблено методологію дослідження парламентської діяльності; розкрито сутність цінностей, стандартів, компетентності; досліджено зарубіжний досвід активізації цінностей, стандартів, компетентності у парламентській діяльності; досліджено компоненти компетентності українського парламентаря; охарактеризовано відповідальність народного депутата України; започатковано Серію "Бібліотека народного депутата".

10.07.18.0131/0217U004814

Верховенство права як фундаментальна гарантія забезпечення та захисту прав людини: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України; Керівник Рабінович Петро Мойсейович. – ДР 0116U002568. УДК 342.7(477).

213 с.

Звіт про НДР: обсяг - 213 с., джерел - 237, додатків - 4. Об'єкт дослідження складають доктринальні наукові положення стосовно інтерпретації принципу верховенства права,

а також нормотворча, нормотлумачна та нормозастосувальна практика у сфері реалізації цього принципу. Метою цієї роботи є з'ясування - на основі існуючих в українській та зарубіжній юридичній науці підходів до сучасної інтерпретації верховенства права - природи цього феномена відповідно до кожного з них і виявлення переваг та проблемних моментів таких підходів. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному загальнотеоретичному визначенні нових актуальних підходів до вивчення низки сучасних підходів до інтерпретації верховенства права, методологічних новацій у їх дослідженні, а також у формулюванні критеріїв класифікації підходів щодо розуміння верховенства права. Теоретичні результати дослідження полягають у уточненні концептуальних підходів та виявленні стану та сучасних тенденцій розвитку принципу верховенства права у національному та міжнародному законодавстві. Ключові слова: верховенство права, право розуміння, права людини, стандарти прав людини, імплементація, Конституційний Суд України, Європейський суд з прав людини. Умови одержання звіту: за договором. Київ-171, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.17 Адміністративне право

10.07.18.0132/0518U000014

Шпенів Дмитро Юрійович. Служба суддів в Україні: адміністративно-правові засади: Дис... д.ю.н. /ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Захищена 26.12.2017.

УДК 347.962.

489 с. – Бібліогр.: 509 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правових засад служби суддів в Україні. У роботі з'ясовуються специфіка та місце судової влади в системі державної влади в Україні, встановлюються історико-правові закономірності процесу її формування та розвитку. Пропонуються практичні заходи, спрямовані на розвиток форм взаємодії суддів з органами державної влади та місцевого самоврядування, узагальнюється зарубіжний досвід правового регулювання служби суддів та визначаються можливості його використання в Україні.

10.07.18.0133/0518U000018

Кравченко Іван Олександрович. Адміністративно-правові основи організації та діяльності Пенсійного фонду України: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 22.12.2017.

УДК [342.951: 657.412.7] (477).

436 с. – Бібліогр.: 502 назви.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу актуальних теоретико-методологічних, нормативно-правових і практичних аспектів організації та діяльності Пенсійного фонду України. Охарактеризовано становлення та розвиток Пенсійного фонду з позицій нормативно-правового регулювання його діяльності на різних етапах розвитку держави. Розкрито основне призначення діяльності Пенсійного фонду України. Визначено правові засади діяльності Пенсійного фонду України. Окреслено принципи його діяльності. Надано загальну характеристику організації діяльності Пенсійного фонду України.

10.07.18.0134/0518U000026

Світлична Юлія Олександрівна. Адміністративно-правові засади державного регулювання іноземного інвестування в Україні: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.12.2017.

УДК 353:321.01(477).

437 с. – Бібліогр.: 526 назв.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми щодо визначення адміністративно-правових засад державного регулювання іноземного інвестування в Україні. Розкрито ступінь наукової розробленості проблеми щодо визначення іноземного інвестування як об'єкта державного регулювання та адміністративно-правового забезпечення. Охарактеризовано правовий статус суб'єктів іноземного інвестування. З'ясовано сутність, особливості та коло принципів державного регулювання іноземного інвестування в Україні. Окреслено стан та перспективи розвитку нормативних засад державного регулювання іноземного інвестування в Україні. Особливу увагу приділено визначенню поняття та структури механізму державного регулювання іноземного інвестування в Україні та дослідженню окремих елементів останнього.

10.07.18.0135/0518U000079

Золотарьова Наталія Іванівна. Адміністративна діяльність правоохоронних органів з охорони навколишнього природного середовища: теорія та практика: Дис... д.ю.н. / Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 30.03.2018.

УДК 342.951-354 83(477).

405 с. – Бібліогр.: 350 назв.

Дисертація присвячена дослідженню адміністративної діяльності правоохоронних органів з охорони навколишнього природного середовища в Україні. На основі аналізу теоретичних розробок, положень чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, сучасного та історичного досвіду запропоновано концептуальний підхід до вирішення проблеми вдосконалення форм і методів адміністративної діяльності у сфері охорони довкілля.

10.07.18.0136/0417U002047

Шапочкіна Марія Валеріївна. Санкції у структурі адміністративно-правового режиму ліцензування: Дис... к.ю.н. / Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 342..951:351.82.

217 с. – Бібліогр.: 281 назва.

Проведене дослідження присвячене здійсненню теоретико-правового аналізу санкцій у структурі адміністративно-правового режиму ліцензування. Сформульовано визначення та запропоновано класифікацію адміністративно-правових режимів. Виявлено особливості спеціальних адміністративно-правових режимів, такі як: 1) фрактальність; 2) поліморфний характер індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності. Здійснено диференціацію санкцій адміністративно-правової норми режиму ліцензування. Визначено принципи застосування санкцій у сфері ліцензування та здійснено спробу уніфікації процедури застосування санкцій в адміністративно-правовому режимі ліцензування, шляхом універсалізації її ознак для будь-якого виду санкцій, що застосовується та з огляду на її стадійний характер.

10.07.18.0137/0417U002053

Яковлев Роман Миколайович. Адміністративно-правові засади реформування органів досудового розслідування в Україні: Дис... к.ю.н. / Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 22.05.2017.

УДК 342.951: 334.722 (477).

234 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 344 назви.

Дисертація присвячена дослідженню адміністративно-правових засад реформування органів досудового розслі-

дування в Україні. В роботі розглядаються наукові та нормативно-правові джерела. На їх основі досліджено генезу розвитку адміністративно-правового регулювання діяльності органів досудового розслідування в Україні та удосконалено класифікацію періодизації. З'ясовано місце та роль органів досудового розслідування в оновленій системі правоохоронних органів. Розглянуто адміністративно-правові засади оптимальної організаційної структури органів досудового розслідування в Україні. Визначено адміністративно-правові аспекти забезпечення якості кадрового складу органів досудового розслідування. Надано пропозиції щодо удосконалення національного адміністративно-правового законодавства, яке регулює діяльність органів досудового розслідування.

10.07.18.0138/0417U002096

Щербань Вячеслав Дмитрович. Адміністративно-правові засади публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади в Україні: Дис... к.ю.н. / Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 27.04.2017.

УДК 342.9.

210 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Здійснено аналіз адміністративно-правових засад публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади в Україні. Визначено поняття, сутність і ознаки такої діяльності в контексті адміністративно-правового аспекту. Проведено генезис адміністративного законодавства, що регулює публічно-сервісну діяльність органів виконавчої влади; досліджено мету, завдання, функції та принципи адміністративно-правового регулювання зазначеної діяльності. З'ясовано зміст адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади, які здійснюють публічно-сервісну діяльність, виявлено сутність адміністративно-правового забезпечення публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади. Виокремлено напрями оптимізації та тенденції розвитку адміністративно-правового регулювання публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади. Проаналізовано відповідний зарубіжний досвід і визначено шляхи його запозичення для впровадження в Україні.

10.07.18.0139/0417U002097

Заросило Віталій Володимирович. Адміністративно-правове забезпечення проведення масових заходів в Україні: Дис... к.ю.н. / Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 27.04.2017.

УДК 342.951.

216 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Досліджено історію виникнення інституту масових заходів і теоретичних питань та практики адміністративно-правового забезпечення їхнього проведення в Україні. Розглянуто питання теоретичного визначення масових заходів, їх класифікації. Розкрито нормативні засади надання дозволу на проведення масових заходів органами місцевої влади та місцевого самоврядування. Проаналізовано практичні напрями діяльності місцевої влади в питаннях щодо надання дозволів на проведення масових заходів. Проаналізовано зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання проведення масових заходів і визначено можливість використання окремих елементів зазначеної діяльності у практичній роботі органів місцевої влади в Україні. Визначено напрями охорони громадського порядку та громадської безпеки під час проведення масових заходів. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення нормативного забезпечення організації та проведення масових заходів і запропоновано проект Закону України "Про масові заходи".

10.07.18.0140/0417U002098

Коренева Маргарита Миколаївна. Адміністративно-правовий механізм зниження юридичних ризиків в заходах примусу органів виконавчої влади України: Дис... к.ю.н. /Між-регіональна Академія управління персоналом. – Захищена 28.04.2017.

УДК 342.97.

220 с. – Бібліогр.: 157 назв.

Проаналізовано адміністративно-правові механізми зниження юридичних ризиків у заходах примусу органів виконавчої влади України. Визначено юридичну природу категорії ризику, дано адміністративно-правову оцінку юридичного ризику, з'ясовано шляхи вдосконалення діяльності органів виконавчої влади України в умовах ризику. Встановлено теоретичні засади зниження юридичних ризиків: виведено поняття суспільної безпеки, здійснено аналіз змісту, мети, принципів та функцій, проаналізовано сучасний стан правового забезпечення суспільної безпеки. Проаналізовано забезпечення суспільної безпеки в різних адміністративно-правових режимах. Визначено поняття та ознаки юридичних ризиків та забезпечення суспільної безпеки як невід'ємної складової адміністративного права. Детально проаналізовані адміністративно-правові органи виконавчої влади та їхня адміністративна правосуб'єктність у діяльності щодо забезпечення суспільної безпеки.

10.07.18.0141/0417U002109

Задорожній Олександр Васильович. Адміністративно-правове забезпечення проходження державної служби у органах юстиції України: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 342.951.

195 с. – Бібліогр.: 207 назв.

У дисертації проведено комплексне дослідження правового забезпечення проходження державної служби у органах юстиції України з метою формування цілісного уявлення про такий адміністративно-правовий феномен та пошуку ефективних нормативних засобів удосконалення даного процесу. У межах роботи для розв'язання поставлених у ній завдань охарактеризовано сучасну нормативно-правову базу та проведено порівняльний аналіз окремих норм вітчизняного і зарубіжного законодавства, що регулюють процес проходження державної служби. Проаналізовано основні елементи системи державно-службових відносин, характерних для процесу проходження державної служби у органах юстиції України. Основну увагу у роботі зосереджено на розкритті й удосконаленні теоретичних засад державної служби у органах юстиції у науці адміністративного (в перспективі – службового) права та нормативно-правового забезпечення організації, доступу, прийняття, проходження, кар'єрного зростання й припинення державно-службових відносин у органах юстиції України. У результаті проведеного дослідження, спираючись на відповідний зарубіжний досвід, сформульовано теоретичні висновки та розроблено пропозиції щодо удосконалення механізму адміністративно-правового регулювання проходження державної служби у органах юстиції України.

10.07.18.0142/0417U002122

Мандюк Олексій Орестович. Індивідуальні адміністративні акти: теорія та практика застосування: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 28.04.2017.

УДК 342.924(477)(043.3).

213 с. – Бібліогр.: 211 назв.

У дисертації проведено комплексне дослідження теоретичних та практичних проблем інституту індивідуальних адміністративних актів. Визначено поняття та ознаки індивідуального адміністративного акта. Проаналізовано роль і юридичне значення індивідуальних адміністративних актів у діяльності органів публічної адміністрації та їхній вплив на приватних осіб. На основі аналізу досвіду країн з розвиненим адміністративно-процедурним правом та напрацьованим сучасної адміністративної науки визначено пропозиції для удосконалення українського законодавства щодо прийняття та дії індивідуальних адміністративних актів.

10.07.18.0143/0417U002252

Семерей Богдан Володимирович. Адміністративно-правові засади реалізації принципу відкритості та прозорості у діяльності Національної поліції України: Дис... к.ю.н. /Між-регіональна Академія управління персоналом. – Захищена 30.05.2017.

УДК 351.741.

216 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Розглянуто адміністративно-правові засади реалізації принципу відкритості та прозорості в діяльності Національної поліції. Проаналізовано принципи відповідної діяльності поліції. Визначено основні напрями оптимізації розглядової діяльності. Сформульовано авторське визначення понять "принцип відкритості", "принцип прозорості". Визначено основні недоліки, властиві принципам права; з'ясовано основні відмінності західноєвропейської правової доктрини щодо принципів діяльності поліції від вітчизняної. Проаналізовано базові міжнародні принципи - відкритість, прозорість і підзвітність, їхнє нормативно-правове регулювання та практичне застосування. Досліджено позитивний зарубіжний досвід і визначено основні напрями оптимізації розглядової діяльності. Надано пропозиції щодо змін та доповнень до відповідних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів.

10.07.18.0144/0417U002258

Стародуб Дмитро Миколайович. Правове регулювання декларування доходів фізичних осіб: порівняльна характеристика України та країн СНД: Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 02.06.2017.

УДК 347.73:336.226.

204 с. – Бібліогр.: 234 назви.

Дослідження присвячено компаративістському аналізу правового регулювання декларування доходів фізичних осіб в Україні та країнах СНД. Визначено особливості становлення податкового декларування, охарактеризовано етапи розвитку декларування в Україні та країнах СНД. Досліджено зміст понять "податкова декларація", "податкове декларування", "антикорупційне декларування". Встановлено коло суб'єктів податкового та антикорупційного декларування. Дисертантом проаналізовано нормативно правові акти, які регулюють правове регулювання декларування доходів фізичних осіб, фізичних осіб підприємців, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність та антикорупційне декларування в Україні та країнах СНД. Досліджено перспективи подальшого розвитку правового регулювання декларування доходів фізичних осіб в Україні шляхом запровадження загальнообов'язкового декларування доходів фізичних осіб та подальшим переходом до використання попередньо заповнених декларацій.

10.07.18.0145/0417U002294

Примаков Каміль Юрійович. Адміністратив-

но-правове регулювання у сфері масової інформації в Україні: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 342.9.

258 с. – Бібліогр.: 202 назви.

У дисертації розроблено теоретичні положення та надаю практичні рекомендації щодо адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні. Проаналізовано зміст і структуру адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні, досліджено міжнародні стандарти регулювання відносин у сфері масової інформації та питання їх упровадження в Україні. Визначено правові основи адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні, аргументовано внесення змін та доповнень до вітчизняного законодавства, що регулює правовідносини у сфері масової інформації. Проведено класифікацію суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні. Здійснено організаційно-правову характеристику діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері масової інформації в Україні.

10.21 Фінансове право

10.07.18.0146/0417U002086

Стріяшко Галина Миколаївна. Податкові агенти як суб'єкти податкового права: Дис... к.ю.н. /Університет державної фіскальної служби України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 347.73.

185 с. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертація присвячена розкриттю сутності податкових агентів як суб'єктів податкового права. У роботі обґрунтовано поняття та сутність податкового обов'язку як базової категорії для суб'єктів податкового права, сформульовано поняття податкового агента, визначено їх види та здійснено їх характеристику. Визначено, що статус податкових агентів характеризується подвійною приватно-правовою та публічно-правовою природою на підставі чого систематизовано ознаки податкового агента з виокремленням публічно-правових та приватно-правових, загальних і спеціальних.

10.07.18.0147/0417U002295

Малярчук Ірина Анатоліївна. Проведення у справах з податкових спорів в адміністративному судочинстві України: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 348.9.037.

178 с. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню проблематики податкового спору з підстав його виникнення до оскарження та перегляду судового рішення. Визначено особливості порушення справи з податкових спорів в адміністративному судочинстві, розглянуто доказову базу окремих видів податкових спорів, розкрито специфіку розгляду податкових спорів на стадії судового розгляду справи. Здійснено аналіз узагальнення судової практики в зазначеній сфері та на цій основі зроблено висновки щодо основних тенденцій розгляду податкових спорів в адміністративному судочинстві. Обґрунтовано науково-теоретичні висновки та практичні пропозиції щодо вдосконалення судової практики розгляду податкових спорів.

10.23 Господарське право

10.07.18.0148/0518U000028

Захарченко Андрій Миколайович. Управління об'єктами державної власності (господарсько-правові аспекти): Дис... д.ю.н.

/Інститут економіко-правових досліджень НАН України. – Захищена 22.12.2017.

УДК 346.1: 346.24.

408 с.: 2 іл. – Бібліогр.: 796 назв.

Об'єкт дослідження: сукупність суспільних відносин, що складаються у процесі організації та здійснення управління об'єктами державної власності. Мета дослідження: обґрунтування нових теоретико-правових положень щодо управління об'єктами державної власності та розроблення концепції удосконалення господарсько-правового регулювання такого управління як діяльності у сучасних соціально-економічних умовах. Методи дослідження: індукції і дедукції, емпіричного дослідження (спостереження і порівняння), історичний, системно-структурний, аналізу і синтезу, порівняльно-правовий, термінологічний та абстрагування, гіпотези і припущення, тлумачення норм права. Теоретичне та практичне значення: обґрунтовано нові теоретико-правові положення щодо управління об'єктами державної власності на основі комплексного господарсько-правового дослідження такого управління. Положення дисертації можуть бути використані: при підготовці нових та внесенні змін до чинних актів законодавства щодо управління об'єктами державної власності, у практиці реалізації такого законодавства; рекомендовані до використання у роботі Вінницькій обласній державній адміністрації при здійсненні повноважень у сфері управління об'єктами державної власності. Висновки дослідження враховуються у роботі Вінницького апеляційного адміністративного суду при розгляді справ зі спорів щодо управління об'єктами державної власності, використовуються у навчальному процесі Донецького національного університету імені Василя Стуса МОН України. Наукова новизна: проаналізовано та доопрацьовано загальні положення щодо управління об'єктами державної власності як правового явища, виявлено та конкретизовано положення щодо господарсько-правових засад такого управління. Обґрунтовано пропозиції щодо оптимізації складу об'єктів державної власності, уточнення правового режиму цих об'єктів у сфері господарювання. Запропоновано шляхи удосконалення системи суб'єктів управління об'єктами державної власності та уточнення господарської компетенції таких суб'єктів. Доопрацьовано питання змісту управління об'єктами державної власності у сфері господарювання. Обґрунтовано концептуальні засади удосконалення господарсько-правового регулювання управління об'єктами державної власності та розроблено пропозиції стосовно внесення відповідних змін і доповнень до законодавства. Сфера використання: суб'єкти законодавчої ініціативи, судові та державні органи, суб'єкти господарювання державного сектору економіки; вищі навчальні заклади.

10.07.18.0149/0417U002038

Худенко Олександр Олександрович. Правове регулювання узгоджених дій суб'єктів господарювання щодо прав інтелектуальної власності: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 346.546:347.77+330.101.542.

192 с. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертація є самостійною завершеною науковою роботою, присвяченою комплексному дослідженню питань правового регулювання узгоджених дій щодо прав інтелектуальної власності. Сформульовано визначення поняття та класифікацію узгоджених дій щодо прав інтелектуальної власності. Розглянуті цінні, суб'єктні, територіальні, товарні, кількісні та інші обмеження, які застосовуються суб'єктами господарювання в узгоджених діях щодо прав інтелектуальної власності. Розкрито особливості здійснення горизонтальних та вертикальних узгоджених дій щодо прав інтелектуальної власності, а також проаналізовано правові

позиції конкурентних відомств і судів США та Європейсько-го Союзу з відповідних питань.

10.07.18.0150/0417U002039

Войцеховська Ірина Михайлівна. Господарсько-правове регулювання перестрахової діяльності: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 346.7:368.029.

241 с. – Бібліогр.: 282 назви.

Дисертація є самостійною завершеною науковою роботою, присвяченою комплексному дослідженню питань господарсько-правового регулювання перестрахової діяльності. У дисертаційній роботі розкрито економіко-правову природу перестраховання, визначено ознаки та поняття перестрахової діяльності як окремого та особливо-го виду підприємництва, а також встановлено спеціальні принципи її провадження. Особливу увагу акцентовано на розмежування страхової та перестрахової діяльності. Проаналізовано особливості джерел правового регулювання перестрахової діяльності та сформовано їх систему. Також виявлено особливості та проблеми правового статусу професійних учасників перестрахової діяльності (перестраховиків-резидентів, перестраховиків-нерезидентів, філій перестраховиків-нерезидентів, об'єднань перестраховиків та перестрахових брокерів).

10.07.18.0151/0417U002167

Остапчук Олег Васильович. Вирішення господарськими судами спорів, що виникають з договорів оренди нерухомого майна: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 26.05.2017.

УДК 346.91:347.453.

224 с. – Бібліогр.: 244 назви.

У дисертації досліджено етапи становлення та розвитку законодавства про оренду за часів незалежної України, тенденції та проблемні питання практики його застосування господарськими судами при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з укладенням, зміною, виконанням, продовженням та припиненням договорів оренди нерухомого майна, визнанням їх недійсними. Виявлено особливості вирішення зазначених категорій спорів. Проаналізовано форми узагальнення практики господарських судів, з'ясовано їх значення у забезпеченні єдності судової практики. Виявлено особливості правового регулювання відносин оренди нерухомого майна в сфері господарювання. Розкрито шляхи уніфікації судової практики в світлі реформування судової системи України. Обґрунтовано шляхи усунення впливу суперечливих норм чинного законодавства про оренду на практику розгляду господарськими судами відповідних спорів. Сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення законодавства про оренду, спрямованих на уточнення переліку істотних умов договору оренди та підстав його розірвання, способів судового захисту прав учасників орендних відносин та застосування заходів господарсько-правової відповідальності.

10.27 Цивільне право

10.07.18.0152/0417U002037

Голубенко Ірина Ігорівна. Інвестиційні спори в міжнародному приватному праві: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.04.2017.

УДК 341.9:330.322.

249 с. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертація є самостійною завершеною науковою працею, що присвячена аналізу інвестиційних спорів в міжнародному приватному праві. У дисертації виділено та проаналізовано види інвестиційних правовідносин. Досліджено поняття інвестицій та визначено правове становище іноземного інвестора, з'ясовано сучасний стан джерел регулювання інвестиційних відносин. Виявлені особливості природи інвестиційних спорів, проведена класифікація та охарактеризований порядок вирішення інвестиційних спорів у міжнародному праві. Проведено систематизацію матеріально - і процесуально-правових стандартів вирішення інвестиційних спорів. Досліджено порядок визнання та виконання рішень МЦВС при вирішення інвестиційних спорів.

10.07.18.0153/0417U002040

Шурин Олена Андріївна. Процесуальні особливості розгляду справ, які виникають у зв'язку із розірванням трудового договору з ініціативи роботодавця: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.04.2017.

УДК 347.91/.95:331.109.

215 с. – Бібліогр.: 250 назв.

Дисертація є самостійною завершеною науковою працею, присвяченою дослідженню процесуальних особливостей розгляду справ, які виникають у зв'язку із розірванням трудового договору з ініціативи роботодавця. В роботі проаналізовані поняття позову, його елементи та тотожність позову. Розглянуті питання передумов права на пред'явлення позову, відкриття провадження у справі, провадження у справі до судового розгляду, процесуальні особливості судового розгляду та особливості змісту рішення суду в даній категорії справ. Визначено коло осіб, які беруть участь у справі та їх процесуальних статус. Проаналізовано особливості предмета доказування та коло доказів, які необхідно досліджувати щодо кожної із підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця, встановлених КЗпП України. За результатами дослідження сформульовані теоретичні висновки та аргументовано практичні пропозиції щодо вдосконалення норм чинного цивільного процесуального та трудового законодавства України і практики їх застосування.

10.07.18.0154/0417U002052

Панченко Сніжана Сергіївна. Строк цивільно-правового договору: Дис... к.ю.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 22.05.2017.

УДК 347.441.2.

234 с. – Бібліогр.: 292 назви.

У дисертації досліджено загальні закономірності та видові особливості строку цивільно-правового договору. Запропоновано поділ цивільно-правового строку за його призначенням на регулятивний і охоронний. Виділено загальні та спеціальні ознаки строку цивільно-правового договору і сформульовано його поняття. Виявлено особливості строку як умови цивільно-правового договору. Зроблено порівняльний аналіз строку цивільно-правового договору та строку виконання договірних зобов'язань. Розкрито порядок визначення строку цивільно-правового договору, залежно від його видової приналежності. Охарактеризовано одномоментні договори та порядок визначення їх строку. Встановлено підстави та правові наслідки зміни і припинення строку цивільно-правового договору. Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання відносин із строком цивільно-правового договору.

10.07.18.0155/0417U002114

Рибка Інна Євгенівна. Цивільно-правове регулювання визнання фізичної особи неплатоспроможною в Україні: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 26.05.2017.

УДК 347.12.

204 с. – Бібліогр.: 231 назва.

На основі комплексного дослідження цивільно-правового регулювання визнання фізичної особи неплатоспроможною в Україні, розроблено теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення законодавчого регулювання даного інституту. Сформульовано визначення неплатоспроможності фізичної особи, яка полягає у нездатності фізичної особи (боржника) самостійно виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредитором (кредиторами) у випадку, коли такі зобов'язання фізичної особи (боржника) не пов'язані із здійсненням нею підприємницької діяльності.

10.07.18.0156/0417U002159

Ляшенко Надія Анатоліївна. Застосування практики Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 16.05.2017.

УДК 347.957+965.45.

209 с. – Бібліогр.: 201 назва.

У дисертації розкрито сутність всебічного впливу практики ЄСПЛ на правову систему України, судочинство та цивільне судочинство, зокрема. Розкрито поняття "Практика ЄСПЛ" і запропоновано його сприймати в широкому сенсі: з урахуванням його структури, процедури, принципів діяльності, рішень і навіть окремих правових позицій суддів цього Суду. Поряд з позитивним досвідом запропоновано враховувати й окремі суперечливі позиції цього Суду як в справах, що стосуються України, так і по справах інших країн. Визначено проблемні питання під час всебічного виконання рішень ЄСПЛ, зокрема, щодо перегляду справ Верховним Судом України і запропоновано надати йому координуючу роль в сфері виконання рішень ЄСПЛ. На базі практики ЄСПЛ встановлено недосконалість чинного цивільного судочинства та критично проаналізовано тенденції з удосконалення ЦПК, а також визначено шляхи підвищення відповідальності суддів України, щоб поліпшити якість цивільного судочинства і захист прав осіб. Серед головних проблем сучасного цивільного судочинства визначено впровадження адвокатської монополії на представництво інтересів в судах, наявність істотного судового збору, недосконалість норм ЦПК на предмет застосування принципу змагальності, права бути вислуханим і почутим то-що.

10.07.18.0157/0417U002301

Кудрявцев Валерій Іванович. Забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 26.05.2017.

УДК 347.421:457.

222 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням проблем правового забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором. Запропоновано теоретичні підходи до визначення поняття та характерних ознак кредитного договору. Визначено місце кредитного договору в системі цивільно-правових договорів. Розкрито сутність виконання та забезпечення виконання сторонами обов'язків за кредитним до-

говором. Запропоновано поняття та класифіковано способи забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором. Систематизовано речово-правові та зобов'язально-правові способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Класифіковано непойменовані способи забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором. З'ясовано особливості таких непойменованих способів забезпечення виконання кредитних зобов'язань, як страхування, цесія, факторинг, забезпечувальне відступне, безвідкличний акредитив. Розроблено теоретичні пропозиції та практичні рекомендації щодо вдосконалення діючого законодавства і судової практики у сфері забезпечення виконання кредитних зобов'язань.

10.07.18.0158/0417U002324

Ставицький Віталій Анатолійович. Договір про порядок володіння та користування спільним нерухомим майном за цивільним законодавством України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 23.05.2017.

УДК 347.44:347.238.3.

218 с. – Бібліогр.: 214 назви.

У дисертації розглядаються найбільш значущі теоретичні і практичні питання, які стосуються конструкції договору про порядок володіння та користування спільним нерухомим майном (договір конкретного користування нерухомістю). Досліджується правова природа договору, його елементи, а також підстави припинення й особливості захисту прав та законних інтересів його сторін. Обґрунтовується, що досліджуваний договір займає самостійне місце в системі цивільно-правових договорів і пов'язується зі зміною правового режиму спільного нерухомого майна. Проводиться цивільно-правова характеристика договору, формується його дефініція. Досліджуються юридичні механізми переходу прав й обов'язків співвласника за договором конкретного користування спільною нерухомістю до набувача права власності на частку в ній. Аналізуються елементи договору, а саме: його суб'єктний склад, зміст, форма, права та обов'язки сторін. Визначається правова природа нерухомості як предмета договору.

10.07.18.0159/0417U002325

Рубан Олена Олександрівна. Відшкодування шкоди, завданої здоров'ю або життю фізичної особи на виробництві за цивільним законодавством України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 23.05.2017.

УДК 347.513.

223 с. – Бібліогр.: 241 назва.

Дисертація присвячена дослідженню цивільно-правового механізму відшкодування шкоди, завданої здоров'ю або життю фізичної особи на виробництві. Розглядаються окремі аспекти історичного розвитку правового регулювання відносин у сфері зайнятості, визначається правова природа зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої здоров'ю або життю фізичної особи на виробництві, а також умови та підстави їх виникнення. Обґрунтовується, що зобов'язання з відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю або життю фізичної особи при виконанні трудових обов'язків має цивільно-правовий характер у зв'язку зі своїм предметом. Досліджується порядок визначення обсягу шкоди, завданої здоров'ю або життю фізичної особи на виробництві, що підлягає відшкодуванню і порядок її відшкодування. Обґрунтовується, що розмір відшкодування може збільшуватись або зменшуватись в залежності від зміни обставин, що враховувались при його обчисленні, зокрема динамі-

ки стану працездатності потерпілого, розміру мінімальної заробітної плати тощо.

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)

10.07.18.0160/0417U002056

Фесик Кирило Олександрович. Захист колективних прав і інтересів у порядку цивільного судочинства: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 18.05.2017.

УДК 347.91.

186 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертація присвячена дослідженню проблемних аспектів захисту прав та інтересів значної кількості осіб і перспектив реалізації в цивільному судочинстві України конструкції колективного провадження. Проведено аналіз характерних ознак колективу, серед яких: організаційна єдність, спільність процесуальних інтересів членів колективу, внутрішня структурованість; специфічний правовий статус. Доведено концептуальне значення категорії "колективне провадження" як основи цивільної процесуальної моделі розгляду і вирішення правових конфліктів за участю значної кількості осіб.

10.07.18.0161/0417U002300

Фролова Ольга Вікторівна. Апеляційне оскарження ухвал суду першої інстанції у цивільному судочинстві України: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 25.05.2017.

УДК 347.956.

254 с. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертації здійснено комплексне наукове дослідження теоретичних та практичних засад апеляційного оскарження ухвал в цивільному судочинстві України. З'ясовано правову природу ухвал, як виду судових актів, а також їх місце в системі актів суду, що надало можливість визначити оптимальний перелік вимог, яким повинні відповідати ухвали суду як вид судового акта. Виявлено характерні риси ухвал суду, які дозволяють здійснити їх класифікацію та визначають особливості їх оскарження у зв'язку із виявленням недоліків, наявність яких є підставою апеляційного оскарження ухвал з урахуванням встановленої специфіки різних способів оскарження ухвал У дисертації визначено особливості історичного розвитку апеляційного провадження як способу забезпечення законності та обґрунтованості ухвали. Визначено повноваження суду апеляційної інстанції щодо перевірки законності та обґрунтованості ухвал суду, що дозволило встановити підстави скасування та зміни ухвал, розкрити проблемні аспекти оскарження ухвал суду. Сформульовано теоретичні висновки та пропозиції вдосконалення норм цивільного процесуального законодавства України, а також розроблено науково обґрунтовані пропозиції щодо усунення недоліків правозастосовної практики.

10.41 Авторське право

10.07.18.0162/0217U004622

Проблема автора і авторського права в українському театрі. Європейський контекст: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Левченко Олена Григорівна. – ДР 0115U003627. УДК 347.78.

35 с.

У роботі розглядається авторське право та основні моделі його реалізації, узагальнення існуючого європейського досвіду застосування авторського права в галузі театрального мистецтва. Пропонуються деякі рекомендації щодо практичного забезпечення українського законодавства. Проаналізовано основні європейські моделі фінансового забезпечення прав авторів на роботу та на матеріальну винагороду за працю.

10.51 Аграрне право

10.07.18.0163/0417U002110

Сиволоцька Світлана Ігорівна. Правове регулювання державної підтримки фермерських господарств за законодавством України та Європейського Союзу: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 349.42.

222 с. – Бібліогр.: 283 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню проблем правового регулювання державної підтримки фермерських господарств в Україні та Європейському Союзі, формулюванню теоретичних засад та розробленню на їх основі практичних рекомендацій щодо вдосконалення чинного українського законодавства у цій сфері. За результатами дослідження проведено періодизацію законодавства у сфері державної підтримки фермерських господарств України. Визначено поняття державної підтримки фермерських господарств. Виділено та охарактеризовано основні напрями державної підтримки фермерських господарств. Здійснено класифікацію фермерських господарств як суб'єктів державної підтримки за українським та європейським законодавством. Сформульовано визначення поняття "фермер" за законодавством Європейського Союзу. Особливу увагу приділено питанням правового регулювання прямої підтримки фермерів, зокрема, застосуванню схем прямих виплат, а також підтримки несільськогосподарських видів діяльності, до здійснення яких вони заохочуються.

10.07.18.0164/0417U002180

Любчич Анна Миколаївна. Процедурні норми в аграрному праві: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 15.05.2017.

УДК 349.42.

203 с. – Бібліогр.: 337 назв.

Дисертацію присвячено з'ясуванню сутності процедурних норм в аграрному праві. Охарактеризовано історико-правові аспекти розвитку процедурних норм в аграрному праві, виокремлено ознаки, наведено визначення поняття "процедурні норми в аграрному праві". З'ясовано функції та елементи системи процедурних норм в аграрному праві. Досліджено значення окремих видів процедурних норм в регулюванні аграрних відносин за участю сільськогосподарських товаровиробників. Запропоновано основні напрями вдосконалення правової регламентації сучасних аграрних відносин. На підставі проведеного дослідження внесено пропозиції з удосконалення чинного аграрного законодавства України.

10.07.18.0165/0217U004768

Розробити наукові засади до трансферу інновацій з врахуванням ресурсних та організаційно-економічних умов ведення схилового землеробства в Івано-Франківській області: Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція

Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Матвієць Володимир Григорович. – ДР 0116U000452. УДК 631.1:633:636.08.

18 с.

Звіт про НДР: 18 с., 2 таблиці, 16 посилань, 2 додатки. Об'єкт досліджень - складові трансферного процесу в галузі землеробства, рослинництва і тваринництва. Мета дослідження. По завданню - поєднання складових трансферного процесу в єдину систему. Головною метою реалізації завдання є розробка та адаптація до реальних умов аграрного наукового середовища і агропромислового виробництва моделі інноваційного процесу та підвищення рівня ефективного використання конкурентних переваг інноваційних розробок. За етапом 2016 р. - розробка та уточнення робочих моделей виділення дієвих напрямів інформаційно-аналітичного супроводження та інформаційно-консультативних послуг. Методи досліджень діалектичний, абстрактно-логічний, економіко-статистичний. За звітний період отримана базова інформація щодо методичних підходів до трансферного процесу (науково-консультаційного та інформаційного забезпечення) в АПВ. Підготовлений звіт про патентний пошук, науковий звіт (проміжний) за 2016 рік та науковий звіт (заключний).

10.53 Правові проблеми охорони навколишнього середовища

10.07.18.0166/0417U002054

Олещенко Іванна В'ячеславівна. Правове забезпечення охорони довкілля суб'єктами господарювання: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 17.05.2017.

УДК 349.6.

232 с. – Бібліогр.: 301 назва.

Дисертація є комплексним дослідженням правового забезпечення охорони довкілля суб'єктами господарювання. Системно, з урахуванням сучасних євроінтеграційних та глобалізаційних процесів, досліджено правові інструменти охорони довкілля суб'єктами господарювання з точки зору теоретичних правових основ, діючого законодавства України та Європейського Союзу, а також європейської та української практики правозастосування.

10.07.18.0167/0417U002181

Котеньов Олексій Геннадійович. Принципи права природокористування: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 15.05.2017.

УДК 349.6.

228 с. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертацію присвячено аналізу становлення та розвитку принципів права природокористування, визначено їх місце в системі загальноправових принципів права та галузевих принципів екологічного права, досліджено право природокористування як міжгалузевий правовий інститут екологічного права. Проаналізовано систему чинного законодавства щодо закріплення принципів права природокористування. Досліджено поняття принципів права природокористування та їх систему. Розкрито зміст напрацьованих принципів права природокористування, виокремлено та обґрунтовано нові авторські принципи права природокористування. Виділено основні напрями підвищення ефективності реалізації принципів права природокористування: інформаційний та інституційний. Підсумовано зарубіжний досвід правового регулювання природокористування та визначено можливість його використання в Україні. У результаті аналізу пра-

ктики застосування принципів права природокористування виявлено недоліки та запропоновано шляхи вдосконалення законодавства в даній сфері.

10.55 Земельне право

10.07.18.0168/0518U000084

Бусуйок Діана Вікторівна. Правове регулювання управлінських та сервісних відносин у сфері використання та охорони земель: проблеми теорії та практики: Дис... д.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 29.03.2018.

УДК 349.41.

464 с. – Бібліогр.: 607 назв.

Дисертація містить теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з розробленням цілісної теоретико-прикладної концепції правового регулювання управлінських та сервісних відносин у сфері використання й охорони земель, в основу якої покладене поєднання управлінських та сервісних функцій органів виконавчої влади у сфері використання й охорони земель.

10.07.18.0169/0417U002055

Федун Анна Дмитрівна. Правове регулювання грошової оцінки земельних ділянок в Україні: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 17.03.2017.

УДК 349.414.332.62.

221 с. – Бібліогр.: 226 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням правового регулювання грошової оцінки земельних ділянок в Україні. У роботі проаналізовано зміст поняття "оцінка земель" як об'єкт правових відносин. Доведено доцільність розглядати дане поняття у двох аспектах: як процес та як результат діяльності уповноваженого суб'єкта. Визначено функції, принципи та основні напрямки грошової оцінки земельних ділянок в Україні. Проаналізовано законодавство України та іноземних держав у сфері оцінки земель.

10.07.18.0170/0417U002108

Сюйва Ірина Сергіївна. Правове регулювання використання лісових ресурсів у сільському господарстві України: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 349.4: 349.6.

187 с. – Бібліогр.: 268 назв.

Дисертація містить комплексне дослідження правового регулювання використання лісових ресурсів у сільському господарстві України. Проведено аналіз теоретико-правових та законодавчих засад використання лісових ресурсів у сільському господарстві України. Визначено місце норм, що регулюють відносини в сфері використання лісових ресурсів у сільському господарстві, у системі національного права України. Розкрито юридичну природу та правові форми використання лісових ресурсів у сільському господарстві. Досліджено суб'єктно-об'єктний склад правовідносин у сфері використання лісових ресурсів у сільському господарстві. На підставі проведеного дослідження розроблено теоретичні висновки та запропоновано конкретні зміни і доповнення до чинного законодавства України, що спрямовані на вдосконалення правового регулювання використання лісових ресурсів у сільському господарстві України.

10.63 Трудове право

10.07.18.0171/0518U000022

Мацюк Володимир Ярославович. Держав-

на служба у системі трудових відносин: теоретико-правові проблеми: Дис... д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.12.2017.

УДК УДК 349.2.

425 с. – Бібліогр.: 403 назви.

Дисертацію присвячено системному та ґрунтовному аналізу теоретичних основ державної служби у системі трудових відносин, а також актуальних проблем практичного характеру та пошуку шляхів їх вирішення. У науковій роботі здійснено правову характеристику сутності державної служби у системі трудових відносин, визначено її поняття, роль, генезис розвитку, а також особливості. Встановлено поняття та особливості трудових правовідносин у сфері державної служби, зокрема розглянуто види цих правовідносин у сфері державної служби. Виділено особливості виникнення, розвитку та припинення трудових правовідносин у сфері державної служби. Досліджено суб'єктів трудових правовідносин у сфері державної служби. Виокремлено проблеми понятійно-категоріального апарату державної служби у системі трудових відносин, проблеми забезпечення трудових прав державних службовців та реалізації їх трудового потенціалу, а також проблеми притягнення до відповідальності державних службовців. Сформовано шляхи удосконалення правового регулювання державної служби за законодавством у сфері праці. Названо тенденції подальшого розвитку правового регулювання державної служби за законодавством у сфері праці. Виведено шляхи європейської інтеграції та напрями запозичення в Україну зарубіжного досвіду державної служби за законодавством у сфері праці.

10.07.18.0172/0518U000148

Уварова Наталія Володимирівна. Проблеми теорії та практики вирішення трудових спорів: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 31.05.2018.

УДК [349.2:331.109] (477).

372 с. – Бібліогр.: 430 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, що полягає у визначенні сутності та особливостей вирішення трудових спорів, а також опрацюванні відповідної наукової концепції. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети. З'ясовується генезис вирішення трудових спорів у трудовому праві України. Характеризується стан науково-теоретичної розробки правових проблем вирішення трудових спорів. Встановлюється правова природа трудових спорів. Окреслюються особливості правового регулювання вирішення трудових спорів.

10.07.18.0173/0518U000149

Бортник Сергій Миколайович. Проблеми правового регулювання трудових прав поліцейських: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 30.05.2018.

УДК [349.2:351.74] (477).

323 с. – Бібліогр.: 473 назви.

У дисертації розкривається генеза розвитку права на працю; аналізується стан дослідження правового регулювання реалізації права на працю поліцейськими; розкривається правовий статус поліцейського як суб'єкта трудового права; з'ясовуються сутність і зміст права на працю поліцейських; визначається поняття та встановлюються особливості правового регулювання реалізації права на працю поліцейськими; окреслюється стан правового регулювання реалізації трудових прав поліцейських нормами законодавства;

характеризується стан підзаконного правового регулювання реалізації трудових прав поліцейських.

10.07.18.0174/0417U002100

Дума Олександр Олегович. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 20.04.2017.

УДК 349.22(477):331.109.

181 с. – Бібліогр.: 180 назв.

Роботу присвячено проблемі теоретичних і практичних засад розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу. Висвітлено місце звільнення у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу, в системі правового регулювання припинення трудових правовідносин. У дисертаційному дослідженні окреслені елементи фактичного складу - поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного працівника як одну з підстав для розірвання трудового договору за п. 6 ст. 40 КЗпП України. Обґрунтовано висновок, що на сучасному етапі розвитку України пріоритетними завданнями мають стати розширення переліку гарантій трудящих і реалізація дієвого захисту їх трудових прав у випадку звільнення за вказаною підставою. Запропоновано авторську класифікацію гарантій працівникам, які підлягають звільненню з ініціативи роботодавця у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу, що здійснено: (а) за характером забезпечення реалізації трудових прав працівників - на майнові і немайнові; (б) за ступенем впливу на рівень захисту прав працівників - на прямі і непрямі. Наголошується на суперечливих правових ситуаціях, коли роботодавець вимушений звільнити працівника за п. 6 ст. 40 КЗпП України і в той же час він обтяжений установленими гарантіями для певних категорій трудящих, і вказуються шляхи їх розв'язання. Розроблено низку пропозицій з удосконалення законодавства про розірвання трудового договору у зв'язку з поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу.

10.67 Право соціального забезпечення

10.07.18.0175/0217U004605

Методика та організація внутрішнього аудиту в установах державного Пенсійного фонду: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Магопець Олена Анатоліївна. – ДР 0108U008328. УДК 657.6.

117 с.

Сформовано систему контролю якості послуг, яка б діяла на кожному етапі діяльності сформовано систему контролю якості послуг, яка б діяла на кожному етапі діяльності Пенсійного фонду України; запропоновано концептуальну модель внутрішнього аудиту в умовах комп'ютеризації обліково-контрольного процесу Пенсійного фонду України; запропоновано технологію складання звітності внутрішніх аудиторів; удосконалено положення щодо внутрішнього аудиту як основного елемента системи внутрішнього контролю та механізм підвищення ефективності роботи органів Пенсійного фонду; проведена оцінка перспектив розвитку системи пенсійного забезпечення України та Кіровоградської області зокрема. Впровадження запропонованої системи якості внутрішнього аудиту, забезпечить обґрунтований підхід до управління пенсійним забезпеченням України. Застосування на практиці запропонованих рекомендацій дозволить забезпечити адекватне функціонування орга-

нів Пенсійного фонду України реаліям сьогодення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.71 Правоохоронні органи

10.07.18.0176/0518U000063

Овчаренко Олена Миколаївна. Юридична відповідальність суддів: питання теорії і практики: Дис... д.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 15.03.2018.

УДК 347.965.

526 с. – Бібліогр.: 676 назв.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретичної конструкції інституту юридичної відповідальності судді. Визначено правову природу цього інституту, розкрито його сутнісні ознаки, принципи, функції, мету і завдання, здійснено його зовнішню і внутрішню диференціацію, надано всебічну характеристику інституту юридичної відповідальності суддів із точки зору фундаментальних принципів права, викремлено його структурні одиниці (субінститути) та критерії відмежування від суміжних правовідносин, окреслено напрями удосконалення правового регулювання підстав і процедур притягнення суддів до різних видів юридичної відповідальності.

10.07.18.0177/0417U002279

Добровольський Дмитро Миколайович. Організаційно-правові засади діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 30.05.2017.

УДК 347.963(477).

195 с. – Бібліогр.: 275 назв.

Дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням засади незалежності прокуратури, здійсненим після прийняття Закону України "Про внесення змін до Конституції України в частині здійснення правосуддя". Сформульовано поняття й окреслено характерні ознаки засади незалежності прокуратури, визначено історичні етапи її становлення. Зроблено висновок щодо інтернаціоналізації стандартів функціонування прокуратури, серед яких важливе місце посідає засада незалежності. Окреслено основні проблеми та пріоритетні напрями забезпечення гарантій реалізації засади незалежності прокуратури України.

10.07.18.0178/0417U002281

Вандін Євген Валерійович. Організаційно-правові засади діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України:

Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 29.05.2017.

УДК 347.963(477).

205 с. – Бібліогр.: 228 назв.

роботі на основі аналізу чинного законодавства України та узагальнення практики його застосування досліджено правовий статус Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України як підрозділу Генеральної прокуратури України, визначено її місце в системі протидії і подолання корупції в органах публічної влади. Розглянуто особливості функціонування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури в системі державних органів України і підсистеми органів прокуратури на чолі з Генеральною прокуратурою України.

10.77 Кримінальне право

10.07.18.0179/0417U002090

Сосніна Ольга Володимирівна. Кримінальна

відповідальність за порушення недоторканності приватного життя (ст. 182 КК України): Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 25.04.2017.

УДК 343.4 (477).

256 с.: 4 табл. – Бібліогр.: 357 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням проблем кримінальної відповідальності за недоторканність приватного життя (ст. 182 КК України). Узагальнено історичний та зарубіжний досвід кримінально-правової охорони приватного життя, а також відповідна практика Європейського суду з прав людини. Здійснено юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст. 182 КК України, проаналізовано санкції, передбачені ст. 182 КК України. Проведено відмежування порушення недоторканності приватного життя від суміжних складів злочинів, передбачених Особливою частиною КК України. На підставі отриманих у ході дослідження результатів сформульовано теоретичні висновки та пропозиції щодо удосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність за порушення недоторканності приватного життя та практики його застосування.

10.07.18.0180/0417U002091

Комарницький Микола Михайлович. Кримінально-правова охорона осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 26.04.2017.

УДК УДК 343.3+351.741.

225 с. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертація присвячена комплексному аналізу кримінально-правової охорони осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку. У роботі визначено поняття та правове регулювання виконання службового чи громадського обов'язку, досліджено історичний досвід становлення кримінальної відповідальності за злочини проти осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку, проаналізовано зарубіжні особливості правової охорони осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку, з'ясовано об'єктивні та суб'єктивні ознаки злочинів проти осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку.

10.07.18.0181/0417U002124

Фонарюк Олена Юрївна. Протиправна поведінка людини: філософсько-правовий вимір: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 29.04.2017.

УДК 343.3/.7:340.12.

198 с.: 2 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Дисертацію присвячено комплексному філософсько-правовому аналізу систематизації теоретико-методологічних підходів до дослідження протиправної поведінки та причин її виникнення. В роботі узагальнено здобутки європейської філософсько-правової думки щодо сутності поняття "протиправна поведінка", уточнено понятійно-термінологічний апарат та досліджено нормативно-правові основи аналізу феномена протиправної поведінки в правових системах різних країн. Охарактеризовано мікро- та макросередовищні детермінанти формування протиправної поведінки та запропоновано шляхи запобігання її проявам.

10.07.18.0182/0217U006102

Вдосконалення правового механізму захисту

прав і свобод людини і громадянина в умовах розбудови правової держави: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Гумін Олексій Михайлович. – ДР 0112U001217. УДК 343.2/.7; 343.1.

63 с.

Викладено теоретичні висновки, практичні рекомендації та інші результати досліджень, які ґрунтуються на працях вчених у галузях філософії, загальної теорії права, оперативного-розшукової діяльності, кримінального процесу і кримінального права України та зарубіжних країн, а також законодавчих і відомчих нормативно-правових актах і матеріалах вітчизняної та іноземної практики. Обґрунтовано необхідність більш ефективного використання і можливостей адвокатури у системі суб'єктів запобігання злочинам в Україні. Зроблено висновки про невідкладність роботи із забезпечення та узгодження норм Кримінального кодексу України з новітньою ідеологією чинного Кримінального процесуального кодексу України (2012р.), що дасть змогу ефективно функціонувати органам, що застосовують ці акти, а також необхідно перевірити обґрунтованість підстав криміналізації або декриміналізації окремих норм Кримінального кодексу України тощо. Галузева Концепція має присвячуватися не тільки кримінально-правовій політиці держави, а й комплексно-кримінально-процесуальній та кримінально-виконавчій, для чого необхідно об'єднати зусилля науковців і практиків та розробити Концепцію кримінальної політики з захисту прав особи саме з урахуванням зазначених трьох елементів. В сучасних умовах в нашій державі особливої ваги набувають питання боротьби з незаконною міграцією. Відображено основні аспекти міграційних процесів в Україні та в Європі, проаналізовано основні напрямки впорядкування міграційних процесів, а також сформульовано пропозиції щодо взаємодії державних органів у забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки у цій сфері.

10.07.18.0183/0217U006125

Теоретичні питання удосконалення кримінального законодавства та практики його застосування: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса; Керівник Тацій Василь Якович. – ДР 0112U001335. УДК 343.3 (477).

453 с.

Результатами проведеного дослідження є: вивчення актуальних питань кримінального законодавства та практики його застосування. Розглянуті якісні та кількісні сторони Кримінального кодексу України як системного утворення, а також виокремлено ознаки такої системи та критерії його оцінювання. Шляхом застосування визначених критеріїв проаналізовані норми національного законодавства, що передбачають кримінальну відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України, життя та здоров'я, сім'ї, власності, безпеки виробництва, правосуддя, а також розглядається практика їх застосування. Досліджено інші питання, у тому числі і питання кримінальної відповідальності за злочини проти екологічної безпеки, громадської безпеки тощо.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.07.18.0184/0217U006135

Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблема гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодав-

ством Європейського Союзу: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса; Керівник Шило Ольга Георгіївна. – ДР 0112U001331. УДК 343(477):061.1ЄС-044.332. 619 с.

Розроблені концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України. Досліджені проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу, міжнародні стандарти організації та функціонування органів кримінальної юстиції. Визначено поняття і систему органів кримінальної юстиції. Сформульовані принципи та основи побудови окремих елементів сучасного кримінального процесу: початку досудового розслідування; інституту кримінальних процесуальних рішень; здійснення судового контролю під час досудового розслідування; застосування запобіжних заходів, які суттєво обмежують право на свободу та особисту недоторканість. Надано пропозиції щодо змін та доповнень до чинного кримінального процесуального законодавства, спрямовані на удосконалення кримінально-процесуальної діяльності та діяльності органів кримінальної юстиції.

10.81 Криминологія

10.07.18.0185/0217U006134

Проблема латентної віктимності та шляхи її розв'язання в Україні: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса; Керівник Головкін Богдан Миколайович. – ДР 0112U001333. УДК 343.988.

202 с.

Досліджено віктимність як категорію віктимології. Визначено форми віктимності, сформульовано визначення віктимної поведінки та розроблено поняття латентної віктимізації від злочинних посягань. Установлено орієнтовні показники вимірювання латентної віктимності в Україні, рівень заявничької активності громадян, причини не звернення до правоохоронних органів, а також дослідження криминологічних чинників, що обумовлюють латентну віктимізацію в Україні. Досліджено питання необхідності розробки криминологічних основ запобігання латентній віктимності. Надано пропозиції щодо змін та доповнень до чинного законодавства, спрямовані на удосконалення діяльності щодо запобігання латентній віктимізації населення України.

10.07.18.0186/0217U006136

Теоретичні і прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності: міжнародний та вітчизняний досвід: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса; Керівник Голіна Володимир Васильович. – ДР 0112U001330. УДК 343.97:351.74/.76.

301 с.

Комплексно досліджені теоретичні та прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності. Розглянуто вітчизняний та міжнародний досвід залучення громадськості до сфери запобігання злочинності, визначено роль громадськості у досягненні мети криминологічної політики, проаналізовані концептуальні засади щодо традиційних та сучасних форм участі громадськості у протидії злочинності, а також стан її нормативно-правового забезпечення, досліджені шляхи підвищення ефективності цієї діяльності та впровадження її в Україні

10.07.18.0187/0217U006138

Теоретичні та прикладні проблеми реформування Державної кримінально-виконавчої

служби України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сталіна; Керівник Степанюк Анатолій Хомич. – ДР 0112U001332. УДК 343.8.

251 с.

У роботі вивчено вітчизняні напрацювання з питань діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, міжнародний досвід виконання кримінальних покарань у цій сфері, проаналізовано відповідність вітчизняної практики міжнародним стандартам, здійснено наукове обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення правових засад та підходів до організації діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України на засадах безумовного забезпечення захисту прав та інтересів особи, суспільства і держави.

10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія

10.07.18.0188/0417U002092

Лисенко Марина Ігорівна. Ізоляція засуджених до позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 26.04.2017.

УДК УДК 343.85.

218 с. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертація присвячена розробленню науково обґрунтованих напрямів вдосконалення правового регулювання та організації ізоляції засуджених до позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях. На основі всебічного комплексного аналізу наукової літератури, отриманих емпіричних матеріалів та вивчення міжнародної та зарубіжної практики застосування ізоляції було визначено поняття, зміст та основні ознаки ізоляції засуджених, проаналізовано стан наукової розробки, її розвиток та ставлення. Розкрито особливості міжнародно-правового регулювання ізоляції засуджених та визначено зарубіжний досвід її застосування. На підставі проведеного аналізу сформульовано основні напрями вдосконалення ізоляції засуджених до позбавлення волі на певний строк.

10.85 Криміналістика

10.07.18.0189/0217U004607

Миська правова система: загальнотеоретичні, інтегративні та нормативні засади: Заключний звіт /Національний університет "Одеська юридична академія"; Керівник Оборотов Юрій Миколайович. – ДР 0114U001362. УДК 340.116:(316.334.55/56+911.357).

460 с.

За результатами виконання НДР сформовано загально-теоретичні, інтегративні та нормативні засади становлення міської правової системи в Україні, що передбачає ствердження єдності та різноманіття міст зі специфікою їх правового розвитку, створено проектно-законодавчу документацію, проведені наукові дослідження, розроблено та впроваджено інформаційне та навчально-методичне забезпечення міського права в Україні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.07.18.0190/0217U004608

Комплексне дослідження забезпечення ефективності досудового провадження: Заключний звіт /Національний університет "Одеська юридична академія"; Керівник Тіщенко Валерій Володимирович. – ДР 0115U002495. УДК 343.14:343.98.

388 с.

Проведене дослідження спрямоване на створення концепції забезпечення ефективності досудового розслідування за

напрямками: процесуальний напрямок – застосування заходів забезпечення кримінального провадження у досудовому провадженні; інформаційне забезпечення досудового провадження (розробка пропозицій щодо інформаційного забезпечення досудового розслідування); розробка і втілення у практичну діяльність рекомендацій з виявлення, фіксації, дослідження, декодування, використання інформації, отриманої від учасників досудового розслідування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.07.18.0191/0217U004609

Правова адаптація до умов внутрішнього ринку ЄС в аспекті імплементації Угоди про асоціацію ЄС - Україна: Заключний звіт /Національний університет "Одеська юридична академія"; Керівник Харитонов Євген Олегович. – ДР 0115U002491. УДК 341.174 (4:477):(347.7:339.3).001.8.

213 с.

В результаті НДР визначено проблеми, які виникають у зв'язку процесом адаптації права України до умов внутрішнього ринку ЄС. Запропоновано поняття європейського права у спеціальному значенні як системи принципів, юридичних норм, що формуються у зв'язку з утворенням і функціонуванням Європейських Співтовариств і ЄС на основі й відповідно до установчих договорів і принципів права. Проаналізовано роль громадянського суспільства у формуванні парадигми сучасної концепції цивільного права України до умов внутрішнього ринку ЄС та обґрунтовано неможливість адаптації поза межами суспільства. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.07.18.0192/0217U006137

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сталіна; Керівник Шепітько Валерій Юрійович. – ДР 0112U001334. УДК 343.98.

324 с.

У результаті проведеного дослідження проаналізовано інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції, визначено їх сутність залежно від галузі застосування (слідча, оперативно-розшукова, судова, експертна або адвокатська діяльність). Результати дослідження вдало проілюстровані прикладами практичних розробок авторів посібника, на які отримано один Патент на корисну модель та три Свідчення про реєстрацію авторського права на твори наукового характеру.

10.87 Міжнародне право

10.07.18.0193/0417U002065

Герасимчук Наталія Вікторівна. Функції міжнародних інституцій у підвищенні ефективності міжнародно-правового регулювання: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 15.05.2017.

УДК 341.1:341.1.01/341.123/341.171.

185 с. – Бібліогр.: 353 назви.

Основна увага дисертаційного дослідження присвячена визначенню шляхів оптимізації функцій міжнародних інституцій, що сприяють підвищенню ефективності міжнародно-правового регулювання. Досліджені межі владних прерогатив міжнародних інституцій. Виявлені тенденції до уточнення функцій, розширення повноважень та зростання компетенції. Окреслено шляхи оптимізації функцій міжнародних інституцій методом предметно-функціонального розширення їх правотворчої діяльності та простежено процеси за-

стосування, реалізації та імплементації норм міжнародного права. Міжнародні інституції класифіковано за виділеними функціональними блоками та проведено їх кваліфікаційну координацію, із зазначенням тих функцій, що сприятимуть підвищенню ефективності міжнародно-правового регулювання. Запропонована модель єдиної системи міжнародних інституцій, що могла б бути реалізована в майбутньому для вирішення загальних справ міжнародного співтовариства.

10.07.18.0194/0417U002218

Данелія Онісе Сілованович. Правосуб'єктність юридичної особи як суб'єкта Європейського суду з прав людини: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 30.05.2017.

УДК 341.176.

176 с. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація присвячена комплексному аналізу правосуб'єктності юридичної особи як суб'єкту Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Досліджується правова природа правосуб'єктності юридичних осіб у відносинах з ЄСПЛ, зокрема права юридичних осіб за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ЄКПЛ), правова природа скарг юридичних осіб про порушення їхніх прав до ЄСПЛ, правова природа норм і принципів, які формуються під впливом та в результаті розгляду таких скарг ЄСПЛ і їхній вплив на практику національних судів України.

10.07.18.0195/0417U002219

Кучерук Михайло Миколайович. Протидія тероризму в рамках сучасного міжнародного права: Дис... к.ю.н. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 30.05.2017.

УДК 341.48: 327.88.

183 с. – Бібліогр.: 189 назв.

Робота є науковим дослідженням проблеми міжнародної протидії тероризму. У дисертації розвинуто ідеї антитерористичної діяльності з позицій системного й аксіологічного підходів. Досліджено теоретичні засади міжнародної протидії тероризму, з'ясовано особливості еволюції підходів до проблеми тероризму в міжнародному праві, визначено смислове наповнення поняття "тероризм" у теорії та практиці сучасного міжнародного права, теоретично обґрунтовано модель концепції протидії тероризму в контексті сучасного міжнародного права на засадах аксіологічного підходу.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.09 Історія політичних вчень

11.07.18.0196/0518U000076

Закіров Марат Борисович. Політична думка російського зарубіжжя 1920-30-х рр. у контексті осмислення державної ідентичності: Дис... д.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 22.03.2018.

УДК 32:316.65(100=161.1)"1920-1930"(048.3).

427 с. – Бібліогр.: 678 назв.

У дисертації запропоновано авторську концепцію пореволюційної політичної думки російського зарубіжжя як єдиного ідейно-теоретичного масиву, чинника багатовимірного процесу формування модерної державної ідентичності. Визначено понятійний апарат, концептуально-теоретичні і методологічні основи дослідження, структуру та підходи до класифікації пореволюційної політичної думки. Досліджено теоретичні пошуки російських вчених-емігрантів, які у нових оригінальних ідейно-політичних концепціях намагалися реалізувати ключові принципи традиційної державної

ідентичності. Крізь призму російської пореволюційної політичної думки проведено аналіз ідейно-теоретичних підвалів сучасних геополітичних процесів і визначено історико-політичні передумови формування модерної державної ідентичності.

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.07.18.0197/0518U000012

Панчак-Бялоблоцка Надія Василівна. Порівняльний аналіз урядів меншості у європейських парламентських демократіях: Дис... д.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 22.12.2017.

УДК 328.122:321.7(4).

707 с.: 35 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 1046 назв.

Здійснено комплексне порівняльно-політологічне дослідження проблематики урядів меншості у європейських парламентських демократіях. Охарактеризовано магістральні теоретико-методологічні особливості й передумови порівняльного аналізу урядів меншості в європейських парламентських демократіях. Окреслено типи, теоретичні й емпіричні принципи, причини, умови, моделі, а також способи формування та відповідальності урядів меншості в європейських парламентських демократіях. Встановлено конституційно-правові, інституційно-політичні, партійно-електоральні, ідеологічні, владно-опозиційні, виконавчо-законодавчі й внутрішньоурядові атрибути формування, функціонування і відповідальності урядів меншості в європейських парламентських демократіях. Оцінено патерни стабільності, ефективності та наслідків урядів меншості в європейських парламентських демократіях.

11.07.18.0198/0518U000054

Чальцева Олена Михайлівна. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: Дис... д.політ.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 12.02.2018.

УДК 323.21.

336 с.: 14 табл. – Бібліогр.: 585 назв.

Концептуалізовано сутність публічної політики з точки зору філософсько-аксіологічного, просторового і функціонального теоретико-методологічних підходів. Проаналізовано теоретичні моделі формування публічної політики як складного та полікомпонентного процесу. На підставі комплексного використання інституціонального, системного, менеджеріального, конфліктологічного та мережевого методологічних підходів запропоновано авторську теоретичну акторно-мережеву модель "зустрічних траєкторій" публічної політики.

11.07.18.0199/0518U000107

Вовк Світлана Олександрівна. Громадянська війна як засіб зміни вектора політичного процесу: Дис... д.політ.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського". – Захищена 03.04.2018.

УДК 323.2:355.426.

374 с. – Бібліогр.: 423 назви.

Об'єкт - громадянська війна як суспільно-політичний феномен; мета - визначення специфіки громадянської війни як засобу зміни вектора політичного процесу; методи - діалектичний, структурно-функціональний, конфліктологічний; новизна - комплексно проаналізовано та систематизовано теоретичні уявлення в соціально-політичній спадщині й науковому дискурсі щодо походження, сутності і особливостей громадянської війни як боротьби за нове чи інше політичне

буття, під час якого формується новий варіант політичної реальності; результати - можуть бути застосовані у практичній площині для запобігання громадянських війн або мінімізації їх наслідків; при викладанні політології, конфліктології, теорії міжнародних відносин та воєнних дисциплін

11.07.18.0200/0417U002106

Валюшко Іван Васильович. Інститути громадянського суспільства у системі антикорупційної політики України: Дис... к.політ.н. /Національний інститут стратегічних досліджень. – Захищена 18.05.2017.

УДК 323.2:324.

217 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Дисертація присвячена дослідженню особливостей та специфіки діяльності інститутів громадянського суспільства в якості одного з елементів системи антикорупційної політики України. Проаналізовано корупцію як соціально-політичне явище, напрями та механізми державної політики стосовно запобігання та протидії корупції у стародавніх політико-правових системах і сучасних розвинених країнах. З'ясовано умови її виникнення та поширення. Узагальнено досвід інших країн щодо впливу інститутів громадянського суспільства на поширення корупції, форм і механізмів їх залучення до здійснення антикорупційної політики. Виявлено головні тенденції та закономірності взаємодії інститутів громадянського суспільства і органів державної влади в Україні на сучасному етапі розвитку.

11.07.18.0201/0417U002116

Травлос Тетяна Сергіївна. Феномен протесту в політичному процесі сучасної України: Дис... к.політ.н. /Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Захищена 13.04.2017.

УДК 32 - 323.2.

167 с. – Бібліогр.: 224 назви.

Об'єкт - сучасний політичний процес крізь призму протестної активності; мета - концептуалізація феномена протесту в політичному процесі сучасної України; методи - системний, біхевіористський, психологічний; новизна - системно досліджено три найбільш масові акції протесту в Україні (Революція на граніті, Помаранчева Революція, Революція Гідності) та запропоновано авторську концепцію анатомії трьох протестів; результати - можуть бути використані представниками влади, опозиції при формуванні власної стратегії політичної поведінки; у навчальному процесі при викладанні навчальних курсів з політології, політичних технологій, політичної конфліктології у вищих навчальних закладах.

11.07.18.0202/0417U002118

Федорищак Христина Іванівна. Інституційні механізми реалізації політики пам'яті на державному рівні (на прикладі України та Республіки Польща): Дис... к.політ.н. /Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Захищена 12.04.2017.

УДК 323.1 (477) "1918/1923".

214 с. – Бібліогр.: 408 назв.

Об'єкт - реалізація політики пам'яті; мета - вивчення особливостей інституційних механізмів реалізації політики пам'яті Україною й Республікою Польща; методи - системний, інституційний, ідеографічний; новизна - комплексно проаналізовано вплив політичних інститутів України та Республіки Польща на формування колективної пам'яті як важливого соціокультурного чинника утвердження національної ідентичності; результати - центральними органами дер-

жавної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування України в їх практичній діяльності, пов'язаній зі специфікою конструювання колективної пам'яті; у навчальному процесі при розробці спецкурсів з "Етнополітологія і етнодержавознавство", "Основи демократії".

11.07.18.0203/0217U006107

Політологічні аспекти розвитку держави: внутрішній та зовнішній виміри: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Турчин Ярина Богданівна. – ДР 0113U007131. УДК 321; 323; 327.001; 930.22.

44 с.

Проаналізовано сучасні тенденції міжнародних відносин та зовнішньої політики держави. Розкрито проблеми безпеки у реалізації внутрішньої і зовнішньої політики держави. Досліджено особливості зовнішньої та внутрішньої політики України.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.07.18.0204/0518U000100

Касьянова Марина Миколаївна. Міграція громадян України до Білорусі, Молдови та Росії в умовах постбіполярної трансформації міжнародної системи: Дис... д.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 29.03.2018.

УДК 325-024.79(4-11)(477)(043.3).

748 с. – Бібліогр.: 702 назви.

У дисертації досліджено теоретичні та практичні аспекти реалізації регіонального вектору зовнішньої міграції громадян України в умовах постбіполярної трансформації міжнародної системи. Підкреслено важливість міграційної тематики для комплексного розуміння явища глобалізації як актуального мегатренду міжнародних відносин; позиціонування України на регіональній та глобальній міжнародній арені; розвитку субрегіональних міждержавних відносин нашої країни з іншими державами в контексті національних інтересів та безпекових викликів.

11.07.18.0205/0417U002094

Волошенко Інна Олександрівна. Безпекова політика пострадянських держав Центральної Азії: Дис... к.політ.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 327+351.824.11(574).

240 с. – Бібліогр.: 472 назви.

В дисертації комплексно досліджено політику пострадянських держав Центральної Азії щодо забезпечення безпеки в регіоні у воєнно-політичній, економічній і гуманітарній сферах. Аналіз концепцій національної безпеки пострадянських центральноазіатських держав дозволив визначити транснаціональні і транскордонні, традиційні і нетрадиційні загрози для регіональної безпеки. З'ясовано, що більшість безпекових проблем у Центральній Азії беруть свій початок в часі, коли центральноазіатські республіки перебували у складі колишнього СРСР. Дослідження безпекової політики країн Центральної Азії показало, що найважливішим джерелом загроз і викликів національній безпеці виступають не зовнішні чинники, а внутрішнє становище, яке породжує внутрішні проблеми, посилює зовнішні негативні фактори й ускладнює протидію їм. Аналіз участі пострадянських країн Центральної Азії в роботі регіональних та глобальних структур безпеки дозволив визначити пріоритети країн регіону щодо забезпечення національних безпекових інтересів.

11.07.18.0206/0417U002095

Мазурець Юрій Олександрович. Енергетичний вимір національних інтересів України у сучасних міжнародних відносинах: Дис... к.політ.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 32-027.21:327:330.5(477):620.91.

202 с. – Бібліогр.: 294 назви.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню концептуальних і прикладних аспектів забезпечення національних інтересів України в енергетичній сфері та з'ясуванню перспектив енергетичної взаємодії України з ЄС, США та РФ. Робота ґрунтується на узагальненні теоретичних і методологічних підходів до сутності енергетичного виміру національних інтересів України, визначенні авторської позиції щодо політико-економічного та безпеково-інформаційного чинників забезпечення національних інтересів України в енергетичній сфері, дослідженні тенденцій та практики енергетичної двосторонньої співпраці. У роботі встановлено, що стратегія зовнішньої енергетичної політики передбачає як продовження традиційних ініціатив, так й розробку інноваційних підходів до забезпечення енергетичної незалежності України; підтверджено, що лише балансування між європейськими та національними інтересами дозволить Україні сформувати незалежну стратегію енергетичного розвитку держави; визначено, що за політико-економічним чинником спостерігається активізація державної діяльності щодо трансформації сфери енергетики, тоді як за безпеково-інформаційним чинником відмічається диференціація підходів українського політикуму до розширення напрямів міжнародної взаємодії для забезпечення енергетичної незалежності держави.

11.07.18.0207/0417U002117

Челак Олександр Петрович. Регіональна політика України в контексті зміни світових орієнтирів просторового розвитку: Дис... к.політ.н. /Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Захищена 13.04.2017.

УДК 32 - 027.541 (477).

205 с. – Бібліогр.: 196 назв.

Об'єкт - сучасна концепція та практика просторового розвитку в країнах світу; мета - з'ясування змісту регіональної політики України в контексті змін світових орієнтирів просторового розвитку; методи - системний, порівняльний; новизна - здійснено політологічне дослідження концептуальних засад формування політики регіонального розвитку України, в якості яких постають концепції глобалізації, сталого та просторового розвитку; результати - органами державної влади та регіонального самоврядування при проведенні процесу реформування, формуванні стратегії регіонального розвитку тощо; у навчальному процесі при розробці спецкурсів з політичної науки, місцевого самоврядування, основ демократії, політичного управління тощо.

11.07.18.0208/0417U002128

Максимець Віра Євгенівна. Трансформація зовнішньої політики Словачької Республіки в умовах формування нової системи "балансу сил" в Центрально-Східній Європі: Дис... к.політ.н. /Дипломатична академія України. – Захищена 04.05.2017.

УДК 327.5.

217 с. – Бібліогр.: 346 назв.

Дисертація розкриває комплексне політологічне дослідження трансформаційних процесів у зовнішній політиці Словачької Республіки в умовах формування нової системи

"балансу сил" в Центрально-Східній Європі. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади комплексного політологічного аналізу трансформації нової системи "балансу сил" в Центрально-Східній Європі. Проаналізовано варіативність теоретико-концептуальних підходів до розуміння системи міжнародних відносин кінця XX початку XXI століття та описано нову модель балансу сил з погляду неонінституціоналізму та конструктивізму. Розкрито сутнісні характеристики парадигми європейської безпеки у вимірах формування нової системи "балансу сил" в Центрально-Східній Європі.

11.07.18.0209/0417U002129

Крупеня Ірина Миколаївна. Малайзія в регіональній безпеці Південно-Східної Азії: Дис... к.політ.н. /Дипломатична академія України. – Захищена 04.05.2017.

УДК 327.51(595:(5-11-13))(043.3).

221 с. – Бібліогр.: 333 назви.

У межах комплексного політологічного дослідження здійснено системний аналіз безпекової політики Малайзії на національному, двосторонньому та багатосторонньому рівнях субрегіону ПСА в постбіполярний період. Викладено концептуальні засади дослідження, наведено огляд джерельної бази, присвяченої проблематиці сутності та еволюції безпекової політики Малайзії, з'ясовано стан наукової розробки проблеми в політичній науці. Досліджено концепції національної безпеки Малайзії та їх еволюцію наприкінці XX - на початку XXI ст. Проаналізовано двосторонні відносини Малайзії у сфері безпеки з провідними позарегіональними акторами: Австралія, Індія, Китай, Республіка Корея, США, Японія. Критично осмислено роль АСЕАН у регіональній безпеці ПСА та місце Малайзії в ній.

11.07.18.0210/0417U002147

Баланик Анна Ярославівна. Посли доброї волі та Посланці миру ООН (використання засобів Public Relations): Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 05.05.2017.

УДК 327.7 + 659.4.

202 с.: 12 табл. – Бібліогр.: 157 назв.

Проаналізовано сутність інституту Послів доброї волі та Посланців миру ООН в контексті піаризації міжнародних відносин на глобальному рівні. Запропоновано новий термін для характеристики дипломатії Послів ООН - "дипломатія доброї волі". Розкрито сутність функціонування інституту Послів. Показані відмінності класичних Послів ООН від некласичних та проаналізовано рівень і особливості використання засобів піару цими категоріями. Розроблено рекомендації Головам офісів та спеціалізованих установ ООН (а також Генсеку, який призначає Посланців миру) з метою покращення двосторонньої співпраці та промоушену ООН на міжнародній арені.

11.07.18.0211/0217U006050

Суспільно-політичні проблеми сучасних міжнародних відносин: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Макар Юрій Іванович. – ДР 0112U000318. УДК 327.

112 с.

Оскільки тема формувалася широко, з метою залучення усіх науковців кафедри, то цілком природно, протягом п'яти років опрацьовувалося ряд напрямів, спрямованих на її розкриття. Внаслідок проведених досліджень здійснено узагальнення різноманітних аспектів суспільно-політичного життя українців на тлі європейських та світових цивілізаційних процесів; розглянуто питання безпеки в Європі та на

євразійському просторі; досліджено проблему участі України в європейських та євроатлантичних інтеграційних процесах; досліджено ті чи інші аспекти проблеми українсько-канадських стосунків або суто канадські проблеми; розглянуто проблему релігійного чинника у суспільно-політичному житті окремої держави, а також на міжнародному рівні.

12 НАУКОЗНАВСТВО

12.41 Організація науки. Політика в галузі науки

12.07.18.0212/0217U006311

Аналіз ефективності роботи ПЕК та шляхів його інноваційного розвитку на прикладі Харківського регіону: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Тарелін Андрій Анатолійович. – ДР 0116U004163. УДК 001.3.

99 с.

Досліджувались шляхи інноваційного розвитку паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) та форми взаємодії влади, бізнесу, освіти та науки для практичної реалізації інфраструктурних та індустріальних проєктів з метою забезпечення енергетичної безпеки та сталого розвитку національної економіки. Проаналізовано поточний стан ефективності роботи підприємств ПЕК Харківської області з огляду на напрямки та завдання Енергостратегії України до 2030 року. Розроблені практичні рекомендації щодо форм взаємодії та механізмів використання потенціалу інноваційних структур при реалізації інвестиційних проєктів на підприємствах ПЕК, зокрема, проєктів державно-приватного партнерства. Представлені пропозиції для реалізації регіональних проєктів за рахунок використання інноваційних розробок ІПМаш та НІ "Наукоград-Харків" в галузі енергоефективності та ресурсозбереження.

13 КУЛЬТУРА

13.01 Загальні питання культури

13.07.18.0213/0217U004691

Українська професійна та етнокультура: нові ракурси дослідження. Інтеграція в світовий цивілізаційний процес: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Скрипник Ганна Аркадіївна. – ДР 0112U000234. УДК 008:[316.722+316.4.063.3](477).

31 с.

Популяризація етнічної та професійної культури українців та національних меншин нашої держави. Тема охоплює вивчення різноманітності регіональних форм народної культури, створення нової концепції історії музики, а також дослідження сучасної української славистичної фольклористики як в Україні, так і за кордоном.

13.09 Історія культури. Історія вивчення культури

13.07.18.0214/0518U000001

Степанова Олена Анатоліївна. Національний культурний простір України: концептуальні засади розвитку і становлення: Дис... д.культурол.н. /Національна музична академія України ім. п. і. Чайковського. – Захищена 26.12.2017.

УДК 008-027.543:130.2 (477) (043.3).

435 с. – Бібліогр.: 838 назв.

У дисертаційному дослідженні визначено сутність національного культурного простору з урахуванням категоризації та концептуалізації теми. Він постає як фізичний і географічний простір, який існує в культурному часі, його змістовні елементи визначені розгортанням етнічного міфонаративу, а відкритий сце-нарій відображається у структурі базових вимірів. Національний культурний простір формується діями носіїв ціннісної свідомості і постає у проявах скон-центрованої ціннісної енергії як відкрита соціоісторична система, закорінена в національному світоглядному міфонаративі, і розвивається шляхом складної взаємодії внутрішніх і зовнішніх чинників. Спираючись на ґрунтовну джерельну й методологічну основу, розглянуто різні підходи до розуміння культури, культурного простору, особливостей національно-історичного розвитку. Визначено зміст поняття "експлікація" стосовно предмета дослідження як вираження основної суперечності, що виявилася в соціоісторичному феномені певної національної культури і характеризує узгоджені дії і зусилля всіх учасників процесу з досягнення активними елементами множини "національний культурний простір" стану динамічної стабільності. Розкрито сутність онто-гносеологічного принципу, ціннісно-енергетичного підходу до розгляду сфери культури і становлення й розвитку культурного простору, а також категорії "цінність".

13.11 Культура в сучасному світі

13.07.18.0215/0217U006166

Культурно-побутові традиції українського народу у контексті європейського цивілізаційного вибору: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Міносін Андрій Сергійович. – ДР 0114U006531. УДК 392(477).

137 с.

Завдяки методам порівняння та аналізу доведено, що сучасна соціально-культурна практика в Україні характеризується трансформаційними процесами, орієнтованими на відродження, збереження і розвиток національної культури. Органічно розвиваючись, культурні набуття сприяли існуванню українського етносу, підтримували дух народу в історичні часи суворих випробувань і стали невід'ємною частиною державної незалежності України. Знання свого родоводу, історичної та культурної спадщини необхідне не лише для піднесення національної гідності, а й для використання кращих традицій у культурній практиці сьогодення.

13.61 Охорона пам'ятників історії і культури

13.07.18.0216/0217U004849

Розроблення науково-інформаційного довідника "Історико-культурні заповідники Міністерства культури України": Заключний звіт /Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень; Керівник Болгарова Марина Юріївна. – ДР 0116U004226. УДК 069.4.

41 с.

Об'єкт дослідження: історико-культурні заповідники, що знаходяться в підпорядкуванні Міністерства культури України, нерухомі пам'ятки та об'єкти культурної спадщини, що розташовані на територіях історико-культурних заповідників, підпорядкованих Міністерству культури України, музеї історико-культурних заповідників, підпорядкованих Міністерству культури України. Мета роботи: популяризація культурного надбання, впровадження науково-дослідних та проєктно-конструкторських розробок Інституту, зокрема, напрацювань щодо збереження та використання комплексів (ансамблів) пам'яток, оголошених заповідниками, як туристичного ресурсу, оприлюднення результатів

наукових досліджень у сфері охорони культурної спадщини, поширення знань про неї, виховання в суспільстві поваги до національної культурної спадщини, розуміння потреб щодо її збереження. Методи дослідження: збір, опрацювання, упорядкування та аналіз інформації про нерухомі пам'ятки, об'єкти культурної спадщини та музеї, що розташовані на території історико-культурних заповідників, які перебувають у підпорядкуванні Міністерства культури. Результат науково-дослідної роботи: зібрано та опрацьовано архівні матеріали, матеріали наукових та науково-популярних видань (текстові, картографічні, ілюстративні та графічні матеріали), матеріали звітів про нерухомі пам'ятки та об'єкти культурної спадщини історико-культурних заповідників сфери управління Міністерства культури України. За результатами проведеного дослідження підготовлено до друку науково-інформаційний довідник "Історико-культурні заповідники Міністерства культури України". Робота розповсюджується за договірною ціною.

13.07.18.0217/0217U004851

Підготовка наукового видання "Історико-містобудівні дослідження міст Хмельницької області": Заключний звіт /Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень; Керівник Болгарова Маріна Юріївна. – ДР 0116U004229. УДК 069.4.

452 с.

Об'єкт дослідження: населені місця України, територія занесених до Списку історичних населених місць України затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 р. № 878 міст Волочиськ, Городок, Шепетівка, ландшафт території міст, розпланування, забудова, об'єкти і пам'ятки культурної спадщини. Мета роботи: забезпечення збереження та ефективного використання пам'яток та об'єктів культурної спадщини, традиційного характеру середовища населених місць шляхом розроблення (коригування) історико-архітектурних опорних планів міст та проекту зон охорони пам'яток, визначення меж і режимів використання території історичних ареалів міста; оприлюднення результатів наукових досліджень та науково-проектних розробок у сфері охорони культурної спадщини, популяризація культурної спадщини, поширення знань про неї, виховання в суспільстві поваги до національної культурної спадщини, розуміння потреб щодо її збереження. Методи дослідження: застосовано методи теоретичних досліджень, а саме історичний метод при системному підході, коли об'єкт вивчення розглядається у виникненні й розвитку. При цьому системний підхід полягає в комплексному вивченні об'єкта як певної єдності з узгодженим функціонуванням частин і цілого. Оскільки об'єкт дослідження є складною взаємопов'язаною багатоелементною системою (включає такі ієрархічні рівні, як міське середовище, його фрагменти, архітектурні комплекси й ансамблі, окремі будівлі і споруди), то для його вивчення застосовано методи структурно-генетичного аналізу і синтезу. Застосовано методи бібліографічних, архівних, картографічних, іконографічних досліджень, а також методи емпіричних досліджень: спостереження, натурні дослідження, порівняння та картографування. Проведено опрацювання, аналіз, систематизація зібраних даних. Результат науково-дослідної роботи: за результатами історико-містобудівних досліджень 2014-2015 рр., здійснених співробітниками НДІ пам'яткоохоронних досліджень в рамках розроблення науково-проектної документації на міста Волочиськ, Городок, Шепетівка включених до Списку історичних населених місць України, зібраний матеріал (текстової, ілюстративної та графічної частини) підготовлено до друку у складі збірника "Історико-містобудівні дослідження". Робота розповсюджується за договірною ціною.

13.07.18.0218/0217U004852

Науковий супровід формування бази даних по фортифікаційних об'єктах Західної України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень; Керівник Панченко Оlesia Анатоліївна. – ДР 0116U004230. УДК 069.4.

114 с.

Методологія дослідження: визначається системно-структурним та типологічно-генетичним напрямом аналізу об'єкта в історичному контексті. Базовий принцип дослідження ґрунтується на узагальненні праць і концепцій відомих архітектурознавців і реставраторів, які застосовували загальнонаукову методологію та вузькоспеціалізовані методи вивчення архітектурних об'єктів (історико-генетичний метод, метод порівняльно-історичного, формально-стильового та термінологічного аналізу). Коректний опис явищ, процесів та об'єктів вимагає застосування методу термінологічного аналізу, зокрема, опрацювання поняттєвого апарату. Виділення в об'єктах структурних елементів з аналізом їх функцій та взаємозв'язків становить сутність структурно-функціонального методу, а з'ясування умов зародження, еволюції та становлення об'єктів лежить в основі системно-генетичного методу. Метод синтезу застосовується для узагальнення результатів. Новизна дослідження: полягає в опрацюванні вперше у вітчизняному архітектурознавстві методичних підходів до типологізації фортифікаційної архітектури та розроблення структури наукової бази даних щодо фортифікаційної архітектури України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

13.71 Архівна справа. Архівознавство

13.07.18.0219/0217U006030

Наукове обґрунтування теоретико-методичних основ організації Національного архівного фонду: Заклучний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Приходько Людмила Федорівна. – ДР 0115U000076. УДК 930.251.

147 с.

Об'єкт: Національний архівний фонд у значенні сукупної архівної спадщини України. Предмет дослідження: генезис і еволюція концепції НАФ у взаємодії архівної теорії та практики, поняттєвий апарат, комплексний аналіз й узагальнення ключових історико-культурних, наукових, правових, аксіологічних і прикладних аспектів функціонування НАФ у соціокультурному просторі, видовий склад документів НАФ, теоретичні, правові, організаційні, науково-методичні аспекти їх організації на всіх структурних рівнях НАФ. Мета: дослідження правових, організаційних, наукових і прикладних засад організації документів НАФ та обґрунтування на цій основі методики відповідних архівних процесів і технологій. Завдання НДР: виявити та опрацювати джерельну базу НДР; охарактеризувати стан наукової розробки досліджуваної теми; обґрунтувати актуальність і доцільність її вивчення; визначити методологію НДР; узагальнити досвід, апробовані методики і сучасну проблематику роботи з організації документів НАФ в архівних установах України; провести наукові й прикладні дослідження і на їх основі обґрунтувати теоретичні та науково-методичні засади комплексу робіт з організації документів НАФ. Методологія дослідження: комплекс загальнонаукових принципів, підходів, загальнонаукових і спеціально-наукових методів, базових принципів і методів архівознавства та низки гуманітарних наук. Новизна дослідження: НДР виконується в Україні вперше, за результатами її виконання підготовлено методичний посібник "Організація документів Національного архівного фонду". Сфера застосування: архівні установи,

які зберігають документи НАФ. Ефективність впровадження: використання рекомендацій методичного посібника у практичній роботі архівних установ України сприятиме удосконаленню та регламентації архівних процесів і технологій з організації документів НАФ на всіх його структурних рівнях.

13.07.18.0220/0217U006032

Розроблення теоретичних та методичних засад копіювання архівних документів в державних архівах України: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Дідух Людмила Валентинівна. – ДР 0116U003128. УДК 930.253.

54 с.

Об'єкт: копіювання архівних документів. Мета роботи – визначення оптимальних умов та способів копіювання архівних документів у державних архівах України. Методи дослідження – евристичний, порівняльний, аналізу, узагальнення, систематизації. У результаті виконання НДР розроблено методичні рекомендації "Копіювання документів у державних архівах України". Розроблений документ регламентує проведення державними архівами України робіт з копіювання документів, визначає його оптимальні способи з метою мінімізації шкідливого впливу на архівні документи та окреслює організаційні вимоги до цього процесу, що базуються на принципах забезпечення збереженості документів НАФ, дотримання конституційних прав і свобод громадян щодо вільного доступу до інформації, гарантії захисту авторського та суміжних прав, права інтелектуальної власності. Положення та вимоги методичних рекомендацій "Копіювання документів у державних архівах України" застосовують у практичній роботі Укрдержархів, державні архівні установи, що здійснюють копіювання архівних документів для виконання своїх основних завдань, а також копіюють документи на замовлення користувачів. Галузь застосування – архівна справа та документознавство.

13.07.18.0221/0217U006033

Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення щорічного моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Гаранін Олександр Якович. – ДР 0116U003129. УДК [579+595.7]:930.253-049.34.

51 с.

Об'єкт: мікробіологічний та ентомологічний стан архівних документів та архівосховищ державних архівів. Мета дослідження: формування сучасної системи біозахисту та профілактики біоуражень архівосховищ та документів державних архівів, створення системи моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду. Методи дослідження: загальні мікробіологічні та ентомологічні методи, методи мікроскопії, аналіз та синтез. Теоретичні та практичні результати: в ході виконання НДР було проведено дослідження сучасного мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів семи державних архівів. Складено відповідні акти обстеження та надано рекомендації щодо покращення мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ. Новизна дослідження: вперше було проведено моніторинг мікробіологічного та ентомологічного стану низки архівів та архівних документів. Сфера застосування: результати дослідження будуть використані у практичній, науково-дослідній та методичній діяльності державних архівних установ України, окремих установ

НАН України, в роботі профільних кафедр вищих навчальних закладів. Проведена НДР має методологічне та практичне значення і може бути продовжена у формі подальших наукових досліджень, спрямованих на розробку та впровадження систем мікробіологічного та ентомологічного контролю за станом збереженості архівних документів, а також при розробці аналітико-рекомендаційних та методичних матеріалів для державних архівних установ України. Ефективність впровадження: результати дослідження створюють практичне підґрунтя для забезпечення належних умов зберігання архівних документів у державних архівах України.

13.07.18.0222/0217U006034

Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетеня Галузевої служби науково-технічної інформації: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Майстренко Анжела Андріївна. – ДР 0116U003130. УДК [930.25:930.22]:002.

102 с.

Об'єкт: аналітична, реферативна, оглядова, бібліографічна інформація з питань архівної справи та документознавства. Мета роботи: аналіз сучасного стану розвитку архівної справи та документознавства на основі інформаційного моніторингу задля підготовки актуальної науково-обґрунтованої інформації, спрямованої на забезпечення інформаційних потреб працівників архівних установ та основних напрямів їх діяльності. Методи дослідження – загальнонаукові методи дослідження: класифікаційний; аналізу та синтезу; інформаційний; структурно-системний; статистично-аналітичний та ін. Теоретичні та практичні результати: проведено моніторинг та аналіз вітчизняних та зарубіжних інформаційних ресурсів з актуальних питань архівної справи та документознавства; досліджено та проаналізовано нормативно-правові акти з питань інформатизації архівної галузі та нормативно-правового забезпечення роботи з науково-технічною документацією. Підготовлено два випуски Бюлетеня ГЦ НТІ. Новизна дослідження: вперше підготовлено Бюлетень ГЦ НТІ, який містить аналітичну, реферативну, оглядову, бібліографічну інформацію з питань інформатизації архівної галузі та нормативно-правового забезпечення роботи з науково-технічною документацією. Сфера застосування. Матеріали дослідження будуть використані у практичній, науково-дослідній та методичній роботі працівників архівної галузі, вищих навчальних закладів, наукових установ. Ефективність впровадження: результати дослідження сприятимуть ефективному інформаційному забезпеченню основних напрямів діяльності архівних установ України, проведення ними науково-методичної роботи, наукових досліджень в галузі архівознавства та документознавства, впровадження їх результатів в практичну діяльність, виконання державних програм у сфері архівної справи та документознавства.

13.07.18.0223/0217U006041

Визначення та наукове обґрунтування напрямів розвитку інформатизації архівної справи: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Гаранін Олександр Якович. – ДР 0116U003131. УДК 930.25:004.

102 с.

Об'єкт: стан та напрями інформатизації архівної справи. Мета роботи – створення цілісної моделі розвитку раціональної системи комплектування, обліку, зберігання і використання документів НАФ та його захисту, а також побудови ефективної системи керування інформаційними процесами, напрямками архівної діяльності, архівними установами за допомогою інформатизації архівної справи. Методи дослідження – загальнонаукові методи: евристичний, метод системного аналізу та синтезу наукового дослідження; спеціальні методи: архівознавчий, метод моделювання інформаційного процесу та ін. Теоретичні та практичні результати – проаналізовано вітчизняні та зарубіжні джерела щодо інформатизації архівних процесів, досліджено сучасний стан та науково обґрунтовано напрями розвитку інформатизації архівної галузі, розроблено Концепцію інформатизації архівної справи в Україні. Новизна дослідження: вперше науково обґрунтовано напрями та обсяги інформатизації окремих архівних процесів та надано рекомендації щодо можливості їх інтеграції в межах однієї системи управління архівною справою. Сфера застосування: діяльність державних архівних установ України. Ефективність впровадження: реалізація завдань, визначених концепцією, сприятиме створенню раціональної системи комплектування, обліку, зберігання і використання документів НАФ на основі впровадження інформаційних технологій в архівні процеси.

13.07.18.0224/0217U006285

Дослідження та аналіз різновидів форматів пакування для тривалого та постійного архівного зберігання документів: Заключний звіт /Науково-дослідний, проектний-конструкторський та технологічний інститут мікрографії; Керівник Козирев Василь Михайлович. – ДР 0116U003601. УДК 930.25:676.8.

50 с.

Об'єкт дослідження - формати пакування для тривалого та постійного архівного зберігання документів, що зберігаються в архівних установах (зокрема в Центральному державному науково-технічному архіві України, що належить до сфери управління Державної архівної служби України). Мета роботи - визначення необхідних різновидів форматів та розмірів заготовок картону для пакування під час зберігання архівних документів. Методи дослідження - аналітично-дослідний, експериментальний, розрахунково-аналітичний, аналіз джерел науково-технічної інформації, узагальнення та систематизація даних. Новизна роботи полягає в тому, що буде підвищено технологічність пакування для консервації архівних документів, проведено уніфікацію тари для довгострокового архівного зберігання документів та визначено потреби ЦДНТА України в картонній тарі на перспективу. Результати роботи будуть використані архівними установами Державної архівної служби України для вдосконалення технології довгострокового зберігання архівних документів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.07.18.0225/0518U000042

Жук Юрій Олексійович. Теоретико-методичні засади організації навчальної діяльності старшокласників в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища навчання: Дис... д.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 30.01.2018.

УДК 373.5.091.33.013:004.031.42](477).

468 с.: 4 табл., 114 іл. – Бібліогр.: 529 назв.

В дисертації розглянуто основні теоретичні і методичні проблеми теорії навчання в умовах інформатизації освіти, дискусійні питання щодо наслідків інформатизації навчального процесу у старших класах середньої школи. Наведено результати дослідження особливостей навчального процесу природничо-математичних дисциплін в середній загальноосвітній школі в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища навчання. Описано результати теоретичного та емпіричного аналізу проблем комп'ютерно орієнтованих технологій навчання, особливості структури і складових середовищ навчання, побудованих на базі цифрових технологій, дослідження структурно-функціональних особливостей навчально-пізнавальної діяльності і понятійних структур, сформованих у старшокласників у процесі навчання в умовах різних середовищ навчання. Описано особливості середовищ навчання, побудованих на базі цифрових технологій, структурно-функціональні особливості навчально-пізнавальної діяльності та понятійних структур, сформованих у старшокласників в процесі навчання в умовах різних середовищ навчання.

14.07.18.0226/0518U000045

Нежива Ольга Миколаївна. Феномен освітньої політики в контексті цивілізаційного процесу: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 31.01.2018.

УДК 101: 37. 061]: 378 (043.3).

360 с. – Бібліогр.: 472 назви.

Здійснено філософську концептуалізацію феномену освітньої політики. Розглянуто інтерпретації освітньої політики сучасними напрямками філософії освіти. Досліджено зміну трендів освітньої політики у контексті сучасних цивілізаційних процесів, зокрема показано, що людська цивілізація входить в епоху "нової політики" у сфері освіти, обумовленої впливом глобалізації та віртуалізації на освітні системи усіх країн. Визначено, що головним трендом сучасної освітньої політики є комерціалізація усіх аспектів навчання і виховання, який суттєво делегітимізує принцип рівного доступу до якісної освіти, що в свою чергу додатково актуалізує пошук адекватних відповідей світового та національного освітніх просторів головними стейкхолдерами - державою, комерційними структурами та громадянським суспільством. Запропоновано принципи ефективної української освітньої політики майбутнього, так головним є формування державної освітньої політики України на основі національної ідеї у форматі "Україна як берегиня гармонії між східною та західною Європою", що має ґрунтуватися не тільки на сучасній антропологічній методології, а й на масштабуванні цивілізаційного бачення місії України і її громадян у розвитку планетарного суспільства. Також важливими принципами є децентралізація та лібералізація освіти на всіх рівнях, становлення нелінійного мислення педагогів, підвищення ефективності освітньої системи, підвищення якості освіти, враховуючи сучасні цивілізаційні процеси.

14.07.18.0227/0417U002045

Рибалко Ольга Олексіївна. Проектування електронних освітніх ресурсів навчання математики в початковій школі з використанням системи Adobe Flash: Дис... к.пед.н. /Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 10.05.2017.

УДК УДК 373.3.091.64:(075.034.2)51(043.8).

259 с.: 14 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі проектування електронних освітніх ресурсів навчання математики в початковій школі з використанням системи Adobe

Flash. Розроблено модель проектування ЕОР навчання математики в початковій школі з використанням системи Adobe Flash та модель формування компетентності майбутніх учителів з проектування ЕОР для навчання математики у початковій школі. Надано рекомендації щодо проектування електронних освітніх ресурсів навчання математики в початковій школі з використанням системи Adobe Flash: інтерактивних електронних таблиць, комп'ютерних дидактичних ігрових програм, тестових завдань, електронних навчальних посібників. Результати педагогічного експерименту підтверджують викладену в дисертації гіпотезу та є підґрунтям для висновку: експериментальна перевірка методики використання системи Adobe Flash як засобу проектування електронних освітніх ресурсів навчання математики в початковій школі є ефективною та заслуговує на впровадження у навчальний процес ВНЗ України для навчання зазначеної категорії студентів.

14.07.18.0228/0417U002046

Попель Майя Володимирівна. Хмарний сервіс SageMathCloud як засіб формування професійних компетентностей вчителя математики: Дис... к.пед.н. /Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 10.05.2017.

УДК 378.(4:6):377.8]+372.851]:004.

311 с.: 35 табл., 94 іл. – Бібліогр.: 368 назв.

У роботі досліджується проблема теоретичного обґрунтування та розроблення науково-методичного супроводу процесу використання хмарного сервісу SageMathCloud як засобу формування професійних компетентностей учителя математики. Вивчено стан професійної підготовки учителів математики у ВНЗ України, проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід використання хмарних сервісів у навчанні майбутніх учителів математики, виявлено тенденції та напрями використання SageMathCloud в навчанні математичних дисциплін. Охарактеризовано процес проектування системи професійних компетентностей учителя математики, розроблено модель використання хмарного сервісу SageMathCloud як засобу формування професійних компетентностей учителя математики. Для кожного складника системи професійних компетентностей майбутнього вчителя математики були визначені показники сформованості професійних компетентностей та відповідні їм рівні (високий, достатній, середній, низький). Обґрунтовано методику використання SageMathCloud як засобу формування професійних компетентностей учителя математики та розроблено її основні компоненти: мету, зміст, засоби, методи і форми використання цього хмарного сервісу, результат. Наведено відомості щодо етапів дослідження, завдань та змісту експериментальної роботи, виконано кількісне та якісне опрацювання результатів констатувального, формувального та підсумкового етапів педагогічного експерименту, що підтвердили гіпотезу дослідження.

14.07.18.0229/0217U004578

Розробка теоретичних засад побудови електронних мережевих освітніх середовищ: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Гриценко Володимир Ілліч. – ДР 0112U001001. УДК 37.004.

729 с.

Теоретичні засади електронних мережевих освітніх середовищ (ЕМОС), що з технологічної точки зору є комплексним поєднанням складних систем, які використовуються для підтримки узгодженої мережевої навчальної діяльності розподіленої спільноти користувачів в режимі ре-

ального часу. Розроблено наукові основи побудови базисних системоутворюючих моделей ЕМОС: багаторівнева абстрактна модель ЕМОС, модель формального опису навчальних ресурсів ЕМОС для підтримки масового безперервного навчання, модель семантики вищого рівня, моделі побудови електронного контенту, а також технології серверно-орієнтованої хмарної підтримки різних навчальних послуг, організації та проведення навчання.

14.07 Загальна педагогіка

14.07.18.0230/0518U000150

Гончар Людмила Вікторівна. Теоретико-методичні засади формування гуманних батьківсько-дитячих взаємин: Дис... д.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 29.05.2018.

УДК 37.018.1:17.022.1:373.

510 с.: 47 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 517 назв.

У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування й експериментальне дослідження проблеми формування гуманних взаємин батьків з дітьми молодшого шкільного і підліткового віку. Визначені основні підходи до вирішення цієї проблеми в сучасній педагогічній науці. Уточнено сутність поняття "гуманні батьківсько-дитячі взаємини", визначено компоненти, критерії та показники, схарактеризовано рівні сформованості гуманних батьківсько-дитячих взаємин. З'ясовано роль сім'ї у формуванні гуманних батьківсько-дитячих взаємин, наведено характеристику різних типів сім'ї у контексті формування означених взаємин. Обґрунтовано, здійснено експериментальну перевірку й доведено ефективність структурно-функціональної моделі формування гуманних батьківсько-дитячих взаємин у позааурочній діяльності загальноосвітньої школи і педагогічних умов її реалізації.

14.07.18.0231/0417U002169

Щербина Ілона Юрївна. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до здоров'язберігаючого навчання учнів у загальноосвітній школі: Дис... к.пед.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 31.05.2017.

УДК [378.147:37.011.3-051]:613.

297 с.: 20 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 392 назви.

Дисертацію присвячено актуальній проблемі підготовки майбутніх учителів до здоров'язберігаючого навчання учнів у загальноосвітній школі. У роботі конкретизовано сутність понять "здоров'язберігаюче навчання", "готовність до здоров'язберігаючого навчання", зміст, структурні компоненти, показники й рівні сформованості цього складного особистісного утворення як важливої характеристики професіоналізму; виявлено сукупність педагогічних умов й експериментально перевірено їх ефективність у формуванні досліджуваного феномена; розроблено та перевірено модель формування готовності майбутніх учителів до здоров'язберігаючого навчання учнів у загальноосвітній школі.

14.07.18.0232/0417U002170

Кущенко Тетяна Володимирівна. Педагогічні умови професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів: Дис... к.пед.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 31.05.2017.

УДК 37.011.31 : 371.134.

263 с.: 20 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів. Розкрито сутність, функції, структуру, компоненти професійної самореалізації вчителів. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів. Розроблено і впроваджено модель науково-організаційного забезпечення реалізації зазначених умов.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.07.18.0233/0518U000106

Пантюк Тетяна Ігорівна. Суспільно-педагогічні детермінанти підготовки дітей до школи в Україні: теорія і практика (1945 - 2017 рр.): Дис... д.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 11.04.2018.

УДК 373.29 (477) "1945/2017" (043.5).

544 с.: 2 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 690 назв.

У дисертації досліджено, обґрунтовано та узагальнено досвід підготовки дітей до школи в Україні у 1945 - 2017 рр.; проаналізовано теоретико-методологічні та практичні засади підготовки дітей до школи з огляду на суспільно-педагогічні детермінанти другої половини ХХ - початку ХХІ ст.; реконструйовано процес підготовки дітей до школи у визначених хронологічних межах як цілісний, неперервний, нерівномірний та суспільно детермінований, що в цілому дає нове педагогічне знання. З урахуванням суспільно-педагогічних детермінант розроблено періодизацію процесу підготовки дітей до школи, з'ясовано сутність, характерні тенденції, суперечності кожного з етапів, визначено їхні позитивні і негативні тенденції. У дослідженні схарактеризовано зміст аксіологічної, глобалізаційної, економіко-інституційної, культурно-освітньої, суб'єктної детермінант підготовки дітей до школи на різних етапах історичного розвитку і доведено їхній вплив на процес підготовки дітей до школи, формування стратегії освіти і виховання, застосування нових методів і технологій підготовки дітей до школи. На основі історико-педагогічного аналізу, синтезу та узагальнення визначено продуктивні ідеї та можливості творчого використання досвіду щодо підготовки дітей до школи в контексті сучасних глобалізаційних та суспільно-педагогічних детермінант.

14.07.18.0234/0518U000129

Дудка Тетяна Юріївна. Просвітницький туризм в історико-педагогічних умовах ІХ - 30-х рр. ХХ ст: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 11.05.2018.

УДК 37:796.51(091)"80/193"(043.3).

524 с.: 26 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 880 назв.

У дисертації на основі синтезу стародруків, рукописів і архівних матеріалів, досліджено розвиток вітчизняного просвітницького туризму під впливом історико-педагогічних умов ІХ - 30-х рр. ХХ ст. Соціокультурні виміри феномена презентовано діяльними починаннями свідомих просвітян на геополітичній карті світу. Світоглядною канвою просвітян були ціннісні орієнтири, норми поведінки, цільові настанови. Вони віддзеркалювали еволюцію особистісних інтересів, зорієнтованість поведінки у розрізі просторово-часового континууму. З огляду на віхи цивілізаційного поступу, активізація розвитку вітчизняного просвітницького туризму припала на кріпосний та посткріпосний періоди, коли складні умови життєдіяльності числен-

них поколінь українців продукували прийняття рішучих дій. Низький рівень грамотності широких суспільних мас, мінімалістичний добробут, імперський гніт спровокували динамічний розвиток феномена, який забезпечив відродження української державності. Доведено, що активний розквіт вітчизняного просвітницького туризму сприяв поглибленню давніх освітніх традицій, які переплітаючись з новими, надбудували базис омріяної багатьма поколіннями українців програми національної школи. Попри відчутні руйнівні впливи існуючого самодержавства традиційний характер феномена забезпечив збереження регіональної цілісності, у ширшому відношенні - посприяв націотворенню.

14.07.18.0235/0417U002206

Подоляк Михайло Володимирович. Феномен дитинства у педагогічній концепції Степана Балея: Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 37.011(477+438)(092)(043.5).

206 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз творчої спадщини й науково-педагогічної діяльності С. Балея в контексті розвитку реформаторської педагогіки у європейських країнах, виявлено та класифіковано присутність теоретичних ідей й практичного досвіду С. Балея щодо проблем дитини й дитинства у тогочасних реформаторських напрямках й педагогічних рухах, що мали місце у Європі (експериментальна педагогіка, нове виховання, педологія, вільне виховання, індивідуалістична педагогіка та ін.).

14.07.18.0236/0417U002271

Хоменко Катерина Павлівна. Формування професійної компетентності майбутніх лікарів в університетах Польщі (1990-2015):

Дис... к.пед.н. /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 08.06.2017.

УДК 378.046:005.6:614.23(043.3).

237 с.: 7 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 328 назв.

У дисертаційному дослідженні конкретизовано й модифіковано зміст понять "професійна компетентність лікаря", "формування професійної компетентності", "професіоналізм лікаря" у частині встановлення їх взаємозв'язків і залежностей. Науково обґрунтовано складові професійної компетентності майбутніх лікарів (діяльнісна, когнітивна, комунікативна, мотиваційна, інтернаціональна, гносеологічна, деонтологічна та соціально-психологічна). На основі методів ретроспективного аналізу, синтезу, індукції, дедукції і узагальнення динаміки визначено процес формування професійної компетентності майбутніх лікарів в Польщі. Виявлено провідні тенденції, принципи та закономірності формування професійної компетентності майбутніх лікарів у Польщі. Визначено можливості творчого використання позитивного польського досвіду щодо підвищення рівня професійної компетентності майбутніх лікарів у сучасних реаліях України.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.07.18.0237/0518U000041

Нежива Людмила Львівна. Теоретичні і методичні засади вивчення літературних напрямів українського письменства у старших класах загальноосвітньої школи: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 31.01.2018.

УДК 373.5.016:821.161.2(043.3).

535 с.: 12 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 511 назва.

У дослідженні вперше обґрунтовано теоретичні й методичні засади вивчення літературних напрямів українського письменства в старшій школі. Структуровано конститутивні риси великих стилів, сформульовано теоретико-літературні поняття для шкільної практики, окреслено ефективні методи і прийоми в їх спрямованості на засвоєння знань про різностильові художні парадигми, схарактеризовано різновиди уроку дослідження художнього твору як явища літературного напрямку, розроблено види усного й писемного мовлення, дослідницьку літературно-краєзнавчу діяльність під час вивчення різностильових творів української літератури. Розкрито сутність великостильової літературної компетентності, спрямованої на формування естетичних орієнтирів у літературно-мистецькому просторі, осмислення художнього образу світу. Змодельовано методику шкільного вивчення реалізму, імпресіонізму, експресіонізму, символізму, футуризму, сюрреалізму, постмодернізму. Результати експерименту засвідчили високий рівень сформованості в старшокласників великостильової літературної компетентності: набуття ними стійких орієнтирів у мистецтві слова; зацікавлення різностильовими художніми творами; засвоєння духовних цінностей, виражених естетичними категоріями великих стилів; зростання творчого потенціалу особистості учня.

14.07.18.0238/0518U000050

Малашевська Ірина Анатоліївна. Теорія і практика навчання музики дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з використанням музикотерапії: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 29.01.2018.

УДК 373.2/3.016 : 78.

455 с.: 25 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Дисертація присвячена науково-методичному узагальненню та новому вирішенню проблеми оптимізації мистецької освіти шляхом обґрунтування, розробки та практичної апробації саногенно-особистісної парадигми музичного навчання у системі дошкільної та початкової шкільної освіти. На основі вивчення філософської, психолого-педагогічної та мистецтвознавчої наукової літератури проаналізовано теорію та практику сучасної системи дошкільної та початкової шкільної музичної освіти в контексті сучасних наукових підходів. Розкрито сутність, зміст і структуру музичної навченості, критерії, показники та її рівні у дошкільників і молодших школярів. Розглянуто особливості психофізіологічного розвитку сучасних дошкільників і молодших школярів. Досліджено феномен музикотерапії та досвід її застосування у сфері музичної педагогіки. Саногенно-особистісну парадигму визначено як фундаментальну ідею, згідно якої підвищення ефективності мистецької освіти дошкільників і молодших школярів в умовах сучасності передбачає актуалізацію резервних й адаптивних можливостей дитячого організму засобами музикотерапії. Провідними положеннями саногенно-особистісної парадигми виступають запропоновані нами принципи: комплементарно-інтеграційний, гуманістично-комунікативний, гедоністично-оптимістичний, емоційно-коригувальний індивідуально-розвивальний. Ефективна реалізація саногенно-особистісної парадигми забезпечується теоретико-методичною системою музичного навчання дошкільників і молодших школярів з використанням музикотерапії, яка містить розроблені нами педагогічні умови, етапи, форми, методи та прийоми.

14.07.18.0239/0518U000087

Вішнікіна Любов Петрівна. Методична система формування предметної компетентності з географії в учнів основної школи: Дис...

д.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 30.03.2018.

УДК 373.5.016.02 : 91-053.5(043.5).

614 с.: 44 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 602 назви.

У дисертації науково обґрунтовано нові концептуальні засади компетентісно-орієнтованого навчання географії, його понятійно-категоріальний апарат, різновиди географічних компетентностей учнів. Визначено структуру предметної географічної компетентності та зміст предметно-географічних компетентностей як її складових частин, вдосконалено психодідактичні засади формування таких компетентностей. Розроблено методичну систему формування предметної географічної компетентності в учнів основної школи, схарактеризовано особливості взаємодії її структурно-функціональних складників. Здійснено диференціацію методичних прийомів і засобів компетентісного навчання географії. Удосконалено систематизацію форм організації такого навчання, описано форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів у традиційному, інтерактивному й самостійному режимах навчання. Уточнено структуру компетентісно-формувальних уроків географії та створено методичні рекомендації до їхнього проектування. Обґрунтовано структурні особливості нетрадиційних компетентісно-формувальних уроків і виділено їхні різновиди. На основі аналізу сучасних методів, видів, способів і прийомів контролю навчальних досягнень учнів розроблено алгоритми проектування і застосування компетентісно-орієнтованих завдань з географії. Розроблено прикладні основи компетентісного навчання географії як методичної системи та у процесі педагогічного експерименту перевірено її ефективність.

14.07.18.0240/0417U002140

Березовський Василь Анатолійович. Методика навчання спортивного орієнтування учнів старшої школи в процесі фізичного виховання: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 24.05.2017.

УДК 37.016:796.011.3.

217 с.: 29 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Дисертаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню, розробці та експериментальній перевірці методики навчання спортивного орієнтування учнів старшої школи в процесі фізичного виховання. Досліджено мотиваційні пріоритети, показники фізичного стану учнів старших класів. Визначено критерії оцінки навчальних досягнень з фізичної культури учнів старшої школи в процесі вивчення спортивного орієнтування. Розроблено та експериментально перевірено методику навчання спортивного орієнтування в процесі фізичного виховання учнів старших класів.

14.07.18.0241/0417U002276

Макєєв Сергій Юрійович. Дидактичні умови використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 31.05.2017.

УДК [378.147:51]:37.026.

299 с.: 26 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Об'єкт - навчально-виховний процес початкової школи; мета - визначити вплив теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених дидактичних умов використання ІКТ у навчально-виховному процесі ЗНЗ І ступеня на якість початкової освіти; методи - аналіз, порівняння, узагальнення, синтез, загальнонаукові, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше теоретично обґрунтовано дидактичні умови використання ІКТ у навчально-виховному проце-

сі ЗНЗ I ступеня (ІКТ розроблено й впроваджено в НВП початкової школи відповідно до критеріїв технологічності? концептуальності, цілеспрямованості, відтворюваності, надійності, оптимальності та діагностичності; підготовка вчителів ЗНЗ I ступеня до впровадження ІКТ у НВП початкової школи здійснюється в міжкурсовий період підвищення кваліфікації педагогічних кадрів і спрямовується на формування в них мотиваційної, теоретичної, практичної та рефлексивної складових відповідної готовності); експериментально визначено вплив цих умов на якість початкової освіти; виявлено особливості використання ІКТ у НВП початкової школи; уточнено критеріальну базу оцінювання якості початкової освіти завдяки створенню факторно-критеріальної моделі якості її результату, якості навчально-виховного процесу та якості освітнього середовища. Основні результати і висновки дослідження полягають у тому, що визначені дидактичні умови використання ІКТ у НВП початкової школи пройшли експериментальну перевірку та можуть бути реалізовані в практиці роботи ЗНЗ I ступеня. Матеріали дослідження можуть бути використані вчителями початкових класів під час проведення уроків з математики, читання, української мови, природознавства, суспільствознавства, для підвищення фахової компетентності викладачів, аспірантів, слухачів, студентів вищих педагогічних навчальних закладів і закладів післядипломної педагогічної освіти; галузь - педагогіка.

14.07.18.0242/0417U002277

Кіриченко Світлана Володимирівна. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 30.05.2017.

УДК 37.011.31 : 373.553 :37.091.313.

212 с.: 12 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Об'єкт - процес освітньо-проектної діяльності вчителів; мета - перевірити вплив теоретично обґрунтованих й експериментально перевірених педагогічних умов професійної самореалізації вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності на рівень професійної самореалізації учителів зазначеної категорії; методи - теоретичні, емпіричні, математичної статистики; новизна - вперше теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови професійної самореалізації вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності; уточнено суть поняття "професійна самореалізація вчителів"; компоненти професійної самореалізації в освітньо-проектній діяльності; показники і критерії рівнів професійної самореалізації вчителів; подальшого розвитку набули форми й методи стимулювання вчителів до професійної самореалізації в освітньо-проектній діяльності; результати - педагогічні умови професійної самореалізації вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності експериментально перевірені й впроваджені в шкільну практику. Автором розроблено й використано на практиці програми освітнього проекту "Перспективи співпраці й партнерства в освіті", навчально-методичного семінару "Теорія і методика професійної самореалізації вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності", методичні рекомендації для директорів, методистів, учителів, керівників освітніх проектів, слухачів Інституту підвищення кваліфікації, перепідготовки, акмеологічну модель випускника ліцею. Матеріали дослідження можуть бути використані в системі післядипломної педагогічної освіти й удосконалення кваліфікації педагогічних керівних кадрів, у підготовці майбутніх учителів у процесі викладання навчальної дисципліни "Педагогіка" розділу "Основи педагогічної майстерності", складання навчально-методичних посібників з педагогіки, написання студентами курсових і магістерських робіт у ви-

щих педагогічних навчальних закладах; галузь - педагогіка.

14.07.18.0243/0417U002313

Лін Сяо. Методичні засади формування вокально-виконавських умінь учнів підліткового віку в школі мистецтв: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 10.05.2017.

УДК 734:374 - 053.6.

215 с.: 12 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

У дисертації досліджується проблема формування вокально-виконавських умінь учнів підліткового віку в школі мистецтв, яка є актуальною для вокально-педагогічної практики як в Україні, так і в Китаї. Уточнено поняття "вокально-виконавські уміння", розкрито його зміст і структуру. У дослідженні цей феномен розглядається як складне особистісне утворення, що формується у процесі навчання співу і забезпечує успішність вокально-виконавської діяльності підлітків. Цілеспрямоване формування вокально-виконавських умінь ґрунтується на забезпеченні взаємозв'язку слухового і вокального розвитку, передбачає спеціально організований навчально-виконавський процес, головною рисою якого є педагогічне спрямування учнів та пошук відповідності між темброво-слуховою та співочою сферами діяльності. Досліджено особливості вокального навчання учнів підліткового віку. Обґрунтовано методологічні підходи (гедоністичний, аксіологічний, художньо-ментальний та інтегрований); загальнонаукові (активності, гуманізації, системності, міцності, наочності, ґрунтовності, інформаційності, народності) та спеціальні принципи формування вокально-виконавських умінь, які в процесі вокальної підготовки тісно взаємопов'язані і мають значний педагогічний потенціал. У дослідженні з'ясовано педагогічні умови, дотримання яких забезпечить успішне формування вокально-виконавських умінь в школі мистецтв. Зазначені педагогічні умови і принципи складають основу побудови експериментальної моделі формування вокально-виконавських умінь підлітків в школах мистецтв. На підставі теоретичного аналізу проблеми формування вокально-виконавських умінь підлітків і результатів констатувального експерименту визначено критерії (мотиваційно-творчий, діяльнісно-емоційний, рефлексивно-оцінювальний) та показники сформованості означених умінь учнів підліткового віку, які забезпечують їх якісне діагностування в умовах навчального процесу. Запропоновано методику поетапного формування вокально-виконавських умінь учнів підліткового віку в школах мистецтв, Ефективність методики виявилась у позитивність динамік рівнів сформованості вокально-виконавських умінь учнів підліткового віку.

14.27 Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка

14.07.18.0244/0417U002233

Лішова Ольга Миколаївна. Виховання культури міжетнічних стосунків підлітків у позашкільних навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.05.2017.

УДК [3.035.6:374]-053.6(043.5).

260 с.: 11 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

У дисертації теоретично обґрунтовано проблему виховання культури міжетнічних стосунків підлітків у позашкільних навчальних закладах. Здійснено концептуальний аналіз проблеми виховання культури міжетнічних стосунків та уточнено поняттєво-категоріальний апарат дослідження, зокрема, сутність феномену "виховання культури міжетнічних стосунків підлітків у позашкільних навчальних закладах".

Визначено структурні компоненти та уточнено зміст культури міжетнічних стосунків. Охарактеризовано основні закономірності процесу виховання культури міжетнічних стосунків. Визначено особливості виховання культури міжетнічних стосунків підлітків у позашкільних навчальних закладах в умовах сучасності. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність методики виховання культури міжетнічних стосунків підлітків у позашкільних навчальних закладах. Розроблено ресурсне забезпечення та удосконалено зміст навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах щодо виховання в підлітків культури міжетнічних стосунків засобами етнізації та полікультури.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.07.18.0245/0518U000134

Супрун Дар'я Миколаївна. Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 30.05.2018.

УДК 378.147:149.9-051]:376(043).
657 с. – Бібліогр.: 871 назва.

Обґрунтовано концептуальні засади теорії та практики професійної підготовки психологів, визначено їх сутність та структуру. Окреслено принципи та педагогічні умови професійної підготовки психологів у галузі спеціальної освіти. Визначено наступні компоненти досліджуваної професійної підготовки: професійно-мотиваційний, когнітивно-компетентнісний, операційно-діяльнісний, результативно-рефлексивний. Вказано, що дані структурні компоненти є взаємопов'язаними, взаємозалежними та доповнюючими один одного. Відповідно до кожного структурного компонента визначено критерії та показники рівнів їх сформованості. Ідентифіковано сучасний стан сформованості компонентів професійної підготовки психологів у галузі спеціальної освіти відповідно до функціональної системи компонентів зазначеного процесу. Розкрито теоретичну та практичну сутність новітніх тенденцій професійної підготовки психологів у вищих навчальних закладах. Науково обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено функціональну систему професійної підготовки психологів у галузі спеціальної освіти, розкрито педагогічні умови її реалізації та визначено її ефективність.

14.07.18.0246/0417U002077

Мельніченко Тетяна Василівна. Формування фонологічного компоненту мовлення в учнів 5-6 класів з тяжкими мовленнєвими розладами: Дис... к.пед.н. /Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 23.05.2017.

УДК 376.016:811.161.2?344]-056.264-053.66.
282 с.: 12 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Уточнено сутність поняття "фонологічний компонент", визначено передумови та особливості його формування у дітей з типовим та порушеним мовленнєвим розвитком, створено структурно-функціональну модель організації науково-педагогічного дослідження з позицій мультидисциплінарності. Виділено різні типи специфічних помилок на рівні усного і писемного мовлення, на основі чого визначено особливості формування фонологічного компоненту мовлення, а також встановлено їх психологічні механізми, достовірність чого підтверджено результатами статистичної обробки експериментальних даних. Розроблено та експериментально перевірено ефективність поетапної диференційованої методики формування фонологічного компоненту мовлення в учнів

5-6 класів з тяжкими мовленнєвими розладами, яку створено з урахуванням механізмів специфічних помилок, використанням найзбереженіших аналізаторних систем у якості опорних при виконанні завдань відповідно до змісту навчальної програми, що дає змогу використовувати методику на уроках української мови.

14.07.18.0247/0417U002078

Дробот Олена Анатоліївна. Формування навичок спілкування глухих дітей дошкільного віку в умовах білінгвізму: Дис... к.пед.н. /Інститут спеціальної педагогіки Академії педагогічних наук України. – Захищена 23.05.2017.

УДК 376-056.263-053.4:[37.016:811.161.2'221.24'246.2].
226 с.: 20 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Визначено зміст поняття "навички спілкування дошкільників". Основу цієї системи складають навички першого та другого порядку. Навички першого порядку утворюють комплекси навичок другого порядку, до яких належать: мовні, мовленнєві, комунікативні, соціокультурні та соціоінтеракційні навички. Розроблено й теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель організації навичок спілкування глухих бімодальних білінгвів дошкільного віку. Констатовано, що мовний тип родини зумовлює специфіку сформованості системи навичок спілкування у глухих дошкільників. Визначено організаційно-педагогічні умови формування навичок спілкування у глухих дошкільників у навчальних закладах. Розроблено педагогічну технологію формування навичок спілкування у глухих дошкільників засобами бімодального білінгвізму. Доведено ефективність застосування технології для досягнення прогресивних змін у формуванні системи навичок спілкування у дітей з жестомовних та словесномовних родин на рівні дітей з родин бімодально-білінгвального типу.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.07.18.0248/0518U000015

Федоренко Світлана Вікторівна. Теорія і методика формування гуманітарної культури студентів вищих навчальних закладів США: Дис... д.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 26.12.2017.

УДК 378.22.015.01:7/9(73)(043.3).
551 с.: 7 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 833 назви.

У дисертації вперше представлено наукове осмислення проблеми формування гуманітарної культури студентів у системі загальної підготовки на бакалавраті у вищій школі США. Розкрито сутність і структуру гуманітарної культури американських студентів. Здійснено теоретичний аналіз психолого-педагогічних засад загального складника вищої освіти США як підґрунтя формування гуманітарної культури студентів. Виокремлено й схарактеризовано фундаментальні періоди становлення і розвитку американської моделі загальної підготовки студентів. Висвітлено роль дисциплін Liberal Arts у формуванні гуманітарної культури студентів. Розглянуто основні принципи побудови курикулумів загальної підготовки студентів бакалаврату в США. Визначено організаційно-педагогічні умови формування гуманітарної культури американських студентів бакалаврату та методи, форми і засоби їхньої практичної реалізації. Схарактеризовано змістово-методичні особливості громадянського й художньо-естетичного напрямів навчання і виховання у системі загальної підготовки в американській вищій школі, які визначальною мірою впливають на формування гуманітарної культури студентів. Викладено основні тенденції впровадження американської моделі загальної підготовки студентів у закладах вищої освіти країн Євросоюзу. Проаналізовано стан розробленості досліджуваної проблеми в Україні.

14.07.18.0249/0518U000029

Биконя Оксана Павлівна. Теоретико-методичні засади самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей: Дис... д.пед.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 16.01.2018.

УДК 378.147=111.

791 с.: 34 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 934 назви.

Дисертацію присвячено розробленню теоретико-методичних засад організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей з англійської мови, зокрема з оволодіння англомовними компетентностями у діловому говорінні та письмі з використанням мультимедійного електронного посібника. На основі критичного аналізу наукової літератури з проблеми дослідження та проведеного анкетування серед фахівців і студентів економічних спеціальностей у роботі з'ясовано специфіку використання англійської мови у діловій сфері спілкування; організації самостійної позааудиторної роботи у навчанні студентів англійської мови; виокремлено ситуації ділового спілкування, у яких фахівці економічних спеціальностей беруть участь частіше, визначено засіб навчання. Розроблено концептуальні засади організації самостійної позааудиторної роботи майбутніх економістів у процесі навчання ділового англомовного говоріння та письма. Виокремлено основні етапи самостійного позааудиторного навчання англомовного ділового говоріння та письма з використанням мультимедійного електронного посібника. Здійснено науковий аналіз методичних основ самостійного позааудиторного навчання студентів економічних спеціальностей англомовного ділового говоріння та письма. Конкретизовано вимоги до володіння студентами економічних спеціальностей компетентностями у діловому говорінні та письмі на рівні B2.2 у самостійній позааудиторній роботі. Обґрунтовано теоретичні засади використання мультимедійного електронного посібника під час самостійної позааудиторної роботи майбутніх економістів у навчанні англомовного ділового говоріння та письма. Створено й обґрунтовано методику самостійного позааудиторного навчання студентів економічних спеціальностей англомовного ділового говоріння та письма з використанням мультимедійного електронного посібника "Cool Businessman".

14.07.18.0250/0518U000036

Панов Сергій Феофанович. Теоретико-методичні основи професійного формування технічних перекладачів у вищих навчальних закладах: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 28.12.2017.

УДК 378.147:004:658.5.

605 с.: 11 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 390 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене розв'язанню проблеми формування технічних перекладачів у вищих навчальних закладах. Розкрито особливості підготовки технічних перекладачів, що інтегрують технічні (інженерія) і лінгвістичні (мовні знання, теоретичні та практичні навички технічного перекладу), які забезпечують якісну готовність виконувати фахову перекладацьку діяльність. Обґрунтовано розвиток формування перекладацької діяльності технічних перекладачів як спеціально організованого процесу, що через взаємодію фахівця з технічної інформацією на технічному, філологічному і практично-перекладацькому рівнях сприяє становленню студента як творчого мовленнєвого дизайнера. Охарактеризовано систему підготовки і розвитку перекладацької компетентності майбутніх технічних перекладачів, що ґрунтується на аксіологічному, системному, компетентнісному, діяльнісному, інтегративному, міждисци-

плінарному, особистісно зорієнтованому, креативному підходах, містить цільовий, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольний-результативний блоки та блок забезпечення навчального процесу. Експериментальні дослідження якості продукту перекладу та професійної компетентності підтверджують ефективність використання запропонованих методик тестування, доцільність їх практичного впровадження у процесі професійної підготовки майбутніх технічних перекладачів.

14.07.18.0251/0518U000037

Асадчих Оксана Василівна. Методична система інтегрованого навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення:

Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 30.01.2017.

УДК 811.521/.581:378.091.3(075.8).

471 с.: 46 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 497 назв.

У дисертації теоретично обґрунтовано, практично розроблено та експериментально перевірено модель і методику інтегрованого навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення в магістратурі українських вишів. Розроблено концептуальне підґрунтя для цілісної методичної системи інтегрованого навчання японського академічного мовлення на засадах комунікативно-прагматичного підходу; обґрунтовано і визначено поняття академічної грамотності як мети навчання і риси мовної особистості; описано значущі комунікативні ситуації для навчання японського академічного мовлення; обґрунтовано і згруповано академічні мовленнєві жанри у базисних інтегративних компонентах методичної системи; розроблено поетапну методику формування япономовної академічної грамотності як основи японського академічного мовлення в магістратурі; експериментально перевірено методичну систему інтегрованого навчання японського академічного мовлення в магістратурі; уточнено загальні психологічні та психолінгвістичні характеристики япономовного академічного мовлення; конкретизовано принципи навчання японського академічного мовлення майбутніх філологів у магістратурі; розроблено критерії оцінювання ефективності методичної системи досягнення япономовної академічної грамотності майбутніх філологів-японістів в магістратурі.

14.07.18.0252/0518U000049

Зайцева Алла Віталіївна. Методична система формування художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музики:

Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 14.02.2018.

УДК 378.011.3-051:78(043.3).

528 с.: 23 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 463 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення проблеми формування художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. Художньо-комунікативна культура майбутнього вчителя музики розглядається у дослідженні, як інтегративна якість, що обумовлює його здатність до встановлення емоційно-психологічного контакту з учнем, перетворення художньо-навчальної взаємодії у культуротворчий процес, визначає вектор його гуманістичної спрямованості на усвідомлення, переосмислення і корекцію власного суб'єктивного розвитку та реалізації у процесі спілкування з мистецтвом унікального особистісно-творчого потенціалу учня. Визначено структуру художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музики, що включає мотиваційно-потребовий, пізнавально-компетентнісний, регулятивно-конативний, рефлексивно-оцінний та творчо-презентативний компоненти. Теоре-

тичною основою дослідження виступає екзистенційно-рефлексивний підхід. Обґрунтовано методичну систему формування художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва, що ґрунтується на впровадженні провідних наукових підходів (культурологічного, синергетичного, особистісно-орієнтованого, діяльнісного, діалогічного, компетентнісного, аксіологічного, системного) і охоплює цільовий, теоретичний, змістовий, процесуально-методичний та оцінно-результативний складники. Експериментально підтверджено ефективність методичної системи формування художньо-комунікативної культури, доцільність її впровадження у практику підготовки майбутнього вчителя музики.

14.07.18.0253/0518U000070

Тюріна Тамара Георгіївна. Виховання духовності студентської молоді у контексті ноосферної освіти: Дис... д.пед.н. /Академія педагогічних наук України. – Захищена 25.04.2018.

УДК УДК 133.2:37:316.423.2.

420 с. – Бібліогр.: 400 назв.

У дисертації подано результати теоретико-експериментального дослідження виховної системи вищого технічного навчального закладу. Обґрунтовано оновлений зміст та пріоритети виховної системи. Охарактеризовані науково-парадигмальні підходи до функціонування виховної системи на етапі оновлення та рівні вихованості здобувачів вищої освіти (високий, середній і низький). Здійснено структурно-семантичний аналіз базових понять дослідження. Розроблено концепцію виховної системи вищого технічного навчального закладу та програму виховання студентів як практичне її втілення. Виокремлено комплекс взаємозалежних і взаємозв'язаних критеріїв ефективності функціонування виховної системи на етапі оновлення, за якими забезпечується високий рівень вихованості здобувачів вищої освіти: мотиваційно-ціннісний, особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний. Розроблено діагностичний інструментарій, науково-методичний супровід і технологічне забезпечення впровадження структурно-функціональної моделі виховної системи в практику вищих технічних навчальних закладів. Теоретично визначено, обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови як комплекс чинників, що забезпечує ефективну організацію роботи з оновлення виховної системи. Подано модель випускника технічного ВНЗ. Розроблено структурно-функціональну модель виховної системи. Здійснено аналіз та подано результати дослідно-експериментальної роботи щодо впровадження виховної системи на етапі її оновлення у вищих технічних навчальних закладах.

14.07.18.0254/0518U000086

Клос Лілія Євгенівна. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в університетах США до здоров'єзбережувальної діяльності: Дис... д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 29.03.2018.

УДК 378.4 : 364-43 : 614 (73).

512 с.: 23 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 728 назв.

У дисертації представлено результати цілісного науково-аналізу генези системи професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в університетах США до здоров'єзбережувальної діяльності. Виявлено аксіологічні й теоретичні засади діяльності зі збереження здоров'я в соціальній роботі. Схарактеризовано складові системи професійної підготовки соціальних працівників в університетах США до здоров'єзбережувальної діяльності на основі її структурно-функціональної моделі. Визначено дидактичні засади і осо-

бливості організації професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзбережувальної діяльності у США.

14.07.18.0255/0518U000099

Кух Аркадій Миколайович. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів фізики в умовах освітньо-інформаційного середовища: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 12.04.2018.

УДК 378.147:371.134:53:372.853.53:004.92:004.55:377.8:011.3-051:53(043.3).

455 с.: 22 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 575 назв.

Робота присвячена формуванню методичної компетентності вчителя фізики на основі вивчення положень дидактики фізики в навчальному процесі педагогічного ВНЗ. Розроблена інноваційна система методичної підготовки вчителя фізики на основі врахування сучасних тенденцій вищої педагогічної освіти: особистості майбутнього вчителя, змісту освіти, управління освітою, організації освітнього середовища, реалізації освітніх технологій та врахування критеріїв якості освіти. Побудовано функціональні моделі особистості вчителя фізики та навчального процесу в АНЗ у взаємозв'язку школа - ВНЗ - школа. Захищається розроблена система організації навчального процесу з методики викладання фізики у педагогічному ВНЗ, а також методика реалізації модульного навчання на основі цільових програм. Встановлено, що запропонований підхід до реалізації навчального процесу з методики навчання фізики сприяє досягненню студентами прогнозованих рівнів знань.

14.07.18.0256/0518U000110

Лапко Віолетта Валеріївна. Теоретико-методичні засади формування духовних цінностей студентської молоді в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу: Дис... д.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 27.03.2018.

УДК 378.015.31¹7.022.(043.3).

474 с.: 20 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 0 назв.

На основі аналізу наукових джерел з філософії, психології, педагогіки обґрунтовано теоретико-методичні засади формування духовних цінностей особистості. Уточнено сутність поняття "духовні цінності студентської молоді". Окреслено змістову структуру духовних цінностей особистості у взаємозв'язку когнітивного, емоційно-ціннісного, практичного компонентів. Визначено та обґрунтовано критерії й показники, рівні сформованості духовних цінностей студентів вищих навчальних закладів. Розкрито потенціал суспільно-гуманітарних дисциплін та позааудиторної діяльності вищого навчального закладу щодо формування духовних цінностей студентської молоді. Розроблено, експериментально перевірено та доведено ефективність структурно-функціональної моделі формування духовних цінностей студентської молоді в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу та педагогічних умов її ефективної реалізації.

14.07.18.0257/0518U000120

Довгань Надія Юріївна. Теоретичні і методичні основи виховання фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи: Дис... д.пед.н. /Інститут проблем виховання НАПН України. – Захищена 24.04.2018.

УДК 378.02:372.8:796.011.

576 с.: 38 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 595 назв.

У дисертації здійснено теоретико-методичне узагальнення і запропоновано новий підхід до розв'язання актуальної проблеми виховання фізичної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи. Уточнено сутність поняття "фізична культура особистості студента", виокремлено структуру фізичної культури особистості студента у взаємозв'язку когнітивного, емоційно-ціннісного, поведінково-діяльнісного компонентів. Визначено критерії, показники та рівні вихованості фізичної культури студентів. Теоретично обґрунтовано, спроектовано та доведено ефективність педагогічної системи виховання фізичної культури студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи вищого навчального закладу в єдності цільового, концептуального, прогностичного, формувального й результативного блоків.

14.07.18.0258/0518U000126

Литовченко Ірина Миколаївна. Теорія і практика корпоративної освіти у Сполучених Штатах Америки: Дис... д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 03.05.2018.

УДК 37:347.191.11(73).

559 с.: 16 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 859 назв.

Розроблено авторську періодизацію її генези, критеріями якої стали історичні, економічні, технологічні, політичні, соціальні та інші чинники національного й глобального характеру. Визначено мету, принципи, функції, моделі корпоративної освіти у Сполучених Штатах Америки. Окреслено особливості функціонування корпоративного університету в американських компаніях. Обґрунтовано андрагогічні засади корпоративної освіти у США. Виявлено тенденції розвитку корпоративної освіти у Сполучених Штатах (системоутворювальні тенденції: неперервності, когерентності, випереджального розвитку; організаційно-функціональні тенденції: капіталізації, інституалізації, диверсифікації; змістово-процесуальні тенденції: кастомізації, варіативності, технологізації, динамічності). Здійснено прогностичне обґрунтування розвитку корпоративної освіти в Україні з урахуванням конструктивних ідей американського досвіду.

14.07.18.0259/0518U000128

Опачко Магдалина Василівна. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів фізики з дидактичного менеджменту: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 10.05.2018.

УДК 371.134:53.

680 с.: 28 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 555 назв.

У дисертації вперше обґрунтовано, експериментально перевірено та впроваджено систему підготовки майбутніх учителів фізики з дидактичного менеджменту, представлену моделями: 1) змісту підготовки з дидактичного менеджменту; 2) процесу підготовки з дидактичного менеджменту; 3) готовності майбутніх учителів фізики з дидактичного менеджменту. Виявлено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки з дидактичного менеджменту майбутніх учителів фізики в освітньому середовищі вищої школи. Серед умов виокремлено: дидактичні (організаційно-методичне забезпечення процесу підготовки, самостійна робота як важливий чинник у процесі засвоєння студентами змісту дидактичного менеджменту), психологічні (забезпечення умов для розвитку професійно-особистісних якостей вчителя-менеджера; спрямованість на проектування розвивального середовища, комфортного для особистісного і творчого розвитку учнів; використання знань про когнітивні стилі учнів для оптимізації дидактичної взаємодії тощо);

інформаційно-технологічні (проектування інноваційного навчального середовища у змісті підготовки майбутніх учителів фізики з дидактичного менеджменту; підготовка вчителя до використання інформаційно-комунікативних технологій навчання тощо). Показано, що за аналізом результатів педагогічного експерименту підтверджено ефективність розробленої та науково обґрунтованої системи підготовки майбутнього вчителя фізики з дидактичного менеджменту у вищій школі.

14.07.18.0260/0518U000142

Каричковський Василь Дмитрович. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх менеджерів в університетах аграрного профілю: порівняльний аналіз: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 31.05.2018.

УДК 378.6.

470 с.: 144 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 460 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню питання теорії та практики підготовки майбутніх менеджерів в університетах аграрного профілю. Проаналізовано базові теоретичні поняття дослідження, розкрито теоретичні основи вищої аграрної освіти та представлено особливості професійної підготовки майбутніх менеджерів в університетах аграрного профілю України та іноземних держав. Здійснено науково-методологічне обґрунтування професійної підготовки майбутніх менеджерів в університетах аграрного профілю як системи в аспекті різноманітних компонентів. Проаналізовані інституційні та організаційні засади вищої аграрної освіти у досліджуваних країнах. Розкрито особливості нормативної бази, визначено перелік аграрних ЗВО та вивчено їх регіональний розподіл за територіально-адміністративними одиницями, досліджено особливості кадрового забезпечення та вступних кампаній за спеціальністю менеджмент. Проведено порівняльний аналіз змісту вищої аграрної освіти майбутніх менеджерів в університетах України та іноземних держав, розкрито структурно-змістову характеристику. Розроблено рекомендації з удосконалення професійної підготовки майбутніх менеджерів в аграрних закладах вищої освіти України на основі досвіду та практик іноземних держав.

14.07.18.0261/0518U000147

Гриджук Оксана Євгенівна. Теоретико-методичні засади формування мовнокомунікативної компетентності майбутніх фахівців лісотехнічних спеціальностей: Дис... д.пед.н. /Херсонський державний університет. – Захищена 25.05.2018.

УДК 378.4:37.091:[81?276.6-047.22:(630*+674)-057.4].

863 с.: 13 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 554 назви.

Досліджено соціальні та психологічні чинники формування мовнокомунікативної компетентності з урахуванням розвитку мовної особистості студента. Описано термінологічний, лексикографічний, граматико-стилістичний, фахово-прикладний, культуромовний і комунікативний аспекти мовної підготовки студентів; визначено лінгводидактичні засади становлення мовнокомунікативної компетентності (стратегії, підходи, принципи, методи, прийоми, засоби); репрезентовано продуктивні технології й комплекси дисциплін "Українська мова (за професійним спрямуванням)" і "Фахова термінологія". Розроблено відповідну модель; виділено критерії (змістово-когнітивний, ціннісно-орієнтаційний, творчодіяльнісний) й рівні сформованості її компонентів; описано пізнавально-мотиваційний, власне формувальний, узагальнювально-рефлексивний етапи ста-

новлення лінгвістичного, соціолінгвістичного й прагматичного компонентів мовнокомунікативної компетентності.

14.07.18.0262/0518U000385

Грона Наталія Вікторівна. Система підготовки студентів педагогічного коледжу до формування у молодших школярів текстотворчих умінь: Дис... д.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 01.03.2018.

УДК 373.3.016:811.161.2.

476 с.: 26 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 734 назви.

У дисертації науково обґрунтовано теоретико-методичні засади та розроблено лінгводидактичну систему підготовки студентів педагогічного коледжу до формування текстотворчих умінь у молодших школярів. Визначено принципи формування текстотворчої компетентності студентів педагогічного коледжу і закономірності формування текстотворчих умінь в учнів початкових класів; розкрито й уточнено сутність базових понять дослідження "текстотворча діяльність", "текстотворча компетентність", "лінгводидактична система підготовки студентів педагогічного коледжу". Створено модель формування текстотворчої компетентності студентів педагогічного коледжу, запропоновано ефективні технології підготовки студентів педагогічного коледжу до формування у молодших школярів текстотворчих умінь; визначено рівні сформованості в учнів текстотворчих умінь та текстотворчої компетентності у майбутніх учителів початкових класів; розроблено лінгводидактичну систему підготовки студентів педагогічного коледжу до формування у молодших школярів текстотворчих умінь. Лінгводидактичну систему підготовки студентів педагогічного коледжу до формування у молодших школярів текстотворчих умінь схарактеризовано як складний, відкритий динамічний комплекс, який охоплює мету, зміст освіти, педагогічне цілепокладання, технології, методи, засоби, а також взаємодію суб'єктів освітнього процесу на засадах рівноправного партнерства. Змістовий аспект пропонуваної лінгводидактичної системи підготовки майбутніх учителів до формування у молодших школярів текстотворчих умінь передбачає введення спецкурсу "Формування в учнів початкових класів умінь працювати з текстом: теорія і практика", завданнями якого визначено: 1) розширення знань студентів щодо понять "текст", "текстотворча діяльність", усвідомлення функційних можливостей, виховного потенціалу тексту в системі лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя початкових класів; 2) формування у студентів умінь організовувати учнів до роботи з текстами різних типів; 3) активізація пошуку відповідних форм і методів роботи; 4) розвиток у студентів прагнень до інноваційності, креативності та саморозвитку під час текстотворчої діяльності. Ключові слова: текстотворча діяльність, формування текстотворчої компетентності студентів, формування текстотворчих умінь молодших школярів, лінгводидактична система підготовки студентів педагогічного коледжу.

14.07.18.0263/0417U002119

Саварин Павло Вікторович. Підготовка майбутнього викладача технічних дисциплін до застосування медіатехнологій у професійній діяльності: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 15.05.2017.

УДК 378.147:004(043.3).

270 с.: 17 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 415 назв.

У роботі проаналізовано стан досліджуваної проблеми, здійснено характеристику базових понять дослідження, розглянуто медіатехнології як засіб формування технічних знань і умінь у майбутніх фахівців; обґрунтовано науково-теоретичні передумови застосування медіатехнологій у на-

вчальному процесі вищого технічного навчального закладу. Розроблено авторську модель підготовки та представлено її характеристику, обґрунтовано критерії, показники і рівні готовності майбутнього викладача технічних дисциплін до застосування медіатехнологій у професійній діяльності. Визначено умови ефективного підготовки майбутнього викладача технічних дисциплін. Представлено експериментальну програму дослідження та визначено стан готовності майбутнього викладача технічних дисциплін до застосування медіатехнологій у професійній діяльності. Здійснено реалізацію методики підготовки майбутнього викладача технічних дисциплін у визначеному напрямі.

14.07.18.0264/0417U002120

Умінська Анна Павлівна. Формування рефлексивної культури майбутнього вчителя іноземної мови в процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 15.05.2017.

УДК 378.1: 371.3:159.9.

292 с.: 18 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 313 назви.

Дисертація присвячена теоретико-експериментальному дослідженню проблеми формування рефлексивної культури майбутнього вчителя іноземної мови в процесі професійної підготовки. Обґрунтовано філософсько-педагогічні засади формування рефлексивної культури як складової професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови, визначено її зміст та структуру. Проаналізовано стан сформованості рефлексивної культури майбутніх та практикуючих учителів іноземної мови. Визначено та охарактеризовано критерії та показники рівня сформованості досліджуваної культури. Теоретично обґрунтовано структурні та функціональні компоненти авторської моделі. Розроблено педагогічні технології впровадження моделі формування рефлексивної культури майбутнього вчителя іноземної мови в процесі професійної підготовки. Експериментально перевірено ефективність їх впровадження та окреслено перспективи подальших наукових пошуків.

14.07.18.0265/0417U002121

Сорочинська Оксана Андріївна. Підготовка майбутнього вчителя біології до позакласної еколого-натуралістичної роботи з учнями основної школи: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 16.05.2017.

УДК 378.147:37.091.33:57.

305 с.: 21 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 322 назви.

Дисертація присвячена проблемі підготовки майбутнього вчителя біології до позакласної еколого-натуралістичної роботи з учнями основної школи. У роботі проаналізовано стан досліджуваної проблеми в історико-філософській, психолого-педагогічній літературі та практиці діяльності навчальних закладів, також історію зарубіжного й вітчизняного досвіду розвитку еколого-натуралістичної роботи та розкрито сутність позакласної еколого-натуралістичної роботи з учнями основної школи. Уточнено сутність базових понять дослідження. Охарактеризовано зміст та структуру готовності вчителя біології у зазначеному напрямі. Розроблено авторську модель підготовки вчителя біології. В освітній процес ВНЗ впроваджено модель підготовки майбутнього вчителя біології до позакласної еколого-натуралістичної роботи з учнями основної школи. У процесі експерименту доведено, що ефективність розробленої моделі зумовлена збагаченням змісту психолого-педагогічних, методичних навчальних дисциплін та впровадженням авторського факультативу "Підготовка майбутнього вчителя біології до позакласної еколого-натуралістичної роботи з

учнями основної школи", навчально-методичного посібника "Еколого-натуралістична робота у школі".

14.07.18.0266/0417U002137

Чернишенко Ольга Олександрівна. Формування культури ділового спілкування майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 18.05.2017.

УДК 37.013.43.

276 с.: 20 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей; предмет дослідження - модель формування культури ділового спілкування майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей; мета дослідження - теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність моделі формування культури ділового спілкування майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей; методи дослідження: теоретичні, емпіричні; наукова новизна дослідження полягає в тому, що: - уперше розроблено та обґрунтовано модель формування культури ділового спілкування майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей; - уточнено сутність дефініцій "ділове спілкування", "культура ділового спілкування", "формування культури ділового спілкування", визначено поняття "культура ділового спілкування майбутніх фахівців фармакологічних спеціальностей"; - подальшого розвитку набули теоретичні положення щодо форм, методів, засобів формування культури ділового спілкування.

14.07.18.0267/0417U002138

Галімська Інна Іванівна. Формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки у льотному вищому навчальному закладі: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 18.05.2017.

УДК 37.013:796:629.7.

356 с.: 24 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх авіаційних фахівців у льотному вищому навчальному закладі; предмет дослідження - педагогічні умови формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки; мета дослідження - обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність впровадження педагогічних умов формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки; методи дослідження: теоретичні: вивчення філософської та психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження; ретроспективний, порівняльно-зіставний, аналітико-синтезуючий, індуктивно-дедуктивний, методи аналогії, теоретичного моделювання; діагностичні: анкетування, інтерв'ю, бесіда, самооцінка, система експертних оцінок, тестування; обсерваційні: пряме і непряме спостереження; експериментальні: констатувальний та формувальний експерименти; статистичні методи: кількісний та якісний аналіз даних з використанням методів математичної статистики (статистична обробка результатів та графічне їх відзеркалення); наукова новизна - уперше здійснено дослідження проблеми формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки у льотному вищому навчальному закладі і визначено, що професійно значущі якості авіаційних фахівців - це система індивідуальних соціально значимих, психологічних, фізіологічних та фізичних якостей майбутніх авіаційних фахівців,

що сприяють успішному опануванню професії та формуванню їх професійної надійності; визначено критерії, показники та рівні сформованості професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця; виокремлено та апробовано педагогічні умови ефективного формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки у льотному вищому навчальному закладі (позитивна мотивація майбутньої професійної діяльності і власної професійної надійності; навчальні ситуації квазіпрофесійної авіаційної діяльності на усіх етапах фізичної підготовки; професійна взаємодія як основа забезпечення якості професійної діяльності).

14.07.18.0268/0417U002149

Баранецька Юлія Миколаївна. Виховання у студентів вищих педагогічних навчальних закладів культури дозвілля засобами музичного мистецтва: Дис... к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 30.05.2017.

УДК 378.036-057.87:78.077(043.3).

257 с.: 17 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертація присвячена проблемі виховання у студентів вищих педагогічних навчальних закладів культури дозвілля засобами музичного мистецтва. Визначені та теоретично обґрунтовані організаційно-педагогічні умови виховання у студентів вищих педагогічних навчальних закладів культури дозвілля засобами музичного мистецтва. Розроблена і експериментально перевірена методика реалізації організаційно-педагогічних умов виховання у студентів вищих педагогічних навчальних закладів культури дозвілля на основі музичного мистецтва в процесі позааудиторної роботи зі студентами педагогічних спеціальностей.

14.07.18.0269/0417U002175

Таможанська Ганна Валеріївна. Методика навчання студенток університетів міні-футболу з використанням інформаційних технологій у процесі позааудиторних занять: Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 11.05.2017.

УДК 378.147.091.33-027.22:796.332-055.2:004.

217 с.: 52 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

Об'єкт дослідження - процес фізичного виховання студенток університетів. Мета - обґрунтувати й експериментально перевірити методику навчання студенток університетів міні-футболу з використанням інформаційних технологій у процесі поза аудиторних занять. Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Теоретичне значення та новизна: за матеріалами порівняльного педагогічного експерименту обґрунтовано оптимальну річну програму поза аудиторних занять з міні-футболу для студенток першокурсниць, що містить 70% специфічних і 30% неспецифічних засобів підготовки. Встановлено, що найсприятливішими для навчання міні-футболу при роботі з електронним посібником є наступні відрізки часу: у першокурсниць - перші 20 хвилин, у студенток другого курсу - перші 25 хвилин занять. Під час проведення формувального експерименту обґрунтовано методику навчання студенток університетів міні-футболу з використанням інформаційних технологій у процесі поза аудиторних занять, яка передбачає: моніторинг показників різних видів підготовленості та стану здоров'я студенток; реалізацію розроблених річних програм занять; опанування матеріалу електронного посібника двічі на тиждень з дотриманням рекомендованих часових меж. Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості впровадження одержаних результатів дослідження в процес поза аудиторних занять фізичними вправами

студенток університетів.

14.07.18.0270/0417U002176

Суоров Олексій Анатолійович. Методика інтерактивного навчання спеціальних дисциплін майбутніх учителів фізичної культури:

Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 12.05.2017.

УДК 378.147.091.3:796.071.4.

235 с.: 34 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Мета - теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити методику використання інтерактивного навчання спеціальних дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури на прикладі навчального курсу "Теорія та методика викладання футболу". Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Теоретичне значення та новизна: проаналізовано роль інтерактивних засобів навчання в процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, розкрито соціально-педагогічні передумови їх запровадження; подано класифікацію інтерактивних методів і засобів навчання студентів за напрямом підготовки "Фізичне виховання" за цільовим призначенням; розроблено й експериментально обґрунтовано технологію використання інтерактивних засобів навчання, зокрема Інтернет-технологій та електронних засобів навчання, у процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури. У результаті проведеного дослідження виявлено, що переважна частина сучасних наукових досліджень у сфері підготовки педагогічних кадрів спрямована на вдосконалення цього процесу шляхом запровадження відповідних педагогічних технологій. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання розробленої методики в процесі підготовки кадрів у вищих педагогічних навчальних закладах України.

14.07.18.0271/0417U002177

П'яницька Дар'я Всеволодівна. Розвиток фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки:

Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 12.05.2017.

УДК 378.147.33-027.22:796.412-055.2.

214 с.: 33 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Об'єкт дослідження - навчально-тренувальний процес студенток вищих навчальних закладів. Мета - теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити методику розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки. Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, математичної статистики. Теоретичне значення та новизна: на основі аналізу науково-методичної літератури та практичного досвіду узагальнено загальні теоретичні положення з організації та змісту фізичного виховання студенток вищих навчальних закладів у процесі поза аудиторних занять, розкрито сутність експериментальної методики. Систематизовано популярні види аеробіки, що задіяні в експерименті, за даними сучасних наукових і науково-методичних літературних джерел. Проведено аналіз мотивації студенток до занять з фізичного виховання та можливостей застосування сучасних інноваційних методик у процесі поза аудиторних занять з аеробіки студенток вищих навчальних закладів. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність методики розвитку фізичних здібностей на основі комплексного застосування вправ з аеробіки на позааудиторних заняттях студенток. Встановлено ефективність впливу комплексних занять з аеробіки на стан фізичної і психічної підготовленості, на розвиток фізичних та координаційних здібностей сту-

денток вищих навчальних закладів, що сприяло поліпшенню їхнього здоров'я та успішності з інших дисциплін у подальшому навчанні у вищому навчальному закладі. Практична значущість полягає в розробці методики розвитку фізичних здібностей студенток на позааудиторних заняттях з аеробіки з застосуванням скіпінгу й чер-дансу, а також у висвітленні цього питання в навчально-методичному посібнику "Фізичне виховання студентів".

14.07.18.0272/0417U002185

Корчова Олена Михайлівна. Формування риторичної компетентності у майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів:

Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 378.147.016:[37.013.78] - 051:808.5(043.3).

422 с.: 14 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 340 назв.

У дисертації теоретично обґрунтовано й практично розв'язано наукове завдання щодо формування риторичної компетентності у майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей. Проаналізовано стан розробленості означеної проблеми; обґрунтовано теоретико-методологічні засади формування риторичної компетентності у майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей. З'ясовано зміст, окреслено структуру риторичної компетентності майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей. Визначено критерії, показники, рівні та засоби діагностування сформованості риторичної компетентності. Виявлено, теоретично обґрунтовано, експериментально перевірено педагогічні умови формування досліджуваної особистісної якості: антропоцентризм навчання в колі взаємодії "викладач ? студент", "студент ? студент" у вищих педагогічних навчальних закладах; цілісність риторичної підготовки на засадах міжпредметних зв'язків та запровадження спецкурсу "Практична риторика"; створення риторичного освітнього простору (із долученням засобів інформаційно-комунікаційних технологій). Розроблено модель формування риторичної компетентності у майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей.

14.07.18.0273/0417U002186

Марєєва Тетяна Вікторівна. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу:

Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 378.147:373.2.011.3-051]:17.022.1(043.3).

354 с.: 23 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 327 назв.

Дисертацію присвячено науковому узагальненню й експериментальному розв'язанню наукового завдання підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу. У роботі проаналізовано наукові підходи до вивчення поняття "імідж", типів, стратегій та етапів побудови іміджу фахівця; визначено поняття "позитивний професійний імідж вихователя дошкільного навчального закладу" та його структурні компоненти (візуальний, аудіальний, професійний, внутрішній); розкрито сутність процесу підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу та визначено його результат - готовність до іміджотворчої діяльності; охарактеризовано компоненти готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу (мотиваційно-особистісний, когнітивно-пошуковий, операційно-діяльнісний); визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення по-

зитивного професійного іміджу; розроблено, обґрунтовано й експериментально перевірено змістово-процесуальну модель підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до створення позитивного професійного іміджу.

14.07.18.0274/0417U002189

Гармата Олександр Миколайович. Формування екологічної культури майбутніх учителів технологій з використанням засобів мультимедіа: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2017.

УДК 378.011.3-051:62/69:044.032.6:502/504(043.3).

270 с.: 25 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 309 назв.

Дисертаційну роботу присвячено проблемі формування екологічної культури майбутніх учителів технологій з використанням засобів мультимедіа. У дослідженні висвітлено парадигму сучасної екологічної освіти. Уточнено поняття "екологічна культура майбутнього вчителя технологій". Здійснено аналіз сутності та змісту екологічної культури майбутніх учителів технологій з використанням засобів мультимедіа. Охарактеризовано дидактичні можливості засобів мультимедіа в процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій; подано класифікацію цих засобів і розкрито організаційно-педагогічні умови їх застосування в навчальному процесі. Обґрунтовано особливості формування екологічної культури у студентів спеціальності "технологічна освіта", спроектовано та експериментально перевірено методику її формування із використанням засобів мультимедіа та охарактеризований міждисциплінарний характер екологічної освіти з дисциплінами галузі "технологічна освіта". Отже, на основі дослідно-експериментальної роботи доведено, що запропонована методика формування екологічної культури майбутніх учителів технологій з використанням засобів мультимедіа є доцільною і такою, що може бути запровадженою в навчальний процес вищої школи. У ході наукового пошуку підтвердилось припущення про те, що процес підготовки майбутніх учителів технологій, заснований на засадах застосування експериментальної методики навчання засобами мультимедіа, та доцільність визначених організаційно-педагогічних умов формування екологічної культури майбутніх учителів технологій сприяли не тільки підвищенню рівня екологічної культури, а й підвищенню рівня інформаційної компетентності.

14.07.18.0275/0417U002203

Ізбаш Леонід Михайлович. Формування культури здоров'я у системі фізичного виховання студентів політехнічного коледжу:

Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.05.2017.

УДК 378.14:796.

373 с.: 24 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 389 назв.

Дисертаційну роботу присвячено проблемі формування культури здоров'я у системі фізичного виховання студентів політехнічного коледжу. Здійснено теоретичний та практичний аналіз науково-педагогічної літератури з проблеми дослідження. Висвітлено сутність і взаємозв'язок базових понять дослідження: культура, здоров'я, культура здоров'я особистості, культура здоров'я студента політехнічного коледжу. Розкрито особливості формування культури здоров'я студентів політехнічного коледжу у системі фізичного виховання. Визначено критерії (когнітивний, мотиваційний, ціннісний та діяльнісний), показники та охарактеризовано рівні сформованості культури здоров'я студентів політехнічного коледжу. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність організаційно-педагогічних

умов формування культури здоров'я студентів у системі фізичного виховання політехнічного коледжу.

14.07.18.0276/0417U002278

Наугольникова Ольга Михайлівна. Професійна підготовка майбутніх економістів у вищих навчальних закладах США: Дис...

к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 31.05.2017.

УДК 378.633(73).

235 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Об'єкт - сучасна вища економічна освіта у США; мета - проаналізувати теоретичні ідеї й узагальнити досвід професійної підготовки майбутніх економістів у ВНЗ США для вдосконалення підготовки зазначених фахівців у вищих школах України; методи - аналіз, порівняння, узагальнення, синтез, загальнонауковий, генетичний, прогностичний, системно-структурний; новизна - уперше здійснено аналіз й узагальнення теоретичних ідей і практики професійної підготовки майбутніх економістів у США в широких хронологічних межах; визначено три етапи розвитку професійної підготовки майбутніх економістів у ВНЗ США; проведено комплексне дослідження кваліфікаційних напрямів й організаційних особливостей професійної підготовки майбутніх економістів у США на рівнях: асоціант - бакалавр - магістр - доктор філософії з економіки; узагальнено зміст, форми і методи професійної підготовки майбутніх економістів у ВНЗ США; систематизовано внесок американських учених щодо розробки змісту, визначення особливостей, форм та методів професійної підготовки майбутніх економістів у ВНЗ США; з'ясовано можливості використання педагогічно цінного досвіду США у професійній підготовці майбутніх економістів України на рівні ВНЗ (факультетів), на регіональному й національному рівнях; подальшого розвитку дістало положення про сучасний стан економічної освіти у загальноосвітніх школах США як попередній щабель професійної підготовки майбутніх економістів у ВНЗ США.. Основні результати і висновки дослідження полягають в розробці методичного посібника "Використання ділових ігор та економічних експериментів при викладанні економіки у вищих навчальних закладах", що дає змогу більш ефективно організувати аудиторне і самостійне опанування навчального матеріалу майбутніми економістами. Матеріали дослідження можуть бути використані вченими-педагогами, викладачами для поліпшення професійної підготовки майбутніх економістів ВНЗ України із застосуванням апробованих у США якісних, ефективних форм, методів, засобів, а також педагогічними працівниками закладів неперервної освіти в процесі підвищення кваліфікації і перепідготовки вчителів економіки; галузь - педагогіка.

14.07.18.0277/0417U002309

Людська Катерина. Методика підготовки викладачів вокалу до інноваційно-фахової діяльності:

Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 30.05.2017.

УДК 378.011.3-051:784(477+510).

225 с. – Бібліогр.: 299 назв.

У дисертації здійснено дослідження проблеми підготовки магістрантів до вокальної інноваційно-фахової діяльності. Визначено сутність інноваційно-фахової діяльності та специфіку її прояву у вокально-виконавській, науково-методичній та педагогічно-практичній практиці. Педагогічними умовами успішної підготовки магістрантів визначено створення інноваційного клімату занять, формування в магістрантів вміння адаптувати методологічні та психолого-педагогічні знання у розробку інноваційних технологій, набуття досвіду експериментування і впрова-

дження альтернативно-інноваційних методів у вокально-навчальну, виконавсько-творчу діяльність та педагогічну практику. Представлено методичну модель підготовки магістрантів як цілісної дидактичної системи взаємопов'язаних наукових підходів, дидактичних принципів, педагогічних умов, методів, організаційних форм, навчальних завдань, сучасних інформаційно-комунікативних засобів; застосування яких уможливило вирішення завдань дослідження. Доведено, що застосування експериментальної методичної моделі забезпечило оптимальний рівень музично-теоретичної підготовленості майбутніх вчителів музики.

14.07.18.0278/0417U002317

Манюк Любов Володимирівна. Підготовка майбутніх лікарів до фахової комунікації засобами інформаційно-комунікаційних технологій в університетах США: Дис... к.пед.н.

/Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. – Захищена 31.05.2017.

УДК 378.147:378.4:61(7/8)(043.5).

354 с.: 2 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 492 назви.

Дисертаційна робота присвячена цілісному дослідженню проблеми підготовки майбутніх лікарів до фахової комунікації засобами інформаційно-комунікаційних технологій в університетах США. Здійснено порівняльно-педагогічний аналіз підготовки майбутніх лікарів до фахової комунікації засобами інформаційно-комунікаційних технологій у вищій медичній школі України та університетах США, виявлено прогресивні ідеї американського досвіду та визначено можливості їх творчої реалізації у вітчизняних вищих медичних навчальних закладах. Розроблено авторський комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки студентів-медиків до фахової комунікації.

14.07.18.0279/0417U002318

Стечак Галина Михайлівна. Педагогічна підготовка майбутніх сімейних лікарів у медичному університеті: Дис... к.пед.н. /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. – Захищено 31.05.2017.

УДК 378:615.851.4(001)(043.5).

282 с.: 18 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 396 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню проблем формування педагогічної компетентності майбутніх сімейних лікарів шляхом підвищення якості педагогічної підготовки в медичному ВНЗ. Визначено сутність, зміст і структуру педагогічної складової компетентності сімейного лікаря, специфічні принципи педагогічної підготовки сімейних лікарів у медичних університетах, конкретизовано поняття "педагогічна компетентність сімейного лікаря", запропоновано концептуальні засади педагогічної підготовки медичних працівників, уточнено критерії, показники та рівні її сформованості.

14.07.18.0280/0417U002321

Замелюк Марія Іванівна. Формування готовності майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки: Дис... к.пед.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 19.05.2017.

УДК 372.4.036.

282 с.: 18 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 297 назв.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільного навчального закладу. Мета дослідження - теретичне обґрунтування та апробація педагогічних умов формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого потенціалу дошкільника

засобами авторської казки. Методи дослідження: теоретичні - аналіз філософської, психолого-педагогічної, науково-методичної літератури, навчальної та нормативної документації в системі вищої педагогічної освіти для з'ясування стану окресленої проблеми; систематизація, синтез, узагальнення, що уможливили розкриття сутності проблеми, формулювання понятійно-термінологічного апарату, виокремлення основних складових готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності в руслі окресленої проблеми; обґрунтування педагогічних умов формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого потенціалу дітей засобами авторської казки; емпіричні - психолого-педагогічне спостереження, анкетування, тестування, самооцінювання, бесіди для виявлення рівнів готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого потенціалу дошкільника; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний) для перевірки ефективності розроблених педагогічних умов формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого потенціалу дошкільника; статистичні методи - для кількісної та якісної інтерпретації емпіричних даних. Теоретичні результати: уперше науково обґрунтовано сутність і структуру поняття "готовність майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки" у контексті фахової підготовки; визначено компоненти, критерії і показники, рівні означеної якості; виявлено і науково обґрунтовано педагогічні умови (актуалізація позитивної настанови, цілеспрямованості студентів щодо креативної фахової діяльності, казкотворчості; збагачення змістового, організаційно-методичного забезпечення підготовки майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки; активізація творчої діяльності, діалогічного спілкування, інтерактивної взаємодії в підсистемах "викладач-студент", "студент-студент", "студент-дошкільник" у процесі казкотворення); уточнено зміст понять "творчий потенціал дошкільника", "казкотворчість"; подальшого розвитку набули форми і методи підготовки майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки у вищому навчальному закладі. Практичні результати: розроблення й упровадження в освітній процес вищих навчальних закладів методики реалізації педагогічних умов формування готовності майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільників засобами авторської казки; елективного курсу "Формування інтелектуально-творчої особистості майбутнього вихователя: теорія і технологія".

14.07.18.0281/0417U002328

Ясько Олена Миколаївна. Формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов засобами ресурсу Інтернет:

Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка“. – Захищена 26.05.2020.

УДК (378.011.3-051:811):004.77 (043.3).

300 с.: 20 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 362 назви.

Об'єкт: процес формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов у ВНЗ; мета: науково обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити педагогічну технологію формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов засобами ресурсу Інтернет у процесі фахової підготовки у ВНЗ; методи: аналіз, систематизація, анкетування, тестування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна: науково обґрунтовано, розроблено й впроваджено в процес фахової підготовки педагогічну технологію формування комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов засобами ресурсу Інтернет; результати: комплекс вправ з викори-

стання ресурсу Інтернет (автентичні тексти, електронна пошта, чат, матеріали з Вікіпедії, YouTube, вебінари, блоги, e-mail дискусійні групи, тижневі інформаційні бюлетені з проблем комунікативної культури, Skype, телекомунікаційні проекти); діагностичний комплекс для визначення рівнів сформованості комунікативної культури майбутніх учителів іноземних мов; галузь – теорія і методика професійної освіти.

14.07.18.0282/0417U002329

Євтушенко Юлія Олександрівна. Формування деонтологічної культури майбутніх лікарів у навчально-виховному процесі медичного ВНЗ: Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка“. – Захищена 25.05.2020.

УДК 378.461:614.253.

242 с.: 19 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

Об'єкт: процес формування деонтологічної культури майбутніх лікарів у системі їхньої професійної підготовки; мета: теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка ефективності впровадження в навчально-виховний процес медичного ВНЗ педагогічних умов формування деонтологічної культури майбутніх лікарів; методи: аналіз, анкетування, тестування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна: розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови формування деонтологічної культури майбутніх лікарів у навчально-виховному процесі медичного ВНЗ; результати: розроблено програму та навчально-методичне забезпечення спекурсу "Деонтологічна культура у професійній діяльності лікаря"; галузь – теорія і методика професійної освіти.

14.07.18.0283/0417U002330

Іванчикова Світлана Миколаївна. Формування культури здоров'я студентів засобами фітнесу в позааудиторній роботі вищого навчального закладу: Дис... к.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка“. – Захищена 25.05.2020.

УДК 378-057.875(043).

315 с.: 40 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 341 назва.

Об'єкт: процес формування культури здоров'я майбутніх фахівців у позааудиторній роботі вищого навчального закладу; мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити систему формування культури здоров'я студентів засобами фітнесу в позааудиторній роботі вищого навчального закладу; методи: аналіз, синтез, систематизація, моделювання, спостереження, анкетування, тестування, експертна оцінка та самооцінка, педагогічний експеримент, валеопедагогічний моніторинг, методи математичної статистики; новизна: вперше розроблено систему формування культури здоров'я студентів засобами фітнесу в позааудиторній роботі вищого навчального закладу, яка містить концептуально-цільові положення, змістовний та організаційно-методичний ресурси; критерії, показники та рівні сформованості культури здоров'я майбутніх фахівців; результати: навчально-методичне забезпечення макро-, мезо- та мікроциклів системи формування культури здоров'я студентів засобами фітнесу в позааудиторній роботі ВНЗ, діагностичний інструментарій дослідження культури здоров'я студентів; галузь – теорія і методика професійної освіти

14.07.18.0284/0217U006163

Формування інформаційно-освітнього середовища навчального закладу: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та

торгівлі; Керівник Гросул Вікторія Анатоліївна. – ДР 0114U006527. УДК 004:061.5.

132 с.

У роботі розглянуто інноваційні технології навчання як інструмент реалізації компетентнісного підходу до формування змісту освіти; розроблено загальну модель взаємодії викладача і студентів в інформаційно-освітньому середовищі, побудованому із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; відповідно до запропонованої моделі створено контент інформаційно-освітнього середовища (інтерактивні ресурси дистанційних курсів з дисциплін кафедри, електронні посібники, лабораторні практикуми, електронні тести, економічні ділові ігри, електронні тренінги); досліджено технологічні рішення у комунікаційно-програмному забезпеченні науково-дослідної діяльності університетів з виявленням кола компетенцій, які надаються хмарними сервісами, визначенням можливості залучення провідних науковців та студентів до міждисциплінарних науково-дослідних проектів та пошуку програм фінансування за допомогою хмарних сервісів; досліджено проблему розробки та подальшого використання особистого віртуального кабінету викладача; виокремлено основні можливості використання хмарних сервісів у навчальному процесі та діловодстві на прикладі запропонованих компанією Google рішень; адаптовано розроблені компоненти інформаційно-освітнього середовища; підготовлено методичні рекомендації щодо їх використання в навчанні.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки

14.07.18.0285/0518U000096

Білик Олена Миколаївна. Теорія та методика соціалізації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу: Дис... д.пед.н. /Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка“. – Захищена 27.03.2020.

УДК 378.013.42.091.212-054.6:316.614.5(477)(043.5).

683 с.: 3 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 971 назва.

Об'єкт: соціалізація іноземних студентів у соціокультурному просторі України в умовах інформаційного суспільства; мета: науково обґрунтувати теоретичні і методичні засади соціально-педагогічного супроводу соціалізації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу України в умовах інформаційного суспільства та експериментально перевірити вплив такого супроводу на ефективність досліджуваного процесу; методи: аналіз, систематизація та узагальнення наукових праць, моделювання, анкетування, тестування, спостереження, бесіда, інтерв'ювання, соціально-педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна: науково обґрунтовано теоретичні засади соціально-педагогічного супроводу соціалізації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу України; теоретично обґрунтовано методичні засади соціально-педагогічного супроводу соціалізації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі вищого навчального закладу України; результати: реалізовано соціально-педагогічний супровід соціалізації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі вищих навчальних закладів України; організовано при органах студентського самоврядування Центр міжкультурної комунікації та соціальної інтеграції іноземних студентів; розроблено рекомендації щодо вдосконалення соціально-виховної діяльності структурних підрозділів вищих навчальних закладів, які відповідають за підготовку іноземних студентів; розроблено програму та методичні рекомендації проведення семінарів з проблематики соціалізації іноземних студентів для представників адміністрації,

керівників структурних підрозділів, які відповідають за організацію освітнього процесу з іноземними студентами, кураторів академічних груп, викладачів, бібліотекарів, працівників гуртожитків, представників органів студентського самоврядування; розроблено цикл навчальних відеофільмів етнокультурного змісту „Україна очима іноземних студентів”, спрямованих на підвищення ефективності процесу соціалізації іноземних студентів; галузь – соціальна педагогіка.

14.07.18.0286/0417U002205

Золотарьова Галина Миколаївна. Інноваційні педагогічні технології при підготовці вчителів у Німеччині: Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 30.05.2017.

УДК 378.147.091.3(430)(093)(045).

236 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 332 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі застосування інноваційних педагогічних технологій при підготовці вчителів у Німеччині та визначенню перспектив їх творчого використання у системі вищої педагогічної освіти України. З'ясовано базові дефініції дослідження, суспільно-економічні та соціокультурні передумови виникнення інноваційних педагогічних технологій з підготовки вчителів у Німеччині в контексті розвитку світової педагогічної теорії та практики. Виокремлено базові концептуальні ідеї щодо визначення сутності, структурних компонентів, підходів до класифікації та означено домінуючі принципи реалізації інноваційних педагогічних технологій з підготовки вчителів у Німеччині.

14.85 Технічні засоби навчання і навчальне обладнання

14.07.18.0287/0417U002249

Мирутенко Лариса Вікторівна. Інформаційна технологія формування системи дистанційного навчання вищого навчального закладу: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 02.06.2017.

УДК 37.018.43:004(043.3).

147 с.: 33 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 148 назв.

В дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального наукового завдання щодо удосконалення моделей, методів та інформаційних технологій формування системи дистанційного навчання вищого навчального закладу за рахунок оптимізації його складових, що має істотне значення для теорії і практики побудови різноманітних інформаційних систем. Запропоновано формальне визначення та розробка інформаційної технології формування системи дистанційного навчання вищого навчального закладу, як сукупності методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує виконання інформаційних процесів з метою підвищення якості системи при використанні програмного продукту. Удосконалена модель оптимального вибору системи дистанційного навчання, в якій, на відміну від існуючих, передбачено врахування технологічних особливостей формування програмного забезпечення для неї, що проявляється у встановлених залежностях та зворотних зв'язках між елементами мережевої структури системи показників. Удосконалена модель формування системи показників та критеріїв оцінювання якості комплексу програмного забезпечення системи дистанційного навчання, в якій, на відміну від існуючих, передбачено врахування особливостей функціонування програмних продуктів у

даній системі, що дозволило сформуванню ієрархічну систему показників та критеріїв для вирішення завдання оптимізації комплексу програмного забезпечення при розгортанні перспективної системи дистанційного навчання вищого навчального закладу. Інформаційна технологія формування системи дистанційного навчання вищого навчального закладу впроваджена в навчальний процес, що підтверджено актами впровадження.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.07.18.0288/0518U000094

Кукуленко-Лук'янець Інна Володимирівна. Психологический генезис жизненного пространства женщины-педагога: Дис... д.психол.н. /Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 04.04.2018.

УДК 159.9. 37.015.3 - 055. 2.

366 с.: 15 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 370 назв.

Дисертацію присвячено визначенню генезису, психологічних особливостей, чинників і закономірностей потенціалів до конституювання жінкою власного життєвого простору як динамічного інтегрального утворення. Концептуалізовано світотворчу сутність жінки в системі детермінації життєвого простору, який розглядається як інтегральне утворення взаємодії позаособистісного, особистісного, міжособистісного, діяльнісного та повсякденного вимірів життєтворчої активності жінки, що відповідає поза-рефлексивному - рефлексивному континууму потенціалу особистості. Вимір повсякденності (поза-рефлексивний рівень) по мірі динамізації в сферу рефлексивної діяльності (особистісна, професійна сфери) окреслює межі життєвого простору людини як суб'єкта. Конституювання життєвого простору жінки-педагога розглядається як похідна від глибинної, фізіолого-анатомічної та соціокультурної здатності жінки до творення (творення життя), у тісній взаємообумовленості актуальних гендерних стереотипів, дітородження, створення сім'ї, професійної (діяльнісної) реалізації, самоусвідомлення та самореалізації. Генезис конституювання жінкою життєвого простору інтерпретується як процес життєтворення, трансценденції, подолання межі власних можливостей, екзистенційного піднесення над пасивністю і випадковістю свого існування. Визначено взаємообумовленість конституювання жінкою життєвого простору у зв'язку з особливостями становлення професійної самосвідомості. Побудовано психологічну модель оптимального гармонійного життєвого простору жінки. Розроблено трифакторну структуру конституювання життєвого простору жінки, представлену наступними факторами: "експансивна творча активність", "маніпулятивно-регресивна фемінність", "проективно-тривожний контроль". Апробовано концептуальну модель світотворчої сутності жінки. Виявлено закономірності й тенденції здатності до конституювання жінкою власного життєвого простору в умовах цілеспрямованого психологічного впливу за моделлю генетико-орієнтованої психотерапії.

15.07.18.0289/0518U000095

Івашкевич Едуард Зенонович. Психологія соціального інтелекту педагога: Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 05.04.2018.

УДК 159.925:373.5.011.3-051.

600 с.: 4 іл. – Бібліогр.: 504 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню психологічних характеристик структурних складових соціально-

го інтелекту педагога, які визначають його функціонування на мікро-, мезо- та макрорівнях. Описано структуру соціального інтелекту педагога. Визначено аспекти (когнітивний, мнемічний, емпатійний) соціального інтелекту фахівця педагогічної сфери діяльності. Проведене комплексне емпіричне дослідження соціального інтелекту педагогів, в якому брали участь спеціалісти дошкільних, шкільних, позашкільних та вищих навчальних закладів. Проаналізовано прояви соціального інтелекту у педагогів різних психологічних типів особистості. Виявлено гендерні характеристики соціального інтелекту вчителів ЗОШ та викладачів ВНЗ, проаналізовано залежність рівня розвитку соціального інтелекту педагогів від типу їх гендерної ідентичності. Виявлено взаємозв'язок когнітивного стилю виконання педагогами професійної діяльності та рівня розвитку їх соціального інтелекту. Окреслено шляхи фасилітації становлення соціального інтелекту майбутніх педагогів та виявлено систему найбільш позитивних психолого-педагогічних чинників становлення їх соціального інтелекту. Доведено, що у педагогів особливості соціального інтелекту великою мірою визначаються індивідуальними особистісними якостями, емпатійними здібностями, смисложиттєвими орієнтаціями, психотипами їх особистості, професійною успішністю фахівця. Також рівень розвитку соціального інтелекту педагогів зумовлюється їх гендерними особливостями, зокрема, - гендерною ідентичністю особистості; соціальний інтелект у педагогів визначається гендерними особливостями мотиваційно-поведінкових характеристик, зокрема, мотивацією досягнення, особистісною спрямованістю, афіліацією, стилем поведінки в конфліктній ситуації, когнітивним стилем виконання професійної діяльності тощо.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.07.18.0290/0518U000090

Корчакова Наталія Вікторівна. Вікова генеза просоціальності особистості: Дис... д.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 11.04.2018.

УДК 159.922.6:159.923.

565 с.: 82 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 614 назви.

У дисертації подані результати дослідження просоціальності як диспозиційної основи сприяючої поведінки особистості. Висвітлено сучасний стан розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці. Відповідно до генетично-деонтологічного підходу, запропонованого у роботі, розроблена модель вікової динаміки конструкта, згідно якої виконано емпіричний аналіз його генези. У широкому віковому діапазоні (з 2 до 65 років), на основі 25 онтогенетично-порівняльних зрізів простежено траєкторію розгортання просоціальних тенденцій особистості. Вікова динаміка описується через зміни у структурі та функціонуванні особистісної якості та її поведінкових проявів. Емпірично простежено поетапність розгортання просоціальності особистості. Виокремлені критерії, механізми, рівні сформованості конструкта. Висвітлені основні характеристики функціонування просоціальності особистості на кожному з вікових етапів онтогенезу. Виокремлені вікові критерії та показники функціонування особистісної якості та шляхи її стимулювання у всі періоди онтогенезу. Апробована програма психологічного супроводу просоціального розвитку в період середнього дитинства (кінець дошкільного початок молодшого шкільного віку), доведено її ефективність та доцільність використання для стимулювання просоціального розвитку в цей період.

15.07.18.0291/0417U002156

Івашкевич Грина Владиславівна. Психологі-

чні чинники становлення професійної компетентності майбутніх юристів: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 17.05.2017.

УДК 159.923:[005.336.2].

185 с.: 2 іл. – Бібліогр.: 400 назв.

Дисертацію присвячено вивченню процесу становлення професійної компетентності майбутніх юристів. У роботі розкрито методологічну базу дослідження, розглянуто структуру професійної компетентності юриста. Розкрито зміст додаткових функцій юриста, а саме прогностичної, просоціальної, гуманістичної та проєктувальної. З урахуванням теоретичного аналізу наукової літератури побудовано структурно-функціональну модель становлення професійної компетентності майбутніх юристів, на основі якої розроблено програму фасилітації формування професійної компетентності фахівців. Остання складалася з трьох блоків: 1) мотиваційно-адаптувального; 2) змістово-процесуального; 3) рефлексивного. Виокремлено психологічні чинники становлення професійної компетентності майбутніх юристів: 1) врахування викладачем складної структури професійної компетентності фахівців юридичної сфери діяльності; 2) організація діяльності майбутніх юристів з метою актуалізації домінуювальних когнітивних стилів виконання юридичної діяльності; 3) готовність студентів до участі в програмі формування професійної компетентності, а саме у психологічних тренінгах, ділових та рольових іграх та ін.; 4) готовність студентів до самостійного виконання юридичної діяльності та прийняття професійно виважених рішень та ін. У формульованому експерименті успішно апробовано авторський психологічний тренінг "Становлення професійної компетентності майбутніх юристів". В емпіричному дослідженні гіпотези, які було висунуто на початку проведення експерименту, знайшли своє повне підтвердження.

15.07.18.0292/0417U002157

Курдибаха Оксана Миколаївна. Психологічні особливості гендерної соціалізації підлітків в умовах позашкільних навчальних закладів: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 16.05.2017.

УДК [159.922.1:159.922.8]:37.

160 с.: 14 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

У дисертації розкрито взаємозв'язок категорій "соціалізація", "ідентичність" та "гендерна соціалізація" як концептів пропонованого дослідження; уточнено категорійно-понятійний апарат (гендер, гендерний підхід, гендерний аналіз, гендерна соціалізація, гендерна ідентичність, гендерні стереотипи, гендерна експертиза, гендерно маркований, гендерно чутливий, гендерно нейтральний, гендерно сліпий) дослідження; схарактеризовано гендерну соціалізацію як наслідок взаємодії основних соціальних інститутів (сім'я, навчально-виховні установи, у тому числі й позашкільні навчальні заклади). Теоретично обґрунтовано, розроблено та впроваджено психолого-педагогічні умови ефективної гендерної соціалізації підлітків в умовах позашкільного навчального закладу (організаційно-методичне і програмне забезпечення навчально-виховного процесу позашкільних закладів; застосування програми формування гендерної ідентичності підлітків в умовах позашкільного навчального закладу; формування гендерної культури педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів як важливих агентів гендерної соціалізації підлітків). Отримані результати дослідження повністю підтверджують достовірність висунутої гіпотези про те, що на підліткової стадії соціалізації діти засвоюють гендерні схеми андрогінного типу особистості. Співвідношення маскуліності і фемінності в образах чоловіка і жінки свідчить, що значна

кількість респондентів мають яскраво виражений андрогінний тип гендерної ідентичності особистості. Отримані результати можуть бути використані для прогнозування характеру формування гендерної ідентичності на підліткової стадії соціалізації та в програмах гендерного виховання підлітків.

15.07.18.0293/0417U002183

Пустовалов Іван Вікторович. Психологічні особливості ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків в сім'ях повторного шлюбу:

Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 31.05.2017.

УДК 378.159.

304 с.: 20 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню психологічних особливостей ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків з сімей повторного шлюбу. У роботі визначено основні підходи до дослідження ціннісно-сміслової сфери особистості на основі аналізу яких уточнено поняття ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків з урахуванням вікової специфіки. Обґрунтовано та розроблено структурно-функціональну модель розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків. Проаналізовано специфіку та психологічні особливості сім'ї повторного шлюбу як чинника становлення і розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків. Визначено критерії та показники розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків з сімей повторного шлюбу. Досліджено рівні (високий, середній, низький) розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків з сімей повторного шлюбу. Установлено гендерні особливості розвитку окремих компонентів ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків у сім'ях повторного шлюбу. Обґрунтовано, розроблено, апробовано та доведено ефективність психологічної програми розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків із сімей повторного шлюбу. Запропоновано методичні рекомендації для психологів та вчителів щодо особливостей реалізації психологічної програми сприяння розвитку ціннісно-сміслової сфери особистості підлітків з сімей повторного шлюбу.

15.07.18.0294/0417U002184

Зоріна Вікторія Іванівна. Ідеальний образ дорослого як чинник особистісного розвитку підлітка:

Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 31.05.2017.

УДК 159.922.7.

241 с.: 37 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 380 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню ідеального образу дорослого як чинника особистісного розвитку підлітка. У роботі визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми особистісного розвитку підлітка. Розкрито сутність, структуру (Я-реальний (реальна), Я-ідеальний (ідеальна), Реальний дорослий, Ідеальний дорослий) ідеального образу дорослого як чинника особистісного розвитку підлітка. Методом побудови семантичного простору обґрунтовано та розроблено емпіричну факторну ("Статусність", "Упевненість", "Замкнутість", "Доброзичливість") модель образу, в якій визначено місце ідеального образу дорослого. Доведено взаємозв'язок між особистісним розвитком підлітка та ідеальним образом дорослого. Обґрунтовано та розроблено розвивальну психологічну програму особистісного розвитку підлітка, обумовлену впливом ідеального образу дорослого. Доведено її ефективність та необхідність впровадження в роботу з підлітками. Запропоновано рекомендації практичним психологам, педагогам загальноосвітніх шкіл та

інших закладів системи освіти, батькам, спрямовані на особистісний розвиток підлітків.

15.81 Прикладна психологія

15.07.18.0295/0518U000010

Царькова Ольга Вікторівна. Психологія почуття провини у батьків дітей з обмеженими можливостями здоров'я:

Дис... д.психол.н. /Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 19.12.2017.

УДК 159.992:3456 (043.3).

365 с.: 15 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 420 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене дослідженню моделей переживання почуття провини у батьків дітей з обмеженими можливостями здоров'я (ОМЗ). Концептуалізовано та емпірично доведено, що почуття провини батьків дітей з ОМЗ є складним, первинним щодо внутрішньої психологічної травматизації переживанням яке має глибинно-психологічну детермінацію, пов'язану зі специфічним комплексом механізмів психологічних захистів, наявністю відповідних внутрішньоособистісних конфліктів та ірраціональних установок. Проаналізовано переживання міжособистісної провини з точки зору їх кон'юнктивного та диз'юнктивного впливу. Визначено комплекс моральної травматизації батьків, який описує моральне страждання від усвідомлення інвалідності дитини та феномен вторинного травмування через впевненість у провині перед дитиною (членами родини, суспільством, тощо). Моральна травматизація від провини має дві раціональні ознаки: моральну шкоду - моральні втрати, пов'язані з моральними і фізичними стражданнями, обмеженнями, втратами, та моральні страждання - негативні переживання, які проявляються у вигляді страху, сорому, приниженні, стані душевного болю, стані депресії і апатії. Тенденції та obsesивні думки щодо компенсації та власне компульсивна компенсаторна поведінка виступають основними ознаками моральної травматизації - травматизації від переживання провини. Запропоновано модель патологізації переживання провини батьків, з урахуванням генетично-адаптивного характеру внутрішньосімейної взаємодії та виховання; особливостей травматизації від усвідомлення інвалідизації дитини по мірі соціалізації (хроніфікація, інтеграція-раціоналізація, медикалізація інтеракцій, нозогнозії); неусвідомлюваної програми ірраціональної провини (іраціональна батьківська поведінка, амбівалентність батьківського ставлення, реактивність провини); патогенезу інших сімейно-обумовлених станів та розладів, маніпулятивної поведінки, соціальної дезадаптації, ретардації, гіперкомпенсації, нозогнозії. Представлено трифакторну структуру феномену переживання провини батьками ("Фасадна проєктивна провина", "Регресивна маніпулююча провина", "Амбівалентний тривожно-контролюючий атитюд"). Узагальнено з позиції засад глибинної психокорекції та генетико-орієнтованої психотерапії основні моделі корекції та психологічного супроводу переживання почуття провини батьками. Технологічно та поопераційно психологічна корекція повинна орієнтуватися на метафоризацію, усвідомлення та реалізацію переживань, що забезпечує адекватизацію реакцій на травму, варіативність та гнучкість реагування, оптимальне задіяння ресурсу особистості та розробку індивідуалізованої моделі батьківсько-дитячої взаємодії (виховання). Усвідомлення провини та її его-дистонного, ірраціонального змісту забезпечує відмову від вторинної вигоди. Гіпотеза, що була розроблена на початку дослідження, показала свою відповідність в ході проведення емпіричної частини роботи.

15.07.18.0296/0518U000061

Литвинчук Леся Михайлівна. Психологічні

засади реабілітації наркозалежних осіб:

Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 27.02.2018.

УДК 159.9:615.03:364-786-056.83.

343 с.: 32 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 488 назв.

У дисертації представлено теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми реабілітації наркозалежних осіб. Досягнення даної мети вимагало конкретизації сутності та змісту засад психологічної реабілітації як важливої складової реабілітаційного процесу. Розкрито принципи та описано систему побудови психологічної реабілітації осіб, залежних від опіоїдів, яка була розроблена на основі авторської моделі психологічної реабілітації і втілена у спеціалізованій програмі. Мета програми досягалась шляхом здійснення комплексних диференційованих заходів, які реалізуються на підтримуючому, діагностичному, мотиваційному, основному і стабілізаційному етапах. Кожен із етапів має власну специфіку та відрізняється від інших своєю наповненістю та тривалістю. Основні заходи і технології програми психологічної реабілітації осіб, залежних від опіоїдів, завдяки послідовності, системності, комплексності застосування дозволяють значною мірою досягти повної відмови учасників від прийому наркотиків, якісної зміни особистості, зміни ставлення членів їхніх сімей.

15.07.18.0297/0518U000132

Коваль Ірина Андріївна. Медико-психологічна парадигма курації соматичних хворих з коморбідними психічними розладами: Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г. С. Костюка Академії педагогічних наук України. – Захищена 22.05.2018.

УДК 159.95.616.89.

393 с.: 21 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 415 назв.

Дослідження виконано на клінічному матеріалі пацієнтів з широким спектром соматичних захворювань. При цьому розкрито концептуальні основи лікувальної діяльності як комплексного медико-психолого-педагогічного процесу, який не лише сприяє підвищенню ефективності фахової діяльності лікарів, а й становленню індивідуального образу світу пацієнтів, досягненню ними такого рівня особистісного розвитку, на якому хвороба та пов'язані з нею обмеження не заважають їхньому саморозвитку на основі сформованої системи цінностей та смислів. У роботі міститься детальний аналіз взаємодії трьох компонентів медико-психологічної допомоги хворим та їх близьким: психодіагностики, психоедукації та психокорекції (психотерапії). Представлено програму психологічної діагностики соматичних хворих, що включає вивчення особливостей психоемоційного стану та дистресу, інтрапсихічних та поведінкових патернів, стратегій стрес-долаючої поведінки та сімейного функціонування для визначення мішеней психокорекційного впливу, сформульовано завдання медико-психологічної допомоги та обсяг психоедукаційних занять. Концепцію та практичну програму медико-психологічної підготовки лікарів загальної практики та лікарів-інтерністів на етапах до- та післядипломної підготовки апробовано в процесі підготовки лікарів-інтернів, та на передатестаційних циклах та циклах тематичного удосконалення лікарів. Визначено, медико-психолого-педагогічні детермінанти професійної діяльності лікарів: позитивна мотивація їхньої діяльності; підготовленість до спільної лікувальної діяльності; орієнтація на суб'єкт-суб'єкту взаємодію; оволодіння прийомами ефективної комунікації тощо.

15.07.18.0298/0518U000143

Корнієнко Інокентій Олексійович. Генеза опанувальної поведінки у життєвому просторі

рі особистості: Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 29.05.2018.

УДК 159.923.2 (043.3).

431 с.: 24 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 659 назв.

Дисертація присвячена вивченню генези опанувальної поведінки у життєвому просторі особистості, розгортання якої детерміновано констеляцією структурно-функціональних компонентів та показників, вікових і соціальних чинників та особливостей. Запропоновано концепцію опанувальної поведінки в життєвому просторі особистості. Встановлено, що психогенеза опанувальної поведінки особистості є динамічним синтезом афективно-когнітивних та соціально-вікових змін, що забезпечують оволодіння нею реаліями дійсності упродовж життєвого шляху. Здійснено порівняння емпіричних корелятивів генези опанувальної поведінки особистості на етапі підлітковості, юності та дорослості. Встановлено, що інтенсивна тілесна самопрезентація виступає важливим компонентом життєвого простору та спроможна детермінувати репертуар стратегій опанування. Вивчено змістово-функціональне наповнення процесу опанування, що розглядається як розвиток від інстинкту подолання до застосування когнітивно витончених і відрефлексованих механізмів усвідомленого психозахисту. Розроблено й апробовано програму соціально-психологічного тренінгу, основним завданням якої є розвиток в особистості адаптивних, конструктивних стратегій опанувальної поведінки.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.01 Загальні питання мовознавства

16.07.18.0299/0217U006105

Актуальні питання дослідження української мови та літератури: теорія і практика: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Вознюк Геннадій Леонідович. – ДР 0112U001224. УДК 81; 81'1; 808.1; 82.08.

35 с.

Досліджено актуальні проблеми функціонування та розвитку лексико-граматичної системи української мови, проблеми українського термінознавства, нагальні питання українського правопису та культури мовлення, а також опрацьовано соціоісторичні та креативні аспекти української мови; проаналізовано недостатньо досліджені періоди і особистості літературно-художнього процесу 20-го століття тощо. За матеріалами досліджень опубліковано результати у наукових статтях, монографіях, підручниках та посібниках, висвітлено у виступах на конференціях та в текстах дисертаційних робіт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

16.21 Загальне мовознавство

16.07.18.0300/0518U000005

Науменко Людмила Петрівна. Сучасний англомовний бізнес-дискурс: комунікативно-прагматичне та лінгвоконцептуальне моделювання: Дис... д.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 21.12.2017.

УДК 811.111'42:33.

515 с.: 2 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 574 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено актуальній проблемі сучасної лінгвістики - комунікативно-прагматичному та лінгвоконцептуальному моделюванню лінгвокогнітивного феномена "бізнес-дискурс". У дисертації вперше обґрунтовано перспективний напрям - лінгвоконцептологію дискурсу, напрацьовано її окремі теоретичні положення, запропоновано термінологічний апарат. Створено концепцію моделювання дискурсу за комунікативно-

прагматичними параметрами та концептами. Розроблено комунікативно-прагматичну модель функціональних різновидів професійно-корпоративного сегмента бізнес-дискурсу, у відповідних параметрах описано його типові жанрові форми. Напрацьовано власні підходи до виокремлення концептів у галузевому дискурсі, методику опису-моделювання ментальної структури концепту. Проаналізовано мовні репрезентанти десяти ключових концептів ("business", "trade", "money", "management", "enterprise", "work", "company", "goods", "market", "marketing") у їхніх семантичних, логіко-поняттєвих, смислових, асоціативних та формально-структурних зв'язках, розбудовано моделі лінгвоконцептосфери та ментально-мовного простору бізнес-дискурсу.

16.07.18.0301/0518U000008

Черхава Олеся Олегівна. Реконструкція теолінгвістичної матриці релігійно-популярного дискурсу (на матеріалі англійської, німецької та української мови): Дис... д.філол.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 29.12.2018.

УДК 811.111+112.2+161.2.

400 с.: 20 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 542 назви.

У дисертації розроблено нову когнітивно-компаративну процедуру реконструкції архетипної і стереотипної субмоделей теолінгвістичної матриці релігійно-популярного дискурсу в англійській, німецькій та українській мовах. Уточнено визначення релігійно-популярного дискурсу як інформативного коду теолінгвістичної матриці; відновлено архетипне ядро гіперконцепту "Залучення до християнської віри" та його метафоричних концептів в англійській, німецькій та українській мовах; реконструйовано схеми розвитку релігійно-біблійної семантики в іменах гіперконцепту "Залучення До християнської віри" та його метафоричних концептах й зображено їх в архетипній субмоделі теолінгвістичної матриці релігійно-популярного дискурсу; виявлено ступінь актуалізації домінуючих і факультативних біблійних смислів базового гіперконцепту "Залучення до християнської віри" та його метафоричних концептів у текстах релігійно-інформативного та релігійно-агітаційного характеру й унаочнено їх у теолінгвістичній матриці; установлено закономірності і й відмінності у формуванні релігійно-християнсько-біблійного мислення у нащадків індоевропейців, збереженого й відображеного в сучасній релігійній свідомості носіїв англійської, німецької та української мов.

16.07.18.0302/0518U000103

Кравченко Ніна Олександрівна. Синергійність англомовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід): Дис... д.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 30.03.2018.

УДК 811.111'42:[252:283/289].

408 с.: 1000 іл. – Бібліогр.: 694 назви.

Дисертацію присвячено виву синергійності англомовного релігійного (проповідницького і молитовного) дискурсу, реалізованого засобами лінгвального й екстралінгвального планів. У рамках сучасної синтетичної дисципліни теолінгвістики започатковано новий науковий напрям - теолінгвістика ритуального релігійного дискурсу. Цей напрям дозволяє трактувати релігійний дискурс у його проповідницькій і молитовній реалізаціях як багаторівневу комунікацію, здійснювану у двох площинах - горизонтальній (земній) та вертикальній (небесній, Божественній). Теолінгвістичний підхід до комплексного дослідження лексичних, риторичних і просодичних особливостей англомовного релігійного дискурсу уможливив виявлення його синергійної компоненти

на всіх мовних рівнях та виділення п'яти умов досягнення синергійності ритуалу на підставі проаналізованих ритуалів Богослужіння в Англійській Церкві: віра, вірність Традиції, причетність, старанність, єднання один з одним в ім'я Господа. Можливість використання - стилістика англійської мови, теорія комунікації. Сфера вживання - вища школа.

16.07.18.0303/0518U000104

Бігунова Наталя Олександрівна. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання: Дис... д.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 29.03.2018.

УДК 811.111'23'371'42.

580 с.: 27 табл., 2314 іл. – Бібліогр.: 700 назв.

У дисертації міститься опис когнітивно-прагматичної природи та закономірностей комунікативних виявів позитивної оцінки. Аналізуються прагматичні особливості породження та перетворення оцінного судження в оцінне висловлювання. Започатковано новий лінгвістичний напрям когнітивно-комунікативної аксіології зображеного дискурсу. Запропоновано власну таксономію позитивно-оцінних мовленнєвих актів схвалення, похвали, компліменту та лестощів, що функціонують в англомовному літературному дискурсі та в кінодискурсі, досліджено ілюкутивні цілі й перлюкутивний ефект мовленнєвих актів позитивної оцінки. Висловлювання позитивної оцінки розглянуто також із позицій конвєрсаційного аналізу як комунікативні тактики реалізації певних комунікативних стратегій, а також як комунікативні ходи ініціальної, реакувальної та іншої спрямованості. Можливість використання - стилістика англійської мови, теорія комунікації. Сфера вживання - вища школа.

16.07.18.0304/0417U002084

Єловська Юлія Володимирівна. Табу в мовленнєвій практиці українців: Дис... к.філол.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 28.04.2017.

УДК 811.161.2'27:81.23(043.5).

221 с. – Бібліогр.: 357 назв.

Об'єкт - табу українського етносу. Мета - систематизація типів табу в українському комунікативному просторі, вивчення їхнього впливу на мовленнєву діяльність індивідів, визначення залежності заборон від соціокультурних чинників. Методи - описовий, комунікативно-прагматичний, структурний. У роботі здійснено комплексний аналіз табу, наявних у мовленнєвій практиці українців. На основі інтердисциплінарного підходу витлумачено лінгвальну дефініцію табу як будь-якого ситуативного обмеження або застереження щодо вживання в мовленні певних мовних одиниць, тактик, контактів з окремими особами або ведення комунікації за певних екстралінгвальних умов, детермінованих різними позамовними чинниками (релігійними, магічними, суспільно-політичними, культурними, морально-етичними тощо). Аналіз дібраних фрагментів табу дав змогу розподілити фактичний матеріал за двома лексико-семантичними полями, як-от: 1) біологічна природа людини; 2) суспільна поведінка людини. Лінгвальні репрезентанти зазначених лексико-семантичних полів демонструють експліцитну й імпліцитну вербалізацію заборон різних типів, зокрема словесних, мовленнєвих, хронотопних і контактних пересторог. Докладне вивчення мовної актуалізації, контекстного оточення й умов спілкування сприяло виявленню специфічних особливостей табу, наявних у мовленнєвій практиці українців, визначенню їхнього функційного призначення й прагматичного впливу на перебіг процесу спілкування. Через зіставлення зразків мовлення різних часових періодів простежено процеси табуїзації та детабуїзації. Сфера - навчальний процес, укладання

словників.

16.07.18.0305/0417U002210

Лектоваров Костянтин Сергійович. Вербалізований концепт SECURITY в англомовній картині світу: Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Захищена 26.05.2017.

УДК 811.111'373'42:611.781:159.93.
223 с.: 663 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

Дослідження присвячено вивченню вербалізованого концепту SECURITY як фрагмента англомовної картини світу. В ньому виокремлено салієнтні поняттєві парцели і ціннісні домінанти вербалізованого концепту, які свідчать про національно-культурну специфіку взаємодії членів англомовного соціуму з навколишнім світом та один з одним; визначено структурну організацію вербального поля концепту, яке членується горизонтально на ядерну, медіальну і периферійну зони, а також вертикально - на іменний, ад'єктивний і дієслівний шари ядерно-медіальної зони та фразеологічний і пареміологічний шари периферійної зони; визначено поняттєву та образно-оцінну компоненти вербального поля концепту SECURITY. Можливість використання - лексикологія англійської мови, загальне мовознавство. Сфера використання - вища школа.

16.07.18.0306/0417U002211

Білецька Сюзанна Юріївна. Варіативність просодичних параметрів у мовленні британської молоді (інструментально-фонетичне дослідження): Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Захищена 26.05.2017.

УДК 811.111(410)'342:801.6-053.6/81.
188 с.: 8 табл., 198 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

Вивчення проблеми варіативності вимови є сучасним напрямом соціофонетичних досліджень, у межах яких актуальним аспектом аналізу стає виявлення різноманіття соціальних характеристик мовлення та соціально зумовлених чинників їхньої взаємодії. Інструментально-фонетичне дослідження, метою якого було вивчення особливостей мовленнєвої поведінки представників британської молоді, проведено з урахуванням чинників соціолінгвістичного і соціопсихологічного порядку. Завдяки застосуванню комплексної методики, що містить аудиторський і комп'ютерний аналіз мелодійних, темпоральних та динамічних характеристик, детально описано просодичні параметри мовлення кожної з вікових і гендерних груп представників британської молоді. Можливість використання - теоретична фонетика, соціофонетика, діалектологія. Сфера використання - вища школа.

16.07.18.0307/0417U002212

Билінська Олександра Сергіївна. Агітаційні жанри українського політичного дискурсу: сугестивний і лінгвопрагматичний аспекти: Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 26.05.2017.

УДК 811.161.2'42:323.23.
218 с.: 1300 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертацію присвячено аналізу мовленнєвих жанрів українського агітаційного політичного дискурсу. З'ясовано специфіку агітаційного дискурсу як різновиду політичного, визначено його сутнісні ознаки та кваліфіковано репрезентативні форми і мовленнєві жанри. Запропоновано власну типологію мовленнєвих жанрів агітаційного політичного дискурсу, проаналізовано основні жанри й простежено реалізацію мовленнєвого впливу в агітаційних політичних текстах.

Розглянуто слоган, листівку, лист, звернення та виступ в сугестивному аспекті та визначено впливовий потенціал мовних одиниць. Можливість використання - курси з сучасної української мови, курси з лінгвопрагматики, дискурсологія. Сфера вживання - вища школа.

16.07.18.0308/0417U002284

Харчук Лілія Валеріївна. Формування та системна організація української електроенергетичної терміносистеми: Дис... к.філол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.05.2017.

УДК 811.161.2'276.6:621.31(043.5).
393 с.: 1 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 354 назви.

У дисертації розглянуто особливості формування української електроенергетичної терміносистеми, з'ясовано її витоки і шляхи розвитку, запропоновано періодизацію з урахуванням впливу мовних і позамовних чинників. У роботі визначено структуру термінового поля електроенергетичної термінології, здійснено її тематичну класифікацію, проаналізовано парадигматичні відношення (явища синонімії, антонімії, полісемії тощо), розглянуто структурно-граматичні особливості термінів електроенергетики. Виявлено основні порушення мовної норми на лексичному і словотвірному рівнях у номінуванні понять електроенергетичної галузі, обґрунтовано й сформульовано пропозиції щодо вдосконалення деяких українських електроенергетичних термінів відповідно до норм сучасної української мови.

16.07.18.0309/0417U002308

Коломієць Олена Миколаївна. Семантико-синтаксична реконструкція газетних синоптичних текстів (на матеріалі англійської, німецької, польської та української мов): Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 30.05.2017.

УДК 801.82:82-92:81'372=111=112=161.2=162.1(043.3).
236 с. – Бібліогр.: 268 назв.

У дисертації запропоновано новий підхід до виконання семантико-синтаксичної реконструкції газетних синоптичних текстів в англійській, німецькій, польській та українській мовах. Реконструйовано композиційні: тематичні, архітектонічні, логіко-поняттєві та зовнішньосемантичні: іконічні й графічні елементи досліджуваних текстів; відновлено зв'язок між первісним значенням ономастичних елементів (топонімів та ойконімів) газетних синоптичних текстів та їх сучасною семантикою у кожній із мов; виявлено спільні й відмінні образно-стилістичні елементи газетних синоптичних текстів в англійській, німецькій, польській та українській мовах; декодовано реченнєві зачини, синтаксичні фігури на основі редукції та експансії вихідної моделі речення, а також зміни порядку слів у реченні; встановлено відповідність синтаксичних елементів типам мовленнєвих актів.

16.07.18.0310/0217U006165

Мовні й концептуальні аспекти творення та функціонування номенклатурних назв в українській підмові харчування: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Руденко Світлана Миколаївна. – ДР 0114U006530. УДК 811.161.2:613.26.

116 с.

Мета роботи - розглянути найбільш важливі лінгвістичні параметри творення та функціонування номінацій предметної галузі харчування. Завдання - визначити типи джерел для мотивації номенклатурних одиниць на позначення солодоців, провести синтагматичний і частининомовний

аналіз номенклатурно-термінологічних сполучень. Матеріалом дослідження стала спеціальна лексика, зафіксована на інтернет-сайтах кондитерських, а також під час власних польових досліджень. Методологічну основу дослідження становить трактування діалектичного взаємозв'язку мови та мислення, загального й окремого, розуміння мови як цілісної системи в синхронії та діахронії. Під час дослідження матеріалу застосовано лінгвістичні методи: порівняльно-зіставний, диференційний, описовий та метод компонентного аналізу. Результати дослідження дозволяють визначити мовні й концептуальні засади творення та функціонування номенклатурних одиниць в українській підмові харчування та місце загальноживованої лексики як джерела їх творення.

16.31 Прикладне мовознавство

16.07.18.0311/0417U002101

Ігнатенко Вікторія Дмитрівна. Методика навчання майбутніх філологів письмового перекладу науково-технічних текстів французькою мовою: Дис... к.пед.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 23.05.2017.

УДК 378.147:811.133.1'255.6.

239 с.: 13 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню проблеми формування компетентності у майбутніх перекладачів в анотативному і реферативному видах перекладу наукових статей аграрного профілю з використанням електронного кейсу. У процесі дослідження теоретично обґрунтовано і практично розроблено методику навчання майбутніх філологів письмового перекладу з використанням електронного кейсу на навчальній платформі Moodle. Проаналізовано сучасний стан навчання анотативного і реферативного видів перекладу у вищих навчальних закладах України, визначено психолінгвістичні й лінгвістичні особливості цих видів письмового перекладу. Доведено методичну доцільність використання електронного кейсу як засобу навчання письмового перекладу наукових статей аграрного профілю.

16.41 Мови світу

16.07.18.0312/0217U004847

Мова в духовному розвитку народу: історія і сучасність: Заключний звіт /Інститут української мови НАН України; Керівник Гривченко Павло Юхимович. – ДР 0112U003158. УДК 811.161.2.

43 с.

Досліджено новітній стан української мови за різними її рівнями - граматичним, лексичним та фонетичним, виявлено основні тенденції й особливості її розвитку в суспільно-політичних умовах незалежної України. Опубліковано цикл статей з проблем розвитку лексико-фразеологічного складу української мови; визначення часових і стилевих параметрів літературного стандарту; української наукової термінології ХХІ ст.; сучасної діалектної мови; українського ономастикону; динамічних процесів у граматиці.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.07 Теорія літератури

17.07.18.0313/0417U002041

Мірошніченко Надія Леонідівна. Структуротвірні ролі міфу в сучасній українській драмі: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 821.161.2'06-2.091:398.22.

247 с. – Бібліогр.: 282 назви.

У дисертації комплексно аналізуються структурні основи та міфопоетичні моделі української драми кінця ХХ - початку ХХІ століття, окреслюється еволюція продуктивного зв'язку між ними, розглядається структуротвірна роль міфу. Дослідження охоплює тексти понад 40 драматургів і, насамперед, ті, що були поставлені у театрах. Деякі з них уведено в науковий обіг уперше, а п'єси радянського періоду переосмислені без ідеологічних упереджень. У роботі обґрунтовується теза, що міфологічність драми реалізується насамперед через її театральну природу, а міф як агональна модель світу впливає на структурні частини драми, без яких вона неможлива, - конфлікт та дію. Також розглядаються композиційні моделі п'єс, сюжети, ідеї, теми, втілені у творах характерні, час і простір. У процесі дослідження застосовуються різні теорії міфу.

17.09 Історія літератури

17.07.18.0314/0417U002049

Яблонська Наталія Мирославівна. Постмодерністський дискурс художньої прози Володимир Даниленка: Дис... к.філол.н. /Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – Захищена 04.05.2017.

УДК 821.161.2 - 3.0.9 - Даниленко.

194 с. – Бібліогр.: 347 назв.

Об'єкт: новели з прозових збірок "Місто Тіровиван" і "Сон із дзьоба стрижа" та романи "Кохання в стилі бароко", "Газелі бідного Ремзі", "Капелюх Сікорського" В. Даниленка. Мета: визначити й осмислити художні особливості постмодерністської прози В.Даниленка, проаналізувати жанрово-стильові ознаки новелістичних і романих творів письменника. Практичне значення: результати можуть бути використані для створення цілісного літературного портрета В. Даниленка, при написанні монографій, підручників та посібників, проведенні спецкурсів та спецсеминарів. Методи: культурно-історичний, системний, типологічний, структурно-функціональний, психологічний, біографічний.

17.07.18.0315/0417U002050

Швець Тетяна Валентинівна. Щоденник Докії Гуменної: типологія жанру, історико-літературний контекст: Дис... к.філол.н. /Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – Захищена 04.05.2017.

УДК 821.161.2-94.09 Гуменна (093.3).

208 с. – Бібліогр.: 265 назв.

Об'єкт: рукописні матеріали щоденникових зошитів (1948-1984) Д.Гуменної. Мета: синтетичний аналіз щоденника з погляду його генези та жанрової специфіки, психологічної функції. Практичне значення: результати та висновки дисертації можуть бути використані під час читання загальних історико-літературних і теоретичних спецкурсів та спецсеминарів, вивчення історії української літератури ХХ ст., є перспективними для наукових студій із проблем жанру та психології творчості. Методи: порівняльно-історичний, описовий, типологічний, психологічний, культурно-історичний, біографічний, концептуальний, лінгвістичний.

17.07.18.0316/0417U002141

Максимчук-Макаренко Світлана Олексіївна. Типологія жіночих образів у літературній спадщині Олександра Довженка: Дис... к.філол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2017.

УДК 821.161.2-2.09:82.3-055.2(043.3).

189 с. – Бібліогр.: 216 назв.

У роботі досліджується типологія жіночих образів у літературній творчості Олександра Довженка. Наголошується, що прототипами для низки літературних героїнь митця стали жінки з його найближчого оточення, певний вплив на формування яких мали Біблія і Ярославна - героїня "Слова о полку Ігоревім". Тема так званого жіночого відступництва в роки Другої світової війни знайшла відображення у Довженковому доробку в образі Христі Хуторної ("Україна в огні"), причину морального падіння якої письменник убачає передусім у недолугій системі радянського шкільного виховання. Водночас митець створює й образи незламних патріоток, які навіть в умовах окупації активно протидіють загарбникам. Це, наприклад, Уляна Рясна ("Повість полум'яних літ"). Аналіз літературної спадщини О. Довженка дозволяє зробити висновок, що ідеалом для письменника була українська жінка, в якій гармонійно поєднуються зовнішня і внутрішня краса, яка завжди вірна своєму судженому, є берегинею свого роду й непохитною патріоткою. Таким критеріям цілком відповідає Олеся Запорожець із кіноповісті "Україна в огні", в образі якої зазначені риси знайшли найбільш повне відображення.

17.07.18.0317/0417U002148

Довіна Марина Сергіївна. Образ "Великого Жовтня" в українській радянській літературі: хронологія, типологія, семіотика: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 30.05.2017.

УДК 821.161.2.09"1917/1980".

178 с. – Бібліогр.: 252 назви.

Об'єкт: художні твори української радянської літератури 1917-1980-х рр. Мета: аналіз хронології, рецептивних моделей і знакового вираження образу "Великого Жовтня" в українській радянській літературі. Методи: історико-генетичний, історико-порівняльний, культурологічний, літературно-порівняльний, міфопоетичний, семіотичний. Наукова новизна: вперше у вітчизняному літературознавстві здійснено комплексний аналіз літературного образу Жовтневої революції, зокрема його хронологічного, типологічного та семіотичного аспектів. Апробована в 12 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.07.18.0318/0417U002168

Бурлака Дар'я Олександрівна. Інтерпретаційні моделі образу правителя в українських середньовічних і барокових літописах: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.05.2017.

УДК 821.161.2'04-94:7.034.7(477):316.46.

171 с. – Бібліогр.: 253 назви.

У дисертації здійснено комплексний аналіз інтерпретаційної моделі образу правителя в українських середньовічних і барокових літописах. Акцентовано на методології вивчення інтерпретаційних моделей образу правителя в українських середньовічних і барокових літописах. Проаналізовано історико-літературні засади студіювання образу володаря в літописах українського Середньовіччя, де визначальним є вплив християнського канону й Бароко зі спрямовуючою національною специфікою. Подано авторське визначення інтерпретаційних моделей образів правителів у літописах Середньовіччя і Бароко. Проведено детальний аналіз історико-філософської моделі образу володаря в середньовічних літописах, зокрема світського (виділено: образи князів-язичників і правителів-християн у "Повѣсть вѣрѣмянныхъ лѣтъ", художній тип володаря в Київському літописі, світсько-героїчна і філософсько-релігійна моделі образу

князя в Галицько-Волинському літописі) й церковного типів (рівноапостольні Ольга і Володимир, які пройшли шлях від язичництва до християнства й ідеальні моделі святих Бориса і Гліба у "Повѣсть вѣрѣмянныхъ лѣтъ").

17.07.18.0319/0417U002310

Шелестова Юлія Олександрівна. Художня рецепція сміхової культури у творчості Павла Глазового: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.05.2017.

УДК 821.161.2П.Глазовий.

207 с. – Бібліогр.: 242 назви.

У дисертації уточнено визначення поняття "сміхова культура", її структури, форми та особливості взаємодії з літературою; з'ясовано типологічні ознаки української сміхової культури. Розглянуто шляхи формування світогляду та літературно-естетичного кредо П. Глазового, простежено витоки гумористично-сатиричної стратегії подвійного кодування, здійснено порівняльний аналіз народних анекдотів та гуморесок письменника. Виявлено особливості авторської майстерності в процесі трансформації сюжетів, образів, мотивів, художніх засобів гумористично-сатиричних народно-поетичних форм. Проаналізовано характер трансформації бурлескної ідейно-естетичної системи у творчості П. Глазового на рівні мови, засобів гуморотворення, образності, тематики матеріально-тілесного низу й елементів гротескної концепції тіла.

17.07.18.0320/0417U002312

Стогній Оксана Володимирівна. Експериментальна проза Сильвестра Яричевського: наративні моделі: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.05.2017.

УДК 821.161.2С.Яричевський.

210 с. – Бібліогр.: 173 назви.

Дисертацію присвячено аналізу наративних моделей в експериментальній прозі С. Яричевського як свідчення сесейного переходу від традиції до новаторства періоду *fin de siècle*. Вперше здійснено наратологічний аналіз збірок і циклів новелістики письменника ("На філях життя", "Між терням і цвітом", "З людського муравлиська", "Горатинські оповідання", "Вірую"), в яких визначено наративні моделі: модифіковану епіко-реалістичну, лірико-імпресіоністичну та драматизовану. В експериментальних жанрових різновидах виокремлено неоромантичну наративну модель (в поезіях у прозі збірки "Серце мовить", циклу "Дев'ята симфонія") та міфопсихологічну наративну модель (в експериментальній повісті "Прокажена, або Шумовини суспільності").

17.07.18.0321/0217U006343

Літературна і наукова спадщина українських письменників у європейському контексті (І. Франко, Т. Шевченко, П. Куліш, Н. Кобринська та інші). Франківська енциклопедія: Заключний звіт /Державна установа "Інститут Івана Франка Національної академії наук України"; Керівник Нахлік Євген Казимирович. – ДР 0112U001636. УДК 821.161.2.09(092) "18/19":801.73(4).

24 с.

Об'єкт дослідження - біографія і творчість знакових постатей українського письменства (І. Франка, Т. Шевченка, П. Куліша, Н. Кобринської та інших). Мета дослідження - комплексне новаторське дослідження життєтворчості українських письменників (І. Франка, Т. Шевченка, П. Куліша, Н. Кобринської та інших) із залученням найсучасніших літературознавчих підходів та наукових методів. Підготування

до видання фундаментального проекту "Франківська енциклопедія". Результати НДР - написано і схвалено понад 340 статей загальним обсягом близько 164,7 авт. арк. до різних тематичних розділів "Франківської енциклопедії". Опубліковано перший том фундаментального видання: Франківська енциклопедія: у 7 т. / редкол.: М. Жулинський, Є. Нахлік, А. Швець та ін. - Львів: Світ. - Т. 1: А-Ж / наук. ред. і упоряд. Є. Нахлік; передмова М. Жулинський, Є. Нахлік. - 2016. - 680 с. Написано й опубліковано 33 статті в "Шевченківській енциклопедії" у 6 томах (К., 2012-2015), 3 статті у тематичному виданні "Шевченківська енциклопедія: Літературні твори" (Під заг. ред. М. Г. Жулинського; НАН України. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. - К.: Імекс-ЛТД, 2016). Написано кілька розділів до різних томів "Історії української літератури" у 12 томах ("Іван Котляревський", "Пантелеймон Куліш", "Проза Івана Франка", "Проза 1870-1890-х рр." та ін.), опубліковано один розділ (у третьому томі). Підготовано до редактування або друку праці: другий і третій томи "Франківської енциклопедії", 56-й додатковий том до "Зібрання творів" І. Франка у 50 т. - "Іван Франко. Переклади наукових праць. 1896-1910", бібліографічні покажчики з франкознавства: "Франкознавство (1988-2005): Бібліографічний покажчик видань творів Івана Франка та критичної літератури про нього" (укладачі О. Б. Луцишин, М. О. Мороз), "Франкознавство (2006): бібліографічний покажчик видань творів Івана Франка та критичної літератури про нього" (укладач О. Б. Луцишин). Видано 15 книг, серед яких наукові монографії, літописи життя і творчості, колективні наукові збірники і т. д., та понад 570 різножанрових публікацій (наукових, інформативно-оглядових, публіцистичних статей, літературно-критичних розвідок та рецензій, перекладів, інтерв'ю та ін.), у т.ч. 45 публікацій в закордонних виданнях). Виголошено доповіді на 191 науковому заході (конференціях, конгресах, симпозіумах, колоквиумах, семінарах, презентаціях тощо), з яких 42 міжнародні, що відбувалися в Україні та 29 - за кордоном. Рекомендації щодо використання результатів НДР - отримані результати роботи використовуватимуться під час вивчення історії української літератури та культури в середній та вищій школі, у науково-дослідних роботах вітчизняних та зарубіжних учених, для створення спеціальних та загальних літературних енциклопедій, словників, довідників, навчальних посібників. Проект "Франківська енциклопедія" стане першим синтетичним фундаментальним дослідженням життєтворчості Франка. Висновки - завершена тема "Літературна і наукова спадщина українських письменників у європейському контексті (І. Франко, Т. Шевченко, П. Куліш, Н. Кобринська та інші). Франківська енциклопедія" є актуальним і вагомим внеском у вітчизняне та зарубіжне літературознавство.

17.07.18.0322/0217U006344

Літературна творчість класиків і сучасників: динаміка виникнення, розвитку та реценції новаторських шукань (Т. Шевченко, П. Куліш, І. Франко, Н. Кобринська, сучасні письменники): Заключний звіт /Державна установа "Інститут Івана Франка Національної академії наук України"; Керівник Нахлік Євген Казимирович. - ДР 0112U001635. УДК 821.161.2.09(092) "18/19":801.73(4).

16 с.

Об'єкт дослідження - життєтворчість видатних постатей української літератури (Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, Н. Кобринської, сучасних письменників та ін.). Мета дослідження - різноаспектний аналіз творчості класиків та сучасників української літератури для виявлення динаміки виникнення, розвитку та реценції новаторських шукань у їхніх текстах. Методи дослідження - традиційні та нові-

тні історико-літературні концепції і теоретичні підходи вітчизняних та зарубіжних літературознавців до герменевтичного розуміння художнього тексту: біографічний, типологічний, порівняльно-історичний, текстологічний, джерелознавчий, структуралістський, психоаналітичний, "уважного читання" та інші методи. Результати НДР - опубліковано 13 книжкових видань, серед яких хрестоматії, колективні збірники матеріалів, індивідуальні збірники літературної критики та есеїстики, видання творів і т. д., та понад 260 різножанрових публікацій (наукових, інформативно-оглядових, публіцистичних статей, літературно-критичних розвідок та рецензій, перекладів, інтерв'ю та ін.), у т.ч. 17 публікацій в закордонних виданнях, а також виголошено доповіді на 162 наукових заходах (конференціях, конгресах, симпозіумах, колоквиумах, семінарах, презентаціях, літературних вечорах, книжкових обговореннях тощо), в т.ч. 36 - за кордоном. Рекомендації щодо використання результатів НДР - отримані результати використовуватимуться під час вивчення історії української літератури та культури в середній та вищій школі, у науково-дослідних роботах вітчизняних та зарубіжних учених, для створення спеціальних та загальних літературних енциклопедій, словників, довідників, навчальних посібників. Висновки - завершена тема "Літературна творчість класиків і сучасників: динаміка виникнення, розвитку та реценції новаторських шукань (Т. Шевченко, П. Куліш, І. Франко, Н. Кобринська, сучасні письменники)" є актуальним і вагомим внеском у вітчизняне та світове літературознавство. Перспективні плани щодо дальшого дослідження: - вивчення української еміграційної літератури; - підготування академічних видань творів окремих письменників, видавання повного корпусу їхнього епістолярію та мемуарної спадщини; - видання збірника літературно-критичних статей та рецензій з оглядом сучасного літературного процесу.

17.71 Народна поетична творчість

17.07.18.0323/0217U004690

Українська фольклористика: академічний дискурс і навчально-освітній процес: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Дмитренко М.К. - ДР 0114U002019. УДК 398(477).

20 с.

У системі гуманітарних наук фольклористика набуває дедалі більшої актуальності, адже фольклор як визначальний складник традиційної культури, носій мови й світогляду - універсальний засіб вираження ментальності, важливий чинник формування національної самосвідомості, формування духовного світу особистості, її морально-естетичного розвитку, психологічної самодостатності й комфорту. Предметно-понятійне поле фольклористики у світі розширюється, що засвідчує термін "культурна антропологія", яким нині подекуди в західноєвропейській і світовій науковій практиці означають і фольклористику, що, на наш погляд, може поглинути не лише назву наукової галузі, а й саму галузь зі своїм об'єктом вивчення. Вивчення фольклору потребує не лише врахування теоретичних здобутків попередників, але й синтезу професійних знань і нових методологічних підходів, коли йдеться про сутнісні характеристики явищ специфічної форми суспільної свідомості, яка універсально охоплює багатівковий шлях формування людини як соціальної та культурної істоти і є діяльним виявом тягlostі, неперервності, самотності духовного буття в різноманітних середовищах. Надзвичайно актуально академічний науковий дискурс у галузі фольклористики спрямувати в навчально-освітнє русло з метою застосування потужного наукового потенціалу у вищій навчальних закладах, у сфері підготовки кадрів найвищої наукової кваліфікації через аспірантуру та докторантуру.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.07 Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства

18.07.18.0324/0217U004620

Незалежні (недержавні) театральні моделі. Механізми розвитку і державної підтримки:

Заключний звіт /Національний центр театального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Мірошниченко Надія Леонідівна. – ДР 0115U003626. УДК 7.08.

115 с.

Робота присвячена театральній реформі в Україні у напрямі незалежних (недержавних) театральних форм, яка полягає у перетворенні застарілої пострадянської системи у поліваріативний простір із сучасними моделями організації. Дослідження зумовлене надзвичайно малою кількістю театрів порівняно з ЄС, блокуванням умов для роботи і повною відсутністю державної підтримки вітчизняних незалежних театрів. У роботі сформульовано основні проблеми таких форм в Україні на базі експериментальної діяльності, проаналізовано державну політику та практику у країнах Європи, де такі театри складають більшість. В результаті дослідження визначено основні напрями театральної реформи, зокрема пріоритетні напрями підтримки, перерозподіл фінансування між державним і недержавним секторами, створення мережі театральних центрів з ефективними моделями організації і грантової системи. Сформульовано пропозиції змін до нормативно-правових актів України.

18.09 Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики

18.07.18.0325/0417U002227

Лотоцька Віта МIRONIVNA. Проблематика ідеальної сакральної природи довкілля в українському пластичному мистецтві XVI - XX століть (жанрова типологія, концепції, засоби художньої виразності): Дис... к.мист. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 30.05.2017.

УДК 7.047(477);164.222; "15/19".

160 с.: 5 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 400 назв.

У дисертації окреслено основи ідеальності довкілля на різних етапах суспільно-історичного розвитку українців, динаміку змін естетико-художнього трактування сакральності довкілля. Проведено жанрову типологію творів, що висвітлюють тему сакральності довкілля, розкрито засоби їх художньої виразності. Простежено зв'язок між розвитком концепції ідеальної сакральної природи довкілля в мистецтві та філософській думці України XVI - XX століть. Запропоновано нові змістові інтерпретації різножанрових творів мистецтва в культурологічному аспекті, в розумінні природного довкілля як духовної цінності. Визначено культурологічний зміст поняття "ідеальна сакральна природа довкілля". Охарактеризовано систему образів-концептів культурного ландшафту з позиції відображення в них національного менталітету стосовно уявлень про природу. Досліджено систему флористичних мотивів з метою виявлення особливостей втілення ідеї сакральності довкілля. Розглянуто сад як стійкий мотив у мистецтві, пов'язаний із категорією ідеального простору. Аргументовано важливе значення наукового вивчення природного довкілля як духовної цінності в контексті сучасних завдань збереження довкілля.

18.31 Образотворче мистецтво

18.07.18.0326/0417U002229

Боб'як Діана Дмитрівна. Художні тканини західних областей України кінця XX - початку XXI століть (Декоративні засоби виразності): Дис... к.мист. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 29.05.2017.

УДК 745/749:745.52(477.8)"XIX/XX".

190 с.: 170 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

У дисертації проаналізовано художні тканини західних областей України кінця XX - початку XXI століть. Охарактеризовано програмові засади і специфіку освіти фахових мистецьких шкіл та їх вплив на формування нових текстильних технік. Висвітлено пріоритетні напрями еволюції художніх тканин у контексті регіональних і загальноукраїнських тенденцій та виявлено своєрідність їх функціонування у сучасних мистецьких формах. Розкрито художні особливості інтер'єрних текстильних виробів митців і народних майстрів. Розглянено використання сучасних художніх тканин у моделюванні одягу. Окреслено засоби декоративної виразності творів провідних художників та їх значення в сучасних новаційних пошуках. Визначено персоналії митців текстилю та введено в науковий обіг дотепер невідомі пам'ятки народного і професійного ткацтва, розпису тканин та інших текстильних технік.

18.07.18.0327/0217U004619

Нові форми та методи фінансування державних мистецьких інституцій: Заключний звіт /Національний центр театального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Венедіктова Лариса Анатоліївна. – ДР 0115U003628. УДК 79, 65.014.1.

85 с.

У даній роботі піднімається питання реорганізації системи державної фінансової підтримки мистецьких інституцій. Приділяється особлива увага відсутності державної культурної політики в Україні та необхідності її формування для існування культури як складної системи саморегулювання та самоорганізації, що може сприяти вирішенню суспільних конфліктів між вільними громадянами, здатними критично мислити. Надважливе значення має відмова від погляду на культуру виключно як на сферу не обов'язкової розваги та розуміння необхідності державної підтримки іновачій. Двадцять п'ять років комуністична ідеологія перетворювалася на ідеологію слухняності та патерналізму, яка дуже точно відтворюється в сучасній Україні, що має своє вираження у принципі "презупції винуватості" та тотальному контролю замість цивілізованого системного моніторингу. Нові форми та методи фінансової підтримки мистецьких інституцій прямо залежать від формування культурної політики, зміни парадигми культури, реорганізації системи, яка має не керувати культурою, але обслуговувати культурні процеси.

18.07.18.0328/0217U006354

Обґрунтування загальних (технічних) вимог до бази картографічних даних: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Голуб Віктор Анатолійович. – ДР 0116U004405. УДК 004:910:528(047.31).

123 с.

Звіт про науково-дослідну роботу "Атлас-ГЕО": 123 с., 17 джерел. Об'єкт дослідження - картографічна база даних Мета роботи - обґрунтування загальних (технічних) вимог до бази картографічних даних. Розвиток і вдосконалення

нормативно-правової бази щодо топографо-геодезичної та картографічної діяльності в Збройних Силах України.

18.41 Музика. Музикознавство

18.07.18.0329/0518U000118

Александрова Оксана Олександрівна. Вокально-хоровий стиль Г. Свиридова: взаємодія світського і релігійного аспектів:

Дис... д.мист. /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України. – Захищена 29.03.2018.

УДК 78.01:[784.3:783.8.2](470).

516 с. – Бібліогр.: 1009 назв.

Дисертацію присвячено вивченню взаємодії світського й релігійного аспектів у стилі вокально-хорової творчості Г. Свиридова. Висвітлено духовний світ композитора, зв'язок із російською філософсько-релігійною спадщиною початку ХХ ст. Здійснено аналіз стильових засад художнього мислення митця. Динаміку його вокально-хорового стилю зумовлено глибиною "модуляцією" світогляду композитора: від світського (homo soveticus) - до християнського (homo sredens). Виокремлено чотири групи семантичних знаків, сформованих у вокально-хоровій творчості Г. Свиридова: антропоцентричні, звукообразальні, метафізичні, літургійні. Визначено роль християнської символіки у творах радянського часу та відродження в пізній період творчості композитора традицій православного богослужбового співу.

18.07.18.0330/0417U002060

Школяренко Сергій Ігорович. Художньо-стильові функції фактури в концертних п'єсах для фортепіано з оркестром Ф. Шопена:

Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 29.04.2017.

УДК [78.071.1: 786.2]: 78.03 (438).

194 с. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертацію присвячено вивченню художньо-стильової функції фактури концертних п'єс для фортепіано з оркестром Ф. Шопена. Уперше у музикознавстві це питання розглянуто комплексно в аспекті жанрів стилю brilliant, які інтерпретуються Ф. Шопеном як композитором-піаністом. Індивідуальні риси його стилю невід'ємні від епохальних, що характеризуються в дисертації поняттям буттєво-художньої єдності, у центрі якої - тип творчої особистості автора, репрезентованої через камерно-ліричний нахил мислення в поєднанні з концертністю й віртуозністю.

18.07.18.0331/0417U002200

Суда Євгенія Леонтіївна. Західні впливи в музичному мистецтві Японії періоду Мейдзі (1868–1912): Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 31.05.2017.

УДК 78.03 (520) "18".

240 с. – Бібліогр.: 398 назв.

У дисертації розглянуто початковий етап взаємодії західної і японської музики Японії періоду Мейдзі (1868-1912). Цей етап пов'язаний з військовою, культовою та освітньою сферами. У роботі розкрито передумови поширення в Японії музичного мистецтва Заходу; визначено роль військових диригентів і оркестрів європейського типу в розвитку музичного життя країни досліджуваного періоду; визначено характер запровадження музики православної церкви в культовий світ Японії та шляхи подальшого розвитку традицій хорового співу; виявлено роль українських музичних діячів Якова Тихая і Дмитра Львовського у цьому процесі; визначено результати і подальшу перспективу освітніх

реформ Сюдзі Ісава і Лютера Вітінга Мейсона; висвітлено історію заснування першого музичного навчального закладу західного зразка - Токійської академії музики; простежено шляхи формування в Японії композиторської школи західного типу, зародження традицій оперного мистецтва, а також розкрито національну специфіку освоєння Японією західного музичного мистецтва.

18.07.18.0332/0417U002201

Когут Тетяна Валеріївна. Духовні твори Франсіса Пуленка: особливості прочитання сакральних текстів: Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 31.05.2017.

УДК 78.071.1 (44).

219 с. – Бібліогр.: 184 назв.

Дисертація присвячена творчості композитора Франсіса Пуленка (1899–1963) – одного з найбільш яскравих та самобутніх представників французької музичної культури 1-ї пол. ХХ століття. Хорова духовна спадщина митця репрезентується в роботі як важлива і невід'ємна складова його багатогранної творчості. У дисертації окреслюється культурно-мистецький та соціально-історичний контекст, який вплинув на формування творчої особистості Ф. Пуленка, різносторонньо розкривається зв'язок композитора з мистецтвом слова, що реалізувався в його літературній та музичній творчості. На прикладі 12 духовних опусів і хорових епізодів з опери "Діалоги кармеліток" визначаються провідні теми духовної музики Ф. Пуленка, які утворюють дві взаємодоповнюючі лінії – Маріанську та Страсну. В роботі розглядаються старовинні сакральні тексти і жанри католицької духовної музики, до яких звертався Ф. Пуленка, характеризуються специфічні (для різних жанрів) методи роботи композитора із сакральними текстами, формулюються найважливіші стильові риси його духовної музики.

18.07.18.0333/0417U002228

Чигер Олег Олександрович. Діяльнісна сутність вокального мистецтва української діаспори ХХ століття: історико-культурологічний контекст: Дис... к.мист. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 29.05.2017.

УДК 78.0712; 314.743; (043.3/.5).

187 с.: 2 іл. – Бібліогр.: 400 назв.

У дисертації здійснено комплексне дослідження діяльнісної сутності вокального мистецтва української діаспори ХХ ст. в історико-культурологічному контексті. Виокремлено й обґрунтовано історико-суспільні чинники, які впливали на неї. Уточнено поняття "діяльнісна сутність вокального мистецтва української діаспори" як комплексної соціокультурної системи, яка складається із взаємопов'язаних і взаємозалежних видів діяльності: артистичної, художньо-творчої, виконавської, освітньо-виховної, вокально-педагогічної, інформаційно-комунікативної, культурно-просвітницької, громадської, харитативної, меценатської. Уточнено поняття "концертна діяльність", визначено її структуру й зміст. Введено до наукового обігу імена та творчі досягнення українських співаків діаспори.

18.07.18.0334/0417U002289

Євгенєва Марія Василівна. Формування та розвиток бандурного мистецтва Тернопільщини: Дис... к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 26.05.2017.

УДК 78.481; 78.6У.

198 с. – Бібліогр.: 330 назв.

У дисертації розглянуто бандурне мистецтво Тернопільщини від його першовитоків до сучасного стану розвитку. Проаналізовано та впроваджено у науковий обіг значну кількість архівних і документальних джерел, спогадів та епістолярію музикантів-бандуристів, рукописів та аудіозаписів. Відтворено цілісну картину бандурного мистецтва Тернопільщини, визначено його протооснови, з'ясовано специфіку формування двох основних територіальних осередків - Західноподільського та Південноволинського. Вивчено життєтворчість бандуриста та майстра бандур К. Місевича, а також його учнів та послідовників

18.07.18.0335/0417U002290

Янковська Наталія Олександрівна. Творчість Володимира Гронського в контексті традицій української кіномузики: Дис... к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 26.05.2017.

УДК УДК 78.06:791.43(477)(043.3).

199 с. – Бібліогр.: 235 назв.

У дисертації розглядається творчість відомого сучасного українського кінокомпозитора Володимира Гронського. Увагу зосереджено на індивідуальному стилеві митця, творчій музиці для кіно. Виходячи із теоретичного обґрунтування специфіки цієї музики, з'ясування методологічного підходу до її вивчення, а також традиційного досвіду функціонування музики в українському кінематографі, сформульовано основні творчі засади і принципи українського митця.

18.45 Театр. Театрознавство

18.07.18.0336/0417U002226

Осадчук Тетяна Романівна. Творчість Федора Стригуна у контексті театральної культури України останньої третини ХХ - початку ХХІ століття: Дис... к.мист. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 30.05.2017.

УДК 792(.027/.028): (477) "19/20".

176 с.: 5 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 246 назв.

У дисертації комплексно досліджено феномен творчості художнього керівника Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької Ф. Стригуна у контексті театральної культури України останньої третини ХХ - поч. ХХІ ст. Опрацьовано джерельну базу наукового висвітлення діяльності Ф. Стригуна; здійснено періодизацію його активної мистецької діяльності; проаналізовано процес становлення творчої особистості митця, його акторської діяльності; досліджено ідейно-естетичний феномен творчості Ф. Стригуна, охарактеризовано національні та етнокультурні концепти, реформаторські ідеї та новаторські принципи його режисерської творчості; проведено культурологічний аналіз театрально-педагогічної та громадської діяльності Ф. Стригуна.

18.07.18.0337/0217U004614

Трансформація літературного тексту у сценічний. Стратегії перетворення: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Верещак Ярослав Миколайович. – ДР 0114U003706. УДК 792.

137 с.

Робота присвячена аналізу та систематизації нових підходів до театральних практик. На основі науково-аналітичного дослідження варіативності сучасних драматургічних текстів в процесі сценічної інтерпретації буде створено Монографічний посібник з рекомендаціями використання найбільш оптимальних пошуків різними режисе-

рами як державних, так і недержавних театрів України. Монографічний посібник буде адресуватися драматургам, студентам, науковцям, театрознавцям, режисерам, сценографам.

18.07.18.0338/0217U004615

Акторська школа Леся Курбаса в аспекті методології її викладання у мистецьких вищих навчальних закладах України: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Шкарабан Микола Миколайович. – ДР 0115U003624. УДК 792.

75 с.

Дане дослідження присвячене реставрації акторського тренінгу в театрах Леся Курбаса київського та харківського періоду його творчої діяльності - Молодому, Кийдрамте, МОБ, "Березиль". На основі публікацій у тогочасній пресі, спогадів сучасників Курбаса у роботі відтворюється практична методика виховання актора Молодого театру, визначаються впливи на її становлення та еволюцію. Йдеться передусім про реконструкцію практичних вправ з акторських дисциплін (сценічний рух, пластика, мімодрама, постановка голосу тощо) у студіях і театрах Леся Курбаса, чого раніше в українському театрознавстві не було. Отримані результати дадуть змогу сформулювати рекомендації щодо практичного застосування акторського тренінгу Леся Курбаса в сучасних українських мистецьких ВНЗ.

18.07.18.0339/0217U004616

Театр і перформанс у контексті сучасного мистецтва: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Матвейчук Мар'яна Юрївна. – ДР 0114U003711. УДК 792:001; 7.01. 63 с.

Наукова робота розглядає мистецтво як таке, що, зруйнувавши паркани між жанрами і стилями, шукає нові розрізнення і нові конфігурації зв'язків всередині себе. Об'єктом дослідження є художні роботи художниці Лади Наконечної і перформанс групи "Танцлабораторіум" (працює при НЦТМ ім. Леся Курбаса) та інші прояви сучасного мистецтва в Україні, які на даний момент є несистемними і завчасно непоміченими на рівні офіційного дискурсу. Метою роботи є сформулювати інше, відмінне від радянського і пострадянського розуміння театру. Метою другого етапу "Перформативні практики українських художників" є аналіз соціального впливу перформативних практик українських художників. Дослідження здійснювалося аналітичним методом. Наукові результати дослідження - опис поняття "сучасне мистецтво" і його проявів в українському контексті. Робота є актуальною, оскільки сучасна система мистецької освіти і спосіб організації мистецького життя як такого потребує фундаментальної реорганізації на державному рівні, аби відповідати соціально-політичним реаліям сьогоденного суспільства. Впровадження даного дослідження у методичні розробки мистецтвознавчих курсів було би ефективним для особистого розвитку кожного студента. Сфера впровадження - мистецька освіта, професійні дискусії.

18.07.18.0340/0217U004617

Ігровий театр. Нелінійні ігрові структури: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Драч Олег Тарасович. – ДР 0114U003708. УДК 792.01; 792.071.

70 с.

Метою роботи є створення альтернативних технологій театральної освіти. Інструментом практичної роботи є удосконалення Методу Креативної Структурованої Імпровізації. Даний метод дозволяє знаходити ключі до альтерна-

тивної освіти акторів (від образної поведінки актора, а не від драматичного першоджерела) та створення театрального дійства. Розуміння природи структури композиції драматичного і сценічного творів виводить акторів на новий рівень взаємодії з драматичними текстами і у стосунках партнер-партнер та актор-ансамбль-режисер-драматург. Дане дослідження може бути корисним при формуванні освітньої методики для акторів.

18.07.18.0341/0217U004618

Модернізація українського законодавства у сфері театрального мистецтва. Досвід країн Євросоюзу: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Коваленко Олена Миколаївна. – ДР 0115U003625. УДК 792.

65 с.

Дослідження аналізує діюче Законодавство України у галузі культури та театральній справі, яке потребує детального моніторингу, структурування й модернізації на шляху входження України до ЄС. Метою роботи є вироблення методичних рекомендацій для модернізації українського законодавства, використовуючи досвід таких країн ЄС як Велика Британія, Королівство Данія, Французька Республіка, Федеративна республіка Німеччина, Литовська республіка, а також надання наукових рекомендацій щодо адаптації українського законодавства в сфері театрального мистецтва до Європейських норм. Треба зазначити, що з позицій наукових підходів ця проблема досі не вивчалася. Робота розповсюджується за договірною ціною.

18.07.18.0342/0217U004621

Феномен новітньої слов'янської драми в загальноєвропейському контексті: Заключний звіт /Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса; Керівник Миколайчук Олег Вікторович. – ДР 0114U003707. УДК 792:001.

144 с.

У культурних діалогах нашої країни існує певний парадокс: ми більше знаємо літературу чи театр Західної Європи, і вкрай мало про культурні здобутки тих народів, які й мовно, й ментально, і соціально нам ближчі - зокрема сусідніх слов'янських країн - Білорусь, Польща, Болгарія, Словаччина, Чехія, а також країн, які утворилися після розпаду Югославії. Слов'янська драматургія в Україні представлена виключно спорадично і в театральній сфері, і в науковій - зокрема не представлена жодною цілісною науковою роботою і практично перебуває на маргінесах суспільної свідомості, не маючи систематизації і культурологічної рецепції. Робота присвячена слов'янській драматургії, як перекладеній і репрезентованій в Україні, так і не представленої, яка є важливою складовою сучасного літературного і театрального процесів, здійснює комплексну систематизацію, аналіз і введення у загальнокультурний контекст.

18.67 Кіно. Кіномистецтво

18.07.18.0343/0217U004689

Модифікації реалізму в екранних мистецтвах: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Руда Т.П. – ДР 0114U002018. УДК 791.41+7.038.6.

29 с.

На початку XXI століття актуалізується проблематика реалізму, у першу чергу в екранних мистецтвах. Ця сфера радикально і прискорено модернізується, впроваджені нові технології багато в чому трансформували форми авторської поведінки, типи комунікації з масовою аудиторією.

Основною метою колективної праці стало дослідження комплексу механізмів, які суттєвим чином відкорегували мистецьку ідеологію реалізму в царині аудіовізуального. Зокрема, йдеться про нові візуальні ефекти, які змінили програмування творчо-виробничих практик, у тому числі послідовність операцій щодо витворення та поширення фільмових (ширше - аудіовізуальних) текстів.

18.07.18.0344/0217U004835

Жанрові механізми смислоутворення в кінематографі: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Кульчинська Леся Миколаївна. – ДР 0115U003735. УДК 791.43:004+7.04.

15 с.

Дослідження жанрових механізмів продукування та трансляції значень. Шляхом зіставлення й порівняння західної та радянської жанрової теорії, стратегій жанрової інтерпретації в практиках кінокритики, а також глядацьких практик жанрової ідентифікації фільмів і жанрових стратегій західної та радянської кіноіндустрії буде прослідковано, яким чином жанрові категорії обумовлюють способи сприйняття та інтерпретації кінематографу, беруть участь в організації глядацької і культурної пам'яті та спрямовують практики кіновиробництва. Проблема жанрових визначень, таким чином, розглядається не з точки зору їх "коректності", а з точки зору їх функціонування в культурі.

20 ІНФОРМАТИКА

20.01 Загальні питання інформатики

20.07.18.0345/0217U004806

Розробити математичні моделі, методи та алгоритми дослідження інтелектуальної комунікаційної інформації: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ; Керівник Кривонос Юрій Георгійович. – ДР 0112U000741. УДК 002.001; 002:001.8.

482 с.

Розроблено методи аналізу інтелектуальної комунікаційної інформації, виділена множина характеристичних ознаки для опису і розпізнавання інтелектуальної комунікаційної інформації. Розроблені алгоритми розв'язування задач розпізнавання інтелектуальної комунікаційної інформації в потоці даних, перетворення текстової комунікаційної інформації флективної мови у вербальні (артикуляцію окремих слів та речень) та невербальні елементи (жести і міміку) жестової мови. Проведена програмна реалізація запропонованих алгоритмів і програмних засобів моделювання та розпізнавання інтелектуальної комунікаційної інформації у вигляді експериментальних програмних додатків та апробація цих додатків на тестових задачах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.07.18.0346/0217U004812

Розробити на основі нових теоретичних результатів методи захисту інформації в телекомунікаційних та комп'ютерних системах:

Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ; Керівник Коваленко Ігор Миколайович, Задірака Валерій Костянтинович, Кузнецов Микола Юрійович. – ДР 0112U0000743. УДК 002:651.928(083.73).

531 с.

В роботі отримані фундаментальні результати, що впливають на швидкість криптоаналізу поточкових шифрів при їх застосуванні для захисту інформації в інформаційно-обчислювальних системах. Прикладні результати оформлені у вигляді пакетів програм, що дають можливість безпо-

середньо будувати системи захисту інформації за декларованими вимогами та ключові послідовності із заданими властивостями. Розроблено підходи до аналізу побудови та віднайдення стеганографічних контейнерів графічного та звукового інформаційного наповнення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.19 Аналітико-синтетична переробка документальних джерел інформації

20.07.18.0347/0518U000146

Закаріан Дора Арамаїсівна. Першопринципні методи розрахунку фізичних характеристик тугоплавких бінарних евтектичних композитів: Дис... д.ф.-м.н. /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України. – Захищена 23.05.2018.

УДК УДК 539.2.

280 с.: 37 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Розроблена методика побудови термодинамічного потенціалу двокомпонентних композитів в рамках єдиної теорії (метод псевдопотенціалу) послужила основою для отримання нового уявлення вільної енергії (потенціалу Гельмгольца) у вигляді суми енергії взаємодії представницьких елементів компонент замість звичної внутрішньої енергії взаємодіючих атомів. Показано, що для визначення складу і температури в точці евтектики досить побудувати термодинамічний потенціал для системи в твердому стані. З умов екстремуму термодинамічного потенціалу отримана система рівнянь, розв'язок якого визначає склад і температуру плавлення композиту в точці евтектики. Дана оцінка концентрації і температури в точці евтектики для будь-якої двокомпонентної системи в залежності від розмірів композиту у вигляді універсальної аналітичної формули. Оцінена залежність повної енергії електрон-іонної системи композиту від розташування атомів по лінії стикування границь двох компонент. Представлені теоретичні розробки нових методів, які дозволяють обчислити енергії взаємодії щільноупакованих атомних площин в матеріалах з ГЦУ ґратками, а також для матеріалів з алмазоподібною структурою. Метод узагальнений для шаруватих матеріалів (діалкогенідів при інтеркаляції воднем). Оцінено вплив розмірного фактора на фізичні характеристики як кристалів так і композитів, що мають нанорозмір. Побудовані (на основі методу псевдопотенціалу) моделі, що описують вплив масштабного фактора на енергії взаємодії атомних площин. Для дослідження температурної залежності фізичних властивостей бінарних евтектичних систем сконструйована модель "квазігармонійного наближення" на основі методу псевдопотенціалів. Аналітично отримані формули, що описують міжфазну взаємодію в бінарних композитах. За допомогою цих співвідношень представлені нові правила для обчислення фізико-механічних характеристик композитів, зокрема – "модифіковане правило сумішей". Нове правило відрізняється від загальноприйнятого підходу, в якому вважалося, що внесок кожної фази в величину властивості суміші визначається властивістю цієї фази і її концентрацією в суміші. Отримані точні оцінки впливу міжкомпонентної взаємодії на фізичні характеристики композитів (склад і температура плавлення в точці евтектики, модуль пружності, теоретична або гранична міцність). Досліджено фізико-механічні характеристики бінарних композитів з урахуванням міжкомпонентної (або міжфазної, при обмеженій розчинності компонент) взаємодії в залежності від температури.

20.51 Інформаційне обслуговування

20.07.18.0348/0217U004579

Розробити цілісні соціально-економічні мо-

делі планування регіональних і міських структур: Заключний звіт /Міжнародний науково-

навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Валькман Юрій Роландович. – ДР 0113U001009. УДК 02.53:/510.63.68.30.16.002.55.003.13.; 62.52.61.002.61.207.

262 с.

Розроблено моделі та методи використання теорії модельно-параметричного простору для побудови інтегрованого опису проблемної галузі дослідження; розроблена методологія побудови цілісних соціально-економічних моделей та систем підтримки рішень планування регіональних і міських структур, яка була успішно апробована на прикладі міста Луцьк (з використанням відповідних моделей і комп'ютерних програм).

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.31 Філософія і релігія

21.07.18.0349/0417U002264

Маскевич Олена Людвигівна. Соціальна значущість християнських цінностей у функціонуванні сучасної української сім'ї: Дис... к.філос.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 37.035.000.28.

198 с. – Бібліогр.: 211 назва.

У дисертації досліджено соціально-регулятивне значення християнських цінностей в сучасній українській сім'ї, що актуалізується в умовах суспільних трансформацій. Показано особливості сучасного трактування впливу християнських цінностей на функціонування сім'ї в руслі сучасних глобалізаційних та глобально-демографічних процесів в православ'ї, католицькі та протестантизм.

26 КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК

26.11 Глобальні проблеми

26.07.18.0350/0217U006340

Наукова розробка інноваційних технологічних та управлінських рішень експлуатації родовищ корисних копалин та їх оптимізація за критеріями еколого-економічної ефективності: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Вагонова Олександра Григорівна. – ДР 0114U003924. УДК 330.15.

87 с.

Розроблено науково-практичні засади удосконалення управління технологією та режимом гірничодобувних робіт у напрямку зменшення техногенного навантаження на природні ресурси, за рахунок впровадження ресурсозберігаючих підходів до організації діяльності гірничого підприємства. За рахунок удосконалення техніко-економічних параметрів рекультиваційних робіт у напрямку зростання якості техногенних угідь гірничодобувне підприємство зможе цілеспрямовано впливати на розвиток підконтрольного йому природного комплексу.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.15 Теорія чисел

27.07.18.0351/0417U002174

Воробйов Яків Анатолійович. Розподіл зна-

чень Z-функції Гекке: Дис... к.ф.-м.н. /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Захищена 26.05.2017.

УДК 517.15, 511.33.

134 с. – Бібліогр.: 101 назва.

Доведена нова теорема "щільності" в проблемі розподілення нулів Z-функції Геке уявного квадратичного поля гаусових чисел, знайдено асимптотичну формулу для перетворення Лапласа добутку двох Z-функцій Геке на половинній прямій та для добутку дзета-функції Гурвиця і дзета-функції Лерха, отримана оцінка суматорної функції, яка асоційована з функцією унітарних дільників над кільцем цілих гаусових чисел, побудована асимптотична формула для середнього значення мультиплікативних функцій, асоційованих з нескінченим добутком спеціального виду.

27.07.18.0352/0417U002270

Ісаєва Тетяна Миколаївна. Одне кодування дійсних чисел засобами нескінченного алфавіту і його застосування: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 06.06.2017.

УДК 511.72.

147 с. – Бібліогр.: 107 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню аналітичного кодування чисел одиничного півінтервалу, залежного від параметра, засобами нескінченного алфавіту і спеціальних знакопочережних рядів, яке породжується сингулярною строго зростаючою функцією, що є узагальненням класичної сингулярної функції Мінковського; розвитку відповідної йому метричної та ймовірнісної теорій чисел; застосуванням у теорії функцій, фрактальній геометрії та фрактальному аналізу. Створено цілісну теорію зображення, яка включає геометрію, метричну та ймовірнісну теорії, опис нормальних властивостей чисел, результати дослідження тополого-метричних і фрактальних властивостей множин чисел, визначених обмеженнями на використання цифр у зображенні чисел.

27.19 Топологія

27.07.18.0353/0417U002269

Фещенко Богдан Григорович. Деформації гладких функцій на 2-торі: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 06.06.2017.

УДК 515.146.27 + 515.162.2.

121 с.: 28 іл. – Бібліогр.: 76 назв.

Дисертація присвячена дослідженню гомотопійних властивостей гладких функцій на поверхнях. У дисертації досліджуються орбіти гладких функцій на 2-торі відносно дій груп дифеоморфізмів. Ми даємо повний опис фундаментальних груп орбіт гладких функцій на 2-торі для великого класу гладких функцій, що містить множину функцій Морса, яка є відкритою і всюди щільною у просторі всіх гладких функцій. Також ми розглядаємо дії скінчених груп на поверхнях, що зберігають деяке спеціальне розбиття поверхні. Знайдено достатні умови, за яких ці дії є індукованими деякими діями цієї групи дифеоморфізмами, що зберігають задану функцію.

27.23 Математичний аналіз

27.07.18.0354/0417U002099

Нейман Євген Вікторович. Абстрактна інтерполяційна проблема в узагальнених класах Неванлінни: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут математики Національної академії наук України. – Захищена 16.05.2017.

УДК 517.98 + 512.643.

133 с. – Бібліогр.: 95 назв.

Дисертація присвячена дослідженню операторного підходу до розв'язання інтерполяційних проблем в узагальнених класах функцій. Для розв'язання абстрактної інтерполяційної проблеми отримано функціональну модель самоспряженого лінійного відношення у просторі Понтрягіна з відтворюючим ядром. Отримано параметризацію всіх розв'язків абстрактної інтерполяційної проблеми у вигляді дробово-лінійного перетворення довільної неванліннівської пари. Розроблений метод абстрактної інтерполяційної проблеми застосовано до повної індефінітної проблеми моментів. Знайдено явний вигляд резольвентної матриці цієї проблеми. Введено до розгляду нові узагальнені класи матричних функцій Смірнова і отримано матричний аналог теореми Руше для матричних функцій з цих класів. Розглянуто нову дотичну інтерполяційну проблему в матричних класах Шура. Цю допоміжну проблему застосовано для опису виняткових параметрів дотичної інтерполяційної проблеми Шура-Такагі.

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.07.18.0355/0417U002111

Рибак Олександр Владиславович. Деякі задачі комбінаторної та топологічної динаміки: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 16.05.2017.

УДК 517.987.

109 с. – Бібліогр.: 62 назви.

Дисертаційна робота присвячена вивченню властивостей, які пов'язані з чутливістю динамічних систем до початкових умов. Спочатку розглянуті раніше відомі поняття та результати, що відносяться до цього питання. В основній частині зроблено узагальнення таких результатів та доведені деякі нові твердження про чутливість систем. Вводяться чотири числа Ляпунова, які є кількісними показниками, призначені для опису екстремальних та асимптотичних характеристик чутливості певної системи (X, f) . Тут X – метричний і, як правило, компактний простір, а f є його неперервним відображенням у себе. Для чисел Ляпунова доведено серію рівностей та нерівностей. Зокрема, показано, що у випадку компактного простору довільні числа Ляпунова відрізняються не більше, ніж у два рази. Також показані рівності між певними парами цих чисел для транзитивних, мінімальних і слабо змішуючих систем. Окремо розглядаються динамічні системи, де простором X є відрізок. Для них теж доведені рівності між певними числами Ляпунова, які не обов'язково мають місце у загальному випадку. Додатково розглядаються індуковані системи, у яких точками простору є всі відрізки, що належать даному. Для систем такого типу показано, що завжди знайдеться елемент, стійкий у сенсі Ляпунова. У якості наслідку отримуємо, що наведені системи не бувають чутливими до початкових умов. Також у дисертації розглянуто системи більш загального вигляду, де замість одного відображення діє довільна їх напівгрупа. На випадок таких систем перенесено поняття чисел Ляпунова, а також чутливості у сенсі Лі-Йорка. Для цього узагальненого випадку отримані рівності та нерівності між числами Ляпунова. Також доведено теорему про те, що слабо змішуюча система з компактным простором, що містить більше однієї точки, та комутативною напівгрупою неперервних відображень є чутливою в сенсі Лі-Йорка. Це узагальнене відомий результат для систем із одним відображенням.

27.33 Інтегральні рівняння

27.07.18.0356/0217U004581

Розроблення методів та технологій інтелектуального моделювання соціально-

економічних процесів для систем підтримки управлінських рішень: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Степашко Володимир Семенович. – ДР 0112U002078. УДК 004.89; 681.513; 330.4.

372 с.

Розроблено засади конструювання технологій інтелектуального моделювання складних систем на основі використання баз знань, засобів індуктивного аналізу даних та інтелектуального інтерфейсу користувача. Розроблено: інструментальні засоби інтелектуального моделювання для підтримки управлінських рішень у сфері економічної безпеки держави; математичне забезпечення інтелектуальної підтримки рішень з вибору ефективного сценарію управління транспортно-логістичною системою; основи інтелектуального моделювання систем управління виробничими процесами.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.07.18.0357/0518U000039

Бойко Вячеслав Миколайович. Узагальнені оператори Казіміра, сингулярні модулі редукції та симетрії диференціальних рівнянь:

Дис... д.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 23.01.2018.

УДК 517.958.

338 с. – Бібліогр.: 294 назви.

Основну увагу в дисертації зосереджено на проблемах, пов'язаних з узагальненими операторами Казіміра та реалізаціями алгебр Лі, а також лівськими симетріями та модулями редукції диференціальних рівнянь. Розроблено оригінальний метод знаходження фундаментальних базисів інваріантів (узагальнених операторів Казіміра) алгебр Лі, що використовує картанівський метод рухомих реперів у версії Фелса-Олвера. З метою апробації методу, демонстрації його переваг і пояснення процедури нормалізації заново обчислено інваріанти дійсних низькорозмірних алгебр Лі. Вперше вичерпно описано бази інваріантів серій розв'язних алгебр Лі довільної розмірності з фіксованими структурами ніль-радикалів. Введено строге означення модулів редукції диференціальних рівнянь, що дало змогу переглянути та заново побудувати теорію неklasичних симетрій диференціальних рівнянь. Запропоновано поняття сингулярних модулів редукції диференціальних рівнянь та проведено детальне дослідження властивостей таких модулів. Це дозволило впорядкувати й узагальнити всі раніше відомі "no-go" результати щодо неklasичних симетрій диференціальних рівнянь. Доведено узагальнення теореми Лі про диференціальні інваріанти однопараметричної групи локальних перетворень. Проаналізовано зв'язок між побудовою таких інваріантів та інтегруванням систем рівнянь типу Ріккати. Прокласифіковано лівські симетрії систем лінійних звичайних диференціальних рівнянь другого порядку з комутуючими сталими матрицями коефіцієнтів. Досліджено групоїди еквівалентності класу лінійних звичайних диференціальних рівнянь довільного порядку та його підкласів. Виконано групу класифікацію таких рівнянь алгебраїчним методом у три різні способи. Вичерпно прокласифіковано лівські симетрії нелінійних галілей-інваріантних узагальнених рівнянь Бюргерса і Кортевега-де Фріза довільного порядку. Доведено теорему про лінійні оператори редукції загального лінійного диференціального рівняння з частинними похідними. Вивчено найпростіші потенціальні закони збереження $(1+1)$ -вимірних лінійних еволюційних рівнянь, пов'язаних із введенням одного потенціалу за лінійними законами збере-

ження.

27.07.18.0358/0417U002297

Літвінова Юлія Сергіївна. Аналітична ідентифікація промислових виробів для реалізації технології 3D-друку:

Дис... к.т.н. /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України. – Захищена 08.06.2017.

УДК 517.95+518.517.

177 с.: 91 іл. – Бібліогр.: 114 назви.

Об'єкт дослідження - реалізація технології 3D-друку промислових виробів. Мета - аналітична ідентифікація промислових виробів для реалізації технології 3D-друку. Методи дослідження - метод R-функцій для побудови рівнянь машинобудівних об'єктів і будівельних конструкцій, у тому числі для побудови рівнянь границь геометричних об'єктів, що мають симетрію трансляційного і циклічного типу, а також для побудови нормалізованих рівнянь. Теоретичні і практичні результати - розроблені методи дозволяють реалізувати поетапну побудову рівнянь промислових виробів для реалізації 3D-друку. Це необхідно при інженерних розрахунках, створенні нових прототипів виробів, швидкій заміні деталей, що зносилися, створенні машинобудівних об'єктів та будівельних конструкцій. Новизна - на основі теорії R-функцій розроблено та досліджено методи побудови тривимірних математичних моделей промислових виробів, що базуються на використанні як рівнянь стандартних примітивів, так і інформації про перерізи об'єктів, для реалізації технології 3D-друку. Ступінь впровадження - розроблені методи побудови тривимірних моделей використані у навчальному процесі Національного технічного університету "ХПІ". Галузь використання - машинобудування.

27.37 Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування

27.07.18.0359/0217U004809

Розробка методів керування динамічними процесами в умовах невизначеності та ігрової взаємодії: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ; Керівник Чикрій Аркадій Олексійович. – ДР 0112U000748. УДК 517.977.1/.5; 517.977.8.

168 с.

Розроблено математичні методи керування системами дробового порядку та з імпульсним впливом в умовах конфлікту та невизначеності. Побудовано оптимальні стратегії керування у динамічних іграх з інтегральними обмеженнями на керування та з термінальним функціоналом. Створено методи пошуку рухомих об'єктів та досліджено динамічні ігри, що описуються стохастичними диференціальними рівняннями. Вирішено ряд прикладних задач медицини праці та спорту, зокрема, розроблено методи підтримки прийняття рішень щодо здійснення безпечної декомпресії акванавта та реабілітації спортсменів в постзмагальний період. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.41 Обчислювальна математика

27.07.18.0360/0417U002075

Кунинець Андрій Володимирович. Триточкові різницеві схеми високого порядку точності для стаціонарних рівнянь в циліндричній та сферичній системах координат:

Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 12.05.2017.

УДК 519.6.

158 с.: 7 табл. – Бібліогр.: 154 назви.

Для чисельного розв'язування сингулярних задач Коші для нелінійних звичайних диференціальних рівнянь другого порядку розроблено методи рядів Тейлора та типу Рунге-Кутта четвертого порядку точності. Побудовано та обґрунтовано точну триточкову різницьову схему розв'язування крайових задач для нелінійних стаціонарних рівнянь в циліндричній та сферичній системах координат на нерівномірній сітці. Розроблено ефективну реалізацію точних схем через усічені триточкові різницьові схеми високого порядку точності. Доведено існування та єдиність розв'язку, отримано оцінки точності усічених триточкових різницьових схем. Доведено збіжність та отримано оцінку похибки ітераційного методу послідовних наближень розв'язування нелінійних різницьових схем.

27.43 Теорія ймовірності й математичної статистики

27.07.18.0361/0217U004580

Розроблення та дослідження інтелектуальних інформаційних технологій індуктивного моделювання для задач підтримки рішень у складних системах: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Степашко Володимир Семенович. – ДР 0111U010375. УДК 004.89; 519.23; 681.513. 243 с.

Розроблено: теорію, нові архітектури та оригінальні реалізації ітераційних (нейромережевого типу) алгоритмів МГУА на основі рекурентних обчислень для задач підтримки рішень у складних системах; високоефективні перебірні алгоритми МГУА та відповідні програмні засоби на основі послідовної селекції інформативних аргументів; нові алгоритми і засоби індуктивного розв'язання задач класифікації та розпізнавання. Створено інтелектуальні технології індуктивного моделювання і прогнозування для вирішення завдань підтримки рішень в умовах невизначеності та неповноти інформації, ефективність яких продемонстровано при розв'язанні реальних задач моделювання для інтелектуальної підтримки рішень.

27.07.18.0362/0217U004810

Розробити методи нелінійного стохастичного аналізу та моделювання із застосуванням до задач оцінювання, оптимізації та прогнозування: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ; Керівник Кнопов Павло Соломонович, Пепеляев Володимир Анатолійович. – ДР 0112U000747. УДК 519.2.

178 с.

На підставі тенденцій і підходів отримано широкий розвиток принципово нових методів нелінійного та опуклого стохастичного аналізу для розв'язання задач оцінювання, моделювання, стохастичної оптимізації та прийняття оптимальних (ефективних) рішень в умовах ризику та невизначеності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.17 Теорія моделювання

28.07.18.0363/0518U000113

Гуда Антон Ігорович. Ансамблеві пошукові моделі і методи параметричної ідентифікації систем з хаотичною поведінкою: Дис... д.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 12.04.2018.

УДК 004: 681.5.015.

312 с.: 2 табл., 295 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

Робота присвячена актуальній науково-технічній проблемі ідентифікації параметрів складних технічних систем у режимі хаотичної динаміки. Нелінійні динамічні системи, розповсюджені в сучасних технологічних і природних процесах, можуть проявляти хаотичні властивості в своїй динаміці. Проаналізовано існуючі методи ідентифікації та моделі динаміки пошуку. Показано, що для створення систем ідентифікації, які були б працездатними в умовах хаотичної динаміки, необхідно використання інтегральних критеріїв. Розглянуті фізичні обґрунтування для створення критеріїв, як на прямому використанні фізичних законів, так і на емпіричних засадах. Запропонована структура з використанням множини пошукових агентів і координатора пошуку. Створено методи оцінювання параметра трійкою пошукових агентів, як при безпосередньому використанні критерію, так і в разі застосування функції якості. Досліджено залежності похибки ідентифікації від метода та його параметрів. Введено групу методів роботи координаторів пошуку, визначено залежності якості ідентифікації від параметрів взаємодії координатора з агентами. Створено програмне забезпечення "control", яке призначено для моделювання складних нелінійних динамічних систем, у тому числі при аналізі процесів ідентифікації систем хаотичної динаміки. Працездатність та властивості розроблених методів перевірено при розв'язанні задачі ідентифікації кількох нелінійних систем, як відомих систем хаотичної динаміки, так і нових. Було визначено, що існують системи, які не є хаотичними, але з точки зору ідентифікації мають з ними спільні риси. Властивості запропонованих методів ідентифікації досліджено на двох реальних фізичних об'єктах: генераторі Колпітца та системі зв'язаних релаксаційних елементів. Ключові слова: хаотичні системи, критерій ідентифікації, пошуковий агент, координатор пошуку, ансамблеві методи пошукової ідентифікації.

28.07.18.0364/0417U002070

Галуцук Марія Омелянівна. Математичне моделювання та просторовий аналіз процесів емісії парникових газів від використання палива у промисловості України і Польщі:

Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 17.05.2017.

УДК 004.942:519.876.5.

184 с.: 19 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

У роботі розроблено математичні моделі для просторової інвентаризації парникових газів у промисловості України та Польщі які дають можливість враховувати особливості кожного джерела емісії та його географічне розміщення. Проведено аналіз невизначеностей отриманих результатів моделювання. Здійснено ретроспективний аналіз інвентаризаційних звітів.

28.07.18.0365/0417U002072

Гладун Сергій Валентинович. Моделювання та розрахунок оптимальних параметрів роботи підземного сховища газу в системі магистральних трубопроводів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 11.05.2017.

УДК 621.532.3.004.17:681.142:622.691.24:536.12.

157 с.: 16 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 142 назви.

У роботі вирішено науково-практичне завдання розроблення та аналізу математичних моделей руху газу в трубопроводах і природних пористих середовищах та побудови математичної моделі сумісної роботи газотранспортної системи і підземних сховищ газу з метою оптимізації режимних параметрів, побудови методів та алгоритмів розрахунку гідродинамічних параметрів руху газу для побудови розрахункових схем газотранспортних мереж.

28.07.18.0366/0217U006312

Термогазодинамічні основи, засоби і технології створення новітнього та модернізації діючого енергетичного обладнання: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Мацевитий Юрій Михайлович. – ДР 0112U002489. УДК 620.9; 519.711.3.

500 с.

Визначено оптимальний кут нахилу до горизонту та алгоритм для обчислення кількості сонячної енергії для сферичного сонячного колектора. Виконано аналіз та обґрунтування рішення задачі енергозбереження на основі реалізації замкнутих паротурбінних циклів на низькокиплячих робочих тілах для комунальних котелень. Виконано розрахункові дослідження можливості переведення котельні у міні-ТЕЦ. Розроблено теоретичні основи термохімічного стиснення водню у металогідридних термосорбційних компресорах. Розроблено термогазодинамічні основи створення проточних частин водневих турбін. Розроблено науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо технології влаштування багатопшарового лакофарбового антикорозійного покриття внутрішніх поверхонь технологічного обладнання системи хімічної обробки води на об'єктах великої та малої енергетики. Розроблено математичну модель і чисельний метод рішення зв'язаної задачі нестационарної газодинаміки й пружних коливань лопаток для ступеня осевої турбомашини (компресора) у тривимірному потоці ідеального і в'язкого газу. Проведено оцінку впливу протікання через радіальний зазор на нестационарні ефекти й втрати для турбінних ступенів низького тиску. Проведено чисельний аналіз нестационарних аеродинамічних навантажень лопаткових вінців у двоступінчастому відсіку осевого компресора при повному й частковому підведенні. Проведено моделювання руху в'язкої нестисливої рідини по плоским і вісесиметричним каналам гідравлических форсунок. Спроектовано зразок гідравлическої форсунок для спалювання композиційних палив з додаванням біомасу. Розроблено методику розрахункової оцінки конструктивних та режимних параметрів гідродинамічного кавітатора для підтримки стабільності сумішевого біоафтового палива. Проведено оцінку впливу концентрації етанолу в паливній суміші та регулювальних налаштувань двигуна на його індикаторні показники, потужність та економічність. Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.07.18.0367/0217U006313

Розрахункова оцінка вібрацій елементів аерокосмічних систем при силових та аеродинамічних навантаженнях: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Аврамов Костянтин Віталійович; Шульженко Микола Григорович. – ДР 0114U003588. УДК 519.711.3; 629.76/.78.

128 с.

Розроблено загальний підхід до розрахунку акустичних навантажень, що діють на обтічники ракетносіїв в надзвуковому газовому потоці. Розроблено математичні моделі коливань обтічників ракетносіїв, що підкріплені стрингерами та шпангоутами, в надзвуковому газовому потоці та динамічних процесів тонкостінних елементів ракетносіїв. Розроблено методико-програмне забезпечення розрахунків динамічних реакцій в елементах системи розділення ракетносія і космічного апарату та системи відділення обтічника. Побудовано розрахункові моделі та досліджено динамічні реакції адаптерів осесиметричних і ускладнених конструкцій в різних фазах розділення ракетносія і космічного апарату та визначено спектри удару. Досліджено вплив динамічної контактної взаємодії адаптерів ракетносія і космічно-

го апарату на кінематичні характеристики і спектри удару. Розроблено розрахункові моделі та проведено дослідження динамічної міцності і жорсткості опори обтічника ракети в різних фазах відділення. Область застосування результатів - підприємства ракетобудування України, зокрема: ДП "КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля" Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.07.18.0368/0217U006315

Створення інтелектуальних інформаційних технологій розв'язання оптимізаційних задач розміщення об'єктів довільних просторових форм: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Стоян Юрій Григорович. – ДР 0112U002488. УДК 519.711.3.

438 с.

Розроблено інтелектуальні засоби обробки геометричної інформації для генерації простору розв'язків і математичних моделей оптимізаційних задач розміщення об'єктів довільних просторових форм у заданих областях з урахуванням зон заборони, змінних метричних характеристик, орієнтації об'єктів і допустимих відстаней. Уперше створена інтелектуальна прикладна система, яка дозволяє в автоматичному режимі будувати розв'язки NP-складних оптимізаційних задач розміщення 2D-об'єктів довільної форми. Обчислювальне ядро системи реалізовано у вигляді набору бібліотек Dynamic Link Library (DLL), які можуть використовуватися незалежно при обробці вихідних даних, побудові математичних моделей, пошуці наближених рішень, генерації простору рішень і пошуці локальних і глобальних екстремумів цих задач. Отримані результати можуть бути використані при створенні інформаційних систем розв'язування задач упаковки та розкрою в різних предметних областях. Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.19 Теорія кібернетичних систем керування

28.07.18.0369/0417U002179

Кульчицька Ірина Остапівна. Інформаційна технологія корекції та розпізнавання спотворених зображень тексту: Дис... к.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 11.05.2017.

УДК 004.932.4.

136 с.: 3 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

У дисертаційній роботі вирішена актуальна науково-прикладна задача створення інформаційної технології опрацювання спотворених зображень текстів з метою покращення їх розпізнавання. Розроблена інформаційна технологія корекції та розпізнавання зображень текстових документів, що складається з функціональної схеми розпізнавання зображень текстових документів, визначення основних функцій кожного блоку розробленої схеми та методів корекції спотворених зображень текстових документів. Розроблений метод усунення спотворень зображень текстових документів працює з чорно-білими зображеннями, виконується в три етапи, не потребує додаткового обладнання для відновлення форми поверхні сторінки, не залежить від типу спотворень і може застосовуватись до зображень з комбінацією декількох типів спотворень.

28.07.18.0370/0217U004808

Розробити теоретичні засади інформаційних технологій на основі нечітких мультиагентних моделей аналізу даних, комбінаторної оптимізації та розподілених процесів в екології: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М.

Глушкова НАНУ; Керівник Гупал Анатолій Михайлович. – ДР 0112U001429. УДК 681.513.5.

280 с.

Розроблено моделі, методи та алгоритми агентного управління, які орієнтовані на задані види розмитості даних в нечіткому середовищі. Побудовано методи і алгоритмічні засоби генерації нечітких мультиагентних моделей на базі моделі-орієнтованого трансформаційного підходу. Розроблено архітектури та компоненти інформаційних технологій на основі нечітких мультиагентних моделей аналізу даних, складних екологічних процесів та комбінаторної оптимізації в високопродуктивному обчислювальному середовищі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.23 Штучний інтелект

28.07.18.0371/0217U004807

Розробити методологію, засоби та способи організації селективного сприйняття та високопродуктивної обробки відеоінформації в системах реального часу: Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАНУ; Керівник Боюн Віталій Петрович. – ДР 0112U001433. УДК 004.93'1;004.932.

221 с.

В роботі досліджені та розроблені методологія, засоби та способи організації селективного сприйняття та високопродуктивної обробки відеоінформації для підвищення продуктивності відеосистем реального часу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.07.18.0372/0217U006127

Моделі, методи та інструментальні засоби підтримки прийняття рішень з підвищення ефективності гідроаеродинамічних процесів в діючому енергетичному обладнанні:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Антощук С.Г. – ДР 0115U000413. УДК 004.832:621.31:532.

116 с.

Розроблено нові моделі, методи та інструментальні засоби для створення розподіленої системи підтримки прийняття рішень з підвищення ефективності гідроаеродинамічних процесів у діючому енергетичному обладнанні з метою збільшення виробленої потужності та зменшення витрат на власні потреби на енергетичних підприємствах, що є важливою науково-прикладною задачею для економіки України.

28.29 Системний аналіз

28.07.18.0373/0417U002178

Пановик Уляна Петрівна. Інформаційна технологія удосконалення налаштування фарбодрукарських систем офсетних машин:

Дис... к.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 11.05.2017.

УДК 004.942:681.625.23.

185 с.: 28 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 113 назви.

Роботу присвячено розробленню інформаційної технології удосконалення налаштування фарбодрукарських систем офсетних машин, яка дає змогу суттєво зменшити час перехідного процесу фарбодрукарських систем та отримати економію паперу і фарби при виході офсетних друкарських машин на робочий режим друкування. Інформаційну технологію удосконалення налаштування фарбодрукарських систем офсетних машин розроблено на основі математичних моделей систем. Проведена тестова перевірка інформаційної технології на підставі експериментальних даних та результатів симулювання. Експериментальними дослідженнями

ми підтверджено ефективність розробленої інформаційної технології для визначення оптимальної кількості циклів попереднього заповнення фарбою фарбодрукарської системи офсетної машини.

28.07.18.0374/0217U004664

1. Оптимізація розподілу рекламного бюджету телекомунікаційного підприємства між різними інтернет-майданчиками та медіа засобами з метою максимального охоплення цільової аудиторії на основі таргетингу:

Заключний звіт /Державний університет телекомунікацій; Керівник І. Шевченко Галина Володимирівна – ДР 0115U004572. УДК 519.245.659.11.

88 с.

В науково-дослідній роботі на підставі проведеного аналізу основних чинників прийняття рішення щодо формування медіа-планування, методів автоматизації функцій таргетування реклами на ринку ІТ послуг та існуючих моделей та алгоритмів за умови рівноваги мережі для інтернет-реклами у полі дії компанії-оператора системних рішень було виявлено наявність протиріч між можливостями традиційних методів побудови моделей розподілу рекламного бюджету і класичних моделей медіа планування та вимогами, які сьогодні висуваються до моделювання і автоматизації підтримки прийняття рішення в управлінні процесом рекламування. Існуючі підходи, зокрема методи математичного програмування, в цілому вирішують завдання розподілу рекламних інвестицій в умовах конкуренції. Проте, на сьогоднішній день не існує інформаційної технології, яка би враховувала особливості існуючих систем управління рекламою і забезпечувала необхідну ефективність рекламування в умовах конкуренції, що підтверджує актуальність вирішення поставленого наукового завдання. Результати НДР є підставою до впровадження математичної моделі в телекомунікаційні підприємства для автоматизації прийняття рішення щодо застосування таргетингу при плануванні рекламних заходів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.07.18.0375/0217U004871

Розвиток теорії, розробка методів та засобів реалізації гібридних експертномодельючих комп'ютерних систем в задачах комплексного управління перетворенням енергії:

Заключний звіт /Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України; Керівник Євдокимов Віктор Федорович. – ДР 0112U000050. УДК 519.8:519.711:621.311:620.9.

682 с.

В результаті виконання теми запропоновано та обгрунтовано теоретичні основи для створення більш досконалих методів та засобів реалізації гібридних експертно модельючих комп'ютерних систем для дослідження складних систем, динамічних процесів і полів, інформаційних технологій, моніторингу та контролю об'єктів енергетики, потенційно небезпечних ситуацій. Також створені алгоритмічні, апаратно-програмні та програмні засоби для практичного використання в енергетичному комплексі України при рішенні задач управління перетворенням енергії.

29 ФІЗИКА

29.05 Фізика елементарних часток

29.07.18.0376/0518U000021

Гулов Олексій Володимирович. Сигнали Z' бозона в сучасних та майбутніх експериментах з фізики високих енергій: Дис... д.ф.-м.н.

/Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 22.12.2017.

УДК 530.145:539.12.

315 с.: 18 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Об'єкт - процеси розсіювання елементарних частинок за участі Z' бозона, ґраткові моделі скалярного поля. Мета - виділення та посилення сигналу Z' бозона в різних експериментах на сучасних та майбутніх прискорювачах елементарних частинок, вимірювання параметрів Z' бозона за експериментальними даними, встановлення залежності спонтанно порушення симетрії в моделях скалярного поля від константи взаємодії. Методи - аналітичні та чисельні методи квантової теорії поля, математичної статистики, моделювання методом Монте-Карло. Дисертація присвячена спостережуваним для пошуку та посилення сигналів нового важкого нейтрального векторного бозона (Z' бозона) у процесах зіткнень елементарних частинок у сучасних та майбутніх експериментах з фізики високих енергій. Оброблено дані експериментів на Великому електрон-позитронному колайдері, Теватроні, Великому гадронному колайдері та отримано значення максимальної правдоподібності та інтервали довіри для констант взаємодії Z' бозона з лептонами та кварками. У лептонних процесах знайдено сигнали частинки на рівні одного-двох стандартних відхилень. Досліджено ефективність запропонованих спостережуваних для майбутнього Міжнародного лінійного колайдера. У моделі скалярного поля зі спонтанним порушенням симетрії в комп'ютерному експерименті Монте-Карло на ґратці відкрито зміну роду температурного фазового переходу з другого на перший при надзвичайно слабкій константі взаємодії. Сфера застосування - обробка даних сучасних та майбутніх прискорювачів елементарних частинок, моделі великого об'єднання взаємодій та з розширеними групами симетрії, дослідження фазових переходів у квантовій теорії поля та фізиці конденсованого стану.

29.07.18.0377/0217U004696

Розвиток та застосування методів квантової теорії поля у фізиці атомного ядра, елементарних частинок і конденсованого стану речовини: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова Національної Академії Наук України; Керівник Ситенко Юрій Олексійович. – ДР 0112U000054. УДК 530.145; 532.1; 538.9; 539.1.

47 с.

Побудована загальна теорія квантових ефектів бозонних і ферміонних полів під впливом зовнішніх полів у обмежених просторах, що застосовується до опису ряду явищ у фізиці високих енергій, астрофізиці та фізиці конденсованого стану речовини. Розроблена квантовомеханічна теорія розсіяння зарядженої частинки на магнітному вихорі з урахуванням його поперечних розмірів. Запропонований новий механізм генерації первинних магнітних полів у Всесвіті і досліджені космологічні наслідки закону інерційних сил Шама. Розвинуто новий загальний формалізм для визначення електричних мультипольних поляризованостей квантових (атомних і ядерних) зв'язаних систем. Встановлено зв'язок між величинами, що характеризують порушення зарядової симетрії ядерних сил в системах двох та трьох нуклонів.

29.07.18.0378/0217U004697

Транспортні властивості та можливості керування ними за допомогою зовнішніх полів в наноструктурах: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України; Керівник Локтев Вадим Михайлович. – ДР 0112U000053. УДК 530.1; 537.37; 538.915; 538.935.

30 с.

Звіт базується на результатах 2 монографій та 56 наукових праць, виконаних у відділі за період 2012-2016 рр. та надрукованих у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях. Дана НДР присвячена дослідженню центральних проблем в фізиці конденсованого стану, оптиці та біофізиці.

29.15 Ядерна фізика

29.07.18.0379/0518U000119

Лашко Юлія Анатоліївна. Багатокластерна теорія легких атомних ядер: Дис... д.ф.-м.н. /Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України. – Захищена 19.04.2018.

УДК 539.142.

375 с.: 25 табл., 82 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

На основі оригінального мікроскопічного підходу досліджено зв'язані стани легких нейтронно-надлишкових ядер, багатоканальні стани їх неперервного спектра, а також перерізи ядерних реакцій, що супроводжуються збудженнями чи перебудовою ядер. Встановлено, що в багатоканальних зіткненнях кластерів з надлишком нейтронів визначальну роль відіграють власні значення матриці густини бінарної кластерної системи. Отримано ефективний між'ядерний потенціал, що породжується оператором кінетичної енергії під впливом принципу Паулі. Розроблено алгоритм розв'язку багатоканальних задач з урахуванням різного типу кластеризацій. Запропоновано шлях розв'язку проблеми SU(3) вродження дозволених принципом Паулі станів трикластерних систем за допомогою власних значень бінарних підсистем. Побудовано фазові портрети зв'язаних та резонансних станів бінарних кластерних систем в просторі Фока-Баргманна.

29.07.18.0380/0217U004643

Дослідження нестационарних процесів в ядерних реакторах нових типів: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Павлович Володимир Миколайович. – ДР 0115U005154. УДК 539.1.08.

160 с.

В роботі досліджено залежність швидкості хвилі ядерних поділів від реактивності системи. Показано, що ефективна концентрація поглиначів й реактивність входять до рівняння швидкісної характеристики лінійно та адитивно, а, отже, залежність швидкості хвилі від обох цих параметрів є однаковою з точністю до масштабного множника.

29.07.18.0381/0217U004695

Закономірності, властиві неперервному спектру легких атомних ядер, які проявляються в процесі їх зіткнень та розпаду: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова Національної Академії Наук України; Керівник Філіппов Геннадій Федорович. – ДР 0112U000051. УДК 530.145; 532.1; 538.9; 539.1.

56 с.

Досліджена структура легких атомних ядер з великим надлишком протонів та нейтронів. Розроблені нові мікроскопічні методи вивчення ядерних систем, що складаються із трьох кластерів. Детально досліджені властивості резонансних станів, які генеруються у трикластерному континуумі легких атомних ядер, визначена природа та встановлені домінуючі канали розпаду цих резонансів. Проведено теоретичний аналіз динаміки низки ядерних реакцій, які протікають у зірковому середовищі та визначають розповсюдження легких атомних ядер у Всесвіті.

29.07.18.0382/0217U004698

Багаточастинкові ефекти і структура ядерних та кулонівських систем: Заключний звіт / Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України; Керівник Гринюк Борис Євгенович. – ДР 0112U000055. УДК 539.17; 539.172.

46 с.

Досліджено актуальні проблеми сучасної теоретичної ядерної фізики, такі як структурні особливості малонуклонних і легких кластерних ядер, особливості систем трьох частинок із кулонівською взаємодією на межі стабільності, а також окремі суміжні проблеми квантової теорії систем декількох частинок.

29.07.18.0383/0217U006065

Вплив високих доз іонізуючих випромінювань на сцинтиляційні і оптичні властивості радіаційно-стійких сцинтиляторів для фізики високих енергій: Заключний звіт / Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Левчук Леонід Геннадійович. – ДР 0116U005864с. УДК 539.1.074.3:539.16.

12 с.

Вивчені радіаційні властивості композиційних сцинтиляторів на основі неорганічних монокристалічних гранул силікату і піросилікату гадолінію активованих церієм (GSO:Ce, GPS:Ce). Відпрацьовано методику опромінення зразків композиційних сцинтиляторів зі сталюю потужністю опромінення. Показано, що композиційні сцинтилятори на основі неорганічних монокристалічних гранул силікату і піросилікату гадолінію активованих церієм (GSO:Ce, GPS:Ce) є радіаційно-стійкими. Робота передається за кордон за довірною ціною.

29.07.18.0384/0217U006194

Дослідження структури збуджених станів ядер та іонізації атомів при опромінюванні мішеней зарядженими частинками: Заключний звіт / Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Купряшкін Володимир Тихонович. – ДР 0112U002283. УДК 539.163.

233 с.

В проведеній роботі використано новий експериментальний підхід до визначення енергії збуджених станів атомних ядер, який полягає у вимірюванні енергії опорних переходів методами прецизійної ядерної спектроскопії з подальшим розрахунком енергії рівнів та енергії усіх гамма-квантів, що супроводжують розпад материнського ядра, за розробленим нами алгоритмом. Це дозволяє отримати прецизійні дані про енергії рівнів та розриваючих їх гамма-переходів із точністю в кілька електрон-вольт. Визначені з високою точністю енергії збуджених станів ^{175}Lu , ^{122}Te , ^{122}Sn та енергії гамма-квантів. Рекомендовано використовувати їх в якості енергетичних нормалей четвертого порядку. Досліджені аномалії в коефіцієнтах внутрішньої конверсії ряду загальмованих рогаційних M1-переходів в ^{163}Er , ^{165}Ho , ^{175}Lu , ^{177}Hf , ^{191}Ir . Отримано експериментальні значення матричних елементів проникнення та розраховані величини перенормування g_s-факторів для операторів спин-мультипольної взаємодії. На магнітному бета-спектрометрі з високою точністю виміряні відношення інтенсивності електронів внутрішньої конверсії на K- та L-оболонках, що свідчить про їх колективну природу. Створено теоретичний опис випромінювання електронів низької енергії (e₀-електронів) з поверхні твердих тіл. Проведені нами дослідження підтверджують теоретичний опис. За нашим уявленням причиною випромінювання e₀-електронів є струс електронів з поверхні, викликаний раптовою появою заряду в приповерхневому шарі.

Ефект аналогічний струсу при бета-розпаді. Заряд у приповерхневому шарі може виникати як в процесі радіоактивного розпаду, так і при бомбардуванні мішені зарядженими частинками. Теоретичний опис процесу випромінювання e₀ - електронів базується на рівнянні Шредінгера в першому наближенні теорії збурень і визначається формулами з робіт Ландау і Лівшица з врахуванням швидкості виникнення збурення у порівнянні із швидкістю світла, а також з врахуванням статистичного розподілу щільності рівнів електронів в кінцевому стані неперервного спектру. Сам процес випромінювання проходить у дві стадії. Перша стадія процесу визначає частоту появи раптового збурення e₀ - електронів. Вона залежить від тривалості взаємодії, величини заряду та густини e₀ - електронів на поверхні мішені. Друга стадія процесу відноситься до імовірності переходу системи з початкового стану в кінцевий стан з врахуванням розподілу e₀ - електронів по енергії в неперервному спектрі. Вона не залежить від сорту налітаючих частинок, хоча й не може відбуватися без першої стадії. В нашій роботі розглянуто процес струсу e₀ - електронів тільки внаслідок раптової зміни заряду поблизу поверхні при радіоактивному розпаді або при бомбардуванні мішені зарядженими частинками. Однак, струс e₀ - електронів може відбуватися і в тих випадках, коли раптова зміна заряду настає внаслідок інших спонтанних чи вимушених процесів, що відбуваються поблизу поверхні. Різні види такої вторинної електронної емісії відрізняються один від одного своєю першою стадією збурення, але всі вони повинні мати однакову другу стадію, яка добре описується приведеними в роботі формулами, де виліт e₀ - електронів з поверхні в вакуум та їх розподіл по енергії вважається результатом ефекту струсу.

29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика

29.07.18.0385/0217U004829

Дослідження адсорбційних, каталітичних і електронних процесів на модифікованій наношаровими покриттями поверхні металів та оксидних наноконкомпозитах: Заключний звіт / Інститут фізики НАН України; Керівник Сологуб Сергій Васильович. – ДР 0112U002511. УДК 532.6;53.072;53.004.

87 с.

З метою розробки основ нових технологій керування структурою поверхонь, їх каталітичними та транспортними властивостями експериментально досліджувалися адсорбційна взаємодія молекул CO з модифікованою поверхнею Mo(110), адсорбційних і каталітичних властивостей нанодисперсних оксидів металів, механізми розсіювання носіїв струму поверхневих електронних станів епітаксійних наноплівко вісмуту, а також моделювалися адсорбція та формування оксидів на поверхні металів. Використовувалися методи температурно-програмованої десорбції, молекулярного пучка, дифракція повільних електронів, Оже-електронної спектроскопії, контактної різниці потенціалів, вимірювання опору, магнетоопору і напруги Холла, теоретичні методи Монте-Карло і функціонала електронної густини. На основі сформульованих за результатами НДР фізичних висновків запропоновані практичні рекомендації для розробки наукових основ таких технічних напрямків і технологій як каталітичні реакції на поверхні металів, керування структурою поверхні та її властивостями, створення матеріалів для нано-і спінтронічних пристроїв.

29.07.18.0386/0217U004830

Вплив поверхневої структури орієнтуючих підкладок на характеристики лазерної генерації холестеричних рідких кристалів: За-

ключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Микитюк Тарас Володимирович. – ДР 0115U003823. УДК 548-14; 535:621.373.8; 535:621.375.8.

27 с.

Об'єкт дослідження- стероїдні холестеричні рідкі кристали (ХРК), що є сумішами ефірів холестерину активовані органічними барвниками, мета дослідження - вивчення спектроскопічних і оптичних властивостей планарних текстур таких ХРК сформованих підкладками різного типу (кварц, ситал) при одному і тому ж орієнтанті.. методи дослідження та апаратура - оптична спектроскопія, включаючи поляризаційну, лазерна спектроскопія, атомна силова та скандувальна тунельна мікроскопія, теоретичні і практичні результати - Досліджені спектри пропускання стероїдних ХРК показали чітку кореляцію між типом використаних підкладок, а також видом орієнтації поверхневих шарів молекул на підкладках. З'ясовано, що найбільш якісна орієнтація планарної текстури спостерігається на підкладках з ситалу при перпендикулярному розміщенні поверхневих шарів молекул на підкладках. Після проведених мікроскопічних досліджень планарних текстур досліджуваних ХРК не було виявлено суттєвих відмінностей в них. Спостерігається велика кількість дисклінацій при використанні усіх типів підкладок і не залежно від виду орієнтації поверхневих шарів молекул на них. Спектри лазерної генерації досліджуваних ХРК мали вигляд однієї поздовжньої моди. Виявлено, що перпендикулярна орієнтація поверхневих шарів молекул на підкладках дозволяє отримати нижчі пороги лазерної генерації ніж паралельна орієнтація. Взаємозв'язок між спектром і кутовою розбіжністю ХРК-лазера може бути сформульований наступним чином: кільцева структура лазерного випромінювання зв'язана з лазерною генерацією багатьох поздовжніх мод і зникає при одномодовій генерації, що не узгоджується з дифракційною моделлю формування кільця. Новизна - встановлено, що кільцева структура лазерного випромінювання зв'язана з лазерною генерацією багатьох поздовжніх мод і зникає при одномодовій генерації, що не узгоджується з дифракційною моделлю формування кільця, ефективність впровадження - ще не впроваджено, сфера (галузь) використання - лазерна і оптоелектронна техніка. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.07.18.0387/0217U004831

Дослідження процесів формування і фізичних властивостей наномасштабних об'єктів і композитів на поверхнях: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Наумовець Антон Григорович. – ДР 0112U002510. УДК 532.6.

181 с.

Проект був направлений на розроблення методів отримання і дослідження наномасштабних об'єктів, а саме, надтонких плівок органічних і неорганічних речовин, наночастинок благородних металів і наноструктур на їх основі. Робота була спрямована на вивчення структурних, електронних, адсорбційних, транспортних, біологічних нанорозмірних ефектів в цих системах. Переслідувались фундаментальні і практичні цілі. Це теоретичні дослідження трибологічних властивостей змащувальних плівок; дослідження металооксидних інтерфейсів, спектральні дослідження тонких шарів тетрацену, розрахунок рівноважних структур адсорбованих шарів металів електронної структури для шаруватих систем Au, Ag, Fe, Mg, Pd та Ho на поверхнях Mo(112) та Mo(110), дослідження впливу структури субмоношарових плівок кисню на роботу виходу поверхні Mo(112). Досліджено вплив функціоналізації поверхні Au(111) органічними плівками на її адсорбційні властивості. Створена методика одержання світловипромінювальних зразків на основі органометалічних наноккомпозитів. Отримані світловипроміню-

вальні наноструктури та досліджені їх оптичні властивості.

29.19 Фізика твердих тіл

29.07.18.0388/0518U000109

Сорокін Олександр Васильович. Динаміка електронних збуджень ціанінових барвників у нанокластерах (J-агрегатах) і наноструктурованих матеріалах: Дис... д.ф.-м.н. /Інститут монокристалів НАН України. – Захищена 11.04.2018.

УДК 535.373.2: 667.287 -022.532.

295 с.: 6 табл., 136 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

У дисертаційній роботі досліджено механізми формування люмінесценції і особливості динаміки електронних збуджень ціанінових барвників у мономерній і агрегатній формі у наноструктурованих матеріалах, таких як прямі та зворотні міцелі поверхнево-активних речовин, ліпосоми, нанопористі SiO₂ та ААО матриці, полімерні плівки. Показано вплив просторового обмеження на люмінесцентні властивості та структуру агрегатів ціанінових барвників, введених до нанопористих матеріалів. Визначено, що основними чинниками, які впливають на характеристики екситонної дифузії в J-агрегатах ціанінових барвників, є розмірність системи і довжина делокалізації екситонів. Показано ефективну автолокалізацію екситонів у J-агрегатах псевдоізоціаніну, сформованих у шаруватих полімерних плівках. Досліджено підсилення люмінесценції J-агрегатів за рахунок екситон-плазмонної взаємодії у комплексах "J-агрегат - металева наночастинка". Визначено залежність характеристик безвипромінювального перенесення енергії між ціаніновими барвниками, інкорпорованими до наноструктурованих матеріалів, від параметрів геометрії останніх. Ключові слова: люмінесценція, екситон, J-агрегат, довжина делокалізації екситонів, статичний безлад, наноструктуровані матеріали, ціаніновий барвник.

29.07.18.0389/0417U002223

Збіглей Любов Зіновіївна. Фізико -хімічні властивості наноккомпозитів фториди заліза / вуглець: Дис... к.ф.-м.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 26.05.2017.

УДК 537.22: 542.86+542.87: 620.93.

159 с.: 13 табл., 94 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

У дисертації представлено результати досліджень структурних, морфологічних та електрофізичних властивостей синтезованих рідкофазними методами нанорозмірних трифторидів заліза з різним ступенем гідратації та їх композитів з вуглецевим матеріалом. Запропоновано модель структурних перетворень, що супроводжують процес дегідратації кристалогідрату b-FeF₃·3H₂O, а також встановлено умови фазового переходу b-FeF₃·3H₂O - НТВ-FeF₃·0.33H₂O - r-FeF₃ з трансформацією кристалічної ґратки "тетрагональна - орторомбічна - ромбоєдрична". Показано вплив ультразвукового диспергування на властивості синтезованих матеріалів і встановлено, що найбільшу стійкість до ультразвукового помолу демонструє зразок безводної форми трифториду заліза r-FeF₃, що пов'язано із відсутністю гідратованих молекул води в його структурі, для яких є характерним формування значно слабших хімічних зв'язків, порівняно із йонними зв'язками Fe-F в даному матеріалі. При апробації трифторидів заліза з різним ступенем гідратації та їх наноккомпозитів із струмопровідною компонентою в якості катодів ЛДС досягнуто значень питомої ємності 236 А год/кг при густині струму 0,1С в діапазоні циклювання 4,5 - 1,8 В. А також показано, що основною причиною втрати питомої ємності для цих систем є незворотня аморфізація катодного

матеріалу та блокування в результаті цього транспортних каналів для інтеркаляційних йонів літію. Розраховано коефіцієнти дифузії йонів літію в катодному матеріалі. З'ясовано, що при інтеркаляції літію в трифториди заліза спостерігаються два кінетичні процеси - дифузія в об'єм наночасток та поверхнева дифузія.

29.07.18.0390/0417U002292

Крупницька Олеся Михайлівна. Фрустровані квантові антиферромагнетиків Гайзенберга. Поблизу парадигми локалізованих магнів: Дис... к.ф.-м.н. / Інститут фізики конденсованих систем НАН України. – Захищена 31.05.2017.

УДК 537.9, 537.622.

140 с.: 47 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Об'єкт дослідження: спин-1/2 антиферромагнітна модель Гайзенберга на кількох фрустрованих ґратках. Мета роботи: розроблення систематичної теорії для фрустрованих квантових антиферромагнетиків Гайзенберга. Методи дослідження: операторна теорія збурень та числові методи. Теоретичні і практичні результати: побудова ефективних гамільтоніанів, тлумачення експериментів для низки сполук. Новизна: вперше побудовано ефективні моделі для опису деяких фрустрованих квантових антиферромагнетиків Гайзенберга в сильних магнітних полях при низьких температурах. Впровадження планується. Сфера використання: фізика конденсованого стану.

29.07.18.0391/0217U004692

Розробка детекторних систем для експериментів на прискорювачах та технологій для фізики прискорювачів: Заключний звіт / Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України; Керівник Зінов'єв Геннадій Михайлович. – ДР 0116U006784. УДК 537.311; 530.199.

21 с.

Досліджено поперечну енергію при середніх значеннях псевдорapidіті в зіткненнях іонів свинцю за енергії 2,76 TeV, густини з псевдорapidіті та розподіли за множинністю заряджених частинок у протон-протонних зіткненнях за енергії 0,9; 2,36; 2,76; 7, 8 TeV в експерименті ALICE. Вимірювання зроблено для трьох класів подій: непружних, дифракційних і з однією зарядженою частинкою у вузькому інтервалі псевдорapidіті. Досліджено KNO-скейлінг в трьох інтервалах псевдорapidіті і дані порівняно з результатами інших експериментів та моделями, імплементованими в Монте-Карловські генератори подій.

29.07.18.0392/0217U004694

Дослідження нових форм матерії в зіткненнях релятивістських протонів та важких іонів в колаборації ALICE на LHC: Заключний звіт / Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України; Керівник Зінов'єв Геннадій Михайлович. – ДР 0116U006786. УДК 537.311; 530.199.

32 с.

Проаналізовано дві моделі з чотирикварковою взаємодією: Намбу-Йона-Лазінію та Келдиша, які відрізняються поведінкою їхніх кореляційних довжин, і показано можливість фазового переходу, обумовленого взаємодією з ферміонними конденсатами. Проведено феноменологічне дослідження електромагнітних сигналів, які дають важливу інформацію про рівняння стану матерії в ультра-релятивістських ядро-ядрових зіткненнях. Досліджено залежність оцінки ефективності трекінгу детекторів експерименту ALICE від зв'язку між середнім поперечним імпульсом та множинністю заряджених частинок у протон-протонних зіткненнях і, зокрема особливості розподілів множинності зарядже-

них частинок, змодельованих сучасними генераторами подій. Розглянуто сценарій еволюції раннього холодного Всесвіту, народженого в результаті великої квантової флуктуації вакууму.

29.07.18.0393/0217U004827

Фізичні принципи технологій модифікації властивостей аморфного і кристалічного кремнію за допомогою легування елементами IV групи та іонізуючої радіації: Заключний звіт / Інститут фізики НАН України; Керівник Неймаш Володимир Борисович. – ДР 0114U002481. УДК 538.97-405. 128 с.

Методами оптичної, емнісної та Оже-спектроскопії, електронної та оптичної мікроскопії, рентгено-флуорисцентного та ЕПР-аналізу, ефекту Холла та нерівноважної фотопровідності досліджено вплив елементів IV групи: C, Sn і Pb на модифікацію мікроструктури і фізичні властивості кремнію в аморфному, аморфно-кристалічному і монокристалічному станах під дією радіаційних і термічних обробок. Із аналізу отриманих результатів встановлено механізми: трансформації кремнію із аморфного у кристалічний стан під час індукованої оловом кристалізації; деградації електричних і рекомбінаційних характеристик монокристалічного кремнію, легованого оловом, вуглецем та свинцем. На основі визначених механізмів розроблено фізичні принципи нових технологій виготовлення і контролю якості пліткових аморфно-кристалічних нанокомпозитів для сонячних елементів 3-го покоління. Розроблено і запатентовано технологічний принцип виготовлення стійкого до дії радіації монокристалічного кремнію. Це дозволить, зокрема, в кілька разів подовжити термін служби сонячних елементів 1-го покоління, що працюють в умовах відкритого космосу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.07.18.0394/0217U006270

Електродні матеріали на основі нанорозмірних залізовмісних сполук для електрохімічних пристроїв генерації та накопичення електричної енергії: Заключний звіт / Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України; Керівник Остафійчук Богдан косянтинович. – ДР 0114U001128. УДК 544.6.076.2, 621.352; 621.355. 301 с.

Метою роботи є оптимізація технологій отримання нанорозмірних і нанокомпозитних оксидів, фторидів і фосфатів заліза та встановлення закономірностей впливу умов їх синтезу, особливостей кристалічної та магнітної мікроструктури, морфології і стану поверхні на ефективність застосування даних матеріалів як основи електродної композиції електрохімічних пристроїв генерації та накопичення електричної енергії. Розроблено методику отримання мезопористих нанодисперсних оксидів заліза з контролем фазового складу та морфології отримуваних матеріалів. Застосування рідкофазних методів синтезу та комплексний аналіз термічного розкладу кристалогідратів фториду заліза дозволили встановити технологічні умови при яких формуються матеріали заданого фазового складу та морфології. Запропоновано модель структурних перетворень, що супроводжують процес дегідратації - FeF₃·3H₂O. Уточнено кристалграфічний базис фази ?-FeF₃·3H₂O. Встановлено розмірні межі фазового переходу "магнітовпорядкований - суперпарамагнітний стан" для мезопористого магнетиту та безводного трифториду заліза. Встановлено, що електропровідні властивості нанокомпозитів FeF₃n H₂O / C визначаються присутністю струмопровідної компоненти, що призводить до зміни механізму провідності з перколяційного на електронний. При застосуванні мезопористих оксидів заліза в літійових джере-

лах струму досягнуто питомої ємності до 258 мА год / г, а у випадку трифторидів заліза - 180 мА год / г, за умови зменшення характеристик при циклюванні на близько 50-60% з наступною стабілізацією. Підвищення ступеня дисперсності матеріалів призводить до підвищення ємнісних та енергетичних характеристик джерел струму. Однак у випадку фторидів заліза це також пришвидшує процес аморфізації структури, що зумовлює наростання втрат питомих характеристик при циклюванні.

29.07.18.0395/0217U006271

Фізичні явища в твердому тілі, що супроводжують нестационарне масоперенесення при імпульсному впливі: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Мазанко Володимир Федорович. – ДР 0112U002229. УДК 669.017.3:539.379.3.

200 с.

Вивчені явища в металах і сплавах, які протікають одночасно з аномальним масоперенесенням або викликані ним, за умов постійного та імпульсного жевріючого розрядів в нейтральних та насичуючих середовищах, електроіскрового легування, ударного стиснення, опромінення імпульсами ОКГ, одночасної дії магнітних полів та ультразвукових деформацій, коміркового розпаду при старінні сплавів. Вперше визначено носія маси при аномальному масоперенесенні. Винайдені неруйнівні методи діагностики дефектної структури кристалів, підданих імпульсним впливам різного виду.

29.07.18.0396/0217U006272

Надпровідні і квантові властивості багаточарових гетероструктур на основі феромагнетиків та новітніх перспективних матеріалів: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Руденко Едуард Михайлович. – ДР 0112U001131. УДК 538.945:538.975.

314 с.

Проведені фундаментальні дослідження надпровідного і дисипативного транспорту в гібридних системах, що базуються на неоднорідних структурах із феромагнітних і надпровідних шарів, а також нанорозмірних вуглецевих плівок. Створені та досліджені фізичні механізми переносу заряду в джозефсоновських пристроях на основі новітніх магнітних матеріалів. Проведений теоретичний та експериментальний аналіз ефектів нерівноважності в багаточарових системах, створені та досліджені нові мемристорні пристрої на основі розупорядкованих вуглецевих шарів.

29.27 Фізика плазми

29.07.18.0397/0217U004666

Розробка маскуючих композиційних покриттів для зменшення потенційного виявлення об'єктів в ІЧ діапазоні спектру: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України; Керівник Руденко Едуард Михайлович. – ДР 0115U005606. УДК 533.9. 621.793:537.523.

100 с.

На базі новітнього гібридного геліконно-дугового іонно-плазмового реактора проведено пілотну розробку технологічних засад низькотемпературного іонно-плазмового формування нанодисперсних плівок нітриду алюмінію і оксиду магнію на різних підкладках, в тому числі на гнучких термолабільних полімерних плівках майлар і тефлон, що дозволяє створити технологічне підґрунтя для розробки маскуючих композиційних покриттів для зменшення потенційного виявлення об'єктів в ІЧ діапазоні спектру.

29.07.18.0398/0217U004671

Дослідження нелінійних динамічних процесів і стаціонарних структур в плазмі: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Павленко Віктор Миколайович. – ДР 0112U000931. УДК 533.951; 533.9:530.182; 533.951.7.

75 с.

Об'єкт досліджень – динамічні процеси в замагніченій плазмі і еволюція нелінійних структур. Мета роботи – дослідження теоретичних закономірностей нелінійних процесів взаємодії електромагнітних хвиль і частинок в плазмі при наявності впливу нерівноважності та неоднорідності. Методи досліджень – теорія флуктуацій, що базується на кінетичному підході. У розділі 1 досліджуються солітонні азимутонні когерентні структури. У розділі 2 розглядаються процеси нелінійної дифузії та релаксації в турбулентній плазмі. У розділі 3 вивчається холлівська модель самоорганізації з-пінча з малим запасом стійкості. У розділі 4 аналізується вплив неоднорідності плазми на закони подібності для геліконних мод.

29.07.18.0399/0217U004699

Мікроскопічні та феноменологічні моделі фундаментальних фізичних процесів у мікро- та макросвіті: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України; Керівник Загородній Анатолій Глібович. – ДР 0112U000056. УДК 53.01.

61 с.

В ході досліджень фундаментальних фізичних процесів у мікро- та макросвіті було побудовано та розвинено теорії, що поглиблюють знання про найзагальніші фізичні явища, створено та удосконалено моделі для виявлення найважливіших властивостей фізичних систем. Зокрема, досліджено широке коло фізичних об'єктів, що різняться часовими і просторовими масштабами, серед яких астрофізичні об'єкти; матерія, утворювана при зіткненнях частинок і ядер за високих енергій; ядерні системи при низьких енергіях; наносистеми і макромолекули; системи з кулоновою взаємодією. Використовуючи методи теоретичної і математичної фізики вивчено властивості біологічних об'єктів і економічних систем.

29.07.18.0400/0217U005214

Розробка фізичних принципів плазмодіелектричного кільватерного прискорювача. Теорія і експеримент: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Онищенко І.М. – ДР 0114U005214. УДК 533.9.

28 с.

Теоретично та експериментально досліджено вплив плазми в каналі транспортування електронних згустків діелектричного кільватерного прискорювача на ефективність збудження прискорюючого кільватерного поля. На спорудженій установці плазмодіелектричного кільватерного прискорювача продемонстроване фокусування драйверних згустків кільватерним плазмовим полем. Реалізоване прискорення згустків збудженим кільватерним полем при введенні розстройки частоти поля і частоти слідування згустків. Сформульовано фізичні принципи створення плазмодіелектричного кільватерного прискорювача. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.07.18.0401/0217U006386

Діагностичне забезпечення виконання програми досліджень нагріву та утримання плазми на стелараторах "Ураган-2М" та

"Ураган-3М": Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Касілов Андрій Андрійович. – ДР 0115U003831. УДК 533.9.07;533.9.08.

38 с.

За час звітнього періоду досліджувалися деякі особливості методів діагностики плазми в торсатроні "Ураган-3М". Дослідження включають в себе як експериментальну роботу - це систематичне вимірювання просторових розподілів параметрів крайової плазми і плазми в диверторній області за допомогою системи рухомих зондів, так і теоретичну частину - це розрахунки значень магнітного поля і траєкторій силових магнітних ліній торсатрону "Ураган-3М". Розрахунки траєкторій проводилися в ергодичному шарі плазми торсатрону. Завдання полягало в тому, щоб зрозуміти з якої області плазми частинки приходять на систему зондів і скільки обертів силова лінія тримається в ергодичному шарі навколо об'єму утримання. Було створено спеціальний числовий код для розрахунку траєкторій магнітних силових ліній торсатрону "Ураган-3М". За допомогою цього коду були досліджені значення магнітного поля та траєкторії магнітних силових ліній, які перетинають полоїдальний переріз, де встановлено рухомий електричний зонд. Впродовж звітнього періоду проводилися систематичні вимірювання просторових розподілів параметрів крайової плазми і плазми в диверторній області, таких як плаваючий потенціал, густина та температура електронів. Проведені дослідження поведінки граничної плазми на початковій стадії її формування.

29.07.18.0402/0217U006388

Стохастичне нагрівання плазми: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Карась Вячеслав Ігнатович. – ДР 0114U002943. УДК 533.9.

72 с.

Показана можливість швидкого та ефективного нагріву плазми полями регулярних електромагнітних хвиль в результаті перекриття нелінійних циклотронних резонансів, розвитку локальної нестійкості руху заряджених частинок плазми, регулярних та стохастичних розпадів, а також мікрохвильовим випромінюванням зі стохастично стрибковою фазою. Вперше виміряна густина плазми у розряді низького тиску, ініційованому мікрохвильовим випромінюванням зі стохастично стрибковою фазою (МХВССФ). Результати можуть бути застосовані як для нагріву плазми до термоядерних температур у пристроях керованого термоядерного синтезу (КТС), так і при розробці пучкових та плазмово-пучкових генераторів стохастичного НВЧ-випромінювання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.07.18.0403/0217U006398

Експериментальне і теоретичне моделювання фізичних процесів у великих термоядерних установках з дивертором: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Моїсеєнко Володимир Євгенійович. – ДР 0114U001808. УДК 621.039.667.533.9.07 533.9.072.

26 с.

У стелараторі Ураган-3М в умовах ВЧ створення та нагріву плазми проведено вивчення низькочастотної електростатичної турбулентності крайової плазми за допомогою електричних зондів. Показано, що під впливом втрат швидких іонів зростає шар радіального електричного поля на границі плазми, що призводить до пригнічення радіального турбулентного потоку часток та появи ознак переходу до Н-моди утримання. Високочастотний нагрів плазми на

торсатроні Ураган-2М був проведений в декількох режимах при різних його магнітних конфігураціях. Магнітна конфігурація Урагана-2М змінювалась шляхом варіювання співвідношення гвинтового та тороїдального магнітних полів, а великий радіус плазмового шнура змінювався накладенням вертикального магнітного поля різної величини. Знайдені оптимальні магнітні конфігурації щодо утримання плазми.

29.31 Оптика

29.07.18.0404/0217U004780

Теоретичне дослідження оптичних та спінових властивостей парамагнітних центрів забарвлення в функціоналізованому наноалмазі методами квантової хімії: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Лузанов Анастолій Віталійович. – ДР 0115U004421. УДК [535.68:679.826 - 0.22.532]:544.183.24.

77 с.

Схему ESSA (аналізу електронно-збуджених станів) розповсюджено на хвильові функції спин-фліп типу, а саме SF-CIS. Запропоновано зручні індекси для швидкої селекції локалізованих орбіталей та локалізованих електронних збуджень у доволі великих (сотні атомів) наночастинках. Схему ESSA в TDDFT для відкритих електронних оболонок практично імплементовано в квантовохімічну програму з відкритим кодом GAMESS US. Встановлено, що для наноалмазів нижчі електронні збудження локалізовані переважно (не менше 70%) на центрі забарвлення (дефекті) незалежно від розміру наночастинки та функціоналізації її поверхні. Встановлено, що поверхневі атоми функціональних груп (-ОН, -F) практично не беруть участі (менше 9%) у нижчих електронних збудженнях наночастинки. Це означає, що хімічна модифікація поверхні наночастинки може проводитися без порушення цінних для експериментатора спектральних властивостей наноалмазу з центром забарвлення.

29.07.18.0405/0217U004826

Широкосмуговий реєстратор лазерного випромінювання протитанкових систем ураження: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Леваш Леонід Васильович. – ДР 0115U005300. УДК 681.7; 53.082.5..

127 с.

У звіті подано результати розробки завадостійкого широкосмугового реєстратора імпульсного лазерного випромінювання, який складається з приймальних голівок двох типів ("грубої" та "точної"), призначеного для реєстрації випромінювання лазерних далекомірів та цілевказувачів в спектральному діапазоні 0,65 ?12 мкм. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.07.18.0406/0217U004828

Дослідження квантових і когерентних оптичних процесів при дії лазерного випромінювання з керованими спектральними та часовими характеристиками на атоми, молекули, нано- та мікросистеми: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Яценко Леонід Петрович. – ДР 0112U002608. УДК 535.3; 535.14:530.182.

395 с.

Об'єкт дослідження - атоми, молекули, атомне ядро і наночастинки в світловому полі, голографічні фазові ґратки (ГФГ), оригінальний голографічний матеріал для їх виготовлення, нові методики та установки для прецизійного вимірювання оптичних параметрів ГФГ та компонент, що входять до їх конструкції, параметри джерела просторово ко-

герентного суперконтинууму, біологічні тканини, напівпровідникові гетеро структури, лазери зі зсунутим за частотою зворотним зв'язком. Мета роботи - дослідження руху атомів, молекул і наночастинок у полі зустрічних хвиль, оцінка можливості збудження ядер торію у найнижчий збуджений стан (8 eВ) при двофотонному поглинанні, дослідження можливостей дальнометрії із застосуванням лазера зі зсунутим за частотою зворотним зв'язком (ЗЧЗЗ лазер), дослідження нового підходу до розв'язання задачі розпізнавання об'єктів, вдосконалення голографічного методу впорядкування наночастинок (НЧ) у нанокмполімері, розробка методу прецизійної калібровки фазових голографічних ґраток для калібровки оптичних параметрів ГФГ, необхідних для використання в спектральних приладах та дисперсійних резонаторах лазерів, створення установки для прецизійної рефрактометрії у відбиваючому світлі, створення принципово нових, ефективних джерел широкопального випромінювання на основі фотонно-кристалічних волокон та демонстрація можливості їх застосування для багатоколірної голографії у фоторефрактивних середовищах. Методи дослідження - аналіз процесів резонансної взаємодії лазерного випромінювання з атомами і молекулами за допомогою моделювання хвильової функції методом Монте-Карло. Опис механічного руху атомів і молекул за допомогою рівнянь Ньютона. Застосування методу Монте-Карло для обчислення статистичних характеристик ансамблю частинок. Методи спектроскопії та голографії. Експериментальні методи із застосуванням існуючих та нових приладів та методик лазерної фізики, оптики та голографії, теоретичні та розрахункові методи досліджень на основі зв'язаних хвиль з використанням прикладних математичних програм. ІЧ спектроскопія, спектроскопія комбінаційного розсіювання, оптична спектроскопія, SEM мікроскопія. Результати - проведено аналіз двофотонних оптичних переходів в ядрі ^{229}Th та показано перспективність такого методу збудження ядер. Розроблено метод отримання збудженого ізомерного стану ^{229}Th на основі двофотонного поглинання для використання в якості стандартів частоти. Запропоновано метод утримання охолоджених атомів зустрічними світловими хвилями. Розроблено теорію створення оптичних пасток на основі адабатичної взаємодії атомів з послідовностями зустрічних імпульсів великої площі. Розроблено сучасні системи для дальнометрії з використанням лазерів зі зсунутим за частотою зворотним зв'язком з інжекцією фазовомодульованого одночастотного випромінювання в резонатор для швидкісного вимірювання відстаней з мікроною точністю. Розвинуто наближену теорію дифракції та посилення світлової хвилі у відбивній ґратці при виконанні умови Бреґа другого порядку. Отримано аналітичні вирази для визначення коефіцієнтів відбиття та пропускання, довжини хвилі генерації та міжмодової відстані. Виготовлено та досліджено два типи лазерів з розподіленням зворотним зв'язком на основі полімерних ґраток полімер - наночастинка: а) лазери з активованою лазерним барвником Бреґівською структурою та б) хвилеводні лазери з активованим планарним хвилеводом і зовнішнім Бреґівським резонатором, що забезпечує зворотний зв'язок. Досліджено спектрально-часову динаміку нестационарного поглинання полімерних плазмонних нанокмполімерів з хаотичним та впорядкованим розподілом наночастинок срібла, які утворюються в полімерній матриці з прекурсору металу. Розроблено та експериментально досліджено метод розпізнавання образів шляхом заміни об'єктів на однозначно пов'язаних з ними синтезованих фазових об'єкти, що розраховані за допомогою ІФП алгоритму.

29.07.18.0407/0217U004836

Розробка нових методів запису та відтворення кольорового тривимірного зображення

голограм на основі поверхневого плазмонного резонансу: Заключний звіт /Міжнародний центр "Інститут прикладної оптики" Національної академії наук України; Керівник Ільченко Світлана Григорівна. – ДР 0115U005160. УДК 535.016.

71 с.

Запропонована метал-діелектрична багатошарова структура для посилення притиснутого електромагнітного поля та отримання заданих дисперсійних характеристик для відновлення кольорових зображень.

29.07.18.0408/0217U004837

Нелінійно-оптичні властивості індукованої світлом супрамолекулярної взаємодії бактеріородопсину в мембранах Halobacterium salinarium для створення оптично керованих нанопристроїв в інформаційних технологіях: Заключний звіт /Міжнародний центр "Інститут прикладної оптики" Національної академії наук України; Керівник Корчемська Олена Яківна. – ДР 0116U004204. УДК 547.022;535.012.

42 с.

Досліджено нелінійно-оптичні властивості супрамолекулярних процесів в пурпурних мембранах Halobacterium salinarium, які ініціюються оборотними фотоперетвореннями в окремій молекулі бактеріородопсину, з метою створення оптично керованих нанопристроїв для переключення та фільтрації інформації в реальному часі.

29.07.18.0409/0217U004838

Оптична самолокалізація в мікролазерах і мікролазерні технології для високоточних вимірювань та обробки матеріалів: Заключний звіт /Міжнародний центр "Інститут прикладної оптики" Національної академії наук України; Керівник Тараненко Віктор Борисович. – ДР 0112U002181. УДК 535.37.

100 с.

Досліджено нелінійнооптична просторово-часова самолокалізація в твердотільних мікролазерах для реалізації нових солітонних режимів лазерної генерації, розроблено методи управління характеристиками потужних субнаносекундних лазерних імпульсів.

29.07.18.0410/0217U006274

Фізико-хімічні властивості нанодропів на основі вірусів та наночастинок металів: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник І.Касіяненко Василь Харитонович – ДР 0116U004210. УДК 535.33/34;539.216/22 535.343.2.

44 с.

В рамках виконання проекту розроблено методика синтезу наночастинок золота. Досліджено вплив співвідношення концентрацій відновника і відновлюваних іонів золота на кінцеві характеристики одержуваних дисперсійних систем гідрозолей золота. Дослідження методами спектроскопії зростання інтенсивності поглинання при зміні співвідношення концентрацій і підвищення температури синтезу, що не супроводжується зсувом смуги поглинання з максимумом 530 нм, свідчить про збільшення ефективності процесу відновлення і підвищення концентрації наночастинок золота розміром 15-20 нм. Методом зондової тунельної мікроскопії проведено дослідження електронних властивостей вірусів та нанокмполімерів на основі ВТМ та наночастинок золота. Встановлено, що при скануванні в інтервалі від 0 В до 6 В виникають спонтанні і індуковані переходи в стан з відносно високою електропровідністю. Для чистих ВТМ подібний ефект не спостерігається. Спостережуване

перемикання провідності на вольт-амперних характеристиках в подальшому може бути використане для створення цифрових записуючих пристроїв з високою щільністю запису інформації.

30 МЕХАНІКА

30.03 Основи, загальні задачі і методи механіки

30.07.18.0411/0518U000068

Савченко Олена Віталіївна. Моделі і методи оптимізації деформівних дисипативних конструкцій з композиційних матеріалів при динамічних навантаженнях: Дис... д.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 28.02.2018. УДК 534.1:539.3.

430 с.: 39 табл., 151 іл. – Бібліогр.: 400 назв.

До вирішення проблеми оптимізації складних дисипативних композитних конструкцій з шарами в'язкопружних і електров'язкопружних матеріалів для роботи в умовах динамічних навантажень застосовано системний підхід, який передбачає реалізацію декількох основних етапів: одержання матриці ефективних модулів, яка адекватно відображає властивості композиційного матеріалу при динамічних навантаженнях; побудову математичної моделі коливань дисипативної конструкції з використанням напіваналітичного варіанту методу скінченних елементів у просторі інтегральних перетворень Фур'є; розробку методу оптимізації на основі генетичних алгоритмів, вибір вектора параметрів оптимізації, обмежень на параметри оптимізації і критеріїв оптимальності проекту та розробку програми для реалізації ітераційного процесу оптимізації конструкції, яка відповідає заданим критеріям, зокрема, високому рівню розсіювання енергії.

30.15 Загальна механіка

30.07.18.0412/0217U004551

Трибологічні основи підвищення надійності деталей і робочих органів сільськогосподарської техніки: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Черновол Михайло Іванович. – ДР 0114U003656. УДК 531.43:631.3.

596 с.

Досліджено комплекс факторів фізико-механічних, фізико-хімічних, трибологічних та реологічних процесів, що протікають під час експлуатації в матеріалах поверхневих шарів деталей і робочих органів СГТ, а також на межі їх взаємодії з робочим (технологічним) середовищем та в самих середовищах. Встановлено закономірності впливу цих факторів на показники надійності, використовуючи закономірності трибологічних характеристик та фізичні і математичні основи теорії надійності. На основі отриманих закономірностей, побудови фізичних та стохастичних математичних моделей надійності поверхневого шару і деталі, сформовано необхідний комплекс характеристик і властивостей та виявлені взаємодії деталей між собою та робочими середовищами, які приводять до покращення технічного стану СГТ, реалізації ефекту самоорганізації та істотного підвищення показників надійності. Результати теоретичних та експериментальних досліджень дали можливість розробити та запропонувати нові і удосконалити існуючі конструкторські, технологічні та експлуатаційні методи підвищення надійності СГТ, розроблено практичні рекомендації виробникам та споживачам (користувачам) СГТ щодо оптимальних методів підвищення надійності на всіх етапах життєвого циклу, ефективного їх використання, безвідмовної роботи і подовження терміну експлуатації, вибору найбільш економічно

доцільних технологій зміцнення і стратегій технічного обслуговування і ремонту.

30.07.18.0413/0217U006255

Розробка методів дослідження та вирішення актуальних науково-технічних проблем щодо створення і удосконалення перспективних машин та систем: Заключний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Пилипенко Олег Вікторович. – ДР 0112U001324. УДК 629.7+531.

362 с.

Об'єкт дослідження - перспективні машини і складні технічні системи. Мета роботи - розробка методів дослідження і вирішення актуальних науково-технічних проблем створення та вдосконалення перспективних машин і систем. Методи дослідження - методи аналітичного, математичного, комп'ютерного та експериментального моделювання, теоретичної механіки, теорії динамічних систем, системного аналізу, теорії надійності термодинаміки незворотних процесів, механіки руйнування, фізики відмов, теорії автоматичного регулювання та теорії оптимізації, математичної статистики. Основні отримані результати: розроблено математичну модель просторової взаємодії екіпажу і колії довільного обрису; вивчено вплив зміни форми профілів коліс на стійкість руху і динамічні якості взаємодії з рейковою колеєю піввагонів; показано, що додаткові зв'язки у візку перспективного вантажного вагона значно підвищують стійкість руху і динамічні якості екіпажу; розроблено математичну модель для дослідження перехідних режимів руху пасажирських поїздів, сформованих з вагонів нового покоління, і визначено фактори, що впливають на динамічні показники пасажирського поїзда; показано нові можливості удосконалення методів синтезу алгоритмів бортової активної системи підтримки цільової ефективності перспективних об'єктів ракетної техніки таким чином, щоб засоби контролю функціонування цих об'єктів були збалансовані з технічними засобами усунення причин небажаного розвитку потенційно аварійної події; запропоновано нову форму рівнянь вільного твердого тіла відносно центру мас і на її основі показано можливість побудови стійких алгоритмів переорієнтації космічних апаратів для задач дистанційного зондування Землі; запропоновано новий підхід до визначення ймовірності граничних рухів нестійких механічних систем, що розширює можливість прогнозу таких рухів і характеризує систему в цілому; розроблено конструкцію пальникового пристрою, що забезпечує тонкодисперсне розпилення, ефективний підпал і стабільне спалювання водовугільного палива; розроблено математичну модель багатозондової секції для вимірювання коефіцієнта відбиття, яка вперше відкриває можливість використовувати двозондову секцію для проведення вимірювань в широкій смузі частот; показано можливість визначення резонансної частоти і добротності резонаторів, дано оцінку можливостей первинного перетворювача на основі двох пов'язаних біконічних резонаторів для вимірювання діелектричної проникності діелектричних матеріалів; обґрунтовано методи призначення мінімального числа і тривалості випробувань складних технічних систем, застосування яких дозволить зменшити необхідний обсяг випробувань на надійність; розроблено методи отримання гарантованих оцінок ймовірностей відмови і аварій технічної системи, які дозволяють знаходити найкращі оцінки за рахунок використання додаткової інформації про систему; створено математичні моделі розподілу вимог до ймовірності безвідмовної роботи між елементами технічної системи, які дозволяють проводити редукцію розмірності задачі. Галузь застосування - ракетно-космічна техніка, залізничний транспорт, вугільна енергетика, вимірювальні прилади. Робота розповсюджує-

ться за договірною ціною.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.07.18.0414/0417U002068

Дубик Ярослав Романович. Вплив внутрішнього середовища на характеристики коливань трубопроводів: Дис... к.т.н. /Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. – Захищена 18.05.2020.

УДК 539.4+534.11.

150 с.: 15 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 115 назв.

У роботі викладені результати досліджень по визначенню впливу внутрішнього середовища на динаміку системи середовище-трубопровід. Розв'язано акусто-механічну задачу для труби з врахуванням взаємодії на фітингах та поздовжньої взаємодії. Виведені умови ортогональності власних форм коливань для зв'язаного аналізу. Запропонований енергетичний метод розрахунку частот і амплітуд акустичних коливань, що виникають за рахунок руху газоподібного середовища в довгих трубопроводах із боковими замкненими відгалуженнями. Отримані результати використані на енергоблоці АЕС для зменшення рівня вібрацій паропроводів.

30.07.18.0415/0217U006268

Гібридні аналітико-чисельні методи розв'язку актуальних задач неоднорідного середовища: Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Грицак Віктор Захарович. – ДР 0114U002656. УДК 539,3.

48 с.

Об'єкт дослідження - конструкції з неоднорідних та нелінійних матеріалів. Мета роботи - розробка способів і підходів для математичного моделювання конструкцій із неоднорідних та нелінійних матеріалів та створення програмного забезпечення для чисельного розв'язання тривимірних задач механіки конструкцій із неоднорідних та нелінійних матеріалів в умовах статичного та динамічного деформування. Розроблено підхід на основі методів збурень та фазних інтегралів, за допомогою якого розв'язуються нелінійні сингулярні диференціальні рівняння із змінними коефіцієнтами з великим ступенем нелінійності. На основі моментної схеми скінченного елемента досліджено напружено-деформований стан гумового віброізолятора та стрічки-струни, як суцільної, так при наявності тріщини. Робота розповсюджується за договірною ціною.

30.07.18.0416/0217U006320

Дослідження міцності та вібрацій відповідальних елементів конструкцій гідроагрегатів: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Шулік Олександр Миколайович. – ДР 0114U001441. УДК 539,3:534.1; 539.4.

115 с.

Створено ефективні методи оцінки міцності і вібраційних характеристик відповідальних елементів енергетичних конструкцій в умовах дії багаторазових короткочасних інтенсивних навантажень. Використані сучасні чисельні методи скінченних та граничних елементів, експериментальні методи проведення швидкісних випробувань. Розроблено пакет комп'ютерних програм для аналізу міцності елементів гідроагрегатів. Проведено дослідження коливань кришок гідротурбін з урахуванням впливу рідини, умов закріплення і типу матеріалу, проаналізовано статичну і динамічну міцність силового кріплення для з'єднання кришки зі статором гідротурбіни. Проведено втомні випробування деталей

силового кріплення в умовах симетричного плоского згину і розтягу-стиску. Методики і результати роботи використовуються в ПАТ "Турбоатом". Робота передається за кордон за договірною ціною.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.07.18.0417/0217U004781

Інтенсифікація процесів іонообмінного розділення біологічно активних речовин за допомогою ультразвуку: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Чебанов Валентин Анатолійович. – ДР 0116U001999. УДК 54,05+544,03.

25 с.

Основна мета роботи - створення нових методів синтезу азотомісних гетероциклів на основі багатокомпонентних та лінійних реакцій, дослідження можливостей керування багатокомпонентними реакціями, у тому числі за допомогою неklasичних методів активації (мікрохвильового випромінювання та ультразвуку), вивчення теоретичних питань хімії гетероциклів, механізмів проведених реакцій, визначення будови синтезованих сполук.

31.15 Фізична хімія

31.07.18.0418/0417U002207

Карауш Наталія Миколаївна. Дослідження ароматичності і спектральних властивостей гетероанельованих циклооктатетраєнів з врахуванням вібронних ефектів: Дис... к.х.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 12.05.2017.

УДК УДК 544.18 + 544.135 + 544.174.2.

166 с.: 21 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню ароматичності та електронно-спектральних властивостей частково та повністю гетероанельованих циклооктатетраєнів та сітчастих полімерів на основі тетраокса[8]циркуленів в контексті їх застосування для потреб нанофотоніки та фотовольтаїки. У роботі показано, що усі досліджувані молекули гетероанельованих циклооктатетраєнів мають антиароматичний внутрішній восьмичленний цикл за рахунок наявності паратропних кільцевих струмів, в той час як ароматичний характер анельованої частини, навпаки, обумовлений діатропними кільцевим струмом. Як наслідок, досліджувані молекули можна розглядати як неароматичні сполуки, в яких діатропний і паратропний кільцевий струми взаємно компенсують один одного.

31.07.18.0419/0217U004593

Фізико-хімічні основи дизайну чутливих до видимого світла фотовольтаїчних та фотоелектрохімічних систем на основі композитів широкозонних напівпровідників з металхалькогенідними квантовими точками, нанокристаллами металів та похідними графену: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Кучмії Степан Ярославич. – ДР 0112U001192. УДК 541.14.

157 с.

Методами золь-гель та скрин-принтингу отримано плівки діоксиду титану на поверхні провідного скла FTO, а модифікованим методом електрохімічного осадження на поверхні провідного скла ITO та FTO сформовано мезопористі плівки оксиду цинку. Встановлено морфологію, ад-

сорбційні та фотохімічні характеристики одержаних пліткових структур. З використанням фотокаталітичного методу отримані плівкові фотоанооди $\text{ITO}/\text{ZnO}/\text{CdS}$, а двостадійним йонним обміном структури $\text{ITO}/\text{Cu}_2\text{S}$ як протиелектролітично сформованого фотоанода $\text{ITO}/\text{ZnO}/\text{CdS}$ та протиелектрода $\text{ITO}/\text{ZnO}/\text{Cu}_2\text{S}$ у фотовольтаїчну систему з рідким S_2/Sx_2 -вмісним електролітом досягнута ефективність перетворення енергії видимого світла 3,5%. З використанням методу послідовної адсорбції та взаємодії йонів (SILAR) отримано фотоанооди $\text{ITO}/\text{ZnO}/\text{CdS}/\text{Zn}_{1-x}\text{S}$ та показано, що зменшення "x" у їх складі від 1,00 до 0,62 призводить до значного зростання максимальної потужності, генерованої такими електродами, та зсуву фотопотенціалу розімкненого кола від -1,18 до -1,46 В відн. Ag/AgCl , що є наслідком зростання потенціалу зони провідності сенсibilізатора. Встановлено основні причини генерації фотоструму електродами $\text{ITO}/\text{ZnO}/\text{CdS}$ одержаними методом послідовної адсорбції та взаємодії йонів (SILAR) при їх опроміненні світлом з енергією, меншою за ширину забороненої зони масивного CdS, обумовлені участю енергетичних станів, що знаходяться у забороненій зоні сенсibilізатора. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0420/0217U004594

Створення нових наноструктурованих органо-неорганічних фотополімеризаційно-здатних матеріалів для лазерних фототехнологій: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Гранчак Василь Михайлович. – ДР 0114U000209. УДК 544.52.

123 с.

Розвинуті фізико-хімічні засади створення нових наноструктурованих органо-неорганічних фотополімеризаційно-здатних композицій на основі олігомерів та акрилових мономерів з добавками нанорозмірних частинок і кремнійорганічних модифікаторів; розроблені на їх основі функціональні матеріали для лазерних фототехнологій (фотолітографії, миттеві клеї, голограми тощо), з'ясовані закономірності впливу природи оточення на фоточутливі та фізико-хімічні принципи оптимізації взаємозв'язку в тріаді синтез-структура-функціональні властивості, сформульовані рекомендації щодо оптимальних умов проведення лазерних технологічних процесів фотолітографії, стереолітографії та голографічного запису інформації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0421/0217U004595

Розвиток фундаментальних засад створення ефективних фотокаталітичних, фотовольтаїчних та люмінесцентних систем на основі ультрадисперсних частинок метал-халькогенідів та металатів: Заклучний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Кучмій Степан Ярославович. – ДР 0113U003132. УДК 544.52.

221 с.

Одержано фотоактивні наночастинки ряду напівпровідників (шаруваті ніобати калію, змішаний оксид олова, мезопористий діоксид титану, шаруватий нітрид вуглецю тощо) та метал-напівпровідникових наноконізати на їх основі, проведено дослідження їх структурних, спектральних та фотокаталітичних властивостей. За участю синтезованих наноматеріалів встановлено закономірності перебігу низки фотокаталітичних реакцій: відновлення йонів металів, одержання молекулярного водню, газофазного окислення спиртів, відновлення діоксиду вуглецю тощо. Запропоновано нові фізико-хімічні підходи до одержання і стабілізації в колої-

дних розчинах та плівках високолюмінесцентних квантових точок індивідуальних та модифікованих напівпровідників: оксиду цинку, сульфідів індію, кадмію тощо та проведено комплексне дослідження їх структурних, спектральних, фотолюмінесцентних та електролюмінесцентних властивостей. З'ясовано вплив різних факторів на ефективність фотолюмінесценції одержаних наноматеріалів, а також природу електронних переходів, що обумовлюють виникнення в них фотоемісії. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0422/0217U004597

Фізико-хімічні засади створення каталізаторів парової конверсії відновлюваної органічної сировини для отримання водню: Заклучний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Стрижак Петро Євгенович. – ДР 0116U007192. УДК 541.128.7.

38 с.

Методами сольвотермічного розкладу гетероядерних комплексів та співосадження синтезовано наночастинки феритів Mn, Fe, Co, Ni, Cu, Zn, Mg. Досліджено вплив хімічного складу феритів на їх каталітичні властивості в процесі парового риформінгу C2-C5 спиртв та продуктів їх перетворень (альдегідів та кетонів) як модельних речовин для конверсії кисеньвмісних сполук біосировини. Охарактеризовано фазовий склад та термічну стабільність феритів як каталізаторів парового риформінгу спиртв. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.07.18.0423/0217U004638

Розробка каталізаторів гідрування ароматичних нітросполук та монооксиду вуглецю на основі металів VIII групи, нанесених на вуглецеві наноматеріали: Заклучний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Стрижак Петро Євгенович. – ДР 0114U001844. УДК 544.47; 544.344.

30 с.

Отримано каталізатори з нанесеними наночастинками паладію контрольованого розміру на графеноподібні структури, зокрема, вуглецеві нанотрубки (ВНТ) та азотовмісні вуглецеві нанотрубки. При нанесенні наночастинки рівномірно розподіляються по поверхні носія, розмір частинок та їх розподіл за розмірами при нанесенні не змінюється. Отримано серію зразків з нанесеними з колоїдного розчину наночастинок паладію на вуглецеві носії, а саме, на графіт, активоване вугілля СКТ та на азотовмісні вуглецеві нанотрубки. Методом ПЕМ показано, що розмір наночастинок паладію та їх розподіл за розмірами не змінюються при їх нанесенні. Каталітичну активність отриманих зразків з нанесеними наночастинками паладію а також колоїдний розчин наночастинок було досліджено у реакції гідрування о-нітротолуолу. Найбільшою активністю характеризується колоїд паладію, в той час, як нанесення паладію на вуглецеві носії призводить до зменшення його активності. Найменшою активністю характеризується зразок 1%Pd/N-ВНТ, в той час як активність 1%Pd/Графіт співставна з комерційним зразком, активність 1%Pd/СКТ займає проміжне значення. Зменшення активності паладію після нанесення може бути обумовлено частковим блокуванням поверхні металу у місті контакту метал-носій. Також, отримані дані свідчать про суттєвий вплив природи та структури вуглецевого носія на активність паладійвмісних каталізаторів. Таким чином показано, що активність таких перевищує активність комерційного каталізатора 10%Pd/C у перерахунку на масу металу.

31.07.18.0424/0217U004639

Розробка дисперсних та пористих матеріалів різного функціонального призначення на основі карбиду кремнію: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Ільїн Володимир Георгієвич. – ДР 0114U000141. УДК 544.723.21.

93 с.

Мета роботи полягала в розробці наукових підходів та технологічних засад створення нових дисперсних та пористих матеріалів на основі карбиду кремнію для процесів адсорбції та каталізу, встановленні впливу типу структури,

ступеню кристалічності, морфології, пористості на адсорбційні та каталітичні властивості систем на його основі.

31.07.18.0425/0217U004640

Розробка нанофазних каталізаторів низькотемпературного гідрування нітротолуолів: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського . НАН України; Керівник Стрижак Петро Євгенович. – ДР 0114U000140. УДК 544.478.41.

45 с.

Створений каталізатор характеризується більшою продуктивністю у порівнянні з відомими комерційними аналогами, при однаковому вмісті паладію. Створення ефективного каталізатора здійснено за рахунок оптимізації процесу просочення носія паладієм та вдосконалення стадії відновлення каталізатора. Запропонований каталізатор може бути застосований для отримання толудинів шляхом гідрування відповідних нітротолуолів, а також для інших органічних реакцій. Каталізатор захищено патентом України.

31.07.18.0426/0217U004641

Розвиток наукових засад створення селективних каталізаторів отримання компонентів моторних палив з біосировини та знешкодження оксидів азоту (I, II): Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Стрижак Петро Євгенович, Орлик Світлана Микитівна. – ДР 0112U001194. УДК 541128.7..

340 с.

З метою отримання водню з сільськогосподарських та побутових відходів показано, що використання металевих каталізаторів на основі заліза, нікелю, або родію для піролізу твердої біосировини (деревина та побутові пластмаси на основі ПЕТ, полістиролу, поліетилену) призводить до суттєвого збільшення виходу цільового продукту - водню. В результаті розробки каталізаторів для процесу крекінгу відновленої сировини з метою отримання компонентів моторних палив виявлена каталітична активність наночастинок гетиту в такому процесі. Показано, що максимальних вихід алканів та мінімальних вихід кисневмісних сполук досягається за температури 400 0С. Основними рідкими продуктами крекінгу є вуглеводні бензинової та дизельної фракції. Вперше показано каталітичну активність залізовмісного каталізатора на вуглецевих нанотрубках Fe/CNT в процесі низькотемпературного парового риформінгу біоетанолу: селективність по водню близька до 50% при конверсії етанолу 76% (T = 400 оС). Це відкриває можливість застосування каталізаторів на вуглецевих нанотрубках в процесах низькотемпературної конверсії біоетанолу, що одержується з відновленої сировини. З метою розроблення селективних каталізаторів для синтезу вуглеводнів з сировини ненафтового походження за результатами проведених досліджень сформульовано концепцію добору селективного каталізатора синтезу C3-C4 вуглеводнів в процесі гідрування монооксиду вуглецю, яка базується на тому, що обмеження росту вуглецевого ланцюга можна досягти

за рахунок обмеження розміру частинок активного компонента каталізатора, а зменшення як розміру наночастинок металу так і півширини розподілу наночастинок за розмірами може призвести до повного припинення росту вуглецевого ланцюга. В процесі етерифікації спиртів, зокрема біоетанолу з метою пошуку шляхів підвищення вибіркової селективності сульфокатіонітних каталізаторів етерифікації біоетанолу показано, що морфологія кислотних каталізаторів є не менш важливим фактором, що впливає на їх активність і селективність, ніж кислотність. На основі аналізу можливих механізмів СКВ-процесу з'ясовано природу активних центрів та роль компонентів композиції Ag/Al₂O₃ в СКВ-активності каталізаторів. Встановлено, що роль срібла в складі Ag/Al₂O₃-каталізаторів полягає в формуванні окисно-відновних і кислотно-основних центрів. Активність Ag/Al₂O₃-каталізаторів в процесі селективного відновлення NO в надлишку кисню визначається вмістом срібла на поверхні у вигляді катіонів Ag⁺ та нанокластерів. Збільшення вмісту оксиду алюмінію до 45-50 мас.% в складі каталізаторів Ag/Al₂O₃/кордієрит призводить до підвищення їх активності. Розроблено методику покриття матриці стільникової структури шаром мезопористого Al₂O₃. Структуровані каталізатори Ag/Al₂O₃/кордієрит характеризуються високою активністю в процесі СКВ NO в реакційних сумішах близьких за складом до викидних газів дизельних двигунів і бензинових, які працюють на "збіднених" паливних сумішах. Встановлено, що активність бінарних Co-In-оксидних каталізаторів в процесах сумісного відновлення оксидів азоту(I, II) CO та вуглеводнями залежить від кількості і послідовності введення активних компонентів, природи носія (Al₂O₃, ZrO₂), кислотних властивостей поверхні каталізатора. Найвищу активність виявив каталізатор 5%In₂O₃/5%Co₃O₄/Al₂O₃ при використанні як відновника CO. Co-In-оксидні каталізатори, нанесені на ZrO₂, толерантні до впливу вологи. Введення 0,1% Pd сприяє зниженню температури перетворення оксидів азоту на 120-180 оС. Розроблені (Pd), Co-, Ce-, Zr-оксидні композиції та сформовані на їх основі структуровані каталізатори Pd/(Co₃O₄-CeO₂(ZrO₂)/кордієрит характеризуються низьким вмістом МПГ (0,1%), високою активністю в реакціях сумісного відновлення оксидів азоту(I, II) CO і можуть бути застосовані для комплексної очистки викидних газів.

31.07.18.0427/0217U004642

Йонні рідини, що містять галогеніди лантану, церію, гадолінію, фторборати та фторсилікати для синтезу сполук на їх основі: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Малишев Віктор Володимирович. – ДР 0115U002225. УДК 544.6.

103 с.

Звіт по НДР: 103 стор., 14 рис., 17 табл., 186 літ. джерел. Об'єкт дослідження: нові йонні рідини, що містять галогеніди гадолінію, фторборати та фторсилікати, для синтезу боридів і силіцидів гадолінію. Мета роботи: дослідження фізико-хімічних властивостей нових йонних рідин, що містять галогеніди гадолінію, фторборати та фторсилікати, розробка теоретичних основ електрохімічного синтезу боридів та силіцидів гадолінію. Удосконалено методи електрохімічного синтезу дисперсних порошків боридів і силіцидів гадолінію з йонних розплавів. Запропоновано стабільні електроди для електроосадження цих промислово важливих речовин. Знайдено оптимальні умови для отримання катодних осадів визначеної форми (наночастки, дисперсні порошки). Умови передачі звіту: за договором, Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України, 03680, м. Київ-142, просп. Палладіна, 32/34. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.07.18.0428/0217U004682

Оптимізація складу нікель-алюмо- та -цирконійоксидних каталізаторів для забезпечення їх ресурсних характеристик у процесі окислювального риформінгу природного газу: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Орлик Світлана Микитівна; Соловйов Сергій Олександрович. – ДР 0114U000211. УДК 544.47:544.344.

98 с.

Звіт про НДР: 98 с., 56 рис., 8 табл., 74 джерела. Об'єкти дослідження - каталітичні композиції Ni-OPЗЕ-Al₂O₃ (PЗЕ = La, Ce) для одержання водню і синтезу газу та багатокомпонентні Ni-вмісні композити на основі стабілізованого Sc та Ce діоксиду цирконію (10Sc1CeSZ), як прототипи анодних матеріалів ТОПЕ. Мета роботи - оптимізація складу структурованих нікель-алюмінієвих та композитних нікель-цирконієвих каталізаторів для забезпечення їх ресурсних характеристик у процесі окислювального риформінгу компонентів природного газу. Методи досліджень - комплекс методів дослідження каталізаторів та каталітичних реакцій - кінетичний метод, рентгенофазовий аналіз, температурно-програмоване відновлення воднем, температурно-програмоване окислення водою та киснем, просвічуюча електронна мікроскопія. Оптимізовано склад високопродуктивних каталізаторів Ni-MxOy/Al₂O₃ (MxOy: Na₂O, K₂O La₂O₃, CeO₂, NiO) на структурованих керамічних носіях (кордієрит) для процесів риформінгу метану та C₂-C₄-алканів (кисневої, парової, вуглекислотної конверсії) з отриманням водню (синтезу газу, в т. ч. із заданим співвідношенням H₂/CO). Визначено характер впливу модифікуючих добавок/допантів оксидів лужних, рідкісноземельних елементів на селективність, вихід цільових продуктів (водню, синтезу газу), стійкість до дії сірковмісних сполук та втрати активності через накопичення вуглецю. Розроблено композити Ni-Cu-CeO₂-10Sc1CeSZ та Ni-MPP-10Sc1CeSZ (MPP - Pt, Pd), які характеризуються високою каталітичною активністю (100% конверсія бутану та метану при 650 - 700 оС), стійкістю до завуглецювання і стабільністю роботи в процесі парового риформінгу бутану (8 год) та три-риформінгу метану (32 год в повторних циклах роботи) при температурах 600 - 800 оС. Запропоновано режим регенерації каталізаторів, що забезпечив високу стабільну активність Ni-Pd-10Sc1CeSZ композита після 3 год. роботи в процесі три-риформінгу метану в присутності H₂S. Ключові слова: діоксид цирконію, нікель, паровий риформінг, три-риформінг, етан, метан, пропан, бутан, анод, твердо оксидний паливний елемент. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0429/0217U004683

Створення пористих координаційних полімерів 3d металів для адсорбційного розділення органічних речовин: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Колотілов Сергій Володимирович. – ДР 0114U000210. УДК 544.2; 543.5.

64 с.

Показано можливість застосування пористих координаційних полімерів (ПКП) як носіїв для колонкової і тонкошарової хроматографії для розділення органічних речовин, зокрема, ізомерів оптично-активних речовин. Знайдено залежність ефективності розділення оптичних ізомерів спиртів на колонках, заповнених хіральними ПКП, від довжини колонки і показано, що використання хірального ПКП цинку з (S)-лактатом дозволяє досягти повного розділення оптичних ізомерів 1-фенілетанолу. Застосування ПКП як носіїв для тонкошарової хроматографії дозволяє розділя-

ти органічні речовини. Розроблено композиції, що містять ПКП, які затвердівають з передбачуваною деформацією і можуть бути використані для формування об'ємних об'єктів довільної конфігурації, здатних виступати як стаціонарні фази для рідинної хроматографії.

31.07.18.0430/0217U004684

Створення нових каталізаторів на основі металоорганічних каркасів для синтезу цінних біологічно активних речовин: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Полунін Руслан Анатолійович. – ДР 0116U005514. УДК 544.47; 546.7.

34 с.

Досліджено гідролітичну стійкість ряду пористих координаційних полімерів. З лігандом 5,5'-біс(1-карбокси-2-оксифеніл-5-азо)N,N'-етиленбіс(саліцилімін)ом (H6L) отримано координаційний полімер [Co₃(L)(CH₃COO)]_n, який проявляє каталітичну активність в реакції розкриття оксиранових циклів при взаємодії циклогексеноксиду з водою з утворенням 1,2-циклогександіолу та в реакції циклогексеноксиду з фенолом з утворенням 2-феноксидциклогексанолу-1. Показано, що координаційні полімери [CoCl₂(L₂)]_n та [CoCl₂(L₃)]_n з лігандами біпіридинового ряду L₂ та L₃ проявляють низьку каталітичну активність в реакції конденсації саліцилового альдегіду з нітрометаном (конверсія саліцилового альдегіду складає 5 % за 30 годин експерименту).

31.07.18.0431/0217U004685

Наноккомпозити на основі пористих координаційних полімерів та наночастинок металів для процесів екологічно-сприятливого тонкого органічного синтезу: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Колотілов Сергій Володимирович. – ДР 0116U005513. УДК 544.7; 546.7; 546.9.

28 с.

Розроблено методи одержання композитів наночастинок (НЧ) Pd і пористих координаційних полімерів (ПКП); показано, що введення солей Pd в пори таких ПКП з подальшим відновленням веде до утворення агломератів НЧ розміром від 10 до 20 нм; встановлено, що при нанесенні НЧ Pd структура ПКП не руйнується. Встановлено, що композити Pd з MIL-101(Cr) каталізують реакцію фенілборонової кислоти з бромбензолом у присутності кисню повітря, максимальний вихід досягає 40 % за кімнатної температури та 80 % за 80 °С. Показано, що каталізатори, які містять лише НЧ Ni (без Pd), не проявляють активність в реакції ароматичного сполучення фенілборної кислоти з галогенариллами, але гетерометалічні композити, одержані шляхом сумісного осадження Ni²⁺ та Pd²⁺, нанесених на ПКП або інші носії (С₃N₄, цеоліти), каталізують реакцію фенілборонової кислоти з бромбензолом з утворенням біфенілу.

31.07.18.0432/0217U004686

Дослідження складу, будови і кислотності гетерогенних каталізаторів, що містять наночастинок перехідних металів: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Колотілов Сергій Володимирович. – ДР 0116U002618. УДК 544.02.

9 с.

В ході виконання роботи проведено рентгенофазовий аналіз досліджуваних зразків - діапазон кутів 5 - 45; інтерпретацію результатів рентгенофазового аналізу, оцінку площі поверхні методом термодесорбції азоту; розрахунок площі поверхні за результатами термодесорбції азоту; оцін-

ка кислотності поверхні методом термодесорбції амоніаку; елементний аналіз; трансмісійна електронна мікроскопія.

31.07.18.0433/0217U004771

Розробка нових хіральних фотоорганічних сполук, як ключових компонентів рідкокристалічного середовища для нової генерації дисплеїв та фотонних пристроїв: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Ващенко Валерій Володимирович. – ДР 0112U002186. УДК [547.321 : 544.25] + 004.51.

124 с.

Розроблено спосіб хроматографічного визначення енантіомерної чистоти хіральних фторовмісних вторинних спиртів з використанням l-ментилфталата в якості дериватизуючого реагента. Розроблено спосіб одержання (R)- та (S)-енантіомерних 1,1,1-трифтороалкан-2-олів з високою енантіомерною чистотою (?99,9 %). Синтезовано цільові хіральні фторовмісні органічні сполуки. Досліджено мезоморфні властивості рідкокристалічних (РК) композицій, отриманих шляхом введення синтезованих хіральних сполук у смектичну С РК матрицю. Вимірено значення τ_{max} для РК композицій цільових сполук в залежності від концентрації та температури і, на підставі цих даних, оцінені значення кроку спіралі (найкоротші - близько 100 нм) і закручуючої здатності (16-61 мкм-1). Вимірено концентраційні та температурні залежності спонтанної поляризації (PS/C=391-583 нКл/см²) та кута нахилу (30-32 °) для РК композицій цільових сполук. Розроблено сегнетоелектричні та антисегнетоелектричні РК матеріали для використання у ефектах DHF і DHAFLC, а також у орієнтаційному ефекті Керра.

31.07.18.0434/0217U004774

Стабілізація колоїдів феромагнітних наночастинок в нематичних та смектичних рідких кристалах: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Ващенко Валерій Володимирович. – ДР 0116U001213. УДК 544.252.22:66.022.32.

35 с.

Синтезовано феромагнітні наночастинок CoFe₂O₄ діаметром близько 7.8 нм, які були модифіковані сумішшю дендритної мезогеноподібної фосфонової кислоти з гексилфосфоновою кислотою (1/4), яка дозволяє отримувати стабільні колоїди таких частинок в нематичних рідких кристалах. В якості сегнетоелектричного рідкого кристалу (СЕРК) була використана суміш фенілпіримідинів і лактатної хіральної добавки в концентрації 14%. Отримано частотні залежності реальної і уявної частин діелектричної проникності для вихідного СЕРК і дисперсій магнітних наночастинок (МНЧ) в СЕРК. При введенні МНЧ в СЕРК в діелектричному спектрі виявлено сильне зрушення максимуму у височастотну область, а також зменшення амплітуди дисперсії. Обидва ефекти залежать від концентрації МНЧ. Вимірювання температурних залежностей основних макроскопічних параметрів виявило, що вони майже не змінюються при введенні наночастинок в СЕРК. Отже зміни в діелектричному спектрі дисперсій з МНЧ відбуваються через збільшення модуля пружності, що підтверджуються збільшенням напруги необхідної для повного розкручування надмолекулярної спіралі в СЕРК дисперсіях з МНЧ. Показано, що ці дисперсії стабільні у часі. Істотного впливу магнітного поля на параметри СЕРК в дисперсіях МНЧ не виявлено.

31.07.18.0435/0217U004775

Вплив полярного середовища на стру-

ктуру та властивості ароматичної системи в ізомерних нітроанілінах та амінопіридинах: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Омельченко Ірина Владиславівна. – ДР 0115U004420. УДК 544.126.5:[547.554:547.288.2].

88 с.

Вивчено вплив специфічних і неспецифічних міжмолекулярних взаємодій на ступінь ароматичності та фізико-хімічні властивості ізомерних нітроанілінів та амінопіридинів. Знайдено, що пуш-пульний ефект в ізомерних молекулах значно слабший за той, що спостерігається в кристалі. Встановлено, що неспецифічні міжмолекулярні зв'язки в полярному середовищі посилюють всі прояви пуш-пульного ефекту в нітроанілінах, в тому числі їх нелінійно-оптичні властивості. Натомість в амінопіридинах вплив полярного оточення призводить до посилення ?-поляризації. Проте така модель не дозволяє досягти експериментальної точності моделювання. Знайдено, що врахування специфічних взаємодій в явному вигляді значно посилює всі прояви пуш-пульного ефекту, причому найбільший ефект спостерігається при повному сольватуванні аміногрупи з утворенням двох водневих зв'язків. Молекулярна структура і нелінійно-оптичні властивості молекул в складі мікросольватованих кластерів добре узгоджуються з відомими експериментальними даними. Знайдено, що в діапазоні довжин водневого зв'язку від 1.60 до 2.50 ? геометричні параметри і ароматичність молекул практично не змінюються, в той час як гіперполяризуємість демонструє лінійну залежність від довжини водневого зв'язку

31.07.18.0436/0217U004776

Розробка високоефективних методів керування дисперсністю фармацевтичних субстанцій за допомогою мікрохвильового випромінювання та ультразвуку для подальшого створення нових лікарських препаратів з високою терапевтичною активністю: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Чебанов Валентин Анатолійович. – ДР 0114U000698. УДК [544.023.523 : 615.453,2]:54-7.

139 с.

Досліджено ефективність різних методів диспергування ацикловіру, нефопаму та мелоксикаму. Показано, що подрібнення субстанцій в рідкому середовищі із застосуванням ультразвуку має переваги перед механічним диспергуванням, а проведення контролюваної ізотричної кристалізації з ультразвуковою ініціацією зародкоутворення дозволяє істотно підвищити ефективність подрібнення. Встановлено, що зменшення розмірів часток нефопаму приводить до підвищення швидкості та ступеня його вивільнення із супозиторіїв в досліді in vitro та до посилення анальгетичного ефекту в досліді in vivo. Досліджено вплив розміру часток субстанції нефопаму на однорідність його розподілу у супозиторній масі в процесі виробництва. Вивчено стабільність препаратів у процесі зберігання при використанні у складі лікарських засобів субстанцій, що піддавали диспергуванню.

31.07.18.0437/0217U004782

Франко-українське об'єднання в галузі молекулярної хімії: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Шишкіна Світлана Валентинівна. – ДР 0113U003646. УДК 544.16.001.83(477+44).

106 с.

Вивчено вплив неспецифічних взаємодій на молекулярну та кристалічну будову органічних сполук. За результатами квантово-хімічних розрахунків встановлено вплив n - π^* гіперкон'югаційних взаємодій між неподіленою парою гетероатома та розпушуючою орбітальною одинарного зв'язку C-C на геометричні характеристики в акролеїні або на природу зв'язку N-O в молекулі азотистої кислоти, незважаючи на присутність сильного π - π супряження (акролеїн) або n - π супряження (азотиста кислота). Моделювання впливу розчинника в рамках моделі PCM, методом додавання полярної молекули розчинника в явному виді та комбінуючи обидва підходи показало, що гіперкон'югаційні взаємодії значно менше залежать від поляризуючого впливу середовища порівняно з ефектами супряження. Це дає змогу стверджувати, що ефекти, винайдені в результаті моделювання в умовах вакууму, мають бути присутні в реальному середовищі і можуть впливати на геометрію та реакційну поведінку сполук, що містять відповідні фрагменти. Вивчено вплив неспецифічних взаємодій (дисперсія та загальна електростатика) на принципи формування кристалічної структури великих за розміром молекул, що не містять функціональних груп, здатних утворювати специфічні міжмолекулярні взаємодії.

31.07.18.0438/0217U006017

Розробка нових ефективних методів синтезу нанорозмірних кристалів напівпровідників АІВVI, їх легування в процесі синтезу, впровадження в твердотільні матриці та вивчення люмінесцентних властивостей для створення високоефективних світловипромінювальних пристроїв: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України; Керівник Томашик Василь Миколайович. – ДР 0116U005031. УДК 544.77: 546.48/24.

35 с.

Об'єкт дослідження - способи перенесення синтезованих з водних та неводних колоїдних розчинів нанокристалів (НК) АІВVI у твердотільні матриці та вивчення спектрів фото-, електролюмінесценції і оптичного поглинання отриманих структур. Мета роботи - розробка оптимальних ефективних способів впровадження НК халькогенідів кадмію з колоїдних розчинів в твердотільні матриці, встановлення зв'язку між методами та режимами виготовлення структур та їх оптичними і люмінесцентними властивостями. Методи дослідження - спектри фотолюмінесценції (ФЛ) в широкій області температур ($T = 4,2-300$ К) з використанням лазерних джерел збуджень, комбінаційне розсіювання світла. Анотація: Розроблено методики одержання полімерних структур з НК CdTe, пасивованих тіогліколевою кислотою (L-цистеїном) та перенесення отриманих НК у полімерну матрицю. Запропоновано стабілізуюче покриття, яке запобігає агрегації частинок дисперсної фази і зумовлює їх стійкість у водному дисперсійному середовищі. Виявлено закономірності між методами та режимами виготовлення структур на основі НК халькогенідів кадмію і основними фізико-хімічними властивостями. Встановлено екситонний механізм ФЛ НК CdTe, інкорпорованих у полімерну матрицю полідіалілдиметиламоній хлориду (ПДДА). Показано перспективу практичного застосування НК CdTe та створення на їх основі високоефективних світловипромінюючих пристроїв, в яких довжину хвилі випромінювання можна регулювати зміною розмірів НК. Прогнозні припущення про розвиток об'єкту дослідження - Результати роботи планується використати для створення твердотільних матриць з інкорпорованими нанокристалічними матеріалами з задовільними люмінесцентними характеристиками для застосування їх як активних елементів світловипромінюючих пристроїв.

31.07.18.0439/0217U006086

Розроблення нових каталітичних систем та реакційного вузла процесу сумісного одержання акрилової кислоти та метилакрилату:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Небесний Роман Володимирович. – ДР 0116U008627. УДК 544.45; 544.42/.43; 544.47; 544.46.

36 с.

Розроблено високоефективні складні оксидні каталітичні системи процесів окиснювальної конденсації метанолу з оцтовою кислотою та альдольної конденсації формальдегіду з оцтовою в акрилову кислоту. Досліджено вплив гідротермальної обробки носія каталізатора на його ефективність у процесі альдольної конденсації оцтової кислоти з формальдегідом з утворенням акрилової кислоти. Встановлено вплив умов здійснення процесу (температури та часу контакту) на параметри процесу конденсації оцтової кислоти з формальдегідом; встановлено оптимальні умови здійснення процесу. Показано, що гідротермальна обробка носія дозволяє підвищити активність та селективність каталізатора в досліджуваному процесі. Запропоновано конструкцію промислового реактора. Розроблено принципову технологічну схему процесу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0440/0217U006198

Розвиток фундаментальних засад хімічних і електрохімічних процесів створення нових речовин і наноконпозиційних матеріалів на основі електропровідних полімерів різного функціонального призначення: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Кошечко Вячеслав Григорович; Походенко Віталій Дмитрович. – ДР 0112U001095. УДК 541.64/541.138/ 541.136.

154 с.

Розроблено нові нанорозмірні та гібридні матеріали різного функціонального призначення на основі електропровідних та напівпровідникових супряжених полімерів, графену, а також гомо- та гетерометалічних поліядерних комплексів та координаційних полімерів перехідних металів. Встановлено взаємозв'язок між способом отримання синтезованих нанорозмірних матеріалів, їхньою електронною і просторовою будовою, а також функціональними характеристиками (електропровідність, фото-, редокс- та електрокаталітична активність, чутливість як сенсорних матеріалів, енергоемність тощо). З'ясовано можливість підвищення ефективності процесів електрохімічно активованого карбоксилювання та сульфонування гемінальних фреонів за рахунок використання електродів, що володіють гетерогенно-каталітичними властивостями, зокрема модифікованих вуглецевими нанотрубками. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.07.18.0441/0217U004773

Розробка технології отримання напівпровідникових люмінесцентних наночастинок, придатних для використання в нових світлоконверторних, електролюмінесцентних та фотовольтаїчних приладах: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Семиноженко Володимир Петрович. – ДР 0114U000699. УДК 546.48*23:544.77+535.37.

63 с.

Проведено оптимізацію нових селенорганічних прекурсорів для отримання люмінесцентних наночастинок на основі CdSe. В залежності від структури селенофену та наявності допоміжних сурфактантів отримані люмінесцентні наночастинок з різним формфактором (сферичні, видовжені, розгалужені). Вивчено вплив полімерної матриці на агрегацію люмінесцентних наночастинок, їх просторовий розподіл та спектрально-кінетичні характеристики отриманих полімерних наноконструкцій як світлоконверторів для синіх світлодіодів. В якості полімерної матриці були досліджені полістирен, полідиметилсилоксан та поліметилметакрилат. В поліметилметакрилаті та полістирені спостерігається сильна агрегація наночастинок, однак алкільний поверхневий стабілізатор наночастинок дозволяє отримати гомогенну плівку у термічно стійкому полімері - полідиметилсилоксані, що дозволяє використовувати його як "робоче середовище" для наночастинок у світлоконверторах для синіх світлодіодів.

31.21 Органічна хімія

31.07.18.0442/0217U004779

Аддукти Гевальда як нові джерела селену в синтезі люмінесцентних наночастинок - квантових точок: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Проданов Максим Федорович. – ДР 0116U008000. УДК 547.76:54.05:[546.23+546.47/.48].

27 с.

Запропоновано нові прекурсор селену на основі похідних 2-аміно-3-ціанотіофену для синтезу наночастинок CdSe, CdSe/CdS та CdSe/ZnS. Необхідні селенофенові похідні були отримані за реакцією Гевальда в одну лабораторну стадію з можливістю подальшої модифікації молекулярної структури шляхом ацилювання аміногрупи. Досліджено можливість похідних селенофену як нових джерел селену в синтезі напівпровідникових частинок типу АІВVI, зокрема селеніду кадмію. Використання цих сполук у синтезі наночастинок за методом високотемпературного піролізу дозволило отримати люмінесцентні наночастинок CdSe різної форми (тетраподи, точки) в залежності від використовуваних стабілізаторів, прекурсорів та температурного режиму. Отримані наночастинок можна вкривати оболонкою із CdS простим додаванням прекурсор сірки до реакційної суміші one-pot. Квантові точки CdSe, а також CdSe/CdS структури "ядро-оболонка" або "градієнтний сплав" мають максимальний квантовий вихід люмінесценції до 20%.

31.23 Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги

31.07.18.0443/0518U000019

Колодяжна Анастасія Олегівна. Асиметричний синтез модифікованих аналогів природних сполук: Дис... д.х.н. /Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії. – Захищена 27.12.2017.

УДК 547.241+547.398+542.91+547.495.9.

353 с.: 13 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 414 назви.

У дисертаційній роботі наведено шляхи вирішення наукової проблеми розробки стратегій асиметричного синтезу фосфорорганічних, фторорганічних та гетероциклічних аналогів природних сполук, як цінних будівельних блоків для одержання на їх основі біологічно активних речовин. Проведено теоретичне дослідження і узагальнення методів асиметричного синтезу фосфорорганічних сполук, яке представлено в монографії і оглядових статтях. Органічний синтез, ферментативний синтез, методи стереохімії, спектральні методи (ІЧ, ЯМР- спектроскопія, маспектрометрія та

хромато-маспектроскопія, поляриметрія), елементний аналіз, рентгеноструктурний аналіз, хроматографія. Сфера використання - біоорганічна хімія.

31.25 Хімія високомолекулярних сполук

31.07.18.0444/0518U000102

Дончак Володимир Андрійович. Синтез, властивості та застосування амфіфільних олігомерів на основі піромелітової кислоти:

Дис... д.х.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 29.03.2018.

УДК 554.47.051.7+; 54-126+66.095.261.2.

364 с.: 61 табл., 140 іл. – Бібліогр.: 434 назви.

В дисертації розроблені наукові та практичні основи синтезу нових амфіфільних олігомерів на основі піромелітової кислоти та поліетиленгліколі з ліпофільними фрагментами вищих аліфатичних спиртів або холестеролу, а також амфіфільних олігопероксидів з різною природою пероксидних груп, в тому числі структури "gemini". Утворювані ними у водних колоїдних розчинах міцелярні структури здатні ефективно солюбілізувати ліпофільні речовини. Олігопероксиди можуть слугувати емульгаторами полістиренових емульсій і дають можливість одержувати монодисперсні латекси. Розроблено метод одержання самоорганізованих субмікронних частинок на основі хітозану та олігопероксиду. Показана можливість пероксидації олігопероксидами твердих поверхонь різної природи.

31.07.18.0445/0217U004772

Створення новітніх сорбційних та екстракційних матеріалів для селективного вилучення радіонуклідів та важких металів з вод різного походження:

Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Чебанов Валентин Анатолійович. – ДР 0112U002185. УДК 543 - 414 + [543.313 : 539.163].

251 с.

При виконанні проекту було розроблено нові ефективні методи синтезу та отримано низку високоефективних сорбційних матеріалів органічного та неорганічного походження для вилучення радіонуклідів та важких металів з водного середовища. На основі розробленої стратегії керування напрямком та хемоселективністю багатокомпонентних реакцій синтезовано кілька хемотипів гетероциклічних сполук, які мають функціональні групи, здатні утворювати стабільні комплекси з іонами металів.

31.27 Біологічна хімія

31.07.18.0446/0518U000004

Мельник Андрій Володимирович. Статеві особливості метаболізму сірковмісних амінокислот і гідроген сульфідів та їх зв'язок зі станом серцево-судинної системи (експериментальне дослідження): Дис... д.мед.н. /Державна установа "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України". – Захищена 28.12.2020.

УДК 546.221.1: 577.112.386:612.6:616.1.

376 с.: 78 табл., 96 іл. – Бібліогр.: 414 назви.

Об'єкт – статеві відмінності метаболізму сірковмісних сполук та їх зв'язок зі станом серцево-судинної системи у нормі й при гіпергомоцистемії; мета – з'ясувати статеві особливості метаболізму сірковмісних амінокислот та гідроген сульфідів у щурів, оцінити їх зв'язок зі станом серцево-судинної системи в нормі та за гіпергомоцистемії, і на цій

основі експериментально обґрунтувати нові підходи до корекції кардіоваскулярної патології; методи – біохімічні, імуноферментні, молекулярно-генетичні, електрофізіологічні, функціональні, проточної цитометрії, патофізіологічні, фармакологічні, статистичні; результати – проведені дослідження дозволили виявити статеві особливості метаболізму гомоцистеїну, цистеїну і гідроген сульфід у печінці, міокарді та аорті, оцінити їх внесок у формування статеві-асоційованої патології серцево-судинної системи, і на цій основі обґрунтувати нові підходи до корекції захворювань серця та судин у особин різної статі; вперше виявлено, що рівень статевих гормонів, концентрація гомоцистеїну, цистеїну й H₂S в крові є чинниками, які впливають на характер метаболізму H₂S в серцево-судинній системі самців та самок щурів; з'ясовані статеві особливості біохімічних та функціональних параметрів стану міокарда та аорти щурів, які детермінуються не лише типом та рівнем статевих гормонів, але й відмінностями метаболізму H₂S в серцево-судинній системі; вперше показаний статеві-специфічний вплив модуляторів обміну H₂S на біохімічні та функціональні параметри міокарда та аорти; вперше виявлені статеві відмінності впливу тривалого введення тіолактону гомоцистеїну на процеси метаболізму сірковмісних амінокислот та H₂S, біохімічні та функціональні параметри серця та аорти щурів; встановлено, що за експериментальної гіпергомоцистеїнемії введення поліфенольних речовин зменшувало порушення в обміні сірковмісних амінокислот та H₂S в органах щурів, що супроводжувалось кардіо- та вазопротективними ефектами; галузь – медицина.

31.07.18.0447/0518U000006

Андрійчук Тетяна Ростиславівна. Біохімічні механізми реалізації радіаційно-індукованого апоптозу: Дис... д.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.12.2017.

УДК УДК 577.+612.438.014.481+612.438.014.46.

311 с.: 3 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 451 назва.

Дисертація присвячена дослідженню біохімічних механізмів реалізації програмованої клітинної загибелі, określеної як апоптоз, в лімфоцитах тимусу та селезінки щурів за дії іонізуючої радіації в дозі 1,0 Гр і 7,78 Гр через 30 хв і 3 год після впливу. Досліджено ядерно-опосередкований, мітохондріальний та рецептор-залежний шляхи реалізації радіаційно - індукованого апоптозу. Дія іонізуючої радіації, як безпосередньо через пошкодження структури нуклеопротейних комплексів, так і за рахунок дисбалансу між експресією ряду анти- та проапоптотичних генів, призводить до активації ядерно-опосередкованого шляху клітинної загибелі. Продемонстровано радіаційно-індуковані зміни в мітохондріальному компартменті, а саме порушення у роботі електронно-транспортного ланцюга та вивільнення з міжмембранного простору проапоптотичних чинників. Встановлені особливості функціонування основних класів цистеїнових протеїназ свідчать про значний і специфічний внесок системи протеолізу у реалізацію радіаційно-індукованого апоптозу. Редокс-регуляція компонентів ядерного, рецептор-залежного, мітохондріального та лізосомально-опосередкованого сигнальних каскадів визначає їх залучення у радіаційно-індукований апоптоз, постулюючи оксидативний стрес як медіатор апоптозу

31.07.18.0448/0217U004853

Створення комбінованого перев'язувального засобу для зупинки кровотеч та прискорення загоювання ран: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ; Керівник Комісаренко Сергій Васильович. – ДР 0115U005241. УДК 577.1; 616-005.1-08.

28 с.

На основі активатора зсідання крові та сорбційної вуглецевої пов'язки "АУВМ" створено вітчизняний комбінований матеріал, який ефективно зупиняє масивну кровотечу у великих тварин на рівні світових закордонних аналогів або ефективніше. Очікується, що створений гемостатичний засіб буде ефективним, як у польових умовах, так і в клініці за умов використання антикоагулянтів або патологічних станів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.07.18.0449/0217U004855

Дослідження ролі ВбетаN-доменів фібриногену в регуляції фізіологічних функцій судинної та тромбоцитарної ланок гемостазу: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Чернишенко Володимир Олександрович. – ДР 0115U003645. УДК 577.1: 577.2.

28 с.

Було виявлено важливий внесок ВбетаN-доменів фібрин(оген)у в його взаємодію з тромбоцитами, ендотеліоцитами та раковими клітинами. Усунення чи екранування даних послідовностей молекули фібриногену може вносити суттєвий вклад як у запобігання атеротромбозу та атеротромбозу, так і в перешкоджання метастазуванню злоякісних пухлин. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34 БІОЛОГІЯ

34.19 Цитологія

34.07.18.0450/0417U002158

Джус Олена Іванівна. Морфо-функціональна характеристика культур трансформованих клітин при дії модуляторів ферментативної активності: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.05.2017.

УДК 616-006:576.31:576.36:577.151:577.24.

113 с.: 11 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 264 назви.

Дисертація присвячена вивченню та порівнянню впливу речовин з односпрямованою дією (інгібіторів до рецептора епідермального фактора росту з тирозинкіназною активністю) та комплексних речовин, що містять декілька фармакоформних одиниць у своєму складі на первинні та трансформовані культури клітини. Отримано дані, що N-гідрокси-4-([(e)-2фенілетиніл]сульфоніламіно) бутан амід проявляє більш виражену цитотоксичну/цитостатичну дію на культурах клітин HeLa, яка полягала у меншому показнику IC₅₀ у порівнянні з інгібітором ММП (Галардин). Виявлено суттєву зміну морфологічних показників трансформованих культур клітин MCF-7 та Hela, що характеризувались набуттям клітиною епітеліоїдної структури, суттєвим зменшенням ядерно-цитоплазматичного співвідношення та пригніченням вмісту анеуплоїдних клітин у первинній культурі LLC, що вказує на пригнічення проліферативних, наростання апоптотичних та адгезивних показників in vitro, а також пригнічення метастазування перещеплюваної карциноми легені Льюїс in vivo. Натомість біметалічний комплекс проявив виражений протипухлинний ефект in vivo, а похідне малеїміду - виражений цитостатичний вплив in vitro.

34.07.18.0451/0417U002188

Николаєнко Тетяна Василівна. Ангіогенний профіль культивованих ендотеліоцитів в умовах модифікації мікрооточення про- та антиангіогенними факторами: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 23.05.2017.

УДК УДК 616.82-005.4:612.

131 с.: 7 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

Дисертація присвячена дослідженню ангіогенного профілю культивованих ендотеліоцитів за функціональними та метаболічними показниками, такими як: проліферація, рівень апоптозу, утилізація глюкози та продукція оксиду азоту. Відтворено *in vitro* декілька моделей росту ендотеліальних клітин за нестачі трофічних субстратів, часткової гіпоксії, селективного впливу VEGF та анти-VEGF та опосередкованого впливу про- і антиангіогенних факторів, як потенційних терапевтичних засобів. Виявлено, що мітокоректин та калікс[4]арен C-145 справляють проангіогенну дію на ендотеліальні клітини, антиангіогенні ефекти проявили аналоги інгібіторів HIF-1 - син- і анти-ізомери 2-(2-аміногіазоліл)гідроксимінооцтової кислоти та активована видимим світлом фотоформа пептидоміметика (аналога грамїцидину S). Відтворені модельні системи культивування ендотеліальних клітин за різних умов мікрооточення можуть бути використані для скринінгу речовин з ангіогенез-асоційованим механізмом дії та дають перспективу їх подальшого вивчення у про- та антиангіогенній терапії.

34.21 Ембріологія

34.07.18.0452/0217U004576

Вивчення особливостей енергетичного і ліпідного обміну в тканинах і клітинах тварин та риб в стані природного та штучного гіпобіозу: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Хижняк Світлана Володимирівна. – ДР 0112U002217. УДК 577.113:577.121:599.23:12.396.636.92.

180 с.

Об'єкт дослідження - механізм фінансового забезпечення аграрної вищої освіти та науки. Мета дослідження - обґрунтування методичних підходів та практичних рекомендацій щодо покращення фінансового забезпечення аграрної освіти та науки з урахуванням розбудови інноваційної моделі економіки України. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні роботи провідних вітчизняних дослідників у галузі фінансування та економіки закладів вищої освіти і науки, законодавчі акти України й АР Крим, що регламентують фінансово-економічні відносини у цій сфері. В процесі дослідження використовувалися наступні методи: аналіз, синтез і наукова абстракція (під час уточнення базових економічних категорій наукового дослідження); порівняльний і статистичний аналізи (при аналітичній оцінці визначення сучасних тенденцій і закономірностей розвитку фінансового забезпечення аграрної вищої освіти і науки); методи графічного, кореляційно-регресійного аналізу (виявлення впливу чинників на фінансовий механізм аграрних ВНЗ), розрахунково-нормативний (при обґрунтуванні механізму ціноутворення на освітні послуги); метод логічного узагальнення (у ході вивчення особливостей формування та реалізації фінансового механізму функціонування аграрної вищої освіти та науки в Україні). Значення отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних аспектів розвитку фінансування аграрної вищої освіти і науки в Україні на інноваційній основі, оцінці його сучасного стану та виявлення чинників, що впливають на фінансове забезпечення аграрної вищої освіти і науки в Україні. Запропоновані концептуальні підходи та модель формування фінансового механізму аграрної вищої освіти і науки сприятимуть забезпеченню їх інноваційного розвитку в Україні. Удосконалено методичний підхід до формування цін на освітньо-наукові послуги, який полягає в поєднанні витратного та агрегатного, що сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів аграрної вищої освіти і науки, в тому числі і через інструменти впровадження бюджетування в аграрних освітніх та наукових закладах. Застосування зазначених підходів мо-

жливе у сфері Державного управління загального характеру в економічній та соціальній галузі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.25 Вірусологія

34.07.18.0453/0417U002311

Цвігун Вікторія Олександрівна. Різноманіття вірусів рослин родини Cucurbitaceae на території України: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 06.06.2017.

УДК 578.85/.86.

113 с.: 9 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 264 назви.

Дисертаційна робота присвячена вивченню різноманіття та молекулярній характеристиці найбільш шкочочинних вірусів рослин родини Cucurbitaceae в Україні. Результати проведених досліджень встановили, що із 311 досліджених зразків рослин родини Cucurbitaceae 141 мали позитивний результат з тест-системами до CMV, ZYMV та WMV-2. Проведено філогенетичний аналіз вірусів рослин родини Cucurbitaceae, які є поширеними на території України. Вперше проведено філогенетичний аналіз кДНК гена капсидного білка українських ізолятів WMV-2, які виявилися спорідненими з ізолятами Франції, Іспанії, Туреччини, Чилі, Ірану. Філогенетичний аналіз показав, що українські ізоляти ZYMV представлені у першій підгрупі групи А та є спорідненими з ізолятами із Австрії, Словенії, Сербії, Угорщини, Словаччини та Венесуели. У результаті проведеного філогенетичного аналізу українські ізоляти CMV представлені лише у кластері групи І підгрупи ІА і ІВ. Отримано поліклональні антисироватки до WMV-2 та CMV, що дає нам можливість створення власних тест-систем для діагностики цих вірусів. Було встановлено антифітовірусну дію препарату Деконекс-50 ФФ відносно CMV. Результати сиквенсів CMV та WMV-2 занесені в міжнародний генетичний банк даних (GenBank), що дозволяє використовувати їх в лабораторіях різних країн світу.

34.07.18.0454/0217U006186

Дослідження імунологічних аспектів перебігу хронічних запальних процесів верхніх дихальних шляхів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Коляда Тетяна Іванівна. – ДР 0114U000244. УДК 578.76:616.21.

121 с.

З метою вдосконалення способів імунокорекції для комплексного лікування хворих із хронічними запальними процесами верхніх дихальних шляхів було досліджено динаміку імунологічних показників в періоди загострення та ремісії, надано порівняльну характеристику імунологічних показників при використанні стандартної терапії та при комплексному лікуванні з імунокорекцією. На підставі отриманих результатів обґрунтовано імунологічні критерії доцільності застосування імунокоригуючої терапії. Обстежено 148 пацієнтів та проаналізовано архівні дані 215 пацієнтів з хронічним тонзилітом. За результатами дослідження комплексу імунологічних, мікробіологічних та клінічних показників для пацієнтів з хронічним тонзилітом та сполученими захворюваннями розроблено алгоритм вибору стратегії і тактики лікування. Використання запропонованого алгоритму для додаткової стратифікації хворих із сполученням хронічного тонзиліту та atopічного дерматиту або рецидивної герпетичної інфекції дозволило об'єктивувати показання до консервативного або хірургічного лікування хронічного тонзиліту та досягти підвищення ефективності імунокорекції, зменшити кількість рецидивів захворювання протягом ро-

ку. Застосування другого етапу патогенетично обґрунтованої імунотерапії з використанням імунотропного препарату системної дії дозволило на 90 добу від початку лікування досягти значного поліпшення клінічного стану у 41,2% хворих із сполученням хронічного тонзиліту та atopічного дерматиту, та у 31,8% хворих із сполученням хронічного тонзиліту та рецидивної герпетичної інфекції. У пацієнтів цих підгруп спостерігалось зменшення кількості рецидивів на рік відповідно в 2,5 та 1,5 рази відносно показнику у підгрупах порівняння, пацієнти яких отримували консервативну терапію без другого етапу імунотерапії. Методи дослідження: імунологічні, клінічні, мікробіологічні.

34.27 Мікробіологія

34.07.18.0455/0417U002132

Алексєєв Олексій Олександрович. Функціонування симбіотичної системи соя - *Bradyrhizobium japonicum* за умов бактеріальної і вірусної інфекції: Дис... к.с.-г.н. /Уманський національний університет садівництва. – Захищена 11.05.2017.

УДК 579.262:579.64:631.461.5:633.34.

205 с.: 53 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Отримано результати ефективності функціонування бобово-ризобіального симбіозу *Bradyrhizobium japonicum* - соя за резистентністю до дії фітопатогенних бактерій і вірусів. Доведено, що застосування інокулянту сприяє підвищенню симбіотичної діяльності сої. Показано, що найвищий рівень урожайності сортів сої Горлиця та КиВін отримано при застосуванні ґрунтового гербіциду Харнес на фоні дії інокулянта *B. japonicum* М-8. Показано, що передпосівне оброблення насіння сої інокулянтом *B. japonicum* М-8 підвищувало у ризосфері ґрунту біомасу бактерій порівняно з варіантом без інокуляції.

34.07.18.0456/0417U002133

Івасюк Юлія Ігорівна. Ефективність симбіозу соя - бульбочкові бактерії за використання біологічних препаратів і гербіциду: Дис... к.с.-г.н. /Уманський національний університет садівництва. – Захищена 11.05.2017.

УДК 633.34:579.841.3:631.811.98:632.954.

187 с.: 28 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 317 назв.

Дисертаційна робота присвячена всебічному дослідженню дії гербіциду Фабіан, регулятора росту рослин Регоплант та мікробного препарату Ризобіофіт на функціонування симбіотичної системи рослин сої *Glucine max* (L.) Merr. - *Bradyrhizobium japonicum*, мікробіологічні процеси у ґрунті та фізіолого-біохімічні й анатомо-морфологічні процеси у рослинах, які лежать в основі формування продуктивності посівів і якості врожаю

34.07.18.0457/0217U006182

Феноменологія індукції біоцидами некультивурабельного стану патогенних ентеробактерій: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Казмірчук Віктор Володимирович. – ДР 0114U000241. УДК 615.281.9:579.242:579.842.1/.2(043.3).

175 с.

Об'єкт дослідження: ентеробактерії *Escherichia coli*, *Shigella sonnei*, *Shigella flexneri*, *Salmonella enteritidis*. Мета роботи – вивчення некультивурабельного стану (НС) патогенних, умовно-патогенних та санітарно-показових ентеробактерій, індукованого дією біоцидів різних класів, процесу відновлення їхньої культурабельності та патогенного потенціалу. Методи досліджень – бактеріологічні, флюоресцентно-

мікроскопічні, біологічні, математико-статистичні. Галузь застосування – медична та санітарна мікробіологія, дезінфектологія. Вперше розкрито закономірності індукції НС у ентеробактерій в залежності від дози й часу дії неорганічних і органічних біоцидів, розроблено ефективний спосіб визначення мембранного потенціалу стрес-індукованих некультивурабельних ентеробактерій, досліджено відновлення *in vitro* та *in vivo* некультивурабельних ентеробактерій після дії біоцидів. Узагальнені результати досліджень мають важливе значення для здійснення ефективного епідеміологічного моніторингу і профілактики інфекційних хвороб, і з позицій епідеміології, лабораторної діагностики та профілактики інфекційних хвороб, можуть використовуватися в навчальних програмах вищих навчальних медичних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.31 Фізіологія рослин

34.07.18.0458/0217U006197

Виявлення та описання природних угруповань і видів фауни та флори, занесених до Зеленої та Червоної книг України та розробки заходів з їх охорони та збереження на території ДП "Вигодський лісгосп" (за етапом на 2016 р.): Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Башта Андрій-Тарас Вікторович. – ДР 0117U004082. УДК 598.241:591.9(477.83).

59 с.

На підставі вивчених матеріалів і результатів польових досліджень складено експертні списки рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин, поширених на території ДПВЛГ, що занесені до "Червоної книги України" або мають статус регіонально рідкісних для території Івано-Франківської області, а також рідкісних рослинних угруповань, занесених до "Зеленої книги України". Загалом для території ДПВЛГ наведено 42 види раритетної флори, 24 - фауни безхребетних і 146 - хребетних тварин, які підлягають охороні згідно з міжнародними, національними та регіональними природоохоронними документами, а також 6 раритетних угруповань лісової рослинності у складі 25 асоціацій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.33 Зоологія

34.07.18.0459/0217U006029

Оцінити стан водних біоресурсів у дніпровських водосховищах і Дніпровсько-Бузькому лимані для визначення можливих лімітів і прогнозів вилучення та розробити оптимальні режими їх рибогосподарської експлуатації: Заключний звіт /Інститут рибного господарства НААН; Керівник Бузевич Ігор Юрійович. – ДР 0116U006216. УДК 597(282.247.32):639.2.052.2.

94 с.

Оцінено сучасний стан та практичні аспекти промислового використання іхтіофауни основних рибогосподарських внутрішніх водних об'єктів. Встановлені основні тенденції змін ресурсної бази, які будуть реалізовуватися у короткостроковій перспективі. Проаналізовані стан та динаміка структури популяцій основних промислових видів. Встановлені основні показники, які характеризують якісні та кількісні аспекти промислового навантаження. Здійснене наукове визначення запасів і обсягів вилову об'єктів промислу та порядку їх використання у найближчі роки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.35 Екологія

34.07.18.0460/0518U000139

Бєдункова Ольга Олександрівна. Показники гомеостазу організмів і популяцій у комплексній оцінці стану гідроекосистем: Дис... д.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 16.05.2018.

УДК 504.4: 574.58.

621 с.: 89 табл., 105 іл. – Бібліогр.: 545 назв.

Показники гомеостазу організмів і популяцій у комплексній оцінці стану гідроекосистем Дисертація присвячена вивченню екотоксикологічних характеристик гідроекосистем та дослідженню загальних закономірностей гомеостатичного відгуку біоти на зміни природних та антропогенних чинників. Запропоновано оригінальний підхід до біологічної діагностики стану річкових екосистем із урахуванням регіональних гідрохімічних особливостей. Розширені методичні можливості виявлення ранніх та хронічних ефектів дії стресових чинників у водному середовищі та донних відкладах.

34.07.18.0461/0417U002150

Карпинець Людмила Іванівна. Бріофітні угруповання та їх ренатуралізаційна роль на породних відвалах вугільних шахт Червоноградського гірничопромислового району: Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 10.05.2017.

УДК 582.32+57.084.2+662. 271.4+631.484.

153 с.: 26 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Визначено видовий склад мохових синузій, проведено аналіз репродуктивної та життєвої стратегій кожного виду, еколого-біоморфної та географічної структури. Показано, що під впливом мохового покриву змінювались температурний і водний режими субстрату та показники актуальної кислотності. Встановлено, що бріосинузії позитивним чином впливали на збагачення субстрату відвалів органічним Карбоном та біогенними елементами, сприяли збільшенню кількості еколого-трофічних груп мікроорганізмів.

34.07.18.0462/0417U002151

Стернік Віта Миколаївна. Біотична активність урбоедафотопів міста Рівне: Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 10.05.2017.

УДК 57:502.521(477. 81).

179 с.: 38 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Виявлено низьку активність ферментів целюлази і каталази в зразках ґрунту. Доведено актуальність досліджень дощових черв'яків в біоіндикації стану едафотопів міста Рівне. Проаналізовано вміст і коефіцієнти концентрацій важких металів в едафотобах міста. Досліджено, що ступінь збагаченості ґрунту ферментом целюлази охарактеризований як "дуже бідний - бідний".

34.07.18.0463/0417U002152

Бублик Ярослав Юрійович. Екологічні ніші ксилотрофних аскомікотів лісових екосистем Сколівських Бескидів: Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 11.05.2017.

УДК 582.282(477.83:292.452).

265 с.: 18 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

Розроблено класифікацію та з'ясовано структурно-функціональну організацію екологічних ніш ксилотрофних сумчастих грибів. Встановлено таксономічний склад і біологічні групи аскомікобіоти. Виявлено субстратну спеціалізацію дереворуйнівних аскових грибів. Досліджено особливості деструкційної сукцесії деревного субстрату та встановле-

но видові ряди змін аскомікобіоти на домінуючих мертвих деревних субстратах листяних і порід.

34.07.18.0464/0417U002241

Леневич Оксана Іванівна. Вплив рекреаційного навантаження на властивості ґрунтів лісових екосистем НПП "Сколівські Бескиди" (Українські Карпати): Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 11.05.2017.

УДК 504.53.03:631.445.3(292.452:477.83).

170 с.: 32 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Виявлено, що перерозподіл лісової підстилки на туристичних маршрутах і еколого-пізнавальних стежках (лінійна форма рекреації) відбувається в межах основної стежки та її узбіччя. Досліджено вплив рекреаційного навантаження на властивості ґрунтів. Проаналізовано властивості верхніх горизонтів бурих гірсько-лісових ґрунтів. Запропоновано критерії оцінки стану туристичних маршрутів та еколого-пізнавальних стежок (лінійна форма рекреації).

34.07.18.0465/0417U002248

Швиденко Ірина Костянтинівна. Особливості накопичення ¹³⁷Cs картоплею за різних умов вирощування: Дис... к.с.-г.н. /Інститут агро-екології і економіки природокористування НААНУ. – Захищена 30.05.2017.

УДК 546.36:635.1:635.4.

152 с.: 16 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню інтенсивності міграції ¹³⁷Cs із ґрунту до картоплі залежно від системи мінерального та орґано-мінерального удобрення та сортових характеристик культури на території Житомирського Полісся у віддалений період після аварії на ЧАЕС. Визначено коефіцієнти переходу ¹³⁷Cs для районованих для зони Полісся сортів картоплі різної стиглості. Запропоновано у якості ефективного заходу зниження надходження ¹³⁷Cs до бульб картоплі використовувати підбір сортів та фаз розвитку рослини. Визначено ефективність застосування мінеральних та органічних добрив для зменшення накопичення ¹³⁷Cs бульбами картоплі. Сформульовано пропозиції щодо вирощування бульб картоплі на радіоактивно забруднених територіях з використанням сортових особливостей культури та агрохімічних заходів.

34.07.18.0466/0217U004629

Прогностичне моделювання динаміки енергетичних потоків зональних екосистем України за умов зміни клімату: Заключний звіт /Національний університет "Києво-Могилянська академія"; Керівник Вишньська Ірина Георгіївна. – ДР 0115U000389. УДК 574.4+57.045(477).

78 с.

Предметом досліджень був аналіз продуктивності природних екосистем Степової та Лісової зон України під впливом змін клімату та розробка підходів до створення прогностичних моделей з урахуванням реакції природних екосистем на зміни екофакторів. Було проведено прогностичне моделювання показника чистої первинної продукції для степових угруповань БЗ "Асканія-Нова" на основі базових сценаріїв глобальних змін клімату. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.07.18.0467/0217U006383

Відновлення вищої водної рослинності озера Малий Небріж: Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Дьяченко Т.Н. – ДР 0117U002824. УДК [574.5+581.526.3].

31 с.

Надано гідрохімічну оцінку сучасного стану та розроблено рекомендації щодо заселення декоративними видами прибережних та вищих водяних рослин антропогенного озера Малий Небріж. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.41 Морфологія людини і тварин

34.07.18.0468/0518U000003

Шиян Денис Миколайович. Індивідуальна анатомічна мінливість ядер мозочка людини: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 13.12.2017.

УДК 611.817.18:572.087.

408 с.: 47 табл., 181 іл. – Бібліогр.: 523 назви.

У дисертації сформульовано теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення актуальної наукової проблеми морфологічної суті особливостей будови та кровопостачання ядер мозочка з урахуванням їх індивідуальної анатомічної мінливості, віку та статі, розроблена їх тривимірною моделлю відносно стереотаксичних координат. Розроблені оригінальні методики забарвлення та фіксації анатомічних і гістологічних препаратів ядер мозочка. Виявлені закономірності між морфометричними показниками мозочка та його ядрами з урахуванням типу черепа. Визначені межі коливань розмірів і стереотаксичних координат ядер мозочка з урахуванням їх індивідуальної та вікової мінливості. Описані особливості кровопостачання ядер мозочка з урахуванням їх морфометричних особливостей. Отримано 3D-моделі мозочка та його ядер та розроблено програмне забезпечення, що дозволяє здійснювати багаторакурсну візуалізацію воксельної моделі ядер мозочка за їх стереотаксичними координатами. Розроблено спосіб стереотаксичної візуалізації ядер мозочка та побудовано алгоритм мультипланарної реконструкції мозочка та його ядер за аксіальними зрізами спірального комп'ютерного томографа.

34.07.18.0469/0518U000057

Лук'янцева Галина Володимирівна. Морфогенез кісток скелету після нанесення дефекту у великогомілкових кістках та на фоні тривалого введення бензоату натрію та тартазину: Дис... д.б.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 08.02.2018.

УДК 616.71:611.98+661.8...782+615.

603 с.: 62 табл., 118 іл. – Бібліогр.: 593 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми щодо встановлення морфологічних особливостей кісток скелету щурів (плечової і кульшової кісток, третього поперекового хребця) після 60-добового застосування натрію бензоату та тартазину та за умов застосування означених харчових добавок з подальшим моделюванням дефекту у великогомілковій кістці. У результаті проведених досліджень на статевозрілих лабораторних щурах встановлено різний ступінь реактивності хрящової і кісткової тканин до дії різних концентрацій досліджених консервантів і барвників на фоні пошкодження кісткової тканини, а також проведено вивчення реадaptaційних процесів та визначено чіткі терміни відновлення структурних і функціональних змін у скелетних тканинах. Проведені дослідження вміщували вивчення параметрів змін росту, формування, хімічного складу та міцності кісток. З'ясовано можливість фармакологічної корекції виявлених змін за допомогою антиоксидантів природнього (селеназа) та штучного (мексидол) походження, проведено порівняльну оцінку морфологічних змін у кістках.

34.07.18.0470/0417U002088

Олешко Олександр Миколайович. Анатомо-експериментальне обґрунтування використання хітозанових мембран для пластики механічних дефектів шкіри у віковому аспекті:

Дис... к.мед.н. /Сумський державний університет. – Захищена 12.05.2017.

УДК 616-003.93-053(043.3).

185 с.: 26 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

За допомогою сучасних методів дослідження було вперше вивчено особливості репаративної регенерації шкіри за умов її механічної травми на основі фаз ранового процесу у віковому аспекті. Вперше було виявлено достовірну різницю між традиційними підходами та застосуванням хітозанових мембран із метою лікування механічних ран шкіри. Експериментальні покриття одержали більш виражений терапевтичний ефект. Виявлено, що хітозан підсилює макрофагальну реакцію, що свідчить про активацію функції фагоцитозу, що у свою чергу, приводить до зменшення мікробної контамінації механічної рани.

36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ

36.29 Топографія. Фототопографія

36.07.18.0471/0217U006088

Геоінформаційний моніторинг Львівського полігону твердих побутових відходів: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Нікулішин Володимир Ігорович. – ДР 0116U008629. УДК 598.74:578.93; 528.92/94;528.92:65.011.56. 46 с.

Об'єкт дослідження - Львівський полігон твердих побутових відходів. Мета роботи - геоінформаційний моніторинг Львівського полігону твердих побутових відходів із використанням архівних картографічних матеріалів та сучасного геодезичного обладнання (безпілотного літального апарату TRIMBLE UX-5, роботизований тахеометр Topcon IS-301). Для реалізації проекту застосовуються методи математичного, картографічного та геоінформаційного моделювання, сучасне геодезичне обладнання, яке дає можливість дистанційного управління. Проведено критичний аналіз світового досвіду геоінформаційного моніторингу полігонів твердих побутових відходів, який дав можливість розробити методику оперативного дистанційного моніторингу об'єктів, які є небезпечними з точки зору охорони праці і техніки безпеки та методику визначення об'єму Львівського полігону твердих побутових відходів з використанням архівних картографічних матеріалів та безпілотного літального апарату TRIMBLE UX-5. Запропоновано аналітичні вирази для знаходження об'єму з використанням TIN-моделі. Результатом виконання НДР є ортофотоплан та цифрова модель рельєфу досліджуваного об'єкту станом місцевості на жовтень 2015 та червень 2016 років. Виконано 10 циклів сканування роботизованим електронним тахеометром Topcon IS-301 зсувонебезпечної ділянки полігону твердих побутових відходів в період з 11.06.2016 по 30.06.2016. На основі отриманих даних побудовано 10 цифрових моделей рельєфу зсувонебезпечної ділянки полігону твердих побутових відходів, які дали можливість в подальшому отримати числові характеристики накопичення та осідання сміття. Також результати НДР впроваджені при виконанні госпдоговірних робіт (№460, 461). Робота розповсюджується за договірною ціною.

36.33 Картографія

36.07.18.0472/0518U000038

Ляшенко Дмитро Олексійович. Теоретико-

методологічні основи картографування міжнародних зв'язків України: Дис... д.геогр.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 15.01.2018.

УДК 528.94 : 911.3.

325 с.: 13 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 495 назв.

У дисертаційній роботі наведені наукові основи вирішення проблеми картографічного моделювання міжнародних зв'язків України. Здійснено обґрунтування теоретико-методологічних засад нового проблемно-орієнтованого напряму тематичної картографії "картографування міжнародних зв'язків". Теоретично обґрунтована концепція картографічного моделювання міжнародних зв'язків. Розроблена методологія картографічних досліджень та класифікація карт міжнародних зв'язків.

37 ГЕОФІЗИКА

37.15 Геомagnetизм і високі шари атмосфери

37.07.18.0473/0518U000032

Меньшов Олександр Ігоревич. Теорія і методологія застосування магнетизму ґрунтового покриву в геології, екології, ґрунтознавстві:

Дис... д.геол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.12.2017.

УДК УДК 550.382.3.

312 с.: 21 табл., 99 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

Дисертація присвячена розробці теорії та методології застосування магнетизму ґрунтового покриву при розв'язанні завдань геології, екології, ґрунтознавства. В основу теорії і методології застосування магнетизму ґрунтового покриву покладається системне геофізичне дослідження ґрунтової оболонки Землі - педосфери. Наведені приклади застосування інформації про магнетизм ґрунтового покриву при розв'язанні ґрунтознавчих та аграрних завдань доводять тісний генетичний зв'язок між магнітними величинами та показниками родючості, ерозії, вмістом органічних та неорганічних речовин, фізико-хімічними параметрами ґрунтів. Магнітні дослідження техногенних ґрунтів та пилових фракцій атмосферного повітря продемонстрували свою високу інформативність та ефективність при оцінці загального забруднення територій. Визначено, що доменний стан магнітного матеріалу, розміри та форма магнетиків залежать від їх походження та знаходяться у тісному генетичному зв'язку із вмістом важких металів та інших техногенних домішок. Міграція вуглеводнів у верхні частини геологічного розрізу та ґрунтовий покрив, а також їх природне та антропогенне накопичення спричиняють вторинні зміни магнітної мінералогії. Проекції покладів вуглеводнів на денну поверхню і відповідні геологічні аномалії часто зіставні із зонами магнітних, геохімічних аномалій та змінами магнітних характеристик ґрунтів. Аутогенними магнітними мінералами ґрунтів Передкарпатського прогину України, які зазнали впливу вуглеводнів, визначено сульфід заліза у псевдооднодоменному стані.

37.07.18.0474/0217U006150

Дослідження впливу слабких геомагнітних збурень на концентрацію іонів водню в іоносфері Землі: Заключний звіт /Інститут іоносфери НАН та МОН України; Керівник Котов Дмитро Володимирович. – ДР 0116U004183. УДК 550.388.2.

48 с.

Об'єкт дослідження - концентрація іонів водню в іоносфері Землі та її залежність від геомагнітної активності. Мета роботи - дослідження впливу слабких геомагнітних збурень на концентрацію іонів Н⁺ під час середньої сонячної

активності (2015-2016 рр.) Методи дослідження - дистанційний радіофізичний метод некогерентного розсіяння радіохвиль, методи статистичної радіофізики, статистичний аналіз отриманих результатів, геофізичний аналіз результатів спостережень. Представлено опис розроблених методик аналізу експериментальних даних, одержаних за допомогою радара некогерентного розсіяння. Розглянуто вплив змін геомагнітної активності на відносну концентрації іонів водню у зовнішній іоносфері протягом періодів, близьких до осіннього рівнодення 2015 р. та літнього сонцестояння 2016 р. Висунуто, перевірено та підтверджено гіпотезу про те, що слабкі зміни геомагнітної активності можуть впливати на відносну концентрацію іонів водню опосередковано - внаслідок зміни швидкості термосферних вітрів. Результати роботи можуть бути використані для якісного покращення сучасних моделей іонного складу іоносфери та моделей плазмосфери. Використання отриманих результатів призведе до зменшення похибок визначення координат об'єктів за допомогою систем супутникового позиціонування (GPS, Galileo). Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.07.18.0475/0217U006151

Дослідження рухомих іоносферних збурень над Україною, викликаних природними та штучними високоенергійними джерелами:

Заключний звіт /Інститут іоносфери НАН та МОН України; Керівник Домнін Ігор Феліксівич. – ДР 0114U001270. УДК 550.388.

195 с.

Об'єкт дослідження - динамічні процеси в середньоширотній збуреній іоносфері. Мета роботи - виявлення та оцінка параметрів рухомих іоносферних збурень над Україною під час природних і штучних збурень в атмосфері і іоносфері за допомогою радара некогерентного розсіяння і іонозонда, а також в порівнянні отриманих параметрів з модельними і теоретичними результатами. Методи дослідження - наземні радіофізичні методи некогерентного розсіяння радіохвиль і вертикального радіозондування, статистичні методи аналізу сигналів. Наведено результати досліджень рухомих іоносферних збурень над Україною. Оцінено параметри цих збурень, викликаних проходженням акустико-гравітаційних хвиль під час впливу на атмосферу та іоносферу високоенергійних процесів природного і штучного походження (варіації космічної погоди, сонячне затемнення, проходження сонячного термінатора, старту і польоти ракет, потужне радіовипромінювання тощо). Результати НДР можуть бути використані в фундаментальних дослідженнях космічної погоди, сонячно-земних зв'язків, навколосферного середовища, взаємодії звичайної і космічної погодних систем, а також для розв'язання прикладних задач, пов'язаних з урахуванням впливу рухомих іоносферних збурень на системи телекомунікацій, геопозиціонування, радіолокації і радіонавігації, на функціонування супутникової апаратури у відкритому космічному просторі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.07.18.0476/0217U006152

Дослідження хвильових процесів в іоносфері методом некогерентного розсіяння :

Заключний звіт /Інститут іоносфери НАН та МОН України; Керівник Панасенко Сергій Валентинович. – ДР 0116U005029. УДК 550.388.2.

40 с.

Об'єкт дослідження - хвильові процеси в середньоширотній і авроральній іоносферній плазмі. Мета роботи - отримання параметрів хвильових процесів в іоносфері за допомогою радарів некогерентного розсіяння і станцій вертикального радіозондування України та EISCAT. Методи дослі-

дження - наземні радіофізичні методи: некогерентного розсіяння радіохвиль і вертикального радіозондування. Проведено спільні дослідження хвильових процесів у середньоширотній і авроральній іоносфері в спокійних і збурених умовах за допомогою радарів некогерентного розсіяння та іонозондов України і EISCAT. У період раптового стратосферного потепління переважно спостерігалися хвильові процеси з періодами 40 - 60 хв, і відносними амплітудами 0.04 - 0.25. Тривалість цих процесів не перевищувала 2 - 3 періодів. Напрямок вертикальної фазової швидкості рухомих іоносферних збурень свідчив про те, що джерела збурень знаходилися в нижній або приземній атмосфері. Спостережувані над Тромсьо хвильові процеси зі значною вертикальною фазовою швидкістю, швидше за все, були викликані перебудовою системи вітрів в авроральній атмосфері або виспанням високоенергійних частинок з радіаційних поясів, стимульованим геокосмічною бурею. Вплив на іоносферу потужного радіовипромінювання викликало аперіодичні сплески критичної частоти F2-області іоносфери, мають величину 0.1 - 0.4 МГц. Час їх записування по відношенню до моменту включення нагрівного стенду склав 5 - 15 хв, а тривалість не перевищувала 10 - 15 хв. Виявлено зменшення абсолютної величини сплесків зі збільшенням відстані від нагрівного стенду. Спостережувані хвильові збурення генерувалися потужним радіовипромінюванням, про що свідчить оцінена їх швидкість поширення (близько 300 - 500 м / с) та її залежність від висоти. Результати науково-дослідної роботи можуть бути використані в фундаментальних дослідженнях сонячно-земних зв'язків та навколоземного середовища, а також для розв'язання прикладних задач, пов'язаних з урахуванням впливу хвильових процесів в іоносферній плазмі на телекомунікації і на функціонування супутникової апаратури у відкритому космічному просторі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.07.18.0477/0217U006153

Дослідження циркуляції іонізованої та нейтральної складових геокосмічної плазми над Україною в умовах високої сонячної активності: Заключний звіт /Інститут іоносфери НАН та МОН України; Керівник Ємельянов Леонід Якович. – ДР 0112U000671. УДК 550.388.2.

252 с.

Об'єкт дослідження - динамічні процеси в іоносферній плазмі області F іоносфери. Мета роботи - отримання нових знань про динаміку геокосмічної плазми в інтервалі висот 200 - 600 км над Україною в умовах високої сонячної активності. Особливістю цього періоду є те, що при високій сонячній активності підвищується ймовірність збурень на Сонце, які, як наслідок, призводять до збурень в нейтральній і іонізованій складових геокосмічного середовища. Методи дослідження - метод некогерентного розсіяння (НР) радіохвиль, метод вертикального зондування, статистичний аналіз результатів спостережень, теоретичне моделювання фізичних процесів в іоносфері. Наведено результати експериментальних і модельних досліджень варіацій параметрів іоносферної плазми, в тому числі результати вимірювання вертикальної складової швидкості руху іоносферної плазми і аналізу її висотно-часових варіацій, для різних сезонів року, періодів сонячної активності і стану космічної погоди. Представлені результати дослідження динамічних процесів в іоносфері в умовах збурень в іоносфері, викликаних геомагнітними бурями і сонячними затемненнями. Модернізація апаратури радару НР, розробка та удосконалення алгоритмів і програм обробки даних вимірювань дозволили розширити можливості радару і підвищити достовірність отримання іоносферної інформації. Результати НДР використовуються для розвитку та уточнення регіональної моделі іоносфери

і можуть бути використані в фундаментальних дослідженнях сонячно-земних зв'язків та геокосмосу, для розв'язання прикладних завдань, пов'язаних з урахуванням впливу іоносферної плазми на системи зв'язку і функціонування супутникової апаратури у відкритому космічному просторі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.07.18.0478/0217U006154

Дослідження морфології середньоширотної геокосмічної плазми на фазі високої сонячної активності: Заключний звіт /Інститут іоносфери НАН та МОН України; Керівник Пуляев Валерій Олександрович. – ДР 0112U000670. УДК 550.388.2.

196 с.

Об'єкт дослідження Об'єкт дослідження – морфологія іоносфери в спокійному та збуреному станах. Мета роботи – отримання експериментальних значень іоносферних параметрів (температури іонів і електронів, електронної концентрації, іонного складу, швидкості руху іоносферної плазми) і на їх основі теоретичне моделювання загальної картини фізичних процесів в геокосмічній плазмі центральноєвропейського регіону. Методи дослідження – метод некогерентного розсіяння і вертикальне зондування для отримання експериментальних даних; статистичний аналіз – для обробки експериментальних даних; емпіричне моделювання, яке використовується при побудові емпіричної моделі електронної концентрації та іонної і електронної температур; теоретичне моделювання, що використовується для проведення теоретичних розрахунків стану іоносферної плазми. У звіті викладено результати вимірювань параметрів геокосмосу в період 2012-2016 рр. і аналізу морфології середньоширотної іоносферної плазми в максимумі і на низхідній гілці поточного 24-го циклу сонячної активності. Спостереження геокосмосу та аналіз результатів проводились з використанням Радара некогерентного розсіяння Інституту іоносфери. У роботі також представлені результати модернізації програмного забезпечення Радара некогерентного розсіяння і станції вертикального зондування, результати удосконалення алгоритмів обробки експериментальних даних і питання створення сучасного електронного порталу для інтернет-доступу до бази зберігання іоносферної інформації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.27 Гідрологія суші

37.07.18.0479/0217U004848

Розроблення автоматизованої системи безперервного короткотермінового прогнозування припливу води до Дністровського водосховища з урахуванням чисельного прогнозу параметрів погоди: Заключний звіт /Український гідрометеорологічний інститут; Керівник Осадчий Володимир Іванович. – ДР 0115U002777. УДК 556.5.06+556.16.

87 с.

Розроблено автоматизовану систему безперервного короткотермінового прогнозування припливу води до Дністровського водосховища з завчасністю до 120 годин із застосуванням чисельного прогнозування параметрів погоди на основі мезомасштабної атмосферної моделі WRF NMM v. 3.3.1. та модуля NAM моделі Rainfall-Runoff програмного комплексу MIKE 11. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.31 Фізика Землі

37.07.18.0480/0518U000011

Буртєв Рашід Зетович. Методологія оцінки сейсмічної небезпеки на основі ймовірнісних

моделей сейсмічності: Дис... д.ф.-м.н. /Інститут геофізики ім.С.І.Субботіна НАНУ. – Захищена 27.12.2017.

УДК 550.830.

317 с.: 33 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 342 назви.

Дисертація присвячена розробці нової міри сейсмічної небезпеки та методології її оцінки. Розроблено марківська модель сейсмічності, яка дозволяє прогнозувати інтервальні значення широти, довготи, глибини гіпоцентрів та величини землетрусів. Конфігурація, яка має форму еліпса, а кут між великою віссю еліпса загасання і позитивним напрямком осі абсцис складає 51 градус. Коефіцієнти загасання інтенсивності струсів для Молдови між інтенсивністю сейсмічних поштовхів I та характеристиками землетрусу: величини Mw, епіцентрально відстань c, глибина h для землетрусів в зоні Вранча представлені емпіричним, залежним від азимута, рівнянням загасання. Їх значення було визначено наступним чином: $a=1,6$; $c=7,2$, найбільша вісь еліпсу $b_{max}=5,6$ і найменша $b_{min}=4,9$. Був проведений ймовірнісний аналіз сейсмічної небезпеки та розроблено карту сейсмічної небезпеки Молдови та території сусідніх країн.

37.07.18.0481/0217U006364

Геофізичні дослідження на ділянці автодороги "Львів-Трускавець" розміром 100м x 500м в межах гірничого відводу ПАТ "СГХП "Полімінерал" з метою визначення небезпечних для експлуатації ділянок: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Кузьменко Едуард Дмитрович. – ДР 0116U005236. УДК 550.347.2.

51 с.

Об'єкт досліджень - ділянка дороги "Львів-Трускавець" в межах гірничого відводу Стебницького родовища калійної солі. Мета роботи: дослідження причин деформації ділянки автомобільної дороги Львів-Трускавець у межах гірничого відводу розробки Стебницького калійного родовища. Конкретна задача досліджень полягала у визначенні ділянок напруженого стану гірських порід та їх окресленні в межах дороги та прилеглої території та узгодженні їх з даними геофізичних спостережень 1998 року. У звіті наведені результати геофізичних робіт методом природного імпульсного електромагнітного поля Землі (ПЕМПЗ) на ділянках деформації дорожнього полотна автомагістралі Львів-Трускавець та просідання земної поверхні поряд з автомагістраллю в межах гірничого відводу експлуатації Стебницького родовища калійної солі, а також подані карти районування території за ступенем небезпеки деформації гірських порід. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.35 Прикладна геофізика

37.07.18.0482/0217U006375

Виконання на рудниках ДП "АРТЕМСІЛЬ" комплексу наукових гідрогеологічних досліджень для забезпечення безпечної експлуатації родовища та гірничо-геологічних досліджень для розробки "Схеми відпрацювання Артемівського родовища камяної солі на найближчі 25 років": Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Босевська Лариса Павлівна. – ДР 0117U004371. УДК 550.8:556.3:622.3:553.631:622.8.

116 с.

Проведен комплекс моніторингових гідрогеологічних досліджень на ділянках водопроявленнь для розробки науково-обґрунтованих висновків про стан соляного масива. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.01 Загальні питання геології

38.07.18.0483/0217U006124

Розробка регіональної літотеки рифей-фанерозойських відкладів Волино-Поділля та Криму на базі колекцій Геологічного музею ННПМ НАНУ: Заключний звіт /Національний науково-природничий музей НАН України; Керівник Деревська Катерина Ігорівна. – ДР 0112U001459. УДК 551(477).

204 с.

Регіональна літотека - стратегічно важливий об'єкт для України. Будь-яка країна світу, яка займається пошуками, розвідкою та видобутком мінеральних ресурсів, розглядає збереження геологічної інформації, як необхідність, яка обумовлена заощадженням коштів, направлених на геолого-розвідувальні роботи. У рамках даної теми були зроблені наступні: 1) розроблені та впроваджені новітні науково-методичні підходи для створення регіональної літотеки осадових відкладів України (на прикладі стратотипу границі юри-крейди мис Св. Іллі та розріз могилівської та бернашівської світ с. Бернашівка); 2) виділені ключові породні комплекси рифею, венду та фанерозою Волино-Поділля і Криму для їх першочергового вивчення та збору геологічної інформації; 3) інвентаризовані стратотипові розрізи рифею, венду і фанерозою Волино-Поділля та Криму та створена їх електронної бази; 4) розроблена концепція створення музей-літотек просто небо, яку можна визначити як "раціональне використання надр та збереження геологічної спадщини".

38.17 Тектоніка

38.07.18.0484/0518U000013

Лисинчук Дмитро Володимирович. Швидкісні моделі літосфери України за даними ширококутних сейсмічних зондувань: Дис... д.геол.н. /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України. – Захищена 28.12.2017.

УДК УДК 551.24+550.834.

374 с.: 5 табл., 107 іл. – Бібліогр.: 366 назв.

Запропонована методика побудови швидкісної моделі, яка базується на комплексному використанні принципово різних алгоритмів та програм, разом з наступним розрахунком синтетичних сейсмограм та перевіркою їх відповідності спостереженому хвильовому полю. Розраховані швидкісні моделі чотирьох регіональних профілів, які значно доповнюють сучасні уявлення про будову земної кори та верхньої мантії на території України. Швидкісні характеристики літосферних структурних блоків дають нову інформацію про умови утворення, деформації та історії розвитку як окремих тектонічних структур, так і всього регіону загалом. Чітке знання умов розвитку осадових басейнів, ерозії та деформації шарів, яка відображена у зміні швидкостей проходження сейсмічних коливань, дозволяє виділяти ділянки, що є перспективними в нафтогазоносному плані та спрямовувати пошукові роботи для розвитку мінерально-сировинної бази країни.

38.49 Геологія рудних корисних копалин

38.07.18.0485/0217U004559

Обґрунтування комплексу геотехнологічних модулів з використання природотехногенного ресурсу родовищ корисних копалин України: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Садовенко Іван Олександрович. – ДР 0115U002300. УДК 622.51:556.3:622.817.4.

145 с.

Обґрунтовано параметри експлуатації пілотних геотехнологічних модулів, спрямованих на збереження та багаторазове використання газового, емнісного та теплового ресурсу затоплених виробок шляхом відбору та закачування шахтних вод різних горизонтів для тепло- і холо-допостачання будівель. Розроблено і запатентовано спосіб підземного спалювання некондиційних вугільних пластів, які межують з затопленим масивом. Це дозволяє поряд з вироблюваним газом отримувати нагріті в результаті спалювання підземні води покриваючих порід і використовувати їх як кондиційний теплоносій, або в суміші з некондиційним теплом масиву. Розроблене програмне забезпечення для ентропійного, термодинамічного та енергетичного методів дослідження, а також для методики визначення економічної ефективності розроблених технологій. Систематизовано способи керування виробленим простором шахт Криворізького залізорудного басейну та запатентований геотехнологічний модуль розробки гранітів марганцевих шахт з продовженням їх функціонування у екобезпечному режимі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.21 Економічна і соціальна географія

39.07.18.0486/0518U000033

Іванов Євген Анатолійович. Природно-господарські системи гірничопромислових територій Західного регіону України: функціонування, моделювання, оптимізація:

Дис... д.геогр.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 16.01.2018.

УДК 911.9:911.375.5:622.

581 с.: 26 табл., 91 іл. – Бібліогр.: 842 назви.

Розроблено науково-методологічні і методичні засади конструктивно-гео-графічного дослідження гірничопромислових територій Західного регіону України з метою практичної реалізації заходів, спрямованих на покращення стану гірничопромислових геосистем. Обґрунтовано концепцію, підходи та алгоритми ландшафтного аналізу геоecологічних проблем гірничопромислових територій та об'єктів. Сформульовано поняття "гірничопромислова геосистема", виокремлено морфологічні одиниці ландшафту та одиниці регіонального рівня й окреслено межі цих геосистем. Удосконалено програму і методики вирішення еколого-географічних питань, пов'язаних з раціональним веденням видобування і збагачення корисних копалин зокрема і природокористування загалом, які є підставою для розроблення рекомендацій для потреб оптимізації природокористування, проектування стійких геосистем, розв'язання екологічних проблем тощо. Обґрунтовано методику геоecологічного дослідження ГПТ, застосування картографічного і геоінформаційного методів. Проаналізовано особливості організації ландшафтно-техногенних систем районів видобування і збагачення корисних копалин. Розширено і конкретизовано класифікацію гірничопромислових і постмайнінгових геосистем. Досліджено механізми функціонування і розвитку гірничопромислових геосистем, зокрема особливості їх виникнення, формування і зникнення. Окреслено стадії (етапи) і варіанти еволюційних змін цих геосистем та співвідношення і домінуючі напрямки міграційних потоків. Виявлено закономірності розвитку природно-антропогенних процесів в межах ГПТ. Сформульовано конструктивно-географічні основи оптимізації гірничопромислових геосистем як системи заходів, спрямованих на відновлення та підвищення їх продуктивності, господарської, природоохоронної та естетичної цінності, на оптимальну реконструкцію і планування оточуючих ПГС. Визначено основні напрями реалізації оптимізаційних заходів з метою ефективного виконання виробничих

функцій (сільсько- чи лісогосподарських), утворення рекреаційних і природоохоронних об'єктів, ревалоризації історичних пам'яток тощо.

39.07.18.0487/0417U002127

Коломієць Катерина Василівна. Соціально-економічний розвиток регіону Українського Причорномор'я на засадах регіоналістики та планування території:

Дис... к.геогр.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 12.05.2017.

УДК 332.145: 91(477.7)(043.3).

272 с.: 10 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.02 - економічна та соціальна географія. - Одеський національний університет імені І. І.Мечникова. - Одеса, 2017. Дисертація присвячена розробці науково-методичних положень соціально-економічного розвитку регіону на засадах регіоналістики та планування території. З точки зору суспільної географії удосконалено поняття "region". На основі підходу до регіону як до геопросторової соціально-економічної системи встановлені відповідні принципи багаторівневої регіоналізації. Розроблена систематика форм територіальної організації населення та господарства на регіональному рівні. Встановлено, що багаторівнева таксономія територіальної організації базується на виділенні таксономічних одиниць: регіон - мезорегіон - мікрорегіон, які представляють собою цілісні природно-господарські комплекси різних рівнів. В роботі охарактеризовано місце та соціально-економічні функції Українського Причорномор'я у національній економіці та системі регіонів сучасної України. Проаналізована сучасна територіальна організація регіону Українського Причорномор'я, а саме: проведено аналіз розселенської, демографічної, господарської, рекреаційної, транспортно-логістичної та природоохоронної складової. Встановлено, що основними чинниками багаторівневої регіоналізації УП виступають: агломераційні форми розселення, спеціалізація та рівень інтенсивності сільського господарства, наявність зрощення, транспортно-розподільчі та промислові вузли, портово-логістичні центри, курортно-рекреаційні та рекреаційні райони, природоохоронні об'єкти та екомережі. В роботі представлена методична схема багаторівневої регіоналізації. Виявлені критерії та ознаки для виділення таксономічних одиниць багаторівневої організації в регіоні УП, на основі яких обґрунтована схема територіальної організації УП та виділені мезорегіони, мікрорегіони та округа. Розроблені методологічні принципи прогнозування соціально-економічного розвитку регіону Українського Причорномор'я на засадах регіоналістики. Запропоновані напрямки перспективного розвитку головних складових територіальної організації Українського Причорномор'я - мезо- та мікрорайонів, територіальних структур і мереж.

41 АСТРОНОМІЯ

41.17 Астрофізика

41.07.18.0488/0417U002042

Гнатик Роман Богданович. Джерела, енергетичний спектр та хімічний вміст космічних променів найвищих енергій:

Дис... к.ф.-м.н. /Головна астрономічна обсерваторія. – Захищена 27.04.2017.

УДК 524.1+524.3+524.7.

123 с.: 14 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 113 назви.

Досліджено енергетичний спектр, хімічний вміст космічних променів надвисоких енергій (КПНВЕ) та зроблено пошук потенційних джерел космічних променів гранично високих енергій (КПГВЕ). Проведено аналіз хімічного вмісту

КПНВЕ на основі розроблених моделей енергетичного спектру і розрахованих середніх глибин максимумів злив для різних пропорцій протонів, гелію та заліза в загальному потоці, беручи до уваги модифікаційний фактор, який характеризує взаємодію КПНВЕ з реліктовим випромінюванням. Запропоновано нову інтерпретацію даних CASCADE-Grande щодо наявності легкого компонента в діапазоні енергій $10\Lambda 17-10\Lambda 18$ eВ як прояв позагалактичного протонного компонента з енергетичним спектром, модифікованим внаслідок дифузійного поширення в міжгалактичних магнітних полях. Беручи до уваги відхилення траєкторій КПГВЕ в галактичних та позагалактичних магнітних полях, зроблено пошук потенційних галактичних та позагалактичних джерел для триплету космічних променів з $E > 10\Lambda 20$ eВ та події з найвищою зареєстрованою енергією $E = 3.2 * 10\Lambda 20$ eВ (FE-події). Можливим джерелом триплету є магнетар SGR 1900+14, тоді як можливим джерелом FE-події є близькі (< 40 Мпк) звичайні галактики UGC 03574 та UGC 03394. Характер поширення КПГВЕ з $E > 10\Lambda 20$ eВ в магнітних полях відповідає переходу від дифузійного до балістичного руху, тому була досліджена можливість кластеризації напрямків приходу КПГВЕ в таких обставинах.

41.07.18.0489/0417U002043

Ціж Максим Богданович. Властивості та параметри моделей темної енергії в гравітаційно-зв'язаних системах: Дис... к.ф.-м.н. /Головна астрономічна обсерваторія. – Захищена 27.04.2017.

УДК 524.7 + 524.8.

128 с.: 3 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертація присвячена аналізу поведінки скалярно-польових моделей динамічної темної енергії в полях неоднорідностей матерії та поблизу компактних об'єктів, дослідженню залежності цієї поведінки від параметрів темної енергії, впливу такої темної енергії на розподіл та рух матерії в гало і порожнинах та можливості встановлення обмежень на її параметри із спостережуваних даних про фізичні характеристики гравітаційно-зв'язаних систем. Для цього отримано розподіли густини та швидкості тестової темної енергії поблизу компактних об'єктів типу чорних дір та білих карликів, проаналізовано акрецію на такі об'єкти шляхом розв'язання гідродинамічних рівнянь для ідеальної рідини, а також вивчено динаміку додатних та від'ємних космологічних збурень 3-компонентного середовища, до складу якого входять темна матерія, темна енергія та релятивістська компонента. Додатні та від'ємні збурення моделюють гало галактик і скупчень галактик та великі порожнини у великомасштабному розподілі відповідно. Рівняння, що описують еволюцію збурень, є рівняннями збереження енергії-імпульсу для кожної компоненти та рівняннями Айнштейна загальної теорії відносності. Вони розв'язувались числовими методами. Отримані розв'язки для збурень густини та швидкості темної матерії та темної енергії дозволили оцінити вплив останньої на розвиток системи. Із розв'язку для компактних об'єктів та спостережень за тілами в Сонячній системі було отримано обмеження на параметр ефективної швидкості звуку темної енергії.

41.07.18.0490/0417U002044

Добричева Дар'я Вікторівна. Морфологічний склад та бімодальність показників кольору галактик нової вибірки на червоних зміщеннях $z < 0.1$: Дис... к.ф.-м.н. /Головна астрономічна обсерваторія. – Захищена 27.04.2017.

УДК 524.7+52-735.

132 с.: 16 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

З метою дослідження морфологічного складу та бімодальності показників кольору галактик створено нову вибірку 317 018 галактик на червоних зміщеннях $z < 0.1$ та з абсолютною зоряною величиною $-24m < Mg < -13m$ на основі огляду неба SDSS DR9. Використовуючи візуальну класифікацію галактик і отримані двовимірні діаграми "колір - абсолютна зоряна величина", "колір - зворотний індекс концентрації" та інші параметри, запропоновано критерії для класифікації галактик на ранні та пізні морфологічні типи. За допомогою цієї класифікації та автоматичного методу машинного навчання встановлено морфологічний склад галактик досліджуваної вибірки. Із застосуванням 3D-методу мозаїки Вороного, а саме, зворотного об'єму комірки Вороного, визначено щільність оточення галактик вибірки на $0.02 < z < 0.1$. Знайдено, що частка ранніх типів зменшується з червоним зміщенням у порівнянні з часткою спіральних і пізніх типів. Було також показано, що чим вище щільність оточення центральних галактик у групі, тим більш імовірно, що вона має ранній морфологічний тип. Перевірка ефекту Холмберга для фізичних пар галактик на $0.02 < z < 0.04$ показала відсутність кореляції показників кольору. Аналіз найтісніших пар галактик засвідчив статистично значиме перевищення ($> 3 \sigma$) частки пар галактик ранніх типів, що слугує на користь секулярної еволюції галактик (попереднього злиття галактик у більш ранню епоху).

41.07.18.0491/0417U002107

Вольвач Лариса Миколаївна. Змінні галактичні та позагалактичні джерела см і мм випромінювання: Дис... к.ф.-м.н. /Одеський національний університет імені Іллі Мечникова. – Захищена 05.05.2017.

УДК 524.7.

157 с.: 18 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Робота присвячена дослідженню спектральних властивостей і характеристик змінності активних ядер галактик (АЯГ) та джерел космічного мазерного випромінювання за допомогою одиночної антени та методом РНДБ. Основою дослідження є отримані унікальні дані спостережень з використанням 22-метрового радіотелескопу РТ-22 КрАО, дослідження індексів змінності радіоджерел, а також характеристики змінності густини потоку на міліметрових довжинах хвиль та порівняння отриманих даних з результатами в інших частотних діапазонах. В роботі отриманий на міліметрових довжинах хвиль середній спектр GPS джерел з максимумами в спектрах індивідуальних об'єктів, розташованих в діапазоні частот 20-70 ГГц, визначено спектральні характеристики об'єктів і параметри їх змінності, та отримані нові дані щодо частки GPS квазарів в мм діапазоні довжин хвиль, яка становить 90% від загального числа GPS об'єктів. Визначені параметри змінності GPS джерел в міліметровому діапазоні довжин хвиль в залежності від частоти досліджень. Індекс змінності GPS джерел зростає з частотою та досягає максимального значення 33%, що є наслідком більш низької змінності цих об'єктів в порівнянні з АЯГ типу блазарів. Представлені дані тривалої змінності для об'єктів S0528+134 і AO0235+164. За допомогою проведеного гармонічного аналізу даних довготривалого багаточастотного моніторингу в рамках моделі подвійних надмасивних чорних дір (НМЧД) отримані характеристики цих подвійних систем: орбітальні і прецесійні періоди Торб, Тпр, маси компаньйонів М і m, розміри орбіт і швидкості руху компаньйонів по орбітах. Отримані параметри вказують на те, що ми приймаємо випромінювання від тісних подвійних систем з НМЧД, коли компаньйон перетинає аккреційний диск центральної НМЧД. Запропоновано новий підхід до оцінки числа спостережень яскравих представників АЯГ

41.27 Зоряні системи

41.07.18.0492/0217U004675

Створення Астрокосмічного центру обробки даних для вирішення задач багатохвильової астрофізики: Заключний звіт /Головна астрономічна обсерваторія; Керівник Вавилова Ірина Борисівна. – ДР 0116U006441. УДК 524.7.

31 с.

Нами було створено нові вибірки, які поповнили базу даних Астрокосмічного центру обробки даних, що об'єднує бази даних Віртуальної рентгенівської і гама обсерваторії (VIRGO) (<http://virgoa.org/>) та Української віртуальної обсерваторії (<http://www.ukr-vo.org/>), на основі яких було: 1. отримано дані про фізичні властивості галактик близького Всесвіту, що входять в системи різної населеності, за даними огляду SDSS DR9 та каталогів галактик в інших спектральних діапазонах; 2. досліджено діаграму колір-колір центральних галактик та їх слабких супутників і порівняли кількість пар різних морфологічних типів в реальному і випадковому розподілі; 3. отримано дані про властивості та просторовий розподіл міжгалактичного нейтрального середовища за даними SDSS DR10 та за допомогою Лайман-альфа лісу; 4. Створено новий метод визначення континууму в області Лайман-альфа лісу у спектрах квазарів; 5. досліджено рентгенівські спектри активних ядер галактик (АЯГ) у діапазоні енергій 0.5 - 250 кеВ з оригінальної вибірки з 95 об'єктів, утвореної на основі 22-місячного огляду неба супутником Swift-BAT.

41.07.18.0493/0217U004834

Дослідження основних фізичних властивостей скупчень галактик на великих червоних зміщеннях ($z > 1$): Заключний звіт /Головна астрономічна обсерваторія; Керівник Баби́к Ю́рій Ві́кторович. – ДР 0115U003737. УДК 524.7-524.8.

12 с.

1. За звітний період було відібрано 30 скупчень галактик з червоним зміщенням більше 1. Основними критеріями відбору скупчень галактик були значення червоного зміщення та відсутність ознак злиття чи неправильності форми скупчення, що є необхідним при застосуванні умов гідростатичної рівноваги та сферичної симетрії. Врахування відношення "поверхнева яскравість/фон" є важливим для отримання надійних результатів фізичних характеристик скупчень галактик. Обсерваторії ХММ-НЬЮТОН та Чандра мають найкращі відношення сигналу до шуму в енергетичному діапазоні 0.5-10.0 кеВ, тому саме в цьому діапазоні проводився аналіз отриманих зображень та спектрів. 2. Для покращення вимірів було використано розбиття зображення на концентричні кільця з однаковою кількістю фотонів, що дозволило зменшити похибки визначення параметрів. Як було сказано вище, отримання параметрів скупчень галактик з обсерваторій ХММ-НЬЮТОН та Чандра потребує спеціального підходу до обробки зображень. Насамперед, він чутливий до розбиття зображення на кільця для подальшої обробки, врахування депроєкції тощо, що важливо для побудови адекватного енергетичного розподілу вздовж радіуса скупчення галактик. Розподіл за червоним зміщенням досліджуваних скупчень галактик знаходиться в межах $1.0 < z < 1.8$. Максимальне червоне зміщення 1.8 відповідає скупченню галактик JKCS 041, дане червоне зміщення є одним з найбільших з усіх архівних даних для скупчень галактик. Для усієї вибірки було проведено первинну обробку даних та отримано основні параметри скупчень, такі як, - температура, металічність та світність. Було побудовано профілі світності, густини та маси за допомогою профіля густини темної матерії Наварро-Френка-Уайта. 3. В процесі роботи, основну увагу було зосереджено на скупченні гала-

ктик JKCS 041 - це одне з найбільш віддалених скупчень з червоним зміщенням 1.8, що спостерігалось обсерваторією Чандра. Для відповідного скупчення було знайдено основні фізичні параметри та проведено порівняння із нашими попередніми результатами для кореляційних залежностей між світністю, температурою і масою. 4. На основі аналізу скупчення JKCS 041 був проведений аналіз для всієї вибірки скупчень. За результатами цієї роботи була написана стаття, яка подана до MNRAS і знаходиться на стадії рецензування. Паралельно було проведено аналіз рентгенівських скупчень в малих червоних зміщеннях за допомогою телескопу Сузаку.

41.51 Обсерваторії. Інструменти, прилади і методи астрономічних спостережень

41.07.18.0494/0217U004833

Автоматизований наземний комплекс дальньої оптично-цифрової розвідки (АНКОР):

Заключний звіт /Головна астрономічна обсерваторія; Керівник Святогоров Олег Олександрович. – ДР 0116U006546. УДК 520.6.

26 с.

Результатом роботи є розробка схем спостережного комплексу для пригнічення атмосферних перешкод, викликаних турбулентністю атмосфери, підвищення кутової роздільної здатності. Розробка методів статистичного оцінювання візуальних об'єктів спостереження з метою оперативної їх ідентифікації та моніторингу, формулювання практичних рекомендацій для його апаратурної реалізації. Розробка структурної схеми спостережного комплексу. Виготовлення дослідного зразка. Розробка технічної документації та програмного забезпечення. Натурні випробування комплексу. Випуск експлуатаційної документації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК

43.01 Загальні питання природничих і точних наук

43.07.18.0495/0217U004602

Дослідження екологічного стану Кременчуцького водосховища в районі водозабору водогону "Дніпро-Кіровоград": Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Медведєва Ольга Володимирівна. – ДР 0116U008045. УДК 502.1:574.24:574.52.

108 с.

Наведен аналіз стану біоти Кременчуцького водосховища в районі водозабору водогону "Дніпро-Кіровоград" в сукупності та взаємозв'язку із прилеглими територіями; встановлено ряд загрозливих тенденцій (видові зміни в складі іхтіофауни у бік домінування малоцінних та нехарчових видів риб, регулярного "цвітіння" води тощо), які найближчим часом можуть значно погіршити екологічну ситуацію. Проаналізовано результати лабораторних хімічних досліджень якості води обраної акваторії. Проведене дослідження дає підстави визнати, що в акваторії відбуваються багатофакторні динамічні зміни, які необхідно тримати під постійним моніторинговим контролем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.01 Загальні питання енергетики

44.07.18.0496/0217U004606

Розроблення проектів національних норм нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України; Керівник Дубовський Сергій Васильович. – ДР 0116U006799. УДК 19.020; 19.080.

138 с.

Звіт про НДР: 138 с., 15 рис., 19 табл., 14 додатків, 29 джерел. Об'єкт дослідження - нормативно-технічне забезпечення у сфері енергетики. Мета роботи: - розроблення національного стандарту, ідентичного стандарту EN 61010-2-033:2012 "Вимоги щодо безпечності електричного устаткування для вимірювання, керування та лабораторного застосування. Частина 2-033. Додаткові вимоги до ручних багатофункційних вимірювальних приладів та інших вимірювачів напруги мережі побутової та професійної призначеності" відповідно до вимог ДСТУ 1.5:2015 та ДСТУ 1.7:2015 та технічного завдання на прийняття EN 61010-2-033:2012 як національного стандарту України; - розроблення національного стандарту, ідентичного стандарту EN 61010-2-201:2013 "Вимоги щодо безпечності електричного устаткування для вимірювання, керування та лабораторного застосування. Частина 2-201. Додаткові вимоги до апаратури керування" відповідно до вимог ДСТУ 1.5:2015 та ДСТУ 1.7:2015 та технічного завдання на прийняття EN 61010-2-201:2013 як національного стандарту України; - гармонізація нормативної бази України з міжнародними стандартами. Метод дослідження - застосування міжнародних стандартів для розроблення національних стандартів України методом ідентичного перекладу та науково-технічного редагування. Одержані результати - розроблено проекти національних стандартів України ДСТУ EN 61010-2-033:2012 (EN 61010-2-033:2012, IDT) "Вимоги щодо безпечності електричного устаткування для вимірювання, керування та лабораторного застосування. Частина 2-033. Додаткові вимоги до ручних багатофункційних вимірювальних приладів та інших вимірювачів напруги мережі побутової та професійної призначеності" і ДСТУ EN 61010-2-201:2012 (EN 61010-2-201:2013, IDT) "Вимоги щодо безпечності електричного устаткування для вимірювання, керування та лабораторного застосування. Частина 2-201. Додаткові вимоги до апаратури керування". Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.29 Електроенергетика

44.07.18.0497/0217U006018

Визначення напрямків, раціональних схем та досяжних показників впровадження споживачів-регуляторів в технологічних схемах об'єктів теплопостачання: Заключний звіт /Інститут загальної енергетики НАН України; Керівник Білодід Віктор Дмитрович. – ДР 0113U008440. УДК 621.316. 102 с.

Визначені граничні обсяги використання електричних теплогенераторів (ЕТ) різного типу в ОЕС України при їх сумісній роботі з системами централізованого теплопостачання (СЦТ) міст України; визначені параметри акумуляційної здатності теплових мереж СЦТ, утвореними на основі ТЕС, АЕС, ТЕЦ та опалювальних котелень для різних режимів роботи (літній мінімум та опалювальний сезон);

визначені основні технічні параметри енергетичного обладнання ЕТ, підтверджено наявність відповідного серійного обладнання в Україні та на світових ринках; доведена технічна можливість та визначена економічна доцільність (конкурентоспроможність) використання ЕТ для ущільнення добових графіків електричних навантажень енергосистем (ЕС); запропоновані першочергові об'єкти енергетики (ТЕС, АЕС, ТЕЦ та опалювальні котельні) на яких доцільно розпочати роботи; підготовлено аналітичний огляд політико-правових засади та світового досвіду використання (ЕТ як споживачів-регуляторів на основі теплових насосів та електрододатків для регулювання добових графіків електричних навантажень ЕС, проаналізовано найбільш ефективні приклади такого регулювання та оцінено можливості їх використання в умовах України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.07.18.0498/0217U006028

Моделі та програмні засоби для дослідження ефективності противарійної частотної автоматики за швидкістю зниження та підвищення частоти: Заключний звіт /Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України; Керівник Винничук Степан Дмитрович. – ДР 0114U001473. УДК 621.3.

107 с.

За результатами виконаних досліджень сформовано тематичні моделі наступних складових противарійної частотної автоматики (ПА): автоматичного частотного розвантаження, в тому числі за швидкістю зниження частоти, розвантаження енергоблоків АЕС, частотного автоматичного повторного ввімкнення навантажень (ЧАПВ), в тому числі за швидкістю підвищення частоти, частотної ділильної автоматики та передбачено можливість врахування попередньої дії пристроїв ПА за умови паралельного підключення навантаження до кількох складових системної частотної противарійної автоматики. Запропоновано алгоритм пришвидшеної дії черг ЧАПВ з різним часом спрацювання в залежності від швидкості підвищення частоти. Розроблено експериментальний програмний додаток. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.07.18.0499/0217U006126

Дослідження та аналіз режимів акумулювання в комбінованих системах енергопостачання з використанням відновлювальних ресурсів енергії: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Мазуренко Антон Станіславович. – ДР 0115U000412. УДК 662.987:643.334:697.

154 с.

Розроблено та впроваджено в експлуатацію пілотну експериментальну установку КСТА з різними сучасними малоінерційними системами опалення. Запропоновано математичну модель теплових процесів в елементах КСТА. Виконано аналіз ефективності використання різних джерел енергії для КСТА з акумулюванням теплоти. Проведено експериментальні дослідження роботи КСТА сумісно з різними системами опалення при переривчастому теплопостачанні.

44.07.18.0500/0217U006130

Методи та засоби вибору структурних схем охолодження та їх водно-хімічних режимів електростанцій та крупних промислових підприємств для регіонів України: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Кишневський В.П. – ДР 0115U000418. УДК 662.997.

95 с.

Розроблено науково-технічний метод розрахунку двоступеневих схем КОСО і їх ВХР електростанцій і великих підприємств для регіонів України. Наведено аналіз впливу тепловмісту і фізико-хімічного складу циркуляційної води на якість кондиціонування, при її змішуванні з вихідною водою в структурі КОСО з мінімальними скидами в навколишнє середовище. Експериментально досліджено залежності інтенсивності відкладень карбонату кальцію на теплообмінних поверхнях конденсаторів і зрошуваних поверхнях градієнтів контуру КОСО з інгібуванням додаткової води. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.07.18.0501/0217U006132

Розробка енергозберігаючих технологій використання відновлювальних джерел енергії в теплонасосних системах: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Нікульшин В.Р. – ДР 0115U000420. УДК 621.1.016.

66 с.

Запропоновані основопологаючі принципи розробки енергозберігаючих технологій в інтегрованих теплонасосних системах з використанням різнорідних відновлювальних джерел енергії на підставі експериментального методу дослідження процесів і алгоритмізації розрахунків методом теорії графів. Наведені результати оптимізації реальної системи теплопостачання з використанням теплових насосів та енергоакумулявання.

44.07.18.0502/0217U006321

Розробка когенераційних установок малої потужності, що працюють на низькокиплячих робочих тілах: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Шубенко Олександр Леонідович. – ДР 0114U001442. УДК 621.311.22; 621,165;621,438.

154 с.

Досліджено характеристики складного турбінного циклу з низькокиплячими робочими тілами для міні-ТЕЦ на біомасі електричною потужністю 110 кВт для електро- та теплопостачання громадських будівель невеликих населених пунктів. Потужність станції забезпечує покриття 60 % опалювального навантаження. Показана можливість підвищення ефективності міні-ТЕЦ за рахунок 2-го турбінного каскаду, вибору робочого тіла (кращим визнано R-600a) та значень параметрів пари перед турбіною. Проаналізовано ряд варіантів її теплової схеми. Простий термін окупності міні-ТЕЦ при сучасних цінах на енергоносії 2,7 - 4,5 роки в залежності від потужності та питомої вартості обладнання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.33 Атомна енергетика

44.07.18.0503/0518U000105

Борисенко Володимир Іванович. Вдосконалення методів і засобів оперативного контролю та діагностики нейтронно-фізичних параметрів ядерних установок: Дис... д.т.н. /Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України. – Захищена 16.03.2018.

УДК 621.039.58.

400 с.: 55 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної науково-технічної проблеми достовірного визначення системами контролю АЕС величин параметрів безпеки, використовуючи сучасні підходи до моделювання процесів, що відбуваються в ядерних установках. Проведено комплексний аналіз, систематизацію та виявлення недоліків визначення

величин нейтронно-фізичних характеристик у відповідних системах контролю, що наразі експлуатуються на АЕС, розроблено вдосконалені алгоритми та програмні засоби для визначення величин реактивності та періоду реактора, які вже впроваджені в сучасні системи контролю. На основі вдосконаленої аналітичної моделі динамічних процесів в активній зоні ядерного реактора розроблено програмне забезпечення розрахунку процесу спрацювання прискореного попереджувального захисту та відключення останнього з працюючих живильних турбонасосів на ВВЕР-1000. Розглянуто модель обґрунтування вибору консервативних ризиків при аналізі ядерної безпеки систем зберігання відпрацьованого ядерного палива ВВЕР. Представлено аналіз систем і моделей, що застосовуються для визначення величин показників безпеки в системі представлення параметрів безпеки реактора ВВЕР-1000, в моделі імовірного аналізу безпеки та ін. Ключові слова: апаратура контролю нейтронного потоку, реактивність і період реактора, детектор прямого заряду, система внутрішньореакторного контролю, система внутрішньореакторної шумової діагностики, нейтронно-фізичні характеристики, динаміка ядерного реактора, показники безпеки ядерних установок, система представлення параметрів безпеки, підкритичність.

44.07.18.0504/0217U006128

Розробка та впровадження методики адаптації непроектного ядерного палива в аварійних режимах стосовно атомних електростанцій України: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Скалозубов Володимир Іванович. – ДР 0115U000414. УДК 629.031.

63 с.

Запропоновано метод адаптації "непроектного" для ВВЕР ядерного палива щодо аварійних режимів (у тому числі й при аваріях, що призводять до пошкодження ядерного палива) на основі детерміністських оцінок умов стійкого розходження температурних залежностей "непроектного" та проектного ядерного палива в процесі розвитку аварії. Застосування методу дасть змогу визначити скорочений перелік аварій/етапів аварій з "непроектним" ядерним паливом, що потребують додаткового деталізованого моделювання та аналізу безпеки. Наведено попередні оцінки умов адаптації "непроектного" для ВВЕР плутонієвого палива

44.37 Геліоенергетика

44.07.18.0505/0217U006087

Комбіновані системи сонячного теплопостачання для енергоефективних будинків : Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Шаповал Степан Петрович. – ДР 0116U008628. УДК 620.91:662.97.

59 с.

Розроблено, досліджено і вдосконалено комбіновані сонячні колектори із конструкціями будівель, здійснено розгляд практичних питань застосування даних систем та оптимізацію даних систем альтернативного теплопостачання енергоефективних будівель із іншими джерелами теплопостачання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.39 Вітроенергетика

44.07.18.0506/0217U006085

Тихохідні горизонтально-осьові вітроустановки з лопатями вітрильного типу для автономних споживачів малої потужності: Заключний звіт /Національний університет "Львівська полі-

техніка"; Керівник Корендій Віталій Михайлович. – ДР 0116U008626. УДК 621.311.24; 621.548.

55 с.

Доведено необхідність поєднання класичного механізму складання лопатей та відцентрового регулятора для забезпечення динамічної стабілізації частоти обертання із заданою точністю. Удосконалено математичну модель аеромеханічної системи вітроустановки з механізмами орієнтації та регулювання. Подано результати експериментальних досліджень аеродинамічних характеристик вітроколеса з механізмом складання лопатей та виведено аналітичні залежності для встановлення його інерційно-жорсткісних параметрів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.03 Теоретична електротехніка

45.07.18.0507/0417U002199

Сорокін Дмитро Сергійович. Розвиток методу інтегральних рівнянь для розрахунку нестационарних електродинамічних процесів в системах з осью симетрії: Дис... к.т.н. /Інститут електродинаміки Національної академії наук України. – Захищена 16.05.2017.

УДК 621.3.013.22.

152 с.: 8 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Метою дослідження є розвиток методу інтегральних рівнянь для розрахунку нестационарних електродинамічних процесів у частині урахування взаємного руху складових електромагнітної системи зі складною геометрією, їх магнітних та електропровідних властивостей на прикладі електромеханічної системи зворотно-поступальної дії. Наукова новизна. 1. Отримав подальший розвиток метод інтегральних рівнянь для розрахунку нестационарних електродинамічних процесів, де вперше враховано взаємний рух масивних феромагнітних тіл зі складною геометрією границі в якому магнітні властивості середовища відображаються введенням простого шару поверхневих струмів намагнічування. 2. Розвинуто метод розрахунку електродинамічних процесів у системах зворотно-поступального руху з урахуванням складного руху масивних елементів і втрат на вихрові струми, в якому пошук координат положення рухомих частин та їх швидкостей відбувається в різні моменти часу, що дає змогу перевести нелінійну задачу відносно координат і швидкостей у дві лінійні, пов'язані між собою задачі відносно часу і просторового положення. 3. Науково обґрунтовано доцільність використання масивних елементів у конструкції коаксіально-лінійного двигуна, що дає змогу ефективно керувати законом руху якоря шляхом зміни форми напруги живлення статора.

45.33 Трансформатори й електричні реактори

45.07.18.0508/0217U006115

Електромагнітні процеси в обмотках силових трансформаторів за дії перенапруг: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Никоненко Леонід Олексійович. – ДР 0114U001224. УДК 621.314.21.

28 с.

Уперше методами фізичного експерименту були вивчені електромагнітні процеси усередині обмоток трансформатора. Описано явище внутрішнього резонансу між конструкційно ідентичними частинами обмотки, які розвиваються через те, що резонансні частоти частотних характеристик частини обмотки відрізняються від резонансних частот частотної характеристики усїєї обмотки. Завдяки цій власти-

вості обмотка, як лінія з розподіленими параметрами між повздовжніми елементами якої є взаєміндукція, стає неоднорідною. Наслідком цієї неоднорідності є нелінійний розподіл напруги уздовж обмоток та їх частин, порушення принципу взаємності взаєміндукції в реальних трансформаторах, виникнення під дією потоків взаєміндукції у відключених обмотках або їх частинах резонансних процесів на частотах, які визначаються частотними характеристиками як відключених обмоток або їх частин, так і частотними характеристиками обмоток, струми в яких створюють потоки взаєміндукції.

45.07.18.0509/0217U006116

Дія внутрішніх перенапруг мережі на ізоляцію трансформаторів напруги: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Маліновський Антон Антонович. – ДР 0114U001686. УДК 621.314.21.

49 с.

Досліджено розподіл перенапруг уздовж обмоток трансформаторів напруги за дії на них вільних складових внутрішніх перенапруг мережі. Створена математична модель трансформатора напруги НОМ-10, з допомогою якої досліджено перехідні процеси в елементах конструкції трансформатора за дії на нього високочастотних перенапруг, спричинених комутаціями мережі. Встановлено особливості перехідних процесів залежно від виду й умов комутацій в мережі. Розроблено рекомендації щодо підвищення надійності роботи ТН в мережах

45.41 Електропривід

45.07.18.0510/0518U000017

Остапчук Олександр Володимирович. Системи живлення підземних споживачів глибоких і енергоємних рудних та вугільних шахт: Дис... д.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 14.12.2017.

УДК 621.316.9:621.616.13.

325 с.: 15 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми, що полягає у підвищенні ефективності функціонування систем електропостачання глибоких та енергоємних шахт за рахунок встановлення закономірностей забезпечення нормованого рівня напруги споживачам глибоких горизонтів з визначенням оптимального класу напруги і розробкою методів та засобів з безпеки обслуговування таких систем. В результаті проведених досліджень встановлено залежність використання класу робочої напруги високовольтних живильних кабелів від споживаної потужності, параметрів кабельної мережі та заданого рівня втрат напруги. Теоретично обґрунтовано рівень застосування класу напруги 35 кВ для живлення споживачів глибоких горизонтів, розроблено методи і заходи, які направлені на забезпечення відповідного рівня безпеки обслуговування. Наукові положення, висновки і результати роботи використані при розробці "Тимчасових нормативів безпеки застосування напруги 35 кВ для систем електропостачання підземних електроприймачів ЗАТ "Запорізький залізорудний комбінат", а також в проектній документації "Науково-проектний центр (НПЦ) ДТЕК" (м. Дніпро).

45.43 Електротермія

45.07.18.0511/0217U006118

Підвищення енергетичної ефективності та

електромагнітної сумісності дугових сталеплавильних печей на основі систем незмінного струму: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Турковський Володимир Григорович. – ДР 0114U005246. УДК 621.365.2; 669.041:621.365.

56 с.

Проведеними дослідженнями показано, що покращення електромагнітної сумісності та підвищення електромагнітної сумісності дугових сталеплавильних печей змінного струму може бути досягнуто за рахунок перенесення спрямованості технічних вирішень з результату впливу на джерело впливу. Запропоновано відповідне схемно-технічне вирішення та проведено відповідні дослідження, зокрема з врахуванням нелінійності електричної дуги.

45.51 Світлотехніка

45.07.18.0512/0417U002283

Якунін Олексій Анатолійович. Вдосконалення математичної моделі розрядної лампи високого тиску на основі експериментальних даних: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет міського господарства. – Захищена 16.05.2017.

УДК 621.327.53 : 004.94.

222 с.: 9 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Дисертація присвячена розробці уніфікованої математичної моделі розрядної лампи високого тиску, що охоплює лампи різних типів і надає можливість налаштування на конкретні об'єкти. Розроблено програмний комплекс розрахунку комплексу "розрядна лампа високого тиску – пускорегулювальний апарат". Порівняння результатів фізичних експериментів з модельними даними вказує на перспективність обраної моделі розрядної лампи високого тиску та необхідність уточнення її коефіцієнтів. Запропоновано метод, методику та відповідний програмний комплекс знаходження оптимізованих значень коефіцієнтів моделі за експериментальними даними. Визначені коефіцієнти моделі для розрядних ламп високого тиску типів ДРЛ та ДНАТ забезпечують їх подання з низькою похибкою. Проведене дослідження функціонування освітлювального комплексу при керуванні споживаною потужністю демонструє спроможність уніфікованої моделі працювати в складних режимах.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.01 Загальні питання електроніки і радіотехніки

47.07.18.0513/0217U006205

Розробка технології і створення твердотільної сенсорної системи на основі двухпортового резонатора та масиву наноструктур: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Якименко Юрій Іванович. – ДР 0115U000403. УДК 621.383.7.

124 с.

Розроблений високочутливий сенсор ультрафіолетового випромінювання (УФ). Базова структура УФ сенсора на поверхневих акустичних хвилях (ПАХ) представляє собою резонатор з двома аподізованими зустрічно-штирьовими перетворювачами (ЗШП), реверсивним багатополюсовим відгалужувачем (РБПВ) і наноструктурованим шаром ZnO або ZnO: Al. Як матеріал підкладки для отримання високоєфективного ПАХ резонатора обраний ніобат літію LiNbO₃, який характеризується високим коефіцієнтом електромеханічного зв'язку. Виготовлені резонатори мають наступні типові характеристики: резонансна частота резонато-

ра з наностержня ZnO становить 37.56 МГц; ширина смуги пропускання - 420 кГц; внесене загасання - нижче 21 дБ. Для резонатора з наностержнями ZnO: Al ці параметри мають значення 37.39 МГц, 470 кГц і 37 дБ відповідно. Зсув частоти сенсора на ПАХ з наностержнями ZnO склав близько 150 кГц, а для УФ сенсора на ПАХ з наностержнями ZnO, легованими алюмінієм, зсув частоти склав близько 100 кГц при опроміненні УФ випромінюванням. Обидва типи чутливих покриттів забезпечують вибірковість до УФ випромінювання. Доведено, що застосування наностержнів значно підвищує чутливість, що пояснюється значним збільшенням робочої площі чутливого елемента (в 10-20 разів). Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.07.18.0514/0217U006206

Розробка та створення мультифункціональної енергопродуруючої комірки на основі полімерів та наноструктурованих оксидів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Жуйков Валерій Якович. – ДР 0115U000402. УДК 620.3: 620.97.

87 с.

Розроблена технологія синтезу органічних матеріалів та неорганічних наноструктурованих оксидів дозволяє створити нову конструкцію гібридної енергетичної комірки (ГЕК). Запропонована конструкція використовує високу ефективність генерації носіїв зарядів, розширений спектр оптичного поглинання (включаючи УФ та ІЧ діапазони) та квантово-вимірні ефекти. Розроблені ГЕК мають ККД до 12%, що перевищує рівень поширених вітчизняних кремнієвих перетворювачів сонячної енергії. Розроблена принципово нова конструкція та технологія виготовлення гібридної енергетичної комірки з низькими масогабаритними характеристиками. Призначена вона для використання в мобільних сенсорних та вимірювальних пристроях (створені за сучасними технологіями система-на-чипі (SoC) або система-в-корпусі (SiP)). Основна відмінність запропонованої технології - за рахунок багатопарових масивів наноструктурованих матеріалів отримана потужність 50-100 мкВт для п'єзоелектричного і до 200-300 мкВт для фотовольтаїчного перетворювачів (при розмірі активної зони 30-50 мм², що в 3...4 рази перевищує параметри зарубіжних лабораторних зразків. Прогнозована вартість модуля живлення на основі запропонованого підходу складає 400-820 грн/м² (від вартості збірки модуля та супроводжуваних матеріалів), або 8-21 грн/Вт, що вдвічі нижче за вітчизняні кремнієві аналоги. При гарантійному терміні служби до 10 років та в комплексі з високою ефективністю конструкція комірки забезпечить вартість електроенергії близько 0,56-1,6 грн/кВт*год, що відповідає рівню кращих зарубіжних аналогів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.07.18.0515/0217U006207

Розроблення технології синтезу високоефективних мультифункціональних наноструктурованих матеріалів для мікро- та альтернативної енергетики: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Орлов Анатолій Тимофійович. – ДР 0115U000404. УДК 621.383.7.

81 с.

Створені нові та покращені існуючі технології виробництва масивів високоорієнтованих одномірних наноструктур оксиду цинку із стабільними та відтворюваними властивостями. Отримані наукові дані про вплив параметрів технологічних процесів синтезу масивів наноструктурованих оксидів на структуру, фізико-хімічні властивості та еле-

ктрофізичні характеристики. Отримані уточнені математичні моделі та теоретично обґрунтовані фізико-технологічні основи ефективного електромеханічного перетворення енергії механічних коливань у електричну. Виготовлені експериментальні зразки багатопшарових структур наноструктурованих оксидів, які при діаметрі наноструктур близько 130 нм генерували вихідну напругу в діапазоні 5-30 мВ і вихідний струм від 0,3 нА до 3,0 нА. При цьому максимальна отримана ефективність перетворення механічної енергії становила до 21,8% при середньому значенні в 12,5%. Отримані результати рекомендовано використовувати при розробці сучасних мікрогенераторів електричної енергії та джерел електроживлення альтернативної енергетики від енергії зовнішнього середовища, а також в якості п'єзоелектричних матеріалів мікронасосів, чутливих матеріалів для елементів первинних перетворювачів смарт-датчиків у складі нових медичних засобів лікування та діагностики, таких як лабораторії-на-чипі, засоби дозованої доставки ліків, штучних органів чуття та інших. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.03 Теоретичні основи електронної техніки

47.07.18.0516/0217U004644

Розвиток наукових та інженерних основ надійності електронної техніки шляхом удосконалення технології її тестування на вібрації та удари: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Ройzman Вілен Петрович. – ДР 0115U000225. УДК 621.38:62-75:001.

344 с.

Об'єкт дослідження - наукові основи надійності функціонування виробів радіоелектроніки. Мета роботи - розвиток теоретичних і експериментальних основ проведення тестування виробів електронної техніки на вібрації та удари та удосконалення на цій основі технології і методології проведення цих тестувань. Метод дослідження - аналіз тестування виробів електронної техніки на вібрацію та удар. Експериментальне створення допоміжних безрезонансних пристосувань та доопрацювання існуючої вібротестуючої апаратури для усунення причини неякісних випробувань. Виконано огляд існуючих методів та засобів проведення тестування електронної апаратури на вібрацію і удар та виявлено їх недоліки; проведено аналіз залежності між вібраціями, що задаються в місцях кріплення корпусів виробів РЕА і вібраціями блоків, плат і елементів; проведено дослідження динамічних характеристик серійного обладнання і пристроїв для закріплення виробів РЕА; досліджено характеристики ударних імпульсів на серійних стендах та відлагоджено їх; допрацьована серійна тензоапаратура для вимірювання деформацій і напружень в деталях РЕА; розроблено метод високошвидкісної комп'ютерної відеозйомки та за допомогою нього проведена відеозйомка коливань елементів РЕА в процесі вібродосліджень; зроблено комп'ютерний аналіз відеозаписів; надані теоретичні положення розрахунку механічної системи на удар та виконана високошвидкісна відеозйомка деформації металу при ударі; проведено тарування ударних стендів; розроблені заходи по технічному вдосконаленню обладнання для випробувань та пристроїв для закріплення РЕА; теоретично обґрунтовані, розраховані і створені безрезонансні кріпильні пристрої; перевірено нанотехнологічний спосіб кріплення виробів до столів стендів; комплексно застосовано нанотехнологічний спосіб кріплення виробів і безрезонансні пристосування в технологіях тестування виробів РЕА на вібрацію та удар; розроблено методи випробувань на вібрації виробів, вага яких перевищує технічні можливості вібростендів; запропоновані конструкції пневматичних вібраторів; розроблено методику знаходження центру ваги виробів складної конструкції. Результати НДР впрова-

джені в технології випробувань динамічних характеристик електронної апаратури на підприємствах радіоелектронної промисловості. Отримані результати проекту мають перспективи подальшого розвитку в таких напрямках: створення різних типів і конструкцій безрезонансних пристосувань, наприклад із матеріалів з великими демпферними властивостями; створення малогабаритних індивідуальних збуджувачів вібрацій та ударів; розробка і випробування різних типів реологічних сумішей для кріплення виробів

47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва

47.07.18.0517/0417U002234

Невлюдова Вікторія Валеріївна. Технологічне забезпечення якості гнучких структур у виробі електронної техніки: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 30.05.2017.

УДК 621.396.6.

257 с.: 21 табл., 76 іл. – Бібліогр.: 127 назв.

Об'єкт - технологічний процес виготовлення гнучких структур (ГС). Мета - підвищення якості ГС у виробі електронної техніки шляхом розробки технологічного забезпечення їх виробництва на основі досліджень електрофізичних і технологічних параметрів ГС та їх рознімних і нерознімних з'єднань. Методи - метод скінченних елементів; положення теорії пружності; методи математичного та комп'ютерного моделювання; метод регресійного аналізу; положення теорії факторного експерименту. Результати - запропоновано фізико-технологічну модель параметрів ГС, яка на відміну від відомих дозволяє прогнозувати якісні характеристики ГС і технологічний процес їхнього виготовлення за рахунок обробки великого масиву даних; удосконалено математичну модель руйнування ГС, що дозволяє, на відміну від відомих моделей, виробити додаткові технологічні рекомендації; обґрунтовано метод контактування ГС на основі плаского з'єднувача з нульовою силою вставки, який відрізняється тим, що за рахунок забезпечення рівномірного тиску на всі виводи ГС підвищується якість її з'єднання з компонентами ЕТ; розроблено технологію виготовлення ГС на поліімідному носії, що забезпечує формування якісних нерознімних і рознімних з'єднань мікромодулів. Впроваджено - на ДП "Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування" (м. Харків,); на ТОВ "НВП "Укрінтех", а також у навчальний процес Запорізького НТУ, Кременчуцького НУ ім. М. Остроградського та ХНУРЕ. Галузь використання - проектування і виробництво гнучких структур, що входять до складу виробів електронної техніки

47.14 Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури

47.07.18.0518/0417U002222

Цвєлих Іван Сергійович. Методи побудови малощумлячих транзисторних генераторів сантиметрового та міліметрового діапазонів довжин хвиль: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 22.05.2017.

УДК 621.373.5.

163 с.: 6 табл., 95 іл. – Бібліогр.: 127 назв.

У дисертаційній роботі розроблено метод об'єднання об'ємних металевих резонансних структур з планарною підкладкою генератора, що дозволяє значно знизити рівень фазового шуму за рахунок застосування резонаторів зі збільшеними значеннями добротності. Вдосконалено метод про-

ектування двотактних генераторів шляхом використання в якості корисного вихідного сигналу третьої гармоніки основного коливання, що дозволяє досягти низьких рівнів фазового шуму у сантиметровому та міліметровому діапазонах. Розроблено високоточні моделі резонансних структур, на основі яких побудовано та досліджено нові високотехнологічні конструкції генераторів та синтезаторів зі знизеним рівнем фазового шуму у сантиметровому та міліметровому діапазонах довжин хвиль.

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування

47.07.18.0519/0417U002216

Головач Сергій Володимирович. Методи випробувань та калібрування безплатформених інерціальних навігаційних систем:

Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 26.05.2017.

УДК 629.058: 623.465.34:531.383.

171 с.: 15 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 92 назви.

Дисертація присвячена розробці методів випробувань та калібрувань безплатформених інерціальних навігаційних систем (БІНС). Метою дисертаційної роботи є розробка і вдосконалення методів випробувань та калібрування БІНС, що дозволяють підвищити точність та ефективність визначення параметрів детермінованих та випадкових процесів у їх вихідних сигналах. Виконано інформаційно-аналітичний огляд стану проблеми у результаті якого була обґрунтована достатня кількість випробувань для отримання параметрів для забезпечення функціонування БІНС з необхідною точністю у статичних умовах. На основі методу варіації Алана розроблено методи статичних випробувань, які вдосконалено використанням вейлет-фільтрації для сигналів лазерних гіроскопів та використанням моделювання температури саморозігріву для сигналів акселерометрів. Для температурних випробувань розроблено метод визначення та алгоритмічної компенсації температурних похибок тривісного блоку акселерометрів у складі БІНС. Перевагами розробленого методу є значне скорочення часу випробувань при невисоких вимогах до обладнання. У даній роботі розроблено метод стендового калібрування, що за рахунок запропонованої математичної моделі та нового підходу до розв'язку рівнянь дозволив зменшити вимоги до часу випробувань. Для підтвердження ефективності стендового калібрування було розроблено алгоритми корекції вихідних сигналів тривісних блоків лазерних гіроскопів та акселерометрів у складі БІНС. Практичне застосування результатів стендового калібрування у реальних зразках високоточних блоків інерціальних вимірювачів та отримані результати довели його ефективність та практичну цінність.

47.07.18.0520/0217U004798

Розробка та дослідження універсальної галузевої інтерактивної мережі: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Піддубний Володимир Олексійович. – ДР 0116U001140. УДК 004.7.

100 с.

Звіт про НДР: 98 с., 37 рис., 9 табл., 3 додатки, 42 джерела. Об'єктом розробки і дослідження є процес обміну інформації між галузевими сайтами в інтерактивній мережі. Як предмет дослідження розглядається розробка ефективного програмного забезпечення для створення галузевого сайту та галузевої мережі з передачею шифрованих конфіденційних даних по відкритому каналу зв'язку - інтернет.

Мета роботи - Розробка структури та програмного забезпечення для створення універсальної галузевої інтерактивної мережі, яка побудована на базі спеціально розробленого функціоналу NETWORK, основою функціонування якої є паралельна обробка лінійних ірраціональних даних алгоритмами рекомбінації (система "ПОЛІДАР"). В роботі розглянуті існуючі системи для побудови сайтів CMS, які мають функціонал об'єднання в мережу (Joomla, eZ Publish, XOOPS, Бітрікс, АМО CMS і Site Sapiens), їх побудова та характеристики. Проаналізовані сучасні системи створення та управління контенту та їх можливість налаштування на галузеву специфіку. Виявлено, що жодна із проаналізованих універсальних CMS систем не задовольняє вимогам, оскільки вони мають ряд суттєвих недоліків, які виправити можливо лише через переписування значних фрагментів програмного коду самих систем. За основу роботи взято раніше розроблений в рамках виконання ініціативної науково-дослідної роботи № 0113U007995 "Розробка та дослідження інтерактивного галузевого сайту" функціонал CMS "ПОЛІДАР". Даний функціонал модифіковано для роботи в мережі: вбудовано набір визначень взаємодії різнотипного програмного забезпечення (тобто метод абстракції API між низькорівневим та високорівневим програмним забезпеченням) та доповнено можливість налаштування на тематичну специфіку будь-якої галузі. Розроблено функціонал "Полідар" NETWORK, який об'єднує всі сайти в єдину мережу, і надає доступ до галузевих інструментів, які значно полегшують роботу працівників галузі, та забезпечує відвідувачів високотехнологічним інструментом для пошуку необхідної інформації. Реалізовано метод шифрування MHED-2, в якому використовуються симетричні (AES, Serpent та Twofish) та асиметричні (RSA) алгоритми, які послідовно шар за шаром, шифрують дані, що унеможливує несанкціонований доступ до інформації. За допомогою функціонала "ПОЛІДАР" NETWORK об'єднано шістдесят два сайти архівних установ Київської області у спеціалізовану мережу "Електронна мережа архівів Київщини", яка інтегрована в структуру порталу "Архіви України в Інтернеті" до розділу архівні установи Київської області, та забезпечує відвідувачів високотехнологічним інструментом для пошуку необхідної інформації.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.39 Телефонний зв'язок і апаратура

49.07.18.0521/0417U002253

Албул Олександр Сергійович. Методи та моделі інформаційної взаємодії в некоригованій низькоорбітальній супутниковій системі високошвидкісної передачі даних:

Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 19.05.2017.

УДК 621.391: 629.783.

142 с.: 12 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Об'єкт дослідження - процес передачі інформації в космічному сегменті некоригованої низькоорбітальної супутникової системи високошвидкісної передачі даних; мета - підвищення ефективності інформаційної взаємодії в некоригованій низькоорбітальній супутниковій системі високошвидкісної передачі даних; методи дослідження - елементи теорії польотів навігаційно-балістичного забезпечення супутників, методи теорії ймовірностей і математичної статистики, імітаційно-статистичне моделювання; практичні результати - розроблені методи та моделі дозволяють: зменшити вартість, масу та габарити порівняно з середньо орбітальними та геостаціонарними; запропонований підхід може забезпечити зменшення витрат при побудові багатосупутни-

кових систем; урахувати негативні фактори, які впливають на стабільність орбітального угруповання супутникових систем; використовувати запропоновані моделі інформаційної взаємодії в орбітальному сегменті для отримання характеристик функціонування передачі даних у перспективних телекомунікаційних супутникових системах; новизна - удосконалено метод проектування перспективних супутникових систем високошвидкісної передачі даних, який відрізняється від відомих тим, що враховує вплив негативних факторів на життєвий цикл супутникових систем та дозволяє значно зменшити витрати при побудові багатосупутникових систем; вперше розроблено метод побудови супутникового сегмента, який на відміну від відомих використовує некориговану багатосупутникову низькоорбітальну структуру, що дозволяє використовувати частково довільне розташування мережі супутників в орбітальних площинах для глобального покриття поверхні Землі; удосконалено модель передачі даних у телекомунікаційній низькоорбітальній супутниковій системі високошвидкісної передачі даних, яка використовує механізм адаптації в реальному масштабі часу, що дозволяє покращити показники якості функціонування мережі; ступінь упровадження - галузева; сфера використання - супутникові системи, телекомунікації.

49.07.18.0522/0217U006196

Проведення проектних робіт, а саме розробити технічну документацію щодо розміщення обладнання військової частини А 2171 на площі ОФ ПАТ "Укртелеком" по вул. Балківська, 100 в м. Одесі: Заключний звіт /Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова; Керівник Каптур Вадим Анатолійович. – ДР 0116U008982. УДК 621.395.63 с.

З метою організації мережі передачі даних на ділянках вузол зв'язку "Весна" 166С і вузол зв'язку "Парус" 242С військової частини в / ч А2171: інші підрозділи в / ч даним проектом передбачається транзит 12 потоків Е1 через ЛАЦ ЦСП ОФ ПАТ "Укртелеком" по вул. Балківська, 100. Відповідно до завдання на проектування, технічними умовами ОФ ПАТ "Укртелеком" і схемою організації зв'язку даним робочим проектом передбачена установка проектного обладнання мультіплексорів типу FG-FOM16 і OM-4E1-ETH в / ч А2171 в існуючій стійці ПАТ "Укртелеком" в кімнаті сторонніх споживачів по вул. Балківська, 100. Для організації мережі передачі даних проектом передбачено: прокладка станційного кабелю типу вита пара 5-ї категорії між DDF в / ч А2171 та DDF ОФ ПАТ "Укртелеком". Кабельні з'єднання обладнання в стійці виконуються представниками в / ч А2171 самостійно при технічному нагляді фахівців ОФ ПАТ "Укртелеком". Проектовані кабелі передбачається прокласти по існуючим металоконструкціям і через існуючі отвори. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.01 Загальні питання автоматичної й обчислювальної техніки

50.07.18.0523/0217U004693

Грид-технології в задачах фізичної програми ЦЕРНу, астрофізики і космології, етап 3: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України; Керівник Мартинов Євген Сергійович. – ДР 0116U006785. УДК 681.5, 004.73, 004.75, 539.1, 53.088.

31 с.

Розроблено та впроваджено модернізовані програмні коди для вимірювання розподілів множинності заряджених частинок в експерименті ALICE. Побудовано та обраховано унітаризовану модель пружного розсіяння протонів та антипротонів з використанням нелінійної затравкової амплітуди. Виконано симуляції розподілів геометричних кластерів та антикластерів в SU(2)-глюодинаміці на ґратці з різними значеннями ґраткової сталої. Розроблено та використано для розрахунків алгоритм Монте-Карло симуляції U(1)-моделі за наявності двох ферміонних полів з ненульовим значенням хімічного потенціалу. Оброблено нові доступні дані обсерваторії ХММ-Newton і додано їх до карти неба. Зібрано та оброблено дані перспективних джерел для дослідження ліній випромінювання на 3.5кеВ як можливого сигналу від темної матерії.

50.07.18.0524/0217U004700

Розробка електронних сервісів для супроводу діяльності редакції Українського фізичного журналу: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України; Керівник Перепелиця Сергій Миколайович. – ДР 0116U005435. УДК 681.5; 004.73; 004.75.

12 с.

Виконано роботи з впровадження електронної редакції на базі платформи Open Journal Systems в Українському фізичному журналі. Створено усі необхідні кабінети, налагоджено ключові сервіси специфічні для даного журналу. Розроблено інструкцію для користувачів електронної редакції.

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.07.18.0525/0217U004811

Розробити теоретичні засади, методи та інформаційні технології побудови комп'ютерних засобів та систем на основі інтегрованого використання методів обробки знань, редуційного паралелізму та реконфігурування:

Заключний звіт /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України; Керівник Палагін Олександр Васильович. – ДР 0112U002255. УДК 004.519.6.

264 с.

Розроблено теоретичні засади, методи та інформаційні технології побудови знання-орієнтованих інформаційних систем з онтолого-керованою архітектурою для наукових досліджень. Розроблено інформаційну та інструментальну підтримку міждисциплінарних і трансдисциплінарних наукових досліджень, тлумачних онтографічних словників, персоніфікованих баз наукових знань. Результати отримано на засадах сучасних досягнень в галузі обробки знань, машинної алгебри та реконфігуровного комп'ютеринга. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.07.18.0526/0217U006062

Розвиток і підтримка в ННЦ ХФТІ базових ґрид-сервісів для обслуговування української національної ґрид-інфраструктури у 2016р: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Сорокін Павло Володимирович. – ДР 0116U005318. УДК 004; 539.12.

30 с.

Підтримано і розвинуто далі систему збору і публікації інформації о завданнях, які виконуються в ґрид-системі, та відповідному використанні обчислювальних ресурсів національної ґрид-мережі України. Основним джерелом інформації

ції при цьому є портал обліку використання обчислювальних ресурсів EGI ("EGI Accounting Portal"). Достоїнствами такого підходу є повна незалежність від впливу можливих оновлень пакету APEL, що входить до ГПЗ ЕМІ/UMD, а також максимальна спрощеність підключення до моніторингу нових сайтів. Процес збору даних про роботу сайтів NGI-UA зводиться до виконання таких послідовних операцій: формування запиту до "EGI Accounting Portal" і отримання інформації у вигляді XML-документу, витягання даних з XML-документу і запис здобутих значень в MySQL-базу даних на порталі. Для візуалізації результатів використовується бібліотека "Highcharts", яка дозволяє працювати з даними в різних форматах. На кінець 2016 р. портал обліку використання гід-ресурсів містить актуальні дані про роботу практично усіх зареєстрованих в EGI сайтів національної гід-інфраструктури України, NGI-UA. У 2016 році було забезпечено високу стабільність надання на портал необхідної інформації про використання обчислювальних ресурсів та надійність її обробки. Крім того, було розвинуто далі засоби візуалізації на порталі (зокрема, за допомогою впровадження структури "Dashing" з відповідною панеллю). Значну увагу було приділено питанням безпеки роботи порталю. Доступ до порталю було обмежено вимогою наявності дійсного гід-сертифікату користувача, виданого національним СА України. Портал характеризується належним рівнем наочності і забезпечує легкість доступу до статистичних даних, що характеризують роботу обчислювальних комплексів, з наданням візуальних звітів у вигляді динамічних графіків і діаграм. Міститься широкий спектр інструментів представлення статистичних даних з можливістю компонування, сортування, вибірки і порівняння за довільний період часу і по різних віртуальних організаціях, а також параметрах, що характеризують продуктивність кластерів NGI-UA. В рамках виконання проекту також забезпечено подальшу підтримку системи управління завантаженням (WMS) для спрощення взаємодії між ресурсами EGI/WLCG і користувачами NGI-UA. Продовжено роботу в ННЦ ХФТІ регіонального представництва (RA) національного центру гід-сертифікатів (CA). Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.07.18.0527/0217U006063

Обробка даних з Великого адронного колайдера в Т2-центрі ННЦ ХФТІ гід-інфраструктури експерименту CMS (ЦЕРН) у 2016 р: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Левчук Леонід Геннадійович. – ДР 0116U005319. УДК 004; 539.12.

40 с.

Спеціалізований обчислювальний комплекс (ОК) ННЦ ХФТІ (гід-сайт T2-UA_KIPT) є активним центром другого "ярусу" (Т2-центром) гід-інфраструктури експерименту CMS на Великому адронному колайдері (ВАК). Незважаючи на труднощі, у 2016 р. виконано великий обсяг робіт по оптимізації комплексу. Розроблено і здійснено процедуру тестування батарей джерел безперебійного живлення, результатом якої виявився резерв, здатний повністю замінити батареї в одному з джерел. Виконано модернізацію мережевої інфраструктури ОК, що збільшило смугу пропускання в 2 рази. Здійснено перехід зовнішнього зв'язку ОК на схему LHCONE, яка підтримується в ЦЕРН. При цьому збільшено пропускну здатність каналу зовнішнього зв'язку комплексу до 2 Гбіт/с за рахунок другого резервного оптичного каналу. Модернізація конфігурації каналу зовнішнього зв'язку дозволила підвищити швидкість передачі на комплекс T2-UA_KIPT даних експерименту CMS до 2 Гбіт/с. Забезпечено високу стабільність і надійність роботи компле-

ксу в 2016 році. Впродовж року тривав інтенсивний поступ даних з ВАК на комплекс для обробки. На момент підготовки звіту на комплекс T2-UA_KIPT з початку року було передано для обробки понад 970 Тбайт даних - більше, ніж за увесь попередній час участі Т2-центра T2-UA_KIPT в гід-інфраструктурі CMS. Використання обчислювальних ресурсів комплексу склало 30 тис. кНЕРспрес06-годин, що приблизно в 2 рази більше, ніж за 2015 р. Це складає 85% (93.4%) від використання ресурсів національної гід-мережі України, NGI-UA, усіма віртуальними організаціями (віртуальними організаціями, пов'язаними з ВАК). Цей показник відповідає безперервному використанню 100% обчислювальної продуктивності комплексу впродовж 0.5 року. За 2016 р. на комплексі T2-UA_KIPT було згенеровано і передано в інші центри гід-інфраструктури CMS 115 Тбайт Монте-Карло-даних. Це також більше, ніж за увесь попередній час роботи ОК ННЦ ХФТІ в гід-інфраструктурі CMS. Для центру T2-UA_KIPT рівень якості, що визначається мірою готовності до розподіленої обробки даних CMS, у 2016 р. склав 99%, що є практично максимальним показником. В результаті керівництвом CMS підтримку комплексу T2-UA_KIPT в 2016 р. зараховано на рівні 7.6 FTE-місяців робіт по участі в експерименті, що, в цілому, є досить добрим результатом. Таким чином, усі завдання по підтримці центру 2-го ярусу гід-інфраструктури експерименту CMS T2-UA_KIPT в 2016 р. успішно виконані. Здійснено великий обсяг робіт з фізичного аналізу здобутих в експерименті CMS даних. Виконано пошук SUSY-частинок на основі аналізу вибірки даних, що здобуто за весь 2015 р. (обсяг вибірки 2.3 фбн-1). Відбиралися події з великим дисбалансом поперечного імпульсу і зареєстровано парою лептонів протилежного знаку з великими поперечними імпульсами. Можливі процеси з народженням суперчастинок, які породжують таку сигнатуру, відповідають утворенню в проміжному стані пари слетонів, або протилежно заряджених чарджіно. Результат аналізу знаходиться у згоді з передбаченнями стандартної моделі. За 2016 р. завданнями з аналізу даних експерименту CMS використано ресурсів гід-інфраструктури WLCG: 2475 CPU-годин (103 CPU-діб) або 7150 годин (298 діб) астрономічного часу. Всього за рік в структурі WLCG запущено більше 7800 завдань по аналізу даних CMS, з яких більше 90% успішно завершено. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.09 Елементи, вузли й пристрої автоматички, телемеханіки й обчислювальної техніки

50.07.18.0528/0417U002327

Тромсюк Володимир Дмитрович. Методи та пристрої оцінювання бітових помилок у промислових комп'ютерних системах: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 19.05.2017.

УДК 621.38.

232 с.: 25 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

Об'єктом дослідження є процес виявлення вставок і випадань бітів при передаванні даних у промислових комп'ютерних системах. Предметом дослідження є методи та засоби виявлення та оцінювання вставок і випадань бітів у промислових комп'ютерних системах. Метою дисертаційної роботи є підвищення точності виявлення та оцінювання бітових помилок і завадостійкості промислових комп'ютерних систем шляхом зниження впливу одиничних адитивних помилок. Методи досліджень: методи теорії скінченних полів; теорії завадостійкого кодування; імітаційного моделювання; теорії проектування дискретних схем; теорії ймовірностей і математичної статистики. Теоретичні результати: вперше запропоновано позиційний метод виявлення позицій та оці-

нювання довжин вставок/випадань бітів, особливістю якого є використання рекурсивних послідовностей; вперше запропоновано метод перестановки відносних позицій синхросимволів за частотою їх появи на базі вхідного та вихідного елементів черги; отримано нові аналітичні вирази для виявлення позицій та оцінювання довжин вставок/випадань бітів на фоні одиничних адитивних помилок на основі визначення найбільш імовірної величини зсуву за аргументом максимального значення частоти повторення однакових величин; удосконалено кореляційний метод паралельної обробки коефіцієнтів взаємної кореляції на основі застосування пірамідальної згортки значень коефіцієнтів взаємної кореляції. Практичні результати: розроблено алгоритми та пристрої, що дозволило підвищити точність та завадостійкість оцінювання бітових помилок на фоні одиничних адитивних помилок, а також відокремлювати одна від одної помилки різних типів: вставки, випадання та одиничні адитивні помилки. Ступінь впровадження: результати досліджень були використані у роботі державного підприємства "Науково-дослідного інституту Гелій", Подільського проектного інституту, Вінницького національного технічного університету. Сфера (галузь) використання: інформаційно-комунікаційні технології.

50.33 Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси

50.07.18.0529/0217U006108

Високопродуктивні гетерогенні комп'ютерні засоби на основі архітектурних інновацій, спеціалізації і нових моделей обчислень: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Мельник Віктор Анатолійович. – ДР 0114U005244. УДК 004.2.

92 с.

Висвітлено принципи побудови і організації функціонування багатопроцесорних самоконфігурованих комп'ютерних систем. Розроблено спосіб опрацювання інформації в такій комп'ютерній системі та її структуру. Досліджено її часові характеристики. Визначено необхідні для досягнення високої продуктивності багатопроцесорної самоконфігурованої комп'ютерної системи умови та проведено аналіз способів забезпечення їх виконання. Запропоновано підхід до організації функціонування самоконфігурованої комп'ютерної системи на базі операційних систем GNU/Linux на етапі компіляції, завантаження та виконання програми. Продемонстровано можливість розширення та застосування сучасних операційних систем GNU/Linux для організації ефективної роботи із пристроями реконфігурованої логіки.

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.07.18.0530/0217U004553

Розробка методів синтезу тестових моделей поведінки програмних об'єктів, підвищення оперативності передачі та захисту інформації у телекомунікаційних системах: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Смірнов Олексій Анатолійович. – ДР 0115U003103. УДК 004.056:621.391+519.876.5.

174 с.

В науково-дослідній роботі для забезпечення синтезу тестових моделей поведінки програмних об'єктів розроблено удосконалений метод синтезу моделей станів програмних об'єктів, розвинутий метод синтезу тестової структури станів програмного об'єкта, метод синтезу тестових структур взаємодії програмних об'єктів на стадії проектування. Для підвищення оперативності передачі даних вдосконалено метод прогресуючого стиснення графічної інформації, розви-

нуто математичну модель процесу передачі повідомлень в ТКС. Для підвищення оперативності передачі та захисту інформації у телекомунікаційних системах запропоновано метод виявлення і запобігання вторгнень на основі статистичного аналізу мережевого трафіку, удосконалений метод детектування слідів шкідливого ПЗ в мережевому трафіку, принцип та метод передачі інформаційних даних стеганоканалами, що організовуються, стеганографічні методи захисту інформації з адаптивним формуванням дискретних сигналів, інформаційна технологія обміну ключами й передачею даних у закритій стеганосистемі, методи синтезу великих ансамблів дискретних сигналів з багаторівневими функціями авто- і взаємної кореляції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)

50.07.18.0531/0217U004630

Інтелектуальні пошукові системи над соціальними мережами: Заключний звіт /Національний університет "Кієво-Могилянська академія"; Керівник Глибовець Микола Миколайович. – ДР 0115U000391. УДК 004.738.5:319.

142 с.

Об'єкт дослідження (розробки) - Аналіз даних, що розташовані в соціальних мережах. Мета дослідження - розробка комплексного підходу до аналізу суджень (думок) користувачів соціальних мереж, а також вибір технологічних рішень для реалізації програмного прототипу управління процесом аналізу. В якості конкретної соціальної мережі обрано Twitter. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.07.18.0532/0217U004777

Забезпечення роботи об'єднаного кластеру ДНУ НТК "Інститут монокристалів" та ІСМА НАН України, як ресурсного центру УНГ: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Жикол Олег Анатолійович. – ДР 0116U001773. УДК 004.738:001.89. 20 с.

Забезпечено безперебійну роботу вузлів сегменту кластеру, який належить ДНУ НТК "ІМК" (57 розрахункових вузлів, 2 вузла віртуалізації та зберігання даних). Середня доступність (Av) ґрід-ресурсів сайту UA-ISMA в EGI протягом року склала 87%, а надійність (Ra) - 92%, згідно статистичних даних <https://argo-mon2.egi.eu>. Протягом 2016 року користувачам об'єднаного кластеру надано 1023,6 тис. CPU годин, з яких: - 621,2 тис. - науковцям інших установ НАН та МОН України (Харківський національний університет, Донецький фізико-технічний інститут, Київський національний університет, Інститут молекулярної біології та генетики тощо); - 201,1 тис. - науковцям ДНУ НТК "ІМК" та ІСМА; - 77,6 тис. - віртуальним організаціям УНГ, зокрема BO VIRGO. Результати наукових та науково-технічних розрахунків, які проведено з використанням ресурсів об'єднаного кластеру, оприлюднені в 19 статтях у міжнародних фахових журналах, з яких 14 містять згадування про використання ресурсів УНГ для виконання досліджень.

50.07.18.0533/0217U004872

Підтримка та розвиток ґрід-сайту Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАНУ та створення системи централізованого програмування реконфігурованих прискорювачів задач інформаційної безпеки в енергетичній галузі: Заключний звіт /Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова

НАН України; Керівник Євдокимов В.Ф. – ДР 0116U006907. УДК 004.75:004.056:004.274.

22 с.

Підальше забезпечення безперебійної роботи грид-сайту UA-РІМЕЕ та ВО MatModEn, а також створення компонентів системи централізованого програмування реконфігурованих прискорювачів мережних систем виявлення вторгнень (МСВВ), побудованих на базі програмованих логічних інтегральних схем (ПЛІС). Система дозволяє за допомогою грид-інфраструктури не тільки виконувати ресурсномістку процедуру компіляції конфігурацій для ПЛІС, але також моделювати процес автоматичного синтезу цифрових схем МСВВ. Такий підхід дозволяє звільнити системних адміністраторів - користувачів грид-сервісу від необхідності розробляти обчислювальну схему апаратної частини системи виявлення вторгнень.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.07.18.0534/0518U000158

Говорущенко Тетяна Олександрівна. Теоретичні та прикладні засади інформаційної технології оцінювання достатності інформації щодо якості у специфікаціях вимог до програмного забезпечення: Дис... д.т.н. /Українська академія друкарства. – Захищена 07.06.2018.

УДК 004.9:004.05.

441 с.: 30 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної науково-прикладної проблеми розроблення теоретичних та прикладних засад інформаційної технології оцінювання достатності інформації щодо якості у специфікаціях вимог до програмного забезпечення (ПЗ). Проведено дослідження відомих моделей, методів та засобів подання інформації щодо якості у специфікаціях вимог до ПЗ. Виконано моделювання процесу оцінювання достатності інформації щодо якості у специфікаціях вимог до ПЗ. Розроблено методи оцінювання достатності інформації щодо якості ПЗ у специфікаціях вимог до ПЗ. Розроблено методологію та інформаційну технологію оцінювання достатності інформації щодо якості у специфікаціях вимог до ПЗ. Наведено результати функціонування розробленої інформаційної технології.

50.07.18.0535/0417U002071

Шестакевич Тетяна Валеріївна. Математичне та програмне забезпечення інформаційно-технологічного супроводу інклюзивного навчання: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 17.05.2017.

УДК 376-056.2:004.416:37.014.61.

190 с.: 25 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

У дисертаційній роботі розв'язане актуальне наукове завдання розроблення методів та засобів математичного та програмного забезпечення для удосконалення інформаційно-технологічної підтримки та супроводу навчання осіб з особливими потребами, що навчаються інклюзивно. Розроблено математичну модель процесу інклюзивного навчання та його ІТ супроводу. Запропоновано метод встановлення формату навчання особи з особливими потребами. Архітектура програмної системи ІТ супроводу інклюзивного навчання розроблена із урахуванням потреб учасників інклюзивного навчання.

50.07.18.0536/0417U002073

Береговський Василь Васильович. Математичне та програмне забезпечення автоматизованого проектування систем

"інтелектуального будинку": Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 11.05.2017.

УДК 004.942; 004.02.

212 с.: 17 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

У дисертаційній роботі розв'язано наукове завдання підвищення ефективності автоматизованого проектування систем "інтелектуального будинку" на основі розробленого методу, моделей та засобів. У роботі розвинуто метод автоматизованого синтезу моделей на основі теорії мереж Петрі для системного рівня автоматизованого проектування, який ґрунтується на інформації про структуру системи і теорію графів та дає змогу автоматизувати побудову структурних моделей підсистем інтелектуального будинку.

50.07.18.0537/0417U002074

Маркелов Олександр Едуардович. Інструментальні засоби автоматизації синтезу інтерфейсів користувача на базі репозиторію інтелектуальних патернів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 12.05.2017.

УДК 004.4'22:004.5:004.414.32.

184 с.: 12 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 160 назв.

У роботі розв'язано завдання вдосконалення та реалізації із використанням патернів проектування моделей та методів дослідження досвіду користувачів та синтезу програмних реалізацій прототипів інтерфейсів користувача під час автоматизованого проектування. Вперше запропоновано та обґрунтовано ієрархічну систематизацію та класифікацію діалогових взаємодій, форм, режимів та метафор інтерфейсів користувачів.

50.07.18.0538/0417U002182

Бабиц Олександр Вікторович. Моделі та методи інформаційної технології забезпечення якості проектування компонентно-орієнтованих програмних систем: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 12.05.2017.

УДК 004.272.34.

162 с.: 6 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Об'єкт дослідження - процес проектування програмних продуктів та систем; мета дослідження - забезпечення якості проектування програмних продуктів та систем, що створюються, шляхом розробки моделей, методів прикладної інформаційної технології, заснованої на використанні сучасної методології P-Modeling Framework; методи дослідження - теоретичні основи системного аналізу, експертного оцінювання, оптимізації, теорії експериментів, теорії прецедентів, імітаційного моделювання, методи проектування програмних продуктів; результати - розроблено інформаційну технологію для забезпечення якості проектування створюваних програмних продуктів та систем; новизна - вперше розроблено метод створення програмної системи, який на відміну від існуючих, використовує формалізацію контролю проведених проектних дій за допомогою порівняння описів програмної системи, отриманих різними командами в ході розробки, та лексикографічного впорядкування експертних оцінок, що дозволяє забезпечити якість процесу проектування; дістав подальшого розвитку метод компонентного проектування, шляхом формування та використання бази прецедентів для вибору та оптимізації компонентного складу програмної системи з урахуванням вимог якості; дістав подальшого розвитку метод формування архітектури програмної системи шляхом створення багаторівневої компонентної структури, що забезпечує ефективність та якість процесу проекту-

вання на початковому етапі виконання проекту; удосконалено інформаційну технологію створення якісних програмних продуктів шляхом використання багаторівневого компонентного проектування, моделі оптимізації архітектури програмної системи з урахуванням вимог якості, багаторівневої бази прецедентів для вибору та використання перевірених програмних компонент, методу зворотного семантичного трасування, що дозволяє забезпечити якість проектування програмних систем; удосконалено технологію P-Modeling Framework шляхом подальшого розвитку методу зворотного семантичного трасування, який забезпечує ітеративний процес контролю якості в проектуванні програмних продуктів; ступінь упровадження - результати впроваджені у Державному підприємстві "Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування", у компанії "ТЕКЕКСПЕРТ", у навчальному процесі Полтавського політехнічного коледжу Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"; галузь використання - інформаційної технології забезпечення якості проектування компонентно-орієнтованих програмних систем

50.07.18.0539/0417U002261

Чирва Дмитро Петрович. Моделі і методи інформаційної технології автоматизованої діагностики розподілених магістралей передачі інформації: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 02.06.2017.

УДК 621.319.

126 с.: 5 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

На основі проведеного аналізупроблемстворення ефективної автоматизованої діагностики високошвидкісних інформаційних магістралей зроблено висновок, що використані в даний час моделі магістралей недостатньо точно відображають технологічні процеси при їх виробництві, що перешкоджає подальшій розробці та впровадженню ефективних методів автоматизованої діагностики. Дана обставина перешкоджає поліпшенню якості продукції, що виробляється, зменшенню її собівартості і відсотка браку. У порівнянні з відомими структурами і моделями регулярних магістралей розроблена структура бази даних і продукційні моделі бази знань, що враховують детерміновані і статистичні обурення технологічного процесу виготовлення нерегулярних магістралей. У порівнянні з відомими моделями розроблена більш точна математична модель інформаційних магістралей на основі неоднорідних ліній зі статистичними хвилюючим опором, яке описується марківським процесом. Дана модель враховує випадковий характер хвилюючого опору і її першої похідної і справедлива при наявності регулярних та нерегулярних нестабільності. Витягнуті знання з отриманої від експертів інформації про причинно-наслідкові зв'язки явищ і ситуацій в процесі виробництва високошвидкісних магістралей. Структурована оперативна інформація щодо процесу автоматизованої діагностики магістралей і сформовано переліки ситуацій, що визначають якість діагностики. Розроблено моделі та процедури перетворення значень параметрів діагностики магістралей в значення ознак ситуацій. Сформована структура ієрархічної бази знань для діагностики несприятливих ситуацій і видачі рекомендацій щодо корекції режиму виробництва та діагностики магістралей. Розроблено алгоритми розв'язання задач діагностики і видачі рекомендацій. Розроблено інформаційну технологію підтримки прийняття оперативних рішень щодо корекції режиму автоматизованої діагностики в ході процесу виготовлення нерегулярних магістралей.

50.07.18.0540/0217U004569

Бухгалтерське обліково - аналітичне забез-

печення створення комп'ютерних програм:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0115U001084. УДК 657.1.012.1.

49 с.

На основі системного підходу визначено місце комп'ютерних програм у складі об'єктів права інтелектуальної власності, обґрунтовано місце бізнес-аналізу комп'ютерних програм в інформаційній системі підприємства. Для дослідження передумов виникнення й об'єктивних закономірностей еволюції системи нормативного регулювання обліку комп'ютерних програм застосовувалися історичний і логічний методи. Порівняльний аналіз уможливив визначення розбіжностей між вимогами П(С)БО, МСФЗ та GAAP US щодо облікового відображення процесу створення комп'ютерних програм. Методи синтезу і групування використано при розробці класифікації комп'ютерних програм та витрат, що здійснюються при їх створенні. Абстрактно-логічний метод використано в процесі теоретичних узагальнень і формулювання висновків. Табличний і графічний прийоми застосовувалися для наочного представлення результатів дослідження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.07.18.0541/0217U006044

Розробка, виготовлення і експериментальне випробування еталонного мобільного вимірювального комплексу для безгирної повірки і калібрування великовантажних залізничних платформних ваг: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Борак Костянтин Федорович. – ДР 0115U002188. УДК 681.2.08.

159 с.

В науково-дослідній роботі запропоновано два варіанти конструкції ЗНКП-60 для їх застосування замість ВПВ в операціях з повірки чи калібрування великовантажних платформних залізничних ваг без додаткових фінансових витрат на модернізацію останніх. Що суттєво знизить напругу з дефіцитом вагоповірочних вагонів, яка веде до затримання термінів виконання повірки. Весь комплекс може транспортуватися на вантажопасажирському автомобілі. Загальна вартість такої мобільної калібрувальної лабораторії з урахуванням вартості автомобіля може скласти, приблизно, до 1000 тис. грн. Термін окупності витрат на виготовлення ЗНКП-60 та випробування дослідного зразка мобільної калібрувальної лабораторії для повірки вагонних ваг складає не більше одного року. При цьому можна буде отримати розрахункове зниження до 290 тис. грн. (у 12 разів) річних експлуатаційних витрат у порівнянні з використанням ВПВ, а підприємствам позбутися черги на повірку своїх платформних ваг, які задіяні у комерційних вантажоперевезень. Але треба зауважити, що повністю відмовитися від ВПВ було б не доречно. Варто залишити 1-2 одиниці ВПВ з комплектом еталонних гир і використовувати їх у якості робочих еталонів для калібрування ЗНКП-60 або для юстування платформних залізничних ваг в окремих випадках. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.07.18.0542/0217U006045

Синтез інтелектуальних експертних структур ентропійної оцінки якості автоматизованих систем вимірювання, управління та контролю: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Волков Сергій Леонідович. – ДР 0115U002189. УДК 621:681.65.

171 с.

Проект присвячено синтезу інтелектуальних експертних структур ентропійного оцінювання якості автоматизованих систем вимірювання, управління та контролю на всіх етапах їх життєвого циклу, з метою побудови експертних систем оцінки якості. Особливістю проекту є розробка універсального підходу до оцінки показників якості, який базується на урахуванні втрат інформації на виході системи чи її елементу в умовах ситуаційної невизначеності. Впровадження розробки у виробництво та її практичне застосування надасть можливість при незначних витратах модернізувати існуючі та створити нові засоби оцінки якості автоматизованих систем вимірювання, управління та контролю з врахування багатьох невимірювальних параметрів, що призведе до підвищення їх продуктивності, достовірності та надійності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.07.18.0543/0217U006046

Розробка методики первинної та періодичної метрологічної атестації випробувального стенду для редукторів, в якому застосовують привід частотно-регульований векторний (ПЧВ) для керування асинхронним електродвигуном: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Боряк Костянтин Федорович. – ДР 0116U005306. УДК 681.5:006.91. 56 с.

Заключний звіт про НДР: 56 с., 4 рис., 17 табл., 36 джерел. Об'єкт дослідження - розробка методики первинної та періодичної метрологічної атестації випробувального стенду для редукторів, в якому застосовують привід частотно-регульований векторний (ПЧВ) для керування асинхронним електродвигуном. Метою роботи є підвищення якості метрологічного забезпечення та зменшення фінансових витрат на експлуатацію випробувального обладнання. Основне завдання роботи - створення методики первинної та періодичної метрологічної атестації випробувального стенду для редукторів, в якому застосовують привід частотно-регульований векторний (ПЧВ) для керування асинхронним електродвигуном. Метод дослідження - проведення порівняльного аналізу і моделювання методики первинної та періодичної метрологічної атестації випробувального стенду для редукторів, в якому застосовують привід частотно-регульований векторний (ПЧВ) для керування асинхронним електродвигуном, яка може бути внесена у вигляді додатку до "Інструкції з ремонту редукторно-карданих приводів пасажирських вагонів ЦЛ-0078". За результатами виконання роботи надруковано: 1 методичний документ з метрології ПМА ВО 004-2016, 1 доповідь у збірнику 6-ої Міжнародної науково-практичної конференції "Метрологія, технічне регулювання, якість: досягнення та перспективи" у Одеській державній академії технічного регулювання та якості. - Одеса, 11-12.10.2016.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.07.18.0544/0518U000089

Ярошенко Руслан Федорович. Методологія проактивного управління загрозами у програмах розвитку фінансових організацій в умовах турбулентного оточення: Дис... д.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 05.04.2018.

УДК 658.012.23: 001.895.

355 с.: 13 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 350 назв.

Дисертація присвячена розробці методологій, моделей та методів управління загрозами у програмах розвитку фінансових організацій в умовах турбулентного оточення. До результатів віднесено методологію проактивного функціонально-ціннісного управління програмами розвитку фінансових організацій засновану на врахуванні загроз та турбулентного оточення; системну модель індикаторів щодо застосування методології проактивного управління програмами розвитку фінансових організацій в умовах турбулентного зовнішнього та внутрішнього оточення; механізми проактивного управління у програмах розвитку фінансових організацій з урахуванням паттернів поведінки проектних менеджерів на основі моделей передбачення з точками біфуркації та трифуркації щодо загроз, криз та трендів розвитку; методи та моделі оцінки компетентності фінансових організацій.

50.07.18.0545/0417U002259

Буравченко Костянтин Олегович. Автоматизована система керування водопостачанням з використанням кусочно-неперервних функцій у сигналі керування: Дис... к.т.н. /Центральноукраїнський національний технічний університет. – Захищена 26.05.2017.

УДК 681.5.01.

150 с.: 3 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 106 назв.

Робота присвячена вирішенню задачі підвищення якості роботи системи водопостачання за допомогою впровадження системи керування зі змінною структурою, що використовує кусочно-неперервні функції, а також на основі відхилення значення функції Гамільтона від максимуму обирає момент перемикання сигналу керування. Для вирішення задачі проведені дослідження та аналіз впливу параметрів трубопроводів і насосних станцій на процес водопостачання. Доведено, що існуючі регулятори з постійною структурою та параметрами не можуть забезпечити мінімізацію часу перехідного режиму та мінімізувати функціонал якості в усталеному режимі системи водопостачання. На підставі результатів досліджень були запропоновані методи вирішення зазначених проблем, зокрема, задача автоматичного визначення моменту перемикання регуляторів в залежності від режиму роботи системи водопостачання, а також запропоновано у перехідному режимі застосувати принцип максимуму Понтрягіна для забезпечення мінімального часу перехідного режиму. У режимі усталеному запропоновано визначити коефіцієнт підсилення регулятора для забезпечення мінімізації функціоналу якості системи керування. Створено програмно-апаратний комплекс збору інформації у системі водопостачання, що дозволяє у реальному часі проводити аналіз технологічного процесу. Розроблено структурну схему, програмне та апаратне забезпечення системи керування, що забезпечує мінімальний час перехідного режиму та мінімізує функціонал якості системи керування в усталеному режимі.

50.49 Автоматизовані системи організаційного керування

50.07.18.0546/0417U002244

Водолазкіна Катерина Олександрівна. Управління командою розробки та процесом просування продукту IT-стартапу: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 29.05.2017.

УДК 004.9; 519.816.

147 с.: 19 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 134 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці та удосконаленню підходів до управління командою з розробки програмних проєктів, а також методів планування рекламної кампанії для просування програмного продукту на сучасному ринку, що дозволить вплинути на рентабельність реалізації IT стартапу шляхом підвищення ефективності роботи команди та оптимізації планування рекламної кампанії в умовах дефіциту інвестицій

50.07.18.0547/0217U004667

Програмний супровід та підтримка програмного забезпечення обліку, аналізу та контролю основних параметрів діяльності в Інституті металофізики ім.Г.В.Курдюмова НАН України: Заключний звіт /Інститут металофізики ім.Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Кочелаб Євгенія Володимирівна. – ДР 0116U006443. УДК 658.012.011.56:061.5/.6.

22 с.

Адаптовано до змін законодавства типову автоматизовану інформаційну систему наукової установи в ІМФ ім. Г.В. Курдюмова НАН України для автоматизації функцій персоналу планово-виробничого відділу, відділу кадрів, науково-організаційного відділу, канцелярії та бухгалтерії.

50.07.18.0548/0217U006288

Розробка моделей, методів та технології управління проєктами впровадження інформаційних систем у страхових компаніях: Заключний звіт /Харківський національний університет радіоелектроніки; Керівник Петриченко Олександр Вячеславович. – ДР 0115U001946. УДК 658.012.011.56:061.5.

76 с.

Проаналізовано основні особливості типового IT-проєкту впровадження інформаційної системи в страхових компаніях. Розроблено моделі та методи формування переліку функцій інформаційної системи, що впроваджується в страхових компаніях; знання-орієнтовані моделі і методи синтезу оптимального варіанта опису архітектури інформаційної системи і формування ієрархічної структури робіт IT-проєкту; моделі і методи управління командами виконавців проєктних робіт. Запропоновано елементи інформаційної технології управління IT-проєктом впровадження інформаційної системи в страхових компаніях.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.07.18.0549/0217U004560

Розробка екологічнобезпечних технологій ведення гірничих робіт з урахуванням потреб в ліквідації та консервації гірничодобувних підприємств: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Симоненко Володимир Іванович. – ДР 0115U002301. УДК 622.271.32:504.06.

185 с.

Розроблені методичні рекомендації, технологічні рішення і природоохоронні заходи, які враховують узагальнені діючі нормативні матеріали щодо експлуатації родовищ корисних копалин, що знаходяться на стадії затухання гірничих робіт при ліквідації та консервації гірничодобувних підприємств; розроблені нові і удосконалені існуючі екологічнобезпечні технології, які забезпечують зменшення обсягів робіт з ліквідації та консервації гірничодобувних підприємств; обґрунтовано новий спосіб ліквідації нерудних родовищ твердих корисних копалин з прищощенням і екологічнобезпечним

відпрацюванням додаткових запасів сировини, що є важливим напрямком у розвитку ресурсозберігаючих технологій відпрацювання таких родовищ; обґрунтовані екологічно і економічно доцільні напрямки реабілітації земель, порушених під впливом діяльності гірничодобувних підприємств, а також розроблені способи рекультивації таких територій з застосуванням природних матеріалів і гумових речовин; виконана комплексна оцінка екологічного стану об'єктів, які знаходяться на території гірничих підприємств, що підлягають ліквідації; наведені результати ефективності впровадження розроблених землезберігаючих і екологічнобезпечних технологій відпрацювання нерудних родовищ корисних копалин на діючих гірничодобувних підприємствах України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0550/0217U006273

Фізика шахтного метану і способи його отримання із вугілля: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України; Керівник Скоблік Олександр Петрович. – ДР 0116U004193. УДК 622.33; 662.767.1; 622.324.5; 66.091; 665.652.7.

27 с.

Основним завданням роботи є встановлення фізичної природи шахтного метану та вплив на цей процес різних домішок (сполук заліза, водних розчинів). Для підвищення енергоефективності вкопного вугілля доцільно в якості джерела енергії використовувати не тільки саме вугілля, а й супутній метан, який в великій кількості знаходиться у вугільному пласті. Кількість метану у вугільному пласті величина не стала, у зв'язку із постійною генерацією метану у вугіллі, можна отримати додатково метан вже із видобутого вугілля. Для цього необхідно у вугіллі додати водний розчин та підігріти отриману суміш, зібрати отриманий при цьому метан, а вугілля, яке не зазнало змін, використати. Отримані дані дозволяють зробити висновок, що механізм впливу заліза на утворення метану призводить до збільшення концентрації спінів в графіті, тобто кількості обірваних зв'язків на атомах вуглецю у вугіллі. Обірвані зв'язки можуть бути зайняті атомами водню. Дво- і тривалентні сполуки заліза можуть бути каталізаторами в утворенні метану у вугіллі і двовалентне заліза є більш ефективним для цієї мети.

52.07.18.0551/0217U006377

Дослідження впливу гірничих виробок діючих рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ" на земну поверхню, будівлі та споруди з метою охорони навколишнього середовища та безаварійної експлуатації підроблених об'єктів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Білоусов Міхаїл Іванович. – ДР 0117U004372. УДК 622.268.2:622.014.

63 с.

Забезпечення безпечних умов експлуатації Артемівського родовища та підроблених об'єктів, а також виявлення закономірностей розвитку процесу зсуву у часі. Методи досліджень-інструментальні спостереження і аналітичні розрахунки. Обчислені і проаналізовані за результатами інструментальних спостережень деформації підроблених об'єктів та земної поверхні. Результати НДР використані для складання піврічних та річних "Висновків.." про вплив гірничих виробок на земну поверхню і підроблені об'єкти. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0552/0217U006378

Провести комплекс досліджень і оцінити стійкість конструктивних елементів незакріплених гірничих виробок великого розрізу

на відпрацьованих та працюючих ділянках шахтних полів рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ" з метою уникнення аварійних ситуацій при веденні гірничих робіт, охорони надр та навколишнього середовища: Заключний звіт /УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ СОЛЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ; Керівник Міщенко Сергій Іванович. – ДР 0117U004373. УДК 528,38.

84 с.

Забезпечення безпечних умов експлуатації та охорони Артемівського родовища кам'яної солі. В роботі виконаний комплекс досліджень прояв гірничого тиску, проаналізовані результати натурних інструментальних спостережень і візуальних обстежень конструктивних елементів системи розробки зі зниженою несучою здібністю на відроблених та на дільницях шахтних полів рудників, які знову освоюються. Результати НДР використані для складання піврічних та річних "Висновків..." про стан відроблених дільниць шахтних полів, стану підроблених будівель, споруд і природних об'єктів, а також для планування та ведення гірничих робіт на рудниках. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0553/0217U006390

Провести моніторинг за виділенням шахтних газів на земну поверхню водовідливних комплексів ліквідованих шахт "Чорноморка" і "Кременна": Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007646. УДК 622.411.332:[622.5:658.016.8].

74 с.

Об'єктом дослідження є процес виділення шахтних газів на земну поверхню водовідливого комплексу ліквідованих шахт "Чорноморка" і "Кременная". Мета роботи - провести моніторинг за виділення шахтних газів на земну поверхню водовідливого комплексу ліквідованих шахт "Чорноморка" і "Кременная" і розробити "Укладення про міру безпеки земної поверхні гірського відведення водовідливого комплексу ліквідованих шахт "Чорноморка" і "Кременная" по виділенню шахтних газів". Виконаний аналіз гірничо-геологічних і гірничотехнічних умов і встановлені можливі шляхи міграції шахтного газу до поверхні. Виконаний аналіз результатів, раніше проведених досліджень складу ґрунтового повітря і встановлення меж небезпечних і ушкоджених зон. Проведений моніторинг за виділення шахтних газів на земну поверхню і оцінена міра безпеки земної поверхні гірського відведення водовідливого комплексу ліквідованих шахт "Чорноморка" і "Кременная" по виділенню шахтних газів.

52.07.18.0554/0217U006391

Розробка технічних умов на вказані типорозміри металоарочного кріплення: Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007648. УДК 622.283.5.

24 с.

Об'єкт дослідження - кріплення гірських виробок вугільних шахт. Предмет досліджень - кріпи абочні податливі КМП-АЗ- 13,8 і КМП-АЗ- 15,5. Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики шахти "Краснолиманська". Розроблені технічні вимоги на кріпи абочні податливі КМП-АЗ- 13,8 і КМП-АЗ- 15,5. Також розроблені вимоги безпеки і охорони довкілля; пра-

вила приймання кріпи; методи контролю якості і вимоги до експлуатації кріпи. Результати впровадження розробок - забезпечення стійкості гірських виробок в умовах шахти "Краснолиманська", безпека ведення гірських робіт, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0555/0217U006393

Виконати наукові дослідження та видати рекомендації з безпеки робіт провітрювання підготовчих виробок 5-го північного конвеєрного штреку та вентиляційного штреку 5-ї північної лави ухилу №1 пласта m24, та при випуску вихідного струменя повітря з тупикової виробки 5-го південного конвеєрного штреку ухилу №1 пласта m24, що надходить на провітрювання виїмкової дільниці 4-ї південної лави, згідно доповнень до пункту 7.5.VI НПАОП 10.0-1.01-10: Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007647. УДК 622.457:622.8.

20 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки виїмкової дільниці 4-ої південної лави ухилу №1 пласта m42 ДП "ВК "Краснолиманська". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці 4-ої південної лави ухилу №1 пласта m42 ДП "ВК "Краснолиманська". Виконаний розрахунок витрати повітря, необхідного для провітрювання виїмкової дільниці 4-ої південної лави ухилу №1 пласта m42. Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт по виїмці вугілля в 4-ій південній лаві ухилу №1 пласта m42 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витікаючим вентиляційним струменем повітря з підготовчого забою 5-го південного конвеєрного штреку ухилу №1 пласта m42 ДП "ВК "Краснолиманська". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку вироблень виїмкової дільниці 4-ої південної лави ухилу №1 пласта m42 ДП "ВК "Краснолиманська".

52.07.18.0556/0217U006402

Дослідження джерел метановиділення та узгодити зворотноточну, типу 1-М, схему провітрювання на очисний вибій 8-ї південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське", розробити рекомендації з безпечного ведення робіт при випуску вихідного струменя повітря з підготовчого вибою 12-го південного "біс" конвеєрного штреку блоку 10 в свіжий струмінь повітря, що надходить на провітрювання виїмкової дільниці 12-ї південної лави блоку 10: Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007423. УДК 622.831.325.3:621.643.

19 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання горних виробок виїмкової ділянки 12 південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню 12 південної лави блоку 10 і камери ВМЦГ-7М 12 півден-

ної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "ПОКРОВСЬКЕ". Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт при виїмці вугілля в 12 південній лаві блоку 10 і експлуатації камери ВМЦГ-7М 12 південної лави блоку 10 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на їх провітрювання, витікаючих вентиляційних струменів повітря з підготовчих забоїв 1 південної бортової виробки блоку 10 (12 південного "біс" конвеєрного штреку блоку 10), вентиляційний ухил № 2 блок 10 і заїзд № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блок 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Погоджений випуск витікаючих вентиляційних струменів повітря з підготовчого забою 1 південної бортової виробки блоку 10 (12 південного "біс" конвеєрного штреку блоку 10), вентиляційного ухилу № 2 блоку 10 і заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку 10 у свіжий струмінь повітря, що поступає на провітрювання 12 південної лави блоку 10 і камери ВМЦГ-7М 12 південної лави блоку 10 за умови виконання розроблених рекомендацій по забезпеченню газової безпеки. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку при виїмці вугілля в 12 південній лаві блоку 10 і експлуатації камери ВМЦГ-7М 12 південної лави блоку 10, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0557/0217U006403

Оцінка відповідності нормативно-технічним вимогам проекту по обладнанню та експлуатації підсистеми АГК системи УТАС" на 2016 рік: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007640. УДК 622.817.4:681.518.5. 39 с.

Об'єкт дослідження - газова безпека вугільної шахти. Предмет досліджень - система автоматичного газового контролю ДП "Шахтоуправління "Південнодонбасівське №1" на основі апаратури системи УТАС. Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, розрахунки по стандартним методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про горно-геологічні і гірничотехнічні характеристики ДП "Шахтоуправління "Південнодонбасівське №1". Виконаний аналіз схеми роботи аерогазового контролю і сформульовані зауваження за проектом автоматичного газового контролю. Погоджений скоректований по запропонованих зауваженнях "Проект устаткування і експлуатації системи аерогазового контролю на базі системи УТАС ДП "Шахтоуправління "Південнодонбасівське №1". Результати впровадження розробок - забезпечений газовий захист виїмкових ділянок, безпека ведення очисних робіт, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0558/0217U006407

Розробити проект дегазації 596-ї лави пласта С6, за допомогою підземної дегазаційної установки, розробити заходи з управління системою дегазації виїмкової дільниці 596-ї лави шахти "Ювілейна" ВСП "Шахтоуправління Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля" під час пожежі та узгодити "Проект дегазації 596-ї лави пласта С6 шахти "Ювілейна" ВСП "Шахтоуправління Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля", у 2016 році: Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007641. УДК 622.411.332:622.831.325.3. 41 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - дегазація виїмкової дільниці 596-ої лави пласта С6 шахти "Ювілейна" ВСП "ШУ "Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці 596-ої лави пласта С6 ш. "Ювілейна" ВСП "ШУ Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля". Виконаний розрахунок очікуваного виділення метану в межах виїмкової дільниці, витрати повітря для провітрювання виїмкової дільниці, необхідної ефективності дегазації, необхідних діаметрів газопроводу, витрати повітря у виробці в місці установки камери змішувача. Розроблені заходи по забезпеченню безпеки робіт при бурінні і експлуатації свердловин дегазацій, при експлуатації ПДУ, при транспортуванні газу, заходи по управлінню системою дегазації ш. "Ювілейна" під час пожеж. Розроблений Проект дегазації на період відробітку 596-ої лави пласта С6. Каптаж газу здійснюватиметься підземною установкою дегазації (ПДУ) оснащеною трьома вакуум-насосами ВВН-50 номінальною продуктивністю 50 м³/мін одночасно зі свердловин, пробурених на виїмкових дільницях 126-ої і 596-ої лав пласта С6. ПДУ розміщена в спеціально підготовленій камері в заїзді №2 зі східного відкочувального штреку №2 на східний груповий конвеєрний штрек №2. Камера провітрюється свіжим струменем повітря. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку виїмкової дільниці. Це дало можливість забезпечити безпеку ведення очисних робіт по газовому чиннику на ш. "Ювілейна", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0559/0217U006417

Узгодити технічне рішення прокладки трубопроводів дегазації в стовбурі зі свіжим струменем на шахті ДП "Вугільна компанія "Краснолиманська", у 2016 році: Заклучний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007642. УДК 622.831.325.3:621.644. 13 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки при експлуатації газопроводів дегазацій ДП "ВК "Краснолиманська". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про роботу системи дегазації ДП "ВК "Краснолиманська". Розроблені заходи по забезпеченню газової безпеки при експлуатації газопроводів дегазацій, прокладених у повітряподаючому стволі №1 шахти ДП "ВК "Краснолиманська". Погоджено технічне рішення по прокладенню газопроводів дегазацій діаметром 426 мм і 630 мм у ППС №1 шахти ДП "ВК "Краснолиманська" за умови дотримання розроблених рекомендацій по дотриманню заходів безпеки. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку при експлуатації газопроводів дегазацій, прокладених у повітряподаючому стволі, безпека ведення очисних робіт по газовому чиннику, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0560/0217U006418

Провести експертизу заходів щодо забезпечення безпечних умов праці при проведенні підготовчої виробки 11-го південного вен-

тиляційного штреку пласта k8, ухилу № 2 з випуском вихідного струменя повітря в виробки шахти зі свіжим струменем повітря: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007425. УДК 622.831.325.001.5.

17 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова ділянка вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки робіт по демонтажу устаткування в 4 північній лаві пласта ІІ ухилу № 2 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витікаючого вентиляційного струменя повітря з підготовчого забою ІІ південного вентиляційного штреку пласта k8 ВП "Шахта 1/3 "Новгородівска" ДП "Селидовугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз первинної інформації про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової ділянки; виконаний розрахунок максимального змісту метану у вентиляційному струмені повітря, що проходить по квершлагу № 26 і потім демонтажної ділянки, що поступає на провітрювання, 4 північних лави пласта ІІ ухилу № 2. Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт по демонтажу устаткування в 4 північній лаві пласта ІІ ухилу № 2 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витікаючого вентиляційного струменя повітря з підготовчого забою ІІ південного вентиляційного штреку пласта k8 ВП "Шахта 1/3 "Новгородівска" ДП "Селидовугіль". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку вироблень виємочного ділянки ОП "Шахта 1/3 "Новгородовская" ГП "Селидовугілля", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.07.18.0561/0417U002067

Євтеєва Любов Іванівна. Оптимізація процесу екскавації гірської маси в кар'єрах з урахуванням динамічного опору копанню: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 18.05.2017.

УДК 622.235.

112 с.: 11 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 126 назв.

Робота присвячена встановленню закономірностей і залежностей процесу екскавації з урахуванням динамічного опору копанню гірських порід при оптимізації параметрів екскавації. Встановлений недостатній кореляційний зв'язок (коефіцієнт кореляції $r = 0,21$) фактичних значень продуктивності екскаваторів типу мехлопата з розрахунками. Головна причина - методики розрахунку побудовані на детермінованих статичних моделях, в той час як процес екскавації є ймовірнісним динамічним нестационарним процесом. Розроблені адекватні математичні моделі з використанням фундаментальних наукових принципів, які враховують як динаміку опору гірської породи копанню, так і динаміку всього набору технологічних процесів екскавації, що дозволило значно підвищити зв'язок фактичних і розрахункових значень (коефіцієнт кореляції $r = 0,8$). Оптимізація параметрів процесу екскавації по критерію мінімальної енергоємності з використанням ймовірнісних динамічних моделей дозволяє знизити енергоємність процесу від 0,1 до 0,7 МДж/м³ в залежності від категорії порід.

52.07.18.0562/0417U002082

Аверкін Дмитро Іванович. Обґрунтування параметрів способу охорони виїмкових штреків бетонною пакетованою смугою: Дис... к.т.н. /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 622.267.7:622.016.62 (043.3).

197 с.: 18 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 147 назв.

Метою роботи є обґрунтування параметрів способу охорони виїмкових штреків пакетованою смугою для підвищення їх стійкості. Об'єкт досліджень - процеси деформування контуру штреку і оточуючих порід при різних жорсткості охоронних конструкцій. Предмет досліджень - закономірності деформування масиву та параметри способу охорони виїмкових штреків пакетованою смугою. Методи досліджень. В роботі використано комплексний метод досліджень, що включає: аналіз і узагальнення наукового і практичного досвіду підтримання виїмкових штреків; встановлення впливу технології спорудження бетонних наволоштрекових смуг на їх міцнісні і деформаційні параметри методом фізичного моделювання в лабораторних умовах; шахтні дослідження деформування контуру штреку і оточуючих порід в залежності від жорсткості наволоштрекових смуг. Наукові результати: уточнено механізм і встановлено закономірності деформування литої смуги в процесі навантаження, які відрізняються врахуванням впливу її структури, а також нерівностей рельєфу підроблених і надроблених порід; вперше розкрито механізм і закономірності деформування пакетованої смуги в процесі навантаження, які враховують її відносну усадку, а також граничну і залишкову міцність на різних стадіях твердіння суміші і температурі навколишнього середовища; уточнено механізм і встановлено закономірності зміщень контуру виїмкового штреку і деформування порід, що його зміщують, які відрізняються диференційованим урахуванням розшарування покрівлі та здимання підосви в залежності від відстані до вибою лави при різній жорсткості наволоштрекових споруд. Практичне значення отриманих результатів: розроблено програму і методики експериментальних досліджень впливу параметрів охоронної смуги на стійкість гірничих виробок; обґрунтовано параметри способу охорони виїмкових штреків, що передбачає спорудження пакетованої смуги, яка забезпечує ефективне обрізання підроблених порід покрівлі вугільного пласта і, тим самим, знижує навантаження на кріплення штреку і його деформації; розроблено елементи технології охорони виїмкових штреків, яка забезпечує відставання пакетованої смуги від очисного вибою не більше 4 м і створення роззору між підробленими і надробленими породами покрівлі-підосви вугільного пласта; побудована номограма розрахунку раціональних параметрів охорони штреку бетонною пакетованою смугою, яка дозволяє в різних гірничо-геологічних умовах визначати максимально допустиму швидкість посування лави при параметрах охорони штреку, розрахованих відповідно до Стандарту по анкерному кріпленню і до "Технологічного регламенту ..." ІГТМ НАНУ; або визначати навантаження на охоронну конструкцію для коригування її параметрів при заданій швидкості посування лави. Очікуваний економічний ефект склав 1261,7 тис. грн. на один штрек.

52.07.18.0563/0217U004563

Розробка та обґрунтування технічних рішень з удосконалення стаціонарних і транспортних комплексів гірничих підприємств:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Самуся Володимир Ілліч. – ДР 0114U001106. УДК 622.014.5.

140 с.

Метою дослідження є розробка та наукове обґрунтува-

ння методів та засобів з удосконалення обладнання стаціонарних та транспортних установок шахт, що забезпечують підвищення ефективності та безаварійної роботи обладнання гірничодобувних підприємств. Об'єкт дослідження - обладнання стаціонарних та транспортних комплексів гірничих підприємств. Область застосування - гірничодобувні та вугільні підприємства, науково-дослідні та проектні інститути. Основні наукові результати науково-дослідної роботи полягають у розробці засобів та методів, що використовуються для удосконалення обладнання стаціонарних та транспортних комплексів гірничих підприємств з метою підвищення безпеки та ефективності експлуатації гірничого обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0564/0217U004564

Розробка чисельно-аналітичних методів для розв'язання задач гірничого виробництва: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Кагадій Тетяна Станіславівна. – ДР 0114U000623. УДК 622.833.5.001.57.

69 с.

Результатом досліджень є розроблені нові ефективні чисельні та аналітичні методи діагностики напруженого стану гірничого масиву. Запропоновані підходи дозволяють побудувати математичні моделі, що враховують складні нелінійні властивості матеріалу масиву. Досліджені також динамічні процеси при тріщинотворенні на основі розробленого авторами методу. Результати роботи можуть використовуватись при проектуванні шахтних виробок. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0565/0217U006215

Виконати комплекс робіт з визначення фізико-механічних властивостей гірських порід шахт ВСП "Шахтоуправління "ім. Героїв космосу" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Скіпочка Сергій Іванович. – ДР 0116U005045. УДК 622.02.

11 с.

Об'єкт досліджень: фізико-механічні властивості порід вугільних формацій. Предмет дослідження: проби гірський порід. Методи дослідження: лабораторні дослідження, математичні обчислення. Галузь застосування - вугільна промисловість. Результати використані при розробці паспортів кріплення виробок та технологічних схем відробки лав. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0566/0217U006216

Виконати комплекс робіт з визначення фізико-механічних властивостей гірських порід шахт ВСП "Шахтоуправління "Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Скіпочка Сергій Іванович. – ДР 0116U005046. УДК 622.02.

13 с.

Об'єкт досліджень: фізико-механічні властивості порід вугільних формацій. Предмет дослідження: проби гірський порід. Методи дослідження: лабораторні дослідження, математичні обчислення. Галузь застосування - вугільна промисловість. Результати використані при розробці паспортів кріплення виробок та технологічних схем відробки лав.

Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0567/0217U006217

Виконати комплекс робіт з визначення

фізико-механічних властивостей гірських порід шахт ВСП "Шахтоуправління "Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Скіпочка Сергій Іванович. – ДР 0116U008005. УДК 622.02.

14 с.

Об'єкт досліджень: фізико-механічні властивості порід вугільних формацій. Предмет дослідження: проби гірський порід. Методи дослідження: лабораторні дослідження, математичні обчислення. Галузь застосування - вугільна промисловість. Результати використані при розробці паспортів кріплення виробок та технологічних схем відробки лав. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0568/0217U006218

Виконати комплекс робіт з визначення фізико-механічних властивостей гірських порід шахт ВСП "Шахтоуправління "Дніпровське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Скіпочка Сергій Іванович. – ДР 0116U008683. УДК 622.02.

13 с.

Об'єкт досліджень: фізико-механічні властивості порід вугільних формацій. Предмет дослідження: проби гірський порід. Методи дослідження: лабораторні дослідження, математичні обчислення. Галузь застосування - вугільна промисловість. Результати використані при розробці паспортів кріплення виробок та технологічних схем відробки лав. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0569/0217U006256

Виконати дослідження системи "підйомна посудина-жорстке армування" відділень вертикальних стовбурів "Допоміжний" та "Центральний сліпий" ПрАТ "Запорізький ЗРК", в тому числі провести інструментальні вимірювання динамічних параметрів системи при різних режимах руху та розробити рекомендації щодо поліпшення експлуатаційного стану армування стовбура: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Ільїн Сергій Ростиславович. – ДР 0116U006751. УДК 622.831.

49 с.

Проведено динамічні випробування систем "посудина - армування" вертикальних стовбурів при робочих режимах руху, виконана по глибині стовбурів обробка та інтерпретація результатів випробувань. Виконано розрахунки напружено - деформованого стану елементів армування з поярусною оцінкою деформаційно - міцнісних параметрів елементів армування по глибині стовбурів. Розроблено рекомендації з поліпшення експлуатаційного стану армування стовбурів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0570/0217U006257

Виконати дослідження системи "підйомна посудина-жорстке армування" відділень вертикальних стовбурів шахти "Октябрська" ВАТ "Криворізький ЗРК", в тому числі провести інструментальні вимірювання динамічних параметрів системи при різних режимах руху та розробити рекомендації щодо поліпшення експлуатаційного стану армування стовбура: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова

НАН України; Керівник Ільїн Сергій Ростиславович. – ДР 0116U006752. УДК 622.831.

37 с.

Проведено динамічні випробування систем "посудина - армування" вертикальних стовбурів при робочих режимах руху, виконана по глибині стовбурів обробка та інтерпретація результатів випробувань. Виконано розрахунки напружено - деформованого стану елементів армування з поярсною оцінкою деформаційно - міцнісних параметрів елементів армування по глибині стовбурів. Розроблено рекомендації з поліпшення експлуатаційного стану армування стовбурів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0571/0217U006258

Виконати дослідження системи "підйомна посудина-жорстке армування" відділень вертикальних стовбурів шахти "Тернівська" ВАТ "Криворізький ЗРК", в тому числі провести інструментальні вимірювання динамічних параметрів системи при різних режимах руху та розробити рекомендації щодо поліпшення експлуатаційного стану армування стовбура: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Ільїн Сергій Ростиславович. – ДР 0116U006753. УДК 622.831.

32 с.

Проведено динамічні випробування систем "посудина - армування" вертикальних стовбурів при робочих режимах руху, виконана по глибині стовбурів обробка та інтерпретація результатів випробувань. Виконано розрахунки напружено - деформованого стану елементів армування з поярсною оцінкою деформаційно - міцнісних параметрів елементів армування по глибині стовбурів. Розроблено рекомендації з поліпшення експлуатаційного стану армування стовбурів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0572/0217U006339

Підвищення ефективності протипилового індивідуального захисту працівників гірничих підприємств: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Чеберячко Сергій Іванович. – ДР 0114U000620. УДК 614.89.

205 с.

Виготовлені дослідні зразки і проведені лабораторні випробування респіраторів. При виготовленні протипилових фільтрів використані різні комбінації фільтруючих матеріалів; показана доцільність виготовлення багаточарових фільтрів волокнистого матеріалу. Результати лабораторних випробувань дослідних зразків підтвердили їхню відповідність вимогам ДСТУ. У процесі виготовлення дослідних зразків виявилася необхідність коректування розміру отвору в гумовій півмасці для установки вузла клапана видиху й розміру кришки патрона. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0573/0217U006379

Оцінити вплив затоплених гірничих виробок рудників ім. Шевченко і №1 ім. Артема на земну поверхню шляхом проведення комплексу досліджень на відпрацьованих ділянках шахтних полів і підготувати висновок про стан масиву гірничих порід для забезпечення надійної безаварійної експлуатації залізничних магістралей Артемівськ-Красний Лиман-Попасне: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут

соляної промисловості; Керівник Баранник Наталя Василівна. – ДР 0117U004374. УДК 622.268. 12:622.014.3.

63 с.

Дослідження впливу гірничих виробок відроблених ділянок шахтних полів затоплених рудників на земну поверхню. Методи досліджень-геоморфологічні, гідрогеологічні, маркшейдерські, аналітичні. Результати покладені в основу висновку про стан масиву гірничих порід на ділянках затоплених рудників ім. Шевченко і №1 ім. Артема. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.07.18.0574/0217U006392

Провести дослідження джерел метановиділення та розробити "Проект дегазації виробленого простору виїмкової дільниці 168-ї лави, розробити "Заходи щодо безпечного провітрювання виїмкової дільниці 171-ї лави пласта С6 з випуском вихідного вентиляційного струменя демонтажного штреку 171-ї лави до свіжого струменя, що надходить в очисний вибій 171-ї лави" в умовах шахти "Степова" "ВСП "Шахтоуправління Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008222. УДК 622.411.332:622.831.325.3:622.45.

45 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки виїмкової дільниці 168-ої лави ВСП "Шахта "Степова" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи виконаний аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці 168-ї лави пласта С6 ВСП "Шахта "Степова" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля". Виконаний розрахунок очікуваного метановиділення, необхідної витрати повітря для провітрювання виїмкової дільниці, параметрів буріння, діаметрів газопроводу і режиму роботи вакуум-насоса. Розроблений "Проект дегазації виїмкової дільниці 168-ої лави ВСП "Шахта "Степова" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля", заходи по управлінню системою дегазації під час пожежі і техніка безпеки при бурінні і експлуатації свердловин дегазацій. Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт по виїмці вугілля в 171-ій лаві пласта С6 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витягаючого вентиляційного струменя повітря з підготовчого забою демонтажного штреку 171-ої лави пласта С6 ВСП "Шахта "Степова" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку вьємочної ділянки, безпеку ведення очисних робіт по газовому чиннику, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0575/0217U006394

Проведення наукових досліджень джерел метановиділення у гірничих виробках та розроблення рекомендацій щодо забезпечення газової безпеки при випуску вихідних струменів з тупикових вибоїв - похилий конвеєрний ходок 14-ї східної лави пл. С11 (конвеєрне вироблення 14-ї східної лави пл. С11 монтажний ходок 14-ї східної лави пл. С11), вентиляційний ходок 14-ї східної лави пл. С11 у 13-у східну лаву пл. С11, у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Поляко-

ва НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008215. УДК 622.411.332:622.817.47:622.45.

17 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки робіт по виїмці вугілля в 13-ій східній лаві пласта С11 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витікаючих вентиляційних струменів повітря з підготовчих забоїв вентиляційного ходка 14-ої східної лави пласта С11 і похилого конвеєрного ходка 14-ої східної лави пласта С11 ДП "Шахта ім. М. С. Сургая". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз первинної інформації про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці. Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт по виїмці вугілля в 13-ій східній лаві пласта С11 при випуску у свіжий струмінь повітря, що поступає на її провітрювання, витікаючих вентиляційних струменів повітря з підготовчих забоїв вентиляційного ходка 14-ої східної лави пласта С11 і похилого конвеєрного ходка 14-ої східної лави пласта С11 ДП "Шахта ім. М. С. Сургая". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку виробок виїмкової дільниці ДП "Шахта ім. М. С. Сургая", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0576/0217U006395

Провести дослідження джерел метановиділення та розробити "Проект дегазації виїмкової дільниці 1035-ї лави шахти "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля", розробити метод вимірювання витрати газової суміші повітря мірною трубою "Піто", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008217. УДК 622.411.332:622.831.325.3:622.416.

40 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки виїмкової дільниці 1035 лав пласта С10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи виконаний аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці 1035 лав пласта С10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля". Виконаний розрахунок очікуваного метановиділення, необхідної витрати повітря для провітрювання виїмкової дільниці, параметрів буріння, діаметрів газопроводу і режиму роботи вакуум-насоса. Розроблений "Проект дегазації 1035 лав пласта С10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля", заходи по управлінню системою дегазації під час пожеж і техніка безпеки при бурінні і експлуатації свердловин дегазацій. Розроблена "Методика виміру витрати метану, що капле, в газопроводі дегазації шахти "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля" трубою Піто". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку виїмкової дільниці, безпеку ведення очисних робіт по газовому чиннику, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

ння.

52.07.18.0577/0217U006399

Дослідити джерела метановиділення та узгодити зворотноточну, типу 1-М, схему провітрювання на очисний вибір 10-ї південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське", узгодити заходи щодо рятування та саморятування підземних робітників під час аварій розділу "Противарійний захист" у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008210. УДК 622.411.332:622.454:622.867.

19 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання гірських виробок і противарійний захист 10 південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. При виконанні роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні умови відробітку і технічної документації по провітрюванню виробок 10 південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки 10 південної лави пласта d4 блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське" при застосуванні возвратноточної схеми провітрювання, типу 1-М". Погоджені "Заходи по порятунку і самопорятунку підземних працівників під час аварій у виробках 10 південної лави блоку 10". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити безпеку персоналу шахти у разі виникнення аварійних ситуацій і забезпечити газову безпеку гірських виробок 10 південної лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське", що має велике соціально-економічне значення.

52.07.18.0578/0217U006406

Розробити комплексний проект дегазації виробленого простору раніше відпрацьованою 1-ї західної лави засбросової частини пл. І3 та прилеглих до неї виробок просторів 2-ї та 3-ї західних лав засбросової частини пл. І3 на шахті ДП "Вугільна компанія "Краснолиманська", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008211. УДК 622.831.325.3.

22 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - дегазація ізольованого виробленого простору 1-ої західної лави засбросової частини пласта І3 ДП "ВК "Краснолиманська". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи виконаний аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики ізольованого виробленого простору 1-ої західної лави засбросової частини пласта І3 ДП "ВК "Краснолиманська". Виконаний розрахунок параметрів і режиму дегазації виробленого простору, а також режиму дегазації виробленого простору під час пожеж в гірських виробках. Розроблений "Проект комплексної дегазації ізольованого виробленого простору 1-ої західної лави і вироблених просторів, що примикають до неї, 2-ою і 3-ою західних лав засбросової частини пласта І3 ДП "ВК "Краснолиманська". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити безпеку ведення гірських робіт по газовому чиннику в умовах ДП "ВК "Краснолиманська", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0579/0217U006408

Провести дослідження джерел метановиділення та розробити рекомендації на випуск вихідного вентиляційного струменя повітря з підготовчих вибоїв Східного відкатного штреку №3, Східного групового конвеєрного штреку №3 і 596-ї лави на вентилятор місцевого провітрювання Східного дренажного штреку №2 (598-го збірному штреку) встановленого на 596-ому збірному штреку шахти "Ювілейна" ВСП "Шахтоуправління Першотравенське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008219.

УДК 622.411.332:622.457.35:622.445.

16 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання виробок шахти "Ювілейна" ВСП "ШУ" "Першотравенське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню виробок шахти "Ювілейна" ВСП "ШУ" "Першотравенське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля". Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки робіт по проведенню підготовчих забоїв східного дренажного штреку №2 і розрізній печі 598 лав пласта С6 шахти "Ювілейна" ВСП "ШУ" "Першотравенське" при установці їх вентиляторів місцевого провітрювання у виробці з витікаючим струменем повітря". Погоджено розміщення ВМП підготовчих забоїв східного дренажного штреку №2 і розрізній печі 598 лав пласта С6 в 596 збірному штреку за умови виконання рекомендацій по забезпеченню газової безпеки. Результати впровадження розробок - забезпечена безпека робіт по проведенню підготовчих забоїв східного дренажного штреку №2 і розрізній печі 598 лав пласта С6 шахти "Ювілейна" ВСП "ШУ" "Першотравенське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля".

52.07.18.0580/0217U006410

Перевірка та тарування приладів служби прогнозу ГДЯ ВП "Шахта ім. Ф.Е. Держинського" у 2015 р: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U003627. УДК 622.831.325.002.5.

18 с.

Об'єкт дослідження - безпека ведення гірських робіт в складних гірничо-геологічних умовах. Предмет досліджень - перевірка і тарування приладів служби прогнозу ГДЯ ВП "Шахта ім. Ф.Е. Держинського". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики ВП "Шахта ім. Ф.Е. Держинського". Виконана перевірка і тарування приладів служби прогнозу ГДЯ ВП "Шахта ім. Ф.Е. Держинського". Видані Висновки про придатність приладів ПГ-2МА для виконання прогнозу вибросоопасности і контролю ефективності противкидних заходів, Свідоцтва про результати перевірки пружин до прочностомеру П-1, визначення герметичності і проведення перевірки приладу ПК-1. В результаті виконання роботи буде забезпечено підвищення надійності прогнозу вибросоопасности і контролю ефективності противкидних заходів в умовах ВП "Шахта ім. Ф.Е. Держинського".

52.07.18.0581/0217U006411

Виконати наукові дослідження, узгодити технічну документацію і розробити технічні рішення з безпечного відроблення вугільних пластів, схильних до газодинамічних явищ та викиднебезпечних піщаників (відповідно вимог "Правил ведення робіт на пластах, схильних до газодинамічних явищ"); Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0115U001708. УДК 622.831.332:622.357.1.

15 с.

Об'єкт дослідження - виробок виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - проведення заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку № 10 на ПАТ "ШУ" "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по проведенню заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку №10 ПАТ "ШУ" "Покровське" по вугільному пласту, схильному до газодинамічних явищ, поблизу викиднебезпечних піщаників. Розроблені "Рекомендації по безпечному проведенню заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку № 10 в умовах ПАТ "ШУ" "Покровське". Погоджено проведення заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку № 10 на ПАТ "ШУ" "Покровське" за умови забезпечення забою вироблення розрахунковою кількістю повітря і з обов'язковим виконанням розроблених рекомендацій. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити безпеку проведення заїзду № 2 на 9 північний конвеєрний штрек блоку № 10 в умовах ПАТ "ШУ" "Покровське".

52.07.18.0582/0217U006412

Надання науково-технічної допомоги, виконання досліджень та розробка технічних рішень щодо безпечного відпрацювання вугільних пластів, схильних до газодинамічних явищ, у гірничо-геологічних умовах шахт ТОВ "ДТЕК Добропіллявугілля" у 2015 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0115U001299. УДК 622.411.332:622.831.325.3.

40 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - безпека проведення конвеєрного штреку 3 південної лави і монтажного ходка 3 південної лави пласта І3 "Шахта "Добропілля" ВСП "Шахтоуправління "Добропілляське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації конвеєрного штреку 3 південної лави і монтажного ходка 3 південної лави пласта І3 "Шахта "Добропілля" ВСП "Шахтоуправління "Добропілляське". Розроблені "Заходи по відвертанню раптових викидів вугілля і газу і забезпеченню безпеки людей при виконанні технологічних процесів в підготовчих забоях 3 південного конвеєрного штреку і монтажного ходка 3 південної лави пласта І3". Розроблений "Комплекс заходів по боротьбі з газодинамічними явищами на загрозливих по раптових викидах вугілля, породи і газу пластах І3 і І21 горизонту 450 м шахти "Добропілляське". Видані "Висновки про придатність приладів ПГ-2МА для виконання прогнозу викиднебезпечности і контролю ефективності противикидних заходів" і "Свідоцтва результатів перевірки пружини до прочностомерам", що належить шахті "Добропілляське" ВСП "Шахтоуправління "Добропілляське".

Результати впровадження розробок - забезпечена безпека проведення конвеєрного штреку 3 південної лави і монтажного ходка 3 південної лави пласта ІЗ в умовах шахти "Добропільська" ВСП "Шахтоуправління "Добропільське".

52.07.18.0583/0217U006413

Виконати наукові дослідження, узгодити технічну документацію і розробити технічні рішення з безпечного ведення гірничих робіт при розробці вугільного пласта ІІ в умовах ВП "Шахта Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля" у першій частині 2015 р: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0115U001709. УДК 622.272.633:622.831.325.

15 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - проведення 2 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 2 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 в умовах ВП "Шахта "Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по проведенню 2 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 2 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 в умовах ВП "Шахта "Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля". Розроблені "Рекомендації по безпечному проведенню 2 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 2 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 в умовах ВП "Шахта "Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля". Погоджено проведення 2 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 2 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 за умови виконання розроблених рекомендацій. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити безпеку проведення 2 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 2 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 в умовах ВП "Шахта "Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля".

52.07.18.0584/0217U006414

Виконати наукові дослідження, узгодити технічну документацію і розробити технічні рішення з безпечного ведення гірничих робіт при розробці вугільного пласта ІІ в умовах ВП "Шахта Стаханова" ДП "Красноармійськвугілля" у другій частині 2015 р: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0115U001710. УДК 622.272.633:622.831.325.

26 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - безпека проведення гірських виробок ДП "Красноармійськвугілля" по вугільних пластах, схильних до газодинамічних явищ, поблизу викидонебезпечних піщаників. Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи виконаний аналіз технічної документації по проведенню вентиляційного ходка пласта к5в, ВП "Шахта "Центральна", конвеєрного ходка пласта ІІ блоку № 3, 1 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 1 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3, ВП "Шахта "Стаханова", по вугільним пластам, схильним до газодинамічних явищ, поблизу викидонебез-

печних піщаників. Розроблені "Рекомендації по безпечному проведенню вентиляційного ходка пласта к5в в умовах ВП "Шахта "Центральна" і "Рекомендації по безпечному проведенню конвеєрного ходка пласта ІІ блоку №3, 1 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку №3 і монтажного ходка 1 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку №3 в умовах ВП "Шахта "Стаханова". На пластах ІІ і к5в встановлені зони, безпечні по викидах вугілля і газу або витискуваннях вугілля. Розроблений комплекс заходів по боротьбі з газодинамічними явищами, на ведення очисних робіт і проведення підготовчих виробок на загрожуючих пластах ІІ і к5в, розкриття і проведення виробок по викидонебезпечних піщаниках. Розроблені "Заходи по боротьбі з ГДЯ при відробітку 4 південних лави центрального ухилу пласта ІІ" і "Заходи по боротьбі з ГДЯ при проведенні Монтажного ходка 5 північної лави центрального ухилу пласта ІІ". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити безпеку проведення вентиляційного ходка пласта к5в, ВП "Шахта "Центральна", конвеєрного ходка пласта ІІ блоку № 3, 1 південного ходка ухильного поля пласта ІІ блоку № 3 і монтажного ходка 1 південної лави ухильного поля пласта ІІ блоку № 3, ВП "Шахта "Стаханова" в умовах ДП "Красноармійськвугілля".

52.07.18.0585/0217U006415

Провести дослідження джерел метановиділення та розробити "Проект дегазації 1-ї південної "біс" лави центральної панелі блоку 8 ПАТ "ШУ Покровське" згідно наданих матеріалів, у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008223. УДК 622.411.332:622.831.325.3.

31 с.

Об'єкт дослідження - дегазація газонасиченого углепородного масиву. Предмет досліджень - дегазація углепородного масиву в умовах ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз гірничо-геологічних і гірничотехнічних характеристик виїмкової ділянки 1 південною "біс" лави блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ Покровське", виконаний розрахунок очікуваного метановиділення, допустимого навантаження на очисний забій, параметрів і режиму дегазації покривлі свердловинами. Розроблений "Проект дегазації 1 південною "біс" лави блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ Покровське". Результати впровадження розробок - забезпечена газова безпека гірських виробок ПАТ "ШУ "Покровське", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0586/0217U006416

Розглянути надані матеріали та узгодити зміну схеми провітрювання виїмкової ділянки 8-ї південної лави блоку 10 з застосуванням для додаткової боротьби з газом метаном на сполученні лави з вентиляційним штреком ізольованого відводу газу метану за межу виїмкової ділянки по жорсткому металевому трубопроводу діаметром 800 мм за рахунок загальношахтної депресії, та розрахунок витрати повітря, необхідного для провітрювання очисного вироблення та виїмкової ділянки, а також допустимого за газовим фактором навантаження на очисний вибій 8-ї південної лави блоку 10, у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Поляко-

ва НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008221. УДК 622.454:622.831.325.3.

14 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання гірських виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню гірських виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки 8 південної лави пласта d4 блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське" при застосуванні возвратноточної схеми провітрювання, типу 1-М з ізолюваним відведенням метану з виробленого простору по трубопроводу діаметром 800 мм за рахунок загальношахтної депресії". Погоджена зміна схеми провітрювання виїмкової ділянки 8-ої південної лави блоку 10 із застосуванням ізолюваного відведення метану за межі виїмкової ділянки по жорсткому металевому трубопроводу діаметром 800 мм за рахунок загальношахтної депресії. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку гірських виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 10 пласта d4, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.07.18.0587/0217U006365

Аналіз розробки покладів вуглеводнів Семиренківського та Мачухського газоконденсатного родовищ: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Кондрат Олександр Романович. – ДР 0115U007073. УДК 622.276.6.

166 с.

Об'єкт дослідження - процеси розробки та експлуатації Семиренківського і Мачухського газоконденсатних родовищ. Метод дослідження - узагальнення та аналіз промислової інформації про розробку та експлуатацію родовищ, розроблення рекомендацій з інтенсифікації видобутку вуглеводнів. Отримані результати - зібрано та узагальнено промислові матеріали про геолого-фізичну характеристику, розробку та експлуатацію Семиренківського і Мачухського газоконденсатних родовищ; виконано аналіз результатів газогідродинамічних досліджень свердловин у 2015 році; уточнено за методом зниження пластового тиску початкові дренавані запаси газу по свердловинах та продуктивних горизонтах; встановлено фактори, які негативно впливають на процес розробки родовищ. У звіті проаналізовано ускладнення, які мають місце у процесі видобування вуглеводнів з Мачухського і Семиренківського газоконденсатних родовищ і розроблено рекомендації щодо боротьби з ускладненнями і збільшення видобутку вуглеводнів з родовищ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.07.18.0588/0217U006404

Розглянути та узгодити "Проект ізолюваного відводу метану з виробленого простору 8-ї південної лави блоку 10 по трубопроводу діаметром 1000 м за рахунок загальношахтної депресії після зміни схеми провітрювання" ПАТ "ШУ Покровське" у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007422. УДК 622.831.325.3:621.643.

14 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання горних виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню горних виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Розроблені "Рекомендації по забезпеченню газової безпеки 8 південної лави пласта d4 блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське" при застосуванні возвратноточної схеми провітрювання, типу 1-М з ізолюваним відведенням метану з виробленого простору по трубопроводу діаметром 1000 мм за рахунок загальношахтної депресії". Погоджений "Проект ізолюваного відведення метану з виробленого простору 8-ої південної лави блоку 10 по трубопроводу діаметром 1000 мм за рахунок загальношахтної депресії після зміни схеми провітрювання". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку горних виробок виїмкової ділянки 8 південної лави блоку 10 пласта d4, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.07.18.0589/0217U006405

Дослідити джерела метановиділення та скоригувати "Проект дегазації з урахуванням перспективи розвитку гірських робіт", та узгоджені "Проекту ізолюваного відведення метану з тупика вентиляційного штрелу 3-ї південної лави бремсберга №3 пласта 18 гор. 550 м. у вихідний струмінь виїмкової ділянки", для ТДВ "Шахта "Білозерська" у 2016 році: Заключний звіт

/Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U007426. УДК 622.411.332:622.831.325.3.

37 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання і дегазації 3-ої південної лави бремсберга № 3 ОДО "Шахта "Білозерська". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз гірничо-геологічної і гірничотехнічної характеристики виїмкової ділянки 3-ої південної лави бремсберга № 3 в ТДВ "Шахта "Білозерська". Виконаний розрахунок очікуваної метанообильності і необхідної витрати повітря для провітрювання виїмкової ділянки; розрахунок параметрів і режиму дегазації виробленого простору; розрахунок на перевірку небезпеки утворення місцевих скупчень метану. Розроблені "Заходи по управлінню системою дегазації під час пожеж в гірських виробках"; "Заходи по забезпеченню газової безпеки при відведенні метану з виробленого простору". Погоджені "Проект дегазації 3 південної лави бремсберга № 3 пласта 18 горизонту 550 м ТДВ "Шахта "Білозерська" і "Проект ізолюваного відведення метану з виробленого простору 3 південної лави бремсберга № 3 пласта 18 горизонту 550 м ТДВ "Шахта "Білозерська" по короткому трубопроводу за рахунок загальношахтної депресії". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку 3-ої південної лави бремсберга № 3 ТДВ "Шахта "Білозерська", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.07.18.0590/0417U002079

Чмирков Кирило Федорович. Вдосконалення технології одержання сталі в конвертерах малої ємкості при використанні залізovмісних брикетів, що містять карбід кремнію:

Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 25.04.2017.

УДК 669.184:146.15-198.

158 с.: 35 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 103 назви.

Дисертаційна робота присвячена актуальній науково-технічній проблемі - заощадженню питомих витрат чавуну на 1 т сталі при виробництві киснево-конвертерної сталі за рахунок використання залізovмісних брикетів, що містять карбід кремнію. Вперше шляхом визначення теплофізичних характеристик БКЗМ, показано, що коефіцієнт теплопровідності, який змінюється з підвищенням температури, для дослідного зразка брикету з вмістом 50% карбідного шламу не має вираженої тенденції до значного змінення, що забезпечує рівномірний нагрів брикету в ході конвертерної плавки. Вперше на основі результатів математичного моделювання визначені температурні поля в тілі БКЗМ, з урахуванням зміни його складових частин, в процесі взаємодії з рідкими металургійними розплавами. З використанням цих відомостей встановлено термін та температурний інтервал руйнування брикету при його знаходженні в металевому та шлаковому розплавах. Розвинуті теоретичні уявлення щодо механізму розчинення брикетів в металевому та шлаковому розплавах. З використанням методики однаково доступної дифузійної поверхні, методів хімічного, петрографічного та рентгенофазового аналізу, в тому числі граничного шару БКЗМ після контакту з відповідним металургійним розплавом, встановлено, що: - в залізovуглецевому розплаві процес визначається дифузією кремнію та вуглецю в об'єм металу і стає можливим після руйнування плівки SiO₂ на поверхні карбиду кремнію за рахунок термоудару; - в шлаковому розплаві процес визначається хімічною реакцією утворення легкоплавких з'єднань SiO₂ з плівки зі складовими первинного конвертерного шлаку та їх подальшим переносом в об'єм шлакового розплаву. З використанням встановленого механізму розчинення брикетів розроблені основні технологічні положення вводу БКЗМ в ході конвертерної плавки. Згідно з проведеними промисловими експериментами технологія з використанням у шихті залізovмісних карбідокремнієвих брикетів, виготовлених з відходів власного та суміжних виробництв, в умовах ПрАТ "ЄВРАЗ - ДМЗ" дозволяє скоротити питомі витрати рідкого чавуну на 1,97-2,63 кг/т сталі на кожний 1 кг/т сталі введеного БКЗМ (в діапазоні питомих витрат рідкого чавуну 870-940 кг/т). Техніко-економічні розрахунки доцільності використання БКЗМ вказують на можливість зниження собівартості сталі на 2 грн/т, а враховуючи додатковий прибуток від додатково виробленої сталі річний ефект складає понад 12 млн.грн на рік (особистий внесок автору - 75%)

53.07.18.0591/0417U002081

Карпенко Сергій Анатолійович. Підвищення ефективності нагріву доменного дуття шляхом удосконалення параметрів теплообміну та режимів експлуатації комплексу повітрянагрівачі-теплообмінники: Дис...

к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 23.05.2017.

УДК УДК 669.162.231:662.614.

214 с.: 25 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної науково-технічної задачі з підвищення ефективності нагрівання доменного дуття. Встановлено, що при використанні в доменних печах ПВП (до 160 кг/т) замість природного газу питомий вихід та теплота згоряння доменного газу зменшуються відносно на 33,7 та 14,7 %. Досліджені основні причини низького терміну служби теплообмінників (2,3-3,5 р.) для нагріву компонентів спалення. Показано, що при використанні в доменних печах коксу з незначним вмістом сірки (0,70 замість 1,29 %) та ПВП (S = 0,40 %) значно зменшуються концентрації оксидів сірки в димових газах (з 190-192 до 2-3 мг/м³), що призводить до покращення умов експлуатації теплообмінників. Розроблена математична модель розрахунку нової конструкції теплообмінника з перехресно-протитечіною схемою руху теплоносіїв та заздалегідь нагрітим повітрям (газом). Визначена можливість обладнання блоку ПВ доменних печей, які знаходяться в експлуатації, системою теплообмінників для нагрівання компонентів спалення. Встановлені залежності впливу підвищення температури відхідних димових газів на параметри теплообміну та габарити насадки. Розроблено нове покоління ПВ та їх теплообмінників. Характерною особливістю ПВ є використання купольного опалення, підвищених температур відхідних димових газів та насадки з горизонтальними проходами. Очікувальний економічний ефект складає 2,7 млн. грн./рік. Ключові слова: повітрянагрівачі, теплообмінники, пилувугільне паливо, сірчаноокислотна корозія, моделювання, стійкість, матеріалоемність, ефективність.

53.07.18.0592/0217U004655

Управління структуроутворенням поверхневих шарів литих триботехнічних сплавів на основі заліза в умовах зовнішніх фізико-хімічних впливів: Заключний звіт /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України; Керівник Шипицин Сергій Якович. – ДР 0112U001763. УДК 669.11/.15:539.216.

264 с.

В роботі визначені основні закономірності впливу легування, термічної обробки та умов зношування на процеси трансформації структури в шарах тертя. Встановлено оптимальні концентрації легуючих елементів, що ініціюють процеси структурних і фазових перетворень в шарах тертя і на поверхні, яка зношується, що забезпечує заданий режим дисипації енергії тертя і управління процесами зношування. Встановлений позитивний ефект одночасної присутності у вихідній структурі сталі зміцнюючої фази (карбіди) і фази на основі міді, та визначені основні процеси структуроутворення і формування властивостей вторинних структур шарів тертя, що забезпечують підвищення зносостійкості сталей та сплавів. Розроблені рекомендації щодо практичного застосування зносостійких і конструкційних сталей, що забезпечить підвищення ресурсу роботи деталей, що зношуються від 2 до 5 разів, у порівнянні з деталями із зносостійких стандартних сталей і сплавів.

53.07.18.0593/0217U004658

Дослідження процесів тепломасопереносу, тверднення, деформації та структуроутворення металевих стрічки при литті-прокатуванні: Заключний звіт /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України; Керівник Мазур Валерій Леонідович. – ДР 0112U001463. УДК 669.18:621.771:621.74.

198 с.

Розроблено методи прогнозування фізико-технологічних параметрів двовалкового лиття в процесі формування листових заготовок із залізovуглецевих та алю-

мінієвих сплавів. Побудовано математичну модель і проведені експериментальні дослідження впливу параметрів кристалізації і деформації при двовалковому литті-прокатки на мікроструктуру і механічні властивості вуглецевої, нержавіючої та трансформаторної сталей.

53.07.18.0594/0217U006233

Удосконалення технології доменної плавки на базі розробки науково обґрунтованих критеріїв і розрахункових методів оцінки розподілу шихтових матеріалів на колошнику доменної печі: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Семенов Ю.С. – ДР 0114U001192. УДК 662.162.22:669.162.215.2:669.162.262..

234 с.

Отримано аналітичні залежності кількості кільцевих зон і робочих кутів положень лотка безконусного завантажувального пристрою від радіуса доменної печі, використання яких підвищує ефективність реалізації заданого розподілу шихти на колошнику. Розроблено критерії, що визначають необхідний баланс між величинами рудних навантажень по радіусу колошнику і в осевій зоні печі, для організації раціонального розподілу шихти в різних технологічних умовах. Розроблено методологію вибору параметрів режиму завантаження, що забезпечує формування необхідної рівномірності розподілу матеріалів по колу колошника. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0595/0217U006234

Дослідження закономірностей процесу та розробка основ технології дегазації рідкого чавуну при його позапічній десульфурзації: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Вергун О.С. – ДР 0114U001182. УДК 669.162.267.6:669.162.275.1.001.5.

111 с.

Теоретичними і експериментальними методами досліджено поведінку газів у чавуні в процесі десульфурзації магнієм в потоці різних газів-носіїв. При цьому встановлені нові закономірності поведінки газів, встановлено істотний вплив на попутну дегазацію чавуну типу газу, що транспортує, сформульовані уявлення про механізми процесів видалення з чавуну кисню, азоту та водню в процесі десульфурзації його магнієм, запропонована раціональна технологія комплексної десульфурзації і дегазації чавуну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0596/0217U006237

Розробка науково-технологічних основ і рекомендацій по реалізації технології конвертерної плавки, що забезпечує зменшення втрат металу при продуванні:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Семикін С.І. – ДР 0114U001186. УДК 669.184.244.66:669.184.235.083.

261 с.

Визначено, що електричні дії вказують вплив на структуру та температуру кисневого струменю за всією його довжиною, що визначає інтенсивність процесу утворення бризок, кількість яких значно знижено електричним впливом. Запропоновано механізм зменшення кількості корольків в шлаці шляхом зниження його в'язкості: при позитивній полярності за рахунок температурного фактору, при негативній - за рахунок утворення легкоплавких сполучень на базі оксидів заліза. Вказано зниження втрат металу при негативній полярності: з корольками в шлаці на 6 кг/т і з настилом на фурмі на 0,56 кг/т, а при позитивній: з корольками в

шлаці на 4,44 кг/т і з оксидами заліза на 1,54 кг/т. Розроблено технічні та технологічні рекомендації щодо реалізації ресурсозберігаючої технології конвертерної плавки, яка забезпечує зниження втрат металу під час продування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0597/0217U006238

Розвиток наукових положень про процеси плавлення та розчинення твердих добавок феросплавів та легуючих, що вводяться у ванну сталерозливного ковша різними способами: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Піптюк В.П. – ДР 0114U001185. УДК 669.17.046.517:669.168.001.8.

248 с.

Виконані дослідження процесів плавлення і розчинення твердих добавок феросплавів та легуючих, що вводяться в ванну сталерозливного ковша у грудковому виді, порошковим дротом та інжектують. Встановлені нові фактори впливу на ефективність використання добавок і дослідно-промисловими експериментами підтверджена позитивна складова використання розробок технічного та технологічного спрямування на підвищення ресурсоенергозбереження та якості металопродукції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0598/0217U006244

Розробка хімічного складу сталі та технологічних параметрів деформаційної та термічної обробки залізничних коліс, що забезпечують підвищення їх ресурсу в різних умовах експлуатації: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко О.І. – ДР 0116U007038. УДК 669.14.018.294:3:621.771.294:621.785.083.133.

58 с.

Встановлено, що хімічний склад колісної сталі поряд з термічною обробкою залізничних коліс, є одним з головних факторів, що визначають їх властивості, а його вдосконалення - ефективним способом підвищення надійності і довговічності цих виробів. Проведена виплавка дослідних злитків з різними системами легування. Встановлено вплив хімічного складу на механічні властивості і мікроструктуру сталей для залізничних коліс. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0599/0217U006248

Розвиток науково-технологічних основ, дослідження і розроблення ефективних способів зниження вмісту газів у залізобуглецевому розплаві при виплавлянні сталі у конвертерах: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Чернятевич А.Г., Тубольцев Л.Г. – ДР 0112U001361. УДК 669.184.244.66:669.184..

243 с.

Встановлено характер поведінки газів і основних елементів розплаву по ходу киснево-конвертерної плавки; виявлено умови для досягнення мінімального вмісту газів у сталі. Експериментально досліджено відомі у світовій практиці варіанти киснево-конвертерної плавки з верхньої і комбінованою продувкою. Запропоновано та досліджено ефективні способи зниження вмісту газів в залізо-вуглецевих розплавах при виплавці сталі в конвертерах, у т.ч. з різними варіантами електричного впливу на розплав. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів

53.07.18.0600/0417U002080

Бачурський Денис Васильович. Удосконалення технологічних режимів і способу очищення зворотного хлориду магнію для потокової технології отримання магнію в циклі титанового виробництва: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 25.04.2017.

УДК УДК 669.721.372.

157 с.: 17 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

Досліджені особливості технології електролітичного виробництва магнію в потоковій лінії із зворотного хлориду магнію титанового виробництва, а саме сезонна зміна виходу магнію за струмом, концентраційній і температурний режими потокової лінії. Доведено зв'язок вологості навколишнього середовища з домішками титану, які присутні в зворотному хлориді магнію. Встановлено, що при підвищенні вологості повітря, або вологості хлориду натрію який подається на поверхню електроліту, крупність оксиду магнію збільшується, що викликає ефект коагуляції оксиду магнію і сполук титану. Дані процеси сприяють більш швидкому та повному видаленню домішок титану із об'єму хлориду магнію чи електроліту в шлам, і як наслідок покращують технічні показники електролізу. Розроблені рекомендації щодо коригування технологічного процесу електролітичного виробництва магнію в потоковій лінії із зворотного хлориду магнію для покращення технічних показників електролізу (очищення хлориду магнію і електроліту від домішок титану). Наведені рівняння для розрахунку концентраційного і температурного режимів потокової лінії. Вони рекомендовані для використання при проектуванні та експлуатації потокових ліній електролізу магнію, а також для поточного аналізу роботи потокових ліній, які експлуатуються у складі титано-магнієвого виробництва.

53.07.18.0601/0217U006112

Дослідження процесів утилізації сульфур(IV) оксиду з відхідних газів: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Яворський Віктор Теофілович. – ДР 0114U001242. УДК 669.2/.8:669.054.8.

35 с.

Показано, що низькоконцентровані за SO₂ гази доцільно утилізувати рідинно-окисним способом з використанням NaOH у якості проміжного абсорбента та кисню повітря, як окисника. Встановлено технологічно доцільні режими проведення хемосорбції та окиснення SO₂. На основі критичного аналізу сучасної масообмінної апаратури обґрунтовано ефективність горизонтального апарату з ковшоподібними диспергаторами для сумісного проведення процесів хемосорбції та окиснення SO₂. Розроблено двохстадійну технологічну схему знешкодження SO₂.

53.41 Металургія напівпровідників

53.07.18.0602/0217U006100

Дослідження впливу технологічних чинників на параметри кремнієвих нановіскерів, створених методом метал-каталітичного хімічного травлення: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Дружинін Анатолій Олександрович. – ДР 0116U006714. УДК 669; 621.315.59:539.24.

37 с.

Представлено результати експериментів по створенню кремнієвих нановіскерів методом MacEtch. Продемонстровано модифікування методу MacEtch з використанням на-

носферної літографії для отримання масивів нановіскерів Si різного діаметра. Представлено результати досліджень поверхні кремнієвих підкладок методом вторинної іонної мас-спектроскопії. Досліджено вплив відстані між нановіскерами та їх діаметра на фотоелектричні параметри структур на їх основі.

53.43 Прокатне виробництво

53.07.18.0603/0217U006235

Розвиток наукових і технологічних основ процесу виробництва високоякісної катанки діаметром 4-5 мм із застосуванням редуційно-калібрующего блоку:

Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Воробей С.О. – ДР 0114U001189. УДК 669.771.25:621.771.04.083.133..

165 с.

Розроблено раціональні температурно-деформаційні режими прокатки катанки діаметром 4,0-5,0 мм, що забезпечують підвищення точності, задані структуру і механічні властивості. Розроблено методику розрахунків калібрування валків редуційно-калібрующего блоку для виробництва катанки малих діаметрів з урахуванням поздовжньої стійкості розкату між клітками блоку. Обґрунтовано технологічні і конструктивні рішення по організації виробництва катанки діаметром 4,0-5,0 мм на високошвидкісних дровних станах, які оснащені редуційно-калібруючими блоками. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0604/0217U006236

Розробка ресурсо- та енергозберігаючої технології виробництва катанки для високоміцних арматурних канатів: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Парусов Е.В. – ДР 0114U001191. УДК 669.017:621.771.25:621.311.1:004.18.083.133.

193 с.

Розроблено технологію виробництва високовуглецевої борвмісної катанки діаметром 8,0...11,0 мм, призначеної для переробки в високоміцні арматурні канати конструкції 1 7 при зниженні матеріальних витрат. Вивчено вплив варіювання металургійних чинників на величину аустенітного зерна і особливості формування структури і властивостей високовуглецевих сталей. Досліджено вплив кінетики розпаду аустеніту при безперервному охолодженні обраного складу сталі на закономірності формування структури. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07.18.0605/0217U006247

Розробка наскрізних технологій виробництва гарячо- та холоднодеформованого арматурного прокату, що забезпечують підвищення пластичності при заданому рівні міцності: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Воробей С.О. – ДР 0112U001360. УДК 621.771.2:669.14.018.291.3:539.4.

275 с.

Розроблено технологію виробництва гарячODEформованого арматурного прокату для анкерного кріплення гірничих виробок класів міцності АШ500 і АШ600 підвищеної пластичності з безперервнолитого металу і технологію виробництва холоднодеформованого арматурного прокату з використанням процесу знакозмінного вигину з розтягуванням, що дозволяє збільшити пластичність прокату на 5-20% (відн) Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.45 Волоочильне і метизне виробництво

53.07.18.0606/0217U006243

Розробка методів і технічних рішень, спрямованих на вдосконалення технологічних можливостей, конструктивних характеристик та збільшення ресурсу експлуатації валкових брикетних пресів: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Баюл К.В. – ДР 0116U007037. УДК 622.788.32:621.777.06.083.133. 67 с.

На основі аналізу технічних і конструктивних рішень вузлів і механізмів визначено основні тенденції розвитку та критерії оцінки виробничої ефективності сучасних валкових пресів. Сформульовано напрямки вдосконалення валкових пресів конструкції ІЧМ. Запропоновано рішення компоновки преса вдосконаленої конструкції з розширеним діапазоном технологічних можливостей, підвищеними показниками надійності і ресурсу експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.47 Виробництво труб

53.07.18.0607/0217U006240

Визначення шляхів підвищення якості безперервної трубно заготовки для виготовлення безшовних труб: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Балахнова Т.В. – ДР 0116U003145. УДК 621.774.3.004.12. 54 с.

Наведено результати дослідження спадкового впливу дендритної кристалізації на структуру та властивості безперервної трубно заготовки в литому і нормалізованому стані. Дендритна кристалізація призводить до утворення неоднакового хімічного складу аустеніту і міжкристалічних границь з різними властивостями, впливаючи на структуру сталі в литому та нормалізованому стані.

53.49 Металознавство

53.07.18.0608/0217U006232

Дослідження особливостей формування структурного стану в залізничних колесах, виготовлених із безперервної заготовки, та його впливу на показники їх надійності та довговічності: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко О.І. – ДР 0114U001183. УДК 669.017:621.771.294.04:62-192.. 216 с.

Визначено особливості структуроутворення в вуглецевої сталі на основних стадіях виробництва залізничних коліс. Встановлено, що хімічна неоднорідність, яка сформувалася в результаті дендритної ліквідації, не зникає в процесі гарячої пластичної деформації та наступних термічних обробок, впливає на формування рівномірної структури зерен в вуглецевої сталі та сприяє підвищенню комплексу механічних властивостей залізничних коліс О 957 мм. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.07.18.0609/0217U004552

Удосконалення технології виготовлення і використання нових видів твердого палива з відходів рослинного походження та сумішей на їх основі в енергетичних установках/:

Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Клименко Василь Васильович. – ДР 0115U003102. УДК 621.56:548.562.

134 с.

Розроблена покращена технологія і пресове обладнання для виготовлення експериментальних зразків пелет поліпшеної якості з ТРВ та сумішей на їх основі, експериментально дослідженої виготовлення у пресовому пристрої з вертикальним пуансоном і закритою матрицею. Експериментально встановлено, що оптимальний тиск пресування пелет з опалого листа без додавання домішок лежить у межах від 200 до 400 МПа та забезпечує отримання пелетгустиною 1,0...1,3 г/см³, пелети поліпшеної якості з соломи, сумішей: тирси і соломи, соломи, тирси і листя дубу з вологістю в межах 9...10% утворюються при тисках 263...350 МПа, а пелетиз композитів зі складом солома+побутові відходи поліетилентерефталату, ТРВ + буре вугілля задовільної якості утворюються при значенні тиску біля 300 МПа. За результатами проведених досліджень розроблено методичні рекомендації з визначення бази вихідних даних для розрахунків процесів та обладнання при виготовленні та використанні нових видів твердого палива з відходів рослинного походження та сумішей на їх основі в енергетичних установках. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.07.18.0610/0217U006139

Розробка технологій та програмного комплексу для оптимального проектування машинних агрегатів конкурентоспроможного технічного рівня: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Гутиря С.С. – ДР 0115U000415. УДК 621.001.2:621.833. 202 с.

Розроблено аналітичні та комп'ютерні моделі у складі проблемно-орієнтованого комплексу для дослідження та оптимального проектування типових агрегатів, модулів, деталей та "слабких елементів" машинних агрегатів (МА). Наведено приклади модернізації конструкцій гідромашин, колісних редукторів і осей, роликів підшипників та тренажерів за системним критерієм технічного рівня МА. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.07.18.0611/0217U004645

Наукові підходи і технології підвищення зносостійкості і довговічності важко навантажених конструкційних елементів при циклічному контактному навантаженні: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Каплун Віталій Григорович. – ДР 0115U000226. УДК 621.894:62-192. 256 с.

Об'єктом дослідження є підвищення контактної витривалості, зносостійкості та довговічності важко навантажених деталей машин з конструкційних сталей з покриттями при дії циклічних навантажень. Метою дослідження є підвищення зносостійкості і довговічності важко навантажених деталей машин, що працюють в умовах тертя кочення з проковзуванням при циклічному навантаженні, методом інженерії поверхні нанесенням зміцнюючих покриттів в плазмі тліючого розряду в безводневих середовищах з оптимальними властивостями. На основі теоретичних і експериментальних досліджень наведені шляхи підвищення зносостійкості і довговічності конструкційних елементів при циклічному контактному навантаженні з проковзуванням на прикладі упорних підшипників кочення з застосуванням інженерії поверхні методом нанесення зміцнювальних покриттів за різними технологіями, досліджено вплив фізико-механічних

характеристик, структури і фазового складу покриттів та твердості основи на зносостійкість і довговічність підшипників кочення, запропоновані ефективні технології та оптимальні технологічні режими зміцнення підшипників кочення. Для максимального збільшення довговічності конструктивних елементів при терті кочення рекомендується технологія нітрогартування, яка включає нанесення дифузійних покриттів максимальної товщини методом іонного азотування, подальше гартування від температури, що забезпечує оптимальний вміст залишкового аустеніту, та низькотемпературний відпуск. Технологія впроваджена у виробництво з підвищенням зносостійкості деталей в 1.5-2 рази. Сфера застосування - машинобудівні підприємства

55.09 Машинобудівні матеріали

55.07.18.0612/0417U002155

Прокоп'юк Віта Анатоліївна. Вплив водню на фазово-структурний стан та експлуатаційні характеристики магніострикційних сплавів на основі заліза: Дис... к.т.н. /Херсонська державна морська академія. – Захищена 13.05.2017.

УДК 546.3; 669.788.

139 с.: 14 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 126 назв.

Проведено вивчення впливу термічної обробки у водні на фазово-структурний стан, температурний коефіцієнт лінійного розширення, коефіцієнт дифузії водню та константу магніострикції промислових феромагнітних сплавів Н36, К50Ф2, Dd2Fe14В і феромагнітної сполуки Dy2Fe17. Показано, що поєднання легування вуглецем та термообробки у водні дозволило покращити міцнісні властивості сплаву Н36. Встановлено, що воднева обробка підвищує константу магніострикції та призводить до зростання акустичного коефіцієнта корисної дії виготовлених з них магніострикторів.

55.07.18.0613/0217U004583

Дослідження високотемпературного безактиваційного спікання кубічного нітриду бору та закономірностей структуроутворення одно- і багат шарових композитів на основі cBN при високому тиску, створення нових PCBN матеріалів: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Беженар Микола Павлович. – ДР 0114U002420. УДК 661.657.5:539.89:621.762.5.

253 с.

Досліджені закономірності структуроутворення композитів КНБ при високому тиску у високотемпературному діапазоні ущільнення порошків в присутності модифікуючих добавок. Визначені термобаричні умови використання добавок-джерел азоту, вплив їх на кінетику ущільнення та характер контактної взаємодії з матрицею КНБ. Вивчені закономірності формування структури та властивостей композитів в системах за участю cBN, перехідних 3d металів (Ti, Co, Ni), алюмінію, тугоплавких сполук (TiN, TiC, TiB₂), твердого сплаву групи ВК. Досліджено вплив умов одержання на фізичні, фізико-механічні та демпфуючі властивості одержаних матеріалів.

55.07.18.0614/0217U004586

Створення композиційних матеріалів на основі карбідів, боридів, нітридів, оксидів алюмінію і кремнію у термобаричних умовах конструкційного, інструментального та електротехнічного призначення: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля

НАН України; Керівник Пріхна Тетяна Олексіївна. – ДР 0114U002423. УДК 620.22-419.

256 с.

Були розроблені нові композиційні матеріали з високим рівнем функціональних властивостей на базі: (1) МАХ фаз структурного типу 312, 211 та їх твердих розчинів (без та з додаванням порошків надтвердих фаз - алмазу, cBN), (2) AlB₁₂ (3) AlN-SiC(C)-Y₂O₃, (4) TiC(SiC)-Ti_xSi_y (Ti_xAl_y), базуючись на вивченні кореляцій між їх структурою, властивостями і термобаричними умовами одержання (в діапазоні тисків від 10-3 Па до 7,7 ГПа та температур до 1960 оС) Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.07.18.0615/0217U004587

Закономірності формування і технологічні принципи керування структурою композиційних матеріалів алмаз (WC-Co) CrSi₂ і алмаз (Fe-Cu-Ni-Sn) CrSi₂ з підвищеними експлуатаційними властивостями: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Бондаренко Микола Олександрович. – ДР 0114U002421. УДК 620.22-419:621.921.34.

253 с.

Вивчені особливості утворення нових фаз, міжфазних границь та вплив CrSi₂ на субструктуру КАМ алмаз (WC-Co) і алмаз (Fe-Cu-Ni-Sn), визначені умови за яких зникає графіт на границі поділу алмаз матриця, а також досліджено вплив структурних змін на властивості КАМ, і виявлені механізми, які забезпечують підвищення їх зносостійкості

55.07.18.0616/0217U004588

Спрямована та контрольована модифікація поверхонь матеріалів наночастками та колоїдними розчинами різних металів: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Перевертайло Василь Михайлович. – ДР 0114U002422. УДК 544.7.

239 с.

Систематизоване вивчення об'ємних та поверхневих фізико-хімічних властивостей матеріалів на основі надтвердих матеріалів, їх алотропних модифікацій, нанокомпозитів та колоїдних розчинів різних металів для визначення перспективних у практичному використанні матеріалів з унікальними капілярними, адсорбційними, каталітичними та бактерицидними властивостями

55.07.18.0617/0217U006241

Дослідження особливостей структуроутворення по перетину головки рейки при диференційній термічній обробці: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Пучиков О.В. – ДР 0116U003146. УДК 620.18:621.771.26:621.785.001.5.

45 с.

У роботі встановлено, що існуюча на МК "Азовсталь" технологія термічної обробки рейок не спроможна забезпечити високий рівень твердості по перетину рейок (до глибини 22 мм), що відповідає вимогам передових зарубіжних стандартів (ГОСТ Р 51685-2013, EN 13674-1-2011). Розроблена математична модель, яка дозволяє прогнозувати зміну температури, швидкостей охолодження по перетину головки рейки в процесі його термічної обробки

55.13 Технологія машинобудування

55.07.18.0618/0217U006131

Автоматизоване проектування надійності технічних об'єктів з навантаженим резервува-

нням: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Становський О.Л. – ДР 0115U000419. УДК 004.052.001.57.

129 с.

Запропонована інформаційна технологія підтримки прийняття рішень при порівняльному аналізі варіантів структури складних систем з навантаженим резервуванням на етапі їхнього створення, яка полягає у використанні в якості критерію порівняння величину показника структурної відмовостійкості

55.15 Ливарне виробництво

55.07.18.0619/0217U004654

Розробка високоефективних екологічних методів модифікування в передкристалізаційному періоді для створення ресурсозберігаючих технологій отримання з високоміцних чавунів литих виробів з дрібнокристалічною структурою і підвищеними властивостями:

Заключний звіт /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України; Керівник Бубликов Валентин Борисович. – ДР 0114U000203. УДК 669.13:548.7:669.112.

182 с.

Мета роботи - розробка наукових і технологічних основ високоефективних методів модифікуючого впливу на мікрогетерогенний стан залізвуглецевих розплавів в передкристалізаційному періоді, які розширюють можливості управління кристалізаційними процесами в напрямку інтенсифікації формування сферокристалів графіту, запобігання переходу до метастабільного механізму кристалізації, отримання подрібненої структури, що розширює базу для розробки нових литих сплавів з високими технологічними, фізико-механічними та спеціальними властивостями, і створення екологічних ресурсозберігаючих технологій одержання з високоміцних чавунів литих виробів підвищеної надійності і довговічності для сучасного машинобудування. Досліджено методи передмодифікуючої обробки, що забезпечують формування у вихідному Fe-C-Si розплаві додаткових кластерів графіту (нанообластей з високою масовою часткою вуглецю), які підвищують ефективність дії модифікування щодо збільшення в 1,2-1,4 рази кількості активних центрів кристалізації кулястого графіту. Визначені методи та параметри управління процесом модифікування високовуглецевих розплавів в передкристалізаційному періоді. Встановлено, що оптимізація структуроутворення високоміцного чавуну в тонкостінних виливках досягається поєднанням модифікуючої обробки в передкристалізаційному періоді з подальшою фіксацією ефекту модифікування швидкою кристалізацією. Мінімізація проміжку часу між модифікуванням і початком твердіння в поєднанні зі швидкістю охолодження 15-10 °C/с, характерною для товщин стінок виливків 2-3 мм, збільшує більш, ніж у 5 разів, кількість утворюваних при кристалізації включень кулястого графіту (до 1400-2000 шт/мм²), запобігає переходу до метастабільного механізму кристалізації, забезпечує формування подрібненої аустеніто-графітної глобулярної евтектики, збільшує в 2-3 рази кількість фериту в металевій основі, підвищує пластичні властивості литого матеріалу в 1,5-2,0 рази, збільшує його надійність і довговічність. Модифікування в протокових реакторах ливникових систем протікає без піроефекту і виділення в атмосферу оксиду магнію та інших шкідливих речовин, що корисним чином поліпшує умови праці персоналу та екологію навколишнього середовища. Економія від впровадження розробленої технології в промисловість досягається за рахунок зменшення в 2,0-2,5 рази витрати модифікуючих сплавів, ліквідації операції термічної обробки (витрата енергії на 1 т виливків зменшиться на 350-400 кВт/год), підвищення виходу придатного лиття з 45-50 % до 60-65 %, поліпшення

оброблюваності різанням в 1,3-1,5 рази, підвищення в 1,5-5,0 разів коефіцієнту використання металу, зменшення на 20-30 % маси деталей, підвищення механічних властивостей та ресурсу роботи виробів з високоміцного чавуну.

55.07.18.0620/0217U004656

Розробка наукових основ створення нового покоління магнітодинамічних установок для алюмінієвих сплавів та підвищення при їх використанні ефективності процесів лиття:

Заключний звіт /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України; Керівник Дубоделов Віктор Іванович. – ДР 0114U000327. УДК 621.74:537.84:669.715.

190 с.

Об'єкт дослідження - ливарні магнітодинамічні установки (міксери-дозатори) типу МДН-6А для приготування та розливання алюмінієвих сплавів. Мета досліджень - розробка наукових основ підвищення технічного рівня та конкурентоспроможності магнітодинамічних установок (МДУ) для алюмінієвих сплавів і процесів, що реалізуються з їх допомогою, забезпечення передумов для інтегрування створених на основі такого МГД-обладнання високотехнологічних комплексів і супутніх технологій як у діюче ливарне виробництво, так і в створюване у майбутньому. Методи дослідження та апаратура - аналітичні оцінки з використанням теорії, інженерних розрахунків та комп'ютерних програм; фізичне і математичне моделювання; натурний експеримент. В основу НДР покладено експериментальні та теоретичні дослідження механізмів та МГД-ефектів, що забезпечують ефективність роботи МДУ типу МДН-6А з Ш-подібним індукційним каналом та трійниковою р. з., досвід багаторічного використання такого обладнання і супутніх технологій в промислових умовах. Одержала подальший розвиток теорія електромагнітних та МГД-пристроїв магнітодинамічного типу, зокрема, запропонована, теоретично і безпосередньо на рідких алюмінієвих сплавах експериментально підтверджена концепція суттєвого (до 2 разів) підвищення електромагнітного тиску, створюваного в рідкометалевих середовищах модернізованих дво-зонних магнітодинамічних установок (МДУ) на базі МДН-6. В результаті проведення гарячих випробувань макета двозонної магнітодинамічної установки встановлені її електричні, напірні та витратні характеристики, визначені їх особливості і відмінності від відповідних характеристик серійної установки МДН-6А. Завдяки розробці та успішній дослідній перевірці концепції підвищення електромагнітного тиску в магнітодинамічних пристроях, створено належні передумови для розширення функціональних можливостей та діапазону технологічного застосування таких агрегатів, а також для розробки нового покоління МГД-обладнання і супутніх металургійних та ливарних технологій, зокрема, для одержання відповідальних деталей високотехнологічної техніки за технологією лиття під низьким електромагнітним тиском. Зокрема, вперше було проведено заливку алюмінієвого сплаву до піщано-глинистої форми при виробництві виливків авіаційного призначення за технологією лиття під низьким регульованим електромагнітним тиском з застосуванням МДУ.

55.07.18.0621/0217U006249

Розробка хімічного складу сталі і технологічних параметрів термічного зміцнення залізничних коліс, що забезпечують підвищення їх стійкості до утворення дефектів на поверхні кочення: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко О. І. – ДР 0112U001362. УДК 669.14.014.294.3:621.785:669.017.

203 с.

Встановлено закономірності впливу хімічного складу і

параметрів термічної обробки на властивості колісної сталі. Розроблено хімічний склад і технологію виробництва залізничних коліс з високою стійкістю до утворення дефектів на поверхні кочення. На підставі порівняльних досліджень технічних і експлуатаційних властивостей, колеса дослідного виробництва рекомендовані для експлуатаційних випробувань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво

55.07.18.0622/0217U006239

Розвиток розрахунково-аналітичних методів визначення раціонального калібрування бандажів валкових пресів: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Баюл К.В. – ДР 0116U003144. УДК 621.777.06:001.8.001.24.

59 с.

Запропоновано критерії оцінки та вибору раціонального калібрування бандажів валкових пресів. Розроблено метод, що реалізує комплексний системний підхід до визначення раціонального калібрування бандажів валкових пресів. Запропонований метод дозволяє отримати масив розрахункових даних, що відображають зв'язки геометричних параметрів формуючих елементів з енергосиловими та технологічними параметрами брикетування, характеристиками експлуатації бандажів і, застосувавши трансформований метод аналізу ієрархій, здійснити вибір раціонального калібрування бандажів валкових пресів. На прикладі вирішення реальних практичних завдань показані можливості створеного в роботі методу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.19 Різання матеріалів

55.07.18.0623/0217U004590

Вивчення закономірностей процесу формування зносостійкого антифрикційного поверхневого шару сферичних головок ендопротезів із титану: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Шейкін Сергій Євгенович, Сохань Сергій Васильович. – ДР 0112U000588. УДК 621.923.04:666.3-184.

251 с.

В результаті виконаної теми отримано наукові та практичні результати: розроблено технологію комбінованого впливу на робочу поверхню виробу ХППД та подальшого термодифузійного азотування, яка дозволяє забезпечити високі функціональні властивості шарнірного зчленування штучного суглобу; доведено коректність методики триботехнічних випробувань пар тертя ендопротезів кульшового суглобу за схемою "площина/кільце"; вперше створено ефективну технологію фінішної механічної обробки головок ендопротеза кульшового суглоба з технічно чистого титану; розроблено технологічну схему ХППД сферичних заготовок накочуванням плоскими поверхнями; встановлено, що деформаційне зміцнення поверхневого шару сферичних заготовок позитивно впливає на оброблюваність алмазно-абразивною обробкою по методу вільного притирання; застосування методу кінцевих елементів в програмному комплексі DEFORM-3D дозволило розробити математичну модель процесу накочування, що дозволяє визначити вплив технологічних факторів на деформаційне зміцнення

55.07.18.0624/0217U004604

Розробка конструкції пристрою для дослідження та впровадження процесу алмазного зубохонінгування по методу ІНМ-КНТУ

на шліфувальних і фрезерних верстатах:

Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Підгаєцький Михайло Матвійович. – ДР 0116U008104. УДК 621.9.04.

38 с.

Проведення пошукових досліджень для визначення оптимальної конструкції пристрою для зубохонінгування на фрезерних і шліфувальних верстатах. Розроблені інструменти та оснащення для їх виготовлення. В якості інструментів розроблені черв'ячні алмазні хони. Розроблена конструкторська документація на модернізацію верстатів під процес алмазного хонінгування зубів шестерень, які показали його перспективність та зменшення шорсткості з Ra 0.3- 0.4мкм до Ra 0.1-0,15мкм для різних способів попередньої чистої обробки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів

55.07.18.0625/0217U004585

Розробка наноструктурованих і смарт матеріалів із використанням порошоків, одержаних методом електроерозійного диспергування: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Пріхна Тетяна Олексіївна. – ДР 0112U000738. УДК 621.762:539.89.

431 с.

Створити нові високоефективні смарт та наноструктуровані матеріали для використання у електротехнічній, машино- та приладобудівній галузях промисловості та медицині шляхом поєднання переваг, які даватиме застосування вихідних порошоків, синтезованих методом електроерозійного диспергування, з технікою високих та помірних тисків. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.07.18.0626/0217U006026

Створення і дослідження композитних нанорідин енергетичного призначення: Заключний звіт /Інститут газу НАНУ; Керівник Бондаренко Борис Іванович. – ДР 0116U006054. УДК 536.22: 621.039.

54 с.

Науково-дослідної робота була присвячена дослідженню екстреного охолодження перегрітих поверхонь теплообміну за допомогою створених нанорідин. Шляхом синхронної запису зміни основних параметрів теплообміну при кипінні води в часі вивчена можливість екстреного охолодження перегрітої поверхні теплообміну за допомогою нанорідин у разі виникнення кризи кипіння. Піддані випробуванню дві нанорідин, отримані на основі природної суміші алюмосилікатів і діоксиду титану. Виявлено, що введення незначної порції нанорідин в киплячий теплоносіє (дистильовану воду), що знаходиться в стані плівкового кипіння (тнагрівача > 500°C), дозволяє різко знизити температуру поверхні теплообміну до рівня 130-150°C, що відповідає переходу до безпечного бульбашкового режиму кипіння без зниження питомого теплового потоку. При цьому архіважливим є той факт, що даний режим зберігається досить довго при питомому тепловому навантаженні, що перевищує значення критичного теплового потоку для води і тнагрівача = 125-130°C. Це дозволяє негайно запобігти потенційній аварії (перепал нагрівача і вихід з ладу теплообмінника) і забезпечити безперервну роботу устаткування.

55.31 Інструментальне виробництво

55.07.18.0627/0217U004584

Дослідження процесу правлення та встановлення критерію спрямованої макро-, мікро

та наноструктурної неоднорідності абразивної складової у робочому шарі прецизійного правлячого алмазного інструменту для підвищення його експлуатаційних характеристик: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Лаврінко В. І. – ДР 0112U002161. УДК 621.923.

200 с.

Метою виконання робіт по даній темі є розробка фізико-хімічних основ створення нових композиційних матеріалів на основі кубічного нітриду бору (cBN), нановуглецю (наоалмазу, нанотрубок) та алмазних шліфпорошків з високою міцністю та термостабільністю для породоруйнівного та шліфувального інструменту. При виконанні теми встановлено взаємозв'язок фізико-хімічних, фізико-механічних властивостей алмазів з зносостійкістю породоруйнівного інструменту та шліфувальних кругів.

55.07.18.0628/0217U004589

Порівняльні дослідження особливостей контактної взаємодії при різанні (Fe-C) сплавів високої твердості, кольорових сплавів, ряду неметалевих матеріалів для оптимізації створення інструментальних структурованих ПНТМ на основі КНБ та нанокомпозитів "алмаз-карбід вольфраму": Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Клименко Сергій Анатолійович. – ДР 0112U002162. УДК 621.9.025.7.

424 с.

Одержані нові знання щодо окислення ПНТМ, закономірностей контактної взаємодії в зоні обробки інструментом з композитами на основі КНБ і нанокомпозиту алмаз-карбід вольфраму, створення новітніх жаростійких матеріалів інструментального призначення та інструментів на їх основі

55.07.18.0629/0217U004592

Розробка та обґрунтування добору продуктивних технологій аналітичної обробки та прикладного використання нових знань за напрямками роботи інституту: Заключний звіт /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України; Керівник Кулаківський Володимир Миколайович. – ДР 0114U002425. УДК 004.6.

155 с.

Розроблені нові методики структурування та збереження аналізу та розповсюдження формалізованих знань інституту на основі онтолого-тезаурусного підходу

55.33 Гірниче машинобудування

55.07.18.0630/0217U004557

Наукове обґрунтування технічних рішень із забезпечення енергоефективності та експлуатаційної безпеки сучасних шахтних підійомно-транспортних комплексів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Самуся Володимир Ілліч. – ДР 0115U002298. УДК [531.391+539.4]:622.673.

196 с.

Встановлено раціональні параметри підійомних гумотросових канатів, роликів напрямних підійомних посудин і згладжених профілів провідників для шахтних стовбурів з порушеною геометрією. Розроблено: методику зниження динамічних навантажень на провідники жорсткого армування з урахуванням геометрії стовбура; методику розрахунку гумотросового каната з урахуванням впливу його по-

зацентрового розтягнення та пошкодження тросової основи; методику визначення раціональних параметрів аварійно-рятувальних підійомних установок та рекомендації з проектування їх механічної системи; технічні вимоги до конструкції плоских рівномірних гумотросових канатів та норми їх відбраковування. Науково обґрунтовано та розроблено технічні рішення і рекомендації щодо забезпечення енергоефективності та експлуатаційної безпеки сучасних шахтних підійомно-транспортних комплексів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.07.18.0631/0217U004567

Розробка організаційно - економічних механізмів забезпечення сталого розвитку гірничодобувних підприємств та регіонів:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0112U004202. УДК 622.271.

119 с.

Об'єкт дослідження - депресивні регіони України. Мета НДР - Розробка теоретико-методологічних засад управління депресивними регіонами та забезпечення сталого розвитку гірничодобувних підприємств та регіонів. Інформаційне забезпечення управління - це зв'язок інформації з системами управління підприємством і управлінським процесом в цілому. Воно може розглядатися не тільки в цілому, охоплюючи всі функції управління, а й за окремими функціональними управлінськими роботами, наприклад прогнозування та планування, обліку і аналізу. Це дає можливість відтінити специфічні моменти, притаманні інформаційному забезпеченню функціонального управління, розкривши в той же самий час його загальні властивості, що дозволяє направити дослідження вглиб. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.07.18.0632/0217U004570

Розробка організаційно - економічних механізмів забезпечення сталого розвитку гірничодобувних підприємств та регіонів:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Пашкевич Марина Сергіївна. – ДР 0112U004202. УДК 622.271.

119 с.

Об'єкт дослідження - депресивні регіони України. Мета НДР - Розробка теоретико-методологічних засад управління депресивними регіонами та забезпечення сталого розвитку гірничодобувних підприємств та регіонів. Інформаційне забезпечення управління - це зв'язок інформації з системами управління підприємством і управлінським процесом в цілому. Воно може розглядатися не тільки в цілому, охоплюючи всі функції управління, а й за окремими функціональними управлінськими роботами, наприклад прогнозування та планування, обліку і аналізу. Це дає можливість відтінити специфічні моменти, притаманні інформаційному забезпеченню функціонального управління, розкривши в той же самий час його загальні властивості, що дозволяє направити дослідження вглиб. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.07.18.0633/0217U006401

Розробити рекомендації щодо коригування проекту та узгодити проект автоматичного газового контролю в умовах ДП "Шахта ім. М.С.Сургая" на основі апаратури системи УТАС на 2016 р: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008216. УДК 622.817.4:681.518.5.

62 с.

Об'єкт дослідження - газова безпека вугільної шахти. Предмет досліджень - система автоматичного газового контролю ДП "Шахта Н.С. Сургая". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз гірничо-геологічних і гірничотехнічних характеристик шахти; проаналізований проект АГК ДП "Шахта Н.С. Сургая" на базі системи УТАС. Сформульовані зауваження за проектом АГК "Шахта ім. Н.С. Сургая". Погоджений скоректований по запропонованих зауваженнях "Проект підсистеми АГК на базі системи УТАС ДП "Шахта ім. Н.С. Сургая". Результати впровадження розробок - забезпечений газовий захист гірських виробок ДП "Шахта ім. Н.С. Сургая", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

55.07.18.0634/0217U006409

Узгодити роботу 1-ї південної "біс" лави центральної панелі блоку 8 без підсвіження вихідного струменя повітря та роботу комбайна за челноковою схемою" ПАТ "ШУ "Покровське", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0116U008214. УДК 622.42:622.232.72.

21 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової дільниці вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання гірських виробок виїмкової дільниці 1 південної "біс" лави центральної панелі блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню гірських виробок виїмкової дільниці 1 південної "біс" лави центральної панелі блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Виконаний розрахунок очікуваної газоносності очисної виробки і виїмкової дільниці, витрати повітря, необхідного для провітрювання, і допустимого по газовому чиннику навантаження на очисний забій 1 південної "біс" лави центральної панелі блоку 8. Розроблені "Рекомендації по безпечному відробітку вугільного пласта d4, схильного до газодинамічних явищ, 1 південною "біс" лавою центральної панелі блоку 8 ПАТ "ШУ "Покровське" без підсвіження витікаючого вентиляційного струменя повітря". Погоджена робота 1-ою південною "біс" лави центральної панелі блоку 8 без підсвіження витікаючого струменя повітря. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку гірських вироблень виємочної ділянки 1 південною "біс" лави центральної панелі блоку 8 пласта d4, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

55.35 Металургійне машинобудування

55.07.18.0635/0217U006245

Розробка технологічних рішень та пропозицій на поставку технології десульфурації рідкого чавуну гранульованим (зернистим) магнієм в заливальних ковшах міксерного відділення № 1 конвертерного цеху металургійного комбінату ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг": Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Двоскін Б.В. – ДР 0116U003769. УДК 669.162.267.642:669.721.083.133.

148 с.

Розроблено технічні пропозиції та технологічні рішення по створенню на ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" сучасного комплексу позапечної десульфурації чавуну моноінжекцією гранульованого магнію Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.07.18.0636/0217U006246

Розробка інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень з управління доменною плавкою: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Муравйова І.Г. – ДР 0112U001358. УДК 669.162.21-52.083.133.

506 с.

Представлені математичні методи аналізу і обробки вихідних даних, покладені в основу розробки критеріїв оцінки процесів плавки, математичних моделей і методів контролю. Розроблена функціонально-алгоритмічна структура інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень з управління доменною плавкою. Розроблено алгоритм формування рекомендацій з управління доменною плавкою. Запропоновано метод, який дає можливість корегувати прийняті рішення по ходу процесу плавки, заснований на можливості безперервного відстеження форми і положення пластичної зони в доменній печі при реалізації керуючих впливів. Визначено оптимальні і раціональні діапазони зміни критеріїв оцінки процесів плавки, що забезпечують основну цільову функцію управління процесом плавки - мінімізацію витрат коксу і необхідний рівень виробництва кондиційного чавуну. Виконано дослідно-промислову апробацію інтелектуальної системи на ДП№9 "АрселорМіттал Кривий Ріг", яка показала ефективність алгоритмів її функціонування. Створена перша вітчизняна інтелектуальна система підтримки прийняття рішень з управління доменною плавкою, яка може бути реалізована на доменних печах України та зарубіжжя Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.38 Спеціальні енергетичні установки

55.07.18.0637/0217U006049

Формування інструментарію моніторингу і оцінки інвестиційних проектів з виробництва біопалива в системі контролю діяльності і розвитку промислового підприємства:

Заклучний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Юдін Михайло Айзикович. – ДР 0115U000417. УДК 620.952 : 685.152.004.4.

420 с.

Об'єкт дослідження - процеси моніторингу і оцінки інвестиційних проектів, спрямованих на використання вторинних енергетичних ресурсів на промисловому підприємстві. Предмет дослідження - теоретико-методичні засади та практичні положення формування інструментарію моніторингу і оцінки інвестиційних проектів, спрямованих на використання вторинних енергетичних ресурсів на промисловому підприємстві. Методи дослідження: синтезу, класифікації, суб'єктно-об'єктних, причинно-наслідкових зв'язків; систематизації, узагальнення, синтезу та експертних оцінок; економічного, фінансового аналізу, економіко-статистичних методів аналізу. Інформаційною базою проекту є чинне законодавство і нормативно-правові акти, наукові джерела, дані державної служби статистики України, звітності промислових підприємств і власних досліджень. Дослідження спрямовано на вирішення проблеми підвищення ефективності управління інвестиційним проектом з виробництва біопалива. У роботі вирішено прикладне наукове завдання, яке полягає у розробленні наукових засад та методичного інструментарію моніторингу і оцінки інвестиційних проектів з використання "вторинних енергетичних ресурсів" в системі контролю діяльності і розвитку промислового підприємства.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.07.18.0638/0217U006374

Дослідження коливань роторів відцентрових машин, пов'язаних з нелінійністю реакцій у

зозорах підшипників і ущільнень, та їх вібродіагностика: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Симоновський Віталій Іович. – ДР 0115U000549. УДК 621.515.621.67.

75 с.

Розроблено розрахункові моделі валопроводу турбонасосного агрегату, а також роторів турбонасосів з урахуванням жорсткості підшипникових опор. Запропоновано методику визначення жорсткостей опор, засновану на використанні моделей контактної взаємодії поверхонь деталей. Розроблено методику розрахунку вузла осьового розвантаження ротора насоса - гідроп'яти. Отримано формули для розрахунку втрат енергії у циліндричному та торцевому дроселях гідроп'яти. Викладено методику розрахунку власних частот і форм крутильних коливань валопроводів поршневих компресорів, орієнтовану на використання систем комп'ютерної алгебри.

55.42 Двигунобудування

55.07.18.0639/0217U006319

Підвищення ефективності використання моторних палив з відновлювальних джерел на транспортних засобах в Україні: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Левтеров Антон Михайлович. – ДР 0115U001554. УДК 621.4.001.4 : 573.6.086.853:661.72:633/635.

95 с.

Розроблено методи адаптації сучасних транспортних ДВЗ з іскровим запалюванням паливо-повітряної суміші та дизелів до різних видів альтернативних палив - бензоетанолу та біодизеля. Розроблені алгоритми коригування організації робочих циклів ДВЗ для забезпечення необхідного ресурсу при роботі на альтернативних паливах. Сформульовано рекомендації щодо практичного застосування альтернативних моторних палив в Україні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.43 Автомобілебудування

55.07.18.0640/0417U002245

Плетньов Вячеслав Миколайович. Підвищення надійності та безпеки використання технологічних автомобілів: Дис... к.т.н. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 629.017.

154 с.: 11 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 141 назва.

У дисертації вирішено актуальне наукове завдання, спрямоване на підвищення надійності і безпеки використання технологічного автомобільного транспорту великого машинобудівного підприємства за рахунок покращення його тягово-швидкісних експлуатаційних властивостей, маневреності, стійкості, керованості з використанням методу парціальних прискорень. Розроблено метод оцінки курсової стійкості багатівісного автомобіля в тяговому і гальмівному режимі і діагностування його технічного стану. Отримані результати можуть бути використані для забезпечення безпеки руху багатівісних автомобілів в умовах підприємств-виробників та їх сервісних станцій. Розроблено метод оцінки технічного стану і надійності гальмівного управління автомобілів та автомобільних поїздів, який дозволить оцінити ймовірність відмови гальмівного управління при наявності як працездатних, так і елементів, які відмовили. Проведена теоретична оцінка стійкості і керованості багатоланкових багатівісних автомобільних поїздів за критерієм власної частоти коливань в площині дороги. Встановлено, що при співвідношенні сумарних бічних жорсткостей шин частоти

власних коливань досліджуваного автомобіля знаходяться за небезпечною зоною $> 0,7$ Гц при будь-яких значеннях. Стійкість і керованість досліджуваної причіпної ланки забезпечується при $> 0,7$ Гц.

55.07.18.0641/0217U006330

Підвищення споживчих властивостей деталей паливної апаратури форсованих дизельних двигунів шляхом розробки методу їх поверхневого зміцнення: Заключний звіт /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка; Керівник Скобло Тамара Семенівна. – ДР 0115U001958. УДК 541.135/.135.5.

70 с.

Об'єкт дослідження - процес нанесення зносостійких покриттів на деталі при їх відновленні. Мета роботи - підвищення зносостійкості деталей паливної системи автомобілів заводного виробництва на основі встановлення характеру їх зміцнення виробником і зношування у експлуатації та розробки доступної для ремонтних підприємств нової технології відновлення з модифікуванням покриття для забезпечення його твердості на відповідному рівні. Методи досліджень - при проведенні досліджень широко використано сучасні методи аналізу структури, механічних та експлуатаційних властивостей плівкових покриттів. Для цього застосовували рентгеноструктурний, металографічний, мікрорентгеноспектральний аналізи, емісійну мікроскопію, оцінку мікротвердості і зносостійкості. Теоретично і експериментально оцінювали кінетику зношування плівкових покриттів. Для теоретичного опису процесів, що відбуваються на поверхні тертя, використовували оптико-математичний метод оцінки структурних змін (деградації покриття). Розроблені та використані нові методи діагностування зношування деталей і стану зміцнених покриттів при їх нанесенні та експлуатації.

55.45 Суднобудування

55.07.18.0642/0417U002239

Печенюк Андрій Володимирович. Метод оптимальної трансформації носової частини судна в задачі зниження опору його руху: Дис... к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 15.05.2017.

УДК 629.5.(012+016+017):532.

177 с.: 17 табл., 85 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Дисертація присвячена розробці комплексного методу оптимальної трансформації носової частини судна, що включає методику чисельного моделювання, модель систематичних трансформацій корпусу та метод зниження опору. Застосування методу оптимальної трансформації до носових частин двох суден-об'єктів дозволило суттєво знизити їх буксирувальний опір. Результати по одному з об'єктів були підтверджені за допомогою експериментів в дослідному басейні. Сформульовано нове наукове положення, згідно до якого вплив форми носової частини на хвильовий опір судна визначається залежністю локального коефіцієнта повздовжньої повноти від повздовжньої координати, що віднесена до довжини поперечної хвилі.

55.47 Авіабудування

55.07.18.0643/0518U000138

Доник Василь Дмитрович. Газодинамічні закономірності процесів раптової розгерметизації відсіків літального апарата: Дис... д.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 22.05.2018.

УДК 532.5.013.12.

455 с.: 3 табл., 86 іл. – Бібліогр.: 365 назв.

У дисертації наведено розрахункові та експериментальні дослідження газодинамічних закономірностей процесів раптової розгерметизації відсіків літального апарата (ЛА). У роботі висунуто гіпотези про встановлення функціональної залежності між параметрами політропного процесу з постійним показником політропи для визначення газодинамічних процесів і пульсацій газу у відсіку, витрати газу без коефіцієнта витрати, за виконання умови квазістаціонарності. Гіпотези доведено й підтверджено результатами числових і експериментальних досліджень у стендових, наземних, льотних умовах на моделях і натурних відсіках.

55.07.18.0644/0217U006204

Розробка інтелектуальних безпілотних літаючих платформ та їх програмно-математичного забезпечення для оперативного моніторингу надзвичайних ситуацій:

Заключний звіт /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"; Керівник Кортунів Вячеслав Іванович. – ДР 0115U000998. УДК 629.7.014-519;681.518.3.

261 с.

Розроблено комплекс інтелектуального безпілотного літального апарата, здатного виконувати польотну задачу в автоматичному режимі без утручання людини-оператора. Проведено льотні випробування комплексу. Розроблено програмно-математичне забезпечення для оперативного моніторингу надзвичайних ситуацій

55.53 Будівельне і дорожнє машинобудування

55.07.18.0645/0518U000085

Гурко Олександр Геннадійович. Методологічні основи підвищення ефективності автоматичного керування гідроманіпуляторами будівельних машин: Дис... д.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 12.04.2018.

УДК 621.87:681.5.

400 с.: 17 табл., 187 іл. – Бібліогр.: 363 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню актуальної науково-прикладної проблеми підвищення ефективності керування гідроманіпулятором будівельної машини на прикладі однокішшового гідравлічного екскаватора (ОГЕ) за рахунок підвищення точності робочих процесів розробки ґрунту та зменшення енергетичних витрат на виконання робочих процесів шляхом створення нових та розвитку відомих методологічних основ синтезу системи автоматичного керування (САК) гідроманіпулятором в умовах невизначеності апріорної інформації щодо зовнішніх збурень та поточного стану САК гідроманіпулятором. Об'єкт дослідження - процес керування гідроманіпулятором будівельної машини. Предмет дослідження - система автоматичного керування гідроманіпулятором будівельної машини. В теоретичній частині дисертаційної роботи використовувались наукові методи системного аналізу, математичного моделювання, теорії автоматичного керування в умовах невизначеності, методи керування промисловими роботами-маніпуляторами, метод множинної ідентифікації стану САК, математичні методи опису множин за допомогою апаратів лінійних матричних нерівностей і R-функцій, методи об'єктно-орієнтованого програмування. Експериментальні дослідження проводилися на натурному стенді екскаватора ЕО2621А зі встановленою САК його маніпулятором і на екскаваторі Борекс-2201 з використанням методів планування експерименту, статистичної обробки експериментальних даних та методів числового аналізу. Наукова новизна отриманих результатів полягає у: роз-

витку методологічних основ синтезу САК гідроманіпулятором будівельної машини на прикладі ОГЕ в умовах невизначеності щодо зовнішніх збурень; побудові функціональної моделі автоматизованої системи керування робочим процесом ОГЕ як ієрархічної системи керування; отриманні аналітичних залежностей для визначення раціональних законів зміни приєднаних координат гідроманіпулятора ОГЕ з точки зору мінімізації енергетичних витрат на його рух та забезпечення переміщення робочого органа за довільною траєкторією з урахуванням способів копання; запропонованому законі керування рухом гідроманіпулятора під час виконання робочого процесу в умовах невизначеності; розробці процедури визначення керуючих впливів на виконавчі механізми гідроманіпулятора, що дозволяє здійснювати розрахунок керуючого впливу за одну ітерацію; удосконаленні методу множинної ідентифікації координат стану САК гідроманіпулятором використанням для побудови множин можливих станів САК гідроманіпулятором математичного апарату R-функцій, а також визначенням множини найбільш вірогідних значень координат стану САК, що дозволяє наблизити режими руху гідроманіпулятора до раціональних. Результати моделювання та натурних експериментів підтверджують ефективність використання основних положень дослідження при автоматичному керуванні гідроманіпулятором ОГЕ. Результати дисертаційної використовуються на 5 наукових та виробничих підприємствах України, зокрема ДП "Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування", ТОВ "Науково-виробниче підприємство "Газтехніка", ТОВ "Харківський завод "Машгідропривід" та інших, а також у навчальному процесі для підготовки бакалаврів і магістрів за спеціальностями 133 "Галузеве машинобудування", 151 "Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології" у ХНАДУ та аспірантів у Автономному університеті Нижньої Каліфорнії (Мексика). Результати дисертації можуть бути використано при автоматизації робочих процесів інших машин з робочим обладнанням у вигляді гідроманіпуляторів - машин для лісотехнічних робіт, будівельних маніпуляторів, автобетононасосів тощо.

55.07.18.0646/0217U006077

Розробка енергоефективної технології одержання будівельного вапна на основі дрібнодисперсних відходів вапняних виробництв Львівської області: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Костів Ірина Світозарівна. – ДР 0116U008625. УДК 691.51.002.5,691.263.5,666.913,002.5.

57 с.

Розроблено енергоефективну технологію одержання будівельного вапна на основі дрібнодисперсних відходів вапняних виробництв Львівської області. Об'єктом дослідження були дрібнодисперсні відходи вапняних виробництв. Вивчено можливості застосування комплексної енергоефективної технології переробки вапняних відходів для виробництва дрібнодисперсного вапна з розробкою нового ефективного обладнання. Якісний та кількісний хімічний аналіз, експериментальні методи дослідження на дериватографі системи Паулік-Паулік-Ердерей Q-1500 та методи математичної обробки і моделювання процесу за допомогою ANSYS Design Modeler. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування

55.07.18.0647/0518U000092

Харченко Сергій Олександрович. Концепція інтенсифікація процесів віброрешітного просіювання зернових сумішей: Дис... д.т.н. /Хар-

ківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 23.03.2018.

УДК 631.362.3.

156 с.: 25 табл., 152 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

Решена научно-техническая проблема повышения производительности виборешетного просеивания зерновых смесей. Предложена концепция интенсификации процессов просеивания на виборешетах, основанная на гидродинамической аналогии движения зерновых смесей с динамикой пузырьковой псевдооживленной среды и применении активаторов. Разработаны математические модели динамических процессов на плоских и цилиндрических виборешетах, в которых учтены параметры отверстий и активаторов, свойства зерновых смесей. Разработанные решета с эпициклоидными, объемными активаторами прошли производственную апробацию, внедрены в серийное производство и комплектацию вибрационных зерновых сепараторов. Производительность вибрационных сепараторов увеличена на 23,8...95%.

55.07.18.0648/0217U004762

Розробити теоретичні аспекти і практичні заходи ефективного використання меліоративних земель для забезпечення високого рівня біопродуктивності та родючості ґрунтів:

Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Кунічак Галина Іванівна. – ДР 0116U000449. УДК 631.626.3.

30 с.

Проведено системний аналіз наукової літератури, інструктивних матеріалів стану та використання меліоративних земель гумідної зони; - проведено оцінку еколого-меліоративного стану осушуваних земель за комплексним спостереженням на еталонних системах Івано-Франківської області; - на окремих осушувальних системах відмічено несприятливу меліоративну ситуацію, де спостерігається зниження вмісту гумусу, мікробіологічної активності ґрунту, погіршення його водно-повітряного і поживного режиму, алюмінізація, підвищення кислотності, ерозійні процеси, вторинне заболочення; - створено базу даних моніторингу осушуваних ґрунтів Прикарпаття.

55.07.18.0649/0217U004805

Аналітично обґрунтувати параметри технічно-інформаційної системи раннього діагностування захворювань кінцівок корів при безприв'язному утриманні поголів'я: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"; Керівник Братішко Вячеслав Вячеславович. – ДР 0116U001424. УДК 631.363.

32 с.

Аналітично встановлено основні параметри принципової схеми діагностичного засобу для аналізу розподілу ваги тіла корови за парами кінцівок (передньою та задньою) в процесі доїння корів в дольному залі, зокрема схема виготовлення тензометричних датчиків та їх технічні параметри. Запропонована структурно-функціональна схема технічно-інформаційної системи раннього діагностування захворювань кінцівок корів, зокрема схема встановлення датчиків їх розташування на ваговій площадці. Визначено параметри інформаційної системи та алгоритм її функціонування.

55.63 Машинобудування для харчової промисловості

55.07.18.0650/0217U006172

Моделювання напружено-деформованого стану багат шарових конструкцій при локалізованих силових навантаженнях: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Потапов Володимир Олексійович. – ДР 0114U006537. УДК 534.1:539.3.

34 с.

Розглянуто тривимірну задачу про напружено-деформований стан плити, у якій характеристики пружності матеріалу змінюються за товщиною та описуються довільними інтегровними функціями. Показано, що точні, в сенсі Сен-Венана, аналітичні розв'язки крайової задачі можна отримати, якщо розподіл навантажень задовольняє двовимірному полігармонічному рівнянню. Сформульовано наближені теорії для інженерних розрахунків згину неоднорідних пластин.

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.01 Загальні питання ядерної техніки

58.07.18.0651/0217U006129

Створення інтелектуального датчика нового покоління на основі сучасних напівпровідникових матеріалів для систем контролю радіаційної безпеки, індивідуальної дозиметрії:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Мокріцький Вадим Анатолійович. – ДР 0115U000416. УДК 621.039.003:621.311.25.

108 с.

Створено інтелектуальний датчик нового покоління на основі сучасних напівпровідникових матеріалів для систем контролю радіаційної безпеки та індивідуальної дозиметрії. Обґрунтовані принципові вимоги до матеріалів датчика іонізуючих випромінювань. Висунуті єдині вимоги до конструювання, технології виготовлення блоків детектування та приладів дозиметрії. Розроблені макет цифровий спектрометр гамма-випромінювання і програмне забезпечення для обробки обмірюваних спектрів.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.31 Прилади для вимірювання механічних величин

59.07.18.0652/0417U002291

Катаєва Марія Олександрівна. Методи вимірювання геометричних параметрів авіаційних деталей: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 09.06.2017.

УДК УДК 004.89:531.7 (043.5).

202 с.: 11 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Дисертацію присвячено удосконаленню існуючих та розробці нових методів вимірювання авіаційних деталей складної геометричної форми з урахуванням впливу зовнішніх дестабілізуючих факторів направлених на створення інформаційно-вимірювального комплексу механічних величин та підвищення точності вимірювання геометричних параметрів авіаційних деталей, що забезпечить швидкодію та високий ступінь автоматизації процесу контролю об'єктів із складною просторовою поверхнею. Розроблено математичну модель опису поверхні авіаційних деталей в процесі її вимірювання на основі тривимірної апроксимації точок з

використанням поліномів Бернштейна. Запропоновано нові методи вимірювання геометричних параметрів авіаційних деталей із складною просторовою поверхнею, які відкривають перспективу для розробки нових засобів вимірювання геометричних параметрів деталі в реальному часі з підвищеними метрологічними характеристиками та комп'ютерного моделювання процесу вимірювання. Координатно-кроковий метод базується на запропонованому координатно-нульовому принципі реалізації процесу вимірювання який передбачає одночасну перевірку придатності деталі та коректність отриманих результатів вимірювання, що забезпечило зменшення на порядок похибки вимірювання. Запропонований диференціально-цифровий метод вимірювання базується на по елементному обході траєкторії деталі з побудовою тривимірного зображення з мінімальною похибкою вимірювання в умовах дії дестабілізуючих факторів. Сформульовано методологічні засади проектування інформаційно-вимірювальних комплексів з використанням резистивних тензодатчиків з підвищеними метрологічними характеристиками, що забезпечує розширення функціональних можливостей та націлені на підвищення точності вимірювання координат точок поверхні деталей при високій швидкодії. Ключові слова: лінійно-кутові вимірювання, інформаційно-вимірювальні комплекси, механічна величина, дестабілізуючі фактори, похибка вимірювання, геометричні параметри авіаційних деталей, вимірювальної системи з новими правилами прийняття рішення про відповідність конструкторській документації вимірювання механічних величин. Встановлено можливість для визначення відхилення геометричних параметрів об'єктів від заданого значення з підвищеною точністю, швидкістю, навчання та функціонування вимірювальної системи. Побудовано динамічну модель маніпулятора та проведено, у відповідності зі стратегією пошуку оптимального поєднання факторів, експеримент пошуку оптимальних параметрів для мінімізації тривалості перехідного процесу. Ключові слова: інтелектуальна система, база даних, база знань, механічна величина, кутовий параметр, експертна система, похибка вимірювання.

59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань

59.07.18.0653/0217U006101

Розвиток нанотермодинамічних основ нанотермології та нанотермометрії: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Яцишин Святослав Петрович. – ДР 0114U001243. УДК 536.51.

44 с.

Розглянуто можливість створення високоточних засобів вимірювання і еталонів фізичних величин на основі фундаментальних фізичних сталих. Зокрема, проведено дослідження в галузі термометрії

59.73 Засоби оргтехніки

59.07.18.0654/0217U006031

Проведення наукового аналізу структури і змісту Державного класифікатора управлінської документації ДК-010-98 (крім класу 02 "Організаційно-розпорядча документація") з метою уточнення складу класів класифікатора та їхнього вмісту з урахуванням впровадження електронного документообігу: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Загорецька Олена Михайлівна. – ДР 0115U000084. УДК 651.53.

44 с.

Об'єкт: структура і зміст Державного класифікатора управлінської документації (ДКУД) (ДК 010-98). Мета дослідження: оновлення структури і змісту ДКУД та уточнення кодів позначення видів управлінських документів у метаданих електронних документів. Методи дослідження – наукового аналізу і синтезу, поняттєвий, моделювання, типологічний, порівняльного аналізу, структурно-функціонального аналізу. У результаті виконання науково-дослідної роботи розроблено проект нової редакції Класифікатора управлінської документації (КУД), що має бути основним нормативним документом, який офіційно встановлює класифікаційну схему управлінської документації та призначений для всіх або більшості юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми господарювання та форми власності.

60 ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА

60.31 Репрографія

60.07.18.0655/0217U006286

Дослідження принципів оброблення копій документів, наданих на мікрофільмування в електронному вигляді, на підставі показників якості бінарних, напівтонових і кольорових цифрових зображень: Заключний звіт /Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії; Керівник Козирев Василь Михайлович. – ДР 0116U003600. УДК 778.14:771.537.

77 с.

Об'єкт дослідження - чинні технології виготовлення та зберігання мікрофільмів СФД. Мета роботи - вирішення проблемних питань щодо підготовки документів в електронному вигляді до мікрофільмування та проведення планового і періодичного контролю документів СФД у базах зберігання СФД України на підставі показників якості документів. Методи дослідження - індукція, функціональний та структурний аналіз, експеримент. Новизною роботи є те, що вперше в галузі СФД України поставлено завдання з удосконалення чинних технологій виготовлення та зберігання мікрофільмів із застосуванням підходів, характерних для експертних систем, що надасть можливість спеціальним установам СФД України та базам зберігання СФД України уникнути зайвих витрат на підготовку та перепідготовку фахівців. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості

61.07.18.0656/0217U004582

Теоретичні основи та методи зменшення викидів оксидів сірки при спалюванні енергетичного вугілля з використанням напівсухих технологій їх уловлення: Заключний звіт /Інститут вугільних енерготехнологій Національної академії наук України; Керівник Вольчин Ігор Альбінович. – ДР 0112U004007. УДК 66.074.5+662.613.13.

186 с.

Об'єкт дослідження - димові гази теплових електростанцій. Мета роботи - дослідження фізико-хімічних процесів, що лежать в основі мокрої і напівсухої технологій очищення димових газів від оксидів сірки та пілозолових аерозолів, які виникають при спалюванні твердого палива і негативно впливають на навколишнє природне середовище, з метою удосконалення таких технологій. Досліджена можливість застосування сполук амоніаку як можливого сорбенту

або каталізатора в процесах газоочищення. Метод дослідження - аналіз, фізичне і математичне моделювання. У звіті наведені результати експериментальних досліджень процесів абсорбції оксидів сірки різними сорбентами на основі аміаку, в тому числі карбаміду, на установках мокрого і напісхого очищення. На основі аналізу існуючих технологій десульфуризації димових газів и результатів, отриманих на експериментальних установках, розроблено математичну модель процесу хімічного зв'язування діоксиду сірки сорбентом у барботажному та крапельному (розпилювальному) реакторах. За розробленою моделлю проведено числове дослідження процесу сіркоочищення за напісхим амонійним методом. Проведено оцінка загасання акустичних хвиль газодисперсного потоку у котлах теплових електростанцій, спрямована на вивчення умов більш ефективного очищення запиленних поверхонь за допомогою звукових хвиль, з урахуванням їх загасання в запиленому газовому потоці. Приведено розробку технічних рішень для реалізації напісхого амонійної десульфуризації та спільного спалювання біомаси та вугілля для енергоблоку 300 МВт.

61.07.18.0657/0217U004778

Інтенсифікація процесів іонообмінного розділення біологічно активних речовин за допомогою ультразвуку: Заключний звіт /Державна наукова установа "Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів" Національної академії наук України"; Керівник Пінчукова Наталія Олександрівна. – ДР 0116U001212. УДК 66.084.8 + 66.081.312.32.

24 с.

Мета роботи - розробка наукових основ інтенсифікації іонообмінних процесів за допомогою ультразвуку для подальшого використання в фармацевтичній галузі для ефективного розділення лікарських субстанцій методом іонообмінної хроматографії. В рамках роботи досліджено ефективність застосування ультразвуку для інтенсифікації процесу десорбції кокарбоксілази з катіоніту, вивчено кінетику ультразвукової десорбції, вплив різних факторів (потужність ультразвуку, співвідношення смола-десорбер, концентрація десорберу, тощо) на кінетику процесу та на повноту вилучення кокарбоксілази з катіоніту під час десорбції, а також вивчено стабільність катіоніту при тривалій дії ультразвуку.

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.07.18.0658/0417U002083

Сухацький Юрій Вікторович. Гідродинамічний кавітатор для кавітаційно-флотаційного розділення водних гетерогенних середовищ: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 05.05.2017.

УДК 620.193.16:621.928.5.

194 с.: 21 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробленню обладнання для реалізації гнучкого, ефективного та енергоощадного процесу кавітаційно-флотаційного розділення водних гетерогенних середовищ від дисперсних частинок. Досліджено вплив параметрів роботи генераторів кавітації на структуру сформованих кавітаційних полів. Встановлено залежність величини теплової енергії, що виділяється внаслідок кавітації, від технологічного (тиск на вході у кавітатор) та конструктивних (діаметр сопла, кількість сопел, кут атаки струменів) параметрів гідродинамічного струменевого кавітатора. Розроблено технологічну схему процесу кавітаційно-флотаційного збагачення сірчаної руди.

61.07.18.0659/0217U006114

Дослідження процесів тепломасообміну в си-

стемах з твердою фазою: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Атаманюк Володимир Михайлович. – ДР 0112U007340. УДК 66.021.1:532.5; 66.021.3; 66.081.6.

43 с.

Здійснено теоретичні та експериментальні дослідження сушіння цукатів, стебла соняшника, шлакового гравію, сирцевих гранул, глини. Досліджено гідродинаміку, кінетику, внутрішньодифузійне масоперенесення вологи з частин матеріалу.

61.31 Технологія неорганічних речовин і продуктів

61.07.18.0660/0217U004648

Розробка технології одержання універсальних сорбентів на основі природного мінералу сапоніту: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Міронова Наталія Геннадіївна. – ДР 0115U000228. УДК 661.183.

181 с.

Серед дешевих сорбентів глинисті мінерали займають одну з перших позицій. З багатьох природних алюмосилікатів бентонітові (монтморилонітові) глини знайшли переважне застосування. Хмельницька область - це єдиний регіон на Україні, де розвідані поклади сапонітових глин - унікальних природних родовищ, які складають цілу провінцію бентонітової сировини з унікальними властивостями. Найбільш ефективним сорбентом багатьох полютантів є активоване вугілля, ефективність якого залежить від типу вуглецевого матеріалу та від характеристики полютантів. Проте активоване вугілля є досить коштовним в сорбційних циклах, тому варто знайти менш дороговартісний, відносно ефективний та легкодоступний матеріал для видалення полютантів з різних систем. З багатьох природних алюмосилікатів бентонітові (монтморилонітові) глини знайшли переважне застосування. В результаті виконання дослідження створено нові наукові принципи розробки сорбентів на основі природного мінералу сапоніту, запропоновано механізми його модифікації для підвищення сорбційної здатності. Розроблено нові методики і технології активації і модифікації природного мінералу за допомогою неорганічних і органічних речовин. Створено новий ефективний, доступний, дешевий сорбент на основі мінералу сапоніту, який за своїми фізико-хімічними характеристиками може конкурувати з активованим вугіллям і іншими сорбентами на основі природних мінералів. Розроблено технологію, дані рекомендації раціонального використання сорбенту, що дозволить досягти максимального вилучення неорганічних і органічних забруднень з стічних вод. Визначено способи модифікації і використання сорбенту на основі сапоніту для очищення нафтопродуктів від забруднень, розроблено відповідні рекомендації для його застосування. Проведено оцінку ефективності застосування розроблених сорбентів у промисловості. Створено рекламні матеріали, проведено виробничі випробування і впроваджено наукові розробки на підприємствах України

61.07.18.0661/0217U006111

Дослідження процесів утилізації побічних продуктів виробництва пігментного титану(IV) оксиду: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Яворський Віктор Теофілович. – ДР 0114U001241. УДК 661.25.

21 с.

Показано важливість утилізації розчинів гідролізної сульфатної кислоти. Обґрунтовано доцільність утилізації гідролізної сульфатної кислоти шляхом її упарення викидними газами печей прожарювання пасти метатитанової кисло-

ти (ПМК) до вимог виробництва мінеральних добрив (вміст H₂SO₄ 55...70%). Визначено вплив умов здійснення процесу випарювання на його технологічні показники. Розроблено технологічну схему концентрування ГСК з рекуперацією теплоти викидних газів печей прожарювання ПМК.

61.43 Технологія вибухових речовин і засобів хімічного захисту

61.07.18.0662/0217U006370

Низькошвидкісні заряди піротехнічного типу: Заключний звіт /Шосткинський інститут Сумського державного університету; Керівник Закусило Василь Романович. – ДР 0115U001030. УДК 662.235.

30 с.

Звіт виконаний в об'ємі 30 сторінок машинописного тексту, включає 9 таблиць та 6 рисунків. Ключові слова: проміслові вибухові речовини, перхлорат калію, окислювач, термічне розкладання, каталізатор, енергія активації, константа швидкості. Визначено термодинамічні та вибухові характеристики розробленої рецептури гетерогенної конденсованої системи. Проведено аналіз літературних даних по вибору компонентів піротехнічних сумішей: окислювачів та пального. Обрано рецептуру сумішевих вибухових речовин шляхом проведення термодинамічних розрахунків гіпотетичних рецептур. В якості окислювача обрано перхлорат калію, в якості пального - дизельне паливо. Показана необхідність дослідження впливу каталізаторів розкладання ПХК на прискорення його термічного розкладу. Визначено гіпотетичні каталізатори розкладу для компоновки рецептур низько швидкісних сумішевих ВР. Досліджено процес термічного розкладання гетерогенної конденсованої системи на основі ПХК. Обрано найбільш ефективні каталізатори та визначено оптимальний їх вміст. Досліджено кінетику розкладу сумішей на основі перхлорату калію з каталізаторами розкладу. Встановлено, що каталізатори знижують енергію активації процесу термічного розкладу ПХК в 2,5 рази, що приводить до поліпшення експлуатаційних характеристик розроблюваної вибухової суміші.

61.49 Технологія пестицидів і дезинфікуючих речовин

61.07.18.0663/0217U006119

Розробка проекту технологічного регламенту виконання вогнебіозахисної обробки складських приміщень комбінатів системи державного резерву України з одночасною газацією: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Грабовський Олег Вікторович. – ДР 0116U005458. УДК 661.16.032.3+661.174.

33 с.

Розробка проекту технологічного регламенту робіт з вогнебіозахисту з одночасною газацією складських приміщень на підприємствах держрезерву України дозволить оптимізувати витрати матеріалів, підвищити ефективність захисту, зменшити час на проведення робіт

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.07.18.0664/0217U004870

Аналіз українських та європейських стандартів з метою гармонізації вимог та розробки стандартів для довготривалого зберігання нафтопродуктів в системі Державного резерву України: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Запталов Борис Йосипович. – ДР 0116U006215. УДК 665.6/7.

120 с.

Проведено аналіз факторів та причин зміни якості нафтопродуктів при зберіганні опрацьованих теоретичні питання сучасного виробництва світлих нафтопродуктів, що впливають на здатність до тривалого зберігання; вивчено окремі питання контролю палив, призначених для тривалого зберігання щодо фальсифікації; проаналізовано вимоги українських та європейських стандартів щодо автомобільних бензинів та палива дизельного; розроблено проекти національних стандартів з спеціальними характеристиками бензину автомобільного та палива дизельного довготривалого зберігання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61.53 Технологія переробки твердих паливних копалин

61.07.18.0665/0518U000052

Малий Євген Іванович. Наукові основи способів модифікації вугілля та вугільних шихт для отримання доменного коксу високої якості: Дис... д.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 07.02.2018.

УДК 661...62:621.3036.61.

290 с.: 68 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Захищаються результати теоретичних та експериментальних досліджень термічної підготовки в електромагнітному полі малометаморфізованого вугілля з метою отримання якісного доменного коксу та зменшення у складі вугільної шихти добреспіктивного та дорого вугілля марок "Ж" та "К". Вивчено процеси, які формують якісні показники смоли та пеків на всіх технологічних стадіях утворення та переробки. На підставі цього виявлено особливості протікання термохімічних перетворень компонентів кам'яновугільної смоли низького ступеню піролізованості, які сприяють накопиченню високомолекулярних складників пеку та вугілля.

61.61 Технологія пластмас

61.07.18.0666/0518U000101

Гриценко Олександр Миколайович. Наукові основи одержання композиційних металонаповнених кополімерів полівінілпіролідону та їх гідрогелів: Дис... д.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 23.03.2018.

УДК 678-13:678.744:678.046(043).

464 с.: 97 табл., 152 іл. – Бібліогр.: 459 назв.

Дисертація присвячена розробленню теоретичних основ технологій одержання нових матеріалів багатофункційного використання - композиційних металонаповнених кополімерів полівінілпіролідону з 2-гідроксіетилметакрилатом та композиційних гідрогелів на їх основі. Подано результати досліджень закономірностей синтезу металонаповнених композитів методами полімеризаційного наповнення з використанням порошків металів та сплавів (Fe, Co, Ni, Pb, Zn, SmCo₅, FeCo), хімічного відновлення металів (Ni, Cu, Ag) в сітці гідрогелю, полімеризацією з одночасним хімічним відновленням металів (Ni, Cu, Ag). Досліджено вплив методу наповнення на формування структури і властивості гідрогелевих композитів та на цій основі встановлено режими синтезу матеріалів з прогнозованими характеристиками. Розроблені малотоннажні технології одержання металонаповнених кополімерів ПВП та виробів на їх основі.

61.07.18.0667/0217U004647

Розробка та застосування технологій рециклінгу полімерних відходів для отримання екологічно безпечних мастильних матеріалів: Заключний звіт /Хмельницький національний

університет; Керівник Мандзюк Ігор Андрійович. – ДР 0115U000221. УДК 678.5.02.

246 с.

Об'єктом досліджень є технології виготовлення базових основ консистентних мастил з природних жирів із залученням рециклатів відходів ПЕТ пакувальних матеріалів. Предметом досліджень є базові основи мастильних матеріалів, отримані з природних жирів шляхом їх сполучення з відходів ПЕТ матеріалів, за технологіями рециклінгу, які досліджували на предмет використання в якості консистентних мастил для вузлів тертя машин і механізмів. Метою роботи є розробка нового класу основ мастильних матеріалів з природної відновлюваної, біодеградуєчої сировини за технологіями рециклінгу полімерних відходів. Методи досліджень: ІЧ Фур'є спектроскопія, диференціальна скануюча калориметрія, скануюча електронна мікроскопія, хроматографія, трибоетрія, реометрія, хімічний аналіз, квантово-хімічний аналіз. Запропонована теоретична модель синтезу основ мастильних матеріалів з природних жирів з прищепленням фрагментально олігомерів. Виконано комп'ютерне моделювання структури синтезованих речовин. Запропоновано механізм утворення адсорбційного шару синтезованих мастил на поверхні металу в зоні тертя. Розроблено склад консистентних мастил виготовлених з яловичого жиру і ріпакової олії за технологією рециклінгу відходів ПЕТ. Розроблені мастила за комплексом характеристик переважають промислові аналоги виготовлені на основі мінеральних і синтетичних олій. Важливою властивістю розроблених матеріалів є їх здатність до біодеградації. Новизна розробки полягає в тому, що запропоновано новий напрямок отримання базових основ мастил із природної, відтворюваної, біодеградуєчої сировини, за технологіями рециклінгу. Заміна фірменого мастила на розроблені при виконанні бурильних робіт, з формуванням колони труб на бурильних установках Atlas Corco ROC L7 дала можливість отримати позитивний ефект у сумі 507, 45 тис грн на рік. Розроблені склади консистентного мастила рекомендовані до використання в вузлах тертя: підшипники ковзання, кульових і роликів, редуктори, вузлів тертя транспортних засобів, сільськогосподарської техніки, шарнірів, гвинтової і ланцюгової передачі тощо.

61.65 Технологія лакофарбових матеріалів і органічних покриттів

61.07.18.0668/0417U002153

Зінченко Дмитро Олександрович. Розробка епоксикомпозитів з нано-, мікродисперсними наповнювачами та дискретними волокнами для підвищення зносостійкості вузлів тертя:

Дис... к.т.н. /Херсонська державна морська академія. – Захищена 12.05.2017.

УДК 667.64:678.026.

148 с.: 53 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

Робота присвячена створенню нових епоксикомпозитних антифрикційних захисних покриттів з поліпшеними теплофізичними та фізико-механічними властивостями. Встановлено закономірності підвищення експлуатаційних характеристик матеріалів внаслідок поліпшення міжфазової взаємодії у процесі їх формування. Отримані матеріали доцільно використовувати для поліпшення трибологічних та експлуатаційних характеристик деталей запірної арматури газо-транспортної галузі, які працюють в умовах впливу агресивних середовищ, знакозмінних температур та навантажень.

61.07.18.0669/0417U002154

Єршоміна Катерина Андріївна. Розробка, дослідження властивостей та застосування ме-

талополімерів на основі термостійкого ароматичного поліаміду фенілолу: Дис... к.т.н. /Херсонська державна морська академія. – Захищена 12.05.2017.

УДК 678.675 : 678.046.3.

137 с.: 33 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертація присвячена розробці нових термостійких металополімерів для вузлів тертя. Виявлено наявність фізико-хімічної взаємодії полімерної матриці та наповнювачів на межі поділу фаз в гетерогенній системі та її вплив на основні експлуатаційні характеристики і структуру металополімерів. Встановлено ефективність впливу природи та вмісту металів на теплофізичні, фізико-механічні та трибологічні властивості металополімерів. Показана доцільність застосування композитів на основі фенілолу у вузлах тертя пасажирського електротранспорту та сільськогосподарського обладнання.

62 БІОТЕХНОЛОГІЯ

62.01 Загальні питання біотехнології

62.07.18.0670/0217U004752

Ідентифікація молекулярно-генетичних SNP-маркерів різних груп стиглості у кукурудзи: Заключний звіт /Державна установа Інститут сільського господарства степової зони Національної академії аграрних наук; Керівник Сатарова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U001264. УДК 633.15:57.085.2.

47 с.

Об'єкт - SNP-маркери різних груп стиглості у кукурудзи. Методи досліджень: польові, молекулярно-генетичні, статистичні. Ідентифіковано метод SNP-маркування різних груп стиглості у кукурудзи, визначено SNP-маркери, найбільш характерні для генотипів ранньостиглих, середньоранніх, середньостиглих і середньопізніх ліній кукурудзи. Визначено частоти мажорних і міночних алелів.

62.09 Сировина і продуценти для біотехнологічного виробництва

62.07.18.0671/0417U002191

Чиж Юлія Миколаївна. Біотехнології на основі магнітомічення мікроорганізмів :

Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 02.06.2017.

УДК 57.05; 577.32 :537.662; 616-004.6.

159 с.: 13 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертаційна робота присвячена обґрунтуванню природного магнітомічення біоб'єктів та розробці біотехнології штучного гомогенного магнітомічення мікроорганізмів на моделі клітин дріжджів *Saccharomyces cerevisiae*, оснований на магнітогідродинамічному перемішуванні в схрещених електричному і магнітному полях. Виявлено мікроорганізми з феримагнітними властивостями, що можуть використовуватися в якості векторів для доставки лікарських препаратів до пухлини. Розраховано силу магнітодипольної взаємодії між ланцюжками магнітних наночастинок в магнітомічених біоб'єктах та біогенними магнітними наночастинками в пухлинних клітинах, що становить порядку 10^{-8} – 10^{-9} Н і близька до сил зв'язування антиген-антитіло. Розроблено технологічну схему отримання магнітоміченого біосорбенту. Встановлено оптимальні технологічні параметри: рН 2,5; U = 0,5 В; t = 6 хв, H = 240 кА/м. Експериментально показано, що сорбційна ємність магнітоміченого біосорбенту, виготовленого на основі магнітогідродинамічного перемішування в схрещених електричному і магнітному полях, на 30% більше, ніж у магнітомічених біосорбентів, виготовлених іншими методами.

62.07.18.0672/0417U002266

Берегова Христина Андріївна. Біоконверсія промислових відходів у поверхнево-активні речовини *Nocardia vassinii* IMB В-7405:

Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 07.06.2017.

УДК УДК 759.873.088.5:661.185.

159 с.: 43 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці технологій поверхнево-активних речовин (ПАР) *Nocardia vassinii* IMB В-7405 з використанням суміші промислових відходів, а також дослідженню практичного використання ПАР для контролю чисельності фітопатогенних бактерій. Розроблена технологія дає змогу отримати 13 г/дм³ ПАР за умов культивування *N.vassinii* IMB В-7405 на технічному гліцерині (8 %) і мелясі (1 %), підвищення у два рази (до 1 г/дм³) вмісту нітрату натрію у середовищі культивування та використання 10 % інокуляту, вирощеного на суміші технічного гліцерину (0,25 %) і мелясі (0,25 %).

62.37 Прикладна генетична інженерія

62.07.18.0673/0217U004708

Розроблення та впровадження молекулярно-генетичних методів виявлення генів стійкості до жовтої іржі у пшениці: Заключний звіт /Державне підприємство "Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України"; Керівник Блюм Ярослав Борисович. – ДР 0116U006101. УДК 577.21:632.4.

41 с.

Здійснено моніторинг ступеня ураження сортів пшениці м'якої різними расами жовтої іржі в умовах північно-східного регіону України; оцінено стійкість колекційного матеріалу пшениці озимої до жовтої іржі в польових умовах; проведено оцінку стійкості сортозразків пшениці озимої проти жовтої іржі в польових інфекційних розсадниках; зібрано рослинний (насінневий) матеріал зі стійких та нестійких до патогену сортів пшениці м'якої. Виконано підбір, дизайн та синтез праймерів, що дозволяють ідентифікувати Yr-гени (Yr10, Yr36), які пов'язані зі стійкістю до жовтої іржі; здійснено скринінг за допомогою молекулярно-генетичних маркерів колекції сортів м'якої пшениці вітчизняної селекції на присутність генів стійкості до жовтої іржі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

62.41 Імунобіотехнологічні методи аналізу

62.07.18.0674/0217U006140

Розробка біокатализаторів для отримання потенційних лікарських засобів: енантіомерів похідних 1,4-бенздіазепін-2-ону і інгібіторів тирозинази: Заключний звіт /Фізико-хімічний інститут ім. О.В.Богатського НАН України; Керівник Шестеренко Ю. А. – ДР 0115U004395. УДК 577.152.311/577.152.113/577.112.083/544.478.3.

101 с.

Розроблено методи отримання S- і R-енантіомерів 3-ацетокси-7-бром-5-феніл-1,2-дигідро-3H-1,4-бенздіазепін-2-ону з використанням іммобілізованої в агарі мікросомальної фракції і цитозольної карбоксилестерази печінки свині, відповідно. Вперше встановлена протилежна енантіоселективність мікросомальної і цитозольної карбоксилестераз до вивчаемого субстрату. Здійснено пошук нових інгібіторів тирозинази. Виявлено, що досліджувані гідроксбензилденамінофеноли мають інгібуючу здатність, що в 5 і 23 рази перевищує таку койевої кислоти - класичного інгібітора меланогенезу. Близьку до койевої кислоти дію чинить

2,7-дигідроксинафталін. Робота розповсюджується за договірною ціною.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.01 Загальні питання легкої промисловості

64.07.18.0675/0217U006020

Розробити проект нормативного документу ДСТУ "Настанова для визначення тривалої міцності геосинтетичних матеріалів для армування ґрунту": Заключний звіт /Державне підприємство "Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості"; Керівник Прокопова Євгенія Анатоліївна. – ДР 0115U000931. УДК 006; 677.075.

80 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база геосинтетичних матеріалів та виробів для армування ґрунту у будівництві автомобільних доріг загального призначення з урахуванням умов експлуатації. Мета роботи - створення національного стандарту України ДСТУ "Настанова для визначення тривалої міцності геосинтетичних матеріалів для армування ґрунту", гармонізованого з ISO/TR 20432:2007 з урахуванням умов будівництва автомобільних доріг. Проведено дослідження чинних нормативних документів, опрацювання термінології, науково-технічний аналіз і розроблення проекту національного стандарту ДСТУ, модифікованого з вимогами європейського стандарту.

64.07.18.0676/0217U006023

Розроблення проектів національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими: Заключний звіт /Державне підприємство "Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості"; Керівник Прокопова Євгенія Анатоліївна. – ДР 0116U007713. УДК 006; 677.075.

106 с.

Об'єкт дослідження - нормативна база на безпеку текстильних стропів з хімічних волокон загального призначення, насамперед нормативні документи EN 1492-1:2000 "Стропи текстильні. Безпека. Частина 1. Пласкі ткани стрічкові стропи з хімічних волокон загального призначення" та EN 1492-2:2000 "Стропи текстильні. Безпека. Частина 2. Круглі стропи з хімічних волокон загального призначення". Мета роботи - розроблення національних стандартів відповідно до вимог ДСТУ 1.7:2015, гармонізованих з європейськими стандартами EN 1492-1:2000 та EN 1492-2:2000 на основі вимог щодо безпеки текстильних стропів. Одержані результати: проведено дослідження чинних нормативних документів, опрацювання термінології, науково-технічний аналіз і розроблення проектів національних стандартів ДСТУ EN 1492-1:2000 та ДСТУ EN 1492-2:2000, ідентичних з вимогами європейських стандартів.

64.29 Текстильна промисловість

64.07.18.0677/0217U004649

Розробка технології і обладнання для нанесення композицій на основі наночастинок для одержання матеріалів з новими властивостями: Заключний

звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Карван Світлана Анатоліївна. – ДР 0115U000227. УДК 677.04:621.793.

204 с.

Розробка нових композиційних складів спрямована на зниження матеріалоемності технології і собівартості продукції, зменшення негативного впливу на довкілля. Об'єкт дослідження процеси і технологія модифікації поверхні і функціоналізації матеріалів; предмет дослідження - композиційні склади на основі наночастинок і нанодисперсій. Мета і основні завдання дослідження: дослідження, розробка і впровадження технології для нанесення композиційних складів на основі наночастинок для модифікації матеріалів і надання їм нових спеціальних властивостей. Для надання матеріалам спеціальних властивостей застосовано дисперсії і нанодисперсії сучасних полімерів, поверхнево-активних речовин (ПАР), поліелектролітів, наночастинок, а також багатокомпонентних композицій на їх основі. Одним з найбільш ефективних способів нанесення поліфункціональних композицій і покриттів на матеріали є просочування, розпилення, нанесення наночастинок, ПАР і полімерних дисперсій на матеріали для застосування в технологічних процесах обробки матеріалів (виробництво виробів легкої промисловості) створено нові композиції на основі наночастинок для надання матеріалам нових спеціальних властивостей (водовідштовхувальних, антистатичних, та ін.) з пролонгованим ефектом; розроблено методику модифікації наночастинок для цільового застосування в композиціях для надання матеріалам нових властивостей; математична модель нанесення покриття на вироби легкої промисловості дозволяє наперед визначити адгезією між покриттям та матеріалом та товщину самого покриття; розроблено математичні методи планування експериментів і комп'ютерні програми для обробки одержаних результатів; розроблене лабораторне обладнання для нанесення на матеріали функціональних покриттів дозволяє отримати і випробувати технології нанесення покриттів на матеріали із застосуванням розроблених композицій; обґрунтовано залежності впливу розроблених композицій і технології модифікації поверхні матеріалів на їх фізико-хімічні, фізико-механічні, експлуатаційні, гігієнічні властивості; встановлено вплив розроблених композицій і технології модифікації поверхні матеріалів на їх фізико-хімічні, фізико-механічні, експлуатаційні, гігієнічні властивості; створено рекламні матеріали, проведено виробничі випробування і впровадження наукових розробок. Застосування композицій на основі наночастинок для модифікації матеріалів дозволяє регулювати їх характеристики, надавати нові спеціальні властивості залежно від їх призначення і галузі використання

64.07.18.0678/0217U006019

Розробка нової структури двошарового дрібносітчастого трикотажу (типу "Омега") з поліпропіленових монониток діаметром 0,12 мм для виробів медичного призначення: Заключний звіт /Державне підприємство "Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості"; Керівник Прокопова Євгенія Анатоліївна. – ДР 01116U006662. УДК 677:688.3.

27 с.

Об'єкт дослідження- двошаровий дрібносітчастий трикотаж для медичного призначення. Мета роботи - розробка нової структури двошарового дрібносітчастого трикотажу з поліпропіленових монониток. Метод дослідження - експериментальний. Обладнання - основов'язальна рашель-машина HDR-8EH 12 класу. Проведені експериментальні досліджен-

ня, в результаті чого розроблені дві нові структури дрібносітчастого трикотажу з нефарбованих поліпропіленових монониток діаметром 0,12 мм; розроблені тимчасові технологічні режими виготовлення полотен за розробленими структурами та вироблені дослідні партії трикотажного полотна в кількості 50 м.кв. (зразок №1) і 182 м.кв. (зразок №2).

64.41 Взуттєва промисловість

64.07.18.0679/0518U000145

Кулік Тетяна Ігорівна. Розвиток наукових основ технології виготовлення деталей взуття складної форми із полімерних матеріалів: Дис... д.т.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 31.05.2018.

УДК 685.34.023.4.

392 с.: 9 табл., 141 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Дисертація присвячена вирішенню важливої науково-технічної проблеми - розвитку наукових основ технології взуттєвих виробів із полімерних матеріалів на основі математичного моделювання процесів навантаження, деформування та виробництва деталей взуття складної геометричної форми із заданими експлуатаційними властивостями. Розроблено математичні моделі процесів кручення та згинання деталей взуття із врахуванням фізико-механічних властивостей полімерних матеріалів і характеру навантажень. Встановлені закономірності утворення адгезійного зв'язку між полімерним матеріалом підошви і металевими вставками. Розроблено математичні моделі процесів підготовки розплаву, заповнення прес-форми, формування та охолодження виробу. Встановлені оптимальні значення температури лиття і температури прес-форми. Запропоновано вирази для розрахунку геометричних параметрів полімерних деталей, що сприймають різні види навантажень. Досліджений ефект орієнтаційного зміцнення для деталей стрижневої форми. Розроблено рекомендації по розрахунку технологічних параметрів процесів виготовлення деталей взуття складної форми із полімерних матеріалів та конструюванню технологічної оснастки.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.07.18.0680/0217U006159

Удосконалення фізичних методів аналізу технологій та процесів харчових виробництв: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Погожих Микола Іванович. – ДР 0113U008396. УДК 664.001.76.

114 с.

Метою роботи є експериментальні та теоретичні дослідження та розробка наукових основ удосконалення фізичних методів аналізу технологій та процесів харчових виробництв. Робота включала три напрями дослідження: - Удосконалення фізичних методів аналізу структурно-механічних властивостей драглів за різних технологій та умов їх отримання; - Дослідження енергоефективності механічних та теплових процесів харчових виробництв; - Дослідження тепломасообмінних процесів та теплофізичних характеристик сушеної продукції. Основні результати досліджень відображено у 15 працях, в тому числі 7 статтях, 3 з яких у наукових виданнях, що входять до науково-метричних баз даних, 10 тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. За темою видано 1 монографію "Гідротермічна обробка круп із використанням принципів сушіння змішаним теплопідводом", 1 навчальний посібник "Енергоефективні способи пе-

реробки харчової сировини: сушіння плодово-ягідної сировини", отримано 2 акти впровадження у навчальний процес ХДУХТ та 2 акти впровадження у виробництво.

65.07.18.0681/0217U006171

Пошук інноваційних технологічних прийомів для збереження БАР при розробці новітніх технологій салатної, замороженої, дрібнодисперсної, гомогенізованої продукції та добавок для оздоровчого харчування з рослинної, молочної сировини, продуктів бджільництва, грибів для підприємств харчової промисловості, закладів ресторанного господарства та торгівлі: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Погарська Вікторія Вадимівна. – ДР 0114U006536. УДК 001.895:613.292:66.022.39:640.43:664.

120 с.

Робота присвячена розробці натуральних рослинних добавок та продуктів оздоровчої дії, отриманих з застосуванням таких інноваційних технологічних прийомів, як криогенне "шокове" заморожування, паротермічна обробка, дрібнодисперсне подрібнення, застосування яких дає змогу більш повно використати біологічний потенціал сировини, вилучити приховані зв'язані з біополімерами форми БАР та отримати добавки і продукти, які за вмістом БАР в декілька раз перевищує якість вітчизняних та закордонних аналогів. Робота виконувалась в 3-х напрямках: 1) розробка наноекстрактів з натуральних прянощів з високим вмістом антиоксидантів, ароматичних та детоксикуючих речовин; 2) розробка молочно-рослинних продуктів для оздоровчого харчування з використанням рослинних добавок із натуральних прянощів у формі наноекстрактів та порошоків (напоїв на молочній сироватці, плавлених сирних виробів, фалафелів, закусок, начинок, сиркових десертів та ін.); 3) розробка продуктів для оздоровчого харчування з застосуванням каротин- та хлорофілвмісних овочів (заморожених овочів і сушів-пюре, рагу, грибних паштетів, білкових закусок, соусів з їх використанням), а також овочевих салатів. При розробці рослинних добавок в формі наноекстрактів встановлено, що застосування процесу кріомеханічної обробки сировини перед екстрагуванням дозволяє збільшити в 1,5...2 рази вихід екстрактивних БАР та скоротити тривалість екстракції в 4...5 разів. Показано, що процес екстракції БАР відбувається вже за 2 години. Розроблені нанонапої для оздоровчого харчування на основі молочної сироватки з застосуванням двох видів рослинних добавок, отриманих з застосуванням процесів кріомеханічної обробки сировини: кріопаст із рослинної сировини, які одночасно виступають як збагачувачі БАР, натуральні загусники та структуроутворювачі; та добавок в формі наноекстрактів з натуральних прянощів, що надають напоєм оздоровчу дію. Розроблені плавлені сирні закуски та начинки, отримані з застосуванням процесів кріомеханодеструкції (при заморожуванні та дрібнодисперсному подрібненні) та наноекстрактів та порошоків з натуральних прянощів, що дало можливість виключити необхідність застосування при їх виробництві солей-плавильників, а також збільшити в 2 рази термін зберігання продуктів без застосування синтетичних домішок та консервантів. Розроблені заморожені хлорофілвмісні овочі (капуста броколі, брусельська) з застосуванням як інноваційного технологічного прийому криогенного "шокового" заморожування з високою швидкістю та до більш низьких (у порівнянні з традиційними технологіями) кінцевих температур в продукті, що дозволило отримати заморожені овочі, які за вмістом БАР (хлорофілів а і b, каротиноїдів та ін.) перевищує якість вихідних свіжих овочів в 2...2,5 рази. Розроблені овочеві салати отримані без використання

шкідливих для здоров'я людини штучних домішок (консервантів, барвників, підсилювачів смаку та ін.), мають пролонгований термін зберігання, в 1,5 рази більший ніж у вихідній сировині вміст каротиноїдів, і отримані з застосуванням як інновації паротермічної обробки сировини перед маринуванням з метою інактивації ферментів, підвищення біологічної цінності, а також з застосуванням в рецептурі маринадної заливки рослинних добавок у формі водно-спиртових екстрактів та порошоків з натуральних прянощів як антиоксидантних, консервуючих, смакових та збагачуючих добавок з метою подовження терміну зберігання готового продукту, надання йому оригінального смаку й аромату, а також збагачення біологічно активними речовинами натуральних прянощів. За темою надруковано 11 статей (серед них 5 статей в виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази, включаючи Scopus), 18 тез доповідей, 1 монографія, виконуються 2 кандидатські дисертації, захищено 4 магістерські та 10 бакалаврських робіт. Отримані результати впроваджено в навчальний процес ХДУХТ шляхом розширення тематики НДРС при виконанні курсових та магістерських робіт, наукової частини дипломних проектів спеціалістів, поповнення НМКД з дисциплін за професійним спрямуванням.

65.07.18.0682/0217U006175

Наукові та прикладні основи забезпечення технологічної стабільності дисперсних систем для виробництва харчової продукції, одержаної індустріальними способами: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Гринченко Ольга Олексіївна. – ДР 0114U006540. УДК 664.3.032:544.77.051.

176 с.

Здійснено аналіз існуючих технологій продуктів з гетерогенною структурою - емульсійною, піноподібною, піноемульсійною. Обґрунтовано використання поверхнево-активних речовин та стабілізаторів структури, що забезпечують отримання продукції з заданими властивостями. Шляхом визначення фізико-хімічних показників визначено вплив рецептурних компонентів. Розроблено технології продукції з гетерогенною структурою, зокрема, з піноемульсійною - напівфабрикат збивний з використанням какао-масла, напівфабрикат збивний, бісквіт з кукурудзяним борошном, продукцію, що являють собою розбавлені суспензії - соуси плодово-ягідні та концентровані, сир кисломолочний, а також олії капсульованої, які за своєю структурою є емульсією. Розроблено наукові основи технології продукції, яка може вироблятися індустріальними методами. На основі результатів дослідження розроблено принципи, технологічні схеми або моделі виробництва продукції

65.29 Элеваторна і мукомельно-круп'яна промисловість

65.07.18.0683/0217U006160

Формування якості нових продуктів на основі гречаної крупи та пшона: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Дубініна Антоніна Анатоліївна. – ДР 0114U006524. УДК 664.64.016:664.641.2.

132 с.

Проведено маркетингове обґрунтування виводу на ринок нових продуктів функціонального призначення на основі гречаної крупи та пшона. Теоретично обґрунтовано та експериментально розроблено рецептури нових видів хліба на заквасках з використанням гречаної крупи та пшона, які можна віднести до продуктів оздоровчого призначення. Проведено комплексну товарознавчу оцінку споживних властивостей нових продуктів.

65.07.18.0684/0217U006178

Створення сучасних круп'яних продуктів підвищеної харчової та біологічної цінності:

Заключний звіт /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка; Керівник Фоміна Ірина Миколаївна. – ДР 0113U007799. УДК 632.1:581.16.

58 с.

Актуальним є створення продуктів підвищеної харчової цінності, що містять в збалансованому стані необхідні харчові інгредієнти: білки, жири, вуглеводи, а також вітаміни, мінеральні речовини, фітогормони та інші біологічно активні компоненти. Збагачення добового раціону людини продуктами підвищеної харчової цінності - найбільш ефективний і визнаний у всьому світі спосіб вирішення проблеми раціонального харчування. Отже, розробка та впровадження у виробництво конкурентоспроможних принципів нових технологій з метою розширення асортименту круп'яних виробів, є одним з важливих напрямків у справі прискорення науково-технічного прогресу в галузі зернопереробки. Перспективним напрямком розширення асортименту круп'яних виробів є виробництво пластівців з зерна пшениці, в якому раціонально використовуються всі поживні речовини, закладені в зерно природою. Мета дослідження - удосконалення технології зернових пластівців з пророщеної пшениці.

65.33 Хлібопекарська і макаронна промисловість

65.07.18.0685/0417U002196

Іжевська Орися Петрівна. Удосконалення технології хлібобулочних виробів з використанням шроту насіння льону: Дис... к.т.н.

/Національний університет харчових технологій. – Захищено на 24.05.2017.

УДК 644.041.

130 с.: 45 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертація присвячена використанню шроту насіння льону у хлібопеченні з метою збагачення виробів його фізіологічно-функціональними інгредієнтами та розширення асортименту оздоровчих хлібобулочних виробів. Об'єктом дослідження є технологія хлібобулочних виробів. Методи досліджень - органолептичні, хімічні, фізико-хімічні, аналітичні, мікробіологічні методи досліджень з використанням сучасних приладів та інформаційних технологій, математичні методи планування експерименту та обробки результатів досліджень. Доведено, що за хімічним складом ШНЛ переважає пшеничне борошно за вмістом повноцінного за амінокислотним складом білка, харчових волокон, поліненасичених жирних кислот, мінеральних речовин і вітамінів. Методом математичного моделювання оптимізовано технологічні заходи, що покращують якість хліба зі ШНЛ, та розроблено і затверджено нормативну документацію на три нові вироби зі ШНЛ.

65.07.18.0686/0417U002247

Зуйко Віра Ігорівна. Удосконалення технології житньо-пшеничного хліба для закладів ресторанного господарства: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищено на 01.06.2017.

УДК 664.662:664.

133 с.: 32 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та удосконаленню технології житньо-пшеничного хліба для закладів ресторанного господарства за допомогою використання полікомпонентних підкислювачів широкого спектру дії. Розроблено склад полікомпонентних підкислювачів

"Оптимальний 1" і "Оптимальний 2". Досліджено та проаналізовано їх вплив на тривалість технологічного процесу, вплив добавок на біохімічні, мікробіологічні, структурно-механічні властивості тіста і хліба з суміші житнього і пшеничного борошна. Доведено доцільність застосування розроблених добавок для скорочення тривалості технологічного процесу житньо-пшеничного хліба.

65.07.18.0687/0217U006161

Розробка інноваційних технологій хлібобулочних і кондитерських виробів функціонального та дієтичного призначення з використанням продуктів переробки рослинної сировини: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Самохвалова Ольга Володимирівна. – ДР 0114U006525. УДК 664.665.001.76.

282 с.

Розроблено технологію та асортимент виробів з додаванням шроту зародків вівса та жмиху зародків кукурудзи. Нові види хліба характеризуються високими органолептичними та фізико-хімічними показниками якості, підвищеним вмістом незамінних амінокислот, харчових волокон, вітамінів, магнію, заліза, фенольних сполук. Розроблено рецептуру та технологію приготування маршмелю з використанням екстрактів кріас-порошку із чорноплідної горобини та мармеладу желеїно-фруктового з рослинними кріоопастами. Використання рослинних кріодобавок дозволить отримати мармеладно-пастильні вироби з вираженими смаком та кольором, зі зниженим вмістом драглеутворювача та лимонної кислоти, збагаченими на біологічно-активні речовини. Установлено вплив ферментних препаратів Целюлад, Ксилюлад і Глюкозооксидаза на формування якості зернового хліба. Оптимізовано склад композицій ферментних препаратів для виготовлення зернового хліба із полби та пшениці. Розроблено технологічну схему виготовлення зернового хліба. Досліджено показники якості та хімічний склад полб'яного та пшеничного хліба з цілого зерна. Розроблено рецептуру та технологію здобного печива з використанням виноградних порошоків у кількості до 15%, що не погіршує органолептичні властивості виробів та дозволяє подовжити термін зберігання печива. Розроблено рецептуру здобного печива з використанням дієтичних добавок "Шрот кедрового горіха" та "Шрот грецького горіха" у кількості 15% від маси рецептурних компонентів з заміною частки борошна та технологічну схему його виготовлення. Нові вироби збагачуються харчовими волокнами та мінеральними речовинами. Показано перспективність використання знежиреного борошна амаранту для виробництва безглютенового печива. Досліджено зміну вологості, водопоглинальну і жирозв'язуючу здатності знежиреного борошна амаранту за різних режимів його термічної обробки. Визначено органолептичні та фізико-хімічні показники готового печива із борошна амаранту обсмаженого за різних режимів. Отримані під час досліджень результати були використані при розробці рецептур безглютенового печива. Розроблено технологію капсульованих оліежированих продуктів. Досліджено модельні гелі альгінату кальцію та розчини альгінату натрію, олію соняшникову рафіновану дезодоровану з метою їх використання у технології капсульованих оліежированих продуктів. Вивчено вплив технологічних чинників на структурно-механічні і функціонально-технологічні властивості капсульованих оліежированих продуктів на основі альгінату натрію. Науково обґрунтовано технологічні параметри отримання капсульованих рослинних олій. Розроблено технологічні схеми виробництва капсульованих оліежированих продуктів.

65.07.18.0688/0217U006179

Формування якості продукції макаронного виробництва з використанням ферментних препаратів:

Заключний звіт /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка; Керівник Шаніна Ольга Миколаївна. – ДР 0115U000582. УДК 632.1:581.17.

110 с.

Український ринок макаронних виробів за останні десятиліття демонструє стабільне зростання. В натуральних одиницях цей показник складає в середньому 5...7%, у вартісному - більше 18%. Криза 2009 року вплинула на характер споживчих переваг, зсунувши їх в бік більш дешевих і необхідних продуктів, що зумовило збільшення об'ємів реалізації макаронів низького цінового сегменту. Проте, останнім часом разом значно зростає попит на продукцію преміум-класу. Тому на ринку макаронних виробів однією з основних очікуваних тенденцій є зростання саме цього сегменту якісних та високовартісних макаронів. Якість борошна є дуже важливим чинником, що тісно пов'язаний зі збереженням форми виробів після варіння. Корекція якості повинна здійснюватись без застосування технологічних добавок хімічного походження. Ці чинники значною мірою зумовлюються вартістю і якістю основної сировини - борошна. Внесок борошна у формування якості макаронних виробів надзвичайно важливий і потребує детального розгляду. Метою дослідження є доведення доцільності застосування ферментних добавок в якості поліпшувачів структури макаронного тіста шляхом спрямованого впливу на гліадинову фракцію клейковини.

65.35 Кондитерська промисловість

65.07.18.0689/0417U002217

Божок Олександр Сергійович. Удосконалення технології жувальної карамелі спеціального призначення:

Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 24.05.2017.

УДК 644.143.

151 с.: 67 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Робота присвячена розробці інноваційної технології жувальної карамелі для надання їй функціональних, дієтичних і дієтично-функціональних властивостей шляхом раціонального використання цукрів: сахарози, глюкози, фруктози, тагатози; цукрозаміників і ФФСІ. Об'єктом дослідження є технологія жувальної карамелі. Досліджено можливість раціонального використання сахарози та глюкози у виробництві жувальної карамелі функціонального призначення за допомогою фізіологічно-функціональних сировинних інгредієнтів (пребіотика лактулози, аскорбінової кислоти, борошна зародків пшениці, харчової добавки "Гемовітал"). Встановлена і науково обґрунтована необхідність при виробництві жувальної карамелі дієтично-функціонального призначення використовувати суміш фруктоза-ізомальтитол та суміш тагатоза-мальтитол.

65.51 Промисловість безалкогольних напоїв

65.07.18.0690/0217U006167

Формування якості алкогольних та слабоалкогольних напоїв нового покоління:

Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Пенкіна Наталя Михайлівна. – ДР 0114U006532. УДК 001.8:637.055.

111 с.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та підтвердженні комплексом експериментальних досліджень доцільності використання рослинної сировини підвищеної

біологічної цінності у розробці екстрактів для алкогольних та слабоалкогольних напоїв; у формуванні якості напоїв за рахунок введених екстрактів; у розширенні асортименту алкогольних та слабоалкогольних напоїв. Досліджено хімічний склад та антиоксидантні властивості натуральної рослинної сировини. Досліджено органолептичні, фізико-хімічні та показники безпеки розроблених екстрактів. Визначено їх антиоксидантну активність. Обґрунтовано використання водних та водно-спиртових екстрактів для виробництва алкогольних та слабоалкогольних напоїв. Доведено доцільність використання різних видів екстрагентів для максимального вилучення антиоксидантів із рослинної сировини. Проведено математичне моделювання параметрів технологічних режимів для досягнення максимального вилучення антиоксидантів з рослинної сировини. Науково обґрунтовано раціональне додавання рослинної сировини для максимального збереження вітамінів та флавоноїдів, що містяться в сировині, збагатити продукт новими БАР і отримати напої з підвищеною антиоксидантною здатністю. Отримано чотири деклараційні патенти України на корисну модель. Результати роботи впроваджені у виробництво на підприємствах: ДП Харківський завод шампанських вин та ТОВ "ОЛНА" (м. Харків), також у навчальний процес ХДУХТ.

65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість

65.07.18.0691/0417U002194

Коваленко Олена Артурівна. Удосконалення технології картопляних чіпсів, збагачених поліненасиченими жирними кислотами:

Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 23.05.2017.

УДК 664.87.

114 с.: 32 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

Дисертація присвячена удосконаленню технології картопляних чіпсів, збагачених поліненасиченими жирними кислотами. Об'єктом дослідження є технологія картопляних чіпсів. Предметом дослідження є бульби картоплі (сорти Кіммерія, Скарбніця, Фантазія, Левада, Околиця, Случ) та рослинні олії (соняшникова, кукурудзяна, ріпакова, лляна, пальмовий олеїн), картопляні чіпси обсмажені у фритюрних жирах. В роботі застосовані органолептичні, фізико-хімічні, хімічні, експериментально-статистичні, загальноприйняті та спеціальні методи досліджень з використанням сучасних приладів та інформаційних технологій. Досліджено морфологічні та фізико-хімічні показники вітчизняних сортів картоплі; визначено вплив умов зберігання картоплі на вміст масової частки редукувальних цукрів і сухих речовин. Визначено рослинні жири, багаті на поліненасичені жирні кислоти w-6 та w-3, і розраховані купажі цих жирів за рекомендованим співвідношенням w-6:w-3; встановлено раціональні купажовані зразки жиру стійкі до окиснення в процесі обсмажування чіпсів. Досліджено вплив процесу бланшування на фізико-хімічні показники картопляних скибочок та визначено вплив процесу осмотичного зневоднення картопляних скибочок на вміст масової частки жиру в чіпсах і встановлені оптимальні параметри цих процесів. Визначено показники якості та безпечності розроблених картопляних чіпсів за вмістом масової частки транс-ізомерів жирних кислот та акриламідю. Розроблені та оптимізовані режими виробництва картопляних чіпсів дозволяють отримати продукт з більш високими органолептичними та фізико-хімічними показниками якості й зменшити витрати жиру на їх виробництво порівняно з традиційною технологією.

65.55 Харчосмакова промисловість

65.07.18.0692/0217U006376

Виконання контрольних хімічних аналізів якості солі і вишукувальних робіт по експлуатаційній розвідки для обґрунтування відміток покрівлі камер, списання некондиційної пачки солі в стелині Брянцевський і Подбрянцевского пластів кам'яної солі при підготовці до відпрацювання нових ділянок шахтних полів рудників ДП "АРТЕМСІЛЬ":

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соляної промисловості; Керівник Міщенко Сергій Іванович. – ДР 0117U004370. УДК 664.41.

44 с.

Забезпечення безпечних умов виробництва гірничих робіт від спонтанних завалювань покрівлі камер, та визначення фізико-хімічних показників якості кам'яної солі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.07.18.0693/0217U006168

Наукове обґрунтування технології заморожених м'ясних напівфабрикатів з використанням харчових інгредієнтів кріопротекторної дії: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Янчева Марина Олександрівна. – ДР 0114U006533. УДК 637.5.037:637.521:001.891.

168 с.

Об'єкти дослідження - технологія заморожених м'ясних посічених напівфабрикатів з використанням добавок кріопротекторної дії. Предмети досліджень - водні розчини та дисперсії харчових інгредієнтів кріопротекторної дії, добавки кріопротекторної дії на основі харчових інгредієнтів кріопротекторної дії, м'ясні модельні системи та заморожені м'ясні посічені напівфабрикати з використанням добавок кріопротекторної дії. Мета роботи - розробка добавок кріопротекторної дії та наукове обґрунтування технології їх використання у заморожених м'ясних посічених напівфабрикатах. Проведено аналітичний огляд наукової літератури сучасного стану споживання та виробництва заморожених м'ясних посічених напівфабрикатів. На основі комплексних досліджень доведено доцільність використання харчових інгредієнтів полісахаридної природи як речовин кріопротекторної (кріозахисної) дії, розроблено рецептурний склад й технологічні схеми виробництва двох добавок кріопротекторної дії. Науково обґрунтовано та розроблено технологію заморожених м'ясних посічених напівфабрикатів з використанням добавок кріопротекторної дії, досліджено її функціонування як технологічної системи, визначено органолептичні, фізико-хімічні, мікробіологічні та токсикологічні показники й харчову цінність нової продукції, в тому числі під час зберігання.

65.07.18.0694/0217U006169

Інтенсифікація масообмінних процесів у харчових продуктах: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Постнов Геннадій Михайлович. – ДР 0114U006534. УДК 664:66.084.8.

172 с.

Об'єктом дослідження є процеси переробки харчових продуктів з використанням ультразвуку на підприємствах, що спеціалізуються на переробці сировини тваринного і рослинного походження, на підприємствах ресторанного господарства. Мета роботи - обґрунтування можливості використання ультразвукової обробки для організації безвід-

ходної переробки харчових продуктів. Було систематизовано відомості про розповсюдження ультразвукових хвиль в продуктах тваринного та рослинного походження, дані про використання ультразвукової обробки в харчовій промисловості України та закордоном. За результатами аналітичного огляду виявлено перспективність дослідження впливу ультразвукової обробки на такі об'єкти, як м'ясо великої рогатої худоби, океанічної, річної та ставкової риби, яєць та рослинних жирів. В роботі наведені результати досліджень, що стосуються знезараження м'ясної сировини, очистки тушок риби від луски та попередньої обробки риби перед консервуванням, отримання емульсійних соусів типу майонез.

65.07.18.0695/0217U006173

Удосконалення технології желейної продукції на основі к-карагінана з якісно зміненими функціональними властивостями: Заклучний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Перцевої Федір Всеволодович. – ДР 0114U006538. УДК 664.856:544.537.

172 с.

Мета роботи - розробка науково обґрунтованих технологій желе та мармеладу на основі к-карагінану з використанням солей калію - цитрату калію, тартрату калію, хлориду калію, що якісно змінюють функціонально-технологічні властивості гелеутворювача. Аналітично досліджено сучасний стан та перспективи розвитку желейної продукції на основі к-карагінану, склад, функціонально-технологічні властивості структур гелів к-карагінану. Досліджено міцність, кінетику структуроутворення, температуру структуроутворення, температуру плавлення та термостійкість гелів к-карагінану в присутності харчових добавок різної концентрації. Встановлена залежність досліджених показників від присутності в складі системи солей калію. Спираючись на дані аналітичних узагальнень та результатів експериментальних досліджень обґрунтовано та експериментально доведено доцільність створення нових технологій і рецептур желе та мармеладу на основі к-карагінану.

65.07.18.0696/0217U006174

Удосконалення технології желейної продукції на основі к-карагінана з якісно зміненими функціональними властивостями: Заклучний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Перцевої Федір Всеволодович. – ДР 0114U006538. УДК 664.856:544.537.

172 с.

Мета роботи - розробка науково обґрунтованих технологій желе та мармеладу на основі к-карагінану з використанням солей калію - цитрату калію, тартрату калію, хлориду калію, що якісно змінюють функціонально-технологічні властивості гелеутворювача. Аналітично досліджено сучасний стан та перспективи розвитку желейної продукції на основі к-карагінану, склад, функціонально-технологічні властивості структур гелів к-карагінану. Досліджено міцність, кінетику структуроутворення, температуру структуроутворення, температуру плавлення та термостійкість гелів к-карагінану в присутності харчових добавок різної концентрації. Встановлена залежність досліджених показників від присутності в складі системи солей калію. Спираючись на дані аналітичних узагальнень та результатів експериментальних досліджень обґрунтовано та експериментально доведено доцільність створення нових технологій і рецептур желе та мармеладу на основі к-карагінану.

65.65 Олійно-жирова промисловість

65.07.18.0697/0417U002246

Лявинець Георгій Михайлович. Розроблення технології соусів емульсійного типу підвищеної харчової цінності: Дис... к.т.н. /Національний

університет харчових технологій. – Захищена 01.06.2017.
УДК 641.887:640.43.

148 с.: 33 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

В дисертації обґрунтовано та розроблено технологію соусів емульсійного типу підвищеної харчової цінності. Обґрунтовано використання порошоків з пряноароматичної та каротиновмісної сировини і фітоолійного каротиновмісного напівфабрикату з їх використанням. Встановлено закономірність утворення та стабілізації емульсії соусів за використання суміші порошоків оптимізованого складу з пряноароматичної та каротиновмісної сировини для забезпечення їх стійкості та відповідних структурно-механічних властивостей. Обґрунтовано раціональні кількості основних рецептурних компонентів і технологічні параметри виробництва соусів емульсійного типу на основі фітоолійного каротиновмісного напівфабрикату. Розроблено технологію та асортимент соусів підвищеної харчової цінності. Визначено комплекс їх споживних і технологічних властивостей, обґрунтовано умови та терміни зберігання. Розроблено та затверджено нормативну та технологічну документацію, здійснено впровадження нових технологій у закладах ресторанного господарства.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.07.18.0698/0417U002062

Циганкова Світлана Григорівна. Обґрунтування параметрів нормалізації аероіонного режиму в приміщеннях при штучній іонізації повітря: Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 18.05.2017.

УДК 331.453:613.155.

165 с.: 10 табл., 76 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

Об'єкт дослідження - процес розсіювання аероіонів у приміщеннях при штучній іонізації повітря. Мета дисертаційної роботи: обґрунтування параметрів нормалізації аероіонного режиму в приміщеннях при штучній іонізації повітря шляхом моделювання процесу розсіювання аероіонів, прогноз і керування зазначеними показниками. Методи дослідження: чисельне моделювання на основі фундаментальних багатовимірних рівнянь аеродинаміки, електростатики і масопереносу; фізичні експерименти та розрахунки на базі аналітичних моделей для верифікації розроблених чисельних моделей. Теоретичні і практичні результати: розроблено чисельну модель, яка дозволяє проводити обґрунтування параметрів нормалізації аероіонного режиму в умовах штучної іонізації повітря в приміщеннях; удосконалено метод оцінювання та контролю аероіонного режиму; розроблений програмний код може бути використаний для прогнозу аероіонного режиму у виробничих приміщеннях без обмеження їх функціональної спрямованості, а також у спеціалізованих "чистих" приміщеннях. Наукова новизна одержаних результатів: вперше встановлено закономірності розподілу концентрації негативних і позитивних аероіонів у приміщенні в залежності від просторових характеристик приміщення і режиму штучної іонізації; вперше встановлено залежності зміни параметрів аероіонного режиму при застосуванні регулювальних екранів усередині приміщення з урахуванням динаміки повітряного потоку, електричного поля заряджених частинок, дифузії та емісії іонів; вперше розроблено чисельну

модель, яка дозволяє обґрунтувати параметри нормалізації аероіонного режиму в приміщеннях при штучній іонізації повітря з урахуванням аеродинамічних властивостей повітряного середовища, рекомбінації іонів і їх дрейфу під дією електростатичних полів, що дозволяє проводити прогноз і керування аероіонним режимом за вимогами санітарних норм при аероіонізації повітря в приміщенні; удосконалено метод оцінювання та контролю аероіонного режиму в приміщеннях, заснований на застосуванні балансової моделі, що дозволяє врахувати кратність повітрообміну й емісію аероіонів і пилу в приміщенні з комп'ютеризованими робочими місцями. Ступінь упровадження: результати роботи впроваджені в практику підприємств Дніпровський завод будівельних матеріалів, ТОВ ПКФ "Біотон" для аналізу та прогнозу параметрів аероіонного режиму при розробці заходів щодо нормалізації якості повітряного середовища в робочих приміщеннях підприємств; матеріали дисертаційної роботи використані в навчальному процесі ДВНЗ "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури" при викладанні курсів "Санітарно-гігієнічні основи спеціальності" й "Кондиціонування повітря" та виконанні магістерських робіт зі спеціальності 192 "Будівництво та цивільна інженерія". Сфера використання: приміщення при штучній іонізації повітря.

67.07 Архітектура

67.07.18.0699/0518U000112

Орленко Микола Іванович. Проблеми та методи реставрації пам'яток архітектури в Україні (XI - поч. XX ст.): Дис... д.арх. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 04.05.2018.

УДК 72. 025.4.

472 с.: 6 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 337 назв.

У дисертації розглянуто проблеми та методи реставрації об'єктів нерухомої історико-культурної спадщини. Теоретичні проблеми у вітчизняній реставрації пов'язані з відсутністю концепцій з розроблених і затверджених підходів до здійснення реставраційних заходів, де був би систематизований весь комплекс реставраційних заходів, з відсутністю єдиної бази паспортів пам'яток архітектури України з детальною інформацією про кожний об'єкт, усі попередньо проведені ремонтно-реставраційні роботи, необхідні заходи та об'єми робіт, людські ресурси та кошти, потрібні на ці роботи. Практичні проблеми в вітчизняній реставрації пов'язані з відсутністю підготовки кваліфікованих кадрів, сучасного оснащення, відсутністю науково-методичної літератури з окремих видів робіт/Вперше представлено реставраційну діяльність як інтегровану систему правового, інформаційно-аналітичного, науково-технічного, інженерно-технологічного, матеріально-фінансового та кадрового забезпечення процесів збереження та відтворення нерухомих об'єктів культурної спадщини і надано пропозиції щодо вирішення відповідних проблем.Автором розроблено основи методології дослідження архітектурно-конструктивних систем об'єктів-пам'яток архітектури, а також структурно-логічні моделі об'єктів архітектурної спадщини, розроблено класифікацію функціональних компонентів і елементів архітектурно-конструктивних систем споруд-пам'яток архітектури в Україні XI-початку XX століть.

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.07.18.0700/0518U000007

Мартинов Володимир Іванович. Експериментально-теоретичні основи виробництва пінобетонів з заданною структурою та прогнозованими властивостями: Дис... д.т.н. /Одеська

державна академія будівництва та архітектури. – Захищена 19.12.2017.

УДК 666.973.6:517.

286 с.: 42 табл., 83 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Об'єкт досліджень - структура і властивості ніздрюватого бетону, розчинна складова, фізичні моделі матеріалів щільної й макропористої структури; мета - експериментально-теоретичне обґрунтування поліпшення властивостей пінобетону за рахунок спрямованої зміни характеру просторового розподілу та внутрішньої структури твердої складової шляхом ініціювання внутрішніх ресурсів самоорганізуючих систем; методи - визначення фізико-механічних властивостей пінобетону, в'язучого та розчинової складової проводили за стандартними методиками. Вивчення процесів структуроутворення матеріалів щільної та макропористої структури проводили на фізичних моделях і за допомогою спеціально розробленого програмного забезпечення для комп'ютерного моделювання. Для вирішення задач визначення впливу рецептурно-технологічних факторів на фізико-механічні властивості та оптимізації складів прийнята модель суцільного середовища. У цьому випадку дослідження проводили із застосуванням математико-статистичних методів планування експериментів; результати - розроблені методики кількісної оцінки структурних характеристик матричного матеріалу та пінобетону (протяжність ВПР, напруженість еквіпотенціального поля), що є підґрунтям для отримання пінобетону з заданими параметрами структури та прогнозованими властивостями. Розроблені технологічні схеми виготовлення пінобетону неавтоклавного твердіння з різними засобами "внутрішньої" та "зовнішньої" активації та їх комплексного застосування. Розроблено проект регламенту на виготовлення пінобетону неавтоклавного твердіння з активованою розчиновою складовою. Запропоновані послідовність і методи технічного контролю процесу виробництва та якості пінобетону; впроваджено - при випуску стінових блоків з пінобетону.

67.07.18.0701/0217U006011

Розробка енерго- та ресурсозберігаючих композиційних неорганічних матеріалів будівельного призначення: Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Вінниченко Варвара Іванівна. – ДР 0115U002276. УДК 666.9.022.3,691.33,666.941,666.9.015.42,666.971.3,691.3.

218 с.

Виконано термодинамічні дослідження утворення гідросилікатів кальцію при використанні в вапняно-кремнеземистої суміші гідроксиду та оксиду кальцію. Визначено, що найбільшу термодинамічну ймовірність мають реакції з оксидом кальцію, реакції екзотермічні. Використання гідроксиду кальцію - причина ендотермічних реакцій. Помічено синергетичний ефект при одночасній дії на суміш механічної і хімічної активації. Гідросилікати кальцію при цьому утворюються без автоклавної обробки. Проаналізовано складу сумішей та алгоритми їх механічної активації; визначено раціональні. Засобами рентгенофазового, диференціально-термічного та маспектрометричного аналізу виконано апаратне дослідження одержуваних матеріалів. Підтверджено утворення низько основних гідросилікатів кальцію, а також зв'язування наявного фосфору у нешкідливі сполуки. Підтверджено можливість створення та ефективність застосування вібровалкового активатора для підготовки будівельних сумішей на базі барабанно-валкової машини. Аналітично досліджено параметрів активатора та перероблюваної суміші на параметри вібрації; аналітично сформульовано закон руху робочого органа вібровалкового активатора. Проведено кількісний експериментальний

аналіз впливу вібрації на ефективність активації. Запропоновано енергозберігаюча технологія виготовлення цегли на основі силікатно-кремнеземистої суміші.

67.11 Будівельні конструкції

67.07.18.0702/0417U002250

Дмитренко Євген Анатолійович. Розрахункова модель зчеплення у залізобетоні за наявністю дискретних тріщин: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 31.05.2017.

УДК 624.012.045.

218 с.: 9 табл., 111 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Об'єкт - опір залізобетонних конструкцій промислових і цивільних будівель та споруд при взаємодії арматури з бетоном; мета - побудова аналітичної моделі зчеплення арматури з бетоном у нелінійній постановці за наявністю дискретних тріщин при деформаційних впливах із урахуванням нисхідної гілки деформування; методи - експериментально-теоретичний; в теоретичних і чисельних дослідженнях - загальні методи механіки твердого деформованого тіла, теорії залізобетону та програмні комплекси, зокрема ПК "ЛІРА-САПР"; новизна - вперше запропоновано аналітичну модель зчеплення арматури з бетоном у нелінійній постановці із побудовою системи замкнених нелінійних рівнянь, два із яких є диференційними рівняннями першого порядку; удосконалено методику і вперше проведено експериментальні дослідження зчеплення арматури з бетоном при деформаційних впливах із урахуванням нисхідної гілки деформування у бетоні при центральному та позакентровому розтягу арматурного стержня; витягуванні арматурного стержня з бетону; вдавлюванні арматурного стержня у бетон та зсуві вдовж дискретної тріщини; отримано результати порівняльного аналізу експериментальних, аналітичних і чисельних досліджень із різними способами моделювання зчеплення арматури з бетоном із використанням ПК "ЛІРА-САПР"; результати - запропонована аналітична модель зчеплення арматури з бетоном у залізобетонних конструкціях за наявністю дискретних тріщин та урахуванням параметрів і особливостей деформування арматури і бетону дозволяє отримати більш достовірні рішення та виявити резерви для раціонального використання матеріалів; галузь - будівництво

67.07.18.0703/0417U002260

Полторак Олександр Борисович. Моделі, методи та інформаційна технологія діагностики будівельних конструкцій: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 02.06.2017.

УДК 69:002;69.059;626/627;721/728.

155 с.: 28 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 134 назви.

Дисертація присвячена дослідженню та розробці інформаційної технології та аналітичних засобів її підтримки щодо автоматизованої діагностики технічного стану будівельних конструкцій і споруд на етапах їх життєвого циклу. Запропоновано теоретико-множинний формалізований опис будівельних конструкцій на рівні деталізації фізичних, технологічних та конструктивних чинників та параметрів, що забезпечують їх функціонування та складають інформаційну базу для розв'язання задач автоматизованої діагностики технічного стану будівельних конструкцій споруд; представлений метод експертного оцінювання технічного стану будівельних конструкцій, який, на відміну від існуючих, підтримує формування системи експертних рішень для розв'язання задач корегування проектних заходів. Запропонована модель та метод автоматизованої діагностики технічного стану будівельних конструкцій і споруд із застосуванням математичного апарату нечіткої логіки і інформаційна

технологія їх реалізації, які на відміну від існуючих дозволяють поєднувати моделі діагностики з моделями корегування фізичних, технологічних та конструктивних параметрів на етапах проектування будівель. Проведена оцінка ризику при прийнятті діагностичних висновків щодо технічного стану будівельних конструкцій та будівель в цілому. Запропонована архітектури системи автоматизованої діагностики технічного стану будівельних конструкцій і споруд та проведено експериментальне дослідження її працездатності та ефективності.

67.15 Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів

67.07.18.0704/0217U006110

Фізико-хімічні основи керування процесами структуро- і фазоутворення для підвищення ефективності виробництва будівельної кераміки і покращення експлуатаційних властивостей гартованого листового скла: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Вахула Ярослав Іванович. – ДР 0115U000458. УДК 666.3/7; 666.1.

76 с.

Розроблено технологію отримання воластоніту та технологічні параметри його використання у виробництві керамічних плиток та поливних покриттів. Встановлено особливості механізму формування залишкових напружень у склі під час його гартування шляхом охолодження скляної поверхні водою. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.17 Машини, механізми, устаткування й інструмент, що застосовуються в будівництві і промисловості будматеріалів

67.07.18.0705/0217U006002

Створення ефективного малогабаритного обладнання для комплексної механізації будівельних робіт в умовах будівельного майданчика: Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Ємельянова Інга Анатоліївна. – ДР 0115U001078. УДК 966.97.

93 с.

Об'єкт дослідження - процеси приготування, транспортування та укладання бетонних сумішей і будівельних розчинів при сумісництві у часі усіх технологічних операцій в умовах будівельного майданчика. Мета роботи - створення технологічних комплектів нового ефективного малогабаритного універсального обладнання та розробка технологічних схем виконання робіт в умовах комплексної механізації на будівельному майданчику при сумісництві у часі усіх технологічних операцій. У результаті проведених теоретичних та експериментальних досліджень створені технологічні комплекти малогабаритного обладнання нових конструктивних рішень для роботи в умовах будівельного майданчика. Результати досліджень використовуються в навчальному процесі ХНУБА та ПолтНТУ, зокрема при виконанні магістерських і дипломних проектів студентами-механіками.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.07.18.0706/0518U000117

Шульга Геннадій Михайлович. Містобудівні основи просторового планування гірських рекреаційних територій (на прикладі Українських Карпат): Дис... д.арх. /Київський націо-

нальний університет будівництва та архітектури. – Захищено 03.05.2018.

УДК 711.25.

412 с.: 24 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 337 назв.

У дослідженні викладено містобудівні основи просторового планування гірських рекреаційних територій Карпатського регіону України. Науково обгрунтований новий тип рекреаційних утворень в гірських умовах - багатопрофільний гірськолижний комплекс цілорічного режиму функціонування з розвинутою сервісною інфраструктурою "Apres-Ski". Встановлено залежність просторового планування регіональних мереж гірських рекреаційних територій Українських Карпат від взаємозв'язку систем розселення з об'єктами природно-заповідного фонду. Розроблено методику імітаційного моделювання рекреаційних потоків, оптимізаційні моделі рекреаційного кластера і алгоритми: регулювання рекреаційного потоку, збалансованого розвитку та інноваційного освоєння рекреаційних територій. Розроблено склад об'єктів функціональної зони гірськолижних комплексів "Apres-Ski" і номенклатура споруд з розрахунковими показниками соціально гарантованих об'єктів громадського обслуговування відпочиваючих на території Українських Карпат. Сформульовано основні наукові принципи (еколого-містобудівного балансу, диференціації рекреаційних потоків, створення інноваційних об'єктів тощо) та прийомів просторового планування гірських рекреаційних утворень (басейновий, інноваційний, каскадно-ярусний та інші).

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.07.18.0707/0217U006323

Оцінка ефективності використання теплової ізоляції зі вспіненого каучуку "K-FLEX" при будівництві та реконструкції систем теплопостачання: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Желих Василь Михайлович. – ДР 0116U004097. УДК 697.1.

40 с.

В роботі наведено теоретичні основи визначення необхідної товщини теплової ізоляції технологічних трубопроводів системи теплопостачання та втрат теплоти трубопроводами, експериментальні дослідження різних матеріалів теплової ізоляції на технологічному трубопроводі опалювальної котельні, та визначено техніко-економічний матеріал теплової ізоляції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.07.18.0708/0217U004769

Економічні аспекти формування екобезпечної продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах Черкаської області: Заключний звіт /Черкаська дослідна станція біоресурсів Національної академії аграрних наук України; Керівник Гончар Олексій Федорович. – ДР 0116U002154. УДК 639.1.02..

27 с.

Мета роботи - визначити ступінь впливу тваринницьких підприємств Черкаської області на стан довкілля. В умовах складної економічної ситуації в країні, сільськогосподарські підприємства Черкаської області знижують поголів'я ВРХ, овець та кіз. Нарощується поголів'я птиці, вирощування якої

в сучасних умовах є найбільш рентабельним для виробників тваринницької продукції різних категорій. Свинарство в області має стабільну позицію за чисельністю з незначним коливанням за роки досліджень. В цілому, по області за досліджуваній період щільність викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів у розрахунку на 1 км² складала 3,2-3,49 т, а обсяги викидів забруднюючих речовин у розрахунку на душу населення - 53-57,8 кг. Санітарний стан поверхневих вод не змінився і залишився задовільним. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму, і протягом років залишилась майже незмінною. У складі сільськогосподарських угідь області зосереджено 520,7 тис. га або 40 % особливо цінних земель, в тому числі рілля - 514,6 тис. га (43,8 %) від облідуваної площі. Рівень антропогенного навантаження зумовленого веденням галузі тваринництва в Черкаській області неоднорідний за адміністративними районами. Максимальний сумарний вплив антропогенного навантаження відмічено в Канівському районі - 17 балів. Мінімального рівня навантаження зазнають агроландшафти Чигиринського району, сумарна дія факторів антропогенного навантаження для якого склала лише 9 балів, для решти районів Черкаської області сумарний показник антропогенного навантаження мав досить високий рівень - 10-14 балів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0709/0217U006214

Розробка технічних та технологічних передумов підвищення якості підготовки робочої рідини в місткості обприскувача: Заключний звіт /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет; Керівник Кобець Анатолій Степанович. – ДР 0114U002755. УДК 63:504.

32 с.

В першому розділі роботи розглянуто приготування робочої рідини на пунктах заправлення, в баку обприскувача. Визначено енергомісткість приготування робочої рідини. В другому розділі роботи приведено математичне моделювання руху робочої рідини в бакові обприскувача. Записане рівняння гідродинаміки і граничні умови. Визначено розподіл швидкостей в бакові при рециркуляції. В третьому розділі провели дослідження процесу подрібнення нерозчинних рідин в обприскувачі. Розробили методику проведення дослідження. Дослідили подрібнення в насосному агрегаті, подрібнення в трубопроводах обприскувача та подрібнення в розпилювачах. В четвертому розділі дослідили розподіл пестициду в бакові обприскувача. Визначили вплив числа циклів рециркуляції на розподіл рідини в бакові. Навели техніко-економічні і екологічні показники приготування робочої рідини в обприскувачі. Ключові слова: обприскувач, відцентровий насос, гідродинаміка, тиск.

68.05 Ґрунтознавство

68.07.18.0710/0518U000027

Фрунзе Ніна Іванівна. Мікробіологічні особливості родючості чорноземів Республіки Молдова: Дис... д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 15.02.2018.

УДК 631. 445.4:631.8 (478) (043.2).

290 с.: 33 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 388 назв.

У дисертації встановлено агроекологічні особливості складу, властивостей і функцій живого компонента антропогенно перетворених чорноземів Республіки Молдова – угруповань мікроорганізмів. Вперше в Молдові проведено моніторинг мікробіологічного стану чорноземів, залучених у тривале сільськогосподарське землекористування. Встанов-

лено закономірності формування і функціонування мікробних угруповань; продемонстровано особливості утворення біогенних властивостей на різних сукцесійно-вікових стадіях угруповань мікроорганізмів і на різних рівнях організації (біомолекула, клітина, мікробне угруповання, біоценоз). Доведено, що мікроорганізми в агроценозах знаходяться в стресовому стані. Збереження різноманітності мікроорганізмів і гумусного стану ґрунтів можливе за тривалого застосування рослинних решток, сидератів, мінеральних та органічних добрив. Вуглець мікробної біомаси складає 0,95–2,54 % в ґрунтах Центральної зони Республіки і 2,94–8,14 % – Північної зони, достовірно поступаючись контролю (переліг). Тренд функціонування живої речовини як у орних, так і перелогових ґрунтах – негативний. Структура мікробної біомаси на 62,78–79,45 % складається з еукаріотичної складової. Вміст метаболічно активної частини мікробного угруповання ґрунту природної екосистеми складає в середньому 29,1 %, а в орних ґрунтах – 9,8–21,8 %. Пул амінокислот становить від 197 до 317 мг N/кг ґрунту. Утворення амінокислот має споріднену природу, але в антропогенному ґрунті синтезується на 3–7 % біомолекул більше, ніж у ґрунті цілини. Азотний пул, складаючи 0,2–0,3 %, як і вуглецевий, зменшується. Найбільша фракція валового азоту належить амінокислотам (10–31 %). Тривала експлуатація ґрунтів значно видозмінила дихання мікроорганізмів. Спостерігається збільшення БД в порівнянні з СД на 10–21 %. Питоме дихання (1,99–3,07 мкг С-СО₂/мг Смік на годину) характеризує стан мікробних угруповань як стресовий, а його різниця з перелогом (13–54 %) вказує на ступінь стресу. Показники "здоров'я" ґрунту свідчать, що його основні складові – органічна, мінеральна і жива речовина – зазнали значних перетворень. Забезпеченість чорнозему поживними елементами є незадовільною, фітопатогенні властивості мікроміцетів переважають над супресорними.

68.07.18.0711/0217U004561

Інформаційно-комунікаційні технології оцінки стану сільськогосподарських територій південно-східної частини України за даними аерокосмічного моніторингу: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Бусигін Борис Сергійович. – ДР 0115U002302. УДК 681.3.061:631.4.

139 с.

У результаті виконання робіт створено геоінформаційну технологію моніторингу, картографування й аналізу стану сільськогосподарських територій, сформовано методи і рекомендації щодо її практичного застосування. Розроблено програмні складові технології, серед яких: інструментарій автоматизації обчислення показників стану сільськогосподарських територій й показників врожайності посівів за даними аерокосмічних зйомок. Створено засоби побудови інформаційних моделей прогнозування врожайності посівів сільгоспугідь на основі парної і множинної регресійної залежності показників врожайності від спектральних характеристик рослинності і ґрунтів. Розроблено інструментарій побудови і візуалізації цифрових карт показників стану сільськогосподарських територій та ін. Виконано оцінку якості реалізованих елементів геоінформаційної технології за реальними даними аерокосмічного моніторингу. Сформовано концепцію створення Національного Internet-центру моніторингу та аналізу даних для задач сільського господарства України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0712/0217U004706

Дослідити інтенсивність мінералізації побічної продукції рослинництва за використання біодеструктора: Заключний звіт /Інститут сіль-

ськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Локоть Олександр Юрійович. – ДР 0116U004548. УДК 631.46:631.847.

23 с.

Об'єкт дослідження – мікробіологічний та агрохімічний стан ґрунту, біопрепарати. Мета роботи – вивчення та наукове обґрунтування впливу деструкції біопрепаратами на побічну продукцію рослинництва. Методи дослідження – польовий, аналітичний, математико-статистичний, розрахунково-порівняльний. Встановлено, що в екстремальних погодних умовах більш висока врожайність картоплі та ярої пшениці отримана на органічно-мінеральному фоні живлення. Величина врожайності зеленої маси люпину та озимого жита не виходила за межі похибки досліду, тобто мали лише позитивну тенденцію до зростання. Спостереження за фітосанітарним станом агроценозу свідчать про змішаний тип забур'яненості. Найбільша кількість бур'янів на одиниці площі спостерігалася на органічно-мінеральному фоні живлення та культурі суцільного висіву. Біологічна активність ґрунту на удобреному фоні була інтенсивнішою за контроль (без добрив) на 16,4%. За агрохімічними показниками орний шар ґрунту стаціонарного досліду мав дуже низький вміст гумусу та гідролізованого азоту, був дуже сильно кислим за реакцією ґрунтового розчину, підвищено забезпечений рухомих фосфором та середньо обмінним калієм.

68.07.18.0713/0217U004761

Удосконалити технологію вирощування розторопші плямистої в умовах України: Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Мельничук Тарас Васильович. – ДР 0116U000471. УДК 631.422:633.81.

40 с.

РЕФЕРАТ Звіт про НДР: 40 с., 19 табл., 12 джерел, 2 додатки. Об'єкти дослідження: розторопша плямиста, норми висіву, гербіциди, дози добрив, строки сівби, забур'яненості посівів, біолого-морфологічні ознаки рослин. Мета роботи: Встановити вплив елементів технології вирощування на біолого-морфологічні ознаки рослин та продуктивність розторопші плямистої в умовах Карпатського регіону. Методи дослідження: проведення польових дослідів та фенологічні, біометричні, лабораторні, економіко - статистичні дослідження. Впродовж 2016 року основними завданнями НДР було розпочато роботу на основі певних узагальнених напрацювань з удосконалення і розробки елементів технологій і їх вивчення (строки сівби, норми висіву, застосування гербіцидів, дози добрив) та вплив на біолого-морфологічні ознаки рослин продуктивність розторопші плямистої в умовах Карпатського регіону. За результатами проведення НДР в умовах 2016 року не встановлено суттєвого істотного впливу строків сівби, норм висіву 0,7 - 1,3 млн.сх.нас. на 1 га на особливості проходження етапів органогенезу культури і біолого-морфологічні ознаки рослин впродовж вегетації. Разом з тим найбільш оптимальними з досліджуваних елементів була доза добрив N60P60K60, строк сівби з 06 - 13.04, норма висіву 0,7 млн.сх.нас. на 1 га з використанням до сходового гербіциду з діючою речовиною метазахлор у дозі 2 л/га (не зареєстрований на культурі), що дозволить отримати найвищий технологічний урожай на рівні 1,49 т/га. Біологічний потенціал рівня урожаю розторопші плямистої 3 - 4,5 т/га, який за рахунок поставлених для вивчення удосконалених технологічних прийомів і додаткових досліджень з врахуванням специфічності біології культури її технологічності необхідно реалізовувати.

68.07.18.0714/0217U004764

Розробити оптимальні короткоротаційні сівозміни з високою продуктивністю сільськогосподарських культур, що сприятиме відтворенню та збереженню ґрунтів Прикарпаття: Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Абрамик Михайло Іванович. – ДР 0116U000445. УДК 631.582:631.517.

38 с.

РЕФЕРАТ Звіт про НДР: 38 с., 18 табл. Об'єкти дослідження: проєкти зміни продуктивності культур, родючості ґрунту під впливом сівозмінного фактора. Предмет дослідження: 32 варіанти 10-х короткоротаційних сівозмін з різним насиченням зерновими (33-100%), зернобобовими (20-50%) і олійними (25-50%) культурами. Мета роботи: експериментальним шляхом визначити економічно вигідні, екологічно безпечні короткоротаційні сівозміни для господарств різних форм власності і спеціалізації при збереженні родючості ґрунту. Методи дослідження: польовий, лабораторний, статистичний. Вперше в умовах Прикарпаття вивчається вплив насичення короткоротаційних сівозмін зерновими, зернобобовими і олійними культурами на продуктивність сільськогосподарських культур, родючість ґрунту. Ґрунти - дернові глибокі опідзолені глеюваті важко суглинкові. Дослідження та їх результати показують, що найвищий врожай насіння отримано в 2016 р.: - ріпаку озимого 3,6 т/га на 10 варіанті (п'ятипілки) з насиченням олійними 40 %, - пшениці озимої 4,12 т/га, на 10 варіанті (п'ятипілки) з насиченням зерновими 40 %, - тритикале 4,36 т/га - 9 варіанті (чотирипілки) з насиченням зерновими 100 %, - ярого ячменю 3,0 т/га на 10 варіанті (п'ятипілка) з насиченням зерновими 40 %, - ріпаку ярого 2,65 т/га на 10 варіанті (п'ятипілки) з насиченням олійними 40 %, - кормових бобів 3,0 т/га на 1 варіанті (двопілки) з насиченням зернобобовими 50 %, - гречки на 8 варіанті (чотирипілки) з насиченням зерновими 75 %. Агрохімічний аналіз ґрунтів показує, що ґрунти слабокислі, вміст лужногідролізованого азоту низький, рухомого фосфору - низький, і обмінного калію - середній. Самий високий прибуток у поточному році - 22245,0 гривень з гектара отримано за вирощування ріпаку озимого на 10 варіанті (п'ятипілки) з насиченням олійними 40%, рівень рентабельності 87,04 % . Найбільший вихід зерна 3,69 тон з 1 гектара ріллі отримано на сівозміні № 2 (пшениця озима+ ріпак), кількість кормових одиниць також найбільша - 5,49 тон з 1 гектара ріллі, перетравного протеїну - 0,407 тон.

68.07.18.0715/0217U004765

Розробити комплекс заходів спрямованих на покращення водно-повітряного та поживного режимів осушених ґрунтів Прикарпаття:

Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Куничак Галина Іванівна. – ДР 0116U0004572. УДК 631.4.

24 с.

Розроблено агротехнічні та агро меліоративні заходи покращення меліорованих земель; -визначено, що поєднання оранки на глибину 20-22 см з меліоративним глибоким розпушуванням до 55-60 см сприяє покращенню вологозабезпеченості, зниженню об'ємної маси осушувального ґрунту та підвищенню урожайності сої на 0,74 т/га, або 36,8 %; -отримано збільшення умовно чистого прибутку на 5520 грн./га, зниження собівартості 1 т зерна на 943 грн., де рівень рентабельності становив 158 %; -застосування даних заходів забез-

печить збереження та відтворення родючості меліорованих земель на основі комбінованої осушної системи, яка поєднує гончарний дренаж і комплекс агро меліоративних та інших заходів.

68.29 Землеробство

68.07.18.0716/0217U004750

Розробити бакові суміші пестицидів, які забезпечать ефективне контролювання комплексу шкідників і хвороб при вирощуванні зерна пшениці озимої: Заключний звіт /Державна Установа Інститут зернових культур; Керівник Судак Володимир Миколайович. – ДР 0116U001263. УДК 633.11:324:632,93.

35 с.

Об'єкт досліджень: бур'яни, шкідники, хвороби у посівах озимої пшениці, що вирощується після непарових попередників. Основна мета досліджень полягає у виявленні елементів фітоценотичної стійкості та забезпеченні умов для підвищення врожайності пшениці озимої та визначенні ефективності обприскування пшениці озимої гербіцидами, фунгіцидами, інсектицидами, регуляторами росту проти бур'янів, хвороб і шкідників.

68.07.18.0717/0217U004751

Сортова реакція пшениці озимої на оптимізацію системи мінерального живлення : Заключний звіт /Державна установа Інститут сільського господарства степової зони Національної академії аграрних наук; Керівник Чабан Володимир Ілліч. – ДР 0116U001262. УДК 633.11"324":631.811.

47 с.

Мета роботи - визначити сортову реакцію пшениці озимої на оптимізацію системи мінерального живлення. Найбільшою урожайністю (4,51-4,67 т/га) на неудобреному фоні відзначилися сорти Антонівка, Сонечко, Зіра. Застосування комплексу препаратів (ME, Nk) забезпечило приріст врожаю 0,35-0,57 т/га. На фоні добрив (N30-60P30-60K30) урожай зерна підвищився на 13-21 %. Краща реакція на оптимізацію мінерального живлення була у сортів Сонечко і Зіра

68.07.18.0718/0217U004757

Розробити адаптивні технології вирощування нових сортів зернових колосових, зернобобових і круп'яних культур для оптимальної реалізації їх генетичного потенціалу та виробництва екологічно безпечної продукції в умовах Лісостепу західного і Полісся: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Ткаченко Любов Юріївна. – ДР 0116U001362. УДК 631.153.7:633.1:635.65.

60 с.

Розроблено елементи адаптивних технологій вирощування нових сортів пшениці озимої, тритикале ярого, нуту і гречки, які мають високу ефективність. Одержано параметри формування врожайності та якості зерна зазначених культур залежно від поєднання елементів агротехніки, біологізації й хімізації. Результати досліджень висвітлені в "Рекомендаціях з особливостей технології вирощування озимих зернових під урожай 2017 року", Оброшино, 2016 р.- 23 с. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0719/0217U004844

Розробити ефективну систему агрозаходів реалізації продуктивного потенціалу нових сортів пшениці та ячменю озимого різного

еколого-географічного походження в сучасних кліматичних умовах центральної частини Лісостепу України: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України"; Керівник Шаповал Іван Семенович. – ДР 0116U004942. УДК 631.

52 с.

Встановлено, що кращими попередником за вирощування пшениці озимої були горох на зерно соя з урожайністю 5,73-6,08 т/га гіршими виявились ріпак, кукурудза на силос, стернові попередники з урожайністю 4,5-5,8т/га. В умовах 2016 року основний урожай формувался за рахунок осіньних стебел з кількістю їх до збирання 512 - 756 шт./м² та масі зерна з 1 колосу 1,40-1,80 г. За рахунок природної родючості ґрунту та сівозмінного фактору отримано урожайність пшениці озимої на рівні 2,96-3,46 т/га за систематичної оранки. Застосування поверхневого обробітку ґрунту (попередник горох) урожайність зросла до 3,64-3 т/га в той час, як за попередника трави урожайність знизилась на 0,48 т/га проти гороху. Для формування урожайності пшениці озимої 5,0 т/га необхідно мати запаси продуктивної вологи в шарі ґрунту 0-100 см: на час сівби 100-105 мм, ухід в зиму - 124-125 мм, весною - 160-163 мм, колосіння - 64-65 мм, збирання - 64-72 мм, запаси рухомих форм фосфору та калію в шарі ґрунту 0-20см на час сівби відповідно 229 та 87 мг/кг ґрунту, весною ? 167 і 90 та у фазу колосіння відповідно 145 та 87 мг/кг ґрунту, а для цього необхідно вносити після гороху і трав в основне удобрення N30P40K50 на чорноземах Лівобережжя України. Кращою дозою добрив для пшениці озимої є N30P40K50+N30 підживлення весною за мерзлого ґрунту, що забезпечило урожайність - 5,68- 5,75 т/га, N45P60K75 - 6,10 -6,20 т/га, чистий прибуток відповідно 10638 - 11626 грн./га за рентабельності 127,6 - 131,7%.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.07.18.0720/0417U002069

Лукашук Віта Петрівна. Підвищення продуктивності осушуваних мінеральних ґрунтів шляхом біомеліорації: Дис... к.с.-г.н. /Інститут водних проблем і меліорації НААН. – Захищена 18.05.2017. УДК 631.621:631.8.022.3.

179 с.: 49 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

У дисертаційній роботі викладено вирішення наукової проблеми, що полягає у встановленні впливу технологічних чинників на родючість та продуктивність лучного осушувального ґрунту в Лівобережному Лісостепу, яку вирішено за рахунок виявлення особливостей формування балансу поживних речовин у мінеральному осушувальному ґрунті і встановленню рівнів продуктивності культур зерно-кормової сівозміни залежно від систем удобрення й обробітку ґрунту; та встановленню закономірностей перебігу процесів азотфіксації люцерни за інокуляції її насіння бактеріальними препаратами на осушуваних мінеральних ґрунтах.

68.35 Рослинництво

68.07.18.0721/0518U000034

Голодна Антоніна Василівна. Агробіологічні основи інтенсифікації технології вирощування люпину вузьколистого (Lupinus angustifolius L.) в Лісостепу України: Дис... д.с.-г.н. /ІННЦ "Інститут землеробства НААН". – Захищена 28.12.2017.

УДК 633.367:631.17:631.582.1:631.584.5.

452 с.: 105 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 618 назв.

Об'єкт дослідження - процес інтенсифікації вирощування зерна люпину вузьколистого в зоні Лісостепу з урахуванням агробіологічних та екологічних особливостей. Ме-

та роботи - розробити агробіологічні аспекти інтенсифікації технології вирощування люпину вузьколистого в зоні Лісостепу на основі вивчення реакції рослин на дію агротехнічних факторів, що забезпечить зростання врожайності за вирощування в одновидових та сумісних посівах. Методи - польовий, лабораторний, морфофізіологічний, фізичний, ваговий, дисперсійний, регресійний, порівняльно-розрахунковий. Уперше обґрунтовано агробіологічні та екологічні аспекти формування продуктивності агроценозу люпину вузьколистого за різних рівнів інтенсифікації технологій вирощування культури з метою зростання валових зборів зерна люпину, що сприятиме вирішенню проблеми рослинного білка і підвищення родючості ґрунту. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні та впровадженні у виробництво конкурентоспроможних технологій вирощування люпину вузьколистого, що забезпечують стабільну врожайність зерна високої якості 3,0-3,5 т/га в одновидових посівах та сумарну врожайність 4,1-5,0 т/га - у сумісних зі злаковим компонентом. Впровадження наукової розробки здійснено впродовж 2003-2015 рр. у господарствах колективної та приватної форм власності на землю Київської, Чернігівської та Житомирської областей на загальній площі 1200 га. Галузь використання - сільськогосподарське виробництво.

68.07.18.0722/0518U000073

Миколайко Валерій Павлович. Агробіологічні основи формування врожаю та якості насіння цикорію коренеплідного в умовах Правобережного Лісостепу України: Дис... д.с.-г.н. /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН. – Захищена 13.03.2018.

УДК 631.53.02:635.54 (043.3).

361 с.: 54 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 439 назв.

Об'єкт дослідження - особливості формування високоякісного насіння цикорію коренеплідного залежно від елементів технології його вирощування. Предмет дослідження - насіння та коренеплоди сортів цикорію коренеплідного, процеси проростання насіння, росту і розвитку насінників залежно від абіотичних чинників. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми що виявляється у забезпеченні високої врожайності та схожості насіння цикорію коренеплідного на основі дослідження біологічних особливостей росту і розвитку рослин та насінневої продуктивності залежно від погодних умов вегетаційного періоду, строків і способів садіння висадків, площі живлення та спрямованого регулювання процесу цвітіння і зав'язування насіння в зрошувальних і богарних умовах, рівня удобрення та способів формування генеративних органів. Теоретично обґрунтовано і розроблено основні елементи технології вирощування насінників і передпосівної підготовки насінневого матеріалу. Експериментально доведено, що якість насіння залежить від його врожайності; між цими показниками існує тісний кореляційний зв'язок. Встановлено прямі середні кореляційні зв'язки між урожайністю коренеплодів і вмістом у них інуліну та між вмістом інуліну і вмістом сухої речовини. На основі проведених досліджень обґрунтовано умови зберігання маточних коренеплодів цикорію коренеплідного та вплив генотици на хімічний їх склад упродовж зберігання. Виявлено тісні кореляційні зв'язки між урожайністю насіння цикорію коренеплідного та його лабораторною схожістю як у богарних умовах його вирощування, так і в умовах краплинного зрошення. Застосування комплексу елементів технології - краплинного зрошення, оптимальних схем розміщення насінників цикорію та їх чеканки забезпечує значне підвищення врожайності насіння. З'ясовано, що якість насіння залежить як від схем садіння висадків, застосування мінеральних добрив, так і

від режимів краплинного зрошення. Визначено економічну ефективність розроблених агротехнологічних заходів.

68.07.18.0723/0217U004672

Молекулярно-генетична оцінка ресурсів винограду *Vitis vinifera* L в Україні: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства ім.В.Є.Таїрова"; Керівник Мулюкіна Ніна Анатоліївна. – ДР 0116U001180. УДК 634.836.17:631.524:581.4:631.331.4.

19 с.

Отримано аельні характеристики 9 мікросателітних локусів 80 сортів та форм винограду столового, технічного та підщепного напрямку використання. Розширено базу даних аельного стану 9 мікросателітних локусів сортів та форм винограду. Оцінені основні параметри генетичного різноманіття вибірки сортів винограду ампелографічної колекції ННЦ "ІВіВ ім. В.Є.Таїрова". Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0724/0217U004673

Обґрунтування напрямків поліпшення якості столових червоних вин із застосуванням ДНК-технологій: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства ім.В.Є.Таїрова"; Керівник Мулюкіна Ніна Анатоліївна. – ДР 0116U001178. УДК 634.836.17:631.524:581.4:631.331.4.

13 с.

Отримано мікросателітні характеристики дев'яти локусів ДНК червоних сортів нової селекції (Одеський жемчуг, Отрада, Чарівний, Агат Таїровський) ННЦ "ІВіВ ім. В.Є.Таїрова". Запропоновано методику виділення ДНК та ДНК-ідентифікації сортової приналежності червоних вин із нових технічних форм селекції ННЦ "ІВіВ ім. В.Є.Таїрова" на етапах виробництва, яка буде використана роботи із визначення автентичності моносортного суслу та суслу із суміші сортів у виноробному сезоні 2017 року. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0725/0217U004674

Удосконалення методики прогнозування врожаю винограду в умовах Північного Причорномор'я: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства ім.В.Є.Таїрова"; Керівник Штірбу Андрій Васильович. – ДР 0116U001179. УДК 684.8 : 631.

23 с.

Звіт про НДР: вступ, 4 розділи, висновки та рекомендації, перелік посилань, 23 с., 8 табл., 1 рис., 9 джерел. Об'єкт: продуктивність кущів винограду в суб'єктах господарювання закладання ембріональних судків та росту однорічних пагонів, а також явища природного пошкодження вічок після перезимівлі. Мета роботи: дослідження найбільш інформативних показників потенційної продуктивності кущів винограду та вдосконалення методики прогнозування врожаю винограду для її використання в суб'єктах господарювання Північного Причорномор'я. Методи: лабораторно-польові з математичною обробкою одержаного експериментального матеріалу. Результати та їх новизна: розроблений метод оцінки однорічного приросту відрізняється тим, що для розрахунків використовують показник товщини пагонів зі спинного до черевного боків у зоні 3-4 міжвузля та перерахункові коефіцієнти 0,3 і 2,3 для пагонів з товщиною до 7 мм та – більше 10 мм. Отримані результати використовують під час обламування пагонів у відповідності до норми навантаження, а також під час обрізування кущів для розрахунку норми навантаження вічками. Нормування кущів винограду у відповідності із результатами, отриманих за розробле-

ною методикою, забезпечує збільшення урожаю винограду з кущів, що пояснюється оптимізацією навантаження їх пагонами. Кущі несуть більшу кількість нормально розвинутих пагонів, які є показником високої потенційної продуктивності рослин. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0726/0217U004704

Дослідити біологічні процеси формування насіннєвого матеріалу картоплі за використання рослин, оздоровлених in vitro: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бердніков Олександр Михайлович. – ДР 0116U002082. УДК 635.21:631.532.

21 с.

Об'єкт дослідження - сорт, насіннєвий матеріал картоплі. Мета роботи - вивчити адаптивну здатність оздоровленого насіннєвого матеріалу нових та перспективних сортів картоплі в умовах північної частини Полісся. Результати дослідження - встановлено, що найвищу врожайність бульб в кінці вегетації забезпечує ранньостиглий сорт Щедрик (20,9 т/га), середньоранній сорт Княгиня (29,1 т/га), середньостиглий сорт Околиця (22,0 т/га) та середньопізній сорт-стандарт Случ (21,8 т/га). Вихід насіннєвої фракції та товарність бульб середньостиглих та середньоранніх сортів був вищий, ніж у ранніх та середньопізніх. Досліджено, що найвищу товарність бульб одержано по сорту Щедрик - 96 %, Княгиня - 88,6 %, Околиця - 85,9 %, Случ - 86,7 %, що краще сортів-стандартів, відповідно на 18,7, 7,5 та 22,4 %. Встановлено, що досліджувані сорти здатні формувати середні (4 шт) та велику кількість стебел (4,5 шт та більше) на одну рослину. Найкращу стеблоутворюючу здатність виявлено у ранньостиглих сортів Тирас, Щедрик, Струмок - 5,5 шт на одну рослину. Найбільш багатобульбовим сортом в умовах 2016 року виявився середньостиглий сорт Околиця (15,1 шт на кущ).

68.07.18.0727/0217U004709

Комплексна оцінка продуктивних характеристик рижю як енергетичної сировини для виробництва компонентів дизельного біопалива у порівнянні з іншими олійними хрестоцвітими культурами: Заключний звіт /Державне підприємство "Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України"; Керівник Блюм Ярослав Борисович. – ДР 0116U006102. УДК (633.85+665.321):662.756.3:665.1.09.

25 с.

Комплексно оцінено нові генотипи суріпиці озимої. Встановлено особливості росту, розвитку рослин різних форм та сортів. Визначено урожайний потенціал насіння рослин та вміст олії у насінні. Встановлено енергетичну цінність олії суріпиці озимої залежно від форми та сорту. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0728/0217U004755

Розробити енергозберігаючі та екологічно безпечні системи живлення плодкових, ягідних культур в західному Лісостепу України, які забезпечать виробництво екологічно чистої продукції: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарства Карпатського регіону НААН; Керівник Оратівський Сергій Іванович. – ДР 0116U001334. УДК 634.1.

19 с.

Отримано базову інформацію щодо впливу різних способів, прийомів, форм і доз внесення добрив на ріст і урожайність ягідних культур. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0729/0217U006325

Розробити елементи технології вирощування гречки в умовах низинної зони Закарпаття, адаптовані до змін клімату: Заключний звіт /Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Матієга Ольга Омелянівна. – ДР 0116U000540. УДК 633.12.

17 с.

Встановлено, що агро-кліматичні умови, сортові особливості та окремі елементи технології вирощування істотно впливають на фенологічний розвиток та продуктивність рослин гречки. Погодні умови в початковій фазі розвитку істотно вплинули на проходження фаз вегетації рослин гречки першого строку сівби, що призвело до нівелювання різниці у розвитку рослин обох строків посіву. Сорт гречки Ювілейна 100 за біометричними показниками та врожайністю перевищував сорт Роксолана на 9,6-23,8% та 11,0-12,0% відповідно. Вищу врожайність зерна гречки в обох сортах забезпечувала норма висіву 4,5 млн штук насіння на 1 га. Ураження обох сортів шкідниками та хворобами рослин гречки в 2016 році було незначним.

68.07.18.0730/0217U006326

Розробити методологічні аспекти формування ознакових колекцій малопоширених рослин - васильків справжніх та ехінацеї пурпурової: Заключний звіт /Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Кормош С.М. – ДР 0116U000545. УДК 635.77.

19 с.

У 2016 році нами було інтродуковано 4 зразки ехінацеї пурпурової, з яких виділено кращі за рядом ознак, а саме: Ехінацея (П) - висота рослин зразка становила 28,4 см, діаметри куща - 46,2 см, кількість розеткових листків - 18 (довжина - 30,0, ширина - 7,3 см), продуктивність відповідно - 344,2 г з рослини - зеленої маси та 102,3 г - повітряно-сухої. Ехінацея (К) - висота рослин - 27,6 см, діаметри куща - 45,7 см, кількість розеткових листків - 17 шт. (довжина - 29,7 см та ширина - 6,8 см), продуктивність становила 344,3 г з рослини - зеленої маси та 102,9 г повітряно-сухої. Всі зразки колекцій були паспортизовані. За матеріалами досліджень колекцій та вихідного селекційного матеріалу подано до друку 2 статті, тези і рекомендації.

68.07.18.0731/0217U006329

Оцінити біоморфологічні особливості ехінацеї пурпурової, інтродукувати та вивчити елементи технології вирощування культури в умовах гірської зони Карпат: Заключний звіт /Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Кормош С.М. – ДР 0116U000557. УДК 633.8:631:52.

30 с.

При вивченні комплексу факторів нами встановлено, що на сході рослин і проходження наступних фаз розвитку впливали тільки строки посіву і в незначній мірі добрива. За результатами досліджень можна констатувати, що сумісне внесення органічних і мінеральних добрив дозою 20 т/га гною + (NPK)90 є кращим при вирощуванні ехінацеї і позитивно впливає на формування наземної маси рослин ехінацеї пурпурової. Найбільший вихід продуктивної сировини - при застосуванні 20 т/га гною + (NPK)60 та 20 т/га гною + (NPK)90. Кращим строком закладки плантації є кінець березня - початок квітня і оптимальною площею живлення є 0,25 м² (або схема 70x35).

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.07.18.0732/0217U004703

Дослідити ступінь індукованої стійкості рослин до дії фітопатогенних вірусів за впливу біотичних і абіотичних чинників: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Решотько Леонід Миколайович. – ДР 0116U002077. УДК 632.3.

38 с.

Об'єкт досліджень - інфекційний процес, спричинений МВК, за дії мікробних препаратів Біограну, Бактопасльону. Мета досліджень - вивчити особливості розвитку вірусної інфекції при ураженні М - вірусом картоплі за дії мікробних препаратів. Методи досліджень - вірусологічні, молекулярно-генетичні, агрономічні, імунохімічні, фізіолого-біохімічні, біометричні, інструментальні та статистичні методи. Методом електронної мікроскопії встановлено наявність вірусу на тест-рослинах томатів *Lycopersicon esculentum* Mill. сорту Невський, уражених МВК. М - вірусом картоплі зумовлено зменшення асиміляційної поверхні листків картоплі на 23,4 %. Інфіковані рослини при застосуванні мікробних препаратів мали більшу площу листкової поверхні порівняно з контролем: у варіанті з Біограном - на 14,2%, Бактопасльоном - на 5,1%. Досліджено позитивний вплив мікробних препаратів Біограну та Бактопасльону на ріст і розвиток пробіркових рослин картоплі інфікованих МВК. Передсадивна інокуляція Біограном та Бактопасльоном сприяла збільшенню висоти уражених рослин на 18,4 % та 9,7 % відповідно, при показниках контролю (уражені рослини без інокуляції) - 30,40 см. Встановлено зниження сумарного вмісту хлорофілу в листках уражених рослин. Найбільший приріст суми хлорофілів а і b по відношенню до контролю спостерігали за використання Біограну - 10,4-17,5 %, за дії Бактопасльону - 5,3-14,9 %. Найвища активність ферменту каталази на кожному етапі досліджень була у контролі, за використання біопрепаратів - знижувалась на 6,4 -32,1 % у варіанті з Біограном і 8,9 - 23,5 % - з Бактопасльоном, що свідчить про краще перенесення стресового стану рослинами картоплі спричиненого вірусною інфекцією. При максимальному накопиченні М-вірусної інфекції на рослинах картоплі активність рибонуклеази у контролі становила 124,2 - 115,0 од. акт. На фоні застосування мікробних препаратів активність рибонуклеази значно знижувалась: у варіанті з Біограном - 25,7 - 27,8 од. акт., Бактопасльоном - 21,6-21,9 од. акт. Це свідчить про зменшення негативного впливу вірусної інфекції. Передсадивна обробка рослин картоплі мікробними препаратами позитивно вплинула на показники приживлюваності та продуктивності пробіркових рослин картоплі.

68.07.18.0733/0217U004843

Науково обґрунтувати і розробити екологічно орієнтовану систему контролю фітосанітарного стану кукурудзи у різноротаційних сівозмінах Лівобережного Лісостепу: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України"; Керівник Кравченко Віталій Павлович. – ДР 0116U004941. УДК 632.9:632.4:632.7:502.7.

28 с.

Методом моніторинга определен уровень относительной устойчивости коллекций 14 новых и районированных гибридов кукурузы к вредителям и болезням. Среди гибридов кукурузы наименее повреждались кукурузным мотыльком раннеспелые гибриды Заислав МВ, Трубез СВ и Ятрань ГО (11,9; 13,4; 13,3% - стебли, и 9,5; 11,4; 11,6% начала) соответственно. Количество гусениц при этом составляла от

0,9 до 1,8%. Поражение летящей головней на всех гибридах было незначительное, в пределах 1%. Изучено влияние обработки почвы и доз минеральных удобрений на фитосанитарное состояние кукурузы. Повреждение стеблей кукурузным мотыльком было в пределах от 20,2% в полицевом обработке с одинарной дозой удобрений до 18,5% в плоско разному обработке без удобрений. Начала меньше были повреждены на плоско разному обработки независимо от доз удобрений. Летящей головней растения кукурузы поражались в незначительной степени - 0,28 - 0,86%. Несколько больше посевы кукурузы заражались пузырчатой головней. На вариантах с двойной дозой удобрений при плоско разному и поверхностной обработки пораженность составляла 2%. Полученные результаты по фитосанитарного состояния в разноротационных севооборотах. Так в десятипольном севообороте с чередованием культур горох - оз. пшеница - ц.буряк - кук.силос - оз.пшеница - мяч. + б.тр - б.тр - оз. пшеница - ц.буряк - кукуруза отмечалось снижение поврежденности как стеблевой бабочкой так и поражения пузырчатой ??головней. С большим насыщением севооборота кукурузой увеличивалось повреждение кукурузным мотыльком и поражения пырчатый головней. Видовой и количественный состав сорняков зависел от обработки почвы, агрофона, и места в севообороте. Преобладали однолетние сорняки: щетинник сизый, марь белая, ширица обыкновенная паслен черный составлявших - 88-100%.

68.07.18.0734/0217U004845

Розробити систему контролю осоту рожевого (*Cirsium arvense* L.) Scop) та осоту жовтого польового (*Sonchus arvensis* L.) на основі вивчення їх біологічних особливостей: Заключний звіт /Інститут захисту рослин Національної академії аграрних наук України; Керівник Іващенко Олександр Олександрович. – ДР 0116U003520. УДК 632.51.

24 с.

Залежно від системи обробітку ґрунту під посіви сої уточнено локалізацію розміщення осоту рожевого та осоту жовтого. За мінімального обробітку, в порівнянні із звичайним обробітком, чисельність рослин осоту рожевого збільшувалася у 1,3 рази, осоту жовтого - у 1,6 рази. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0735/0217U004846

Розробити сучасні екологічні системи захисту посівів сільськогосподарських культур від бур'янів: Заключний звіт /Інститут захисту рослин Національної академії аграрних наук України; Керівник Іващенко Олександр Олександрович. – ДР 0116U003519. УДК 632.51.

13 с.

Посіви сої потребують надійного захисту від бур'янів. Використання рекомендованих для застосування норм внесення гербіцидів (одне обприскування) забезпечувало надійне контролювання сходів бур'янів і разом із тим проявляло небажаний побічний ефект - хімічний дис-стрес у рослин культури. Використання мікронорм внесення гербіцидів в результаті проведення системи послідовних обприскувань забезпечувало захисний ефект на рівні одноразового внесення рекомендованих норм. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.39 Тваринництво

68.07.18.0736/0417U002202

Ільницька Олена Юріївна. Розведення за лініями та родинами тварин прикарпатської внутрішньопородного типу української

червоно-рябої молочної породи: Дис... к.с.-г.н. /Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Захищена 30.05.2017.

УДК 636.2.034.082.25.

220 с.: 65 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 356 назв.

У дисертації викладено результати комплексного вивчення селекційно-генетичних і біологічних особливостей тварин різних ліній прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи за динамікою росту живої маси, екстер'єрно-конституційними ознаками, молочною та м'ясною продуктивністю, відтворювальною здатністю, якісним складом молока, газоенергетичними процесами, морфологічними й біохімічними показниками крові, тривалістю господарського використання та генетично-популяційними параметрами. Досліджено молочну продуктивність і племінну цінність корів-рекордисток та корів різних родин. З'ясовано зв'язки між господарськи корисними ознаками та показниками молочної продуктивності корів, повторюваність і успадковуваність окремих селекційних ознак. Обґрунтовано роль ліній та родин у формуванні високопродуктивних стад та доцільність і економічну ефективність їх розведення. Встановлено, що на господарські корисні ознаки корів впливала їх лінійна належність. Сила впливу лінії на показники живої маси тварин у різні вікові періоди становила 10,3-23,2, на проміри тіла корів-первісток - 11,3-23,2, на надій дочок - 13,33-19,06, на показники відтворювальної здатності - 2,74-8,65 %. Тривалість господарського використання корів досліджуваних ліній знаходилася в межах 3,1-6,5 лактації. Серед оцінених родин 25,6 % належали до категорії прогресуючих, 53,5 % - до стабільних і 20,9 % - до регресуючих

68.07.18.0737/0417U002230

Пилипчук Оксана Станіславівна. Обґрунтування біотехнологічних способів стимуляції відтворювальної здатності свиноматок:

Дис... к.с.-г.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 18.05.2017.

УДК 606:63:636.4.082.

157 с.: 33 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертаційній роботі наведені результати досліджень щодо підвищення відтворювальної здатності у свиноматок за використання нейротропно-метаболических препаратів Глютам 1М та Нановулін-ВРХ. Встановлено, що застосування свиноматкам біологічно активного препарату Глютам 1М на 1-3 добу холостого періоду сприяє вірогідному збільшенню заплідненості на 20-28,6 %, багатоплідності та великоплідності - на 1,3-1,9 голови і 15,2-16,4 % за зменшення кількості мертвонароджених поросят на 3,5 рази, а введення самкам Нановулін-ВРХ на 0-2 добу статевого циклу зумовлює тенденцію до збільшення заплідненості на 21,4 %, багатоплідності - на 2,2 поросяти, великоплідності - на 13,4 % та зменшення мертвонароджених на одну голову. Згодування препарату Глютам 1М свиноматкам, незалежно від віку, зумовило збільшення заплідненості, багатоплідності та великоплідності в порівнянні з контролем, на 18,8-30,7 %, 0,5-2,6 голів і 10,3-22,4 % відповідно. Кращий результат по збільшенню багатоплідності був отриманий при згодуванні препарату, згідно зі схемою, самкам з 4-м опоросом, що сприяло вірогідному збільшенню багатоплідності на 2,6 голови і зменшення на 1,1 голови мертвонароджених поросят. Встановлено, що за введення препарату Глютам 1М на 1-3 добу холостого періоду збільшується прибуток від реалізації поросят на 74,6 % та підвищується рівень рентабельності виробництва свинини на 3,7 %. Ключові слова: відтворювальна здатність, нейротропно-метаболический препарат, Глютам 1М, Нановулін-ВРХ, свиноматка, заплідненість, багатоплі-

дність, великоплідність, холостий період, поросята.

68.07.18.0738/0417U002231

Скарєднов Дмитро Юрійович. Використання продукту поглибленої гідротермічної обробки сої при відгодівлі свиней на м'ясо:

Дис... к.с.-г.н. /Білоцерківський Національний Аграрний Університет. – Захищена 19.05.2017.

УДК 636.4.084/087.

176 с.: 48 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

У дисертаційній роботі викладено матеріали дослідження із вивчення впливу білкового продукту поглибленої гідротермічної обробки сої на ріст, розвиток і продуктивність молодяку свиней на відгодівлі. Встановлено, що його згодування свиням в кількості 18%, 17 та 20 % за масою раціону, порівняно з аналогами контрольних груп, де використовувалася соняшникова та соєва макуха, забезпечило підвищення середньодобових приростів, відповідно, на 14,6 % ($p < 0,01$); 14,6 % ($p < 0,05$) та 5,1 %; витрати корму на 1 кг приросту зменшилися на 12,88 %; 13,89 та 6,67 %, а вік досягнення живої маси 100 кг скоротився на 9, 11 днів та 3 доби. Виявлено вплив новітнього білкового продукту на перетравність поживних речовин корму, особливості динаміки росту, забійні та м'ясні якості, фізіологічний стан внутрішніх органів та якість продуктів забою. Відгодівля свиней з використанням продукту поглибленої гідротермічної обробки сої в кількості 18 %, 17 та 20 % за масою раціону забезпечила підвищення рентабельності виробництва свинини на 2,8 %; 15,6 та 7,4 %, відповідно. Рекомендовано як білковий корм для відгодівельного молодяку свиней використовувати продукт поглибленої гідротермічної обробки сої в кількості 17 % за масою раціону. Ключові слова: свині, відгодівля, білковий корм, поживність, продукт поглибленої гідротермічної обробки сої, продуктивність, перетравність, кров, забійні показники, якість м'яса, рентабельність.

68.07.18.0739/0417U002232

Федорук Наталія Миколаївна. Вплив різних рівнів протеїну і лізину на продуктивність та обмін речовин у страусів африканських:

Дис... к.с.-г.н. /Білоцерківський Національний Аграрний Університет. – Захищена 18.05.2017.

УДК 636.6.087.74:612.015.

142 с.: 36 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.02 - годівля тварин і технологія кормів. - Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, 2017. У дисертації експериментально встановлено оптимальні рівні сирового протеїну і лізину в комбікормі для самок африканських страусів у період їх яйцекладки за використання сировинних компонентів зони Лісостепу України. Науково обґрунтовано й експериментально підтверджено доцільність використання самок страусів африканських у напрямі розширення асортименту виробництва дієтичних продуктів птахівництва. Вивчено продуктивні якості самок страусів африканських, морфологічний та хімічний склад яєць. Доведена можливість проведення фізіологічних (балансових) дослідів на самках страусів африканських з вивченням перетравності поживних речовин кормів та балансу Нітрогену, Кальцію і Фосфору в організмі страусів залежно від рівня сирового протеїну та лізину в комбікормі. Проведено оцінку морфологічного і біохімічного складу їхньої крові. Для підвищення несучості самок страусів африканських необхідно в період яйцекладки згодувати їм комбікорм із умістом 17,0 % сирового протеїну та 1,1 % лізину. Ключові слова: Страуси африканські, сирій протеїн, лізін, комбікорм, продуктивність, перетравність, обмін речовин.

68.07.18.0740/0217U004575

Удосконалення способів підвищення поживних речовин у годівлі тварин: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Ібатуллин Ільдус Ібатуллович. – ДР 0111U008456. УДК 636.5.085.24.

146 с.

Об'єкт дослідження - продуктивність, якість продукції, перетравність поживних речовин, показники забою, хімічний склад. Мета роботи - експериментально встановити оптимальні рівні метіоніну та сірки в комбікормах та вивчити їх вплив на продуктивність, перетравність корму, обмін речовин та якість м'яса молодняку качок; визначити оптимальні рівні сирової, нейтрально-детергентної, кислотнo-детергентної клітковини, хрому та джерел хрому, рівні та джерела сирого жиру в комбікормах та вивчити їх вплив на продуктивність, перетравність корму, обмін речовин та якість м'яса молодняку кролів; обґрунтувати доцільність застосування сухої пивної дробини у поєднанні з ферментно-пробіотичною кормовою добавкою проензим у годівлі молодняку перепелів м'ясного напрямку продуктивності та встановити оптимальні рівні її введення в комбікорми та вивчити їх вплив на перетравність корму, обмін речовин, продуктивність і якість продукції; експериментально встановити ефективність застосування підкислювачів, визначити вплив різних рівнів та форм підкислювачів в раціонах перепелів м'ясного напрямку продуктивності на обмін речовин, продуктивність, якість м'яса та витрати корму. Методи дослідження. Поставлені в роботі завдання вирішувались експериментально з використанням аналітичних (аналіз джерел літератури, узагальнення результатів досліджень), зоотехнічних (показники росту, витрати корму, показники забою), біохімічних (хімічний склад тканин) та статистичних (обробка отриманих даних) методів дослідження. Галузь застосування - сільське господарство. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0741/0217U004719

Вивчити особливості морфології, біології та протективних властивостей польових і вакцинних штамів збудників ентеральних і травматичних клостридіозів тварин: Заключний звіт /Дослідна станція епізоотології Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України; Керівник Мандигра Микола Станіславович. – ДР 0116U000733. УДК 636:616.98:579.842.

22 с.

Виготовлено зразки високоактивних глобулінів, мічених флуоресцеїну ізотіоціанатом для індикації та ідентифікації *Cl. perfringens*, проведено лабораторні випробування діагностичного "Імунофлуоресцентні мічені антиперфрінгенс глобуліни".

68.07.18.0742/0217U004753

Встановлення зв'язку поліморфізму імунногенетичних маркерів із фізіолого-біохімічними показниками організму корів, продуктивністю та резистентністю до акушерсько-гінекологічної патології: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Каплінський Василь Васильович. – ДР 0116U001348. УДК 636.2:575:636.2:618.2/.7:618.1.

24 с.

Встановлено, що показники репродуктивної здатності корів з урахуванням їх генеалогічного походження та поліморфних систем білків (трансферинів, постальбумінів, ензиму каталази) свідчать про доцільність їх використання для ведення цілеспрямованої селекції з підвищення моло-

чної продуктивності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0743/0217U004754

Встановлення закономірностей трансформації есенціальних жирних кислот в організмі великої рогатої худоби та доплавної птиці за впливу біологічно-активних речовин, їх інтеграція та накопичення в кінцевих продуктах тваринництва: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Дяченко Олександр Борисович. – ДР 0116U001338. УДК 636.2:636.598:577.125.

16 с.

Встановлено, що за введення соняшникової олії і речовини "Доксан" до раціону відгодівельного молодняку великої рогатої худоби та соняшникової олії до раціону вирощуваного на м'ясо молодняку гусей відбувається інтенсивна трансформація в їх організмі кормових біологічно-активних поліненасичених жирних кислот. При цьому в печінці й скелетних м'язах худоби й гусей відбувається вірогідне зростання вмісту жирних кислот родини n-6 та неістотне збільшення жирних кислот родини n-3, що вказує на підвищення біологічної цінності яловичини й гусятини. Крім того, зростання вмісту біологічно-активних поліненасичених жирних кислот родин n-6 і n-3 у тканинах, за рахунок стимулювання обмінних процесів в організмі худоби й гусей, інтенсифікує збільшення їх середньодобових приростів відповідно на 6,7 і 4,0 %. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0744/0217U004758

Встановлення фізіолого-біохімічних закономірностей конверсії і трансформації поживних речовин корму в організмі великої рогатої худоби: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Рівіс Йосип Федорович. – ДР 0116U001346. УДК 636.2.053:636.087.7.12 с.

Об'єкт досліджень - ремонтні телички й нетелі, молочна продуктивність й склад молока корів-первісток і повновікових корів. Мета роботи - встановити закономірності конверсії і трансформації поживних речовин кормів у різновікових груп ремонтних теличок, нетелей, корів-первісток і повновікових корів у зв'язку з рівнем їх продуктивності при застосуванні у раціонах годівлі біологічно активних поліненасичених жирних кислот родин омега-3 і омега-6.

68.07.18.0745/0217U004759

Вивчення механізмів регуляції клітинного та гуморального імунітету великої рогатої худоби за дії біологічно активних речовин: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Скорохід Ігор Володимирович. – ДР 0116U001347. УДК 636.2:620.3:615.015.32:615.37.22 с.

Розроблено рецептуру композитарного препарату БАР. Застосування даного препарату підвищує показники клітинного та гуморального імунітету і стимулює активність антиоксидантного захисту організму молодняку ВРХ 1-6 міс. віку. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0746/0217U004760

Вивчити особливості обмінних процесів в організмі овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною та умови їх активзації: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керів-

ник Седіло Григорій Михайлович. – ДР 0116U001336. УДК 636.064:636.085.55:636.32/38.

13 с.

Встановлено, що згодовування підсисним віцматкам асканійської м'ясо-вовнової породи із кросбредною вовною експериментального комбікорму, розробленого на основі компонентів місцевого виробництва сприяло кращому збереженню матками вагових кондицій підвищенню середньодобових приростів приплоду на 6,7-13,9%, підвищенню середньодобового надоя молока після відлучення ягнят на 23,8%, нормалізації морфологічних та біохімічних показників крові.

68.07.18.0747/0217U004766

Визначити фізіолого-біохімічні основи підвищення ефективності використання макух/шротів хрестоцвітих культур в годівлі тварин і птиці: Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Микитин Микола Степанович. – ДР 0116U000472. УДК 636.087.2.

14 с.

РЕФЕРАТ Звіт про НДР: 13 с.; 2 табл.; 11 джерел. Об'єкт дослідження - насіння ріпаку, ріпаковий шрот і макуха, біохімічні показники, технологічний процес переробки. Мета роботи - метою роботи є формування бази даних про шляхи покращення кормової цінності вторинних продуктів переробки ріпакового насіння на олію. Методи дослідження - лабораторні, технологічні, зоотехнічні, статистичні. Продукти переробки насіння олійних хрестоцвітих культур - макухи, шроти - є важливими джерелами протеїну в годівлі сільськогосподарських тварин, однак поряд з корисними ознаками вони містять і антипоживні фактори. Основними способами зниження токсичності даних факторів є технологічний та селекційний. Вміст основних антипоживних речовин у ріпаковому шроті/макусі вітчизняного виробництва в поточному році складав 25,1-25,8 мкмоль/г а.с.р., що поки що є вищим за рівень, який дозволяє використовувати дані продукти переробки ріпакового насіння в годівлі моногастричних тварин без обмежень.

68.07.18.0748/0217U004767

Вивчити біохімічні механізми формування та регуляції клітинного і гуморального компартменту імунітету коней за норми і патології: Заключний звіт /Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільськогосподарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Стефурак Грина Володимирівна. – ДР 0116U000473. УДК 636.018.

18 с.

РЕФЕРАТ Звіт про НДР: 18 с., 3 табл., 13 джерел. Об'єкт дослідження - коні гуцульської породи, кров. Мета - дослідити сезонну динаміку показників природної резистентності гуцульської породи коней. Методи досліджень - фізіолого-біохімічні. Визначити показники неспецифічної резистентності коней в різні сезони року. Проведений аналіз сезонної динаміки показників бактеріцидної, лізоцимної активностей сироватки крові, індексу завершеності фагоцитозу свідчить про найменшу стійкість організму гуцульських коней до дії патогенних факторів у весняний період, порівняно з іншими порами року. Визначити показники неспецифічної резистентності коней за умов утримання їх на різних висотах над рівнем моря. Мета: Визначити показники неспецифічної резистентності коней за умов утримання їх на різних висотах над рівнем моря. Результати та їх новизна: Проведені дослідження свідчать, що показники неспецифі-

чної резистентності організму коней гуцульської породи відрізняються залежно від локалізації особин, в яких проводили забір крові. Так, у тварин, що утримуються в умовах високогір'я Карпат (холодна кліматична зона), напруженість неспецифічних факторів резистентності організму нижча, порівняно з тваринами, ареал проживання яких обмежений умовами Передкарпаття (Передкарпатська кліматична зона) та низькогір'я (прохолодна кліматична зона). У високогірних представників нижчі показники індексу завершеності фагоцитозу, бактеріцидної активності сироватки крові, лізоцимної активності сироватки крові, у-глобулінів. Водночас вищий, порівняно із гуцулами з Передкарпаття та середньогір'ярівень у-глобулінів, що може бути компенсаторною ознакою механізму неспецифічного захисту організму. В умовах Передкарпаття та середньогір'я досліджувані показники неспецифічної резистентності організму демонструють подібну картину, статистично достовірні відмінності стосуються лише лізоцимної активності сироватки крові, рівень якої вищий для коней, що проживають в умовах Передкарпаття. У тварин цих груп вищий, порівняно із кінми із високогірних районів, вміст альбумінової фракції, що демонструє їх кращі адаптаційні можливості та вищу стійкість до мінливих умов середовища. В 2016 році виконавці завдання взяли участь у Міжнародних науково-практичних конференціях: "Современное состояние наук о жизни: Фундаментальные и прикладные аспекты" Караганды; "Екологічні, соціально-економічні та історико-культурні аспекти розвитку прикордонних територій Мараморощини".

68.07.18.0749/0217U004770

Удосконалити елементи технології безприв'язного утримання молочної худоби в умовах господарств Черкаської області: Заключний звіт /Черкаська дослідна станція звірівництва та мисливствознавства Черкаського інституту АПВ УААН; Керівник Гончар Олексій Федорович. – ДР 0116U002150. УДК 636.2.034:631.153.7.

42 с.

Об'єкт досліджень - дані щодо об'ємно-планувальних рішень функціонуючих телятників, аналітичні дані по обладнанню приміщень, параметрах мікроклімату та поведінці тварин. Методи дослідження - зоотехнічні (визначення показників середньодобових приростів і живої маси молодняку), фізичні (визначення температури повітря, його відносної вологості, вмісту вуглекислого газу, аміаку тощо), математичні (площа та об'єм будівель), етологічні (поведінка тварин), статистичні (біометрична обробка отриманих результатів) та аналітичні. Мета роботи - вивчити вплив показників мікроклімату телятників різних об'ємно-планувальних рішень на вирощування молодняку за сезонами року. Одержані експериментальні результати будуть використані для удосконалення технології вирощування ремонтного молодняку та застосовані при розробці перспективних програм розвитку в досліджуваних господарствах. Вивчено ефективність вирощування ремонтних телиць в телятниках різного типу за функціонування природної припливно-втяжної системи вентиляції. Подано наукові пропозиції щодо оптимізації параметрів мікроклімату в капітальному цегляному приміщенні з горючим перекриттям і в полегшеному телятнику відкритого типу, для покращення умов вирощування молодняку. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.07.18.0750/0217U006180

Розробка інноваційних технологій кормів для непродуктивних тварин: Заключний звіт /Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка; Керівник

Шакула Олександр Олександрович. – ДР 0113U007798. УДК 633.1:581.17.

44 с.

Ринок кормів в Україні для непродуктивних тварин (собак і кішок) представлений в основному кормами імпортного виробництва. Розвиток в Україні власної комбікормової промисловості, що спеціалізується на виробництві кормів для непродуктивних тварин, гальмується низькою якістю та недостатнім асортиментом вітчизняних комбікормів і дефіцитом науково обґрунтованих рецептів, які б відповідали сучасним вимогам і нормам годівлі цих тварин. В останні роки спостерігається зацікавленість споживачів у вологих кормах з функціональними компонентами, що підвищують у немедикаментозний спосіб імунітет і запобігають захворюванням домашніх улюбленців - собак і кішок. На жаль, корми українського виробництва не містять таких інгредієнтів. Одним із напрямків досліджень була робота по розробці рецептів м'ясо-рослинного і вологого кормів з включенням до їх складу функціональних компонентів - кропиви та розторопші плямистої з метою зміцнення імунітету непродуктивних тварин - собак у стані спокою та вивчення їх фізико-хімічних властивостей.

68.07.18.0751/0217U006327

Розробити рецептуру, способи виготовлення та схеми згодовування брикетів лизунців для молодняку ВРХ з використанням природних мінералів Закарпаття: Заключний звіт /Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Агій Василь

Михайлович. – ДР 0116U000546. УДК 636.22./28.082.13.

12 с.

Споживання тваринами дослідної групи брикетів-лизунців протягом дослідного періоду коливалось в межах 42-59 г/гол/добу. Результати аналізів сироватки крові піддослідних тварин вказують на тенденцію підвищеної концентрації загального білку, глюкози та ферментів переамінування у телят дослідної групи порівняно з контролем. Встановлено позитивний вплив згодовування брикетів-лизунців на середньодобові прирости, які становили у контрольній групі 566 г, а в дослідній 639 г, або на 11,8% більше при згодовуванні кормової добавки.

68.07.18.0752/0217U006328

Створити спеціалізований м'ясний тип великої рогатої худоби, пристосований до умов Карпатського регіону України": Заклучний звіт /Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України; Керівник Височанський Йосип Степанович. – ДР 0116U000547. УДК 632.2.082.

22 с.

Створено групи кращих (до 437 голів) помісних двох-трьох породних маток бажаних генотипів з кращими господарсько-корисними показниками молочності на 11-17%, м'ясності на 23-37%, жирномолочності на 1,2-1,5% в порівнянні до бурої карпатської породи, які будуть внесені до бази даних в 2015 році для подальшого розведення. Створено список кращих (до 47 голів) помісних двох-трьох породних корів різних генотипів з кращими господарсько-корисними показниками молочності на 11-17%, м'ясності на 23-37%, жирномолочності на 1,2-1,5% в порівнянні до бурої карпатської породи, які будуть внесені до бази даних в 2016 році для подальшого розведення.

68.41 Ветеринарія

68.07.18.0753/0417U002105

Зворигіна Валерія Євгенівна. Саркоцистоз тварин (поширення, патогенез, діагностика): Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.04.2017.

УДК 619:616.98:616-07.

214 с.: 14 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

У дисертації викладено матеріали із вивчення поширення та частки інвазування збудниками саркоцистозу великої рогатої худоби та свиней в Північно-Західному, Центральному і Південно-Східному регіонах України. Встановлено вікову динаміку саркоцистозу великої рогатої худоби та свиней. Визначено інтенсивність та екстенсивність інвазії серцевого м'язу, ніжок діафрагми та найдовшого м'язу спини за спонтанного саркоцистозу великої рогатої худоби та свиней. Встановлено мікроскопічні зміни міокарду великої рогатої худоби за спонтанного саркоцистозу. Досліджено особливості патогенезу за експериментального саркоцистозу собак на основі клінічних ознак, морфологічних показників крові та біохімічних показників сироватки крові. Виявлено макроскопічні та мікроскопічні зміни в органах собак за експериментального саркоцистозу, а також встановлено можливість розвитку гаметогонії та спорогонії саркоцист в ендотеліальних клітинах судин печінки собаки, як дефінітивного хазяїна.

68.07.18.0754/0417U002160

Ліцький Василь Олексійович. Гігієнічно-технологічне забезпечення утримання надремонтного молодняку на підприємствах малої потужності: Дис... к.с.-г.н. /Харківська державна зооветеринарна академія. – Захищена 12.05.2017.

УДК 636.083:636.2.053:620.953.

168 с.: 28 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

Запропоновано два варіанти схеми розташування і розмірів модульних групових кліток для утримання молодняку української чорно-рябої молочної породи до 18-місячного віку в виробничому приміщенні типової тваринницької будівлі. Згідно з першим варіантом передбачено облаштування трьох різних, згідно другого - однакових за розміром (універсальних) групових клітин. Порівняно з прив'язним утриманням телят та молодняку 3- і 15-місячного віку, за утримання в групових клітках параметри мікроклімату виробничого приміщення відрізнялися за середньодобовими показниками повітря, відповідно: температура була вищою, відносна вологість, вміст аміаку, загальне мікробне забруднення - меншими. Бички, які за результатами етологічних тестів стану життєздатності були віднесені до групи активних і посередньо активних, на тлі більшої енергії росту мали більш високі показники клітинного та гуморального імунітету. Вирощування бичків у групових клітках порівняно з прив'язним способом сприяло збільшенню живої маси. Порівняно з прив'язним, утримання в універсальних групових клітках з вибракуванням бичків сприяло збільшенню маси парної туші, забійних маси і виходу. Показники забою, морфологічного складу туші, хімічного складу яловичини і її енергетичної цінності найбільших за масою бичків, вирощених в універсальних клітках, достовірно відрізнялися.

68.07.18.0755/0417U002197

Ушаков Федір Олегович. Контроль безпеки та якості ковбасних виробів: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 11.05.2017.

УДК 614.8:006.83:637.524.

169 с.: 30 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 340 назв.

Дисертацію присвячено проблемі контролю безпечності та якості ковбасних виробів в Україні у відповідності до сучасних міжнародних вимог. Однією з причин виробництва та реалізації недоброякісних ковбасних виробів у сучасних умовах є недосконалість державного і власного контролю. В Україні виробляється і надходить у реалізацію значна кількість ковбасних виробів, які за певних умов можуть становити ризик для споживача. Особливо це відноситься до ковбасних виробів, які виготовляються на малотоннажних потужностях і суб'єктами індивідуального підприємництва. Вперше проведено комплексні дослідження безпечності та якості ковбасних виробів, які реалізуються у торговельній мережі, з урахуванням загальної токсичності та мікроструктурного складу фаршу. Проведені дослідження безпечності та якості м'яса, допоміжних матеріалів, які використовуються для виготовлення ковбасних виробів, а також гігієнічних вимог виробництва з метою встановлення чинників, які впливають на безпечність та якість ковбас. Удосконалено і запропоновано сучасні методи контролю ковбасних виробів під час їх виробництва та реалізації згідно міжнародних вимог менеджменту безпечності харчових продуктів (НАССР). Удосконалено систему самоконтролю НАССР в умовах виробництва та реалізації ковбас завдяки введенню в неї експрес-методу визначення загальної токсичності з використанням інфузорії *Colpoda steinii*.

68.07.18.0756/0417U002198

Палишнюк Катерина Юріївна. Ветеринарно-санітарна оцінка продуктів забою курчат-бройлерів за застосування антибіотику фторхінолонового ряду: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 11.05.2017.

УДК 619:614.31:637.54:615.33.

150 с.: 23 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Уперше в Україні визначено середньосмертельну дозу для білих лабораторних мишей (2050+-804,62 мг/кг) нового ветеринарного препарату Даноксан-50 та встановлено вміст залишкових кількостей данофлораксацину мезилату в органах і тканинах білих лабораторних мишей та продуктах забою курчат-бройлерів. Визначено період виведення данофлораксацину мезилату з м'язів стегна, грудних м'язів, серця, м'язової частини шлунка курчат-бройлерів та встановлено, що залишкові кількості антибіотику не перевищують максимально допустимі рівні згідно Директиви Європейського Союзу 37/2010 на 120 годину після останнього введення препарату Даноксан-50. Застосування препарату Даноксан-50 в дозі 0,1 мл/кг маси тіла курчат-бройлерів, негативно впливає на показники забійного виходу тушок курчат-бройлерів на 24 годину та масу їстівних органів, зокрема масу серця на 96 годину після його останнього застосування. Встановлено, що препарат Даноксан-50 при застосуванні в дозі 0,1 мл/кг маси тіла курчат-бройлерів призводить до зменшення вмісту вологи в грудних м'язах на 24 і 72 годину, до збільшення вмісту білка на 24, 48, 72 та 96 годину, до збільшення вмісту сухої речовини на 24, 72, 96 годину після його останнього перорального введення.

68.07.18.0757/0217U004705

Дослідити штамову варіабельність збудника й удосконалити систему діагностики та профілактики ензоотичного енцефаломієліту (хвороби Тешена) свиней: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Дерев'яно Станіслав Васильович. – ДР 0116U000629. УДК 619:578:615.371:616-07.

24 с.

Об'єкт досліджень - збудник хвороби Тешена, діагностичні тест-системи та нова інактивована вакцина. Мета досліджень - вивчення штамової варіабельності збудника хвороби Тешена, удосконалення та реєстрація діагностичних тест-систем та нової інактивованої вакцини. Методи досліджень - вірусологічні, епізоотологічні та статистичні. Проведено аналіз епізоотичної ситуації щодо хвороби Тешена у світі та в Україні. Нами проведено обстеження 2 населених пунктів Чернігівської області. Від здорових поросят відібрано 8 зразків матеріалів та 4 сироватки крові. Методом послідовних пасажів в культурі клітин СНЕВ виділено 2 ізоляти вірусів. Антитіл в сироватках крові свиней до РТВ-1 не виявлено. В реакції нейтралізації в культурі клітин встановлено належність ізолятів вірусів до РТВ-1.

68.07.18.0758/0217U004715

Вивчити імунобіологічні властивості ізолятів ентеровірусів свиней та їх філогенетичну спорідненість з вакцинним та діагностичними штамми: Заключний звіт /Інститут ветеринарної медицини НААН; Керівник Ромащенко Володимир Пилипович. – ДР 0116U000730. УДК 619:578.835.1:616-084.

16 с.

Поновлено колекцію штамів ентеровірусів свиней та визначено їхню інфекційну активність до культури клітин СПЕВ. Досліджено біологічні та молекулярно-генетичні властивості виділених ізолятів ентеровірусів свиней. Проведено дослідження по вивченню спорідненості виділених ізолятів ентеровірусів свиней порівняно з антигенними та генетичними властивостями референтних штамів ентеровірусів свиней із колекції відділу вірусології ІВМ НААН.

68.07.18.0759/0217U004716

Удосконалити вакцини проти бешихи свиней на основі вивчення різноманітності факторів вірулентності та поверхневих антигенів: Заключний звіт /Інститут ветеринарної медицини НААН; Керівник Тарасов Олександр Анатолійович. – ДР 0116U000715. УДК 619:579.869.2:615.371.

38 с.

Відпрацьовано методи дослідження продукування нейрамінідази та гіалуронідази *Erysipelothrix rhusiopathiae* вакцинних та контрольних штамів, а також патогенних сольових ізолятів та підібрано оптимальні методи їх якісного виявлення. Визначено критерії оцінки штамів за показниками продукування факторів вірулентності, що дозволить покращити контролювання вакцинних штамів для виробництва вакцин.

68.07.18.0760/0217U004717

Теоретичне та експериментальне обґрунтування біотехнології конструювання засобів лабораторної діагностики репродуктивно-респіраторного синдрому свиней: Заключний звіт /Інститут ветеринарної медицини НААН; Керівник Галка Ігор Васильович. – ДР 0116U000728. УДК 636.09:616.98:578.82/83.

44 с.

Вивчено поширення репродуктивно-респіраторного синдрому свиней на території України за даними офіційної звітності та результатів досліджень ІВМ НААН. За результатами трирічного серологічного моніторингу домашніх свиней щодо РРСС у свиногосподарствах України загальний показник позитивних зразків сироваток крові до числа досліджених становив 16,13 %. У лабораторії "НДНЦДХТ" розпочато дослідження сироваток крові свиней для вивчення наявності антитіл до збудника репродуктивно-респіраторного синдрому.

68.07.18.0761/0217U004718

Вивчити особливості імунітету за лейкозу великої рогатої худоби: Заключний звіт /Дослідна станція епізоотології Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України; Керівник Мандигра Микола Станіславович. – ДР 0116U000726. УДК 619:616.98:578.828.11.

28 с.

Вивчено специфічну активність В-системи імунітету у тварин імунізованих протилейкозним препаратом. Удосконалено методику культивування культурального штаму вірусу лейкозу великої рогатої худоби в перецелюваній культурі клітин FLK-BLV на ростових середовищах з різним вмістом сывороток.

68.07.18.0762/0217U004720

Вивчити молекулярно-біологічні властивості збудників вірусних респіраторних хвороб коней для конструювання мультиплексної системи діагностики: Заключний звіт /Інститут ветеринарної медицини НААН; Керівник Пекний Микола Вікторович. – ДР 0116U000722. УДК 636.09:616.98:578.82/.83.

32 с.

Вивчено молекулярно-біологічні властивості збудників вірусних респіраторних хвороб коней для конструювання мультиплексної системи діагностики. Підібрані праймери для полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР), де взято за основу послідовності ДНК EHV-1 та EHV-4. Проведено виділення польових ізолятів збудників вірусного артеріїту та риневмонії коней використовували культури клітин СНЕВ, ВНК-21, Vero, RK-13.

68.07.18.0763/0217U006289

Вивчити динаміку клітинних факторів вродженого імунітету сільськогосподарських тварин та птиці при застосуванні органічних імунотропних препаратів на основі сучасних гістоморфологічних та імуногістохімічних методів: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Коваленко Лариса Володимирівна. – ДР 0116U000225. УДК 619:612.017.11:611.018.53:615.275.4:57.086:636.

18 с.

Встановлено вплив на морфофункціональний стан внутрішніх та органів імунного захисту птиці різних доз імуномодулюючого препарату на основі глобулінів сироватки крові з додаванням аквахелатів наночасток Феруму, солей металів та пробіотиків при пероральному задоволенні. - задоволення препарату сприяє зростанню маси тимуся, фабрицевої сумки і селезінки. При вивченні субпопуляції лімфоцитів з поверхневим маркером CD8 у селезінці встановлено значне збільшення відсотку цих клітин у дослідній птиці. Доведена стимуляція В-лімфоцитів з поверхневим маркером IgM у сліпій кишці при задоволенні препарату. Встановлено, що у курчат 1-ї та 2-ї дослідних груп рівень клітин-хелперів у значно перевищував кількість у контрольній групі. Отримані результати свідчать про загальний стимулюючий вплив розроблюваного комплексного пробіотично-нанометалоглобулінового препарату на клітинну ланку неспецифічного імунітету птиці. Розроблена аналітично-інформаційна довідка щодо гістоморфологічних змін внутрішніх органів курчат при задоволенні різних доз імуномодулюючого препарату

68.07.18.0764/0217U006290

Вивчити біологічні властивості мезенхімальних стовбурових клітин ссавців, роз-

робити технології їх одержання, кріоконсервування та культивування: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Стегній Марина Юріївна. – ДР 0116U000228. УДК 619:576.535:57.085.23:57.086.13:591.476:576.362:615.361.19 с.

Розроблено оптимальну технологію прижиттєвого отримання мезенхімальних стовбурових клітин кісткового мозку собаки. Встановлено, що завдяки анатомічній будові, відсутності постманіпуляційних ускладнень, а також зручності виконання процедури, для відбору кісткового мозку у собак, найбільш придатною є клубова кістка. Використання для фракціонування суспензії клітин кісткового мозку глюкоцитратного розчину з поліглюкіном є більш ефективним за рахунок виключення необхідності подальшого відмивання клітин від градієнтної рідини, що дозволяє отримувати до 86% життєздатних клітин. Визначено клітинний склад препарату мезенхімальних стовбурових клітин кісткового мозку собак. Більшість з них є еритроїдними клітинами (до 50%). Лейкоцитарний склад різноманітний. На відміну від периферичної крові в кістковому мозку переважають молоді незрілі форми нейтрофілів, а також знаходиться до 4% клітин-попередників лейкоцитів: мієлоцитів та метамієлоцитів

68.07.18.0765/0217U006291

Вивчити імуногенні властивості рекомбінантних аналогів імунодомінантних антигенів вірусу лейкозу ВРХ, отриманих на основі генно-інженерних технологій: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Герілович Антон Павлович. – ДР 0116U000265. УДК 619:616.98-07:578.82/.83:577.2.08:636.5:598.2.

18 с.

Створена локальна база даних повногеномних послідовностей вірусу лейкозу великої рогатої худоби. З застосуванням біоінформаційного програмного забезпечення проаналізовані існуючі на це час експресуючі дріжджові плазміди. Встановлено, що для експресії глікопротеїну gp51 вірусу лейкозу ВРХ найбільш придатні векторні системи, що містять ген індукції фосфатом rho5. Сконструйовано експресуючу касету з видоспецифічною промоторною ділянкою ВЛ ВРХ та проведено клонування ф'южн-послідовності gp51 до її складу.

68.07.18.0766/0217U006292

Встановити видо- та родоспецифічні генетичні маркери збудників основних вірусних інфекцій хвороб хутрових звірів та м'ясоїдних (вірус міксоми, каліцивірус, парвовірус, параміксовірус, аденовірус, коронавірус) на основі молекулярно-генетичних технологій: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Герілович Антон Павлович. – ДР 0116U000238. УДК 619:577.2.08:575:616.98:578:636.7/.9.

25 с.

Сформовано базу даних секвенованих послідовностей геномного матеріалу, основних генів та їх фрагментів нових (починаючи з 2012 р.) ізолятів збудників парвовірусного ентериту собак, панлейкопенії котів, Алеутської хвороби норок. Проведено пошук у базах даних GenBank, EMBL, DDBJ послідовностей генів парвовірусів м'ясоїдних. Встановлено, що у базах даних міститься інформація щодо близько 200 частково або повністю секвенованих послідовностей генів та геномних ДНК вірусу панлейкопенії кішки (Feline

panleukopenia virus, FPV), 600 - парвовірусу собак (Canine parvovirus, CPV), близько 2700 послідовностей - вірусу Алеутської хвороби норок (Aleutian mink disease parvovirus, AMDPV). Створено бази даних: 1) FPV - повністю секвеновані послідовності генів VP1 та VP2, що кодують структурні білки, довжиною близько 2100 пар нуклеотидів (п.н.) та 1600 п.н. відповідно; геномних ДНК довжиною близько 4600 п.н. (усього 67 послідовностей); 2) CPV - повністю секвеновані послідовності генів VP2 та NS-1, що кодують неструктурні білки, довжиною близько 1900 та 2000 п.н. відповідно; геномних ДНК довжиною близько 4500 п.н. (усього 118 послідовностей); 3) AMDPV - повністю секвеновані послідовності генів VP1, VP2, NS-1 довжиною близько 2200 п.н., 1700 п.н. та 2000 п.н. відповідно; геномних ДНК довжиною близько 5000 п.н. (усього 183 послідовності). Усі послідовності отримано у форматах FASTA (*.fasta) або GenBank (*.gb), що дозволяє застосовувати сучасне молекулярно-біологічне програмне забезпечення (в тому числі у режимі on-line) для проведення парного та множинного, локального та глобального вирівнювання для визначення консервативних і варіабельних фрагментів генів. Створені праймерні системи на основі консервативних генів протейнів для індикації та ідентифікації збудників парвовірусних інфекцій м'ясоїдних.

68.07.18.0767/0217U006293

Вивчити біологічну активність та біобезпечність наночастинок в біосистемі наночастинок - клітина тваринного походження: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Стегній Марина Юрїївна. – ДР 0116U002648. УДК 619:575:57.08. 19 с.

Об'єкт дослідження - антигенпродукуюча біологічна активність наночастинок металів у біосистемі наночастинок - клітини перещеплюваної культури FLK-BLV Мета роботи вивчити антигенпродукуючу біологічну активність наночастинок металів у біосистемі наночастинок - клітини перещеплюваної культури FLK-BLV Методи дослідження - біотехнологічні, морфологічні, цитологічні, цитогенетичні, імунологічні. Викладено результати досліджень з вивчення антигенпродукуючої біологічної активності наночастинок металів у біосистемі наночастинок - клітини перещеплюваної культури FLK-BLV, а саме: визначено вплив різних наночастинок та їх концентрацій, відібраних після скринінгу на мітогенну активність двох субліній FLK-BLV. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.07.18.0768/0217U006294

Вивчити особливості поширення кровосисних двокрилих (мокреців, комарів) на території України, їх векторний потенціал у контексті ризиків трансмісії збудників небезпечних інфекційних хвороб с.-г. тварин: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Євтушенко Андрій Володимирович. – ДР 0116U000257. УДК 619.616-022.39:591.67:595.771:636(477).

18 с.

Проведено ентомологічні дослідження у тваринницьких господарствах та природних біотопах Харківської, Волинської, Закарпатської, Чернівецької, Івано-Франківської, Дніпропетровської, Херсонської, Запорізької Миколаївської, Одеської та Донецької областей. Встановлено, що за умов вологої та прохолодної весни в досліджених регіонах масовий літ кровосисних двокрилих зсунувся приблизно на два тижні і розпочався на початку другої декади червня. Обстеженням виявлено мокреців роду *Culicoides*, комарів родів *Aedes* та *Ochlerotatus*. В подальшому, сезонна динамі-

ка чисельності двокрилих була такою ж самою як і у попередні роки, із двома піками активності. Найбільш масовими видами із тривалим періодом активності у досліджених умовах були представники груп *Obsoletus* (підрід *Avaritia*) та *Pulicaris* (підрід *Culicoides*), що за літературними даними є основними переносниками арбовірусних хвороб с.-г. тварин у країнах Західної Європи. Мокреці роду *Culicoides* були представлені у зборах до другої декади жовтня. Згідно результатів лабораторної обробки зборів, на дослідженій території виявлено 44 види кровосисних мокреців з роду *Culicoides*. Серед них, 6 видів (*C. flavipulicaris*, *C. slovacus*, *C. brunnicans*, *C. tibilisicus*, *C. dzhafarovi*, *C. rioxii*) зареєстровано на території України вперше. Створена інформаційна база даних щодо поширення та видового складу кровосисних двокрилих - потенційних переносників трансмісивних хвороб тварин в Україні.

68.07.18.0769/0217U006295

Розробити сучасну систему оцінки впливу на організм сільськогосподарської птиці екопатогенних факторів та природного адаптогену з лікувально-профілактичними якостями:

Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Стегній Борис Тимофійович. – ДР 0116U002649. УДК 619:577.2.08:575:616.98:578:636.7/.9.

19 с.

Визначено, що порушення білково-вітамінно-мінерального обміну у птиці яєчних та м'ясних кровів продуктивного періоду було обумовлено гіпокаротинемією (зниження на 19-29 %), гіпоальбумінемією (на 11-37 %), гіпофосфатемією (на 3-29 %) та гіповітамінозом А (на 11-30 %). Показники нирково-печінкового комплексу (АсАТ, АлАТ, холестерин, сечова кислота, сечовина) відповідали фізіологічним нормам. Встановлено, що введення в раціон в якості кормової добавки курям-несучкам продуктивного періоду природного рослинного адаптогену *Silybum marianum* у дозі 6 г/кг є безпечним і викликає позитивні зміни яєчної продуктивності (підвищення несучості на 14 %). Біохімічний аналіз сироватки крові дозволив встановити вірогідне зниження ($P < 0,05$) рівня білка на 23,2 % та рівня тригліцеридів на 27 % у птиці, що отримувала подрібнені плоди розторопші для ліквідації наслідків змодельованого стеатозу печінки. Визначено, що потенційним біомаркером для прижиттєвого виявлення курей-несучок з гепатоцелюлярними порушеннями може слугувати позитивний коефіцієнт кореляції (до +1) показників значень рівня холестерину (холестеролу) та тригліцеридів у сироватці крові.

68.43 Заготівля продукції сільського господарства

68.07.18.0770/0518U000159

Любич Віталій Володимирович. Теоретичне обґрунтування формування якості зерна пшениць і продуктів його перероблення:

Дис... д.с.-г.н. /Уманський національний університет садівництва. – Захищено 14.06.2018.

УДК 664.64.016:664.71-11+664.76.

680 с.: 242 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 736 назв.

Об'єкт дослідження - процеси формування врожаю та якості зерна різних видів пшениць (м'яка, спельта, щільноколоса, ефіюпська) залежно від умов вирощування та вихід і якість зернопродуктів - від технології його перероблення. Мета дослідження - встановити закономірності й теоретично обґрунтувати формування якості зерна видів пшениць (м'яка, спельта, щільноколоса, ефіюпська) залежно від умов вирощування, оптимізувати процеси первинного переробле-

ння для отримання високоякісних зернопродуктів. Методи дослідження - польові, хімічні, фізико-хімічні, аналітичні, органолептичні, інформаційні, статистичні, а також економічний, метод експертального оцінювання та математичного моделювання. Наукова новизна - на основі комплексного оцінювання хіміко-технологічних властивостей зерна розроблено моделі сортів пшениці м'якої та спельти для визначення його придатності для перероблення; встановлено, що за перероблення зерна пшениці спельти і ліній пшениці м'якої, отриманих гібридизацією *Triticum aestivum* L. / *Triticum spelta* L., забезпечується висока кулінарна якість готових продуктів, а зерна пшениці щільноколосої та ефіопської - високі хлібопекарські та круп'яні властивості; з'ясовано механізм впливу абіотичних і біотичних чинників на формування якості зерна нових сортів і ліній різних видів пшениць; встановлено позитивну залежність між вмістом білка і високорослістю сорту пшениці спельти та негативний вплив листових хвороб на його вміст у зерні пшениці м'якої; встановлено різний вплив тривалого (50 років) застосування добрив у польовій сівозміні на вміст радіоактивних нуклідів і важких металів у зерні пшениці м'якої; вищу якість зерна забезпечують мінеральна й органо-мінеральна системи удобрення, нижчу - органічна; оцінено технологічні та хлібопекарські властивості зерна нових сортів пшениці м'якої залежно від мінерального живлення; встановлено, що зерно сорту Артемісія, отриманого гібридизацією *Triticum aestivum* L. / *Triticum spelta* L., за вмістом білка (22,3 % проти 13,9 %) має вищу біологічну цінність порівняно із зерном сорту Тронка при ввезенні N60 S70 + N60 на фоні P60K60; проаналізовано технологічні властивості зерна різних сортів пшениці спельти залежно від мінерального живлення; встановлено, що зерно пшениці спельти сорту Зоря України має вищу біологічну цінність за вмістом мінеральних елементів, вітамінів та есенційних амінокислот порівняно із зерном пшениці м'якої; застосування азотних добрив підвищує у зерні вміст білка - від 18,7-19,9 до 23,2-25,1 %; застосування комплексу P60K60 + N60 S70 + N60 істотно поліпшує технологічні властивості зерна сортів пшениці спельти; уточнено основні технологічні параметри виробництва круп і борошна із зерна пшениці м'якої та спельти; встановлено, що в технології виробництва круп цілої зволоження зерна пшениці до вологості 15,0-15,5 % з відволоженням упродовж 30-60 хв забезпечує підвищення виходу круп на 40 %; ефективніше пропарювати крупу з пшениці № 1 упродовж 10-15 хв і відволожувати 5-10 хв; зволоження зерна до вологості 15,0-15,5 % з відволоженням упродовж 15-20 год забезпечує вихід борошна односортного помелу із зерна пшениці спельти до 86 %. Практичне значення - розроблено рекомендації щодо визначення придатності зерна нових сортів і ліній різних видів пшениць (м'яка, спельта, щільноколоса, ефіопська) для перероблення, а також визначено оптимальні параметри водотеплового оброблення зерна пшениці м'якої і спельти, які забезпечують отримання круп високої якості; розроблено технологічні інструкції з виробництва круп із зерна пшениці спельти: № 1, подрібнених № 1, 2, 3 і плочених, що використовують у технологічному процесі підприємств малої продуктивності; удосконалено методики визначення вмісту ендосперму, клейковинотворювальних білків, кондитерських властивостей зерна, лабораторного випікання хліба й кондитерських виробів, кулінарного оцінювання продуктів. Ступінь впровадження - в навчально-виробничому відділі Уманського національного університету садівництва, ТОВ "Надія" Тальнівського району Черкаської області, ФГ "Світло-2006" Монастирищенського району Черкаської області, ТОВ "Агресс-М" Уманського району Черкаської області, ПрАТ "Лебединський напівневий завод" Шполянського району Черкаської області, філії ПрАТ "Зернопродукт МХП" "Елеваторний комплекс"

Тулчинського району Вінницької області, "Краснопілочка" ФОП Федько Д. О. Уманського району Черкаської області, СТОВ ім. Б. Хмельницького Тростянецького району Вінницької області впродовж 2016-2017 рр., а також в навчальному процесі Уманського національного університету садівництва.

68.85 Механізація й електрифікація сільського господарства

68.07.18.0771/0518U000091

Антощенко Роман Вікторович. Динаміка та енергоефективність багатоелементних сільськогосподарських агрегатів: Дис... д.т.н. / Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 22.03.2018.

УДК 621.01:[631.372+631.331].

386 с.: 10 табл., 145 іл. – Бібліогр.: 311 назва.

В дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення науково-прикладної проблеми, що виявляється в підвищенні енергоефективності багатоелементних сільськогосподарських агрегатів шляхом обґрунтування вибору компоувальних схем та режимів використання через розробку математичних моделей динаміки і методів оцінки енергоефективності. Це дозволило створити нові методи до комплектування, розробки і ефективної експлуатації багатоелементних сільськогосподарських агрегатів, зменшити енергетичні витрати та впровадити у виробництво розроблені рекомендації.

68.07.18.0772/0417U002326

Березовецький Сергій Андрійович. Обґрунтування параметрів технічного оснащення технологічних систем збирання озимого ріпаку: Дис... к.т.н. / Львівський національний аграрний університет. – Захищена 18.05.2017.

УДК 631.3:633.55.

215 с.: 12 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Обґрунтовано параметри технічного оснащення технологічної системи збирання озимого ріпаку, функціональні показники ефективності якої залежать від термінів робіт, виробничої площі культури та параметрів відповідного технічного оснащення, що функціонує в умовах стохастичного впливу предметно-біологічної та агрометеорологічної складових на часові обмеження виконання відповідних часткових механізованих технологічних процесів. Розкрито особливості системно-подієвого відображення двох часткових механізованих технологічних процесів передзбирально-го обприскування стеблостою склеювачами та комбайнового збирання насіння озимого ріпаку за допомогою статистичної імітаційної моделі, яка враховує вплив предметно-біологічної та агрометеорологічної складових на характеристики потоку вимог із виконання відповідних робіт, системно зумовленого часу початку їх виконання, тривалості та завершення. Отримано, проаналізовано та узагальнено результати виробничих спостережень і комп'ютерних експериментів. Узгоджено терміни робіт та виробничу площу озимого ріпаку з параметрами технічного оснащення відповідної технологічної системи, що дає змогу підвищити ефективність її функціонування на підставі забезпечення максимальних питомих обсягів зібраного врожаю озимого ріпаку.

68.07.18.0773/0217U004763

Розробити змінні робочі органи для розширення універсальності грейферних навантажувачів сільськогосподарського призначення: Заключний звіт / Прикарпатська державна сільсько-

господарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України; Керівник Галета Володимир Григорович. – ДР 0116U004570. УДК 631.3.

14 с.

Звіт про НДР: 14 с., 4 мал. Об'єкт дослідження - автономний / самохідний / грейферний навантажувач-екскаватор ПЕА-ІА. Мета роботи - розробити змінні робочі органи для розширення універсальності грейферних навантажувачів сільськогосподарського призначення. Методи дослідження - аналітико-математичні, моделювальні, кінематико-розрахункові, конструкторсько-технологічні, статистичні. Сучасний стан ринку, а також процеси інтеграції України в ЄС свідчать про необхідність, в першу чергу, підвищення конкурентоздатності вітчизняних машин за такими напрямками: покращення якості, підвищення надійності, зниження металоємкості. Разом з тим, створення ефективних функціональних і несучих систем грейферних навантажувачів, оптимальних за матеріаломісткістю з прогнозованим ресурсом роботи пов'язано з розробкою додаткових робочих органів з урахуванням реальних умов експлуатації для розширення їх універсальності. Грейферні навантажувачі ВАТ "Коломиясільмаш" в системі машин технологічного циклу призначені для вантажно-розвантажувальних робіт в сільському господарстві та будівництві. Вони застосовуються на важких, але необхідних роботах, під час яких потрібна сила, швидкість, виліт стріли. Конструкція змінних робочих органів і розрахункові зусилля гідроциліндрів, забезпечують виконання робіт при навантаженні сипучих матеріалів, мінеральних і органічних добрив, силосу і сінажу, при копанні ям, котлованів в ґрунтах І, ІІ і ІІІ категорій. Кут повороту стріли її виліт забезпечують достатню площу для проведення таких робіт без переїздів. Разом з тим вивчення аналогічних механізмів зарубіжного зразка підтверджує їх більшу універсальність, що знижує конкурентоздатність ПЕА-ІА перед зарубіжними аналогами. Проте сам ПЕА-ІА "Карпатець" у сучасному варіанті з внесенням конструкторських змін колективом підприємства дає можливість розширення його універсальності за рахунок створення додаткових робочих органів.

68.07.18.0774/0217U006212

Розробити науково обґрунтовані технології збирання промислових конопель на основі використання сучасної ресурсощадної сільськогосподарської техніки: Заключний звіт / Інститут луб'яних культур Національної академії аграрних наук України; Керівник Коропченко Сергій Петрович. – ДР 0116U003810. УДК 633.521:633.522.

23 с.

Об'єкт досліджень: технологічний процес збирання конопель. Предмет досліджень: стеблостій конопель, приготування трести, формування паковок, технічні засоби для збирання. Мета роботи: обґрунтувати технологію збирання промислових конопель, що забезпечує збирання врожаю як у осінній, так і у весняний період шляхом адаптації сучасної ресурсощадної сільськогосподарської техніки. Проаналізовано різні конструкції ремінних і тьюкових прес-підбирачів та обґрунтовано використання їх на збиранні трести промислових конопель; Досліджено технології збирання з використанням прес-підбирачів пасового типу ПРП-1,6 та R16 BATTLE та тьюкового LSB 1290. Визначені причини та кількість втрат за досліджуваними технологіями, даний показник не перевищував 3% при цьому встановлено високу продуктивність (1,4 га/год) пресування трести конопель у тьюкові паковки. На основі проведеного комплексу досліджень одержані дані для обґрунтування ефективної технології та комплексу машин для збирання промислових конопель.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.07.18.0775/0217U004721

Санітарно-мікробіологічна оцінка якості водних об'єктів: Заключний звіт / Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004928. УДК 579.68:628.3.

13 с.

Звіт про НДР: 13 с., 2 табл., 2 джерела, 1 додаток. Об'єкти дослідження: мікроорганізми, вода питна, вода стічна очищена. Мета роботи: Санітарно-мікробіологічна оцінка якості водних об'єктів для забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення. Методи дослідження: мікробіологічний, наукового аналізу. Вивчено мікробне обмінення водних об'єктів. Обмінення вказаних об'єктів відповідає вимогам нормативних документів та документації замовника. Вода питна відповідала вимогам в 92,5% випадків, стічна очищена в 82,9% випадків.

70.07.18.0776/0217U004722

Оцінка якості біологічних препаратів за мікробіологічними показниками: Заключний звіт / Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004923. УДК 579.68:628.3.

11 с.

Звіт про НДР: 11 с., джерел 5. Об'єкти дослідження: біологічні препарати, мікробне забруднення. Мета роботи - визначити якість та безпечність біологічних препаратів за мікробіологічними показниками. Методи дослідження: мікробіологічні. Дано оцінку різним біологічним препаратам, створеним на основі мікроорганізмів та мікробних ензимів, за мікробіологічними показниками. Біологічні препарати досліджували на відповідність вимогам аналітичної нормативної документації виробників щодо загального вмісту мікроорганізмів і контамінації патогенними мікроорганізмами та критерію санітарно-епідемічної безпеки для населення. Отримані результати досліджень свідчать про відповідність дослідженої продукції щодо епідемічної безпечності. Мікробіологічні дослідження біологічних препаратів дозволяють підтримувати належну якість продукції та санітарно-епідемічну безпеку населення.

70.07.18.0777/0217U006000

Ефективні технології та обладнання з очищення природних вод: Заключний звіт / Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Епоян Степан Михайлович. – ДР 0115U002285. УДК 628.16.

107 с.

Розроблено конструкцію відцентрового адсорбера та тематичну модель його роботи; проведено теоретичні та експериментальні дослідження, які дозволили визначити раціональні параметри центрифугуючого апарату, а також розробити рекомендації з його проектування та експлуатації у складі компактних очисних установок. Розроблена та за допомогою математичної моделі обґрунтована двохступенева схема послідовного застосування дискових фільтрів для видалення грубодисперсної зависі, яка дозволяє скоротити кількість промивних вод. Удосконалено конструкцію тонкошарового елемента, для якої розроблено математичну модель процесу освітлення води, що враховує вплив на ефект освітлення технологічних і конструктивних параметрів (швидкість потоку, кут нахилу елемента, гідравлі-

чну крупність частинок); виносу часток забруднень, що осіли, з робочої зони; розподілу осаду по поверхні осадження, а також конструктивних умов підведення та відведення води в тонкошаровому елементі. Для підвищення ефективності роботи споруд водопостачання розроблена технологія магнітно-електричної активації розчину коагулянту.

70.07.18.0778/0217U006001

Забезпечення глибокого вилучення біогенних елементів - азоту, фосфору та сірки, з газоподібних викидів та стічних вод в системах водовідведення: Заключний звіт /Харківський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Юрченко Валентина Олександрівна. – ДР 0115U000634. УДК 628.23+628.35.

59 с.

Метою дослідження є розробка методології управління процесами біохімічного перетворення азот-, фосфор- і сірковмісних сполук в стічних водах, що транспортуються каналізаційними мережами й обробляються на очисних спорудах, та супроводжуються утворенням розчинених та газоподібних речовин в екологічно небезпечних концентраціях. Об'єктом дослідження є біохімічні процеси, які перетворюють сполуки азоту, фосфору та сірки в спорудах відведення та очистки стічних вод. Предметом дослідження є управління процесами перетворення біогенних елементів при транспортуванні та очистці стічних вод. Наукова новизна отриманих результатів: вперше за даними лабораторних досліджень, на підставі розрахунків з використанням математичних моделей та запропонованих авторами мультиплікативних залежностей встановлено кількісну залежність накопичення сірководню в стічних водах від одночасної дії трьох незалежних факторів - температури стічної води, її ОВП та тривалості експозиції; визначено, що при зниженні температури стічної води, яку забезпечує тепловий насос, накопичення H₂S в атмосфері підсклепіненого простору колекторів зменшується на 50%. Вперше запропонована методика визначення класу екологічної безпеки та експлуатаційної надійності окремої шахти/колодязя каналізаційних мереж та створено й захищено авторським свідоцтвом комп'ютерну програму "Моніторинг газоподібних викидів з каналізаційних мереж" Вперше в експериментальних дослідженнях визначено кількісні показники інгібуючого впливу на видалення амонійного азоту (нітрифікацію стічних вод) органічних сполук (за інтегральним показником ХСК та індивідуальних забруднень - нафтопродуктів, фенолу і СПАВ) та сполук інших біогенних елементів - фосфору та сірки; встановлено кількісні показники впливу на фосфатацію стічних вод, що відбувається у вторинних відстійників, концентрації нітратів та методів обробки, й визначено константу інгібування фосфатації нітратами; на підставі досліджень на пілотній установці удосконалено математичну модель видалення органічних речовин та сполук азоту, приросту активного мулу та споживання розчиненого кисню в ЦОКі. Значимість отриманих результатів полягає в: визначено ефективність застосування теплового насоса на каналізаційних мережах для зменшення накопичення H₂S в атмосфері підсклепіненого простору колекторів; розроблено рекомендації по автоматизації системи моніторингу газоподібних викидів з каналізаційних мереж та комп'ютерну програму "Моніторинг газоподібних викидів з каналізаційних мереж", яка дозволяє картувати та здійснювати облік об'єктів каналізаційного господарства, візуалізувати ділянки мережі, встановлювати пріоритетність об'єктів за необхідністю впровадження природоохоронних заходів; встановлено технологічні параметри обробки стічних вод, необхідні для інтенсифікації їх очистки від біогенних елементів на біологічних очисних спорудах в системі аеротенк-відстійник, а також на малих очисних спо-

рудах - ЦОКах.

70.27 Якість води

70.07.18.0779/0217U006113

Технології очищення висококонцентрованих органічовмісних стічних вод: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Знак Зеновій Орестович. – ДР 0114U001698. УДК 628.16; 628.3.

31 с.

Проаналізовано джерела забруднення природних вод стічними водами з високим вмістом органічних речовин та їх вплив на природні водні екосистеми. Запропоновано для очищення стічних вод від органічних сполук, зокрема жирного ряду, застосовувати дешеві природні реагенти. Показано, що активування реагентів, зокрема кальцію гідроксиду, та інтенсифікацію процесів очищення вод від органічних сполук доцільно здійснювати у кавітаційному полі. Розроблено технологічну схему очищення стічних вод від органічних сполук за їх високого вмісту з використанням кавітаційної інтенсифікації процесу.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.37 Туристсько-екскурсійне обслуговування

71.07.18.0780/0217U004792

Організація та розвиток туризму в м. Чернівці: Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ; Керівник Кицяк Василь Федорович. – ДР 0114U004677. УДК 379.85.

115 с.

Методична оцінка ресурсного потенціалу розвитку туризму в місті, створення конкурентоспроможного туристичного продукту в ньому, здатного максимально задовольнити туристичні потреби городян та гостей міста; розвиток матеріально-технічної бази і сучасної інфраструктури туризму.

71.07.18.0781/0217U006104

Визначення засад оцінювання та використання рекреаційно-туристичного потенціалу територій: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Теребух Андрій Андрійович. – ДР 0112U006592. УДК 711.3:712.23; 338.48.02; 796.5:658.

60 с.

Отримано апробовані методики оцінювання туристичного потенціалу територій з метою їх раціонального використання; визначено еколого-економічні та інші чинники оцінювання рекреаційно-туристичного потенціалу територій; досліджено та оцінено ресурсне забезпечення дестинацій для потреб активного відпочинку, короткострокової рекреації. Розроблено варіанти оцінювання туристичного потенціалу територій шляхом визначення характерних ознак та класифікаційних характеристик туристичних ресурсів територій як локального, так і регіонального рівня.

73 ТРАНСПОРТ

73.29 залізничний транспорт

73.07.18.0782/0217U004879

Технічне діагностування вантажних вагонів,

що знаходяться на балансі ДП "Одеська залізниця" та які вислужили призначений термін служби з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна; Керівник Пуларія Андрій Луарсабович. – ДР 0115U001861. УДК 629.463-047.38.

18 с.

Проведення технічного діагностування вантажних вагонів, що знаходяться на балансі ДП "Одеська залізниця" та які вислужили призначений термін служби з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації. За результатами технічного діагностування вантажних вагонів були видані технічні рішення. За даними технічними рішеннями 269 вагонів був виконаний деповський ремонт 3 вагонам капітальних ремонт та 10 вагонів були виключені з інвентарного парку за сіх станом.

73.07.18.0783/0217U004883

Оцінювання технічного стану колій незагального користування публічного акціонерного товариства "ХайдельбергЦемент Україна": Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Арбузов Максим Анатолійович. – ДР 0115U007229. УДК 625.171.

3 с.

За результатами натурного огляду, інструментальних обмірів, вимірювання колієвимірювальним вагоном, та аналізу наданих актів виконання колійних ремонтних робіт сторонніми організаціями виконано оцінювання технічного стану колій незагального користування публічного акціонерного товариства "ХайдельбергЦемент Україна". Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.07.18.0784/0217U004884

Розробка пристрою для контролю сили притискання рейки до підрейкової основи у випадку застосування скріплення типу КПП-5 та регулювання сили притискання клеми КПП-5 при втраті пружності. Дослідження з метою розробки рекомендацій щодо утримання колії в залежності від сили притиснення рейки до підрейкової основи при використанні скріплення типу КПП-5: Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Настечник Микола Петрович. – ДР 0115U007230. УДК 625.1: 625.171.

9 с.

Розроблено пристрій для контролю сили притискання рейки до підрейкової основи у випадку застосування скріплення типу КПП-5 та регулювання сили притискання клеми КПП-5 при втраті пружності. Надано рекомендації щодо утримання колії в залежності від сили притиснення рейки до підрейкової основи при використанні скріплення типу КПП-5 Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.07.18.0785/0217U004885

Розроблення нормативної документації" Методика розрахунку укладання і виправлення односторонніх стрілочних переводів в кривих ділянках колій": Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Патласов Олександр Михайлович. – ДР 0115U007231. УДК 625.172.

7 с.

Методика визначає умови укладання та експлуатації односторонніх стрілочних переводів на дерев'яних та залізобетонних брусах, розрахункові ординати та умови експлуатації стрілочних переводів, укладених в кривих ділянках колії Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.07.18.0786/0217U004886

Проведення експертизи стандарту "Ресурсные элементные сметные нормы. Содержание объектов зданий и сооружений. Железнодорожные пути": Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Арбузов Максим Анатолійович. – ДР 0115U007232. УДК 65.015.2:625.1.

3 с.

Проект СОУ включає всі основні ресурсні елементні кошторисні норми, необхідні для проведення робіт з утримання залізничних колій ПАТ "ІнГЗК". Розглянутий проект СОУ належить до документів, що є підставою для розроблення кошторисної документації і проведення розрахунків за виконані роботи з утримання залізничних колій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.31 Автомобільний транспорт

73.07.18.0787/0518U000020

Двадненко Володимир Якович. Підвищення ефективності експлуатації силової установки автомобіля гібридними методами: Дис... д.т.н. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 20.12.2017.

УДК 629.3.

340 с.: 6 табл., 89 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Об'єктом досліджень є процес підвищення ефективності експлуатації силової установки автомобілів. Метою дослідження є підвищення ефективності експлуатації силової установки автомобілів гібридними методами за рахунок введення додаткового електропривода і додаткового джерела енергії для цього електропривода. Для дослідження використовуються методи класичної теорії електричних машин, методи диференціального обчислення, методи аналізу і розрахунку електронних схем, методи теорії автоматичного управління. Також використовуються методи теорії автомобіля, методи аналізу і розрахунку ланцюгів силової електроніки. Дослідження створюють теоретичну базу для оптимізації конверсії автомобіля з ДВЗ в гібридний автомобіль. Це дозволить скоротити терміни розробки нової конструкції і знизити обсяг налагоджувальних випробувань. Вперше запропоновано: методи розрахунку, переобладнаного автомобіля в режимі електропривода; методи розрахунку вентильного електродвигуна на базі генераторної синхронної електричної машини, концепцію збереження енергії рекуперативного гальмування у вигляді електричного нагрівання охолоджуючої рідини ДВЗ; концепцію використання в системі "старт-стоп" кількох способів пуску ДВЗ; знайшли подальший розвиток: метод підвищення гальмівного моменту на валу електродвигуна; метод забезпечення механічної та електричної стійкості; концепція оптимізації використання кінетичної енергії автомобіля з ДВЗ. Результати наукових досліджень дисертаційної роботи використовуються в ЗАТ "Запорізький автомобілебудівний завод, в науково-практичній діяльності ТОВ "Укравтопроект", ТОВ НВП "Т.О.Р.", використовуються в навчальному процесі на кафедрі автомобільної електроніки ХНАДУ. Результати досліджень, пропонується використовувати: в роботі автотранспортних підприємств; на станціях технічного обслуговування і ремонту; у науково-дослідних інститутах; у вищих навчальних закладах.

73.07.18.0788/0417U002221

Скрипченко Олександра В'ячеславівна. Підвищення зчїпних властивостей асфальтобетонних покриттів автомобільних доріг:

Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 625.75:625.089.1:625.032.32(043.5).

168 с.: 17 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Роботу присвячено підвищенню зчїпних властивостей асфальтобетонних покриттів автомобільних доріг. Виконане математичне моделювання, комп'ютерне моделювання поверхні покриття, а також окремо моделювання кам'яного матеріалу на цій поверхні. Визначені оптимальні параметри шорсткості покриття і прогнозування зміни цих параметрів за період експлуатації. Для порівняння параметрів, отриманих комп'ютерним моделюванням було виконано зйомку місць дотику шини колеса автомобіля з асфальтобетонною поверхнею покриття, і кам'яним матеріалом в цілому, що дозволило з використанням методу комп'ютерного зору оцінити параметри кам'яного матеріалу та параметри шорсткості з застосуванням оператора Канні та градієнтним переходом кольору на знімках поверхні. Змоделований процес взаємодії протектору шини з поверхнею асфальтобетонного покриття автомобільної дороги та обгрунтовані параметри шорсткості дали можливість підбору оптимального складу цементної суміші для улаштування шорсткого тонкошарового цементного покриття. Проведені лабораторні дослідження по визначенню можливості використання базальтової фібри для дисперсного (хаотичного) армування цементної суміші показали, що матеріал може бути застосований як армуюча добавка, що призведе до покращення фізико-механічних властивостей дисперсно-армованої цементної суміші. Моніторинг коефіцієнту зчеплення впродовж 1,5 року показує, що по своїм середнім значенням коефіцієнт зчеплення після укладання суміші відповідає вимогам ДСТУ 3587-97 "Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану". Виконано розрахунок вартості улаштування шорсткого тонкошарового цементного покриття, та розраховано економічний ефект від застосування сучасної технології відновлення шорсткості існуючого асфальтобетонного покриття.

73.07.18.0789/0417U002251

Дубик Олександр Миколайович. Моделювання напружено-деформованого стану нежорстких дорожніх одягів, відновлених за технологією холодного ресайклінгу: Дис...

к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 625.717.02 (043.5).

220 с.: 21 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 154 назви.

Об'єкт - закономірності процесу деформування шарів дорожнього одягу нежорсткого типу, відновленого за технологією холодного ресайклінгу; мета - визначення напружено-деформованого стану нежорстких дорожніх одягів, відновлених за технологією холодного ресайклінгу з урахуванням просторового характеру прикладання навантаження від дії надважких автотранспортних засобів; методи - метод скінчених елементів; метод аналітичного розрахунку; прогнозування залишкових деформацій в шарах конструкцій нежорстких дорожніх одягів; індукції та дедукції; новизна - удосконалено існуючий підхід до дослідження напружено-деформованого стану нежорстких дорожніх одягів на основі співвідношень моментної схеми скінчених елементів; удосконалено процеси моделювання напружено-деформованого стану нежорстких дорожніх одягів у фізично та геометрично нелінійній постановці; удосконалий алгоритм та розроблений пакет автоматизованих програм

для обчислення напружень, переміщень і деформацій в елементах конструкцій нежорстких дорожніх одягів; результати - розроблено програмне забезпечення шляхом створення розділу автоматизованого розрахунку дорожніх одягів; проведено розширений чисельний експеримент і аналіз напружено-деформованого стану відновлених нежорстких дорожніх одягів для двох ділянок автомобільних доріг; гаульз - будівництво

73.07.18.0790/0217U004558

Розробка технології переобладнання передньопривідного автомобіля в повнопривідний гібридний: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет";

Керівник Півняк Геннадій Григорович. – ДР 0115U002299. УДК 629.113-83.

216 с.

Розроблена технологія переобладнання легкового передньопривідного автомобіля в повнопривідний гібридний для зменшення споживання палива та покращення експлуатаційних показників. Розроблені нові підходи щодо керування електроприводом та методика розрахунків параметрів гібридизованого автомобіля. Ефективність розроблених схем перевірена шляхом дорожніх випробувань експериментального зразка повнопривідного автомобіля. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.34 Водний транспорт

73.07.18.0791/0217U006038

Розробка систем підтримки прийняття рішень судноводія: Заключний звіт /Херсонська державна морська академія; Керівник Бень Андрій Павлович. – ДР 0115U002517. УДК 656. 61.

127 с.

Науково-дослідна робота присвячена розробці систем підтримки прийняття рішень (СППР) судноводія. Тематика НДР є актуальною на теперішній час, оскільки на поточний момент часу в судноводінні інтенсивно запроваджуються сучасні інформаційні технології в рамках розвитку концепції електронної навігації (E-navigation) Об'єктом дослідження є процеси прийняття рішень в судноводінні. Особливістю прийняття рішень в судноводінні є необхідність формування та прийняття рішень в режимі реального часу за умови наявної складної кооперативної взаємодії учасників навігаційної ситуації та наявності постійного інформаційного обміну судноводія з технічними засобами управління судном. Предметом дослідження є новітні концептуальні підходи до створення систем підтримки прийняття рішень в судноводінні, теоретичні і методологічні засади побудови таких систем, що враховують особливості руху суден, процесу взаємодії людини з технічними засобами судноводіння та вимоги Міжнародних правил попередження зіткнення суден (МППЗС-72). Метою роботи є розробка новітніх концептуальних підходів до створення СППР в судноводінні, визначення теоретичних та методологічних засад побудови таких систем та пріоритетних шляхів їх практичного запровадження, що дозволить підвищити безпеку судноплавства. У роботі виконано аналіз існуючих методів побудови СППР судноводія. Досліджено теоретичні підходи до створення СППР, що враховують особливості прийняття рішень судноводієм та дозволяють здійснювати її функціонування у режимі реального часу. Запропоновано структуру СППР судноводія та математичні моделі прийняття рішень з управління судном. Розроблено методи та алгоритми підтримки прийняття рішень судноводія при вирішенні задач розходження, маневрування та динамічного позиціонування суден. Досліджено явище людського чиннику в ергатичній

системі "судноводій - технічні засоби управління судном" та запропоновано шляхи зниження його впливу.

73.37 Повітряний транспорт

73.07.18.0792/0417U002237

Заволодько Ганна Едвардівна. Методи та моделі підвищення якості обробки даних у системі контролю повітряного простору: Дис...

к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 18.05.2017.

УДК 004.045.

161 с.: 2 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Метою досліджень є розробка моделі спостереження повітряного простору та методів підвищення якості обробки даних у системі КПП шляхом багатосистемного спостереження та багатооглядового накопичення даних. Основні результати: - отримала подальший розвиток інформаційна модель спостереження повітряного простору, яка враховує збір, передачу, обробку та розповсюдження інформації, що дає можливість задовольнити сукупність основних вимог щодо деталізації спостереження; - вперше синтезовано структуру інформаційного забезпечення в системі КПП на базі сумісних інформаційних систем спостереження, яка, на відміну від відомих, формує інформацію споживачам на основі вагового об'єднання результатів каналного виявлення, що дозволяє підвищити якість обробки даних; - вперше запропоновано структуру удосконалення даних, яка, на відміну від відомих, реалізує централізовану обробку інформації системою спостереження, що дозволяє провести сумісну оптимізацію та підвищити якість обробки даних; - вперше запропоновано модель обробки даних на основі багатооглядового накопичення інформації системою спостереження, що дозволяє виконувати етапи обробки даних у різній послідовності автоматизовано у реальному часі; - вперше запропоновано метод мережевої обробки інформації, оснований на включенні до складу координат повітряних об'єктів часу їх виміру, що дозволило здійснити поєднання даних різних систем спостереження за однойменними повітряними об'єктами на етапі вторинної обробки; - отримав подальший розвиток метод обробки даних вторинних систем спостереження, який, на відміну від відомих, враховує різну послідовність етапів обробки, що дозволяє підвищити якість інформаційного забезпечення.

73.07.18.0793/0217U006360

Дослідження проблем створення глобальної навігаційної глобальної навігаційної супутникової системи в розрізі нормативно-правової бази: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Голуб Віктор Анатолійович. – ДР 0116U004406. УДК 629.052.3.

64 с.

Звіт про науково-дослідну роботу "Галілей": 64 с., 1 додаток, 14 джерел. Об'єкт дослідження - терміни та визначення глобальної навігаційної супутникової системи Мета роботи - обґрунтування пропозицій щодо створення глобальної навігаційної супутникової системи в розрізі нормативно-правової бази. Розвиток і вдосконалення нормативно-правової бази щодо забезпечення структурних підрозділів Міністерства оборони України та Збройних Сил України термінами та визначеннями понять в галузі глобальної навігаційної супутникової системи. Загальнонаукові методи дослідження - системний аналіз, порівняння, конкретизація. В процесі визначення причинно-наслідкових зв'язків між нормативними документами зі стандартизації термінів та понять в галузі навігаційної діяльності застосовувався метод подібності. В результаті аналізу з'ясовано, що

нормативно-правова база щодо навігаційної діяльності як в Україні так і в Збройних Силах України недостатньо врегульована. Вирішення вказаної проблеми полягає у прийнятті відповідних нормативно-правових актів щодо регулювання навігаційної діяльності в Україні та Збройних Силах України. Військовий нормативний документ "Глобальна навігаційна супутникова система. Терміни та визначення" передбачено для застосування Збройними Силами України. Він також може бути застосований на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, які здійснюють на договірних засадах розроблення, виробництво і постачання Збройними Силами України навігаційних засобів, виконують інші роботи та надають послуги. Робота повинна сприяти розширенню та вдосконаленню нормативної бази, усунення недоліків в понятійному апараті, що стосується питань глобальної навігаційної супутникової системи. Звіт обговорено та ухвалено на засіданні науково-технічної секції науково-дослідного управління розвитку озброєння та військової техніки Спеціальних військ Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

73.41 Промисловий транспорт

73.07.18.0794/0217U006048

Удосконалення конструктивної форми металоконструкцій підйомно-транспортних машин з метою розширення технологічних можливостей: Заключний звіт /Одеська державна академія технічного регулювання та якості; Керівник Коломієць Леонід Володимирович. – ДР 0115U002191. УДК 620.172:621.87:624.014.

101 с.

Об'єкт дослідження - напружено-деформований стан конструктивних елементів несучої системи і металоконструкції підйомно-транспортних машин. Процес виміру деформацій методами імітаційного моделювання. Предмет дослідження - тривимірні математичні моделі вантажопідйомних машин і підйомно-транспортного обладнання та чисельно-аналітичні методи їх аналізу. Мета роботи - модернізація і оптимізація металоконструкції основних елементів підйомно-транспортних машин, розширення технологічних можливостей переважувальної техніки, підвищення ефективності функціонування системи автоматизації проектування підйомно-транспортних машин. Основні результати наукових досліджень: - проведені теоретичні та експериментальні дослідження металоконструкцій підйомно-транспортних машин для визначення основних характеристик міцності, жорсткості, стійкості, динамічних навантажень; - розроблені та досліджені математичні моделі досліджуваних об'єктів при просторовому навантаженні. Визначений вплив різних факторів на експлуатаційні характеристики, і вирішена задача оптимізації металоконструкцій; - розроблена методика автоматизації проектування металоконструкцій досліджуваних об'єктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.49 Інші види транспорту

73.07.18.0795/0217U006280

Розробка методик випробувань крісел колісних та випробувального обладнання відповідно до вимог гармонізованих міжнародних стандартів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Щетинін Віктор Вікторович. – ДР 0115U001225. УДК 685.383.

111 с.

Розроблено 4 методики випробувань, що регламентують проведення випробувань крісел колісних з механічним приводом та електричним приводом, а також було розроблено та виготовлено 9 одиниць випробувального обладнання та було модернізовано 2 існуючі конструкції випробувального обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.07.18.0796/0217U004756

Вивчити особливості взаємозв'язку Ca²⁺, K⁺, Na⁺ цервікального слизу корів зі збереженням життєздатності сперматозоїдів за дії ендогенних чинників: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Максим'юк Василь Михайлович. – ДР 0116U001375. УДК 612.616.544.726:636.082.43.

15 с.

Встановлено, що генеративна функція сереторних органів дослідних корів - різна. Дисбаланс змін зумовлено дією ендогенних чинників на організм тварин. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.07.18.0797/0518U000002

Кузенко Євген Вікторович. Особливості патогенезу та морфогенезу запальних захворювань пародонта: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 06.12.2017.

УДК 616.314.17 - 002 - 022.7 - 092 - 094 (043.3).

379 с.: 35 табл., 174 іл. – Бібліогр.: 481 назва.

Дисертація присвячена вивченню морфологічних, імуногістохімічних, молекулярногенетичних та хімічних особливостей тканин пародонту при запаленні та різних видах епулісів. Досліджено тканини пародонта 94 померлих з різною соматичною патологією, проаналізовано архів гістологічних блоків від 53 пацієнтів, яким гістологічно встановлено діагноз епуліс; використані інфрачервона спектроскопія, Вестерн-блот аналіз, кометний форез, імуногістохімічне дослідження, світлова мікроскопія, електронна мікроскопія з хімічним аналізом, математична та статистична обробка даних. У дисертаційній роботі представлене нове теоретичне обґрунтування і рішення актуальної проблеми морфогенезу різних типів епулісів та показане їх запальне походження. Показано, що накопичення іонів хрому та кобальту у пародонті призводить до розвитку гігантоклітинного епулісу. Установлено, що при запаленні ДНК тканин пародонта метилуються. Встановлено шлях метилування ДНК при хронічному запальному процесі, який пов'язаний зі зменшенням репаративного ензиму MGMT. Показано, що накопичення іонів хрому та кобальту відбувається у гігантських клітинах гігантоклітинного епулісу, які мають макрофагальне походження та призводять до змін кістки альвеолярного паростку. Ступінь і виразність морфологічних змін у тканинах пародонта залежать від бактерій, терміну перебігу запального процесу, впливу іонів кобальту і хрому та ступеню фрагментації ДНК. При вивченні стану пародонта у різних вікових групах показано, що зміни біоценозу ротової порожнини розвиваються вже у дитячому віці.

76.07.18.0798/0518U000062

Москаленко Роман Андрійович. Патоморфологічні особливості біомінералізації м'яких

тканин: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 07.02.2018.

УДК 616.008.9-003.84(043.5).

340 с.: 17 табл., 187 іл. – Бібліогр.: 362 назви.

Дисертація присвячена вивченню морфологічних, імуногістохімічних, молекулярно-генетичних та хімічних особливостей біомінералізації м'яких тканин за умов різних загальнопатологічних процесів, таких як доброякісний та злоякісний пухлинний ріст, хронічне запалення, дистрофії та атеросклероз. Дослідження були проведені на матеріалі, отриманому від 270 пацієнтів, які мали хвороби, пов'язані з біомінералізацією. У роботі були використані такі методи дослідження як макроскопічне дослідження, гістологія, гістохімія, світлооптичне та флуоресцентне імуногістохімічне дослідження, вестерн-блот аналіз, імуно-дот, просвічуюча і скануюча електронна мікроскопія з хімічним аналізом, атомна силова мікроскопія, рентгенівська дифракція, інфрачервона спектроскопія, математичне та статистичне оброблення даних. У дисертаційній роботі представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми, що стосується покращення якості діагностики хвороб, пов'язаних із біомінералізацією шляхом виявлення особливостей морфогенезу патологічної біомінералізації м'яких тканин людського організму на фоні атеросклерозу, проліферативних процесів та хронічного запалення за умов різної органної локалізації. Установлено, що в мінералізованій тканині аорти та аортальних клапанів основною фазою патологічної біомінералізації є карбонат-вмісний, дефектний, слабокристалізований апатит. Усі випадки судинної кальцифікації ШЦЗ при її найпоширеніших злоякісних пухлинах відповідали кальцій-фосфатному типу біомінералізації, основною фазою біомінеральних депозитів були структуровані гідроксипатити з домішками в-ТКМФ. Вперше за допомогою рентгенівської спектроскопії було встановлено наявність залишків органічної речовини у псамомних тільцях (на рівні 20 %, інші 80 % були представлені гідроксипатитом). Мінеральну основу конкрементів простати складає карбонатний біоапатит з незначним включенням сторонніх хімічних елементів. Переважним механізмом утворення конкрементів є преципітація прямим осадженням із секрету передміхурової залози, а не дистрофічна кальцифікація крохмальних тілець. При дослідженні мінералізованих тканин різної локалізації наявність білків S100A8 і S100A9, зокрема у вигляді кальпротектину (S100A8/S100A9) запускає процеси апоптозу, що відображається у високій експресії Casp 3 у групі зразків мінералізованих тканин у порівнянні з групами контролю. У мінералізованих тканинах висока експресія білка OPN може свідчити про його захисну і формоутворювальну роль у біомінералогенезі. Основними механізмами ектопічного біомінералоутворення є мінералізація на органічній матриці ("тканинна біомінералізація": серцево-судинна кальцифікація, порцеляновий жовчний міхур) та пряме осадження з перенасиченого розчину ("порожинна біомінералізація": простатоліти, камені жовчного міхура, сіалоліти). Окремо необхідно виділити вторинну мінералізацію загинувших тканин у ділянках некрозів (комедо-кальцифікати, злоякісні пухлини, хронічне запалення), що розвивається за змішаним механізмом.

76.07.18.0799/0518U000075

Турчин Микола Васильович. Експериментальне обґрунтування застосування кератоксеноімплантації при запальних захворюваннях і пошкодженнях рогівки: Дис... к.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 15.03.2018.

УДК 617.713:599.731.1:615.381.018.48.

371 с.: 26 табл., 164 іл. – Бібліогр.: 478 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми, що полягає в експериментальному обґрунтуванні ймовірності і доцільності застосування виготовленого за новою технологією ксенотрансплантата рогівки (свині) для лікувальної і тектонічної кератопластики при запальних захворюваннях і пошкодженнях рогівки. На гістологічному та електронно-мікроскопічному рівнях встановлено особливості структурної організації власної речовини рогівки в нормі, що характеризують її регенераторні властивості, а також проведено комплексні дослідження особливостей морфо-функціонального стану рогівок свиней за різних методів консервування. З використанням методик поляризаційної флюоресценції та спектрального аналізу отримано дані про ступінь прозорості рогівки за різних методів консервування. На підставі проведення біохімічних і морфологічних досліджень доведено коригувальний вплив кератоксенотрансплантату на перебіг пошкодження рогівки, що полягає у механічному закритті ураженої ділянки рогівки, зменшенні активності вільнорадикальних процесів, нормалізації стану антиоксидантної системи, активізації клітинної та гуморальної ланок імунної системи.

76.07.18.0800/0417U002048

Харковлюк-Балакіна Наталя Валеріївна. Інформаційна оцінка та оптимізація діяльності людей різного віку при розумових навантаженнях: Дис... к.б.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 613.6.98+612.821.3-053.8+61:007.

164 с.: 20 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Запропоновано інформаційну технологію інтегральної оцінки та корекції працездатності людини при розумових навантаженнях, яка дозволяє отримати об'єктивну оцінку психофізіологічного потенціалу працівників різного віку та орієнтована на реалізацію концепції збереження трудової активності на всіх етапах професійної біографії людини. Побудовано інформаційно-структурну модель оцінки забезпечення розумової працездатності людини, отримано вікові критерії її професійного здоров'я. Розроблено спосіб інтегральної оцінки працездатності людини при розумових навантаженнях з використанням інформаційних технологій. Розроблено алгоритм оптимізації діяльності людей різного віку при розумових навантаженнях, який надає можливість обґрунтування своєчасного застосування засобів корекції працездатності (засобів відновлення або професійно-трудова реабілітації) та попередження виникнення деструктивних функціональних станів у працівників пенсійного віку. Доповнено наукові дані про вплив вікового фактору на працездатність осіб розумової праці. Своєрідним його критерієм виступає збільшення фізіологічних витрат на професійну реалізацію працівника. Обґрунтовано детермінанти прискореного професійного старіння, пов'язані з умовами трудової діяльності та способом життя.

76.07.18.0801/0417U002089

Дубовик Євген Іванович. Патогенетичне значення поліморфізму генів циклу вітаміну К для розвитку ішемічного атеротромботичного інсульту: Дис... к.мед.н. /Сумський державний університет. – Захищена 12.05.2017.

УДК 616.831-005.1-06:616.12-005.4:575.113.2(043.5).

167 с.: 63 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертація присвячена вивченню впливу поліморфних варіантів генів циклу вітаміну К (G-1639A і C1173T гена VKORC1 та Arg406Arg гена GGСХ) на розвиток ішемічного атеротромботичного інсульту (ІАТІ). Встановлено, що у

представників української популяції існує зв'язок між частотою генотипів за поліморфними сайтами G-1639A (ген VKORC1) і Arg406Arg (ген GGСХ) та ризиком розвитку ІАТІ. Носії мінорного А-алеля (G-1639A-поліморфізм) мають у 2,1 раза більшу ймовірність настання ішемічного інсульту, ніж гомозиготи за основним G-алелем. Ризик розвитку інфаркту головного мозку в осіб з генотипом Т/Т (Arg406Arg-поліморфізм) у 3,1 раза вищий, ніж у носіїв основного С-алеля. Водночас гетерозиготний С/Т-генотип у жінок зменшує вірогідність розвитку ІАТІ, якщо порівнювати з генотипами С/С і Т/Т.

76.07.18.0802/0217U006184

Вивчити феномен мікоплазма-герпесвірусної асоціації при інфекційній патології дихальних шляхів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Панченко Людмила Олександрівна. – ДР 0114U000243. УДК [579.887+578.825.1]:612.215:616.9.

50 с.

Встановлено високу частоту виявлення в крові асоціації *Mycoplasma pneumoniae* з *Human herpes virus 1/2* типу у хворих на гострий (36,8) % та хронічний (20,8) % ларингіт і гострий (65,0) % та хронічний (28,6) % бронхіт. На підставі проведених клініко-лабораторних досліджень у 15,6 % хворих на негоспітальну пневмонію (НП) констатовано мікст-інфекцію мікоплазма-герпесвірусного генезу і визначені найбільш значущі критерії діагностики. Запропоновано спосіб салівадіагностики поєднаної мікоплазма-герпесвірусної інфекції (*M.pneumoniae* та HHV-1/2, *M.pneumoniae* та HHV-6) у хворих на НП. Перевагою способу є неінвазивність отримання матеріалу від хворих на НП, що зменшує ризик трансмісії вірусних захворювань, які передаються гематогенним шляхом, можливість забору зразка слини самим хворим в домашніх умовах, метод безболісний, що підвищує ефективність досліджень з встановлення етіопатогенів інфекційних захворювань дихальних шляхів. Розроблено алгоритм діагностики моно- та мікст-вірусно-бактеріальної інфекції у хворих на НП.

76.09 Медичні матеріали, засоби і вироби

76.07.18.0803/0217U004726

Дослідження антимікробних властивостей препаратів срібла: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004915. УДК 615.28:546.57.

15 с.

Звіт про НДР: 16 с., 1 додаток. Об'єкти дослідження: мікроорганізми, наночастки срібла. Мета роботи - вивчити антимікробну активність препаратів срібла з різним розміром наночастинок. Методи дослідження: мікробіологічні, наукового аналізу. Визначено антимікробну активність силікону, обробленого наночастками срібла, у відношенні тест-штамів *E.coli*, *S.aureus* та *C.albicans* суспензійним методом. Надані зразки силікону № 1, № 2, № 3, що були оброблені наночастками срібла, і контрольний зразок № 0 не проявляють антимікробні властивості у відношенні тест-штамів *E.coli*, *S.aureus* та *C.albicans* при дослідженні суспензійним методом.

76.07.18.0804/0217U006187

Вплив біоцидних засобів і їх комбінацій на *S.aureus*, що знаходяться в планктонній формі та у стані біоплівки: Заключний звіт /Державна

установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Деркач Світлана Андріївна. – ДР 0114U000245. УДК [615.28:579.861.2:579.61:616-078.89 с.

Об'єкт дослідження - антибіотикорезистентність та фагоцутливість позалікарняних штамів стафілококу, плівкоутворення штамами *S. aureus*, вплив біоцидів на процес формування біоплівки, антибіотикочутливість біоплівкових культур. Мета дослідження - оцінка впливу біоцидів на процес біоплівкоутворення та антибіотикочутливість біоплівкових метициліночутливих (MSSA) та метицилінорезистентних (MRSA) штамів. Методи дослідження: мікробіологічні, статистичні. Визначено антибіотикорезистентність та фагоцутливість негоспітальних штамів стафілококу в залежності від біотопу вилучення. Проведено експериментальне вивчення впливу різних біоцидів (антибіотиків - амоксациліну/клавуланату, гентаміцину, ципрофлоксацину; асептика мірамістіну; пребіотика хілаку та лізату стафілокової культури) на процес формування біоплівки метицилінорезистентними (MRSA) та метициліночутливими (MSSA) штамми та дія їх на "зрілі" біоплівки. Досліджено вплив біоцидів на біоплівкоутворення при їх поєднаному застосуванні. Визначено здатність до виживання іммобілізованих до біоплівки культур *S. aureus* після дії на плівку біоцидів. Проведено порівняльне вивчення антибіотикочутливості планктонних та біоплівкових (після дії біоцидів) культур стафілококу. Удосконалено спосіб визначення ступеню біоплівкоутворення штамами *S. aureus*. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0805/0217U006278

Проведення досліджень, розробка та вдосконалення конструкцій і технологій виготовлення протезно-ортопедичних виробів для інвалідів з важкими патологіями нижніх кінцівок внаслідок вогнепальних поранень, вродженої патології та різних захворювань:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Баєв Павло Олександрович. – ДР 0115U001222. УДК 615.477.31. 115 с.

Визначені медичні показання та протипоказання до призначення чотирьох конструкцій ортезів, медико-технічні вимоги до них, які враховані при розробці конструкцій та технологій їх виготовлення. Розроблено конструкторську та технологічну документацію і виготовлено дослідні зразки комплектувальних виробів підвищеної міцності. А також визначені норми витрат матеріалів та часу на виготовлення розроблених конструкцій ортезів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0806/0217U006282

Актуалізація фонду нормативної документації з питань технічних засобів реабілітації щодо відповідності вимогам міжнародних і європейських стандартів: Заклучний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Чернишов Олександр Данилович. – ДР 0116U004156. УДК 615.477.35 с.

Розроблені, погоджені та подані на затвердження та прийняття проекти таких національних стандартів: ДСТУ ISO 7176-1 "Крісла колісні. Частина 1. Визначення статичної стійкості" (ISO 7176-1:2014, IDT); ДСТУ ISO 7176-8 "Крісла колісні. Частина 8. Вимоги та методи випробування на статичну, ударну і втомну міцність" (ISO 7176-8:2014, IDT); ДСТУ ISO 7176-21 "Крісла колісні. Частина 21. Ви-

моги та методи випробування на електромагнітну сумісність колісних крісел з електричним приводом, скутерів, а також їх зарядних пристроїв" (ISO 7176-21:2009, IDT); ДСТУ ISO 13404 "Протезування та ортезування. Класифікація та опис зовнішніх ортезів та їх комплектувальних виробів" (ISO 13404:2007, IDT); ДСТУ ISO 8551 "Протезування та ортезування. Функційні недоліки. Опис особи, якій призначають ортез, клінічні цілі лікування та функційні вимоги до ортезу" (ISO 8551:2003, IDT). Виконано переклад, редагування та розроблено перші редакції проектів стандартів а саме: ДСТУ ISO 7176-26 "Крісла колісні. Частина 26. Словник термінів" (ISO 7176-26:2007, IDT); ДСТУ ISO 8548-2 "Протезування та ортезування. Дефекти кінцівок. Частина 2. Опис кукук нижніх кінцівок" (ISO 8548-2:1993, IDT); ДСТУ ISO 8548-3 "Протезування та ортезування. Дефекти кінцівок. Частина 3. Опис кукук верхніх кінцівок" (ISO 8548-3:1993, IDT). Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.13 Медична техніка

76.07.18.0807/0417U002057

Делавар-Касмаї Мохаммад. Система адаптивної магнітотерапії з пульсометричним зворотнім зв'язком: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 16.05.2017.

УДК 615.84:615.472.03:615.847.8.

183 с.: 9 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 141 назва.

Дисертація присвячена питанням розробки методів і систем адаптивної магнітотерапії, які засновані на інтегральній оцінці фізіологічних параметрів систем організму, а також проектуванню апаратури на основі методів "біорезонансної терапії" із застосуванням біологічного зворотного зв'язку. Оснащення систем магнітотерапії засобами зворотного зв'язку у вигляді сукупності сигналів, які надходять від пацієнта, дає можливість, установлювати параметри та режими магнітотерапії залежно від результатів діагностики і інформації про захворювання серцево-судинної системи. Таке керування терапевтичним впливом дозволяє врахувати при формуванні параметрів магнітного поля індивідуальні фізіологічні параметри пацієнта, його функціональний стан під час лікування, а також феномен звикання організму до дії електромагнітного поля. Наслідком цього є підвищення ефективності дії магнітного поля на пацієнта.

76.07.18.0808/0417U002139

Кватернюк Олена Євгенівна. Метод і засіб цифрової колориметрії поверхневих пошкоджень біотканин у судовій медицині: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 05.05.2017.

УДК 681.784: 616-073.56.

186 с.: 14 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

Об'єктом дослідження є процес встановлення давності виникнення поверхневих пошкоджень м'яких тканин людини тупими предметами для задач судової медицини. Метою дисертаційної роботи є підвищення достовірності встановлення давності виникнення поверхневих пошкоджень м'яких тканин людини тупими предметами шляхом колірної сегментації зображень та створення відповідного апаратно-програмного засобу. Методи дослідження: методи колориметрії біотканин; методи обробки кольорових зображень поверхневих пошкоджень; методи теорії вимірювань. Теоретичні результати: запропоновано математичну модель, яка встановлює взаємозв'язок множини точок у колірному просторі поверхневих пошкоджень м'яких тканин людини і давності їх виникнення; вдосконалено метод встановлення давності виникнення поверхневих пошкоджень м'яких тканин

людини тупими предметами, що враховує колірну сегментацію зображень; вперше експериментально виявлено залежність відносних розмірів зон різного кольору від давності виникнення поверхневих пошкоджень шляхом розрахунку повної колірної відмінності з використанням вдосконаленої шкали зразків кольорів. Практичні результати полягають у розробці та впровадженні: засобу встановлення давності виникнення поверхневих пошкоджень м'яких тканин людини на основі методу колориметрії; алгоритмічного і програмного забезпечення автоматизованого засобу; методики встановлення давності виникнення поверхневих пошкоджень м'яких тканин людини за допомогою розробленого засобу. Ступінь впровадження - результати дисертаційної роботи впроваджено у Вінницькому обласному бюро судово-медичної експертизи; у навчально-методичному процесі Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Сфера (галузь) використання - судово-медична експертиза.

76.07.18.0809/0417U002238

Бойко Дмитро Олександрович. Декомпозиційний метод та підсистема підвищення якості візуалізації анатомічних і патологічних структур на цифрових мамограмах: Дис...

к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". - Захищена 11.05.2017.

УДК УДК 004.932:616-073.75.

170 с.: 18 табл., 31 іл. - Бібліогр.: 151 назва.

Об'єкт дослідження - процес візуалізації анатомічних і патологічних структур на мамограмах. Мета дослідження - підвищення якості візуалізації анатомічних та патологічних структур на слабоконтрастних напівтонових зображеннях молочної залози шляхом розробки декомпозиційного методу та підсистеми візуалізації цифрових мамографічних зображень. Методи дослідження - методи цифрової обробки двовимірних сигналів; методи експертних оцінок; теорія підтримки прийняття рішень в умовах невизначеності. Теоретичні та практичні результати полягають у розробці підсистеми візуалізації анатомічних і патологічних структур на цифрових мамограмах, в основу якої покладено запропоновані методи підвищення та оцінки якості слабоконтрастних напівтонових зображень, що дозволяє покращити якість мамографічного обстеження жінок та скоротити час їх дослідження. Новизна - вперше розроблена математична модель зображення структури молочної залози на цифровій мамограмі, що заснована на пошаровій декомпозиції вхідного зображення на складові (зображення, які містять структуру та щільність тканин) для цифрової обробки кожного з них і подальшої їх композиції, що дозволило розробити метод підвищення якості візуалізації анатомічних і патологічних структур з урахуванням особливостей їх відображення на слабоконтрастних напівтонових зображеннях молочної залози; вперше розроблено декомпозиційний метод, який полягає в адаптивній фільтрації зображення, вирівнюванні градієнтної зміни фону зображення молочної залози з одночасним поліпшенням контрасту анатомічних структур, які візуалізуються; удосконалено метод багатокритеріальної оцінки якості візуалізації анатомічних і патологічних структур на цифрових мамограмах в умовах невизначеності, який на відміну від відомих включає розробку оціночних шкал окремих критеріїв суб'єктивних і об'єктивних характеристик мамографічного зображення, що дозволяє враховувати особливості аналізованих знімків, а також забезпечує швидку та точну експертну оцінку якості зображення. Ступінь впровадження - результати дисертації впроваджені при проведенні науково-дослідних робіт на фірмі "Радмір" (м. Харків), в Державній установі "Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних

наук України" (м. Харків), в навчальний процес на кафедрі обчислювальної техніки та програмування Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (м. Харків). Сфера використання - у галузі медичного приладобудування.

76.29 Клінічна медицина

76.07.18.0810/0518U000016

Запоровальна Ольга Євгенівна. Антитромбоцитарна терапія ішемічної хвороби серця: патогенетичні аспекти, ризики та діагностично-терапевтична стратегія: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. - Захищена 15.12.2017.

УДК 616-005.4-085.212.3:577.587.11.

362 с.: 69 табл., 55 іл. - Бібліогр.: 474 назви.

У дисертаційній роботі представлено узагальнення результатів дослідження і новий підхід до прогнозування кардіоваскулярного ризику у хворих зі стабільними формами ішемічної хвороби серця на підставі вивчення взаємозв'язку перебігу захворювання із чинниками атеротромботичних ускладнень (морфофункціональні характеристики тромбоцитів, функціональний стан ендотелію, клініко-демографічні, метаболічні та генетичні фактори). Проаналізовано особливості перебігу захворювання у стабільних хворих на ішемічну хворобу серця та встановлено нові фактори серцево-судинного ризику. Визначено, що розвиток несприятливих серцево-судинних подій пов'язаний із високою реактивністю та морфологічними властивостями тромбоцитів на тлі прийому ацетилсаліцилової кислоти. Досліджено вплив патогенетичних чинників ішемічної хвороби серця (дисліпідемія, ендотеліальна дисфункція, імунозапальна активність, оксидативний стрес) на морфофункціональні характеристики тромбоцитів при тривалому прийомі ацетилсаліцилової кислоти. Визначено вплив метаболічних порушень на варіабельність відповіді на ацетилсаліцилову кислоту та обґрунтовано схему застосування антитромбоцитарних препаратів при ішемічній хворобі серця у поєднанні з цукровим діабетом 2 типу. Досліджено вплив поліморфізмів гену циклоксигенази-1 C50T PTGS1 та генів тромбоцитарних рецепторів: T1565C гена тромбоцитарного рецептора ITGB3, T924C гена тромбоксанового рецептора TBXA2R, C807T гена глікопротеїна Ia ITGA2 на перебіг ішемічної хвороби серця та їх взаємозв'язок морфофункціональними характеристиками тромбоцитів. Запропоновано персоналізований підхід до призначення антитромбоцитарної терапії з урахуванням факторів кардіоваскулярного ризику.

76.07.18.0811/0518U000035

Риберт Юрій Олексійович. Комплексний підхід у діагностиці і лікуванні хворих зі скронево-нижньощелепними розладами при порушеній функціональній оклюзії: Дис...

д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. - Захищена 26.01.2018.

УДК :616.314.272-02:616.724]-07-08.

396 с.: 60 табл., 126 іл. - Бібліогр.: 361 назва.

У дисертаційній роботі представлено теоретичне узагальнення та нове вирішення науково-практичної проблеми медицини, зокрема стоматології - підвищення ефективності діагностики та лікування хворих зі скронево-нижньощелепними розладами при порушеній функціональній оклюзії шляхом розпрацювання діагностичних і лікуваних заходів, спрямованих на відновлення та нормалізацію оклюзійних співвідношень та функції скронево-нижньощелепних суглобів. Удосконалений алгоритм лікування хворих зі СНР при порушеній функціональній

оклюзії, який включає: терапевтичну та хірургічну підготовку; оклюзійну терапію; ортодонтичне лікування; корекцію та збалансування функціональної оклюзії шляхом вибіркового прищліфовування, пряму реставрацію зубів; стабілізацію оклюзії тимчасовими ортопедичними конструкціями

76.07.18.0812/0518U000047

Смачило Ростислав Михайлович. Клініко-експериментальне обґрунтування хірургічної тактики і лікування жовчних нориць:

Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 11.01.2018.

УДК 616.34-005-036-089.

332 с.: 32 табл., 123 іл. – Бібліогр.: 335 назв.

Дисертація присвячена поліпшенню результатів лікування пацієнтів з жовчовитіканням і жовчними норицями шляхом удосконалення існуючих і розробки нових методів хірургічного лікування, а також індивідуалізації хірургічної тактики на основі вивчення різноманітних механізмів їх розвитку, прогнозування ризику їх утворення, розробки профілактичної програми у хворих з високим ризиком їх виникнення. Представлено результати експериментальних досліджень з відтворенням моделі жовчної нориці й подальшим морфологічним вивченням стану стінки загальної жовчної протоки, фістулярного каналу, печінки, які визначають оптимальні терміни для виконання реконструктивних операцій. Проведені імунні дослідження у різні періоди існування жовчних нориць виявили часову залежність появи імуннопатологічних реакцій з розвитком аутоімунних реакцій на 3-4 тиждень персистенції жовчної нориці, у той час як запальні реакції жовчної протоки затихають. На великому клінічному матеріалі представлені варіанти жовчовитікань: внутрішньочеревні і внутрішньопечінкові біломи, жовчний перитоніт, зовнішні жовчовитікання. Доведено, що тяжкість стану пацієнтів з внутрішньочеревними ускладненнями жовчовитікання не залежить від тяжкості пошкоджень жовчовивідних проток. Визначені тактичні підходи у пацієнтів даної категорії з пріоритетним застосуванням мініінвазивних технологій з метою евакуації патологічного вмісту. Запропоновані подальші варіанти лікування при персистенції жовчних нориць. При "малих" пошкодженнях холедоха і непрхідності його дистального відділу застосовані сучасні ендоскопічні та черешкірні черезпечінкові методи лікування. Визначено місце різновидів техніки білідигестивних анастомозів у залежності від їх виду, стану стінки, діаметру ту форми отвору протоки. При малому діаметрі протоки, анастомози "кінець в бік", витонченій стінці протоки показано формування прецизійного анастомозу вузловими евертованими швами.

76.07.18.0813/0518U000048

Богдан Тетяна Вікторівна. Порушення гуморального та клітинного імунітету, жирнокислотного спектра мембран тромбоцитів і лімфоцитів, амінокислотного спектра плазми крові у хворих на стабільну та нестабільну стенокардію. Можливості медикаментозної корекції: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця МОЗ України. – Захищена 01.02.2018.

УДК 616.12-009.72:577.125.8:577.115.3:612.017.1]-085.
327 с.: 54 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 354 назв.

У роботі комплексно розкриті патогенетичні ланки порушень структури мембран лімфоцитів та тромбоцитів на фоні дисбалансу клітинного і гуморального імунітету та амінокислотного спектра плазми крові як важливих факторів патогенезу АС та дестабілізації коронарного кровообігу. Встановлено, що ці порушення прямо корелюють з іше-

мією і ектопічною активністю міокарда при хронічному та гострому перебігу ІХС. У хворих на СС тривалість больової ішемії міокарда корелює з відносним вмістом міристинової кислоти у фосфоліпідах мембран лімфоцитів, рівнем сірковмісних АК та АК з розгалуженим бічним ланцюгом плазми крові; тривалість безбольової ішемії міокарда з відносним вмістом міристинової кислоти фосфоліпідів мембран лімфоцитів, відносним вмістом лінолевої кислоти фосфоліпідів мембран тромбоцитів, рівнем аргініну та рівня АК з розгалуженим бічним ланцюгом плазми крові. У хворих на НС тривалість больової ішемії міокарда залежить від рівня циркулюючих імунних комплексів, відносного вмісту міристинової кислоти у фосфоліпідах мембран лімфоцитів, відносного вмісту арахідонової та лінолевої кислоти у фосфоліпідах мембран тромбоцитів, рівня сірковмісних АК плазми крові; тривалість безбольової ішемії міокарда залежить від відносного вмісту арахідонової кислоти фосфоліпідів мембран лімфоцитів і рівня аргініну плазми крові; збільшення кількості групових шлуночкових екстрасистол від відносного вмісту арахідонової кислоти фосфоліпідів мембран лімфоцитів і тромбоцитів, рівня АК з розгалуженим бічним ланцюгом. Патогенетично обґрунтовано призначення небівололу, розувастатину, поєднання клопідогрелю та ацетилсаліцилової кислоти та додаткове застосування L-аргініну до стандартної терапії у хворих на СС та НС.

76.07.18.0814/0518U000053

Грижак Ігор Гнатович. Токсоплазмозова інфекція у ВІЛ-інфікованих осіб: особливості перебігу, діагностики, оптимізації лікування:

Дис... д.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України". – Захищена 31.01.2018.

УДК 616.993.192.1+616.98:578.828+616-071+616-08.

291 с.: 56 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 416 назв.

У дисертації розроблено концепцію ведення осіб з ВІЛ-асоційованою токсоплазмозовою інфекцією на популяційному, диспансерному та стаціонарному рівнях медичного обслуговування. Розроблена система додаткових комплексних показників оцінки епідемії ВІЛ-інфекції та роботи центрів профілактики і боротьби зі СНІДом на регіональному рівні і на їх основі з'ясована кількість уперше виявлених ВІЛ-інфікованих осіб у звітному році, всіх виявлених ВІЛ-інфікованих осіб, які проживають в області, розрахована умовна річна інтенсивність епідемії, перехід ВІЛ-інфікованих у стадію СНІДу, летальність ВІЛ-інфікованих, комплексний бал епідемії, похибку диспансеризації, повноту охоплення диспансеризацією, охоплення антиретровірусною терапією в період 2005-2015 рр. Вивчено вплив антиретровірусної терапії на запобігання захворюваності на СНІД та, зокрема, церебральний токсоплазмоз у популяції ВІЛ-інфікованих осіб у 2008-2015 рр. Вивчено поширеність токсоплазмозової інвазії серед ВІЛ-інфікованих осіб та її вплив на результати антиретровірусної терапії. Встановлено абсолютний додатковий, відносний, додатковий популяційний ризик і додаткову частку популяційного ризику виникнення токсоплазмозу мозку серед ВІЛ-інфікованих осіб. Доповнено концепцію про комплексну імунопатологію у ВІЛ-інфікованих осіб, спричинену токсоплазмами та встановлено імунологічні предиктори розвитку токсоплазмозного енцефаліту. Застосовано імунотропну терапію препаратом дріжджової рибонуклеїнової кислоти для підвищення рівня CD4+T-лімфоцитів і усунення ризику розвитку токсоплазмозного енцефаліту. Розроблено алгоритм діагностики різних клінічних форм токсоплазмозу у ВІЛ-інфікованих осіб залежно від ступеня імунodefіциту, серологічного профілю протитоксоплазмозових антитіл і клінічної симптоматики. Запропоновано спосіб підвищення ефективності діагностики

церебрального токсоплазмозу у хворих на СНІД на основі даних томографічної нейровізуалізації, визначення рівня протитоксоплазмозового IgG у крові та в спинномозковій рідині. Обґрунтовано необхідність застосування імуноглобулінів людини для синергічного посилення хіміотерапевтичних засобів у лікуванні хворих на церебральну та не-СНІД-індикаторну форми токсоплазмозу, вивчена їх ефективність.

76.07.18.0815/0518U000055

Чернявський Володимир Володимирович. Науково-практичне обґрунтування неінвазивних діагностично-лікувальних підходів при захворюваннях езофагогастроуденальної зони, печінки, підшлункової залози та кишки: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 15.02.2018.

УДК 616.329/.34+616.36/.37-07-08.

358 с.: 114 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 368 назв.

Проведене теоретичне узагальнення та вирішення науково-практичної проблеми сучасної гастроентерології, а саме підвищення ефективності лікування хворих гастроентерологічного профілю шляхом обґрунтування комплексу неінвазивних діагностичних підходів та подальшої індивідуалізованої терапії захворювань органів шлунково-кишкового тракту, печінки та підшлункової залози.

76.07.18.0816/0518U000058

Оржешковський Василь Володимирович. Полінейропатії (патогенетичні механізми, клініко-параклінічні особливості, діагностичні підходи): Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 15.02.2018.

УДК 616.833-008.3-02:616.43/.441:616-002.77]-036-07-092:612.015.31:577.17.049?.

270 с.: 26 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 401 назва.

Наукова робота присвячена питанню оптимізації діагностичних підходів при полінейропатіях різного генезу шляхом уточнення патогенетичних механізмів, базуючись на комплексному клініко-параклінічному дослідженні. На підставі комплексного клініко-неврологічного та параклінічного обстеження 444 пацієнтів з полінейропатією, які були розподілені на 8 груп за етіологічним фактором та 32 практично здорових уточнено патогенетичні механізми та їх особливості при різних формах полінейропатій, що дозволило враховувати їх щодо корекційного впливу можливих лікувальних факторів, а також прогнозувати подальший перебіг в залежності від провідних патогенетичних механізмів. Означений можливий вплив на перебіг, клінічну картину та електроміографічні показники патогенетичних провідних факторів розвитку станів, що обумовлюють чи асоціюються з полінейропатією та є прогностично значущими щодо прогресування тяжкості неврологічного дефіциту, негативної динаміки якості життя у пацієнтів з полінейропатією, і в подальшому, можуть впливати на вибір лікування. Продемонстрована роль нейropsychологічної дисфункції в загальному неврологічному дефіциті. Визначений кореляційний взаємозв'язок домінуючої частоти альфа ритму в стані спокою з параметрами електроміографії при полінейропатії. Визначені мікроелементні дефіцитні стани, що можуть супроводжувати ПНП та їх можливий вплив на патологічні механізми реалізації ураження периферичної нервової системи. Набула подальшого розвитку систематизація та уточнення клінічних та електроміографічних показників в групах хворих з полінейропатіями, що охоплюють всі основні патогенетичні чинники, які обумовлюють та реалізують ураження периферичної нервової системи. В кожній групі визначені основні варіанти перебігу та характерні клінічні

та нейрофізіологічні паттерни розвитку ПНП, що розкриває нові можливості ранньої ідентифікації уражаючого фактору, який призвів до розвитку ПНП

76.07.18.0817/0518U000059

Лозинський Сергій Едуардович. Прогнозування перебігу та ефективності вторинної профілактики гіпертонічної хвороби у мешканців Поділля шляхом розвитку концепції гіпертензивного серця, з урахуванням поліморфізму гену рецепторів ангіотензину першого типу: Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.01.2011.

УДК 616.12-008.331.1-037-084(477.44).

262 с.: 62 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

У ході роботи клінічними методами та з використанням ехокардіографії, добового моніторингу артеріального тиску, апланативної тонометрії, дослідження поліморфізму гену ангіотензинового рецептора типу 1 було обстежено 836 осіб віком 25 та більше років (630 хворих на гіпертонічну хворобу та 206 - група контролю). Було встановлено додаткове прогностичне значення показника адекватності маси міокарда лівого шлуночка рівню артеріального тиску та розроблено способи його визначення з використанням різних методів вимірювання АТ: офісний метод, добове моніторування, самостійне моніторування, апланативна тонометрія. Проведено аналіз перебігу гіпертонічної хвороби у мешканців Поділля в умовах реальної медичної практики з урахуванням ролі поліморфізму гена АТР1, обтяженої щодо гіпертонічної хвороби спадковості, адекватності гіпертрофії лівого шлуночка рівню АТ та характеру медикаментозного лікування на основі 5-річного спостереження за 132 хворими на гіпертонічну хворобу. У мешканців Поділля виявлено вплив спадкових факторів на виникнення та перебіг артеріальної гіпертензії, зокрема, встановлено, що успадкування гіпертонічної хвороби по лінії матері є більш ризикованим, ніж по лінії батька, тобто, спостерігається так званий "феномен материнської компоненти успадкування гіпертонічної хвороби". Також було виявлено асоціацію успадкування алелі С гена АТР1 із більш високим рівнем АТ. Дослідження ефективності антигіпертензивної терапії в умовах реальної медичної практики показало, що лише у 15% хворих вдається досягти цільових рівнів АТ. Поряд з тим, саме досягнення цільових значень АТ асоціювалося з регресом маси міокарда лівого шлуночка. Встановлено, що урахування поліморфізму гена АТР1 дозволяє оптимізувати лікування на основі інгібіторів АПФ та антагоністів рецепторів ангіотензину з огляду на досягнення цільових значень АТ та регресу маси міокарда лівого шлуночка. У процесі дослідження розроблено методи прогнозування адекватної маси міокарда лівого шлуночка на основі даних КДР та систолічного АТ. Запропоновано зручний метод оцінки результатів апланативної тонометрії за допомогою нового показника, що отримав назву "індексу віку судин". Підтверджено можливість використання формул Rautaharju для оцінки маси міокарда на основі даних стандартної ЕКГ. Показано переваги цього методу перед ехокардіографією при повторних дослідженнях з метою оцінки динаміки маси міокарда лівого шлуночка з огляду на більш широкую вживаність, меншу похибку типу "тест-ретест" та меншу вартість.

76.07.18.0818/0518U000064

Кушніренко Інеса Василівна. Обґрунтування системи клінічного моніторингу хворих з кандидозним ураженням слизової оболонки верхнього відділу травного тракту в умовах коморбідності: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена

01.03.2018.

УДК 616.71+616.992.282/611-018.73+616.3.
408 с.: 57 табл., 137 іл. – Бібліогр.: 351 назва.

У дисертаційній роботі з позицій нового підходу до визначення механізмів кандидозного ураження слизової оболонки верхнього відділу травного тракту наведено теоретичне обґрунтування та нове рішення наукової проблеми – розроблена патогенетично обґрунтована багатоступінчаста система клінічного моніторингу хворих, складовими якої є: діагностичний етап з визначенням факторів ризику та коморбідності як передумов дестабілізації локальних і системних індикаторів порушення бар'єрної функції слизової оболонки, лікувальний етап із визначенням комплексної терапії хворих та формуванням груп ризику відсутності задовільного ефекту лікування, профілактичний етап з визначенням сезонного аспекту для здійснення профілактичних заходів групи високого ризику розвитку кандидозу та рецидивування.

76.07.18.0819/0518U000065

Диндар Олена Анатоліївна. Прогнозування і профілактика перинатальної патології у жінок з невиношуванням на тлі надлишкової маси тіла і метаболічного синдрому: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця МОЗ України. – Захищена 15.03.2018.

УДК 618.3/5-055.2-056.52-06:616-008.9:616.43:616.12-008.331.1.

365 с.: 136 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 415 назв.

Дисертація присвячена проблемі оптимізації діагностики, профілактики та лікування акушерських і перинатальних ускладнень у жінок з невиношуванням вагітності в анамнезі на тлі надлишкової маси тіла, ожиріння і метаболічного синдрому шляхом вивчення нових ланок патогенезу розвитку плацентарної дисфункції і порушень гомеостазу під час вагітності. Системно вивчено особливості впливу надлишкової маси тіла, ожиріння і частоти складових метаболічного синдрому, з урахуванням показників вуглеводного, ліпідного обміну, системи гемостазу, аналізу функціональної активності гіпофізарно-тиреоїдної та глюкокортикоїдної систем, гормонального гомеостазу на репродуктивне здоров'я жінок із невиношуванням вагітності в анамнезі. На основі використання математичних і статистичних методів розроблено програму прогнозування акушерських і перинатальних ускладнень у жінок в залежності від величини індексу маси тіла і частоти складових метаболічного синдрому. Визначено особливості змін ліпідного, вуглеводного обміну, стану системи гемостазу, системного імунітету, ступеня вираженості ендотеліальної дисфункції, продукції компонентів ренін-ангіотензин-альдостеронової системи, функціонального стану фетоплацентарного комплексу, плацентарної і васкулогенезу, стану лактації у жінок з невиношуванням вагітності в анамнезі в залежності від індексу маси тіла, частоти метаболічного синдрому, терміну гестації і лікувально-профілактичних заходів, що проводились. Доведено та науково обґрунтовано необхідність впровадження алгоритму диференційованої етапної системи ведення жінок із невиношуванням вагітності в анамнезі на тлі надлишкової маси тіла, ожиріння і метаболічного синдрому з урахуванням сучасних методів діагностики стану гомеостазу і застосування патогенетично обґрунтованих методів корекції, що дозволило знизити частоту акушерських і перинатальних ускладнень.

76.07.18.0820/0518U000072

Куріцина Світлана Альбертівна. Діагностика, профілактика та прогнозування перинатальної патології при порушеннях плацентарної (ретрохоріальних гематомах та аномаліях

розташування плаценти): Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шулика. – Захищена 02.03.2018.

УДК 618.3/5-06:618.344-003.215:618.36-007.1]-036-07-084.

263 с.: 83 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 395 назв.

Дисертаційна робота присвячена зниженню частоти перинатальної патології при різних порушеннях плацентарної (ретрохоріальні гематоми та аномалії розташування) на основі удосконалення і впровадження алгоритму діагностичних, лікувально-профілактичних і прогностичних заходів. Встановлено нові ланки патогенезу ретрохоріальних гематом, які полягають у провідній ролі порушень гемостазу у вигляді ознак гіпокоагуляції (зниження протромбінового індексу, підвищення розчинні фібрин-мономерні комплекси, активований частково тромбoplastинний час, подовження часу кровотечі і часу здатності згущуватися крові); дисгормональні зміни (недостатність лютеїнової фази в анамнезі та зниження рівня хоріонічного гонадотропіну людини та прогестерону в ранні терміни вагітності) та в наявності інфекційного збудника у вигляді мікст-інфекції. Представлено взаємозв'язок між наявністю ретрохоріальних гематом у ранні терміни вагітності та аномального розташування плаценти з переважанням міграції плаценти та низького розташування порівняно з повним та неповним передлежанням плаценти. Показано нові ланки патогенезу плацентарної дисфункції у жінок із різною патологією плацентарної дисфункції, які полягають у запізненому дозріванні плаценти; наявності порушень гемодинаміки в артеріях пуповини, аорті плода та його внутрішніх сонних артеріях, у змінах гормонального статусу - зниження рівня некон'югованого естрогену, тромбофібринового глікопротеїну і асоційованого з вагітністю протеїну А. Представлено роль порушень вегетативної нервової системи (наявність депресивних спектрів та змінення реактивності) у виникненні перинатальної патології у жінок з аномальним розташуванням плаценти. Отримані результати дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних, лікувально-профілактичних та прогностичних заходів у жінок із ретрохоріальними гематомами та аномальним розташуванням плаценти з метою зниження частоти перинатальної патології.

76.07.18.0821/0518U000081

Кривенко Людмила Станіславівна. Гінгівіт у дітей з atopічними захворюваннями (клініка, діагностика, профілактика та лікування): Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 27.03.2018.

УДК 616.311.2-002-053.2-07-084:616.5-002:616.248:616.211-002.

339 с.: 81 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 417 назв.

У дисертаційній роботі представлена концептуально нова програма лікування та профілактики гінгівіту у дітей на тлі atopічних захворювань шляхом комплексного аналізу стоматологічного статусу, виявлення прогностичних біомаркерів ініціації гінгівіту та диференційованої корекції імуні-метаболічних ланок його патогенезу. Встановлено, що у дітей з atopічними захворюваннями ступінь запалення тканин пародонту за індексом SBI та РМА достовірно вищий, ніж у дітей без соматичної патології. Експериментально доведено, що при atopічних процесах в ротовій порожнині морфологічна картина характеризується запальними, дистрофічними, дисциркуляторними змінами. Визначено, що найбільш інформативним біомаркером, який характеризує антиоксидантний статус та дає змогу прогнозувати ступінь запалення тканин пародонту, є рівень луглатіону у ротовій рідині, коефіцієнт детермінації складає 91%.

76.07.18.0822/0518U000111

Пасієшвілі Нана Мерабівна. Шляхи зниження перинатальної смертності та захворюваності при інфекційно-запальних ураженнях плоду:

Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 05.04.2018.

УДК 618.33+616-036.88-053.31]-02-022.7-022-084-085.

277 с.: 88 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 603 назви.

Наукова робота присвячена поліпшенню надання акушерської допомоги з метою зниження частоти перинатальної смертності та захворюваності у жінок з материнсько-плодовою інфекцією шляхом уточнення механізмів розвитку інфекційно-запальних уражень плоду та розробки клініко-патогенетичних підходів до їх лікування та профілактики. Для досягнення встановленої мети було проведено ретроспективний аналіз пологів, які відбулися в КЗОЗ "Харківський обласний клінічний перинатальний центр" у 14276 жінок за період 2011-2015 рр., для визначення причин перинатальної захворюваності та смертності; інфекційний моніторинг 1043 вагітних з інфекційно-запальними ураженнями плоду та їх новонароджених; обстеження 50 вагітних з антенатальною загибеллю плоду; обстеження 423 вагітних з інфекційно-запальними ураженнями плоду з вивченням інфекційного збудника, гормонів, гемостазу, імунного стану, ендотеліального статусу, процесів апоптозу, наявності оксидативного стресу; експериментальне обґрунтування використання імунокоректорів на 104 самках щурів, розробка сучасних методів лікування та профілактики інфекційно-запальних уражень плоду в залежності від інфекційного збудника; патоморфологічне та імуно-гістохімічне дослідження плацент від вагітних з інфекційно-запальними ураженнями плоду. Комплексне лікування та профілактика інфекційно-запальних уражень плоду з призначенням імунокоректорів та медичного озону призводить до нормалізації імунного, інфекційного, оксидативного та ендотеліального гомеостазу, сприяє зменшенню кількості інфекційно-бактеріальних ускладнень у новонародженого, дозволяє скоротити антибактеріальну терапію, знизити її негативний вплив, не має побічних ефектів, дозволяє поліпшити результати лікування вагітних з інфекційно-запальними ураженнями плоду, передчасним розривом плодових оболонок, безсимптомною бактеріурією, запобігти рецидивам сечових інфекцій, що сприяє значному зниженню кількості акушерських ускладнень та покращенню перинатальних показників - зниженню перинатальної захворюваності на 61% та смертності у 2,3 рази.

76.07.18.0823/0518U000123

Ушко Наталія Олексіївна. Патогенез, диференційна діагностика, хірургічне лікування та профілактика ускладнень у хворих з амелобластомами щелеп:

Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 11.05.2018.

УДК 616.31-089.87-06:616.716.1/.4-006-07-084.

321 с.: 45 табл., 100 іл. – Бібліогр.: 19 назв.

У дисертаційній роботі пропонується теоретичне узагальнення і нове вирішення актуальної наукової проблеми стоматології, яка полягає в підвищенні ефективності хірургічного лікування хворих з амелобластомами щелеп на основі вивчення патогенетичних механізмів їх розвитку, морфологічних особливостей, удосконалення методів діагностики, а також профілактики ускладнень з використанням розроблених і науково обґрунтованих схем лікувально-профілактичних заходів. Розроблені схеми патогенетичного лікування і профілактики запальних та неврологічних ускладнень у хворих після видалення пухлин щелеп, які до-

зволяють зменшити число гнійно-запальних ускладнень в 4-6 разів і скоротити терміни лікування хворих після проведеного оперативного втручання в 2 рази в порівнянні з традиційними методами лікування.

76.07.18.0824/0518U000135

Подольський Володимир Васильович. Стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку з порушеннями вегетативного гомеостазу:

Дис... д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 02.06.2018.

УДК 618.1-053.7/.84:612.8+616.8-009.

612 с.: 195 табл., 308 іл. – Бібліогр.: 348 назв.

На підставі отриманих результатів клініко-епідеміологічних досліджень визначена частота і структура змін репродуктивного здоров'я у жінок фертильного віку в вигляді станів після перенесеного артіфіційного аборту, безпліддя та лейоміоми матки, що супроводжувались порушеннями вегетативного гомеостазу.

76.07.18.0825/0518U000140

Рибін Андрій Ігорович. Оптимізація медикаментозного лікування хворих на рак яєчників: медико-біологічні основи прогнозування та подолання платинорезистентності:

Дис... д.мед.н. /Національний інститут раку. – Захищена 30.05.2018.

УДК 618.11-006.6-085.28-036.8.

354 с.: 51 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 391 назва.

Дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі сучасної онкології - підвищенню ефективності комбінованого лікування хворих на рак яєчників шляхом індивідуалізації лікувальної тактики та розробки і застосування патогенетично обґрунтованого алгоритму прогнозування чутливості до препаратів платини.

76.07.18.0826/0518U000141

Копчак Оксана Вікторівна. Патогенетичне обґрунтування нових підходів до лікування генералізованих захворювань пародонта у пацієнтів з ендотеліальною дисфункцією при кардіоваскулярній патології:

Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 08.06.2018.

УДК 616.311.2/.3-002-007.17:616.314.17-008.1]-092-06:[616.1:616-018.74]-085.382.032.5:612.111.7.

348 с.: 34 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 408 назв.

В дисертації представлено теоретичне обґрунтування й практичне вирішення актуальної проблеми - підвищення ефективності лікування генералізованого пародонтиту у пацієнтів з ендотеліальною дисфункцією при кардіоваскулярній патології. Дослідження були спрямовані на визначення розповсюдженості, особливостей перебігу генералізованих захворювань тканин пародонта, асоційованих з кардіоваскулярною патологією, та поглиблення уявлень про патогенез цих коморбідних станів на підставі вивчення імунних і молекулярних механізмів розвитку патологічних змін у тканинах пародонта та ендотелію судин з метою створення та обґрунтування нових диференційованих підходів до комплексного лікування дистрофічно-запальних захворювань пародонта в хворих цієї категорії. Результатом роботи стала нова концепція патогенезу генералізованого пародонтиту при кардіоваскулярній патології та розробка й обґрунтування нових протоколів лікування цього захворювання, що ґрунтуються на поєднанні первинного пародонтологічного лікування (фаза I) з застосуванням модифікованого нами

методу PRP-терапії та системного лікування, згідно існуючих протоколів усунення ендотеліальної дисфункції та додатковим призначенням антиоксиданту, донатору оксиду азоту, що дозволило отримати стійкий терапевтичний ефект протягом 3-6 місяців, який був підтверджений вірогідним ($p < 0,05$) зменшенням показників об'єктивних пародонтальних та гігієнічних індексів, даними електронномікроскопічних та біохімічних досліджень.

76.07.18.0827/0518U000151

Бенедикт Володимир Володимирович. Клініко-патогенетичне обґрунтування лікувальної тактики на етапах хірургічного лікування хворих на гостру непрохідність тонкої кишки (клініко-експериментальне дослідження): Дис... д.мед.н. /ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України". – Захищена 31.05.2018.

УДК 616.343-007.272-036.11-089.

390 с.: 81 табл., 84 іл. – Бібліогр.: 347 назв.

Дисертаційна робота присвячена покращенню результатів хірургічного лікування хворих на гостру непрохідність тонкої кишки шляхом експериментального патогенетичного обґрунтування розвитку функціональної непрохідності тонкої кишки в післяопераційному періоді після ліквідації її механічної непрохідності, а також розробки і впровадження нових та удосконалення існуючих декомпресійних операційних і медикаментозних способів посилення адаптаційно-компенсаторних процесів у кишці для профілактики і лікування моторно-евакуаторних порушень травного каналу в інтра- та післяопераційному періодах. На основі отриманих в експерименті даних щодо морфо функціональних порушень встановлено, що до та після ліквідації механічної непрохідності тонкої кишки функціональна непрохідність розвивалася внаслідок дефіциту іонів кальцію, енергетичного голодування з вираженим оксидативним стресом, порушення локальної імунної резистентності та структурної організації на субклітинному, клітинному та тканинному рівнях у стінці тонкої кишки, що викликає виражений парез травного каналу в ранньому післяопераційному періоді. На основі цих даних розроблено комплекс медикаментозних та операційних заходів, що дозволили ефективно боротися з проявами динамічної непрохідності в ранньому післяопераційному періоді, що привело до прискорення відновлення моторно-евакуаторної функції травного каналу після хірургічного лікування на 2-3 доби, зменшення кількості гнійно-септичних ранових та респіраторних ускладнень, зниження термінів стаціонарного лікування хворих майже на 5 діб.

76.07.18.0828/0518U000152

Присяжнюк Василь Петрович. Клініко-патогенетичні, вікові та генетичні аспекти хронічних дифузних захворювань печінки, коморбідних процесів і гіпотиреозу, диференційовані підходи до лікування: Дис... д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 06.06.2018.

УДК 616.36-002.2-003.826:616.441-008.64]-07-08-092-053-056.7.

427 с.: 93 табл., 75 іл. – Бібліогр.: 523 назви.

Дисертаційна робота присвячена поліпшенню діагностики та лікування хворих на НАЖХП і ХГ невірусного походження з урахуванням клінічно-патогенетичних, вікових, гендерних і генетичних чинників та наявності гіпотиреозу. Визначені клініко-патогенетичні, вікові, гендерні та генетичні особливості НАЖХП і ХГ. Доведено, що гіпотиреоз зумовлює торпідність клінічного перебігу НАЖХП, вищу активність маркерів холестазу, проатерогенні зміни ліп-

дного профілю, адипокіновий дисбаланс і поглиблення синдрому інсулінорезистентності. Додаткове призначення до основного лікування хворих на НАЖХП і ХГ препаратів L-карнітину і кверцетину сприяє поліпшенню безпосередніх і віддалених результатів лікування. Галузь - медицина.

76.07.18.0829/0518U000154

Чухрай Наталія Львівна. Обґрунтування профілактики карієсу зубів у дітей з урахуванням чинників ризику та їх впливу на формування резистентності емалі: Дис... д.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 15.06.2018.

УДК 616.314-002-038-053.2-02:616.314.13]-08-039.71.

446 с.: 77 табл., 92 іл. – Бібліогр.: 526 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності профілактики карієсу зубів у дітей з урахуванням резистентності емалі. Результати клінічно-лабораторних, фізичних, соціологічних, психологічних та статистичних досліджень свідчать про вплив комплексу чинників ризику на формування резистентності емалі, що проявляється зміною мінералізувальних властивостей, фізичних параметрів, біохімічних, імунологічних показників ротової рідини. Досліджено фізичні характеристики емалі з різними рівнями карієсрезистентності. Встановлено, що мікротвердість карієсрезистентної емалі значно нижчі, а шорсткість - вища в порівнянні з карієсприйнятливою емаллю. Мікроспектральним аналізом хімічного складу емалі доведено, що в зразках карієсрезистентної емалі в більшій кількості виявлено кальцій, фтор, фосфор, магній та нижчий вміст хлору, натрію, вуглецю, кисню та цинку у порівнянні з карієсприйнятливою емаллю. Виявлено, що зниження резистентності емалі супроводжується ущільненням кристалічної комірки апатитів емалі. Отримані результати дослідження дозволили обґрунтувати шляхи підвищення ефективності профілактики карієсу зубів з урахуванням рівнів резистентності емалі на підставі оцінки чинників, що впливають на її формування та обґрунтованого застосування засобів профілактики карієсу зубів, спрямованих на підвищення карієсрезистентності емалі. Клінічні спостереження показали, що запропонований диференційований підхід до профілактики сприяє формуванню резистентності емалі, тим самим запобігає розвитку карієсу зубів.

76.07.18.0830/0417U002058

Полюдов Олександр Анатолійович. Обґрунтування лікувальної тактики у хворих жовчнокам'яною хворобою, ускладненою обтураційною жовтяницею: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України". – Захищена 25.04.2017.

УДК 616.366-003.217.7-059-07.

182 с.: 36 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 293 назви.

Дисертація присвячена актуальній задачі покращення результатів лікування хворих жовчнокам'яною хворобою (ЖКХ), ускладненою синдромом обтураційної жовтяниці шляхом удосконалення способів інструментальної діагностики та оцінки прогнозу перебігу захворювання, оптимізації вибору способу операції. На основі отриманих даних внесено доповнення до діагностично-лікувального алгоритму при доброякісній обтураційній жовтяниці. Встановлено особливості перебігу ускладненої ЖКХ при лікуванні етапними протоковими та транспаплярними методами. Досліджені доплерометричні показники печінкового кровотоку та ефективність УЗТ з методикою "віртуального циферблату годинника" для установлення рівня та причини білярної непрохідності. Розроблені критерії оцінки функціонального стану печінки. Доведено необхідність використання в ліку-

ванні синдрому ОЖ в перед- та післяопераційному періоді мембраностабілізаторів гепатоцитів в дозах, залежних від функціонального стану печінки.

76.07.18.0831/0417U002059

Казаків Віталій Сергійович. Діагностика, профілактика та лікування неспроможності товстокишкових звужень: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України". – Захищена 25.04.2017.

УДК 616.345-089.168.1-036.8-07-084.

133 с.: 18 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 217 назв.

Дисертація присвячена покращенню результатів лікування хворих з резекцією товстої кишки та первинним товстокишковим звуженням шляхом розробки нових способів хірургічної профілактики виникнення неспроможності звуження на підставі вивчення патогенетичного впливу недиференційованої дисплазії сполучної тканини. Проведено аналіз діагностики та хірургічного лікування 163 хворих з резекцією товстої кишки та накладанням ТКЗ. Рекомендовано у пацієнтів з наявністю НДСТ 3 (важкого) ступеня при формуванні ТКЗ застосування однорядного шву, а також захист ділянки шва плівковим експлантатом і спонгістановою губкою зі зрощенням антибіотиком за запропонованими способами

76.07.18.0832/0417U002063

Нагієва Севіль Алінагіївна. Синдром подразненого кишківника: клініко-морфологічна характеристика різних варіантів перебігу, особливості їх патогенезу та лікування:

Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 18.05.2017.

УДК 616.345-008.6.

186 с.: 29 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Робота присвячена вивченню клінічної картини, ендоскопічним та морфологічним змінам слизової оболонки товстої кишки, а також особливостям психоемоційного стану пацієнтів із синдромом подразненого кишківника, з метою удосконалення діагностики та розробки ефективної схеми лікування цієї категорії хворих. Встановлено, що додавання селективного інгібітору зворотнього захоплення серотоніну - есциталопраму та тетрациклічного антидепресанту - міртазапіну до стандартних схем лікування синдромом подразненого кишківника сприяє тривалій регресії симптомів та корегує психоемоційний стан пацієнтів.

76.07.18.0833/0417U002125

Герасимчук Вікторія Романівна. Клініко-патогенетичні особливості перебігу ішемічного інсульту та оптимізація лікувальної тактики в ранньому відновному періоді: Дис...

к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 18.05.2017.

УДК 616.831-005.4+616.08.

231 с.: 70 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей динаміки неврологічного дефіциту, когнітивних та емоційних порушень у ранньому відновному періоді первинного гемісферного атеротромботичного ішемічного інсульту. Встановлено, що для хворих з лівопівкульним інсультом характерні вища частота і ступінь прояву постінсультних когнітивних порушень, зокрема за рахунок наявності порушень мови, в той час як у пацієнтів з правопівкульним інсультом спостерігалась вища частота та вираженість депресії, тривожності та апатії. Підвищення рівня маркера пошкодження нейронів нейронспецифічної енолази понад 10 нг/мл через

1 міс. після ішемічного інсульту було асоційоване із підвищенням ризику прогресування постінсультних когнітивних порушень та розвитку постінсультної деменції, що може бути використано в якості прогностичного критерію перебігу постінсультних когнітивних порушень. У хворих в ранньому відновному періоді ішемічного інсульту спостерігалась інтенсифікація процесів оксидативного стресу із наростанням концентрації продуктів окисної модифікації білків та зниженням активності ферментів системи глутатіону на фоні атеросклеротичного ураження магістральних екстра- та інтракраніальних артерій. Результати дослідження засвідчили, що застосування холіну альфосцерату та вінкаміну у хворих в ранньому відновному періоді ішемічного інсульту може забезпечувати нормалізацію процесів енергетичного обміну шляхом активації аеробного гліколізу та зниження інтенсивності процесів оксидативного стресу, що призводить до зменшення ступеня пошкодження нейронів і гіперактивності судинно-тромбоцитарної ланки гемостазу, і в свою чергу, таким чином сприятиме більш ефективному відновленню після ішемічного інсульту із зменшенням проявів неврологічного дефіциту і розладів когнітивної та емоційної сфери.

76.07.18.0834/0417U002126

Сулій Людмила Миколаївна. Комплексна нейропсихологічна та нейрофізіологічна діагностика когнітивних порушень у хворих з хронічною ішемією головного мозку: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 18.05.2017.

УДК 616-072.7:616.89-008.15:616.831-005.4.

118 с.: 27 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

У дисертації представлено теоретичне узагальнення та отримані нові науково обґрунтовані результати, що забезпечують розв'язання конкретного наукового завдання неврології - удосконалення комплексної методики діагностики ранніх когнітивних порушень у пацієнтів із хронічною ішемією головного мозку (ХІМ) на основі нейропсихологічного та нейрофізіологічного обстеження. В основу роботи покладено дані клініко-нейрофізіологічного та ультрасонографічного дослідження із використанням розробленого діагностичного комплексу у 110 пацієнтів із ХІМ, що знаходились у відділенні нейрореабілітації ДУ "Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України" та відділенні відновного лікування Лікарні для вчених Національної академії наук України у 2013-2016 рр. На підставі порівняльного аналізу результатів нейропсихологічного та нейрофізіологічного обстеження пацієнтів із ХІМ у групах із різним ступенем ураження магістральних артерій голови та шиї (МАГШ) обґрунтовано критерії раннього виявлення когнітивних розладів, об'єктивного визначення їх характеру та тяжкості; доведено, що ступінь відхилення від нормативних значень показників нейропсихологічного та нейрофізіологічного обстеження достовірно залежить від: наявності оклюзивно-стенотичної патології МАГШ ($p=0,01$), гіпертонічної ангіопатії (за даними УЗДС) ($p=0,001$), артеріальної гіпертензії ($p=0,001$), зниження систолічної швидкості пливу крові в базейні середньої мозкової та хребтової артерій більше 20% ($p=0,027$). Розроблено модель прогнозування вірогідних відхилень від нормативних значень показників КВП Р300 у пацієнтів з ХІМ з урахуванням чинників ризику когнітивних розладів, у тому числі, ознак професійної дезадаптації, тривоги та депресії.

76.07.18.0835/0417U002171

Єгорова Катерина Сергіївна. Нейроофтальмологічні аспекти клінічного перебігу ідіопатичної внутрішньочерепної гіпертензії:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 01.06.2017.

УДК 616.8:617.7:616.12-008.331.1-021.3-036.

145 с.: 32 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 172 назви.

Дисертація присвячена проблемі ранньої діагностики та відновного лікування вторинної (післязастійної) атрофії зорових нервів у хворих на ІВЧГ. Встановлено, що ІВЧГ є захворюванням з переважанням офтальмологічних порушень. Вперше доведено, що ступінь вираженості порушень гостроти зору та поля зору корелює зі стадією ЗДЗН. Встановлено, що УЗД ЗН є ефективним методом діагностики ЗДЗН, який дозволяє визначити вистояння ДЗН в скловидне тіло та розширення діаметра ЗН. Отримано нові дані щодо діаметра ЗН при ВАЗН. Визначені системні та очні фактори ризику розвитку ВАЗН у хворих на ІВЧГ. Доповнені наукові дані щодо результатів хірургічного лікування ІВЧГ, з урахуванням офтальмологічного обстеження. Встановлено цінність визначення зникнення симптому СВП при підвищенні ВЧТ у хворих на ІВЧГ. Розроблена ефективна комплексна схема лікування, що полягає у застосуванні фізіотерапевтичних методів та вазоактивного препарату.

76.07.18.0836/0417U002172

Маланчук Олег Борисович. Оптимізація тактики ведення вагітності та пологів в терміні 22—28 тижнів, ускладнених передчасним розривом плодових оболонок: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 01.06.2017.

УДК 618.2+618.4]-06:618.346-007.251.

162 с.: 34 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 238 назв.

У дисертації наведено дані та розроблено новий підхід до розв'язування актуальної проблеми сучасного акушерства — поліпшення виживання новонароджених шляхом раціональної системи ведення і розродження жінок при передчасному розриві плодових оболонок (ПРПО) в терміні вагітності 22—28 тижні. При ПРПО і дуже ранніх передчасних пологах розроблено та впроваджено очікувальну тактику ведення вагітності тривалістю 5 днів з подальшим розродженням жінок шляхом кесаревого розтину, ефективність якої підтверджена імунологічними і морфологічними дослідженнями плацент, вивченням стану здоров'я новонароджених в ранній неонатальний період. Індикаторами якості застосованої системи ведення і розродження жінок при ПРПО є показник виживання новонароджених.

76.07.18.0837/0417U002192

Шороп Євген Валерійович. Морфологічні показники тромбоцитів та їх використання для оптимізації діагностики хронічних мієлопроліферативних новоутворень: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України". – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.155.392.8+576.31:616.155.

170 с.: 26 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Об'єкт:тромбоцити периферичної крові хворих на мієлопроліферативні новоутворення. Мета: оптимізувати діагностику мієлопроліферативних новоутворень за рахунок розробки додаткових діагностичних критеріїв. У хворих з бластним кризом хронічної мієлоїдної лейкемії виявлено наростання анізоцитозу тромбоцитів і зменшення на них експресії антигена CD42b. У хворих на хронічну мієлоїдну лейкемію при лікуванні інгібіторами тирозинкінази спостерігається зменшення анізоцитозу тромбоцитів та підвищення в них вмісту гранул. Середнє значення логарифма площі тромбоцитів може бути використане для диференційної діа-

гностики первинного мієлофіброзу та справжньої поліцитемії. Медицина

76.07.18.0838/0417U002193

Пелень Наталія Володимирівна. Перебіг волонистоклітинної лейкемії в умовах патогенетично обґрунтованої терапії: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України". – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.155.392-018-07-037-085-089+615.276.4.

157 с.: 26 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Об'єкт:клітини крові та кісткового мозку, каріотип гемопоетичних клітин, імунофенотип лімфоїдних клітин, рівень цитокінів у сироватці крові хворих на ВКЛ. Мета:оптимізувати тактику терапії та визначити фактори, які впливають на перебіг ВКЛ. Вивчено безпосередні та віддалені результати лікування, і на цій основі визначено найбільш ефективні варіанти 1-ої та наступних ліній терапії. Визначено покази до застосування двохетапного методу лікування ВКЛ (ІФН-альфа+ 2-CdA). Виявлено, що несприятливими факторами щодо безрецидивного виживання є молодший (< 40 років) вік хворих, вихідна кількість лейкоцитів < 1,0 Г/л у периферичній крові та нормоклітинний кістковий мозок. Встановлено, що в разі ефективної терапії 2-CdA відмічаються достовірні зміни рівня sIL-2R і TGFβ-та1 в напрямку їх нормалізації, що може свідчити про значущість цих протеїнів у патогенезі та клінічному перебігу ВКЛ. Медицина.

76.07.18.0839/0417U002235

Беляєв Анатолій Олександрович. Обґрунтування ефективності транскраніальної магнітної стимуляції при мігрені: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 24.05.2017.

УДК 616.857+616.8-08: 615.847.8.

125 с.: 13 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 159 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню позитивного впливу лікувальної повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції на інтенсивність і тривалість головного болю, частоту нападів, депресивні прояви та якість життя на підставі статистичного аналізу результатів лікування 51 хворого на мігрень. Визначені основні зони стимуляції кори головного мозку - ліва первинна моторна кора та ліва дорсолатеральна префронтальна кора, за якими всі хворі розподілені на дві групи. Також проведено порівняльний аналіз ефективності транскраніальної магнітної стимуляції в залежності від патогенетичного типу мігрені. Виявлено, що лікувальна повторювана транскраніальна магнітна стимуляція позитивно впливає на основні компоненти нападу мігрені - інтенсивність головного болю, частоту і тривалість нападу. Інтенсивність головного болю за шкалою ВАШ, тривалість нападу і частота нападів достовірно ($p < 0,01$) зменшуються після застосування курсу високочастотної підпорогової повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції. Доведено, що використання високочастотної підпорогової повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції достовірно ($p < 0,01$) покращує якість життя хворих на мігрень, збільшує повсякденну активність та працездатність. Виявлено, що використання курсу високочастотної (5 Гц) повторюваної (10 сеансів по 10 хвилин 1 раз на день) підпорогової (90 % від моторного порогу) транскраніальної магнітної стимуляції достовірно ($p < 0,01$) зменшує виразність депресивних проявів у хворих на мігрень.

76.07.18.0840/0417U002236

Ісайкова Олена Іванівна. Дослідження впливу транскраніальної магнітної стимуляції на

вегетативну дисфункцію у хворих на хронічну ішемію мозку: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 24.05.2017.

УДК 616-005.3+616.8:616.839-08.

146 с.: 20 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

У дисертації обґрунтовано позитивний і безпечний вплив методу повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції на стан вегетативної нервової системи у 62 хворих на хронічну ішемію мозку в стадії субкомпенсації. Виявлено, що особливостями клінічних проявів хронічної ішемії мозку в стадії субкомпенсації є когнітивні порушення і депресивні прояви легкого та помірного ступеня, а також вегетативна дисфункція у вигляді симпатичної спрямованості вегетативного тонусу з переважанням недостатніх вегетативної реактивності і вегетативного забезпечення діяльності. Доведено, що повторювана транскраніальна магнітна стимуляція достовірно позитивно впливає на стан вегетативного тонусу ($p = 0,00046$) і вегетативної реактивності ($p = 0,0002$) незалежно від статі і віку пацієнтів. Вегетативна реактивність під впливом повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції статистично значимо нормалізується у пацієнтів з симпатикотонією ($p = 0,000001$), вегетативне забезпечення діяльності під впливом повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції нормалізується незалежно від вегетативного тонусу ($p = 0,02$), а у пацієнтів з симпатикотонією вегетативна реактивність нормалізується найбільш виражено ($p = 0,000048$). Більш виражений вплив на вегетативні порушення у хворих хронічною ішемією мозку в стадії субкомпенсації надає застосування низькоінтенсивної височастотної (0,3 Тл, 20 Гц) транскраніальної магнітної стимуляції дорсолатеральної префронтальної кори зліва в порівнянні з високоінтенсивною низькочастотною (1,6 Тл, 1 Гц) стимуляцією. Крім того, виявлено достовірно позитивний вплив повторюваної транскраніальної магнітної стимуляції на стан когнітивних функцій і депресивного фоку хворих. Більш виражений вплив на когнітивні порушення і депресивні прояви у хворих хронічною ішемією мозку в стадії субкомпенсації надає застосування низькоінтенсивної височастотної (0,3 Тл, 20 Гц) транскраніальної магнітної стимуляції дорсолатеральної префронтальної кори зліва в порівнянні з високоінтенсивною низькочастотною (1,6 Тл, 1 Гц) стимуляцією. Показано, що застосування транскраніальної магнітної стимуляції у хворих хронічною ішемією мозку в стадії субкомпенсації є безпечним методом при дотриманні протоколу 10 сеансів по 10 хвилин 1 раз на день низькоінтенсивної височастотної (0,3 Тл, 20 Гц) або високоінтенсивної низькочастотної (1,6 Тл, 1 Гц) транскраніальної магнітної стимуляції дорсолатеральної префронтальної кори зліва.

76.07.18.0841/0417U002240

Резнікова Анна Олексіївна. Обґрунтування алгоритму лікування atopічного дерматиту у залежності від вікових особливостей: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". – Захищена 11.05.2017.

УДК 616.5-002-056.3-056.7-084-085-035:575.191.

142 с.: 25 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Об'єкт дослідження - особливості перебігу atopічного дерматиту у хворих різних вікових категорій. Мета дослідження - розробка алгоритму лікування хворих на atopічний дерматит залежно від вікових особливостей клінічних проявів дерматозу та імунного статусу хворих. Методи дослідження: загальні клінічні, імунологічні, алергологічні, інструментальні та статистичні. Дисертація присвячена вивченню особистого алергологічного статусу хворих на atopічний дерматит із клінічними віковими особливостями. Виявлено особливості клінічних проявів atopічного дерматиту

та даних лабораторного обстеження у дітей та дорослих за рівнем інтерлейкінів-2 та -4. Визначені автоантитіла до мозкових антигенів: основного білка мієліну, білка S-100, нейроспецифічної енолази, загального людського мозкового антигену, що дає підставу оцінити роль вказаних антитіл у реалізації свербіжу при atopічному дерматиті. Запропоновано відокремлений алгоритм лікування дітей та дорослих хворих на atopічний дерматит з урахуванням встановлених алергологічних та імунологічних особливостей. Результати дослідження впроваджено в практику роботи Київської міської клінічної шкірно-венерологічної лікарні Територіального медичного об'єднання "Дерматовенерологія", консультативно-діагностичної поліклініки Національної дитячої спеціалізованої лікарні "ОХМАТДИТ" МОЗ України, кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". Галузь виконання - дерматовенерологія.

76.07.18.0842/0417U002254

Плотніков Андрій Валерійович. Ефективність лапароскопічних операцій при закритій поєднаній абдомінальній травмі: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищена 29.05.2017.

УДК 616.381-002.072.1.

125 с.: 37 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

Дисертація присвячена проблемі лікування постраждалих із закритою поєднаною абдомінальною травмою. Під нашим спостереженням перебувало 822 постраждалих із закритою поєднаною абдомінальною травмою. Пошкодження двох анатомічних ділянок спостерігали в 383 випадках (46,6 %), трьох анатомічних ділянок - в 391 (35,4 %) випадку, чотирьох і більше анатомічних ділянок - в 148 (18 %) випадках. Серед постраждалих із закритою поєднаною абдомінальною травмою переважали чоловіки - 487 (59,2 %), жінок було 335 (40,8 %). Середній вік склав 43,5+3,5 р. В роботі висвітлені особливості поширення та структура закритої поєднаної абдомінальної травми мирного часу в сучасних умовах спеціалізованого міського відділення політравми. В подальшому проведено оцінку можливостей використання відеолапароскопії і доведена її ефективність у постраждалих із закритою поєднаною абдомінальною травмою. Також чітко визначені показання та протипоказання до діагностичної та лікувальної відеолапароскопії. Застосування модифікованих лапароскопічних методик із використанням апарату для реінфузії крові і запатентована технологія гемостазу при травмі печінки дозволили значно розширити застосування відеолапароскопії при закритій поєднаній абдомінальній травмі. Розроблена схема діагностики та надання допомоги постражданим із закритою поєднаною абдомінальною травмою. Це дозволило в залежності від тяжкості травми за анатомо-функціональною шкалою FTS та ступеня пошкодження органів черевної порожнини за шкалою OIS визначити тактику діагностики та вид хірургічного втручання на органах черевної порожнини із застосуванням відеолапароскопічних операцій та апарату для реінфузії крові. Застосування диференційованої хірургічної тактики у постраждалих із закритою поєднаною травмою дозволило знизити частоту виникнення абдомінальних ускладнень з 32 % до 9 %, загальну летальність з 8 % до 3 %.

76.07.18.0843/0417U002255

Нетков Анатолій Дмитрович. Роль та місце малоінвазивних операцій у діагностиці та лікуванні хворих з обтураційною кишковою непрохідністю: Дис... к.мед.н. /Національна

медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 29.05.2017.

УДК 616.34-007.272:616-006]-089-072.1.

145 с.: 17 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Представлено результати досліджень ефективності лікування і діагностики 123 хворих з ОКН. Проведено аналіз результатів лікування 70 хворих (група порівняння) оперованих лапаротомним доступом і 53 хворих, оперованих за допомогою малоінвазивних методів і лапароскопічно (основна група). Ефективність проведеної терапії оцінювалася шляхом контролю клініко-біохімічних показників крові, в різні періоди лікування. Контроль розташування стента виконувався за допомогою безперервної рентгенологічної візуалізації за допомогою ЕОП. Показана методика виконання ендоскопічної реканалізації пухлинного стенозу товстої кишки та стентування. Проведено порівняння ефективності традиційних лапаротомних і лапароскопічних операцій, а також наявності найближчих і віддалених післяопераційних ускладнень в обох групах. Достовірно доведено ефективність виконання ендоскопічного гемостазу при кровотечі з пухлини товстої кишки. Встановлена залежність періоду реабілітації пацієнтів і відновлення перистальтики кишківника в залежності від виду оперативного втручання. Науково обґрунтована ефективність застосування лапароскопічних операцій у пацієнтів з ОКН. Доведено, що лапароскопічні операції дозволяють проводити оперативне втручання на товстій кишці згідно з онкологічними протоколами при пухлинній кишковій непрохідності. У той же час ці операції значно легше переносяться хворими через меншу травматизацію передньої черевної стінки і відповідно вимагають меншої кількості анальгезуючих препаратів. Виконання операцій з накладанням лапароскопічної колостоми показано хворим із запущеними формами раку товстої кишки.

76.07.18.0844/0417U002256

Койчев Євгеній Анатолійович. Обґрунтування хірургічної тактики лікування хворих з розповсюдженим гнійним перитонітом:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.381-002.3-08918.04.2016 10:43.

173 с.: 20 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

В дисертації наведено ретроспективний аналіз лікування 177 хворих на розповсюджений гнійний перитоніт віком від 18 до 90 років. Жінок 57 (32,2 %), чоловіків - 120 (67,8 %). В залежності від обраної хірургічної тактики лікування всі пацієнти в подальшому були розділені на дві групи. До першої групи увійшли 71 пацієнт у яких, в комплексному лікуванні розповсюдженого гнійного перитоніту застосовувалася тактика "релaparотомії на вимогу". До другої групи увійшло 106 пацієнтів у яких, в комплексному лікуванні розповсюдженого гнійного перитоніту використовувалася методика "програмованих санацій" черевної порожнини. Під час написання роботи був розроблений алгоритм лікування хворих з розповсюдженими формами гострого гнійного перитоніту, що дозволив зменшити летальність з 38,6 % до 22,6 % а кількість ускладнень з 42,2 % до 11,3 %. Встановлений факт виникнення внутрішньочеревної гіпертензії у 72,2 % хворих з ГРГП, а абдомінального компартмент-синдрому у 20,5 % навіть при частковій або повній лапаростомії, що дозволило своєчасно виконувати її корекцію. Удосконалено дренаж для одномоментного дренирування черевної порожнини і вимірювання внутрішньочеревного тиску який дозволяє контролювати значення внутрішньочеревного тиску в режимі реального часу. У роботі виявлено, що "експозиційна санація" черевної порожнини розчином октенідіна дигідрохлорид при етапних санаціях черевної порожнини дозволяє досягти нормалізації кількісних морфологічних показників

запалення очеревини через 48 годин, що може бути критерієм періодичності виконання програмованих санацій черевної порожнини. В роботі представлені рекомендації застосування VAC-терапії у хворих з ГРГП в поєднанні з санаційними релaparотоміями. Вивчено мікрофлору перитонеального ексудату при ГРГП, в аеробному компоненті якої переважають мікроорганізми сімейства Enterobacteriaceae (67 % від всіх аеробів, переважно E. Coli), грампозитивні стафілококи і стрептококи (22,6 %) і Ps.Aeruginosa (10,4 %), що обґрунтовує переваги деескалаційної антибактеріальної терапії. Підсумкові матеріали дисертаційної роботи можуть бути корисні в навчальному процесі при навчанні клінічних ординаторів, лікарів-інтернів, студентів медичних вузів, вони рекомендуються в практику роботи лікарів хірургічного профілю, зайнятих лікуванням гострого розповсюдженого гнійного перитоніту.

76.07.18.0845/0417U002257

Парфентьева Наталія Дмитрівна. Функціональна пластика післяопераційних вентральних гриж:

Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищена 30.05.2017.

УДК 616.381-007.43-089:616.381-072.1.

138 с.: 15 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Дослідження базується на результатах оперативного лікування 280 пацієнтів з ПОВГ. Хворі були розподілені на дві рівні групи: I група (порівняння), хворим якої виконували операцію за способом "onlay" і II групу (основну), хворим якої операція виконувалася за оригінальною методикою, яка передбачала розрізання передніх стінок піхв прямих м'язів живота зі зведенням прямих м'язів по середній лінії, з подальшою алопластиком сінтетичним імплантатом. Оригінальна методика відрізняється простотою і меншою травматичністю та дозволила в 4,1 рази знизити кількість рецидивів, в 6 разів знизити частоту розвитку сером. Дослідження функції прямих м'язів живота в післяопераційному періоді дозволило довести, що розроблений оригінальний метод дозволяє отримати кращий функціональний результат: індекс СЧП за даними спеціальних тестів в основній групі після операції дорівнював 7,3+0,2 балів, а в контрольній групі - 4,0+0,2 балів; за даними ЕМГ у пацієнтів основної групи практично повністю відновилась функція прямих м'язів живота, що підтверджує середній показник амплітуди турну на ЕМГ, який дорівнював 1195+-55,1 мкВ та середня частота турнів, яка становила 121,2+-6,7 Гц; в контрольній групі середня амплітуда турну була 788,8+-89,2 мкВ, а середня частота 111,5+-9,9 Гц. Показник якості життя за шкалою HerQLS в основній групі дорівнював 44,4+-2,4 балів, а в контрольній групі 35,1+-2,5 балів, що свідчить про кращі результати в основній групі.

76.07.18.0846/0417U002282

Олійник Тетяна Вікторівна. Оптимізація діагностики та лікування ішемічної хвороби серця, коморбідної з гіпотиреозом, на підставі визначення клініко-патогенетичної ролі нейрогуморальних та імунізапальних порушень:

Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 15.05.2017.

УДК 616.127-005.4-018.74-097-07-08:616.441-008.64-06.

162 с.: 19 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена удосконаленню підходів до діагностики та лікування ішемічної хвороби серця (ІХС), коморбідної з гіпотиреозом, на підставі визначення клініко-патогенетичної ролі нейрогуморальних та імунізапальних порушень. Встановлено, що у хворих на ІХС, коморбідну з гіпотиреозом, має місце вірогідно більша вираженість ішемі-

чних і вегетативних змін міокарда, проявів його електричної нестабільності і кардіального ремоделювання на тлі інтенсифікації процесів системного запалення та ендотеліальної дисфункції. На підставі кореляційного і регресійного аналізів побудовано когнітивну модель взаємозв'язків маркерів системного запалення та ендотеліальної дисфункції з індикаторами кардіального ремоделювання, ектопічної активності серця, ішемічними і вегетативними порушеннями залежно від функціонального стану щитоподібної залози, де рівень Т4 вільного виступив зв'язуючою ланкою. Доведено, що застосування кверцетину на тлі базисної терапії у хворих на ІХС і гіпотиреоз супроводжується вірогідним зниженням індексу жорсткості міокарда, покращенням показників діастолічної функції лівого шлуночка, зменшенням вираженості ішемії міокарда та аритмічних ускладнень, зниженням активності системного запалення і проявів ендотеліальної дисфункції.

76.07.18.0847/0417U002302

Білай Андрій Іванович. Ефективність модифікованої тотальної екстраперитонеоскопічної пластики у лікуванні пахвинної грижі: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України". – Захищена 15.05.2017.

УДК 617.557-007.43-089-072.1.

161 с.: 17 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Дисертаційна робота присвячена актуальній задачі поліпшення результатів хірургічного лікування хворих на пахвинну грижу (ПГ). У роботі показано, що незадовільні результати хірургічного лікування ПГ пов'язані з рядом недоліків відеоендоскопічних преперитонеальних пахвинних герніопластик, а саме: застосування фіксуємих матеріалів та пристроїв для створення передочеревинного простору. Хірургічне лікування проведено у 158 хворого на ПГ. Усі пацієнти були розділені на три групи в залежності від способу виконаного оперативного втручання. Основну групу склали 67 (42,4%) хворих, яким була застосована методика модифікованої тотальної екстраперитонеоскопічної пластики (ТЕР-т), першу групу порівняння - 70 (44,3%) пацієнтів після методики лапароскопічної трансабдомінальної преперитонеальної герніопластики (ТАРР), друга група порівняння була представлена 21 (13,3%) хворим, у котрих застосовувалася тотальна екстраперитонеоскопічна герніопластика з фіксацією (ТЕР-ф).

76.07.18.0848/0417U002306

Возний Денис Віталійович. Адаптивна модель медико-соціальної реабілітації залежних від алкоголю осіб: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 17.05.2017.

УДК 616-056.83:613.816.

188 с.: 36 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 306 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено актуальній меті: дослідженню особливостей організації етапів надання допомоги хворим на алкогольну залежність як чинників формування ремісії, а також розробці заходів медико-соціальної реабілітації чоловіків з алкогольною залежністю. Для вирішення поставлених задач було обстежено 296 чоловіків у віці від 28 до 60 років, які мали алкогольну залежність та досвід попереднього лікування в стаціонарі. Були виявлені клінічні особливості перебігу алкогольної залежності та встановлені біологічні, соціальні, психологічні фактори зриву ремісії у чоловіків з алкогольною залежністю. Встановлено основні чинники зриву терапевтичної ремісії у чоловіків, які страждають на алкогольну залежність: біологічні, психологічні та соціальні. Визначені дезадаптивні психологічні характеристики чоловіків хворих на алкогольну залежність, які, во-

дночас є чинниками виникнення алкогольної залежності і факторами зриву ремісії. Основні групи дослідження після стаціонарного етапу отримували також послуги психологічного супроводу. Ефективність впровадженої програми була доведена за допомогою оцінки тривалості та якості ремісії. Заключним був етап створення рекомендацій щодо впровадження системи надання комплексної клініко-психологічної та медико-профілактичної допомоги особам з алкогольною залежністю на національному і регіональному рівнях та стаціонарному і амбулаторному етапах.

76.07.18.0849/0417U002307

Волощук Діана Анатоліївна. Комплексна реабілітація хворих на судинну деменцію за участю членів їх родин: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 17.05.2017.

УДК 616.89-008.454-055.5/.7:159.9.

187 с.: 28 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 314 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню питань діагностики, лікування та організації комплексної реабілітації пацієнтів з судинною деменцією за участю їх родичів. Під нашим спостереженням знаходилась 163 пацієнта з судинною деменцією (СД) та члени їх родин. Дослідження проводилось в п'ять етапів: психодіагностики та формування груп дослідження, відновлювальної терапії, реадптації, аналізу ефективності проведеного реабілітаційного комплексу та етап амбулаторного медико-соціального супроводу. У дослідженні виявлені індивідуально-психологічні особливості пацієнтів з СД, а також їх родичів, які стали мішенями для інтервенцій комплексної реабілітації. Фармакотерапевтична допомога проводилась відповідно до Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) та паліативної медичної допомоги "Деменція", затвердженого наказом МОЗ України: № 736 від 19.07.2016 р. Важливим елементом програми комплексної реабілітації пацієнтів з СД була розробка методики тренінгу соціальних навичок для осіб з СД, проведення такого тренінгу сприяло соціально-психологічній адаптації або реадптації цих людей. Допомога родичам пацієнтів з СД містила у собі: психоосвітні заходи, індивідуальну психокорекцію, роботу в групах екзистенційного досвіду; з метою підтримки родичів пацієнтів з СД. Проведена оцінка ефективності наданої допомоги доказала ефективність проведених заходів комплексної реабілітації пацієнтів з СД за участю їх родичів.

76.07.18.0850/0417U002314

Воронкова Ганна Володимирівна. Клініко-експериментальне обґрунтування профілактики і лікування хронічного катарального гінгівіту в осіб, що знаходяться на ортодонтичному лікуванні, з використанням мукозального гелю з пробіотиком: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут стоматології та щелепно-лицьової хірургії НАМН України". – Захищена 29.05.2017.

УДК 616.314.3/.5-007-053.7-089.23-08.

147 с.: 22 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

За результатами проведених клініко-експериментальних досліджень обґрунтовано місцеве використання гелю з пробіотиком для профілактики й лікування запальних захворювань пародонту в осіб із скупченістю зубів під час ортодонтичного лікування. Доповнено наукові дані про значний дисбіотичний зсув у пацієнтів з хронічним катаральним гінгівітом та скупченістю зубів. Доповнено наукові дані про те, що фіксація незнімної ортодонтичної апаратури викликає погіршення гігієни порожнини рота, порушення мікробіоценозу, зниження неспецифічної резистентності, що об-

умовлює розвиток запального процесу в пародонті. Вперше обґрунтовано і розроблено мукозальний гель з введенням до складу пробіотику для профілактики і лікування хронічного катарального гінгівіту в осіб, що знаходяться на ортодонтичному лікуванні з використанням незнімних апаратів, в експерименті та клініці доведена його висока лікувально-профілактична ефективність через його антидисбіотичну, протизапальну, антиоксидантну дію, що підтверджується зменшенням запальних явищ в пародонті, нормалізацією системи ПОЛ-АОС, мікробіоценозу порожнини рота.

76.07.18.0851/0217U003792

Розробка моделі медико-соціального менеджменту посттравматичних психічних порушень у учасників бойових дій та осіб, тимчасово переселених із зони бойових дій і окупованих територій (профілактика, діагностика, лікування, реабілітація, експертиза): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології; Керівник Пінчук І.Я. – ДР 0115U001445. УДК 616.89:355.422.

34 с.

Підсумки першого етапу НДР (2015 р.): На основі проведеного системного аналізу проблем судово-психіатричної оцінки ПТСР були доповнені та уточнені теоретичні уявлення щодо діагностики та судово-психіатричної експертної оцінки психогенних психічних розладів в учасників бойових дій. Розроблено фрагмент карти дослідження, яка пройшла апробацію на тематичних експертних випадках. Відібрано та досліджено 30 випадків судово-психіатричної експертизи стосовно осіб, які брали участь у бойових діях. Розпочато опитування експертних установ та підрозділів України стосовно проблем судово-психіатричної експертної оцінки учасників бойових дій. Проведено аналіз міжнародного досвіду клінічного обґрунтування та судової практики застосування державного примусу до осіб з посттравматичними психічними порушеннями, які вчинили суспільно небезпечні діяння.

76.07.18.0852/0217U003793

Розробка моделі медико-соціального менеджменту посттравматичних психічних порушень у учасників бойових дій та осіб, тимчасово переселених із зони бойових дій і окупованих територій (профілактика, діагностика, лікування, реабілітація, експертиза): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології; Керівник Степанова Наталія Михайлівна. – ДР 0115U001445. УДК 616.89:336.02. 47 с.

Підсумки етапу 2016 р.: Разом із Міністерством внутрішніх справ України запроваджено збір офіційних даних щодо завершених суїцидів військовослужбовцями, шляхом впровадження анкети для слідчих з аналізу випадків завершених суїцидів серед військовослужбовців-учасників АТО. Запропоновані зміни до офіційної статистичної звітності МОЗ України, щодо виявлення надання медичної допомоги військовослужбовцям, учасникам АТО, внаслідок навмисного самоушкодження (незавершені суїцидальної спроби). Розроблено та апробовано уніфіковану карту дослідження психічних розладів у дітей та підлітків, тимчасово переселених із зони бойових дій та окупованих територій. Проведено роботу над медико-технологічними документами зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини (адаптована клінічна настанова; уніфікований клінічний протокол). Проліковано кількість військовослужбовців, пролікованих в стаціонарних психіатричних та наркологічних закладах України протягом 2014 - 2015 рр., що знаходяться у сфері управління МОЗ України; Проведено дослідження

стану психічного здоров'я у військовослужбовців, які отримують стаціонарну допомогу в Українському державному медико-соціальному центрі ветеранів війни (Київська область с. Циблі); Проведено роботу по вивченню та створенню відділення кризових станів для надання психіатричної допомоги. Розроблено Положення відділення кризових станів, показання для госпіталізації.

76.07.18.0853/0217U004600

Дослідження взаємозв'язку між експресією дефенсинів людини та чутливістю пухлинних клітин до дії цитостатичних агентів: Заключний звіт /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАНУ; Керівник Погрібний Петро Васильович. – ДР 0115U005383. УДК 616-006.04:616-08:57.017.4.

29 с.

Досліджено вплив цитостатичних агентів різного механізму дії (цисплатину, доксорубіцину, метотрексату, вінкристину) на життєздатність культивованих пухлинних клітин людини трьох ліній - MCF-7 (аденокарцинома молочної залози), A431 (епідермоїдна карцинома) та A549 (недрібноклітинна аденокарцинома легені). Показано, що екзогенний реккомбінантний hBD-3 підсилює цитотоксичний ефект антимітотичних препаратів доцетакселу та вінкристину, але не впливає на чутливість клітин до метотрексату та доксорубіцину. Визначено експресію мРНК бета- та альфа-дефенсинів hBD-1-4 та HNP1-3 в клітинах ліній MCF-7, A431 та A549 за відсутності цитостатиків та в присутності цисплатину, доксорубіцину, метотрексату та вінкристину в концентраціях IC10 та IC20. Встановлено, що в клітинах A431 та A549 експресовано лише мРНК hBD-1, а дія зазначених цитостатиків не впливає на експресію дефенсинів, а в клітинах MCF-7 експресовано мРНК hBD-1, hBD-2 та HNP-1-3, причому експресія альфа-дефенсинів знижується при дії метотрексату.

76.07.18.0854/0217U004610

Роль мікрооточення пухлинних клітин у контролі організмом поведінки "прихованих" мікрометастазів: Заключний звіт /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАНУ; Керівник Осинський Сергій Петрович. – ДР 0112U002193. УДК 616-006.04:577.1:57.086.835:001.18.

198 с.

Вперше в модельних експериментах продемонстровано вплив первинної пухлини на редокс-стан та гіпоксія-залежне мікрооточення кісткового мозку (КМ) як сайту віддаленого метастазування. Експресія білка "хомінгу" CXCR4 у КМ хворих на рак шлунка (РШ) асоційована з наявністю дисемінованих пухлинних клітин (ДПК) і є фактором ризику несприятливого перебігу захворювання. Вперше показано, що активність желатинази ММП-9 тромбоцитів крові хворих на РШ пов'язана із метастазуванням та осіданням ДПК у КМ. ДПК та високий рівень прозапальних цитокінів у КМ хворих на рак молочної залози (РМЗ) свідчить про високий ризик прогресії захворювання. Доведено, що мікрооточення КМ хворих на РМЗ стимулює програму епітеліально-мезенхімального переходу ДПК, що збільшує їх інвазивність і резистентність до протипухлинних чинників. Отримані результати можуть бути використані для корекції протипухлинної терапії та покращення прогнозу захворювання, зокрема мінімальної залишкової хвороби.

76.07.18.0855/0217U004627

Визначення впливу флуоресцентних наноматеріалів на гемопоетичну систему для ранньої діагностики онкогематологічних захво-

рювань: Заключний звіт /Національний університет "Киево-Могилянська академія"; Керівник Білько Надія Михайлівна. – ДР 0115U000387. УДК [616-006:616.41]-026.616-022.532.

70 с.

Предметом дослідження є визначення умов мічення онкотрансформованих стовбурових клітин та їх попередників флуоресцентними наноточками на прикладі клітинних ліній K562 (лейкемія), MCF-7 (рак грудної залози) і первинної культури кісткового мозку хворих на лейкемію. Розроблено спосіб ранньої діагностики онкологічних захворювань. Результати дослідження відображено у 8 наукових статтях, захищено і затверджено ДАК України 2 дисертаційні роботи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.07.18.0856/0217U004681

Вплив ROS-генеруючих систем на поліаміна та NO-опосередковані сигнальні мережі при розвитку та метастазуванні експериментальних пухлин: Заключний звіт /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАНУ; Керівник Шляховенко Володимир Олексійович. – ДР 0112U002198. УДК 616-006.04:612.127.4:612.014.464.

63 с.

Доведена можливість створення штучних окисно-відновних систем генерування активних форм кисню з застосуванням аскорбату, перехідних металів та органічних сполук. Показано, що такі системи працюють у живих клітинах організму та в клітинах пухлин. Різні окисно-відновні системи по різному впливають на пухлинний ріст. У ряді випадків відбувається гальмування пухлинного росту

76.07.18.0857/0217U006003

Розробити диференціальний підхід до лікування переломів хребців при остеопорозі хребта: Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Шашкевич Анатолій Трохимович. – ДР 0114U003008. УДК 616.711-007.234-018.3-001.5-08.

260 с.

Багатофакторний кореляційний аналіз виявив значну дисперсію за основними та другорядними показниками остеопорозу та переломів хребців, проте дозволив встановити значимі кореляції для визначення важкості захворювання. Вивчені особливості клінічних проявів не дають підставу поставити діагноз не тільки перелому хребця, але й остеопорозу в цілому та визначити тяжкість патологічних змін. Променеві методи дослідження (рентгенографія, магнітно-резонансна томографія, комп'ютерна томографія) не можуть встановити діагноз остеопорозу та визначити його тяжкість, що обумовлює необхідність комплексного дослідження з застосуванням рентгенденситометрії. На догоспітальному етапі при несвіжих переломах (понад 3 тижні) в жодному випадку не було дотримано визначених ВООЗ рекомендацій стосовно діагностики, профілактики та лікування остеопорозу, лікування стосовно переломів хребців не відповідало необхідним умовам, що загрожувало прогресуванням остеопоротичного процесу та наростанням кіфотичної деформації хребта із посиленням больового синдрому та погіршенням якості життя хворих. Лікування переломів хребців на тлі остеопорозу повинно включати весь можливий спектр соціальних та лікувальних заходів як з лікування переломів хребців і, відповідно, больового синдрому та неврологічних розладів, для відновлення опорності, так і лікування остеопорозу в цілому. Неадекватність та неефективність застосованих консервативних методик лікування переломів хребців на тлі остеопорозу хребта диктує необхідність перегляду відношення до хірургічного лікування да-

ної категорії хворих для покращення якості життя хворих та попередження ускладнень.

76.07.18.0858/0217U006004

Дослідити закономірності розвитку компартмент-синдрому та його наслідків і розробити систему діагностики та лікування (експериментально-клінічне дослідження):

Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Страфун Сергій Семенович. – ДР 0114U003012. УДК 616-001.35-005.4-036-071-08.

445 с.

У роботі розкриті нові ланки патогенезу формування ішемічної контрактури. Зокрема експериментально доведено, що при ішемії між підфасціальним та внутрішньокістковим тисками існує щільний зворотній зв'язок, який свідчить про пряму залежність кровопостачання кістки від кровообігу в оточуючих її тканинах м'язів. Встановлена залежність, що при підфасціальному тиску понад 50 мм рт.ст. внутрішньокістковий тиск понижується до 0. З'ясовано, що у розвитку недостатності регіонарного кровопостачання важливе значення належить патоморфологічним змінам судин і нервів ураженої кінцівки, особливо з боку мікроциркуляторного русла, яке й страждає, перш за все, при травмах кінцівки. Вперше в Україні вивчені можливості скорочення м'язового волокна в умовах гострої ішемії, специфічними ознаками якого є тремор та неспроможність формування рухового партерну. Вперше в Україні розроблена класифікація ішемічної контрактури кисті, що дозволяє покращити діагностичні заходи та сприяє подальшому правильному лікуванню цієї категорії пацієнтів. Встановлено наявність вірогідного сильного позитивного зв'язку між важкістю компартмент-синдрому і відсотком некрозу в ішемізованих м'язах. Встановлено вірогідний сильний негативний зв'язок показників відсотку некрозу і вертикальної γ -ентропії ішемізованих м'язів, тобто чим більший % некрозу, тим менше структурності, поряд в м'язовій тканині. При кореляції з горизонтальною γ -ентропією відмічено аналогічний зв'язок середньої сили. Визначено основні характеристики тотального (субтотального), ішемічного ураження та незворотних змін у м'язах: деструктованість більшої частини та розповсюдженість зони м'яза, множинні локуси "повного біоелектричного мовчання", відсутність ділянок з нормальною амплітудою введення на трьох рівнях м'язового черевця. Розроблена система реконструктивно-відновного лікування пацієнтів з ішемічною контрактурою залежно від її періоду та ступеня тяжкості, а також супутніх ускладнень. Застосування такого підходу дозволило у 2,5 рази покращити функцію ішемізованої стопи та на 14 % функцію ішемізованої кисті з високим ступенем вірогідності ($p < 0,01$, $p < 0,05$).

76.07.18.0859/0217U006005

Розробити нові та удосконалити існуючі методи діагностики та лікування синдрому пахового болю у спортсменів:

Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Коструб Олександр Олексійович. – ДР 0114U003009. УДК 617.557-009.7-07-08:796/071.2.

302 с.

У звіті представлено результати дослідження 241 спортсмена з синдромом пахового болю (СПБС). Спираючись на отримані дані клінічного, сонографічного, а також МРТ дослідження запропонована класифікація синдрому пахового болю у спортсменів в залежності від локалізації та тривалості патологічного процесу, що дозволить систематизувати, своєчасно розпізнати даний патологічний процес та виходя-

чи з цього розпочати своєчасне та адекватне його лікування. В результаті проведеного дослідження покращено результати лікування хворих з СПБС шляхом застосування нових способів консервативного та оперативного лікування. Дані способи лікування покращують ефективність лікування хворих з СПБС та прискорюють їх повернення до спортивної діяльності.

76.07.18.0860/0217U006006

Розробити систему профілактики та лікування розладів формування кульшового суглоба у дітей та підлітків зі спастичною формою дитячого церебрального паралічу: Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Кабацій Мирослав Степанович. – ДР 0114U003011. УДК 616.831-009.12-053.2:616.728.2-084.08.

141 с.

На основі аналізу 329 хворих з спастичними формами дитячого церебрального паралічу з розладами формування кульшового суглоба встановлено значну залежність ($p < 0,001$) рентгеноморфометричних показників кульшового суглоба у пацієнтів з ДЦП від групи функціонального стану. Критеріями вибору методу профілактики та лікування спастичного підзвиху та звиху стегна є преубертатний період статевого розвитку (1-2 стадія за Таннер) та відведення в кульшовому суглобі менше 20 градусів. Перехід пацієнта з нижчого рівня GMFCS до вищого є прогностично значущим критерієм вибору методу профілактики та лікування спастичного підзвиху та звиху стегна та супроводжується збільшенням показників індексу міграції та ПДК. Розроблено власну комп'ютерну рентгенометричну методику визначення стабільності кульшового суглоба у вертикальній площині та визначено показник індексу вертикальної міграції. Розроблено алгоритмізовану схему клініко-рентгенологічних критеріїв вибору методу профілактики та лікування спастичного звиху стегна у пацієнтів з ДЦП, яка включає наступні кроки: клінічне дослідження, рентгеноморфометричне дослідження, встановлення груп ризику прогресування та розвитку спастичного підзвиху та звиху стегна.

76.07.18.0861/0217U006007

Вивчити метаболічні та генетичні механізми формування тромботичних порушень при ішемічній хворобі серця в поєднанні з цукровим діабетом 2 типу: Заключний звіт /Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України"; Керівник Серік Сергій Андрійович. – ДР 0114U001166. УДК 616-005.4-092:616.379-008.64:616-005.6.

162 с.

Обстежено в динаміці спостереження 297 хворих на ІХС та ІХС у поєднанні з цукровим діабетом (ЦД) 2 типу, 30 осіб контрольної групи. Методи дослідження: антропометричні дослідження, оцінка вуглеводного обміну та ліпідного спектру крові, оцінка тромбоцитограми, визначення залишкової реактивності тромбоцитів (ЗРТ) шляхом індукованої (АДФ, арахідонова кислота) агрегації тромбоцитів, імунозапальної активності, оксидативного стресу та генетичні дослідження. Встановлено, що в обстеженій групі мешканців Харківського регіону частоти генотипів та алелей поліморфних сайтів тромбоцитарних рецепторів С807Т (rs1126643) гена ITGA2 та Т924С (rs4523) гена ТВХА2R узгоджуються з рівновагою Харді-Вайнберга та близькі до зазначених частот у західноєвропейській популяції. У хворих на ІХС наявність гетерозиготного генотипу поліморфного сайту Т924С (rs4523) гена ТВХА2R була вірогідно пов'язана із ЦД. Доведено, що у хворих на ІХС наявність мутантного Т-алелю поліморфного сайту С807Т (rs1126643) гена ITGA2 підви-

щує ризик високої ЗРТ до ацетилсаліцилової кислоти (АСК) ($2 = 4,81$). Цей ефект не підтверджувався при аналізі групи ІХС без ЦД 2 типу, але набував високої вірогідності у групі пацієнтів, що мали ІХС у поєднанні із ЦД 2 типу ($2 = 6,79$). Встановлено, що за 24-місячний період спостереження носії ТТ-генотипу поліморфізму Т924С (rs4523) гена ТВХА2R в порівнянні з дикими гомозиготами і гетерозиготами мають достовірно гірший перебіг захворювання з більшою кількістю серцево-судинних подій. Розроблено новий спосіб вторинної профілактики атеротромбозу у хворих на ІХС та ЦД 2 типу, у якому режим прийому АСК у терапевтично ефективній та безпечній дозі визначають з урахуванням середнього об'єму тромбоцитів (MPV) та ширини розподілу тромбоцитів за об'ємом (PDW). Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0862/0217U006008

Розробка сучасних моделей стратифікації ризику та визначення персоналізованих профілактичних заходів виникнення раптової серцевої смерті у хворих після перенесеного гострого коронарного синдрому: Заключний звіт /Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України"; Керівник Копиця Микола Павлович. – ДР 0114U001167. УДК 616-038.886-084-036:616.127-005.8.

87 с.

Обстежено 214 хворих на гострий інфаркт міокарда, з них 187 чоловіків та 27 жінок в середньому віці $67 \pm 5,3$ років. Протягом 6-місячного спостереження запропонована модель продемонструвала високий рівень прогностичної значності у пацієнтів з Q ІМ. Проведення реваскуляризації міокарда не зупиняє триваючі процеси електричного ремоделювання міокарда, проявом чого є зростання тривалості та дисперсії інтервалу QT після проведення процедури коронарентрикулографії зі стентуванням інфаркт-залежної коронарної артерії. Простежувалася тенденція до залежності NT -рго BNP від ФК СН. Так, у пацієнтів з III ФК середній рівень NT -рго BNP склав (1285 ± 1266) нг /мл, який відповідає високому ризику формування СН, що підтверджує вже відомі дані. Новий біомаркер GDF 15 може бути використаний для стратифікації ризику розвитку гострої ниркової недостатності у пацієнтів з ГКС, за своєю чутливістю він порівнянний з відомим NT-рго BNP. За допомогою математичної моделі з урахуванням таких показників, як ST2, фракція викиду лівого шлуночка, частота серцевих скорочень, клас серцевої недостатності за Killip, рівень креатиніну в першу добу STEMІ можна прогнозувати летальний результат через 6 місяців від початку захворювання. Чутливість моделі становить 94,4%, специфічність - 90,8%. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0863/0217U006009

Розробити способи диференційованого лікування хворих на артеріальну гіпертензію дуже високого ризику з ожирінням і порушеннями вуглеводного та пуринового обміну: Заключний звіт /Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України"; Керівник Коваль Сергій Миколайович. – ДР 0114U001168. УДК 616.12-008.331.1-036.2-085:616-056.52:612.015.32:616.153.857.

112 с.

Об'єкт дослідження - хворі на артеріальну гіпертензію (АГ) 2,3-го ступеня дуже високого ризику з абдомінальним ожирінням (АО) у поєднанні з порушеннями вуглеводного обміну (порушення толерантності до глюкози та/або гіперглікемія натще, ЦД 2 типу) та пуринового (гіперурикемія (ГУЕ)) обміну. Методи дослідження - клінічні, біохімічні,

імуноферментні, інструментальні. Результати дослідження. Показано, що одним із раціональних підходів до лікування хворих на АГ дуже високого ризику з АО та порушеннями вуглеводного і пуринового обмінів є поетапний варіант терапії з призначенням на першому етапі комбінації блокатора рецепторів ангіотензину II олмесартану та антагоніста кальцію III покоління лерканідипіну з подальшим додаванням, в разі недосягнення цільових рівнів артеріального тиску (АТ), високоселективного бета-адреноблокатора з вазодилатуючою дією небівололу та тіазидоподібного діуретика індапаміду. Такий терапевтичний підхід дозволяє підвищити ефективність лікування до 90% і утримувати досягнутого ефективного не менше одного року. Проведення однорічної комбінованої антигіпертензивної і гіполіпідемічної терапії приводить також до достовірного зниження рівнів в крові ангіопоетину-2 у хворих на АГ з АО, у яких були досягнуті цільові рівні АТ. Показано, що у хворих на АГ з ЦД 2 типу проведення антигіпертензивної та гіполіпідемічної терапії з застосуванням в якості антидіабетичних препаратів метформіну в комбінації з дапагліфлазином на відміну метформіну в комбінації з гліклазидом, дає можливість у достовірно більшого відсотку хворих досягти цільових рівнів АТ, знизити індекс маси тіла та зменшити рівні урикемії. За результатами однорічного дослідження розроблені інформативні способи прогнозування перебігу та ефективні способи лікування АГ, яка перебігає на тлі АО, з урахуванням даних про метаболічні порушення та зміни продукції ключових регуляторів ангіогенезу за допомогою комплексу високоінформативних математичних моделей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0864/0217U006010

Вивчити роль ендотеліальної дисфункції та запально-деструктивних процесів стравоходу в розвитку та прогресуванні гастроентерофагеальної рефлюксної хвороби в поєднанні з ішемічною хворобою серця та розробити підходи до патогенетичного лікування цієї категорії хворих: Заключний звіт /Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України"; Керівник Фадеєнко Галина Дмитрівна. – ДР 0114U001169. УДК 616.329-002-092:616-005.4]-085:611-018.74.

91 с.

Обстежено 100 хворих на ГЕРХ в поєднанні з ІХС та 100 хворих з ізольованою ГЕРХ за допомогою морфологічного, гістологічного, імуногістохімічного дослідження біоптатів стравоходу, імуноферментного та молекулярно-генетичного методів. Визначена патогенетична роль порушень функціонального стану ендотелію в розвитку та прогресуванні ГЕРХ на тлі ІХС. Досліджений характер запально-деструктивних процесів в слизовій оболонці стравоходу у хворих з коморбідною патологією. Визначені предиктори ризику розвитку ерозивних рефлюкс-езофагітів у хворих на ГЕРХ при поєднанні її з ІХС. Розроблені підходи до медикаментозного лікування хворих на ГЕРХ в поєднанні з ІХС з урахуванням глибини запально-деструктивних змін в слизовій оболонці стравоходу та ендотеліальної дисфункції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0865/0217U006078

Удосконалення діагностики та лікування синдрому Шерешевського-Тернера у дітей:

Заклучний звіт /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України; Керівник Зелінська Наталія Борисівна. – ДР 0115U001164. УДК 616.43; 616-008.9; 616.39; 616-053.2.

144 с.

Вперше за результатами аналізу всеукраїнської бази даних дітей із СШТ визначено епідеміологію хвороби в Україні, вивчено спектр і частоту фенотипових ознак СШТ, асоційованих вад розвитку, стан кісткової системи, фізичного і статевого розвитку в дітей України. Вперше в Україні визначено ефективність лікування препаратами рГР та замісної терапії статевими гормонами. Запропоновано метод бальної оцінки клінічних ознак для діагностики СШТ в дітей. Визначено клініко-генетичні варіанти СШТ для дітей допубертатного та пубертатного віку. Вперше запропоновано алгоритм індивідуального підходу до призначення терапії препаратами рГР дівчатам із СШТ, яких віднесено до різних клініко-генетичних варіантів.

76.07.18.0866/0217U006079

Дослідження пухлин щитоподібної залози у хворих на цукровий діабет: Заклучний звіт /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України; Керівник Паньків Володимир Іванович. – ДР 0117U003088. УДК 616.43; 616Ф008.9; 616.39; 616.379; 616.441.

101 с.

У роботі визначена частота і структура супутніх тиреопатій у хворих на ЦД 2-го типу. У 92,0% випадків серед хворих на ЦД 2-го типу з ожирінням, у 88,6% – серед хворих на ЦД 2-го типу без ожиріння діагностовано структурні зміни ЩЗ. У 1,2% обстежених пацієнтів виявлено гіперпаратиреоз. Встановлено частоту інсулінорезистентності у пацієнтів із захворюваннями щитоподібної залози. Досліджені морфо-функціональні характеристики ЩЗ та фібринолітична активність крові в осіб з ЦД 2-го типу і гіпотиреозом. Вивчено морфо-функціональні характеристики ЩЗ в осіб з ЦД 2-го типу і гіпертиреозом. Досліджено параметри адипокінового профілю, ліпідограми, інсулінемії та ступеня компенсації вуглеводного обміну у хворих на ЦД 2-го типу з гіпотиреозом. Визначено параметри розподілу жирової тканини у пацієнтів із ЦД 2-го типу та гіпотиреозом. Проведена оцінка впливу поліморфізму rs1137101 гена рецептора лептину на розвиток тиреоїдної патології у хворих на ЦД 2-го типу з ожирінням. Вивчено вплив терапії метформіном на функціональний стан ЩЗ у пацієнтів з ЦД 2-го типу. Обґрунтовано та оптимізовано алгоритм обстеження пацієнтів із поєднанням ЦД 2-го типу з патологією ЩЗ.

76.07.18.0867/0217U006080

Дослідження прогностичних чинників пухлин щитоподібної залози: Заклучний звіт /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України; Керівник Сулаєва Оксана Миколаївна. – ДР 0113U006385. УДК 616.441; 616Ф006.

124 с.

Мета роботи - розробка комплексного підходу до поліпшення діагностики та прогнозування перебігу пухлин щитовидної залози. В роботі проведено обстеження хворих на патологію щитовидної залози із використанням клініко-інструментальних, лабораторних, біохімічних, цитологічних, морфологічних, імуногістохімічних, молекулярно-генетичних та статистичних методів. В роботі визначені інформативні клініко-лабораторні, сонографічні, патогістологічні та молекулярно-генетичні критерії прогнозування перебігу раку щитовидної залози. Встановлено прогностичну значущість оцінки ТТГ, втрати полярності клітин, інтраваскулярної чи капсулярної інвазії, експансії судинного русла та дегенеративних змін у пухлині. Отримані результати дозволили розробити рекомендації щодо прогнозу ризику про-

гресування раку щитовидної залози, що дозволяє підвищити якість діагностики та поліпшити лікувальну тактику.

76.07.18.0868/0217U006081

Розробка нових і вдосконалення існуючих технологій у діагностично-лікувальному забезпеченні хірургії ендокринних залоз (щитоподібної, прищитоподібних і надниркових): Заключний звіт /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України; Керівник Черненко Сергій Макарович. – ДР 0113U006384. УДК 616.43; 616Ф008.9; 616.39; 616.441; 616.45-02; 617.5.

185 с.

Прикладна клінічна науково-дослідна робота проводилась за 3 напрямками для покращання ефективності діагностично-лікувального процесу серед основних груп пацієнтів в галузі ендокринної хірургії: тиреоїдна патологія, первинний гіперпаратиреоз та пухлини надниркових залоз. В результаті досліджень, проведених на великому масиві пацієнтів, показано: важливість дослідження функції гортані перед та після тиреоїдних втручань, необхідність дотримання комплексу заходів щодо уникнення пошкодження нервового апарату ший при тиреоїдектомії; ключову роль визначення стану дефіциту вітаміну D в процесі діагностики та лікування пацієнтів із первинним гіперпаратиреозом; доцільність використання розробленої схеми розташування ендоскопічних портів при виконанні лапароскопічної адреналектомії, фіксації селезінки оригінальним способом після лівобічної лапароскопічної адреналектомії. Результати роботи суттєво підвищують ефективність та якість лікування, заощаджують кошти на лікування, зменшують частоту ускладнень та тривалість непрацездатності.

76.07.18.0869/0217U006094

Визначити клініко-патогенетичні механізми перебігу біполярного афективного розладу опираючись на клініко-психопатологічні, патопсихологічні, нейрофізіологічні та біохімічні чинники: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Підкоритов В.С. – ДР 0115U001043. УДК 616.895-001.8-008.47:159.96:577.1.

106 с.

Об'єкт дослідження: хворі на маніакальну та змішану фази біполярного афективного розладу (БАР). Мета дослідження 2-го етапу: 1.01.2016 - 31.12.2016 рр. - визначити клініко-патогенетичні механізми перебігу біполярного афективного розладу (маніакальна та змішана фаза) Методи дослідження: клініко-психопатологічний та клініко-анамнестичний метод, клініко-катамнестичний аналіз з аналітичним вивченням доступної медичної документації задля дослідження клінічної картини захворювання (структури афективних фаз, ремісій, типів перебігу та етапу захворювання), нейрофізіологічний, клініко-біохімічний, методи математичної статистики. Для формалізації отриманих даних був розроблений протокол дослідження. У результаті виконання НДР отримані результати - на основі аналізу медичної документації досліджено сучасний патоморфоз клініко-типологічної структури маніакальних та змішаних фаз БАР. Вперше виявлені фази БАР з високим суїцидальним ризиком: здвоєні та змішані - гіпердинамічна депресія, асоціативно-прискорена депресія. Були відокремлені декілька ступенів ремісії при БАР - часткова, повна клінічна та повна функціональна ремісія. Отримані дані дозволяють розмежувати різні типи плинну БАР з метою призначення адекватної терапії станів загострення та підтримуючого лікування в стадії ремісії задля профілактики суїцидів,

професійного й соціального зниження та скоєння суїцидально небезпечних дій. Результати НДР впроваджені в наукових статтях -2, патент -1

76.07.18.0870/0217U006095

Розробити математичні методи моделювання суїцидальної активності населення України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Лінський І.В. – ДР 0115U001046. УДК 616.89 - 008.441.44:57.081.4(447).

111 с.

Об'єкт дослідження епідеміологічні процеси пов'язані із поширенням суїцидальної активності та методи їхнього математичного моделювання. Метою комплексного дослідження є створення методів моделювання суїцидальної активності населення України задля прогнозування її динаміки на загальнодержавному та регіональному рівнях. Метою другого етапу є розробка математичної моделі суїцидальної активності населення України, що враховує соціально-економічні фактори, які впливають на її динаміку, і початок процесу тестування цієї моделі. Методи дослідження аналіз офіційної статистики щодо поширення суїцидальної активності населення України та статистичної інформації, яка стосується соціально-економічної ситуації в країні; математичне моделювання; клініко-психопатологічний, психодіагностичний; методи математичної статистики. Результати НДР: Розроблено математичну модель суїцидальної активності населення України, що враховує соціально-економічні фактори, які впливають на її динаміку, розпочато процес тестування цієї моделі. Визначено предиктори завершення суїцидальних спроб. Оцінено відносні ризики суїцидальної активності протягом року та протягом наступного життя для осіб з різною психопатологією, а також для здорових осіб. Формується база даних для подальшого аналізу на основі анамнестичного, клініко-психопатологічного та психодіагностичного обстеження хворих, які скоїли незавершені суїцидальні спроби.

76.07.18.0871/0217U006096

Вивчити клініко-патогенетичні і нейробіологічні механізми порушення циклу "сон-неспання" і його корекцію у хворих з різними типами перебігу розсіяного склерозу: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Волощина Н.П., Сухоруків В.І. – ДР 0115U001049. УДК 616.832-004.2:616.8-07-092-08:616.8-009.836:001.8.

85 с.

Об'єкт дослідження: 38 хворих із розсіяним склерозом. Мета НДР: клініко-патогенетичні та нейробіологічні механізми порушення циклу "сон-неспання" і його корекцію у хворих з різними типами перебігу розсіяного склерозу Методи дослідження: клініко-неврологічний, метод анкетування, нейрофізіологічний (полісомнографія), нейропсихологічний, біохімічний, статистичний. Результати: виявлені гетерогенний характер та мультифакторіальний патогенез порушень циклу "сон-неспання" у хворих із різними типами перебігу розсіяного склерозу. Встановлено, що демієлінізуючі і дегенеративні ураження мозку призводять до його дисфункції та дезінтеграції нейромедіаторних систем, які регулюють цикл "сон-неспання". Виявлені ознаки порушень функціонування неспецифічних систем мозку. Встановлений біохімічний маркер прогнозування для прогресивних типів перебігу розсіяного склерозу.

76.07.18.0872/0217U006097

Розробити оптимальну модель терапевти-

чного альянсу для осіб з алкогольною залежністю та їх співзалежних родичів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Мінко О.І. – ДР 0116U001014. УДК 616.89-008.441.13:615.851.

105 с.

Об'єкт дослідження терапевтичний альянс, індивідуально-психологічні особливості осіб з алкогольною залежністю та їх співзалежних родичів. Мета роботи визначити індивідуально-психологічні особливості осіб з алкогольною залежністю та їх співзалежних родичів, а також характерні для них стратегії міжособової взаємодії, які впливають на формування терапевтичного альянсу. Методи дослідження: теоретичний, емпіричний, статистичний. Проаналізовано стан проблеми формування терапевтичного альянсу з хворими на алкогольну залежність та їх співзалежними родичами. Досліджено рівні терапевтичного альянсу в ході протиалкогольного лікування в групі осіб з алкогольною залежністю та в групі осіб із співзалежністю. Проаналізовано клінічні та соціально-психологічні характеристики пацієнтів, які впливають на формування терапевтичного альянсу різного рівню. Визначено особливості когнітивних стилів хворих та їх співзалежних родичів, що можуть підсилювати або знижувати ефективність терапевтичного альянсу. Проведено аналіз основних параметрів особистісних акцентуацій обстежуваного контингенту, які мають негативний або позитивний вплив на терапевтичні відносини. Виявлено деструктивні поведінкові моделі хворих, що відповідають негативним "батьківським настановам" (тобто настановам, отриманим у дитинстві від значущих дорослих), які проявляються в умовах терапевтичного процесу і повинні служити мішенями психотерапевтичних та психокорекційних заходів.

76.07.18.0873/0217U006098

Дослідити вплив виробничих шкідливостей різного походження на ризик формування алкогольної залежності і розробити адаптивну тактику її профілактики на робочих місцях: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Мінко О.І. – ДР 0116U001013. УДК 616.89-008.441.13-084:614.878:0022:001.8.

68 с.

Об'єкт дослідження - механізми поширення алкогольної залежності в різних професійних групах працюючих осіб. Мета роботи - зменшення поширеності алкогольної залежності у осіб різних професій, шляхом визначення ключових факторів її розвитку і розробки диференційованих програм антиалкогольної профілактики та терапії. Методи дослідження - клініко-епідеміологічний, клініко-статистичний. Дослідженнями встановлені суттєві відмінності у поширенні та клініці алкогольної залежності: серед працюючих різних професій, що априорі пов'язано із умовами їх життя та праці. Швидкі й руйнівні змінення структури зайнятості працездатного населення в умовах економічної кризи, військового конфлікту і становлення громадянського суспільства зумовлюють необхідність постійного моніторингу показників здоров'я провідних соціальних груп населення й врахування цих матеріалів при проведенні профілактики та терапії на робочих місцях. Відомо, що ті або інші характеристики буття можуть входити в етіопатогенез алкогольної хвороби; міняти її клініку та прогноз. Сама алкогольна інтоксикація, поєднуючись із дією соціально-економічних та професійних факторів, може супроводжуватися виникненням проявів синергізму або антагонізму; підсиленням або зменшенням їх сукупного ефекту; появою неочікуваних клінічних результатів. Робота спрямована саме на мінімізацію негативних на-

слідків екологічної кризи щодо психічного, наркологічного та сомато-неврологічного здоров'я, як окремої особи, так і усього працюючого контингенту на підприємствах певного фаху.

76.07.18.0874/0217U006099

Розробити принципи біологічного зворотного зв'язку з використанням пристроїв нейрокомп'ютерного інтерфейсу з метою їхнього використання для діагностики і лікування постстресових розладів та коморбідних станів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Лінський І.В. – ДР 0116U001012. УДК 616.85-039:616.89-008.447:001.8.

60 с.

Метою дослідження є підвищення ефективності діагностики і лікування постстресових розладів та коморбідних станів шляхом реалізації біологічного зворотного зв'язку (БЗЗ) з використанням доступних пристроїв нейрокомп'ютерного інтерфейсу (НКІ). Метою першого етапу є визначення можливостей сучасних пристроїв нейрокомп'ютерного інтерфейсу щодо виявлення нейрофізіологічних маркерів постстресових розладів та коморбідних станів; Методи дослідження: клініко-психопатологічний з оцінкою психічного статусу пацієнтів відповідно до діагностичних критеріїв Міжнародної класифікації хвороб 10 перегляду (МКХ-10) психодіагностичний з використанням: тесту для виявлення розладів, пов'язаних із вживанням алкоголю (Alcohol Use Disorders Identification Test - AUDIT), шкала якості життя за Mezzich, цивільний варіанта Міссісіпської шкали (МШ) для оцінки посттравматичних реакцій (Civilian Version of the Mississippi Scale for Combat-related Posttraumatic Stress Disorder) в адаптації Н. В. Тарабріної, Таблиці Шульге, нейрофізіологічний метод з використанням одноканальної нейроархітектури MindWave MW001 виробництва NeuroSky Inc Результати НДР: Встановлена можливість виявлення нейрофізіологічних маркерів постстресових розладів та коморбідних станів за допомогою сучасних пристроїв нейрокомп'ютерного інтерфейсу

76.07.18.0875/0217U006143

Дослідити механізми, закономірності та чинники формування неврологічних та психічних проявів мінімальної мозкової дисфункції у дітей: Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Волошин П.В., Козьявкін В.І. – ДР 0114U001198. УДК 616.89 - 008.47 - 053.2 - 009.2:159.952.

166 с.

Об'єкт дослідження: 260 дітей із мінімальною мозковою дисфункцією (ММД). Мета НДР: вивчити основні клініко-етіопатогенетичні та клініко-психологічні механізми, закономірності та чинники формування мінімальної мозкової дисфункції у дітей та розробити на цьому підґрунті новітні технології їх лікування та медико-психосоціальної реабілітації. Методи дослідження: методи спостереження, бесіди, клініко-анамнестичний, клініко-неврологічний, клініко-психопатологічний, психодіагностичний, нейрофізіологічний електроенцефалографічний, метод клінічних квантифікованих шкал, анкетування, математико-статистичний. Результати: запропоновано систему теоретико-концептуальних положень щодо провідних механізмів, закономірностей та чинників формування ММД у дітей. Доведено, що мультимодальний комплекс нейробіологічних, генетичних та психосоціальних чинників, діючих в основному в пре-, пери- та неонатальному періодах в умовах певної соціальної ситуації розвитку, детермінують

затримку нейророзвитку та дифузну церебральну дизрегуляцію у дитини, що призводить до виникнення різних клінічних варіантів ММД. Створено, апробовано та оцінено ефективність інноваційних методів і технологій лікування та медико-психологічної реабілітації цих контингентів хворих.

76.07.18.0876/0217U006144

Вивчити роль морфо-функціональних, психосоціальних та конституціональних особливостей у механізмах формування дорсалгій та цервікальних больових синдромів при неврологічній патології вертебрального та неverteбрального генезу:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Волошина Н.П. – ДР 0114U001196. УДК 616.839-009:572.7:001.8.

141 с.

Об'єкт дослідження: 100 хворих на розсіяний склероз, нейроінфекції та вертеброневрологічну патологію, які мають дорсалгію і цервікальний біль Мета НДР - вивчити структурно-функціональну, психосоціальну і конституціональну основи формування дорсалгій і цервікальних больових синдромів у хворих з вертеброгенно обумовленими, нейродегенеративними та запальними змінами нервової системи, виявити роль конституціональних факторів, розробити і обґрунтувати сучасну концепцію дорсалгій та цервікальних больових синдромів. Методи дослідження: клінічний, вертеброневрологічний, електрофізіологічний, нейровізуалізаційний, нейропсихологічний, оцінка соціального функціонування та якості життя (методика Холмса-Рея, тест SF-36), визначення температури, антропометричний, соматотипологічний, статистичний. Результати дослідження: Розроблена і обґрунтована сучасна концепція дорсалгій та цервікальних больових синдромів. Встановлено вплив конституціональних психічних (темпераменту) і соматичних (соматотипу) якостей на механізми формування болю у спині та шиї; участь і особливості функціонування таламокортикальних та ретикуло-кортикальних систем мозку, неспецифічної системи мозку на різних рівнях організації цих процесів; роль субстанції Р та фактору BDNF; стан соціального функціонування та якості життя таких хворих. Розроблені і апробовані нові діагностичні методи і технології, які покращують діагностику і ефективність лікувально-профілактичних заходів.

76.07.18.0877/0217U006145

Вивчити клініко-патофізіологічні механізми формування та прогресування постінсультних больових синдромів:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Міщенко Т.С., Берченко О.Г. – ДР 0114U001199. УДК 616.831-005.1:616.857-092:001.8.

208 с.

Об'єкт дослідження: 94 хворих з постінсультним больовим синдромом, що перенесли мозковий інсульт, у відновному та періоді наслідків. 46 щурів-самців статевозрілого віку, вагою від 180 до 320г з метою створення оптимального варіанту моделей інсульту. Мета дослідження: вивчення епідеміології, факторів ризику, клініко-патофізіологічних та нейробіологічних механізмів при больових синдромах, що виникли після перенесеного ішемічного або геморагічного інсульту. Методи дослідження: клінічний, психодіагностичний, нейровізуалізаційний, ультразвукове дуплексне сканування, біохімічний, експериментальний. Результати: виділені типи хронічного болю після перенесеного мозкового інсульту. Встановлено, що постінсультний біль виникає в незалежності від розміру вогнища, періоду інсульту, дещо ча-

стіше з локалізацією вогнища в таламусі та у басейні правої середньомозкової артерії. У хворих, які перенесли інсульт з больовими синдромами було виявлено збільшення ТІМ, реакція на функціональне навантаження носила позитивний характер. Когнітивні порушення у цих хворих зустрічалися частіше (76,6% проти 70,0 %), досягали ступеня легких і помірних розладів, а депресивні порушення були більш виразними, ніж у хворих без постінсультного болю. Поєднання хронічного болю та депресивних розладів в післяінсультному періоді призводить до формування особливого стану, в основі якого, лежить "порочне коло", де біль та депресія потенціюють одне одного. Вивчені біохімічні маркери, специфічні за формування і перебіг больового синдрому (катехоламіни і субстанція Р) у постінсультних хворих. Вивчені нейробіологічні механізми формування ПІБ на щурах-самцях. Показана провідна роль неокортикально-таламичних механізмів мозку на фоні зниження гальмівних антиноцицептивних впливів центральної сірої речовини, що супроводжується підвищенням рівня дофаміну та зниженням ангіопротекторних властивостей NO в сироватці крові. Розроблені лікувально-профілактичні заходи, спрямовані на усунення больового синдрому та запобігання прогресування захворювання.

76.07.18.0878/0217U006146

Вивчити механізми формування та провести експериментально-морфологічне обґрунтування комплексного нейрохірургічного лікування фармакорезистентних атипичних форм лицьових болів:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"; Керівник Посохов М.Ф. – ДР 0114U001197. УДК 616.833.17-009.7-089-08.

275 с.

Об'єкт дослідження: 189 хворих з важкими атипичними формами прозопалгій. Мета дослідження: вивчити патогенетичні механізми формування атипичних форм лицьових болів (прозопалгій), резистентних до консервативної терапії; теоретично, експериментально-морфологічно та клінічно обґрунтувати комплексне нейрохірургічне лікування хворих на атипичні прозопалгії. Методи дослідження: аналіз літературних джерел; експериментально-морфологічне вивчення методів лікування прозопалгій; клінічне вивчення хірургічних способів лікування атипичних фармакорезистентних форм прозопалгій. Отримані результати. Встановлено, що атипичні фармакорезистентні прозопалгії розвиваються при ураженні трійчастого, язикоглоткового нервів, утворень симпатичної та парасимпатичної систем голови та обличчя. Виділені групи таких прозопалгій за локалізацією та етіологією. Вивчені патогенетичні механізми фармакорезистентних прозопалгій, які уміщують збільшення потоку нервових імпульсів по болевипровідним волокнам з формуванням вогнищ патологічного збудження в центральній нервовій системі, зменшення потоку доцентрових тактильних і пропріоцептивних нервових імпульсів, ураження утворень стовбуру головного мозку і таламусу. Показані переваги кріохірургічних та лазерохірургічних методик лікування, на підставі яких були розроблені нові способи лікування прозопалгій з використанням вітчизняних кріохірургічних та лазерохірургічних пристроїв і комплексна система нейрохірургічного лікування таких хворих.

76.07.18.0879/0217U006147

Розробити методи математичного моделювання агоністично-антагоністичної взаємодії станів залежності різного походження в процесі їхнього епідемічного поширення:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут неврології, психі-

атрії та наркології НАМН України"; Керівник Мінко О.І. – ДР 0114U001200. УДК 616.8.001.57:616-08-035.

176 с.

Об'єкти дослідження: процеси, пов'язані із поширенням станів залежності від алкоголю, наркотиків та інших об'єктів зловживання, фактори, що впливають на їхню взаємодію та методи їхнього математичного моделювання. Мета роботи: розробити методи математичного моделювання агоністично-антагоністичної взаємодії станів залежності різного походження. Методи дослідження: аналіз офіційної статистики результатів вибіркових епідеміологічних досліджень щодо поширення станів залежності від наркотиків та інших психоактивних речовин; математичне моделювання, методи математичної статистики. Результати: Показано, що протягом останніх 25 років в загальноукраїнському масштабі відбулась трансформація взаємин епідемій алкоголізму та наркоманії: з кооперативних на конкурентні. Встановлено, що конкуренція, яка виникла між зазначеними епідеміями, є прямим наслідком того факту, що кількість осіб, схильних до формування станів залежності, в популяції обмежена. Показано, що різні регіони країни належать до двох якісно відмінних груп, а саме: до групи де з самого початку спостереження превалювали відносини конкуренції між епідеміями, про які йдеться (регіони з вихідною високою поширеністю станів залежності) та до групи з переважно кооперативними відносинами між зазначеними епідеміями (регіони з вихідною низькою поширеністю станів залежності). Створено математичну модель, що враховує взаємини кооперації-конкуренції між епідеміями залежності від алкоголю та інших ПАР і ґрунтується на системі рівнянь Лотки-Вольтерра. Показано, що похибка запропонованого методу прогнозування становить $\pm 0,29\%$ (що в 2,2 рази менше похибки кращого існуючого на сьогодні методу). Показано економічну ефективність запропонованого методу - його впровадження в масштабах народного господарства України забезпечить економію коштів на рівні не гірше 1,87 млн. гривень на рік.

76.07.18.0880/0217U006155

Вивчити нутритивний статус у хворих на хронічні запальні захворювання кишечника та розробити методи корекції виявлених порушень: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гастроентерології НАМН України"; Керівник Степанов Юрій Миронович. – ДР 0114U001006. УДК 612.392+616.34-002/371.9.

198 с.

Обстежено 120 пацієнтів на хронічні запальні захворювання кишечника (ХЗЗК). Мета дослідження - удосконалити лікування хворих на хронічні запальні захворювання кишечника на підставі вивчення нутритивного статусу та розробки методів корекції виявлених метаболічних порушень. Методи дослідження: клінічні, ендоскопічні, сонографічні, імунологічні, морфологічні, біохімічні, мікробіологічні, соціологічні, статистичні. На підставі отриманих даних визначено спосіб оцінки нутритивної недостатності у хворих на ХЗЗК. Розроблено спосіб лікування хворих на ХЗЗК з нутритивною недостатністю та доведена його ефективність.

76.07.18.0881/0217U006156

Вивчити особливості формування кістозних утворень підшлункової залози та удосконалити діагностику і хірургічне лікування з застосуванням мініінвазивних технологій: Заключний звіт /ДУ "Інститут гастроентерології НАМН України"; Керівник Ратчик Вадим Михайлович. – ДР 0114U001005. УДК 616.37+616-006.31/616-071+616-089.

338 с.

Звіт про НДР: 340 с., 66 рис., 75 табл., 9 додатків, 215 джерел. Обстежено - 128 хворих з кістозними утвореннями підшлункової залози. Мета дослідження: покращення результатів хірургічного лікування хворих з кістозними утвореннями підшлункової залози шляхом оптимізації діагностичної програми і удосконалення методів хірургічного лікування. Методи дослідження - інструментальні, морфологічні, імуногістохімічні, імунологічні, біохімічні, мікробіологічні, клінічні, статистичні. Апаратура - апарати ультразвукового дослідження з функцією зсувно-хвильової еластометрії, комп'ютерний томограф, езофагогастродуоденоскоп, рентгенхірургічна установка, світловий мікроскоп, імуноферментний аналізатор, фотоелектроколориметр, спектрофотометр. Вперше застосовано методику зсувно-хвильової еластометрії для диференційної діагностики кістозних утворень та оцінки стану паренхіми підшлункової залози. Вперше визначена морфологічна стадійність формування стінки постнекротичної кісти. Виділено п'ять класів кістозних утворень підшлункової залози та запроваджено селективну стратегію лікувальної тактики залежно від походження кістозних утворень, урахування локалізації, розмірів, сформованості стінки кістозних утворень підшлункової залози в залежності від комунікації з головною панкреатичною протокою, активності запалення і стадії фіброзу паренхіми підшлункової залози, характеру ускладнень. Встановлено переваги виконання дренажних оперативних втручань ендоскопічним методом за достовірним зменшенням частоти ранніх післяопераційних ускладнень, тривалості оперативного втручання та тривалості післяопераційного перебування хворого в стаціонарі в порівнянні з відкритим методом. Визначені фактори ризику розвитку ускладнень, рецидиву кісти, несприятливих результатів мініінвазивних під ультразвуковим контролем, ендоскопічних та відкритих оперативних втручань. Розроблено алгоритм діагностично-лікувальної тактики, який дозволив визначити етапність, вид і термін лікування, конкретно необхідну операцію, що сприяло удосконаленню технології мініінвазивних, ендоскопічних та резекційно-дренажних оперативних втручань та дозволило знизити частоту рецидивів, післяопераційних ускладнень і летальності, поліпшити якість життя пацієнтів. Впровадження - у лікувально-профілактичних установах міського рівня та інших областей України, що має соціально-економічний ефект. Форми впровадження: опубліковано 24 статті та 35 тез, 3 інформаційних листа, 9 деклараційних патентів на корисну модель, 1 заявка на патент, зроблено 21 доповідь на конференціях та з'їздах.

76.07.18.0882/0217U006188

Дослідження імуногенності дифтерійного анатоксину сумісно з поверхневими антигенами *C.diphtheriae* і методи подвійного контролю їх безпечності: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Бабиш Євгеній Михайлович. – ДР 0114U000246. УДК 615.371:579.871.1:616-097.

107 с.

Об'єкт дослідження: виробничий штам *C. diphtheriae* gravis, tox+, massachusetts, музейний штам *C. diphtheriae* № 255 gravis, tox+, циркулюючий штам *C. diphtheriae* gravis, tox+, new, поверхневі антигени мікробних клітин *C. diphtheriae*, нативний очищений концентрований дифтерійний анатоксин, експериментальні комплексні дифтерійні кандидат-вакцини, електро-магнітне випромінювання надзвичайно високої частоти, ультразвукове опромінення. Мета дослідження: наукове обґрунтування розробки нового класу вакцин-кандидатів, направлених на обмеження процесів колонізації патогенними коринібактеріями слизових оболонок з одночасним попередженням розвитку захворювання

на дифтерію та експериментальне визначення шляхів підвищення ефективності контролю безпечності досліджуваних антигенних комплексів. Методи дослідження: мікробіологічні, фізико-хімічні, імунологічні. Апаратура: генератор електромагнітного випромінювання з частотою 61 ГГц, джерело ультразвуку середньої частоти. Теоретичні і практичні результати: показано принципову можливість створення ефективних і нешкідливих комплексних дифтерійних кандидат-вакцин на базі нативного очищеного дифтерійного анатоксину та дифтерійних бактеріальних антигенних препаратів, одержаних із використанням фізичних факторів у лабораторних і виробничих умовах. Ад'ювантну дію бактеріальних антигенних компонентів підтверджено у різних схемах імунізації піддослідних тварин, що дає підстави розглядати їх у якості кандидатів в ад'юванти, котрі здатні замінити гідроксид алюмінію. Встановлено, що ад'ювантна дія антигенних препаратів зберігається при тривалому їх збереженні. Імунізація бактеріальним дифтерійним антигеном запобігає колонізації збудником дифтерії слизових оболонок дихальних шляхів дослідних тварин. Антиколонізаційна активність щеплення виявилася сильнішою у комплексі бактеріального антигену з очищеним дифтерійним анатоксином. Реактогенність досліджуваних антигенних препаратів визначалася ступенем очистки антигенних препаратів і концентрацією в них білку. У зв'язку з появою у деяких випадках віддалених шкірних реакцій на введення кандидат-вакцин доцільно продовжити регламентований чотириденний строк спостереження. Визначення активності утилізації глюкози культурою *S. diphtheriae* може бути використане як додатковий метод контролю живильних середовищ та стану виробничої культури. Встановлено, що за допомогою флуориметрії можна проводити скринінг зразків дифтерійного анатоксину для виявлення відхилень його якості. Новизна: обґрунтування підходів до розробки комплексної кандидат-вакцини, основаної на використанні поверхневих антигенів *S. diphtheriae* в якості ад'ювантних, адгезивних та протективних компонентів в комплексі з дифтерійним анатоксином та додаткових методів оцінки безпечності, якості кінцевого продукту. Ефективність впровадження: підвищення ефективності протидифтерійних вакцин за рахунок введення до їх складу бактеріального антигену, який має підтримувати формування гуморального імунітету та володіти антиколонізаційною дією щодо збудника дифтерії. Сфера використання: медична мікробіологія, вакцинопрофілактика, розробка протидифтерійних вакцинних препаратів.

76.07.18.0883/0217U006195

Аналіз сучасних постгеномних досліджень в галузі онкомамології та розробка на його підставі інформаційного ресурсу з молекулярного патогенезу раку грудної залози:

Заключний звіт / Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАНУ; Керівник П'ятчаніна Тетяна Віталіївна. – ДР 0112U002195. УДК 616-006.66:004.

144 с.

Розроблено та розміщено в Інтернеті науково-освітній інформаційно-довідниковий портал "Майбутнє без раку" (<http://breast-cancer.org.ua>), з модулем "Для фахівців", предметом якого є сучасні уявлення щодо молекулярного патогенезу раку грудної залози (РГЗ) (<http://breast-cancer.org.ua/for-professionals.html>). На сайті розміщено БД "Онкогеном РГЗ" (<http://breast-cancer.org.ua/database.html>), яка містить детальну інформацію про високо-, середньо- та низькопенетрантні гени, асоційовані з РГЗ, опис і характеристику білкових продуктів цих генів, а також транскриптів. Розроблено m-Health додаток "Персональний медичний органайзер хворої на РГЗ"

для мобільних пристроїв з операційною системою Android, який є мобільним додатком до інтернет-порталу "Майбутнє без раку". Додаток призначений для управління хворими на РГЗ власними медичними даними. "Персональний медичний органайзер хворої на РГЗ" розміщено в інтернет-магазині Андроїд-додатків Google Play. Проведено автоматизацію найбільш використовуваних анкет-опитувальників ЕОРТС для оцінки якості життя хворих на рак і РГЗ, зокрема - QLQ C-30; QLQ BR-23; FACT-G; SF-36 і FACT-B, які розміщено на сайті <http://breast-cancer.org.ua>. Створено інформаційні розділи "Гормональні механізми патогенезу РГЗ", "Прогнозування ризику РГЗ", "Дослідження протекторму РГЗ".

76.07.18.0884/0217U006209

Клініко-патогенетичне обґрунтування застосування природних та преформованих фізичних чинників у лікуванні кардіоваскулярної патології, що коморбідна з остеоартрозом:

Заключний звіт / ДУ "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Бабов Костянтин Дмитрович. – ДР 0114U002259. УДК 616.12.-07-092+616.72-007.24]-085.83/.84.

290 с.

Розроблено диференційовані комплекси медичної реабілітації у хворих на кардіоваскулярну патологію, що коморбідна з остеоартрозом, зважаючи на функціональний стан опорно-рухового апарату та ступень кардіоваскулярного ризику. Вивчено віддалені результати і оцінено ефективність розроблених лікувально-реабілітаційних комплексів на різних етапах лікування.

76.07.18.0885/0217U006210

Розробити диференційовані методи відновлювального лікування хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки на основі застосування природних та преформованих фізичних чинників:

Заключний звіт / ДУ "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Драгомирецька Наталія Володимирівна. – ДР 0114U002260. УДК 616.36-002.43-085.83/.84.

216 с.

Для відновлювального лікування хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки сформовано диференційовані показання щодо застосування різних методик бішофітотерапії, різних за складом та мінералізацією мінеральних вод (сульфатних та гідрокарбонатних). У хворих із супутнім хронічним вірусним гепатитом С доведено ефективність використання маломінералізованої гідрокарбонатно-натрієвої мінеральної води у подвоєному режимі дозування, електросонотерапії, "сухих" вуглекислих ванн, мультипробіотика та препарату лікувальної глини.

76.07.18.0886/0217U006211

Обґрунтування перспективності використання у лікувальній практиці преформованих засобів на основі пелоїдів різного генезу:

Заключний звіт / ДУ "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0116U004764. УДК 615.838.7.073/.076.9:53/.54:579.

122 с.

Проведено геолого-гідрогеологічні дослідження родовища сапропелевих пелоїдів; визначено фізико-хімічні характеристики сапропелевих пелоїдів та їх розчинів, отриманих методом віджиму та розчинів у сполученні з бішофітом.

Встановлено присутність мікробіоти, але антимікробної дії не виявлено. Визначено біологічну активність сапропелю, його розчину та розчину з бішофітом на здорових тваринах при зовнішньому застосуванні, встановлено зростання біологічної активності в ряду: природні сапропелеві пелоїди - розчин - розчин пелоїдів з бішофітом.

76.07.18.0887/0217U006252

Розробка та удосконалення технологій лікування наслідків травм та захворювань опорно-рухової системи: Заключний звіт /Державний заклад "Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Лоскутов Олександр Євгенійович. – ДР 0114U002077. УДК 616.7- 001 - 089.23.001.76.

205 с.

На підставі експериментальних даних щодо механічних властивостей різних марок кісткового цементу та їх міцнісних характеристик вивчено умови для покращення якісних характеристик цементної мантії при цементному ендопротезуванні. Рентгенантропометричні дослідження проксимального відділу стегнової кістки та кульшової западини дозволило визначити закономірності, які надали можливість покращити фіксацію ацетабулярного та стегового компонентів ендопротезів кульшового суглобу, розробити алгоритм раціонального вибору конструкції компонентів ендопротезів та методів їх фіксації. Удосконалення конструкцій вітчизняних ендопротезів кульшового суглоба ОРТЕН та методик їх імплантації дозволили отримати добрі результати лікування у 94,6%-97,3% хворих з різними типами ураження кульшового суглоба. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.07.18.0888/0217U006345

Дослідити поліморфізм рецепторів, що визначають молекулярний патерн, асоційований з патогенами, та видовий спектр збудників деяких інфекцій, що передаються статевим шляхом, в Україні: Заклучний звіт /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України"; Керівник Білозорів Олексій Павлович. – ДР 0114U001383. УДК 612.017.11:616.(97+5).

87 с.

Об'єкт дослідження - поліморфізм рецепторів, що визначають молекулярний патерн, асоційований з патогенами. Мета дослідження - дослідити поліморфізм рецепторів, що визначають молекулярний патерн, асоційований з патогенами, та видовий спектр збудників деяких інфекцій, що передаються статевим шляхом. Методи дослідження - клінічні, мікробіологічні, серологічні, імунологічні, молекулярно-біологічні, статистичні. Досліджено поліморфізм генів рецепторів, що визначають молекулярний патерн патогенів, - першого екзона гена манан-зв'язуючого протеїну M3P2-G230A, гена toll-подібного рецептора TLR1-I602S та гена антагоніста рецептора IL-1 IL-1RN 86-bp VNTR у хворих на уrogenітальну патологію. Отримані дані щодо розподілу алелів в українській популяції. Виявлена асоціація поліморфізму рецепторів, що визначають молекулярний патерн патогенів, з особливостями перебігу уrogenітальної патології. Показано, що у чоловіків - носіїв малоактивного алелю S поліморфізму I602S гену TLR1 підвищена вірогідність ускладненого перебігу уrogenітальних захворювань, з розвитком простатиту, епідидиміту, орхіту. У носіїв активного алелю I більш вірогідний легкий перебіг уrogenітальної патології, що проявляється уретритом у чоловіків і ендочервіцитом у жінок. Отримані результати свідчать, що характер уrogenітальної патології значною мірою залежить від активності одного з важливих РПП - toll-подібного рецептора 1.

Виявлено зниження показників фагоцитарного індексу та опсонізуючої активності сироватки у носіїв алелю 0(A) гена M3P2-G230A, що дозволяє виявити групу підвищеного ризику по захворюваності на інфекційну патологію. Проведена характеристика сучасних особливостей перебігу хламідійної уrogenітальної інфекції. Виявлена тенденція до зниження рівня інфікування *S.trachomatis*, яка досягла мінімуму у 2015 році та змінилась на підвищення у 2016 році. Проведені дослідження дозволяють виключити, як можливі причини цього, мутації криптичної плазмиди або пригнічення ампліфікації внаслідок збереження в зразках ДНК інгібіторів ДНК-полімерази. Показано, що в діагностиці хламідійної інфекції необхідно, відповідно із сучасними рекомендаціями, орієнтуватись на результати, отримані за допомогою методів ампліфікації нуклеїнових кислот, а не на серологічні та імунофлюоресцентні методи дослідження. Показано, що, найбільш характерною сучасною особливістю епідеміології та клінічних проявів сифілісу є переважання пізніх форм захворювання. При визначенні молекулярних маркерів резистентності *T.pallidum* до макролідів - нуклеотидних замін в гені 23S рРНК, не виявлено штамів *T.pallidum*, резистентних до макролідів. Отримані штами *E.coli*, що експресують рекомбінантний білок зовнішньої мембрани MOMP *Chlamydia trachomatis* в векторі pRSETa. Отримано штам мікроорганізму *Escherichia coli* - продуцент рекомбінантного білка зовнішньої мембрани *Treponema pallidum* pRSET/Tr-Porin.

76.07.18.0889/0217U006346

Розробити нові діагностичні та лікувальні заходи щодо розповсюджених дерматомікозів шкіри та її придатків: Заклучний звіт /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України"; Керівник Кутасевич Яніна Францівна. – ДР 0114U001384. УДК 616.517-007.248-018.2/.4-07.

113 с.

Об'єкт дослідження: дерматомікози шкіри та її придатків. Метою роботи було підвищення ефективності ранньої діагностики мікозів шкіри та її придатків і оптимізація лікувальних і профілактичних методів запобігання цих захворювань. Методи: клінічні, біохімічні, молекулярні, мікологічні, епілюмінесцентна діагностика (дерматоскопія нігтьових пластинок), бактеріологічні, статистичні. За даними дерматоскопічних ознак оніхомікозів розроблено індекс ураження нігтьових пластинок. Запропоновано алгоритм діагностики оніхомікозу із залученням епілюмінесцентної мікроскопії та полімеразної ланцюгової реакції, що підвищує чутливість методів виявлення збудника до 91,9 %, діагностичну точність - до 90,3 % та значно скорочує термін встановлення діагнозу. Доведено, що полімеразна ланцюгова реакція є методом діагностики, що допомагає виявити атипівні форми дерматомікозів. Розроблено комплексний метод лікування хворих на оніхомікози із залученням протигрибкових засобів і засобів, що поліпшують структуру нігтьових пластинок та прискорюють їх відростання, що скорочує терміни лікування і знижує ризик виникнення побічних ефектів. У результаті вивчення стану біохімічних показників функції печінки було виявлено ознаки цитолітичного синдрому, що нормалізувалися у процесі комплексного лікування з використанням детоксикаційних засобів. При лікуванні хворих на дерматомікози відбулася нормалізація підвищених рівнів спонтанного, перекисного та осмотичного гемолізу еритроцитів. При бактеріологічному дослідженні хворих на дерматомікози до лікування виявлено штами з великими патогенними властивостями і високим обміненням. Після проведеного комплексного лікування спостерігалася тенденція до нормалізації шкірної біоти в осередках ураження. Отримані дані показують, що використання ліпосомальних ан-

тимікотиків є більш ефективним щодо грибів *C. albicans* і свідчать про можливість їхнього використання в лікуванні шкірних форм дерматомікозів. Доведено, що топічний тербінафін має високу фунгіцидну активність стосовно культур *Trichophyton mentagrophytes* var *gypseum* і *Microsporum canis*, при лікуванні хворих на трихомікози досягнуто 100 % елімінацію грибків наприкінці третього тижня терапії.

76.07.18.0890/0217U006347

Вивчити особливості інфекцій, що передаються статевим шляхом, в групах населення, уразливих щодо зараження ВІЛ, та розробити стандарти надання допомоги: Заключний звіт /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України"; Керівник Мавров Геннадій Іванович. – ДР 0114U001385. УДК 616.97-06:616.98:578.828.6] -036.2.

113 с.

Об'єкт дослідження - хворі на ПСШ, представники груп населення уразливих, щодо зараження ВІЛ. Мета роботи - розробити проекти стандартів лікування, діагностики та профілактики інфекцій, що передаються статевим шляхом, в групах уразливих щодо зараження ВІЛ, з метою запобігання поширення ВІЛ в Україні. Методи дослідження - епідеміологічні, соціологічні, статистичні, бактеріологічні, молекулярно-біологічні, клінічні, біохімічні. В ході проведеного дослідження виявлено раніше невідомі клінічні та епідеміологічні особливості ПСШ, ВІЛ в Україні серед представників груп ризику та загального населення. Огляд наукових досліджень з питань епідеміології ПСШ в популяції дозволяє дійти висновку, що роль жінок комерційного сексу та споживачі ін'єкційних наркотиків є "фоном", "прихованим резервуаром" ПСШ та відіграють значну роль у виникненні та поширенні інфекцій в загальній популяції. Встановлено, що метод імунохроматографії (швидкі тести) дозволяє підтвердити клінічний діагноз (напівсиндромний підхід) або виявити маркери інфекцій у безсимптомних пацієнтів. Це дозволяє своєчасно призначити адекватну терапію. При обстеженні ЖКС бажано проводити обстеження не тільки на наявність класичних венеричних захворювань (сифіліс, гонорея, трихомоноз), але й інші ПСШ (хламідіоз, мікоплазмоз, герпес, гепатит В, ВІЛ). Для ведення випадку ПСШ у представників уразливих груп запропоновано застосування мотиваційного консультування, розроблений алгоритм консультування осіб з ПСШ з урахуванням уразливості щодо зараження ПСШ та ВІЛ та сексуальних ризиків (статевої поведінки), розроблений проект стандартів надання лікувально-діагностичної допомоги представникам уразливих груп з ПСШ з використанням швидких тестів, коротких схем лікування та застосування клінічної діагностики інфекцій виключно у випадку необхідності при наданні допомоги представникам уразливих груп). Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.07.18.0891/0217U006349

Вивчення змін клінічних, біохімічних і гематологічних показників, стану імунної і ендотоксин-антиендотоксинової систем у чоловіків із порушеннями фертильності: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Воронцова Лоліта Леонідівна. – ДР 0114U002603. УДК 616.15 - 097:576.8.097.29:[577.115+547.114.4]:616.69 - 008.14.

49 с.

Порушення фертильних властивостей еякуляту позитивно корелює з інтенсивністю інфекційних уражень та якісними змінами периферичної крові. При млявому перебігу хронічного запального процесу, обумовленого переважно

моноінфекцією відзначаються помірні зміни окремих показників спермограми, наявність ендотоксикозу I ступеню з активацією клітин фагоцитарної ланки імунної системи. При хронічному запальному процесі, що викликаний асоціаціями інфекцій виявляється значне зниження або повна втрата фертильності еякуляту, зростання ендотоксикозу, наявність імунodefіцитного стану, що розцінюється як прогностично несприятлива ситуація. Підвищення активності КФ екстракту гомогенату еякуляту корелює з різними видами порушення фертильності, а зниження активності ГГТ пов'язане з наявністю деструктивних процесів у сперматозоїдах. Виявлення хронічної ендотоксинової агресії у чоловіків з порушеннями репродуктивної функції є важливою патогенною ланкою чоловічого безпліддя.

76.07.18.0892/0217U006350

Клініка, діагностика та лікування запальних процесів щелепно-лицевої області: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Бараннік Неоніла Гаврилівна. – ДР 0112U003035. УДК 616.716.8 - 002 - 07 - 08.

36 с.

Науково обґрунтовано принципи ранньої діагностики та вибір диференційного методу лікування запальних процесів в залежності від стадії запального процесу з урахуванням імунного статусу. Застосування озону для профілактики та лікування запальних захворювань.

76.07.18.0893/0217U006351

Підвищення ефективності лікування кіст ниркового лікування: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Люлько Олексій Олексійович. – ДР 0113U001606. УДК 616.61-007-07-089-035-036.8.

76 с.

У роботі обґрунтовано перевагу проведення радикального ендовідеохірургічного лікування простих та рецидивуючих кіст нирок із ретроперитонеального доступу при деякій локалізації кісти за винятком передньої поверхні верхнього та середнього сегментів, що підтверджено вірогідним поліпшенням стану хворих та зменшенням випадків ранніх післяопераційних ускладнень. У роботі розроблено алгоритм діагностики та лікування простих кіст нирок.

76.07.18.0894/0217U006352

Вдосконалення діагностики та розробка випереджальної енергоресурсаційної протекції при церебральній дисфункції: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Голдовський Борис Михайлович. – ДР 0112U001759. УДК 616.831-008-07-039.77.

58 с.

В результаті проведеної роботи встановлено, що завдяки вдосконаленню методів діагностики церебральної дисфункції та застосуванню енергоресурсаційної церебропротекції у хворих з ішемічним інсультом, церебральна ішемія усувається повністю у 12 % хворих та нівелюється до рівня транзиторної ішемічної атаки. Доведена ефективність діагностики церебральної дисфункції, за допомогою визначення ступеню церебральної ішемії та виразності церебрального перфузійного тиску, внутрішньочерепного тиску, середнього церебрального капілярного тиску. У хворих з транзиторними ішемічними атаками та ішемічним інсультом статистично

доведено усунення внутрішньочерепної гіпертензії та стабілізація церебрального перфузійного тиску, завдяки керуванню церебральним середнім капілярним тиском в комплексі енергоресурсаційної церебропротекції.

76.07.18.0895/0217U006372

Діагностика, прогнозування та корекція мікроелементозів у системі мати-плацента-плід-новонароджений у разі перинатальної патології: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Маркевич Віталій Едуардович. – ДР 0112U000572. УДК 616-053.31:577.118-076.

109 с.

Вивчені особливості мікроелементного забезпечення у доношених та недоношених новонароджених різного терміну гестації з перинатальним ураженням центральної нервової системи внаслідок перенесеного при народженні дистресу плода та асфіксії. Досліджена роль плаценти в мікроелементному забезпеченні плода та новонародженого у разі перинатальної патології.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.07.18.0896/0417U002303

Кучер Тетяна Володимирівна. Хіміко-токсикологічне дослідження глібенкламід, гліклазиду та глімепіриду: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 615.32:582.71:615.07:001.891.

196 с.: 51 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Робота присвячена систематичному хіміко-токсикологічному дослідженню антидіабетичних засобів глібенкламід, гліклазиду та глімепіриду. На основі проведених досліджень розроблено схему направленої хіміко-токсикологічного аналізу на досліджувані токсиканти, яка включає ефективні методи їх ізолювання з біологічних об'єктів, чутливі та селективні методики виявлення та кількісного визначення в діапазоні токсичних концентрацій.

76.07.18.0897/0417U002304

Лега Дмитро Олександрович. Синтез та біологічна активність конденсованих 2-аміно-3-R-4H-піранів на основі 1-етил-1H-2,1-бензотіазин-4(3H)-он 2,2-діоксиду: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 54.057:547.7/.8:615.212:615.276:615.28.

184 с.: 15 табл., 100 іл. – Бібліогр.: 201 назв.

Робота присвячена системному дослідженню трикомпонентної взаємодії 1-етил-1H-2,1-бензотіазин-4(3H)-он 2,2-діоксиду з метиленактивними нітрилами та різними класами карбонільних сполук з метою цілеспрямованого синтезу нових перспективних БАР – 2-аміно-4H-піранів, конденсованих з ядром 1-етил-1H-2,1-бензотіазин 2,2-діоксиду. Синтезовані похідні, що містять у своєму складі нові гетероциклічні системи – 2-аміно-4,6-дигідропірано[3,2-с][2,1]бензотіазин 5,5-діоксиду та спіро[(2-аміно-4,6-дигідропірано[3,2-с][2,1]бензотіазин 5,5-діоксид)-4,3?-(індолін-2?-ону)]. Отримано нові експериментальні дані щодо напрямку перебігу досліджуваної трикомпонентної реакції та на їх основі доповнено відомий механізм трикомпонентних взаємодій енолнуклеофілів з метиленактивними нітрилами та карбонільними сполуками. Проведені фармакологічні дослідження синтезованих сполук показали перспективність пошуку серед них нових ефективних субстанцій з протизапальною та анальгетичною активністю.

76.07.18.0898/0417U002305

Горяча Лілія Миколаївна. Фармакогно-стичне вивчення амброзії полинолістої (Ambrosia artemisiifolia L.): Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 615.322:582.951.62:001.891.5.

187 с.: 30 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Робота присвячена комплексному фармакогностичному вивченню трави, листя та коренів амброзії полинолістої, одержанню на її основі лікарських рослинних засобів, розробці методик контролю якості на лікарську рослинну сировину та одержані лікарські рослинні засоби. Одержано амброзії полинолістої трави екстракт густий та амброзії полинолістої трави настойку. Розроблено проекти методик контролю якості на "Амброзії полинолістої траву", "Амброзії полинолістої трави екстракт густий" та "Амброзії полинолістої трави настойку". Досліджено мембраностабілізуючу, антиоксидантну, протимікробну активність одержаних лікарських рослинних засобів.

76.07.18.0899/0417U002331

Кавушевська Наталія Сергіївна. Фармакологічне дослідження гелю на основі лізоциму для лікування гінгівітів та стоматитів: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут фармакології та токсикології НАМН України". – Захищена 07.06.2017.

УДК 616.31002:616.311.2002:616.314.17008.1:61608.

122 с.: 28 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

Робота присвячена експериментальному обґрунтуванню використання нового стоматологічного гелю "Лізостом" на основі лізоциму гідрохлориду для лікування гінгівітів та стоматитів. Встановлено, що досліджуваний гель належить до практично нетоксичних сполук, та не чинить місцевоподрознюючої дії при нанесенні на слизову оболонку порожнини рота щурів, ефективна доза складає 3 мг/кг. Виявлена антиексудативна, антимікробна, репаративна та гемостатична дія гелю "Лізостом". Доведено вплив гелю "Лізостом" на процеси перекисного окиснення ліпідів та стан антиоксидантної системи. Достовірний лікувальний ефект підтверджено морфологічними дослідженнями при експериментальному гінгівіті та стоматиті.

76.07.18.0900/0217U006189

Розробка інгібіторів антибіотикорезистентності мікроорганізмів: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Осолодченко Т.П. – ДР 0114U000248. УДК 576.893.192.6:57.083 (076).

104 с.

Мета роботи – підвищити ефективність антибіотикотерапії за рахунок синтетичних та природних біологічно-активних речовин, здатних гальмувати формування резистентності у мікроорганізмів та відновлювати їх чутливість до антибіотиків. Об'єкт дослідження – антибіотикорезистентність штамів мікроорганізмів. Предмет дослідження – похідні таніди з різним ступенем ацилювання та полірезистентні штами мікроорганізмів. Методи досліджень – бактеріологічні, біохімічні, математико-статистичні. В результаті проведених досліджень чутливості до антимікробних препаратів 213 штамівмікроорганізмів, вилучених у хворих, виявлено 6 штамів з екстенсивною резистентністю (2 – *S.aureus*, 1 – *E.coli*, 3 – *P.aeruginosa*), які були стійкими до понад 90,0 % досліджених антибактеріальних препаратів. Встановлено, що антибактеріальні властивості нових ацильованих танідів залежать від змін у структурі їх молекул у вигляді заміщення частини фенольних гідроксидів та ступеню їх модифікації (сукцилювання та малеїнування). Резистентність до мо-

дифікованих танідів та їх комбінації з антибактеріальними препаратами розвивається повільніше, а ніж до антибактеріальних препаратів з групи контролю. Встановлено гальмування резистентності до антибіотиків пеніцилінового та цефалоспоринового ряду у полірезистентних штамів *S.aureus*, *E. coli* та *P. aeruginosa* під впливом адильованих танідів

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.07.18.0901/0518U000097

Росада Михайло Олексійович. Наукові засади гігієнічної оцінки небезпеки для населення мікробіологічного забруднення лікувально-профілактичних та побутових закладів: Дис... д.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 29.03.2018.

УДК 579.63:661.163:006.032.

350 с.: 98 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертаційній роботі представлено узагальнення наукових основ проведення дезінфекційних заходів у закладах обслуговування населення як складової системи громадського здоров'я. Запропоновано нове вирішення науково-практичної проблеми - обґрунтовано критеріальний розподіл об'єктів у закладах обслуговування населення за ступенем ризику інфікування та режимами дезінфекції. Науково обґрунтовано принципи дезінфекційних заходів у закладах обслуговування населення відповідно до критеріального розподілу об'єктів за ступенем ризику інфікування. Встановлено, що отримання послуг у закладах обслуговування населення (перукарні, салони краси, об'єкти громадського харчування, продовольчої торгівлі тощо) становить високий ризик інфікування. Показано, що в таких закладах за результатами санітарно-мікробіологічних досліджень та гігієнічного моніторингу стан проведення дезінфекційних заходів незадовільний. Показано, що ступінь забруднення рук медичного персоналу багатoproфільного стаціонару залежить від рівня освіти працівників та є найбільшим у молодшого медперсоналу, найменшим - у лікарів. Створено критеріальну шкалу оцінки ступеню ризику інфікування для об'єктів у закладах обслуговування населення. Ступінь ризику інфікування розподілений за коефіцієнтом наступним чином: $k \geq 1,0-0,71$ - критичний; $k \geq 0,70-0,41$ - напівкритичний; $k \geq 0,40-0,0$ - некритичний. Запропоновано критеріальний розподіл об'єктів в закладах обслуговування за ступенем ризику інфікування та режимами дезінфекції. Встановлено режими знезараження для дезінфектантів та для антисептиків, різних за хімічним складом (для гігієнічної та хірургічної обробки шкіри рук) за діючими європейськими стандартами. Показано, що використання європейських методичних підходів щодо дослідження специфічної дії дезінфекційних засобів забезпечують отримання об'єктивних, відтворюваних та достовірних результатів, коректну розробку режимів дезінфекції різних об'єктів. Ключові слова: мікробіологічне забруднення, ризик інфікування, умовно-патогенні мікроорганізми, дезінфікуючі засоби, критеріальна шкала

76.07.18.0902/0518U000098

Росада Михайло Олексійович. Наукові засади гігієнічної оцінки небезпеки для населення мікробіологічного забруднення лікувально-профілактичних та побутових закладів: Дис... д.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 29.03.2018.

УДК 579.63:661.163:006.032.

350 с.: 98 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертаційній роботі представлено узагальнення наукових основ проведення дезінфекційних заходів у закладах обслуговування населення як складової системи громадського здоров'я. Запропоновано нове вирішення науково-практичної проблеми - обґрунтовано критеріальний розподіл об'єктів у закладах обслуговування населення за ступенем ризику інфікування та режимами дезінфекції. Науково обґрунтовано принципи дезінфекційних заходів у закладах обслуговування населення відповідно до критеріального розподілу об'єктів за ступенем ризику інфікування. Встановлено, що отримання послуг у закладах обслуговування населення (перукарні, салони краси, об'єкти громадського харчування, продовольчої торгівлі тощо) становить високий ризик інфікування. Показано, що в таких закладах за результатами санітарно-мікробіологічних досліджень та гігієнічного моніторингу стан проведення дезінфекційних заходів незадовільний. Показано, що ступінь забруднення рук медичного персоналу багатoproфільного стаціонару залежить від рівня освіти працівників та є найбільшим у молодшого медперсоналу, найменшим - у лікарів. Створено критеріальну шкалу оцінки ступеню ризику інфікування для об'єктів у закладах обслуговування населення. Ступінь ризику інфікування розподілений за коефіцієнтом наступним чином: $k \geq 1,0-0,71$ - критичний; $k \geq 0,70-0,41$ - напівкритичний; $k \geq 0,40-0,0$ - некритичний. Запропоновано критеріальний розподіл об'єктів в закладах обслуговування за ступенем ризику інфікування та режимами дезінфекції. Встановлено режими знезараження для дезінфектантів та для антисептиків, різних за хімічним складом (для гігієнічної та хірургічної обробки шкіри рук) за діючими європейськими стандартами. Показано, що використання європейських методичних підходів щодо дослідження специфічної дії дезінфекційних засобів забезпечують отримання об'єктивних, відтворюваних та достовірних результатів, коректну розробку режимів дезінфекції різних об'єктів. Ключові слова: мікробіологічне забруднення, ризик інфікування, умовно-патогенні мікроорганізми, дезінфікуючі засоби, критеріальна шкала

76.07.18.0903/0417U002215

Шуль Уляна Андріївна. Епідеміологічні особливості гарячки Західного Нілу та оптимізація системи епідеміологічного нагляду на ендемічних територіях: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Академії медичних наук України". – Захищена 30.05.2017.

УДК 616-036.22:[595.771:578.833].

163 с.: 15 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Дисертація присвячена вивченню закономірностей розвитку епідрозесу ГЗН та її медичного значення у 3 адміністративних районах західного регіону, розташованих у різних ландшафтних зонах. Встановлено, що всі території дослідження були ендемічними з ГЗН. Серологічне обстеження 816 хворих на гарячкові стани нез'ясованого генезу за стандартами госпітального нагляду виявило 103 ((12,6+1,2)%) випадки ГЗН, а ПЗ у середньому - 22,0. Рівень проепідемічування сукупного здорового населення становив (10,2+1,6)%. Найбільше було дорослих віком 41-60 і 26-40 рр., переважали жінки (ПЗ 24,7), із груп населення - пенсіонери, школярі й різноробочі.

76.07.18.0904/0217U004723

Оцінка якості продуктів харчування та дієтичних добавок за мікробіологічними показниками: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004921.

УДК 614.35:615.07:087.

15 с.

Звіт про НДР: 15 с., 6 табл., 5 джерел. Об'єкти дослідження: продукти харчування, дієтичні добавки, мікробіологічні показники. Мета роботи - аналіз якості продуктів харчування та дієтичних добавок (ДД) за мікробіологічними показниками. Методи дослідження: мікробіологічні, наукового аналізу. Вивчено якість продуктів харчування та ДД за мікробіологічними показниками. Отримані результати свідчать про їх незадовільний стан: як правило, зразки не відповідали вимогам вітчизняної нормативної документації одночасно за показниками "Бактерії групи кишкової палички" і "Гриби".

76.07.18.0905/0217U004724

Мікробіологічний аналіз якості різних форм лікарських засобів та виробів медичного призначення: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004920. УДК 615.35:615.076/077.

15 с.

Звіт про НДР: 15 с., 1 додаток, 2 джерела. Об'єкти дослідження - лікарські засоби, вироби медичного призначення. Мета роботи - дати оцінку різним формам лікарських засобів та виробам медичного призначення за мікробіологічними показниками для підтримки належної їх якості та забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення. Методи дослідження: мікробіологічні, статистичні, наукового аналізу. Проведено випробування зразків лікарських засобів, води очищеної та виробів медичного призначення за мікробіологічними показниками (мікробіологічна чистота, антимікробна дія) згідно вимог Державної Фармакопеї України та інших нормативних документів, за результатами випробувань дано оцінку щодо належної якості та забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

76.07.18.0906/0217U004725

Мікробіологічна оцінка парфумерних, косметичних та гігієнічних засобів: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004917. УДК 613.49:615.281.

19 с.

Звіт про НДР: 19 с., 6 табл., 4 джерела. Об'єкти дослідження: косметичні та гігієнічні засоби, мікробіологічні показники якості. Мета роботи - визначення мікробіологічних показників та антимікробної активності парфумерних, косметичних та гігієнічних засобів для підтримки їх належної якості і забезпечення санітарно-епідемічної безпеки населення. Методи дослідження: мікробіологічні, наукового аналізу. Були досліджені 95 зразків косметичних та гігієнічних засобів за мікробіологічними показниками. З них тільки 2 зразки (косметична маска та зубна паста) не відповідали вимогам нормативного документу за показником МАФМ. Такі результати вказують на задовільну якість парфумерно-косметичної продукції, яка надходить на ринок України.

76.07.18.0907/0217U004727

Дослідження знезаражуючої дії дезінфекційних та антисептичних засобів різного походження: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004914. УДК 615.28:613.49.

21 с.

Звіт про НДР: 21 с., 1 додаток, 7 джерел. Об'єкти дослідження - дезінфекційні засоби, антисептичні засоби. Мета роботи - визначення знезаражуючої дії дезінфекційних та антисептичних засобів для розробки та перевірки режимів дії й оптимізація їх використання. Методи дослідження: мікробіологічні, статистичні, наукового аналізу. Проведено дослідження знезаражуючої дії ряду дезінфекційних та антисептичних засобів, за результатами випробувань дано оцінку їх специфічної антимікробної активності, розроблено або перевірено та оптимізовано режими їх використання з метою забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

76.07.18.0908/0217U004728

Оцінка стану об'єктів навколишнього середовища та приміщень за мікробіологічними показниками: Заключний звіт /Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзеева АМН України; Керівник Сурмашева Олена Василівна. – ДР 0113U004913. УДК 614.7:613.155:579.

15 с.

Звіт про НДР: 15 с., 4 табл., 7 джерел, 1 додаток. Об'єкти дослідження: мікроорганізми, повітря, об'єкти навколишнього середовища, вода, папір. Мета роботи: аналіз стану об'єктів навколишнього середовища, виробничих та житлових приміщень за мікробіологічними показниками для оцінки їх епідемічної безпеки. Методи дослідження: мікробіологічний, наукового аналізу. Вивчено мікробне обміщення об'єктів навколишнього середовища, води, повітря, поверхонь виробничих приміщень. Обміщення вказаних об'єктів відповідає вимогам нормативних документів та документації замовника.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.07.18.0909/0518U000125

Галієнко Людмила Іванівна. Медико-соціальне обґрунтування комплексної міжвідомчої системи профілактики неінфекційних захворювань: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 19.04.2018.

УДК 614.2:616.1/.8-084.

368 с.: 43 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 342 назви.

Комплексним медико-соціальним дослідженням встановлено недосконалість і невідповідність рекомендаціям ВООЗ, міжнародним профілактичним стратегіям і національним пріоритетам у сфері охорони здоров'я чинної системи профілактики НІЗ. Визначено сучасні тенденції медико-демографічної ситуації в Україні та країнах ЄР ВООЗ за основними індикаторами здоров'я впродовж 1991-2015 рр. Вивчено стан і тенденції здійснення популяційної, групової та індивідуальної профілактики. Доведено наявність резервів посилення профілактичної діяльності закладів охорони здоров'я первинної ланки. Дано комплексну оцінку бачення населенням, фахівцями, організаторами охорони здоров'я шляхів розвитку профілактики НІЗ в сучасних умовах. Обґрунтовано і розроблено сучасні засади профілактики НІЗ у світлі розбудови СГЗ; функціонально-структурну модель системи профілактики НІЗ і формування ЗСЖ та модель моніторингу її реалізації.

76.07.18.0910/0417U002066

Магулка Ірина Володимирівна. Медична, соціально-трудова та професійна реабілітація хворих працездатного віку, які перенесли геморагічний інсульт: Дис... к.мед.н. /На-

ціональна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 616. 831-005.1-036.8:362.1.

217 с.: 24 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Магулка І.В. Медична, соціально-трудова та професійна реабілітація хворих працездатного віку, які перенесли геморагічний інсульт. - на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.33 - фізіотерапія, медична реабілітація і курортологія. - Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Київ, 2017. Дисертація присвячена підвищенню ефективності реабілітаційного лікування хворих працездатного віку які перенесли геморагічний інсульт шляхом застосування комплексної поетапної реабілітації, із використанням немедикаментозних методів (голкорефлексо-, апи-, гірудо- та мануальна терапія). Обстежено 116 пацієнтів з паренхіматозним півкульовим геморагічним інсультом у пізньому реабілітаційному періоді. Використовувалися бальні шкали та визначення кількості нуклеїнових кислот і активності кислих і лужних нуклеаз сироватки крові. Після проведеного реабілітаційного лікування спостерігали покращення функціонального стану, зменшення проявів інвалідизації, зменшення спастичності м'язів, покращення психо-емоційного стану пацієнтів, зменшення проявів депресії та нормалізацію показників нуклеїнового обміну.

76.07.18.0911/0217U004651

Дослідження репродуктивної токсичності пропіохлору технічного та флуорохлоридону технічного: Заключний звіт /Державне підприємство "Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Шепельська Нінель Решадівна. – ДР 0116U002469. УДК 615.9:632.95:618.

41 с.

На підставі аналізу та узагальнення отриманих результатів дана токсикологічна оцінка флуорохлоридону технічному 95,0% чистоти виробництва фірми "Jiangxi Anlida Chemical Co., LTD" (КНР).

76.07.18.0912/0217U004652

Дослідження репродуктивної токсичності метрибузину технічного: Заключний звіт /Державне підприємство "Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Шепельська Нінель Решадівна. – ДР 0116U002470. УДК 615.9:632.95:618.

41 с.

В умовах проведеного експерименту вивчений зразок метрибузину технічного 95,0% чистоти виробництва фірми "Jiangsu Institute of Economes Co., LTD" (КНР) при щоденному внутрішньошлунковому введенні в дозах 0,4 і 4,0 мг / кг маси тіла протягом 11 тижнів самцям щурів Wistar Han шкідливо діє на репродуктивну систему тварин, що виявляється збільшенням доїмплантаційної загибелі зародків і зниженням кількості живих плодів F1 покоління.

76.07.18.0913/0217U004653

Дослідження токсичних властивостей технічних продуктів: 2,4-Д, флорасуламу, метолахлору, тербутилазину, гліфосату, тебуконазолу, ципроконазолу, флудіоксонілу, хізалофоп-п-етилу, пропіконазолу: Заключний звіт /Державне підприємство "Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України";

Керівник Жмілько Петро Григорович. – ДР 0116U002471. УДК 615.9:632.95:618.

1082 с.

Згідно із Гігієнічною класифікацією пестицидів за ступенем небезпечності (ДСанПіН 8.8.1.002-98) за параметрами гострої пероральної і дермальної токсичності, алергенними властивостями діючі речовини пестицидів 2,4-Д, Флорасулам, Метолахлор, Тербутилазін, Гліфосат, Тебуконазол, Ципроконазол, Флудіоксоніл, Хізалофоп-п-етил, Пропіконазол відносяться до 4 класу небезпечності, за подразнюючою дією на шкіру 2,4-Д, Флорасулам, Тербутилазін, Гліфосат, Тебуконазол, Ципроконазол, Флудіоксоніл, Хізалофоп-п-етил, Пропіконазол відносяться до 4 класу небезпечності, Метолахлор - до 3 класу небезпечності; за подразнюючою дією на слизові оболонки очей Флорасулам, Метолахлор, Тербутилазін, Тебуконазол, Ципроконазол, Флудіоксоніл, Хізалофоп-п-етил, Пропіконазол відносяться до 3 класу небезпечності, 2,4-Д і Гліфосат - до 2 класу небезпечності. Впровадження результатів досліджень матиме медичну та економічну ефективність. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.07.18.0914/0217U006279

Використання новітніх комп'ютерних технологій для підбору, моделювання та виготовлення технічних засобів реабілітації: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Галяцький Олександр Володимирович. – ДР 0116U004151. УДК 616-007.

86 с.

На основі нової системи угруповань та сформованих критеріїв створено автоматизовану систему підбору крісел колісних (АСПКК), а також розроблено методику скачування, опрацювання цифрових моделей елементів ТЗР та механізму передачі інформації щодо анатомічних моделей. Виготовлені експериментальні зразки ортезів на хребет та розроблена технологічна документація. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.07.18.0915/0217U006281

Рухова реабілітація при нестабільності колінного суглоба в дітей: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності; Керівник Чернишова Ірина Миколаївна. – ДР 0116U004155. УДК 616-036.867; 615.477.31.

110 с.

Розроблено: алгоритм заходів та методик реабілітації пацієнтів з функціональною нестабільністю колінних суглобів при неврологічних захворюваннях, схеми сполучення методик фізичної реабілітації та ортезування, методичні рекомендації щодо комплексної реабілітації дітей з функціональною нестабільністю колінних суглобів при неврологічних захворюваннях з застосуванням методів фізичної реабілітації, роботизованих систем та ортезування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.07.18.0916/0518U000044

Вежновець Тетяна Андріївна. Соціально-психологічне моделювання кадрового менеджменту у сфері охорони здоров'я: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 18.01.2018.

УДК 614.2:65.013:331.108.2:001.891.57.

384 с.: 75 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 503 назви.

Дисертація присвячена вирішенню важливої науково-практичної проблеми - наукового обґрунтування соціально-психологічної моделі кадрового менеджменту у сфері охорони здоров'я з метою поліпшення якості медичної допомоги населенню на основі лідерства керівника закладу, задоволеності медичного персоналу роботою, менеджменту кадрових ризиків з моніторингом та з аудитом за 17 провідними кадровими ризиками за 29 парціальними індикаторами. Запропоновано організаційний алгоритм реалізації зазначеної моделі на рівні держави та закладу. Визначено, що критерієм оцінки ефективності процесу кадрового менеджменту у ЗОЗ є плинність кадрів, укомплектованість штатів, стан соціально-психологічного клімату в колективі, наявність синдрому вигорання у персоналу, а критерієм оцінки досягнення результату - задоволеність медичного персоналу роботою та задоволеність пацієнтів якістю медичної допомоги. Доведено, що запровадження цієї моделі в практику діяльності закладів охорони здоров'я в умовах реформування медичної галузі позитивно вплине на якість медичної допомоги населенню.

76.07.18.0917/0518U000060

Шафранський Віктор Вікторович. Медико-соціальне обґрунтування системи громадського здоров'я в Україні: Дис... д.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 01.03.2018.

УДК 616-058:316.728:001.8.

477 с.: 51 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 352 назви.

У дисертації вирішено актуальну науково-практичну проблему охорони здоров'я – науково обґрунтовано систему громадського здоров'я в Україні. В ході дослідження системно представлено проблеми громадського здоров'я в Україні та шляхи їх вирішення шляхом обґрунтування та розробки комплексної системи громадського здоров'я за рівнями управління від національного до місцевого, доцільність впровадження якої доведено експертним шляхом. Було проведено аналіз міжнародних та національних законодавчих передумов розвитку системи громадського здоров'я в Україні. Представлено динаміку, стан здоров'я населення України та санітарно-епідемічного благополуччя як чинників громадського здоров'я. Шляхом соціологічного дослідження серед медичних працівників встановлено підтримку ними створення системи громадського здоров'я в країні та готовність співпрацювати із системою громадського здоров'я. Експертним шляхом визначено систему підготовки магістрів за спеціальністю "громадське здоров'я", включаючи розробку структури та змісту навчального плану, компетенції спеціалістів громадського здоров'я та очікувані результати навчання. Обґрунтовано необхідність першочергової підготовки магістрів громадського здоров'я та спеціалістів для проведення наукових досліджень.

76.07.18.0918/0518U000155

Соломчак Дмитро Богданович. Медико-соціальне обґрунтування удосконаленої системи профілактики та медичної допомоги хворим на сечокам'яну хворобу: Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 15.06.2018.

УДК 614.2+616-056.2+616-084+616.62-003.7.

366 с.: 28 табл., 85 іл. – Бібліогр.: 486 назв.

Комплексним медико-соціальним дослідженням виявлено вагомість соціально-економічного тягаря сечокам'яної хвороби, показано нераціональність організації та використання ресурсів урологічної служби. Якісно новими еле-

ментами удосконаленої системи профілактики та медичної допомоги хворим на сечокам'яну хворобу стали: медико-організаційні технології формування маршрутів пацієнтів та інтегративна модель організації медичної допомоги при сечокам'яній хворобі на регіональному рівні. Результати експертної оцінки, досвід організаційного експерименту з впровадження запропонованих інновацій виявили їх дієвість, потенційну медичну, соціальну та економічну ефективність.

76.07.18.0919/0217U006371

Наукове обґрунтування покращення якості медичної допомоги та стану здоров'я населення: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Сміянов Владислава Анатолійович. – ДР 0110U007572. УДК 614.

61 с.

Об'єкт дослідження - система управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Мета роботи - наукове обґрунтування покращення якості медичної допомоги хворим артеріальною гіпертензією (АГ) на основі впровадження механізму внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Методи дослідження - аналізу, синтезу та наукової абстракції (при визначенні основних наукових категорій управління якістю медичної допомоги (ЯМД)); порівняльного і статистичного аналізу, логічного узагальнення (при формуванні видів та критеріїв оцінки ефективності запропонованих видів внутрішнього аудиту, обробці результатів соціологічного дослідження); соціологічного опитування (при дослідженні якості надання медичної допомоги хворим артеріальною гіпертензією). Доведено, що при вирішенні проблеми покращення якості медичної допомоги хворим на АГ на первинному рівні надання медичної допомоги ефективним є застосування механізму внутрішнього аудиту. Обґрунтовано, що впровадження моделі управління ЯМД на основі внутрішнього аудиту, має здійснюватися за такою етапністю: 1) планування внутрішнього аудиту; 2) підготовчий етап проведення внутрішнього аудиту; 3) процес проведення внутрішнього аудиту і аналіз його результатів; 4) впровадження пропозицій і організаційних заходів щодо покращення ЯМД за результатами внутрішнього аудиту; 5) аналіз ефективності впровадження пропозицій щодо покращення ЯМД (повторний аудит). Результати НДР впроваджені в практичну роботу амбулаторій сімейних лікарів Сумської області. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - пошук оптимальної медико-соціальної моделі управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я на основі внутрішнього аудиту.

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.07.18.0920/0518U000030

Тищенко Валерія Олексіївна. Теоретико-методологічні основи системи контролю тренувальної та змагальної діяльності команд високої кваліфікації з гандболу: Дис... д.фіз.вих. /Львівський державний університет фізичної культури. – Захищена 29.12.2017.

УДК 796.011:796.015.1:796.09:796.322(043.3).

525 с.: 52 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 858 назв.

Об'єкт - контроль у системі підготовки команд у спортивних іграх; мета - комплексне теоретико-методологічне обґрунтування контролю в системі підготовки команд високої кваліфікації з гандболу відповідно до вимог сучасної змагальної та тренувальної діяльності; методи - теоретичний аналіз і узагальнення, соціологічні методи, аналіз документальних матеріалів, педагогічні методи, метод графів, методи математичної статистики; новизна - обґрунтовано кон-

цепцію контролю тренувальної та змагальної діяльності команд високої кваліфікації з гандболу; визначено варіативність реалізації засобів і методів у межах різних видів контролю команд високої кваліфікації з гандболу; систематизовано визначальні об'єкти для контролю тренувальної та змагальної діяльності в річному макроциклі підготовки команд високої кваліфікації з гандболу; результати - розроблено систему контролю тренувальної та змагальної діяльності для реалізації в річному макроциклі підготовки команд високої кваліфікації з гандболу; визначено групові, індивідуальні критерії та нормативні вимоги підготовленості спортсменів високої кваліфікації з гандболу. галузь - фізичне виховання та спорт.

77.07.18.0921/0417U002220

Галай Марія Дмитрівна. Диференціація фізичних навантажень молодших школярів у процесі навчання вправ з м'ячем: Дис...

к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 24.05.2017.

УДК 373.2.016:796.3(043.3).

245 с.: 9 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 226 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі диференціації у фізичному вихованні школярів. Визначено новий підхід до розв'язання питання навчання фізичних вправ з м'ячем учнів початкових класів на уроках фізичної культури. Вивчено мотивацію та вікову динаміку антропометричних та психофізіологічних показників розвитку організму учнів 1-4 класів, доведено існування відмінностей у тілобудові школярів одного віку й статі та визначено їх соматотипологічний статус. Вивчено вплив тілобудови та психофізіологічних показників розвитку організму учнів 1-4 класів на успішність засвоєння вправ з м'ячем. Встановлено найбільш інформативні психофізіологічні показники для учнів певного віку та статі, що впливають на успішність засвоєння вправ з м'ячем та на цій основі розроблено методику диференційованого навчання цих вправ. Диференціація засобів і практичних методів навчання передбачала вибір та цілеспрямований розвиток найбільш інформативних психофізіологічних показників учнів конкретного класу і статі, що впливають на успішність засвоєння певної вправи з м'ячем. Запропоновано критерії оцінки рухової підготовленості у вправах з м'ячем учнів молодших класів з урахуванням типу тілобудови, віку та статі, що включають орієнтовні контрольні вправи та їх нормативну оцінку за роками навчання.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.01 Загальні питання військової справи

78.07.18.0922/0217U006358

Розробка інструкції з контролю технічного стану інженерних боеприпасів та методик проведення їх випробувань: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Березовський Аркадій Іванович. – ДР 0116U008532. УДК 623.6. 536 с.

Розробка технічно обґрунтованого технологічного процесу контролю якісного стану інженерних боеприпасів за їх основними показниками, шляхом проведення планових контрольно-технічних оглядів та бойових випробувань зразків інженерних боеприпасів

78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини

78.07.18.0923/0217U006251

Розроблення інструментів кількісного оці-

нювання системи зв'язку та керування БПЛА в частинах і підрозділах Національної гвардії України при виконанні завдань територіальної оборони: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Майборода Ігор Миколайович. – ДР 0115U002845. УДК УДК 621.396.97+654.19.

125 с.

Об'єкт дослідження - дистанційно пілотовані летальні апарати та радіоелектронні засоби управління ними. Мета роботи - на підставі теоретичного та емпіричного дослідження визначити зміст, структуру, динаміку функціонування та бойового застосування дистанційно пілотованих літальних апаратів та системи їх управління. У матеріалах представлено результати теоретико-методологічного аналізу сучасного стану проблеми використання та управління дистанційно пілотованими літальними апаратами. Результатами роботи є: програмний продукт, що містить головний модуль моделі щодо побудови траси літального апарату та аналізу можливостей радіозв'язку з ним, який реалізує функціонування, відображення та аналіз результатів; методика застосування запропонованих засобів та методів у системі зв'язку Національної гвардії України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.19 Воєнна наука

78.07.18.0924/0217U006213

Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України: Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана Черняховського; Керівник Сафронов Олександр Васильович. – ДР 0116U003564. УДК 355:237-057.4.

215 с.

Об'єкт дослідження: підготовка та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників (ННПП). Мета науково-дослідної роботи: удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації ННПП в системі вищої військової освіти та науки України. У роботі використано системний підхід та загальнонаукові методи дослідження, а саме: якісний опис, спостереження, абстрагування, ідеалізація, формалізація, порівняння (SWOT-аналіз). У звіті обґрунтовано варіант перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників для вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України, пропозиції та рекомендації щодо її впровадження.

Основні результати: вперше структура системи, що пропонується, поєднує елементи вищої та післядипломної освіти на базі компетентнісного підходу; запропоновано новий варіант визначення мети та основних форм післядипломної освіти; розвинуто погляди (відпрацьовано авторські класифікатори) щодо організації заходів та форм підготовки магістрів та післядипломної освіти; удосконалено механізми замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, організації, контролю їх підготовки та розподілу (відображено в проекті інструкції з організації підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Збройних Силах України); набули подальшого розвитку погляди (розроблено та затверджено освітньо-наукові програми) щодо підготовки докторів філософії. Розроблена система, за рахунок оптимізації процесів замовлення на підготовку та підвищення компетентності ННПП, організації підготовки в підсистемі післядипломної освіти та її фінансування, у разі її впровадження забезпечить підвищення якості підготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації, перепідготовки ННПП та ефективність використання ресурсів.

78.21 Воєнно-прикладні науки

78.07.18.0925/0217U006355

Проведення досліджень з визначення шляхів з доробки рухомих картографічних комплексів: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Голуб Віктор Анатолійович. – ДР 0116U008937. УДК 623.644.

32 с.

Звіт про науково-дослідну роботу "Картограф-РКК": 32 с., 1 додаток, 9 джерел. Об'єкт дослідження - рухомі картографічні комплекси. Мета роботи - обґрунтування пропозицій щодо проведення доробки рухомих картографічних комплексів. В результаті аналізу з'ясовано, що: - технічний та якісний стан рухомих картографічних комплексів вичерпав свій ресурс; - конструкторська документація на рухомі комплекси належить Міністерству оборони Російської Федерації; - велика кількість фотолaborаторних процесів за відсутності хімікатів; виробництво топографічних карт та інших графічних документів на рухомих картографічних комплексах здійснюється за застарілими технологіями. Вирішення вказаної проблеми полягає у проведенні доробки комплексу шляхом модернізації.

78.07.18.0926/0217U006357

Дослідження шляхів підвищення захисту особового складу, ОВТ за рахунок використання новітніх фортифікаційних споруд габіонних конструкцій у ЗС України: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Березовський Аркадій Іванович. – ДР 0116U006787. УДК 623.1.

167 с.

Аналіз технічного стану фортифікаційних споруд та розробка проекту ТТВ до нових фортифікаційних споруд для захисту особового складу, військової техніки за номенклатурою інженерних військ Збройних Сил України

78.07.18.0927/0217U006362

Дослідження проблем формування тактико-технічних вимог до перспективних зразків ОВТ, що розробляються для потреб Збройних Сил України, на підставі статистичної обробки патентної інформації: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Комаров Володимир Олександрович. – ДР 0117U003108. УДК 623.4.

91 с.

Результати наукових досліджень включають аналіз методів патентного, онтологічного та морфологічного аналізу процесів розробки та патентування інноваційних зразків техніки військового призначення. Кінцевим результатом роботи є методичні рекомендації, щодо прогнозування тактико-технічних вимог до зразків ОВТ та напрямків їх удосконалення, на підставі онтологічного та морфологічного аналізу зразків ОВТ та статистичного аналізу консолідованої параметричної інформації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.25 Озброєння і воєнна техніка

78.07.18.0928/0217U006356

Обґрунтування загальних технічних вимог до рухомих засобів технічного обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил

України; Керівник Канищев Вадим Володимирович. – ДР 0116U004386. УДК 623.486.016.

333 с.

Звіт про НДР 333 стор., 200 рисунків, 80 таблиць, 46 джерел. Об'єкт дослідження - рухомі засоби технічного обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки (далі - РЗТОіР ОВТ). Метою роботи є розроблення загальних технічних вимог до РЗТОіР ОВТ. Проведено аналіз існуючих РЗТОіР ОВТ Сухопутних військ Збройних Сил України та провідних країн світу, а також досвід їх застосування за призначенням. Проведено дослідження шляхів розвитку та принципів конструкції РЗТОіР ОВТ та визначено основні напрями розвитку, розроблені пропозиції щодо створення перспективних РЗТОіР ОВТ і їх комплектації. За результатами досліджень розроблені загальні технічні вимоги до РЗТОіР ОВТ. Результати цієї роботи можуть бути використані для прийняття рішення про відкриття дослідно-конструкторських робіт зі створення перспективних РЗТОіР ОВТ за Державним оборонним замовленням або при обґрунтуванні пропозицій щодо формування (коригування) Державної цільової оборонної програми розвитку ОВТ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.07.18.0929/0217U006359

Розробка пропозицій щодо удосконалення системи технічного обслуговування і ремонту ОВТ в Збройних Силах України: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Шишанов Михайло Олексійович. – ДР 0116U004383. УДК 623.486 (046.31).

246 с.

Метою роботи є розроблення пропозицій щодо впровадження нових міжремонтних ресурсів і термінів строків знаходження в експлуатації зразків ОВТ з числа РАО, БТОТ та АТ, а також удосконалення системи ТО і Р при інтенсивному використанні БТОТ під час проведення спеціальних та антитерористичних операцій. Результати проведеного аналізу технічного стану ОВТ СВ і системи технічного обслуговування й ремонту під час проведення спеціальних (антитерористичних) операцій свідчать про низький рівень відновлюваності та ремонтпридатності зразків через незадовільну конструктивну спадкоємність основних базових складальних одиниць і деталей. На основі досліджень обґрунтовано показники технічного стану ОВТ для оцінки ресурсу зразків та визначення продовження терміну їх технічної придатності. Розроблено науково-методичний апарат щодо визначення періодичності й обсягу відновлення ресурсу зразків ОВТ. Розроблено пропозиції щодо удосконалення системи ТО і Р ЗС України за технічним станом і пропозиції щодо коригування нормативної документації з експлуатації ОВТ. Визначено раціональну структуру ремонтного циклу ОВТ (для танків, БМП, БТР).

78.07.18.0930/0217U006361

Аналіз стану та перспективи розвитку засобів проведення підривних робіт розвідки, і знешкодження боєприпасів у ЗС України:

Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Колос Олексій Іванович. – ДР 0116U006788. УДК 623.454.37.

345 с.

Стан та перспективи розвитку засобів проведення підривних робіт розвідки і знешкодження боєприпасів у Збройних силах України

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.13 Загальна технологія виробництва

81.07.18.0931/0217U004832

Нозроблення методичної настанови щодо запровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) в системі управління державного резерву України: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Запталов Борис Йосипович. – ДР 0116U001705. УДК 658.516.1.

47 с.

Звіт про НДР викладено на 47 сторінках; містить 4 рисунки та 4 таблиці, вступ, 3 розділи, висновки, рекомендації, перелік посилань з 36 літературних джерел. Об'єкт дослідження - аналіз небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) на підприємствах системи Державного резерву України. Мета роботи - розроблення підходів до впровадження вимог щодо безпечності харчових продуктів в системі управління державного резерву України. Методи досліджень: під час виконання дослідної роботи було використано статті в наукових виданнях, електронні ресурси мережі Інтернет, архівні та рукописні фонди бібліотек, Європейська нормативно-правова база системи управління безпечністю харчових продуктів та сертифікації із застосуванням пошуково-аналітичних, статистичних методів. Результати досліджень. Проведено аналіз Європейської нормативно-правова бази системи управління безпечністю харчових продуктів і розроблено методичні настанови щодо запровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) в системі управління Державного резерву України. Обґрунтовано основні етапи по впровадженню НАССР: планування і підготовка, розроблення плану НАССР, перевірка та затвердження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.31 Кріогенна техніка

81.07.18.0932/0217U004657

Розробка нових технологічних процесів одержання високоякісних сплавів, у тому числі спеціальних, і литих заготовок з використанням сучасних систем управління, концентрованих джерел нагріву та електромагнітних впливів при обробці і кристалізації металу: Заключний звіт /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України; Керівник Дубоделов Віктор Іванович. – ДР 0112U001685. УДК 669.715:621.745:546.821:538.56.

381 с.

Об'єкт дослідження - ливарне магнітогідродинамічне обладнання для приготування і розливання сплавів на основі алюмінію, плазмотрони для глибокої обробки металевих розплавів, магнітовагові установки, сплави на основі алюмінію, автоматичні системи управління обладнанням та технологічними процесами, апаратура експрес-контролю якості металу. Мета досліджень - створення наукових основ нових техно-логічних процесів одержання високоякісних сплавів, в тому числі спеціальних, і виготовлення литих заготовок, дослідження механізмів та визначення основних закономірностей обробки і кристалізації металу в умовах комплексного застосування концентрованих джерел нагріву, електромагнітних полів та магнітогідродинамічних чинників і су-

часних систем контролю та управління технологічними процесами виготовлення литої металопродукції. В ході виконання НДР досліджено вплив магнітогідродинамічних чинників на диспергування та розподіл бульбашок аргону в алюмінієвих розплавах при введенні його в рідкий метал у вигляді холодного, підігрітого газового струменя або плазми. Визначено закономірності процесу фільтрації алюмінієвого розплаву через пінокерамічні фільтри під дією створених в МДУ направлених потоків в умовах пропускання через розплав змінного електричного струму. Встановлено раціональні параметри процесу при обробці сплавів А356 і АК7ч. Поглиблені дослідження впливу на структуру і властивості алюмінієвих сплавів ком-плексної рафінуючої та магнітогідродинамічної (МГД) термосилової обробки (ТСО) рідких до- і заевтектичних силумінів, а також високоміцних алюмінієвих ливарних сплавів в МДУ. Було визначено закономірності протікання фазових перетворень (періодичної реакції) при охолодженні і затвердінні гетерофазних металевих систем на основі алюмінію з перехідними металами в якості легуючих компонентів, що рухаються в умовах накладення на такі середовища постійних магнітних полів, дослідження дії поля на структуроутворення зазначених металевих систем та вплив фактору руху на цей процес. Використання сучасної мікропро-цесорної та комп'ютерної техніки, сучасних систем поточного контролю і управління процесами електрофізичної обробки рідких алюмінієвих сплавів, які ґрунтуються на безперервному контролі маси розплаву в МДУ, дозволило забезпечити оптимізацію енергоспоживання ливарного МГД-обладнання. Подальший розвиток отримали дослідження процесів глибокої плазмової обробки металевих розплавів, які стосувалися не тільки рафінування, а й впливу на рідку будову алюмінієвих сплавів. Зазначені роботи лягли в основу проекту, поданого на конкурс Програми наукових досліджень Європейського Союзу "Горизонт-2020". Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.33 Корозія і захист від корозії

81.07.18.0933/0217U006254

Вирішення сучасних проблем термо-, газо- і плазмодинаміки технічних систем: Заклучний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Тимошенко Валерій Іванович. – ДР 0112U001325. УДК 629.78.067:620.196:523.

210 с.

Об'єкт дослідження - термо-, газо- і плазмодинамічні процеси в технічних системах. Мета роботи - створення і застосування науково-технічного забезпечення, методів та засобів для вирішення сучасних проблем термо-, газо- і плазмодинаміки технічних систем. Методи дослідження: нелінійне програмування, чисельне моделювання, фізичне моделювання, лабораторні випробування, діагностика потоків розрідженої плазми, пряме чисельне моделювання (методи Монте-Карло). Отримані результати. Розроблено науково-технічне забезпечення наукових експериментів з діагностики іоносферної плазми на висотах 700 км. Застосування схем датчиків з двома вимірювальними каналами дає можливість синхронно вимірювати статичний тиск і швидкісний напір потоку розрідженого газу. Дано наукове обґрунтування ефективності використання комплексу наукової діагностичної апаратури на космічному апараті "Мікросат". Розроблено нову версію схеми джерела потужнострумове-го імпульсного магнетронного розряду. Розроблено проектні пропозиції на інтегрований технологічний пристрій, що включає плазмові пристрої для іонно-плазмової і іонно-променевої обробки поверхні. Розвинуто метод пробних частинок (МПЧ) Монте-Карло шляхом переходу до розрахун-

ків на неструктурованих розрахункових сітках. Розроблено алгоритм ітераційної побудови дворівневих ієрархічно-блокових розрахункових сіток, тестування якого в широкому діапазоні розрахункових параметрів показало істотну економію машинних ресурсів і витрат часу у порівнянні з розрахунками МПЧ на рівномірних структурованих сітках. Розроблено науково-методичне забезпечення для аеродинамічного удосконалення форми міжлопаткових каналів компресорів авіаційних газотурбінних двигунів на основі чисельного моделювання просторових турбулентних потоків газу. Виконано аеродинамічну оптимізацію компресорних вінців для ряду практично важливих випадків. З використанням чисельного моделювання розглянуто можливості виникнення автоколивальних течій в газових і повітряно-водяних потоках при підводі тепла, маси та інших зовнішніх впливах. Систематизовано результати досліджень промислового теплообміну і процесів горіння в камерах згоряння ракетних двигунів твердого палива. Розроблено практичні рекомендації щодо використання результатів досліджень промислового теплообміну і процесів горіння. Результати роботи передбачається використовувати для супроводу наукових і прикладних авіаційних і космічних проектів і програм. Галузі застосування отриманих результатів - авіаційна та космічна галузі; енергетика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.83 Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування

81.07.18.0934/0217U004650

Розробка механізмів управління та інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку промислових підприємств за умов енергозбереження: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Войнаренко Михайло Петрович. – ДР 0115U007242. УДК [658.589+658.152]:620.9.

155 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління та інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку промислових підприємств за умов енергозбереження. Метою роботи є розробка практичних рекомендацій щодо управління та інформаційного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку промислових підприємств за умов енергозбереження. В процесі НДР було використано системний і комплексний підходи. Методи дослідження: соціологічні методи, традиційні методи економічного аналізу та синтезу, економіко-математичні методи, метод експертних оцінок, метод оптимізації. Обробка даних здійснювалась шляхом використання комп'ютерних технологій і програмного забезпечення. У ході виконання роботи: теоретично показано сутність та проблеми управління та інвестиційного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку промислового підприємства за умов енергозбереження; визначено складові елементи системи інформаційного забезпечення маркетингу підприємства та оцінки їх взаємозв'язку; побудовано алгоритм прийняття рішень щодо формування стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств; здійснено моделювання інформаційних потоків маркетингу підприємств; розроблено рекомендації щодо здійснення енергетичної політики на промисловому підприємстві; практично перевірено теоретичні результати. Результати НДР: побудовано механізм залучення інвестицій у машинобудівну галузь; розроблено модель організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку промислового підприємства; побудовано модель системного енергетичного менеджменту на промисловому підприємстві; розроблено модель управління маркетинговими потоками машинобудівних підприємств на основі

сучасних інформаційних систем, що дозволяє оптимізувати процеси управління підприємством. Дослідження проводилось на ПАТ "Укрелектроапарат".

81.92 Пожежна безпека

81.07.18.0935/0217U004702

Удосконалення системи технічного регулювання у сфері цивільного захисту ("Технічне регулювання - 2016"): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Кропивницький Віталій Станіславович. – ДР 0116U001465. УДК 614.841.4.

314 с.

Звіт про НДР складається з: 1 частини, 314 с., 22 табл., 6 додатків, 265 джерел. Об'єкт дослідження - технічне регулювання засобів цивільного та протипожежного захисту. Предмет дослідження - вплив вимог національної нормативної бази у сфері технічного регулювання, діяльності органів з оцінки відповідності і ринкового нагляду на ризики, пов'язані з використанням засобів цивільного та протипожежного захисту. Мета роботи - запобігання ризикам, пов'язаним з використанням засобів цивільного та протипожежного захисту, шляхом забезпечення оцінки відповідності в законодавчо регульованій сфері та здійснення ринкового нагляду центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту. Метод дослідження - аналітичний (аналіз літературних даних та інформації в мережі Інтернет) та системного підходу. Новизна отриманих наукових результатів полягає в тому що, вперше сформульовано суттєві вимоги до засобів цивільного захисту та удосконалено процедури оцінки відповідності технічних систем цивільного захисту. Результати науково-дослідної роботи використовуватимуться Державною службою України з надзвичайних ситуацій та технічними комітетами стандартизації у сфері технічного регулювання та стандартизації засобів цивільного та протипожежного захисту. Робота спрямована на вирішення проблеми щодо забезпечення підвищення рівня безпеки та якості засобів цивільного і протипожежного захисту в умовах адаптації національної системи технічного регулювання до вимог законодавства Європейського Союзу та вимог Світової організації торгівлі шляхом забезпечення оцінки їх відповідності в законодавчо регульованій сфері. Умови одержання звіту: за договором. Адреса: 03150, м. Київ, вул., Антоновича, 180, УкрІНТЕІ

81.93 Аварійно-рятувальні служби

81.07.18.0936/0217U006082

Наукове обґрунтування принципів організації та функціонування відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги (emergency department) у лікарнях інтенсивного лікування та багатопрофільних лікарнях: Заключний звіт /Державний заклад "Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Гур'єв Сергій Омелянович. – ДР 0114U002643. УДК 614.88+616-083.98+616-036.882-08.

244 с.

Науковий напрямок проекту передбачає пріоритетний розвиток науки та техніки, інноваційної діяльності галузевого рівня, напрямку реформування галузі, виконання доручень Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України та проведення цільових досліджень з питань гармонізації системи "людина-світ", створення новітніх технологій щодо покращення якості життя. Загальний зміст проекту передбачає проведення наукового дослідження організації надання екстреної медичної допомоги на ранньому

госпітальному етапі лікування хворих у невідкладному стані в Україні та країнах з розвинутою ринковою економікою. На підставі аналізу позитивних досліджень у роботі відділення невідкладної допомоги лікувальних закладів інтенсивного лікування зарубіжних країн, визначення оптимальної структури кадрового та матеріально-технічного забезпечення відділення невідкладної допомоги у лікарнях швидкої медичної допомоги та інтенсивного лікування в Україні. Об'єкт дослідження - відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги у лікарнях інтенсивного лікування та багатопрофільних лікарнях України. Провівши наукову оцінку діяльності реально існуючої системи надання екстреної медичної допомоги постраждалим на ранньому госпітальному етапі в Україні та проаналізувавши досвід надання екстреної медичної допомоги на ранньому госпітальному етапі лікування в країнах далекого та ближнього зарубіжжя буде визначено неефективні компоненти цієї системи в Україні та підстави зазначеного вище буде створено оптимальну структуру, визначено потреби в кадровому та технічно-матеріальному забезпеченні відділень невідкладної допомоги та запропоновано методику їх нормативно-правового забезпечення.

81.07.18.0937/0217U006348

Удосконалення організації та діяльності Державної служби медицини катастроф України при наданні екстреної медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях: Заключний звіт /Державний заклад "Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Кочін Ігор Васильович. – ДР 0112U003036. УДК 614.8-084:616-083.98.

39 с.

Розроблені заходи удосконалення організації надання медичної допомоги постраждалим у дошпитальному і шпитальному періодах при надзвичайних ситуаціях

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.07.18.0938/0518U000069

Дорош Марія Сергіївна. Конвергенція систем управління проектами при ціннісно-орієнтованому підході: Дис... д.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 16.03.2018.

УДК 005.8-045.62.338.53.

318 с.: 26 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

Дисертація є об'єктом дослідження та розробки методології конвергенції систем управління проектами при ціннісно-орієнтованому підході. Сформовані в роботі три основні концепції конвергенції систем управління проектами стали основою для досліджень, які дали можливість удосконалити існуючі та розробити нові методи та моделі прийняття проектних рішень при ціннісно-орієнтованому підході. Розроблена вперше модель формування інноваційних методів та моделей містить три етапи створення нових підходів до управління проектами та визначає етап конвергенції параметрів систем, як попередній до етапу інтеграції та гармонізації. Вперше запропонована модель формування систем цінностей учасників проекту містить етапи їх перетворення для формування ядра цінностей проекту, та одержання запланованих результатів. Методи розрахунку ступеня та

міри конвергенції цінностей учасників проекту дозволяють управляти процесом змін цінностей під час реалізації проекту. В роботі розроблені та викладені вперше методи моніторингу та контролю за змінами конвергенції під час реалізації проекту.

82.07.18.0939/0518U000122

Квітка Сергій Андрійович. Державне управління формуванням партнерських відносин між владою та бізнесом в умовах соціальних перетворень: Дис... д.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 03.05.2018.

УДК 35.072(477).

424 с.: 3 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 390 назв.

У дисертації визначено особливості політичного впливу бізнесу на державу й суспільство в країнах розвинутої демократії і в умовах системної трансформації в Україні. На основі аналізу проблем функціонування інституту бізнесу сформульована сукупність теоретичних положень, що формують новий самостійний напрямок у науці державного управління, у рамках якого вирішується велика соціально значима наукова проблема інституціоналізації шляхів реалізації бізнес-співтовариством політичних цілей як однієї з базових підсистем цілісної суспільно-політичної системи суспільства. Комплексно розглянуті теоретичні підходи до державного управління формуванням партнерських відносин між владою та бізнесом, обґрунтовано місце і роль бізнесу в сучасному демократичному суспільстві, визначені особливості його взаємодії з публічною владою та громадянським суспільством, яке є рушійною силою соціальних перетворень в умовах глобалізації. Досліджено діяльність інститутів глобального громадянського суспільства та їх роль у формуванні національного громадянського суспільства в Україні та визначено роль нових акторів глобального громадянського суспільства та Транснаціональних компаній у становленні державної політики національних держав. Розроблено рекомендації для формування державної політики у сфері розвитку партнерських відносин між бізнесом і владою в Україні в умовах глобалізації.

82.07.18.0940/0518U000127

Євмешкіна Олена Леонідівна. Теоретико-методологічні засади модернізації системи державного стратегічного планування в Україні: Дис... д.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 04.05.2018.

УДК 354-027.21/.22:005.21/.22(477).

439 с.: 10 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 362 назви.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуальної проблеми в галузі знань "Державне управління" щодо модернізації теоретико-методологічних засад державного стратегічного планування в Україні. Сформовано понятійний апарат за відповідним науковим напрямом. Зокрема, визначено базове поняття "державне стратегічне планування", "держава як суб'єкт стратегічного планування", "система державного стратегічного планування", "стратегія розвитку країни". Визначено комплекс принципів державного стратегічного планування, виходячи із закономірностей державного управління. Запропоновано систему показників державного стратегічного планування. Узагальнено зарубіжний та вітчизняний досвід державного стратегічного планування шляхом виділення моделей, що показали свою дієвість (США, ЄС, радянського періоду). У результаті аналізу стану та проблем розвитку системи дер-

жавного стратегічного планування України розроблено концепцію модернізації системи державного стратегічного планування в Україні. Розроблено модель процесу державного стратегічного планування та напрями впровадження цілісної системи державного стратегічного планування в Україні.

82.07.18.0941/0417U002164

Буряченко Олександр Євгенович. Пенсійна система в Україні: історія становлення і теоретичні засади розвитку на сучасному етапі національного державотворення: Дис... к.держ.упр. /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 351:368.914 (477)(043.3).

192 с.: 16 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертації визначено концептуальні підходи до аналізу розвитку державної пенсійної системи як актуальної проблеми теорії та практики. Досліджено сутність пенсійної системи та понятійний інструментарій її аналізу. Розглянуто принципи побудови пенсійного забезпечення. Наведено історіографію пенсійної системи в Україні. Визначено інституціональну інфраструктуру пенсійної системи. Розкрито загальносвітові тенденції розвитку пенсійних систем і узагальнено зарубіжний досвід пенсійного забезпечення. Шість етапів, пов'язаних з визначенням концептуальних підходів до пенсійного забезпечення відображають основні віхи еволюційної трансформації сучасної пенсійної системи як "пенсійної спадщини" колишнього СРСР. Обґрунтовано інституціональна матриця та морфологічна модель пенсійної системи. Основні теоретичні положення та висновки дисертації доведено до рівня конкретних пропозицій, зокрема щодо доповнення і уточнення окремих положень Стратегії розвитку пенсійної системи в Україні.

82.07.18.0942/0417U002287

Поліщук Віктор Степанович. Новий публічний менеджмент як посткласична парадигма державного управління: Дис... к.держ.упр. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 06.06.2017.

УДК 35.075.51.

193 с. – Бібліогр.: 187 назв.

У дисертації здійснено комплексне дослідження парадигми нового публічного менеджменту, виявлено її сутність та ключові характеристики. Проаналізовано теоретичні джерела НПМ, а також об'єктивовано прикладні передумови його формування. Доведено парадигмальний характер нового публічного менеджменту, а також його посткласичний зміст.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.07.18.0943/0518U000051

Ортіна Ганна Володимирівна. Державна політика антикризового розвитку реального сектору економіки України: Дис... д.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 25.01.2018.

УДК 351:68:002.8.

425 с.: 29 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 301 назва.

Об'єкт дослідження: процес формування та реалізації державної політики антикризового розвитку реального сектору економіки. Мета: розробка теоретико-методологічних положень формування та реалізації державної політики антикризового розвитку реального сектору економіки України. Методи: історичний і логічний під-

ходи; абстрактно-логічний; економіко-статистичний; аналізу і синтезу; розрахунково-конструктивний; економіко-математичного моделювання; аналітичного моделювання; сценарний; системний підхід. Результати: розроблено теоретико-методологічні положення формування та реалізації державної політики антикризового розвитку реального сектору економіки України. Новизна: розроблено наукову концепцію державної політики антикризового розвитку реального сектору економіки; удосконалено класифікацію критеріальних вимог до формування та реалізації державної політики антикризового розвитку економіки; дістало подальший розвиток уточнення та систематизація основних чинників державної політики антикризового розвитку, що зумовлюють протиріччя глобалізаційних економічних процесів та ін. Впроваджено в діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України, Класичного приватного університету. Галузі використання: органи державної влади, органи місцевої влади.

82.07.18.0944/0518U000093

Полторак Степан Тимофійович. Уніфікація механізмів державного управління реформуванням збройних сил України в умовах трансформаційного суспільства: Дис... д.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 30.03.2018.

УДК 351.014.5:355/359]:378.014.55(477).

450 с.: 20 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 469 назв.

Об'єкт дослідження: державне управління Збройними Силами України. Мета: розробка теоретичних і методологічних засад уніфікації механізмів державного управління Збройними Силами України. Методи: соціологічний метод, гіпотетико-дедуктивний метод формування методології дисертаційного дослідження, структурно-функціональний аналіз; статистичний метод; прогностичний; теоретико-концептуальний метод. Результати: запропоновано новий концептуальний підхід до трансформаційних процесів у ході реформування Збройних Сил України; розроблено і науково обґрунтовано евристичну модель уніфікації механізмів державного управління професійною підготовкою кадрів в системі вищої військової освіти. Новизна: розроблено і науково обґрунтовано евристичну модель уніфікації механізмів державного управління професійною підготовкою кадрів в системі вищої військової освіти; удосконалено концептуальні підходи до формування механізмів державного управління Збройними Силами України; дістало подальшого розвитку обґрунтування системного підходу до державного управління сучасними тенденціями будівництва Збройних Сил України. Впроваджено в діяльність: Національним університетом цивільного захисту України, Харківським національним університетом Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Комітетом з питань національної безпеки і оборони Верховної ради України, Радою національної безпеки і оборони України, Головним департаментом з питань національної безпеки та оборони Адміністрації Президента України. Галузі використання: державні органи управління всіх рівнів управління, громадські організації.

82.07.18.0945/0518U000114

Антонова Ольга Валеріївна. Формування стратегічної компетентності державних службовців України: Дис... д.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. – Захищена 25.04.2018.

УДК 35:3.085.2+3.084.62(477).

526 с.: 7 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 600 назв.

Визначено підходи до формування стратегічної компетентності державних службовців на основі аналізу історико-правових аспектів становлення стратегічного управління державою, ролі державного службовця в системі стратегічного управління, а також впливу стратегічної парадигми на професійний розвиток державних службовців. Розроблено поняття "стратегічної компетентності державних службовців", "інтегрованої компетентності державних службовців", "умовних управлінських циклів" крізь призму зміни парадигм. Розглянуто трансформацію компетентностей державних службовців під впливом глобалізації у її взаємозв'язку із функцією стратегічного планування суспільного розвитку й роллю стратегічної компетентності державних службовців в різних моделях державного управління. Запропоновано вимірювання готовності державних службовців до управління соціальними змінами, запровадження функції соціального проектування в професійну діяльність та технологій формування стратегічної компетентності державних службовців. Установлено особливості розвитку інституційних управлінських структур на основі управління системами мотивації і стимуляції. Побудовано інтегровану модель формування стратегічної компетентності державних службовців та модель управління розвитком стратегічної компетентності державних службовців України. Представлено пропозиції щодо модернізації кваліфікаційних вимог до посад державної служби.

82.07.18.0946/0518U000115

Прудиус Леся Василівна. Управління якістю державної служби України: Дис... д.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 27.04.2018.

УДК 35.005.95(477):3.08.005.6.

517 с.: 12 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 727 назв.

Дисертація присвячена розробці теоретичних засад та обґрунтуванню основних напрямів поліпшення якості державної служби України відповідно до міжнародних стандартів та норм Європейського Союзу. У дисертації досліджено теоретико-правові засади управління якістю державної служби; визначено та охарактеризовано чинники забезпечення якості державної служби відповідно до європейських стандартів демократичного врядування; досліджено управління персоналом як складову управління якістю державної служби; розроблено та теоретично обґрунтовано на основі процесного підходу парадигмально-інтегральну модель управління якістю державної служби України; визначено основні напрями поліпшення якості державної служби України відповідно до міжнародних стандартів та норм ЄС.

82.07.18.0947/0518U000116

Ботвінов Ростислав Геннадійович. Розвиток публічної служби особливого призначення в Україні: Дис... д.держ.упр. /Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 26.04.2018.

УДК 35:3.084(477).

497 с.: 5 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 470 назв.

У дисертації обґрунтовано комплекс концептуальних положень щодо функціонування та розвитку публічної служби особливого призначення, під якою автор розуміє підсистему публічної служби, що забезпечує внутрішню та зовнішню безпеку держави, захищає права, життя і здоров'я людини і громадянина, здійснює свої спеціальні повноваження, обумовлені спеціальними функціями цього виду служби у встановленому законодавством порядку, зокрема повноваження широкого застосування заходів державного приму-

су, має диференційовані зони компетенції, перебування на цьому виді публічної служби є професійною діяльністю щодо реалізації функцій, прав і обов'язків органів державної влади особливого характеру; її статусу в загальній системі державно-службових відносин України та розроблено пропозиції з удосконалення її діяльності у практиці державного управління в Україні.

82.07.18.0948/0417U002051

Журавель Петро Анатолійович. Сучасні засоби комунікації як інструмент взаємодії з громадянськістю в системі державного управління: Дис... к.держ.упр. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 35:340.132(477).

189 с. – Бібліогр.: 160 назв.

У дисертації уточнено та розширено зміст понять "засоби масової комунікації", "інформаційне суспільство", "інформаційна влада" з урахуванням специфіки їх використання на вітчизняних теренах. Засоби масової комунікації пропонуються розуміти як розгалужену систему установ, яка - навіть з урахуванням свого інституційного характеру - не є частиною політичної комунікації, проте являє собою систему соціальної комунікації загалом, оскільки основна функція цієї системи - збирання, обробка, поширення інформації. Розкрито суть поняття "інформаційна влада", що постає як синтагма подібної комунікаційної системи.

82.07.18.0949/0417U002061

Гайду Олександр Васильович. Модернізація державного управління розвитком морегосподарського комплексу України на державному та регіональному рівнях: Дис... к.держ.упр. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 28.03.2017.

УДК 351: 338.26.

221 с.: 4 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо модернізації державного управління розвитком морегосподарського комплексу України на загальнодержавному та регіональному рівнях. У дисертації систематизовано теоретичні засади державного управління розвитком морегосподарського комплексу; визначено напрями вдосконалення механізмів державного управління розвитком морегосподарського комплексу; систематизовано сучасні підходи до формування механізму державного управління інвестиційним потенціалом морегосподарського комплексу регіону; внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо модернізації системи державного управління розвитком морегосподарського комплексу України.

82.07.18.0950/0417U002093

Отрадська Тетяна Василівна. Процесно-параметрична модель самооцінки і прогнозування для проактивного управління якістю навчальних закладів: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 10.05.2017.

УДК 005.8.

267 с.: 18 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 123 назви.

У дисертаційній роботі запропоновано нове розв'язання науково-прикладного завдання, що полягає у підвищенні ефективності проактивного управління якістю навчальних проектів (НП) з впровадженням міжнародних стандартів шляхом розробки процесно-параметричної моделі прогнозування і самооцінки рівня якості НП.

82.07.18.0951/0417U002161

Ковальчук Віктор Миколайович. Механізми державного управління оперативно-рятувальними службами цивільного захисту країн ЄС та України в контексті сучасних викликів та загроз: Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 18.05.2017.

УДК 351.862; 355.58:061.1(477).

200 с.: 7 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Об'єкт: досвід державного управління системою цивільного захисту населення ЄС та України. Мета: науково-практичне обґрунтування удосконалення механізмів державного управління оперативно-рятувальними службами цивільного захисту України на основі досвіду країн ЄС в контексті сучасних викликів та загроз. Методи: загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: системного аналізу, порівняльно-правовий, історичний тощо. Результати: доведено, що система цивільного захисту України потребує переорієнтації на європейські норми та стандарти; аргументовано необхідність впровадження демократичного цивільного контролю за усіма структурними елементами Єдиної державної системи цивільного захисту.

82.07.18.0952/0417U002162

Паска Олег Володимирович. Інститут президентства як чинник державного управління суспільними змінами (досвід посткомуністичних країн): Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 18.05.2017.

УДК 354 : 342.3 (477+438+479).

212 с.: 6 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

Об'єкт: процес функціонування інституту президентства в системі державного управління. Мета: теоретико-методологічне обґрунтування, на основі досвіду посткомуністичних країн, шляхів підвищення ефективності впливу інституту президентства на суспільні зміни в Україні. Методи: використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: аналітичний, історичний, логічний, емпіричний (описовий), структурно-функціональний, порівняння, узагальнення та систематизації, статистичний, системний підхід тощо. Результати: розроблено методiku визначення зміни впливовості інституту президентства; побудовано теоретичну модель впливу інституту президентства на суспільні зміни.

82.07.18.0953/0417U002163

Пак Володимир Ігорович. Шляхи вдосконалення співробітництва в рамках Карпатського єврорегіону у сфері міждержавного регіонального управління: Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 19.05.2017.

УДК 352/354:332.14(061.1ЄС).

216 с.: 9 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Об'єкт: співробітництво країн у сфері міждержавного регіонального управління. Мета: наукове обґрунтування співробітництва у сфері міждержавного регіонального управління та пошуку оптимальних шляхів щодо підвищення його ефективності в Україні в рамках Карпатського єврорегіону. Методи: системний підхід, наукового абстрагування, історичний, логічний, економіко-статистичний, монографічний, аналіз, синтез, індукції, дедукції. Результати: запропоновано модель механізму державного управління щодо підвищення ефективності співробітництва в рамках Кар-

патського єврорегіону у сфері міждержавного регіонального управління.

82.07.18.0954/0417U002165

Красіловська Зоя Валеріївна. Становлення інституту медіації в системі публічного управління: теоретико-правовий аспект: Дис... к.держ.упр. /Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 351:347.965.42 (043.3).

185 с.: 8 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертації обґрунтовано доцільність запровадження інституту медіації як альтернативного державному судочинству способу врегулювання конфліктів у системі публічного управління України. Надано авторське визначення поняття "медіація у системі публічного управління". На основі аналізу нормативно-правових і організаційних засад АВС у публічно-управлінській діяльності України та узагальнення зарубіжного досвіду, розроблено концептуальну модель інституту медіації в системі публічного управління України та надано рекомендації щодо її запровадження. Удосконалено підходи до врегулювання спорів у сфері публічного управління шляхом імплементації інституту медіації як альтернативного способу вирішення спорів. Визначено засади підвищення ефективності публічного управління через запровадження медіації на основі кращих світових практик. Обґрунтовано доцільність використання інструментів приватного права (співпраці та угод) для здійснення медіації у сфері публічного управління шляхом їх правової регламентації та інформаційної пропаганди. Запропоновано напрями формування правової основи медіації. Визначено перспективи подальших наукових досліджень.

82.07.18.0955/0417U002285

Лук'янчук Руслан Валерійович. Державне управління у сфері забезпечення кібербезпеки України: Дис... к.держ.упр. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 06.06.2017.

УДК 351.861:007(477).

250 с. – Бібліогр.: 358 назв.

У дисертації вперше у вітчизняній науці державного управління з урахуванням положень чинного законодавства, міжнародно-правових норм і правозастосовчої практики здійснено наукове дослідження державного управління у сфері забезпечення кібербезпеки.

82.07.18.0956/0417U002293

Костіна Надія Анатоліївна. Розвиток співробітництва територіальних громад в умовах реформування місцевого самоврядування в Україні: Дис... к.держ.упр. /Класичний приватний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 352.07:005.73.

227 с.: 5 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 151 назва.

У дисертації всебічно розглянуто питання розвитку співробітництва територіальних громад, зокрема в сучасних умовах реформування місцевого самоврядування в Україні. Обґрунтовано актуальність вивчення співробітництва територіальних громад як об'єкта науки державного управління, а також та розкрито його основні характеристики. Визначено особливості виникнення та еволюції співробітництва територіальних громад в Україні й інших європейських країнах. Висвітлено діяльність європейських інституцій та інших міжнародних організацій щодо підтримки розвитку співробітництва територіальних громад.

82.07.18.0957/0417U002299

Возний Сергій Олександрович. Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади щодо формування дїездатних територіальних громад: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 31.05.2017.

УДК 351:352.072.3.

214 с. – Бібліогр.: 230 назв.

У дисертації запропоновано нове вирішення важливого наукового завдання в галузі науки державного управління, яке полягає в обґрунтуванні механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади щодо формування дїездатних територіальних громад і розроблення на цій основі практичних пропозицій стосовно їх розвитку в Україні, які можуть бути реалізовані в існуючих нормативно-правових та ресурсних умовах.

82.07.18.0958/0417U002316

Смаглюк Вікторія Валеріївна. Вплив державної податкової політики на формування середнього класу: світової досвід для України: Дис... к.держ.упр. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.06.2017.

УДК 351.82:336.02.

198 с.: 13 табл. – Бібліогр.: 266 назв.

У дисертації досліджено вплив державної податкової політики на формування середнього класу крізь призму світового досвіду, проаналізовано досвід таких країн, як Японія, США, країни Центральної Європи, Скандинавські країни, постсоціалістичні країни (Росія, Грузія). Новизна роботи полягає у розкритті, відповідно до світового досвіду, основних чинників, які впливають на формування та розвиток середнього класу, серед яких виокремлено негативні.

82.07.18.0959/0217U004566

Сучасні тенденції формування та управління позаоборотними активами суб'єктів підприємницької діяльності: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Вагонова Олександра Григорівна. – ДР 0113U007643. УДК 330.1 : 657.

80 с.

Запропонована математична модель оцінки надійності емітента та інвестиційної привабливості його акцій, яка ґрунтується на системному підході та об'єктно-орієнтованому аналізі техніко-економічних індикаторів та показників діяльності підприємства і дає можливість керівнику приймати об'єктивні управлінські рішення в умовах обмеженої інформації. У запропонованій моделі використовується метод багаторівневого агрегування базових показників. Комплексний інтегральний підхід передбачає оцінювання та інтерпретацію інтегральних групових показників, індикаторів-показників та окремих індексів. Розрахунок фактичних значень конкретного показника та їх порівняння з граничними рівнями, розрахунок інтегрального показника з урахуванням визначених коефіцієнтів вагомості та проведення порівняльного аналізу інтегральних показників різних емітентів дозволяє встановити реальний рівень якісних характеристик акцій, що важливо при визначенні їх дійсної ринкової вартості та прийнятті інвестиційних рішень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.07.18.0960/0217U004701

Провести аналіз функціонування системи підготовки кадрів у сфері цивільного захисту та обґрунтувати шляхи її реформування:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Кропивницький Віталій Станіславович. – ДР 0116U001822. УДК 614.8.

344 с.

У роботі проаналізовано стан чинної галузевої системи освіти ДСНС України та відповідність її новітньому законодавству України, діяльність навчальних закладів, що здійснюють підготовку кадрів ДСНС України (чисельні показники підготовки фахівців цивільного захисту освітньо-кваліфікаційних рівнів та ступенів вищої освіти за державним замовленням за спеціальностями "Пожежна безпека" та "Цивільна безпека" для потреб ДСНС України), визначено підходи до проведення розрахунку орієнтовних обсягів підготовки фахівців для потреб ДСНС України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

82.07.18.0961/0217U006036

Науковий аналіз документопотоків сільської (селищної) ради об'єднаної територіальної громади з метою визначення оптимального складу документів, що утворюються в її діяльності, раціональної організації діловодства та встановлення єдиного порядку формування справ, забезпечення їх обліку, оперативного пошуку документів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Керівник Загорецька Олена Михайлівна. – ДР 0116U003132. УДК 35.077.1:352.075.

54 с.

Об'єкт: документопотоки сільської (селищної, міської) ради об'єднаної територіальної громади. Мета роботи: визначення оптимального складу документів, що утворюються в діяльності сільської (селищної, міської) ради об'єднаної територіальної громади, задля розроблення примірної номенклатури справ. Методи дослідження: наукового аналізу і синтезу, порівняльного аналізу, аналогії, моделювання, узагальнення. Науковий аналіз та визначення документопотоків сільської (селищної, міської) ради об'єднаної територіальної громади проведено у зв'язку з прийняттям Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" від 05 лютого 2015 року № 157-VIII. Новизна дослідження: вперше розроблено Примірну номенклатуру справ сільської (селищної, міської) ради об'єднаної територіальної громади з метою раціональної організації діловодства в органах місцевого самоврядування. Сфера застосування: результати дослідження будуть використані у практичній діяльності рад об'єднаних територіальних громад з організації діловодства. Ефективність впровадження: результати НДР мають сприяти раціональній організації діловодства, зокрема встановленню єдиного порядку формування справ, забезпеченню їх обліку та оперативного пошуку документів у сільських, селищних і міських радах об'єднаних територіальних громад.

82.14 Напрями діяльності органів державного правління

82.07.18.0962/0417U002286

Штирліна Антоніна Анатоліївна. Механізми державного управління функціонуванням системи надання державних послуг в Україні: Дис... к.держ.упр. /Інститут законодавства Верховної ради України. – Захищена 07.06.2017.

УДК 35.078(477).

191 с. – Бібліогр.: 267 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено науково-теоретичне обґрунтування поняття "державна послуга", визначені механізми державного управління функціонуванням

системи надання державних послуг в Україні та визначені напрями реформування роботи органів державної влади щодо надання державних послуг, розкрито завдання з оптимізації роботи державних органів для удосконалення взаємодії з населенням (споживачем послуг) та покращення якості, функціональності та ефективності надаваних послуг.

82.15 Організація управління економікою

82.07.18.0963/0417U002296

Лещинський Віктор Петрович. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні: Дис... к.держ.упр. /Класичний приватний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 332.12.

186 с.: 2 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена науково-теоретичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні. Розкрито сутність інноваційного потенціалу та його вплив на інвестиційну привабливість країни (регіону, території). Встановлено вплив загальної економічної ефективності на розвиток інвестиційно-інноваційного потенціалу галузей та регіонів. Досліджено зарубіжний досвід державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності.

82.07.18.0964/0217U004646

Процеси формування та моделювання стратегії і тактики управління фінансами суб'єктів господарювання: Заключний звіт /Хмельницький національний університет; Керівник Хрущ Ніла Анатоліївна. – ДР 0114U000272. УДК 005.2:658.14-047/-049.

871 с.

Предмет дослідження - теоретичні засади, методичні підходи та науково-практичні рекомендації щодо формування та моделювання стратегії і тактики управління фінансами суб'єктів господарювання. Об'єкт дослідження - процеси формування та моделювання стратегії і тактики управління фінансами суб'єктів господарювання. Мета даної науково-дослідної роботи полягає у розробці теоретичних засад, методичних підходів та науково-практичних рекомендацій щодо формування та моделювання стратегії і тактики управління фінансами суб'єктів господарювання. Методи дослідження: методи групування статистичних даних, методи побудови інтегральних показників, факторний аналіз, методи моделювання і прогнозування даних та інші. Удосконалено теоретико-методологічний інструментарій в процесах формування та моделювання стратегій суб'єктів господарювання. Розроблено комплекс стратегій, механізмів і тактики управління фінансами суб'єктів господарювання та обґрунтовано їх методологію. Побудовано систему комплексного оцінювання та моделювання в процесах прийняття стратегічних фінансових рішень. Створено пакет інформаційного забезпечення ефективного стратегічного фінансового розвитку господарських суб'єктів в сучасному динамічному середовищі. Результати дослідження впроваджені у діяльність Комітету з питань економічної політики ВР України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, органів управління та організацій, на підприємствах різних галузей, у навчальний процес вузу. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - передбачається збалансувати процеси управління фінансово-економічною безпекою підприємницьких структур та забезпечення їх інноваційного розвитку, що дозволить на основі встановлених взаємозв'язків і взаємообумовленості розробити складові методології їх формування

82.07.18.0965/0217U004791

Моделювання і прогнозування економічних процесів регіону та автоматизація процесів прийняття управлінських рішень: Заключний звіт /Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Лучик Василь Єфремович. – ДР 0115U003121. УДК 338.2; 519.8.

20 с.

Мета даної роботи полягала у розробці і створенні економіко-математичних моделей окремих економічних процесів та розробці інформаційних систем. Предметом дослідження виступали теоретичні, методологічні та прикладні засади впровадження інформаційних систем автоматизації процесів прийняття управлінських рішень. Об'єктом дослідження було обрано процеси моделювання і прогнозування економічного розвитку регіону. Методи дослідження: економіко-математичне моделювання, системний аналіз, імітаційне моделювання. Досліджено моделювання і прогнозування економічних процесів регіону та автоматизацію на їх основі прийняття управлінських рішень. Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України та статистичні дані. Практична цінність дослідження полягає в тому, що здійснено аналіз регіональних особливостей при математичному моделюванні та прогнозуванні розвитку економічних систем різного рівня як фактору впливу на процес створення автоматизованих систем управління.

82.07.18.0966/0217U006014

Процесна організація корпоративного управління підприємствами сфери послуг в Україні: Заключний звіт /Херсонський державний університет; Керівник Соловейова Ніна Ігорівна. – ДР 0115U001129. УДК 338.47:338.24.

118 с.

Використано узагальнення теоретичних засад, методологічних основ формування системи корпоративного управління в умовах інфокомунікаційних змін; обґрунтовано необхідність та передумови переходу до процесної організації управління діяльністю підприємств сфери послуг; досліджено особливості організації системи та обґрунтовано підхід щодо удосконалення управління трудовими ресурсами; обґрунтовано доцільність впровадження адаптованих моделей детінізації економіки як основи визначення попиту на послуги та оптимальних логістичних маршрутів перевезення; здійснено адаптацію бізнес-процесів до ринкового середовища засобами авторегресійної моделі в нотації BPMN; розроблено процесний підхід щодо формування тарифної політики транспортної компанії-монополіста при доставці продукції різних виробників на цільові ринки.

82.07.18.0967/0217U006277

Напрями розвитку паливного сектору економіки України з урахуванням вступу до регіональних інтеграційних об'єднань: Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України; Керівник Шпілевський Володимир Вікторович. – ДР 0114U000285. УДК 338.23.

309 с.

Мета дослідження - розробка теоретичних, методичних та практичних положень з розвитку паливного сектору економіки України на основі інтенсифікації використання паливного потенціалу країни. Об'єкт дослідження - процес розвитку паливного сектору України в умовах вступу до регіональних інтеграційних об'єднань. Методи дослідження - теоретичного узагальнення, аксіоматичний, аналізу, синтезу, класифікації, формалізації та моделювання, імітаційного

модельовання, сценарного підходу. Проведено продуктово-технологічний аналіз паливного сектору світової і національної економіки. Зроблено оцінку стану і тенденцій розвитку паливного сектору. Розроблено структурну модель сучасного паливного циклу. Оцінено достатність національного паливного потенціалу для забезпечення енергетичних потреб країни. Розроблено ситуаційні сценарії розвитку паливного сектору. Оцінено вплив регіональних і секторальних інтеграційних процесів на національну енергетичну сферу. Розроблено структурно-параметричну модель енергетичного циклу органічного палива в Україні. Змодельовано розвиток паливного сектору України за трьома сценаріями. Сформовано наукове підґрунтя розробки і реалізації концепції розвитку паливного сектору національної економіки з урахуванням вступу до регіональних інтеграційних об'єднань. Визначено і проведено оцінку доцільності реалізації основних напрямів розвитку паливного сектору країни. Розроблено рекомендації щодо реалізації концептуальних засад розвитку національного паливного сектору. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.07.18.0968/0217U006367

Інституційні засади ефективного державного управління: Заключний звіт /ДВНЗ "Донецький національний технічний університет"; Керівник Оленцевич Наталія Володимирівна. – ДР 0113U001262. УДК 330.837:338.24.

225 с.

Дослідження присвячене обґрунтуванню теоретико-методологічних засад забезпечення ефективного державного управління за допомогою формування відповідних адміністративних, економічних, соціальних інститутів. Об'єкт дослідження: держава як сукупність інститутів соціального управління. Мета роботи: розробка інституціональних засад формування комплексного підходу до забезпечення ефективності державного управління і здійснення її оцінки з позицій соціальних наслідків (social impact). Методи дослідження: гіпотетичний, історико-генетичний, статистичні порівняння, системний підхід, метод методологічного індивідуалізму, метод субтрактивної кластеризації, модель нечіткої логіки. У роботі систематизовано підходи до аналізу ефективності державного управління; обґрунтовано екзогенні та ендогенні детермінанти ефективної економічної політики держави; досліджено вплив інституціонального середовища на процес формування ефективної державної політики. Обґрунтовано інституціональні підходи до забезпечення ефективності державного управління і здійснення її оцінки з позицій соціальних наслідків.

83 СТАТИСТИКА

83.31 Галузева статистика

83.07.18.0969/0518U000162

Журавльов Олексій Володимирович. Статистичне моделювання інституційного забезпечення трансформації національних економік: Дис... д.е.н. /Національна академія статистики, обліку та аудиту. – Захищена 19.06.2018.

УДК 311.17-047.058:330.34(043.3).

452 с.: 89 табл., 114 іл. – Бібліогр.: 419 назв.

Метою дослідження є узагальнення й теоретичне обґрунтування методологічних та організаційних засад статистичного моделювання інституційного забезпечення трансформації національних економік. Вперше - сформовано сучасну концепцію інституційної статистики, яка охоплює організаційно-методологічну базу й механізм формування статистичних закономірностей, базується на інтернетизації, великих даних та інституціональній парадигмі, розкриває

значення інклюзивних та екстрактивних, формальних і неформальних інститутів у траєкторії економічного розвитку національних економік. Це дало можливість оцінити вплив інститутів за якісними і кількісними параметрами на економічне зростання в моделях панельних даних для країн, диференційованих за рівнем економічного й інституційного розвитку; - розроблено методологічні засади статистичного дослідження інституційного забезпечення трансформації національних економік, що дозволяє проводити компаративний статистичний аналіз та готувати стандартизовані управлінські заходи для країн схожого інституційного розвитку у контексті глобальних перетворень; розроблено комплекс авторегресійних моделей, які дали змогу описати вплив імпульсних шоків на показники трансформації в країнах Східноєвропейського порубіжжя та Вишеграду з урахуванням диференціації у реакціях на зміни характеристик попередніх станів. Це дозволило оцінити економічну динаміку у довгострокових та короткострокових періодах у варіації змінних; - розроблено методологію та відповідні статистичні моделі, що відображають динаміку інституційних змін у національних економіках на основі аналізу панельних даних, які охоплюють: моделювання витрат на освіту; частку жінок у структурі робочої сили; потенціал людського розвитку, а також характеризують відмінності у інтернетизації, відношенні до права власності, частці послуг у структурі ВВП та рівень соціальної глобалізації. Удосконалено - систему індикаторів інституційної статистики, отриману шляхом об'єднання даних та індексів із різних джерел, яка має міждисциплінарний характер і включає економічні та неекономічні індикатори. Це дозволило поглибити економічну діагностику траєкторії розвитку, притаманну країнам, диференційованим за рівнем інституціоналізації, і провести їх статистичне зіставлення; - методологічні засади імплементації концепції великих даних в систему інституційної статистики як важливої ланки офіційної статистики, що передбачає зміни в системі офіційних інститутів, у тому числі коригування законодавчої бази для електронного суцільного й вибіркового статистичного обстеження. Це забезпечує статистичну компаративність і уможливило узагальнення досвіду інституційного забезпечення трансформації національних економік та розроблення ефективної державної політики в різних сферах відповідно до інституційних пріоритетів розвитку; - статистичні моделі економічного розвитку в частині їх інституційного наповнення через включення індексів "соціальна глобалізація", "економічна глобалізація", "політична глобалізація" та інших, що надало можливість сформувати базу неекономічних чинників, які виступають індикаторами якості інституційного забезпечення трансформації національних економік; - класифікацію економіко-статистичних моделей задля виявлення впливу чинників трансакційних витрат на економічний розвиток у країнах Східноєвропейської порубіжжя і Вишеградської групи для визначення значущих факторів, насамперед ступеня розвитку інвестиційно-інноваційного клімату як необхідного елементу інституційного забезпечення трансформації; - концептуальні положення підвищення ефективності трансформації національних економік через впровадження проміжних інститутів - введення селективних податків, реформування судів і підвищення ефективності урядів, створення попиту на освічений людський капітал, наближення до порядку держави відкритого доступу, переформатування суспільного договору. Це дало змогу включити до статистичних моделей низку чинників, які пояснюють траєкторії економічного розвитку. Дістали подальшого розвитку - методологічно-інституційне забезпечення трансформації економіки України через використання нейронних мереж радіальної базисної функції, що дало можливість спрогнозувати темпи економічного зростання, об'єм ВВП (за паритетом купівельної спроможності), індекс

соціальної глобалізації, кількість користувачів Інтернету та частку послуг у структурі ВВП України до 2021 р. Така конкретизація чинників статистичних моделей може бути підґрунтям для порівнянь країн і регіонів для виявлення інклюзивних та екстрактивних тенденцій; - трактування дефініцій "інститути", "інституційне середовище", "інституційна траєкторія", "інклюзивні інститути", "екстрактивні інститути" для обґрунтування методологічних засад статистичного моделювання та економічної діагностики інституціоналізації економічної трансформації; - класифікація трансформаційних зрушень у країнах за статистичними чинниками впливу інституційного середовища на економічне зростання, що дозволило виділити дві групи країн: з домінуванням інклюзивних інститутів та з їх обмеженим впливом чи відсутністю взагалі. Такий підхід формує наукове підґрунтя для модернізації управлінських та статистичних концепцій і має на меті запобігання створенню екстрактивного інституційного середовища; - статистичні моделі динамічних рядів даних проекту Медісона щодо країн Східноєвропейського порубіжжя і Вишеградської групи на основі здійснення кластеризації зазначених країн. Це дозволяє підвищувати достовірність статистичного аналізу, визначати пріоритети інституційного розвитку та формувати концептуальні підходи до виявлення впливу інституційного забезпечення на трансформації національних економік.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.01 Загальні питання стандартизації

84.07.18.0970/0217U006242

Розроблення СОУ НАН "Катанка з нелегваної сталі для переробляння на дріт. Особливі вимоги до катанки загального призначення": Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Рибалка Є.М. – ДР 0116U003147. УДК 006:669.14:621.771.25.083.133.

28 с.

Розроблено стандарт НАН України, гармонізований з міжнародним стандартом ISO 16120-2:2011. Він поширюється на катанку загального призначення, встановлює способи замовлення катанки за хімічним складом сталі або за границею міцності під час розтягування. В стандарті наведені норми показників якості та методи їх контролювання, встановлені в ISO 16120-1:2011, які не застандартизовані в Україні, але є обов'язковими для підтвердження відповідності вітчизняної продукції сучасним вимогам світового ринку

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.07.18.0971/0217U004603

Вишукувальні роботи з оцінки фізико-хімічних властивостей води та відкладень ґрунту Лелеківського водосховища м.Кропивницький: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Медведєва Ольга Володимирівна. – ДР 0116U008166. УДК 504.455:57.013 (477.65).

34 с.

Наведені результати вишукувальних робіт з оцінки фізико-хімічних властивостей води та відкладень ґрунту Лелеківського водосховища м. Кропивницький. Зроблено висновки про якість води та донних відкладень. Результати дослідження використано при проведенні паспортизації підто-

плених територій м. Кропивницький. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.07.18.0972/0217U004633

Глобальні атомні катастрофи і мінімізація їх впливу на навколишнє середовище та населення: Заключний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Бар'яхтар Віктор Григорович. – ДР 0114U002559. УДК 504.03:316.

208 с.

Проаналізовано причини виникнення атомних катастроф та їх вплив на навколишнє середовище та населення. Розроблено підходи щодо захисту навколишнього середовища і населення від найбільш значущих чинників радіаційних ударів. Проведено аналіз методів визначення забруднення повітря, води і територій радіонуклідами. Досліджено існуючі матеріали щодо йодної атаки при ядерній аварії і відпрацьовано методи захисту населення від зовнішніх і внутрішніх шляхів надходження йоду в організм людини. Визначено роль молока, значення і методи проведення йодної профілактики. Досліджено методи захисту населення від опромінення внаслідок забруднення ґрунту цезієм і стронцієм. Вивчено проблеми водопостачання населення в залежності від місця розташування АЕС на прикладі катастрофи, яка сталась на Чорнобильській АЕС. Проаналізовано систему контрзаходів, які забезпечують безпечний рівень проживання в другий період.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.07.18.0973/0417U002272

Кукурудзяк Катерина Василівна. Вплив свинарських господарств різної потужності на екологічний стан прилеглих територій:

Дис... к.с.-г.н. /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України. – Захищена 30.05.2017.

УДК 58.073:58.04:574.21.

154 с.: 19 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 146 назв.

Згідно з результатами проведених досліджень комплексного екологічного оцінювання виявлено істотне забруднення атмосферного повітря, ґрунту та відкритих водойм у зоні впливу свинарських господарств різної потужності шкідливими речовинами та мікроорганізмами. За ретроспективним аналізом виявлено високий потенціал України до розвитку свинарства та його залежність від сприятливих умов для розвитку економіки. Установлено, що ступінь забруднення атмосферного повітря та ґрунту шкідливими речовинами і мікроорганізмами підвищується відповідно до збільшення потужності господарств. Досліджено та описано закономірності цього впливу у просторі і часі. Експериментально доведено, що існуючі розміри санітарно-захисних зон господарств не забезпечують необхідного захисту населення та довкілля від їх впливу. Аргументовано необхідність перегляду їх розмірів або удосконалення технологій поводження з відходами. Доведено необхідність використання біоіндикаційних методів для проведення екологічного моніторингу, оскільки було з'ясовано, що вони виявляють ступінь впливу свинарських господарств на стан навколишнього середовища та його закономірності на різних етапах забруднення із високою вірогідністю. Запропоновано комплекс методів екологічного моніторингу стану атмосферного повітря, що викладено у методичних рекомендаціях "Екологічна оцінка

стану атмосферного повітря у районах розташування сви-
нарських господарств".

87.07.18.0974/0217U004880

Визначення вмісту забруднюючих речовин у пробах поверхневих та підземних вод для забезпечення участі громадськості у процесі контролю за діяльністю щодо будівництва та експлуатації промислового комплексу "Звіривницька ферма з розведення норки" на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна; Керівник Сорока Максим Леонідович. – ДР 0116U002825. УДК 504.4.054:502.2.05.

32 с.

Мета роботи - Організація системи моніторингу та визначення показників складу та властивостей поверхневих та підземних вод в межах можливого техногенного впливу промислового комплексу "Звіривницька ферма з розведення норки" на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області. Метод дослідження - експедиції у польових умовах за формами згідно наказу Мінприроди України від 19.04.2013 за № 179, інструментально-лабораторні методи аналізу складу та властивостей проб вод згідно переліку МВВ, затвердженого Головним державним інспектором України з охорони навколишнього природного середовища від 01.03.2013 У рамках науково-дослідної роботи створено базу для порівняння та моніторингу впливу тваринницького комплексу на стан поверхневих та підземних вод в межах території села Шульгівка. Для комплексної екологічної оцінки обрано сім контрольних точок, які диференційовані за зонами впливу та з урахуванням місцевої топографії, рівня підземних вод та гідрологічних особливостей місцевості. Розроблено план інструментально-лабораторного визначення стану природних вод за групою гідрологічних, гідрохімічних та інтегральних показників у період весняного та осіннього повноводдя та літнього періоду "низької" води. За результатами експедицій виконано порівняльний аналіз результатів вимірювань складу та властивостей вод з нормативами граничних концентрацій забруднюючих речовин у воді об'єктів штучної меліорації. Результати науково-дослідної роботи впроваджено ГО "Шульгівська громада" під час виконання проекту UN Democracy Fund № UDF-UKR-11-472. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - формування індивідуальних значень фонових концентрацій забруднюючих речовин у поверхневих та підземних водах села Шульгівка.

87.07.18.0975/0217U004882

Визначення кількісних характеристик вмісту та оцінка залишкових концентрацій забруднюючих речовин у ґрунті, знятому в наслідок ліквідації аварійного розливу сирої нафти на місці транспортної події по станції Городище: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна; Керівник Сорока Максим Леонідович. – ДР 0117U007408. УДК 504.054:656.085 [656.073.76:502.572:665.7].

32 с.

Звіт про НДР: 34 с., 4 рис., 12 табл., 19 джерел Об'єкт дослідження - кількісні характеристики вмісту нафтопродуктів у ґрунті, знятому в наслідок ліквідації аварійного розливу сирої нафти на місці транспортної події по станції Городище. Мета роботи - експериментально оцінити залишкові концентрації нафтопродуктів у ґрунті, знятому в наслідок

ліквідації аварійного розливу сирої нафти на місці транспортної події по станції Городище, а також визначити шляхи поводження з цим ґрунтом. Метод дослідження - експериментальні нормативні методи згідно МВВ 081/12-0725-10, МВВ 081/12-0721-10 та МВВ 081/12-0785-10. У рамках НДР проведено відбір та інструментально-лабораторний аналіз проб ґрунтів за показниками масової частки нафтопродуктів (неполярних вуглеводнів) та органічних речовин, що екстрагуються петролейним ефіром. За результатами аналізу результатів вимірювань та фонових концентрацій зроблений висновок щодо екологічної безпеки ґрунтів у місцях їх тимчасового зберігання на землях відводу станцій Цвіткове та Лелеківка. За результатами НДР складено два протоколи за результатами вимірювань та два акти відбору проб ґрунтів у землях відводу станцій Цвіткове та Лелеківка, які передані замовнику НДР для цільового використання. Результати НДР можуть бути використані для обґрунтування поводження та цільового використання ґрунту у технологічному процесі колійного господарства залізниць України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.07.18.0976/0217U006103

Біологічне очищення відпрацьованих сорбентів: Заключний звіт /Львівський національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Чайка Оксана Григорівна. – ДР 0114U001235. УДК 504.054.

10 с.

Проведено моніторинг та аналіз методів очищення відходів регенерації моторних оливі біологічним методом.

87.27 Охорона рослинного і тваринного світу

87.07.18.0977/0217U004634

Вплив техногенного забруднення атмосферного повітря на стан епіфітної лишайникової рослинності дендрологічного парку "Олександрія" НАНУ: Заключний звіт /Державний дендрологічний парк "Олександрія" Національної академії наук України; Керівник Галкін Сергій Іванович. – ДР 0112U002036. УДК 582.29:57.084:581.5:[712.253:58](477.41).

137 с.

Заключний звіт по НДР, 137 с., 62 рис., 3 таб., 139 першоджерел використаної літератури, 2 додатки. Об'єкти досліджень - епіфітні лишайники та ліхеносинузії локалітетів дендропарку "Олександрія" та прилеглої до дендропарку території. Мета роботи: в зв'язку з техногенним забрудненням території дендропарку "Олександрія" та погіршенням стану атмосферного повітря провести дослідження з оцінки життєвого стану епіфітної лишайникової рослинності основних паркоутворюючих порід. В роботі використані методи - загальнонаукові (індукція та дедукція, аналогії, узагальнення) та спеціальні (польові, біоморфологічні, флористичні). В результаті виконаної роботи вивчено видовий склад епіфітних лишайників дендропарку "Олександрія", проведено порівняльний аналіз з іншими ботанічними установами. Встановлено, що з локалітетів парку зникли такі поширені раніше високочутливі до атмосферного забруднення види, як *Romalina capitata*, а також деякі представники родини *Physciaceae*: *Phaeophyscia ciliata* та *Physcia caesia*. Показано, що на теперішній час в локалітетах парку знаходиться 94 види лишайників, які відносяться до 25 родин. Найбільша кількість епіфітних видів лишайників була зафіксована на корі *Quercus robur* (48 видів), дещо менша на корі *Populus x canescens* (43 види) та *Fraxinus excelsior* (40 видів). Порівняльний аналіз різних досліджених територій показав, що в насадженнях парку, де рівень атмосферного забруднення значно вищий, найбільш чутливі до забруднення види лишайників відсутні. Однак в цілому стан атмосферного за-

бруднення задовільний. Умови одержання звіту: за договором 09113, Київська обл., м. Біла Церква - 13, дендропарк "Олександрія" НАН України

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.07.18.0978/0217U004665

Обґрунтувати метод створення інтерактивної он-лайн карти екологічних проблем України з використанням Інтернет-ресурсів (пошукова): Заключний звіт /Інститут водних проблем і меліорації; Керівник Шевчук Сергій Анатолійович. – ДР 0116U003975. УДК 502.1;004.5.

50 с.

Розміщення на веб-сервері та впровадження інтерактивної он-лайн карти екологічних проблем України для моніторингу та подальшого вирішення ключових проблем на місцевому та державному рівні.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.07.18.0979/0417U002190

Бернацька Наталія Любомирівна. Зниження рівня забрудненя дріжджовмісних стічних вод в умовах кавітації: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 12.05.2017.

УДК 66.084; 628.31; 658.265; 534.29.

167 с.: 10 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

Проведено аналіз сучасного стану та проблем техногенного забруднення навколишнього середовища стічними водами, що містять дріжджі. Запропоновано основи технології кавітаційного знезараження стічних вод з метою зменшення викидів в навколишнє середовище. Визначено константи швидкості дезагрегації дріжджових клітин та швидкості руйнування клітин мікроорганізмів у даній системі. Запропоновано технологічну схему процесу кавітації очищення стічних вод з використанням вібраційного електромагнітного кавітатора. Виконано техніко-економічне обґрунтування і оцінено еколого-економічну ефективність від впровадження технології віброкавітаційного очищення виробничих стоків підприємств харчової промисловості.

87.07.18.0980/0417U002242

Козуля Марія Михайлівна. Комплексна інформаційно-системна оцінка рівня екологічної безпеки складних об'єктів: Дис... к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 504.7.064.3:614.

190 с.: 4 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

У дисертаційній роботі вирішена науково-практична задача комплексної інформаційно-системної оцінки рівня екологічної безпеки складних об'єктів ("система - навколишнє середовище") на основі розробки інформаційно-методичного забезпечення відповідно до комплексного застосування методів теорії ентропії та інформації, синергетики, компараторної ідентифікації. Розроблено програмне забезпечення для контролю рівня екобезпеки стану реальних природно-техногенних об'єктів, еколого-соціальних систем і розв'язання завдань контролю екобезпеки техногенних об'єктів на основі розробки інформаційної системи знання-орієнтованих баз даних.

87.07.18.0981/0417U002243

Білова Марія Олексіївна. Системний аналіз еколого-соціально-економічних об'єктів для

визначення комплексної оцінки рівня екологічної безпеки: Дис... к.т.н. /Сумський державний університет. – Захищена 01.06.2017.

УДК 504.7.064.3:614.

211 с.: 10 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

У дисертаційній роботі визначені основні шляхи удосконалення комплексної системи оцінювання рівня екологічної безпеки стану складних об'єктів з виявленням факторів їх дестабілізації, механізмів регулювання їх екологічного сталого розвитку. Надано методичне забезпечення сучасних досліджень у системі екологічної безпеки у контексті концепції сталого розвитку при врахуванні складної ієрархічної структури об'єкта дослідження. Запропоновано комплексне інформаційно-методичне забезпечення оцінки рівня екологічної безпеки системних угруповань при розв'язанні задач екологічної якості за результатами локального, регіонального і глобального моніторингу.

87.07.18.0982/0217U004976

Комплексні біоекологічні дослідження природних екосистем Луганського природного заповідника як основа збереження, відтворення та моніторингу біорізноманіття сходу України: Заключний звіт /Луганський природний заповідник; Керівник Мороз Вадим Анатолійович. – ДР 0112U002112. УДК 502.4, 502.7.

185 с.

У звіті наводяться результати п'ятирічних (2012-2016 рр.) досліджень природних екосистем Луганського природного заповідника. Розглянуто сучасний склад рослинності Стрільцівського степу. Наводяться продром рослинності Стрільцівського степу, складений за даними наявних геоботанічних описів, розглянута структура рослинного покриву та розподіл рослинних угруповань, що досліджувалися на закладеному геоботанічному профілі. Детально розглянуто результати спостережень на існуючих геоботанічних стаціонарах, які ілюструють різні варіанти сукцесій на чорноземних ґрунтах. Надаються дані щодо сучасного видового складу ліхенобіоти Луганського природного заповідника. Наводиться продромус угруповань лишайників Луганського природного заповідника. Визначені основні типи гніздових орнітокомплексів Луганського природного заповідника і досліджених стаціонарів, їх структура та особливості розподілу птахів. Надається порівняльна оцінка орнітокомплексів, основні фактори негативного впливу на комплекси птахів заповідника. Визначені рідкісні види птахів орнітокомплексів заповідника та досліджених стаціонарів і заходи щодо покращення їх збереження на сучасному етапі.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.07.18.0983/0217U004881

Дослідження шляхів утилізації опалого листя у виробництві будівельних матеріалів та композицій: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна; Керівник Сорока Максим Леонідович. – ДР 0117U007407. УДК 504.064.4:658.567.1 [691.311].

27 с.

Звіт про НДР: 27 с., 2 рис., 4 табл., 33 джерела Об'єкт дослідження - технології утилізації відходів у вигляді опалого листя різних зон зелених насаджень міста Дніпропетровська. Мета роботи - визначення можливості утилізації відходів у вигляді опалого листя в процесах виробництва гіпсових будівельних плит різного призначення. Метод дослідження - стандартизовані методи відповідно до ДСТУ Б В.2.7-82-99 та ДСТУ Б В.2.7-111-2001. У рамках НДР у створена нова

технологія виготовлення нетрадиційного гіпсового будівельного матеріалу на основі відходів у вигляді опалого листя. Результати експериментальних та теоретичних досліджень можуть бути використані широким колом спеціалістів у галузі екологічної безпеки, раціонального природокористування, урбаністики, технології будівельних матеріалів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.07.18.0984/0217U006363

Дослідження прикладних проблем екологічно безпечного видалення епідеміологічно небезпечних відходів. Розробка науково-методичних і технічних засад удосконалення сфери поводження з медичними відходами у частині новітніх технологій їх знешкодження та утилізації (на прикладі Північно-Східного регіону): Заключний звіт /Північно-Східний науковий центр НАН і МОН України; Керівник Ровенський Олександр Іванович. – ДР 0115U001058. УДК 504.064.

71 с.

Об'єкт дослідження - технологія поводження з медичними і біологічними відходами. Мета роботи - розробка інтегрованої системи управління поводження з медичними відходами, розробка новітніх технологій та обладнання для знешкодження і утилізації медичних й біологічних відходів лікувально-профілактичних установ та некондиційних лікарських препаратів, а також: розробка пілотного проекту щодо впровадження екологічно безпечної технології комплексної переробки медичних відходів. Структура та методи досліджень. Проаналізовано та класифіковано всі існуючі технології знешкодження медичних відходів, надана обґрунтована оцінка кожній з них за критеріями відповідності екологічним нормам та прийнятності до економічних умов впровадження на території України. Всі розробки та технічні засоби по поводженню з відходами, що спроектовані на базі існуючого дослідження, мають тісний взаємозв'язок з існуючим законодавством та досвідом країн Європейського союзу і виконані на сучасному науково-технічному рівні. Наведені практичні та експериментальні висновки щодо технології, яка б задовольнила потреби України. Розроблені науково-методичні і технічні засоби подальшого вдосконалення та розвитку екологічно безпечного поводження з медичними і біологічними відходами, розроблені проекти нових перспективних технологій, технічних засобів, механізмів поводження з медичними і біологічними відходами, що дозволить більш обґрунтовано планувати економічні витрати, пов'язані з їх утилізацією. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.17 Планування і здійснення запусків космічних апаратів і штучних небесних тіл

89.07.18.0985/0217U006221

Розробка методики заміни випробувань КА на стійкість до акустичних навантажень випробуваннями на широкополосну вібрацію. Розробка засобів захисту КА від вібраційних навантажень під час транспортування та виведення на орбіту. Розробка методики оцінки техніко-економічних показників створення та технічного рівня космічних апаратів дистанційного зондування Землі: Заключний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Пилипенко Олег Вікторович. – ДР 0116U005590. УДК 629.782.

347 с.

Об'єкти дослідження - вплив вібраційних навантажень на космічний апарат під час транспортування і виведення на орбіту, техніко-економічні показники космічних апаратів дистанційного зондування Землі. Мета роботи - розробка засобів захисту космічних апаратів від вібраційних навантажень під час транспортування і виведення на орбіту, розробка методики заміни випробувань КА на стійкість до акустичних навантажень випробуваннями ширококутовою вібрацією, розробка методики оцінки техніко-економічних показників створення та технічного рівня КА дистанційного зондування Землі. Методи дослідження - методи математичного моделювання, теорія коливань, системний аналіз, інформаційно-аналітичний метод. Отримані результати - розроблено розрахункову схему і математичну модель, що дозволяють досліджувати динамічні показники КА при дії випадкових збурень, сформовано реалізації заданих вібрацій при повітряному, автомобільному і залізничному видах транспортування КА, обрано параметри віброізоляторів, запропоновано конструктивну схему пневматичної системи віброзахисту космічного апарата від поздовжніх динамічних навантажень, що діють під час його виведення на орбіту, та обрано її параметри, зроблено висновок про теоретичну можливість заміни акустичного стенду вібраційним, розроблено методику розрахунку очікуваних витрат на створення космічного апарата ДЗЗ та методику оцінки технічного рівня КА ДЗЗ як показника якості та конкурентоспроможності. Галузь застосування - космічна галузь України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.07.18.0986/0217U006222

Розробка методики оцінки техніко-економічних показників створення та технічного рівня космічних апаратів дистанційного зондування Землі: Заключний звіт /Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро Інституту технічної механіки НАН України; Керівник Алпатов Анатолій Петрович. – ДР 0116U007736с. УДК 629.782.

58 с.

Об'єкт дослідження - методичні напрацювання щодо оцінки техніко-економічних характеристик створення і технічного рівня космічних апаратів дистанційного зондування Землі. Мета роботи - розробка проекту методики оцінки технічного рівня КА ДЗЗ на сучасній науково-технічній базі. Застосовувані методи - теорії систем, системного аналізу, інформаційно-аналітичні, експертні оцінки, матричного обчислення. Отримані результати. Розроблено алгоритм розрахунку технічного рівня КА ДЗЗ, наведено приклад розрахунку технічного рівня КА "Січ 2М". Результати даної роботи будуть використані для розробки методики оцінки техніко-економічних показників створення та технічного рівня космічних апаратів дистанційного зондування Землі. Галузь застосування - космічна галузь України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.25 Космічна техніка і технологія

89.07.18.0987/0217U004815

Розробка веб-інтегрованого інформаційного комплексу відображення результатів виконання НЦУВКЗ задач за призначенням: Заключний звіт /Національний центр управління та випробувань космічних засобів Державного космічного агентства України; Керівник Мамарев Віктор Миколайович. – ДР 0116U004437. УДК 629.78.

52 с.

Проведено розробку комплексу отримання, обробки та відображення результатів виконання НЦУВКЗ задач за призначенням в частині систем дистанційного зондування

Землі та геофізичного моніторингу, що забезпечить підвищення інформативності формалізованих доповідей без погіршення показників оперативності та доведення інформації користувачам. Здійснено аналіз моделей взаємодії "клієнт-сервер" за результатами якого обрано архітектуру веб-інтегрованого інформаційного комплексу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0988/0217U004816

Науково-технічні пропозиції з формування системи моніторингу для проекту "Іоносат-Мікро": Заключний звіт /Головний центр спеціального контролю; Керівник Лящук Олександр Іванович. – ДР 0116U006323. УДК 629.78.

41 с.

Проведено оцінку можливості залучення геофізичної мережі Головного центру спеціального контролю для підсупутникового моніторингу в космічному проекті "Іоносат-Мікро" і формування відповідних пропозицій на основі аналізу перспектив виконання завдань Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 рр. і поточного стану засобів НЦУВКЗ. Розроблено науково-технічні пропозиції по відновленню і розвитку наукової наземної космічної інфраструктури. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0989/0217U004819

Оцінка можливостей застосування технічних засобів ГПСК для моніторингу космічної погоди (МКП): Заклучний звіт /Головний центр спеціального контролю; Керівник Лящук Олександр Іванович. – ДР 0116U006325. УДК 629.78.

42 с.

Проведено оцінку можливості застосування технічних засобів геофізичної мережі Головного центру спеціального контролю для моніторингу космічної погоди. Викладено науково-технічну пропозицію щодо можливості розвитку наземної інфраструктури шляхом створення Центру прогнозування космічної погоди. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0990/0217U004820

Методика прогнозування імовірних сейсмогенних зон в межах платформної частини України: Заклучний звіт /Головний центр спеціального контролю; Керівник Лящук Олександр Іванович. – ДР 0116U006326. УДК 629.78.

57 с.

Досліджено можливість на основі ряду геолого-геофізичних критеріїв здійснювати прогнозування можливих сейсмогенних зон в межах платформної частини території України. Представлено розташування епіцентрів землетрусів, зареєстрованих мережею стаціонарних регіональних станцій і тимчасово встановлених автономними аналогови-ми і цифровими сейсмічними станціями. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0991/0217U004822

Оцінка можливостей використання високоточної астрономічної установки: Заклучний звіт /Західний центр радіотехнічного спостереження; Керівник Саваневич Володимир Євгенович. – ДР 0116U006328. УДК 629.78.

26 с.

Проведена оцінка можливостей використання високоточної астрономічної установки (ВАУ) у складі технічних засобів СКАКО. Оцінка технічного стану ВАУ та визначення

напрямків її модернізації з метою забезпечення ефективного виконання задач СКАКО. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0992/0217U004823

Розробка науково-технічних пропозицій з розвитку оптичних засобів СКАКО: Заклучний звіт /Західний центр радіотехнічного спостереження; Керівник Саваневич Володимир Євгенович. – ДР 0116U006329. УДК 629.78.

75 с.

За результатами проведеного аналізу існуючих у світі та в Україні оптичних засобів спостереження за КО розглянуті можливості розширення складу оптичних засобів спостереження СКАКО, які зможуть стати основними джерелами інформації про просторове положення КО та їх функціональне призначення. Вироблені відповідні науково-технічні пропозиції з розвитку оптичних засобів спостереження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0993/0217U004824

Методика оптимального планування зйомки з урахуванням обмежень: Заклучний звіт /Центр прийому і обробки спеціалізованої інформації та контролю навігаційного поля; Керівник Стасюк Василь Михайлович. – ДР 0116U006330. УДК 629.78.

19 с.

Розроблена методика для створення програмного забезпечення автоматизації процесу роботи оператора служби планування в ході вирішення задачі оптимального планування зйомки з урахуванням заданих параметрів обмежень. Підвищення рівня автоматизації та вдосконалення організації роботи зйомки космічних апаратів дистанційного зондування Землі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.07.18.0994/0217U006219

Науково-методичне забезпечення Програми. Розроблення складових частин Програми на 2018-2022 роки та забезпечення її фінансово-економічного обґрунтування: Заклучний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Пилипенко Олег Вікторович. – ДР 0116U008908. УДК 629.782.

296 с.

Об'єкт дослідження - методичні напрацювання щодо розрахунку очікуваних затрат та доходів за проектами ракетно-космічної техніки. Мета роботи - системні дослідження щодо розроблення проекту Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми на 2018-2022 роки. Основне завдання роботи - розроблення фінансово-економічного обґрунтування Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018-2022 роки. Метод дослідження - інформаційно-аналітичний, системного аналізу, експертної оцінки, метод центрального елемента. Результати досліджень. Розроблено фінансово-економічне обґрунтування Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018-2022 роки. Отримані результати будуть використані для розроблення проекту фінансово-економічного обґрунтування Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2018-2022 роки. Галузь застосування – космічна галузь України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.07.18.0995/0217U006220

Науково-технічне супроводження створення

розробка нормативно-технічної документації щодо метрологічного забезпечення відповідної медичної апаратури; підвищення якості діагностичного обслуговування пацієнтів і безпеки роботи з апаратурою самого медичного персоналу. В процесі виконання етапу: визначено склад вітчи-

зняної парамагнітної рідини для МРТ; розроблені методичні рекомендації щодо визначення референтних діагностичних рівнів; розроблена методика щодо проведення РЛД. Робота розповсюджується за договірною ціною.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Аблязова Ельвіна Зуфарівна	0073	Воронкова Ганна Володимирівна	0850
Аверкін Дмитро Іванович	0562	Гайду Олександр Васильович	0949
Албул Олександр Сергійович	0521	Галай Марія Дмитрівна	0921
Александрова Оксана Олександрівна	0329	Галієнко Людмила Іванівна	0909
Алексєєв Олексій Олександрович	0455	Галімска Інна Іванівна	0267
Андрійчук Тетяна Ростиславівна	0447	Галушак Марія Омелянівна	0364
Антонова Ольга Валеріївна	0945	Гапон Юлія Володимирівна	0094
Антощенков Роман Вікторович	0771	Гармата Олександр Миколайович	0274
Асадчих Оксана Василівна	0251	Герасимчук Вікторія Романівна	0833
Афанасьєв Дмитро Миколайович	0029	Герасимчук Наталія Вікторівна	0193
Бабич Олександр Вікторович	0538	Гладун Сергій Валентинович	0365
Баланик Анна Ярославівна	0210	Гнатик Роман Богданович	0488
Баранецька Юлія Миколаївна	0268	Гойдало Ірина Василівна	0101
Бачурський Денис Васильович	0600	Головач Сергій Володимирович	0519
Берегова Христина Андріївна	0672	Голодна Антоніна Василівна	0721
Береговський Василь Васильович	0536	Голубенко Ірина Ігорівна	0152
Березовецький Сергій Андрійович	0772	Гончар Людмила Вікторівна	0230
Бернацька Наталія Любомирівна	0979	Горяча Лілія Миколаївна	0898
Бедункова Ольга Олександрівна	0460	Григор'єв Геннадій Степанович	0054
Беляєв Анатолій Олександрович	0839	Гриджук Оксана Євгенівна	0261
Биконя Оксана Павлівна	0249	Грижак Ігор Гнатович	0814
Билінська Олександра Сергіївна	0307	Гриценко Олександр Миколайович	0666
Бігунова Наталя Олександрівна	0303	Грицишин Володимир Петрович	0011
Білай Андрій Іванович	0847	Грона Наталія Вікторівна	0262
Білецька Сюзанна Юріївна	0306	Губань Радим Васильович	0107
Білик Олена Миколаївна	0285	Гуда Антон Ігорович	0363
Білова Марія Олексіївна	0981	Гулов Олексій Володимирович	0376
Боб'як Діана Дмитрівна	0326	Гурко Олександр Геннадійович	0645
Богдан Тетяна Вікторівна	0813	Данелія Онісе Сілованович	0194
Божок Олександр Сергійович	0689	Дашкуєв Магомед Ахмедович	0050
Бойко Вячеслав Миколайович	0357	Двадненко Володимир Якович	0787
Бойко Дмитро Олександрович	0809	Делавар-Касмаї Мохаммад	0807
Борисенко Володимир Іванович	0503	Демиденко Ярослава Сергіївна	0007
Бортник Сергій Миколайович	0173	Джус Олена Іванівна	0450
Ботвінов Ростислав Геннадійович	0947	Диндар Олена Анатоліївна	0819
Бринзей Богдан Сергійович	0060	Дмитренко Євген Анатолійович	0702
Бублик Ярослав Юрійович	0463	Добричева Дар'я Вікторівна	0490
Буглай Наталя Михайлівна	0017	Добровольський Дмитро Миколайович	0177
Буравченко Костянтин Олегович	0545	Довгань Надія Юріївна	0257
Бурлака Дар'я Олександрівна	0318	Довіна Марина Сергіївна	0317
Буртієв Рашід Зетович	0480	Доник Василь Дмитрович	0643
Буряченко Олександр Євгенович	0941	Дончак Володимир Андрійович	0444
Бусуйок Діана Вікторівна	0168	Дорош Марія Сергіївна	0938
Валюшко Іван Васильович	0200	Дробот Олена Анатоліївна	0247
Вандін Євген Валерійович	0178	Дубик Олександр Миколайович	0789
Вежновець Тетяна Андріївна	0916	Дубик Ярослав Романович	0414
Вішнікіна Любов Петрівна	0239	Дубовик Євген Іванович	0801
Вовк Світлана Олександрівна	0199	Дудка Тетяна Юріївна	0234
Водолазкіна Катерина Олександрівна	0546	Дума Олександр Олегович	0174
Возний Денис Віталійович	0848	Євгенєва Марія Василівна	0334
Возний Сергій Олександрович	0957	Євмешкіна Олена Леонідівна	0940
Войцеховська Ірина Михайлівна	0150	Євтєєва Любов Іванівна	0561
Волошенко Інна Олександрівна	0205	Євтушенко Юлія Олександрівна	0282
Волощук Діана Анатоліївна	0849	Єгорова Катерина Сергіївна	0835
Вольвач Лариса Миколаївна	0491	Єловська Юлія Володимирівна	0304
Воробйов Яків Анатолійович	0351	Єрьоміна Катерина Андріївна	0669
		Жук Юрій Олексійович	0225

Журавель Петро Анатолійович	0948	Коломієць Олена Миколаївна	0309
Журавльов Олексій Володимирович	0969	Комарницький Микола Михайлович	0180
Завальнюк Олена Валентинівна	0003	Кондратьєва Вероніка Ігорівна	0012
Заволодько Ганна Едвардівна	0792	Кононенко Валерій Васильович	0015
Загурська Світлана Миколаївна	0005	Копчак Оксана Вікторівна	0826
Задорожній Олександр Васильович	0141	Коренева Маргарита Миколаївна	0140
Зайцева Алла Віталіївна	0252	Корнієнко Інокентій Олексійович	0298
Закаріан Дора Арамаїсівна	0347	Корчакова Наталія Вікторівна	0290
Закіров Марат Борисович	0196	Корчова Олена Михайлівна	0272
Замелюк Марія Іванівна	0280	Костіна Надія Анатоліївна	0956
Запровальна Ольга Євгеніївна	0810	Костюченко Юрій Васильович	0997
Заросило Віталій Володимирович	0139	Котеньов Олексій Геннадійович	0167
Захарченко Андрій Миколайович	0148	Кравченко Іван Олександрович	0133
Збіглей Любов Зіновіївна	0389	Кравченко Ніна Олександрівна	0302
Зворигіна Валерія Євгеніївна	0753	Красіловська Зоя Валеріївна	0954
Зінченко Дмитро Олександрович	0668	Кривенко Людмила Станіславівна	0821
Золотарьова Галина Миколаївна	0286	Крисак Алла Іванівна	0064
Золотарьова Наталія Іванівна	0135	Крупеня Ірина Миколаївна	0209
Зоріна Вікторія Іванівна	0294	Крупницька Олеся Михайлівна	0390
Зуйко Віра Ігорівна	0686	Крутько Анастасія Леонідівна	0105
Іванов Євген Анатолійович	0486	Кудрявцев Валерій Іванович	0157
Іванчикова Світлана Миколаївна	0283	Кузенко Євген Вікторович	0797
Івасюк Юлія Ігорівна	0456	Кукуленко-Лук'янець Інна Володимирівна	0288
Івашкевич Едуард Зенонович	0289	Кукурудзяк Катерина Василівна	0973
Івашкевич Ірина Владиславівна	0291	Кулік Тетяна Ігорівна	0679
Ігнатенко Вікторія Дмитрівна	0311	Кульчицька Ірина Остапівна	0369
Іжевська Оріся Петрівна	0685	Кунинець Андрій Володимирович	0360
Ізбаш Леонід Михайлович	0275	Курбет Олександра Петрівна	0038
Ілішова Ольга Миколаївна	0244	Курдибаха Оксана Миколаївна	0292
Ільницька Олена Юрійівна	0736	Куріцина Світлана Альбертівна	0820
Ісаєва Тетяна Миколаївна	0352	Кух Аркадій Миколайович	0255
Ісайкова Олена Іванівна	0840	Куценко Тетяна Володимирівна	0232
Кабаченко Ганна Сергіївна	0080	Куцька Олеся Миколаївна	0019
Кавушевська Наталія Сергіївна	0899	Кучер Тетяна Володимирівна	0896
Казаков Віталій Сергійович	0831	Кучерук Михайло Миколайович	0195
Кайдрович Христина Іванівна	0089	Кушніренко Інеса Василівна	0818
Карауш Наталія Миколаївна	0418	Лаврук Віталій Валерійович	0087
Каричковський Василь Дмитрович	0260	Лаппо Віолетта Валеріївна	0256
Карпенко Олена Олексіївна	0013	Лашко Юлія Анатоліївна	0379
Карпенко Сергій Анатолійович	0591	Левкович Оксана Володимирівна	0071
Карпінєць Людмила Іванівна	0461	Лега Дмитро Олександрович	0897
Касьянова Марина Миколаївна	0204	Лектоваров Костянтин Сергійович	0305
Катаєва Марія Олександрівна	0652	Леневич Оксана Іванівна	0464
Качмар Олександра Василівна	0002	Лещинський Віктор Петрович	0963
Кватернюк Олена Євгенівна	0808	Лисенко Марина Ігорівна	0188
Квітка Сергій Андрійович	0939	Лисинчук Дмитро Володимирович	0484
Кириленко Оксана Миколаївна	0084	Литвинчук Леся Михайлівна	0296
Клос Лілія Євгенівна	0254	Литовченко Ірина Миколаївна	0258
Коваленко Олена Артурівна	0691	Лищенко Маргарита Олександрівна	0086
Коваль Ірина Андріївна	0297	Лін Сяо	0243
Ковальчук Віктор Миколайович	0951	Літвінова Юлія Сергіївна	0358
Ковтун Віта Петрівна	0092	Лицький Василь Олексійович	0754
Когут Тетяна Валеріївна	0332	Лозинський Сергій Едуардович	0817
Козуля Марія Михайлівна	0980	Лотоцька Віта Миронівна	0325
Койчев Євгеній Анатолійович	0844	Лукашук Віта Петрівна	0720
Колодяжна Анастасія Олегівна	0443	Лук'янчук Руслан Валерійович	0955
Коломієць Катерина Василівна	0487	Лук'янцева Галина Володимирівна	0469

Лучаківський Андрій Олегович	0075	Ортіна Ганна Володимирівна	0943
Лю Цзя	0277	Осадчук Тетяна Романівна	0336
Любич Віталій Володимирович	0770	Остапчук Олег Васильович	0151
Любчич Анна Миколаївна	0164	Отрадська Тетяна Василівна	0950
Лютак Олена Миколаївна	0049	Павликівська Ольга Іванівна	0088
Лявинець Георгій Михайлович	0697	Пак Володимир Ігорович	0953
Ляшенко Дмитро Олексійович	0472	Палишнюк Катерина Юріївна	0756
Ляшенко Надія Анатоліївна	0156	Панов Сергій Феофанович	0250
Магулка Ірина Володимирівна	0910	Пановик Уляна Петрівна	0373
Мазурець Юрій Олександрович	0206	Пантюк Тетяна Ігорівна	0233
Макаренко Інна Олександрівна	0043	Панчак-Бялоблоцка Надія Василівна	0197
Макеев Сергій Юрійович	0241	Панченко Сніжана Сергіївна	0154
Максимець Віра Євгенівна	0208	Парфентьева Наталія Дмитрівна	0845
Максимчук-Макаренко Світлана Олексіївна	0316	Пасієшвілі Нана Мерабівна	0822
Маланчук Олег Борисович	0836	Паска Олег Володимирович	0952
Малашевська Ірина Анатоліївна	0238	Патлачук Олександр Васильович	0108
Малий Євген Іванович	0665	Пеленьо Наталія Володимирівна	0838
Малярчук Ірина Анатоліївна	0147	Печенюк Андрій Володимирович	0642
Мандюк Олексій Орестович	0142	Пилипчук Оксана Станіславівна	0737
Манюк Любов Володимирівна	0278	Підлипна Радміла Петрівна	0057
Мареева Тетяна Вікторівна	0273	Плетньов Вячеслав Миколайович	0640
Маркелов Олександр Едуардович	0537	Плотніков Андрій Валерійович	0842
Мартинов Володимир Іванович	0700	Подоляк Михайло Володимирович	0235
Марчук Олександр Танасійович	0009	Поліщук Віктор Степанович	0942
Маскевич Олена Людвигівна	0349	Полторацк Олександр Борисович	0703
Мацюк Володимир Ярославович	0171	Полторацк Степан Тимофійович	0944
Мельник Андрій Володимирович	0446	Полюдов Олександр Анатолійович	0830
Мельник Олена Олександрівна	0026	Попель Майя Володимирівна	0228
Мельніченко Тетяна Василівна	0246	Приймак Софія Андріївна	0072
Меньшов Олександр Ігорович	0473	Примаков Каміль Юрійович	0145
Миколайко Валерій Павлович	0722	Присяжнюк Василь Петрович	0828
Мироненко Людмила Володимирівна	0027	Прокоп'юк Віта Анатоліївна	0612
Мирутенко Лариса Вікторівна	0287	Прудіус Леся Василівна	0946
Мірошниченко Надія Леонідівна	0313	Пустовалов Іван Вікторович	0293
Москаленко Роман Андрійович	0798	Пяницька Дар'я Всеволодівна	0271
Мунтян Ірина Володимирівна	0033	Райчинець Анатолій Васильович	0010
Муратов Олег Михайлович	0095	Резнікова Анна Олексіївна	0841
Нагієва Севіль Алінагіївна	0832	Рибак Олександр Владиславович	0355
Назаренко Юлія Анатоліївна	0008	Рибалко Ольга Олексіївна	0227
Наугольникова Ольга Михайлівна	0276	Риберт Юрій Олексійович	0811
Науменко Людмила Петрівна	0300	Рибін Андрій Ігорович	0825
Наумова Надія Миколаївна	0109	Рибка Інна Євгеніївна	0155
Невлюдова Вікторія Валеріївна	0517	Романенко Ольга Олександрівна	0083
Нежива Людмила Львівна	0237	Росада Михайло Олексійович	0901
Нежива Ольга Миколаївна	0226		0902
Нейман Євген Вікторович	0354	Рубан Олена Олександрівна	0159
Неліпович Галина Ігорівна	0104	Рудницька Олена Василівна	0090
Нетков Анатолій Дмитрович	0843	Рязанова Надія Сергіївна	0070
Ніколаєнко Тетяна Василівна	0451	Саварин Павло Вікторович	0263
Ніколенко Ксенія Вікторівна	0006	Савченко Олена Віталіївна	0411
Овчаренко Олена Миколаївна	0176	Саух Ірина Василівна	0039
Олешко Олександр Миколайович	0470	Світлична Юлія Олександрівна	0134
Олещенко Іванна В'ячеславівна	0166	Семерей Богдан Володимирович	0143
Олійник Тетяна Вікторівна	0846	Серебро Михайло Володимирович	0106
Опачко Магдаліна Василівна	0259	Сиволоцька Світлана Ігорівна	0163
Оржешковський Василь Володимирович	0816	Сидорович Олена Юріївна	0069
Орленко Микола Іванович	0699	Скарєднов Дмитро Юрійович	0738

Скрипченко Олександра В'ячеславівна	0788	Хохлов Валентин Юрійович	0040
Смаглюк Вікторія Валеріївна	0958	Худенко Олександр Олександрович	0149
Смачило Ростислав Михайлович	0812	Цар Оксана Зіновіївна	0074
Соломчак Дмитро Богданович	0918	Царькова Ольга Вікторівна	0295
Сорокін Дмитро Сергійович	0507	Цвелих Іван Сергійович	0518
Сорокін Олександр Васильович	0388	Цвігун Вікторія Олександрівна	0453
Сорочинська Оксана Андріївна	0265	Циганкова Світлана Григорівна	0698
Сосніна Ольга Володимирівна	0179	Ціж Максим Богданович	0489
Ставицький Віталій Анатолійович	0158	Чальцева Олена Михайлівна	0198
Стародуб Дмитро Миколайович	0144	Челак Олександр Петрович	0207
Степанова Олена Анатоліївна	0214	Череп Олександр Григорович	0085
Стернік Віта Миколаївна	0462	Чернишенко Ольга Олександрівна	0266
Стечак Галина Михайлівна	0279	Чернявський Володимир Володимирович	0815
Стогній Оксана Володимирівна	0320	Черхава Олеся Олегівна	0301
Стрельник Олена Олександрівна	0032	Чигер Олег Олександрович	0333
Стріяшко Галина Миколаївна	0146	Чиж Юлія Миколаївна	0671
Суда Євгенія Леонтіївна	0331	Чирва Дмитро Петрович	0539
Сулій Людмила Миколаївна	0834	Чмирков Кирило Федорович	0590
Супрун Дар'я Миколаївна	0245	Чорній Вікторія Валеріївна	0091
Суровов Олексій Анатолійович	0270	Чухрай Наталія Львівна	0829
Сухацький Юрій Вікторович	0658	Шапочкіна Марія Валеріївна	0136
Сюйва Ірина Сергіївна	0170	Шафранський Віктор Вікторович	0917
Таможанська Ганна Валеріївна	0269	Швецова Ніна Євгеніївна	0051
Тарахненко Людмила Леонідівна	0021	Швець Тетяна Валентинівна	0315
Теплюк Марія Анатоліївна	0093	Швиденко Ірина Костянтинівна	0465
Титаренко Олена Юріївна	0020	Шелестова Юлія Олександрівна	0319
Тищенко Валерія Олексіївна	0920	Шерстюк Роман Петрович	0041
Топалова Ірина Анатоліївна	0061	Шестакевич Тетяна Валеріївна	0535
Травлос Тетяна Сергіївна	0201	Шиян Денис Миколайович	0468
Тромсюк Володимир Дмитрович	0528	Шкільнюк Надія Михайлівна	0023
Турчин Микола Васильович	0799	Школяренко Сергій Ігорович	0330
Тюріна Тамара Георгіївна	0253	Шороп Євген Валерійович	0837
Уварова Наталія Володимирівна	0172	Шпенев Дмитро Юрійович	0132
Умінська Анна Павлівна	0264	Штирліна Антоніна Анатоліївна	0962
Ушаков Федір Олегович	0755	Шуль Уляна Андріївна	0903
Ушко Наталія Олексіївна	0823	Шульга Геннадій Михайлович	0706
Федірко Олександр Анатолійович	0048	Шурин Олена Андріївна	0153
Федоренко Світлана Вікторівна	0248	Щербакова Ніна Володимирівна	0004
Федоришак Христина Іванівна	0202	Щербань Вячеслав Дмитрович	0138
Федорук Наталія Миколаївна	0739	Щербина Ілона Юріївна	0231
Федун Анна Дмитрівна	0169	Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна	0042
Федьков Олександр Миколайович	0014	Яблонська Наталія Мирославівна	0314
Фесик Кирило Олександрович	0160	Яковлев Роман Миколайович	0137
Фещенко Богдан Григорович	0353	Якунін Олексій Анатолійович	0512
Фонарюк Олена Юріївна	0181	Янковська Наталія Олександрівна	0335
Фролова Ольга Вікторівна	0161	Яровий Вадим Федорович	0063
Фрунзе Ніна Іванівна	0710	Ярошенко Руслан Федорович	0544
Харковлюк-Балакіна Наталя Валеріївна	0800	Ясько Олена Миколаївна	0281
Харченко Сергій Олександрович	0647	Ящук Ольга Юріївна	0022
Харчук Лілія Валеріївна	0308		
Хоменко Катерина Павлівна	0236		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.11 Загальні проблеми сучасної філософії	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.61 Естетика	4
02.71 Філософія релігії й атеїзму	4
02.91 Історія філософії	5
03 ІСТОРІЯ, ІСТОРИЧНІ НАУКИ	5
03.09 Загальна історія	5
03.19 Історія окремих країн	6
03.41 Археологія	8
03.61 Етнографія й історична антропологія	9
04 СОЦІОЛОГІЯ	9
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси	9
04.61 Соціологія особистості і поведження	10
06 ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	10
06.01 Загальні питання економічних наук	10
06.04 Політична економія	11
06.09 Історія економічної думки	12
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	12
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	14
06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес	15
06.56 Суспільно-економічна структура	16
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	16
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	17
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	17
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	19
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	21
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	22
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	22
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	27
10.01 Загальні питання	27
10.07 Загальна теорія держави і права	27
10.09 Історія держави і права	28
10.15 Державне (конституційне) право і управління	28
10.17 Адміністративне право	31
10.21 Фінансове право	34
10.23 Господарське право	34
10.27 Цивільне право	35
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	37
10.41 Авторське право	37
10.51 Аграрне право	37
10.53 Правові проблеми охорони навколишнього середовища	38
10.55 Земельне право	38
10.63 Трудове право	38
10.67 Право соціального забезпечення	39
10.71 Правоохоронні органи	40
10.77 Кримінальне право	40
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	41
10.81 Кримінологія	41
10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія	42
10.85 Криміналістика	42
10.87 Міжнародне право	42
11 ПОЛІТИКА, ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	43
11.09 Історія політичних вчень	43

11.15	Теорія політичних систем. Внутрішня політика	43
11.25	Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	44
12	НАУКОЗНАВСТВО	46
12.41	Організація науки. Політика в галузі науки	46
13	КУЛЬТУРА	46
13.01	Загальні питання культури	46
13.09	Історія культури. Історія вивчення культури	46
13.11	Культура в сучасному світі	46
13.61	Охорона пам'ятників історії і культури	46
13.71	Архівна справа. Архівознавство	47
14	НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	49
14.01	Загальні питання народної освіти і педагогіки	49
14.07	Загальна педагогіка	50
14.09	Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	51
14.25	Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	51
14.27	Позашкільна освіта і виховання. Позашкільна педагогіка	53
14.29	Спеціальні школи. Дефектологія	54
14.35	Вища освіта. Педагогіка вищої школи	54
14.43	Спеціалізовані галузі педагогіки	63
14.85	Технічні засоби навчання і навчальне обладнання	64
15	ПСИХОЛОГІЯ	64
15.21	Загальна психологія	64
15.31	Психологія розвитку. Вікова психологія	65
15.81	Прикладна психологія	66
16	МОВОЗНАВСТВО	67
16.01	Загальні питання мовознавства	67
16.21	Загальне мовознавство	67
16.31	Прикладне мовознавство	70
16.41	Мови світу	70
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	70
17.07	Теорія літератури	70
17.09	Історія літератури	70
17.71	Народна поетична творчість	72
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	73
18.07	Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства	73
18.09	Історія і сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства і художньої критики	73
18.31	Образотворче мистецтво	73
18.41	Музика. Музикознавство	74
18.45	Театр. Театрознавство	75
18.67	Кіно. Кіномистецтво	76
20	ІНФОРМАТИКА	76
20.01	Загальні питання інформатики	76
20.19	Аналітико-синтетична переробка документальних джерел інформації	77
20.51	Інформаційне обслуговування	77
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	77
21.31	Філософія і релігія	77
26	КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК	77
26.11	Глобальні проблеми	77
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	77
27	МАТЕМАТИКА	77
27.15	Теорія чисел	77
27.19	Топологія	78
27.23	Математичний аналіз	78
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	78
27.33	Інтегральні рівняння	78
27.35	Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	79
27.37	Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування	79
27.41	Обчислювальна математика	79
27.43	Теорія ймовірності й математичної статистики	80
28	КІБЕРНЕТИКА	80
28.17	Теорія моделювання	80
28.19	Теорія кібернетичних систем керування	81
28.23	Штучний інтелект	82
28.29	Системний аналіз	82
29	ФІЗИКА	82
29.05	Фізика елементарних часток	82
29.15	Ядерна фізика	83
29.17	Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика	84

29.19	Фізика твердих тіл	85
29.27	Фізика плазми	87
29.31	Оптика	88
30	МЕХАНІКА	90
30.03	Основи, загальні задачі і методи механіки	90
30.15	Загальна механіка	90
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	91
31	ХІМІЯ	91
31.01	Загальні питання хімії	91
31.15	Фізична хімія	91
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	96
31.21	Органічна хімія	97
31.23	Біоорганічна хімія. Природні органічні сполуки і їхні синтетичні аналоги	97
31.25	Хімія високомолекулярних сполук	97
31.27	Біологічна хімія	97
34	БІОЛОГІЯ	98
34.19	Цитологія	98
34.21	Ембріологія	99
34.25	Вірусологія	99
34.27	Мікробіологія	100
34.31	Фізіологія рослин	100
34.33	Зоологія	100
34.35	Екологія	101
34.41	Морфологія людини і тварин	102
36	ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	102
36.29	Топографія. Фототопографія	102
36.33	Картографія	102
37	ГЕОФІЗИКА	103
37.15	Геомagnetизм і високі шари атмосфери	103
37.27	Гідрологія суші	104
37.31	Фізика Землі	104
37.35	Прикладна геофізика	105
38	ГЕОЛОГІЯ	105
38.01	Загальні питання геології	105
38.17	Тектоніка	105
38.49	Геологія рудних корисних копалин	105
39	ГЕОГРАФІЯ	106
39.21	Економічна і соціальна географія	106
41	АСТРОНОМІЯ	106
41.17	Астрофізика	106
41.27	Зоряні системи	108
41.51	Обсерваторії. Інструменти, прилади і методи астрономічних спостережень	108
43	ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК	108
43.01	Загальні питання природничих і точних наук	108
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	109
44	ЕНЕРГЕТИКА	109
44.01	Загальні питання енергетики	109
44.29	Електроенергетика	109
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	110
44.33	Атомна енергетика	110
44.37	Геліоенергетика	110
44.39	Вітроенергетика	110
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	111
45.03	Теоретична електротехніка	111
45.33	Трансформатори й електричні реактори	111
45.41	Електропривід	111
45.43	Електротермія	111
45.51	Світлотехніка	112
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	112
47.01	Загальні питання електроніки і радіотехніки	112
47.03	Теоретичні основи електронної техніки	113
47.13	Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва	113
47.14	Проектування і конструювання електронних приладів і радіоелектронної апаратури	113
47.49	Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	114
49	ЗВ'ЯЗОК	114
49.39	Телефонний зв'язок і апаратура	114
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	115
50.01	Загальні питання автоматичної й обчислювальної техніки	115

50.07	Теоретичні основи обчислювальної техніки	115
50.09	Елементи, вузли й пристрої автоматики, телемеханіки й обчислювальної техніки	116
50.33	Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси	117
50.37	Обчислювальні центри (ОЦ)	117
50.39	Обчислювальні мережі (ОМ)	117
50.41	Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	118
50.43	Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	119
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	120
50.49	Автоматизовані системи організаційного керування	120
52	ГІРНИЧА СПРАВА	121
52.01	Загальні питання гірничої справи	121
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	124
52.47	Розробка нафтових і газових родовищ	130
53	МЕТАЛУРГІЯ	131
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	131
53.37	Виробництво кольорових металів і сплавів	133
53.41	Металургія напівпровідників	133
53.43	Прокатне виробництво	133
53.45	Волоочильне і метизне виробництво	134
53.47	Виробництво труб	134
53.49	Металознавство	134
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	134
55.01	Загальні питання машинобудування	134
55.03	Машинознавство і деталі машин	134
55.09	Машинобудівні матеріали	135
55.13	Технологія машинобудування	135
55.15	Ливарне виробництво	136
55.16	Ковальсько-штампувальне виробництво	137
55.19	Різання матеріалів	137
55.23	Виробництво виробів із порошкових матеріалів	137
55.31	Інструментальне виробництво	137
55.33	Гірниче машинобудування	138
55.35	Металургійне машинобудування	139
55.38	Спеціальні енергетичні установки	139
55.39	Хімічне і нафтове машинобудування	139
55.42	Двигунобудування	140
55.43	Автомобілебудування	140
55.45	Суднобудування	140
55.47	Авіабудування	140
55.53	Будівельне і дорожнє машинобудування	141
55.57	Тракторне і сільськогосподарське машинобудування	141
55.63	Машинобудування для харчової промисловості	142
58	ЯДЕРНА ТЕХНІКА	142
58.01	Загальні питання ядерної техніки	142
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	142
59.31	Прилади для вимірювання механічних величин	142
59.37	Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань	143
59.73	Засоби оргтехніки	143
60	ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА	143
60.31	Репрографія	143
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	143
61.01	Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості	143
61.13	Процеси й апарати хімічної технології	144
61.31	Технологія неорганічних речовин і продуктів	144
61.43	Технологія вибухових речовин і засобів хімічного захисту	145
61.49	Технологія пестицидів і дезінфікуючих речовин	145
61.51	Технологія переробки нафти і газу	145
61.53	Технологія переробки твердих паливних копалин	145
61.61	Технологія пластмас	145
61.65	Технологія лакофарбових матеріалів і органічних покриттів	146
62	БІОТЕХНОЛОГІЯ	146
62.01	Загальні питання біотехнології	146
62.09	Сировина і продуценти для біотехнологічного виробництва	146
62.37	Прикладна генетична інженерія	147
62.41	Імунобіотехнологічні методи аналізу	147
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	147
64.01	Загальні питання легкої промисловості	147
64.29	Текстильна промисловість	147

64.41	Взуттєва промисловість	148
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	148
65.01	Загальні питання харчової промисловості	148
65.29	Елеваторна і мукомельно-круп'яна промисловість	149
65.33	Хлібопекарська і макаронна промисловість	150
65.35	Кондитерська промисловість	151
65.51	Промисловість безалкогольних напоїв	151
65.53	Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість	151
65.55	Харчосмакова промисловість	152
65.59	М'ясна і птахопереробна промисловість	152
65.65	Олійно-жирова промисловість	153
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	153
67.01	Загальні питання будівництва	153
67.07	Архітектура	153
67.09	Будівельні матеріали і вироби	153
67.11	Будівельні конструкції	154
67.15	Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів	155
67.17	Машини, механізми, устаткування й інструмент, що застосовуються в будівництві і промисловості будматеріалів	155
67.25	Районне планування. Містобудування	155
67.53	Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	155
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	155
68.01	Загальні питання сільського господарства	155
68.05	Грунтознавство	156
68.29	Землеробство	158
68.31	Сільськогосподарська меліорація	158
68.35	Рослинництво	158
68.37	Захист сільськогосподарських рослин	161
68.39	Тваринництво	162
68.41	Ветеринарія	165
68.43	Заготівля продукції сільського господарства	168
68.85	Механізація й електрифікація сільського господарства	169
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	170
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	170
70.27	Якість води	171
71	ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКАРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	171
71.37	Туристсько-екскурсійне обслуговування	171
73	ТРАНСПОРТ	172
73.29	Залізничний транспорт	172
73.31	Автомобільний транспорт	172
73.34	Водний транспорт	173
73.37	Повітряний транспорт	174
73.41	Промисловий транспорт	174
73.49	Інші види транспорту	175
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	175
76.01	Загальні питання медицини й охорони здоров'я	175
76.03	Медико-біологічні дисципліни	175
76.09	Медичні матеріали, засоби і вироби	176
76.13	Медична техніка	177
76.29	Клінічна медицина	178
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	200
76.33	Гігієна й епідеміологія	201
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	202
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	204
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	204
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	204
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	205
78.01	Загальні питання військової справи	205
78.17	Воєнна політика. Воєнні доктрини	205
78.19	Воєнна наука	205
78.21	Воєнно-прикладні науки	206
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	206
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	207
81.13	Загальна технологія виробництва	207
81.31	Кріогенна техніка	207
81.33	Корозія і захист від корозії	207
81.83	Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування	208

81.92	Пожежна безпека	208
81.93	Аварійно-рятувальні служби	208
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	209
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	209
82.05	Загальна теорія організації й управління	209
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	210
82.14	Напрями діяльності органів державного правління	214
82.15	Організація управління економікою	214
83	СТАТИСТИКА	215
83.31	Галузева статистика	215
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	216
84.01	Загальні питання стандартизації	216
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	216
87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	216
87.03	Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	216
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	216
87.27	Охорона рослинного і тваринного світу	217
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	218
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	218
87.53	Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	219
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	219
89.17	Планування і здійснення запусків космічних апаратів і штучних небесних тіл	219
89.25	Космічна техніка і технологія	220
89.29	Використання космічних систем для зв'язку і навігації	221
89.57	Дослідження Землі з космосу	221
90	МЕТРОЛОГІЯ	221
90.27	Вимірювання окремих величин і характеристик	221
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	223